

IDRÆT, FRITID, KULTUR OG FRIVILLIGT ARBEJDE I VORDINGBORG KOMMUNE

Marlene Rosager Lund Pedersen, Birgitte Westerskov Dalgas,
Jens Høyer-Kruse og Bjarne Ibsen

2019:11

Idræt, fritid, kultur og frivilligt arbejde i Vordingborg Kommune

Marlene Rosager Lund Pedersen

Birgitte Westerskov Dalgas

Jens Høyer-Kruse

Bjarne Ibsen

Idræt, fritid, kultur og frivilligt arbejde i Vordingborg Kommune

Marlene Rosager Lund Pedersen, Birgitte Westerskov Dalgas,
Jens Høyer-Kruse og Bjarne Ibsen
Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund,
Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet

Udgivet 2019

ISBN 978-87-93669-71-0 (trykt version)

ISBN 978-87-93669-72-7 (pdf)

Serie: Movements, 2019:11

Serieudgiver: Institut for Idræt og Biomekanik

Forsidefoto: Adobe Stock

Tryk: Print & Sign, Odense

Udarbejdet i samarbejde med Vordingborg Kommune

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	5
DEL I: Børn og unges deltagelse i idræts-, kultur- og fritidsaktiviteter.....	7
Indledning.....	8
Metode	8
Hvor mange dyrker idræt, sport eller motion?.....	13
Hvilke idrætsaktiviteter dyrker børn og unge i Vordingborg Kommune.....	20
Hvilke organisationsformer dyrker børn og unge idræt i?	24
Hvor ofte dyrker børn og unge idræt, sport eller motion?.....	28
Brug af faciliteter.....	30
Muligheder og ønsker til idrætsområdet	33
Deltagelse i kultur- og fritidsaktiviteter	35
Brug af kultur- og fritidstilbud	39
Transport til idræts- og fritidsaktiviteter.....	42
Muligheder og ønsker til andre fritids- og kulturmuligheder i børnenes lokalområde	44
Sammenfatning.....	46
DEL II: Borgernes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter og frivilligt arbejde	49
Indledning.....	50
Metode	50
Hvor mange dyrker idræt, sport og motion i Vordingborg Kommune?	55
Hvilke former for idræt, sport eller motion dyrker de voksne?	59
Hvor ofte dyrker borgerne i Vordingborg Kommune idræt?	66
Organisering af idrætten.....	67
Tidsforbrug på transport til sport og motion	73
Brug af idrætsfaciliteter.....	74
Holdninger til idræts- og fritidsfaciliteterne i Vordingborg Kommune.....	78
De voksnes ønsker og forslag	80
Deltagelse i kultur- og fritidsaktiviteter (ikke idræt)	82
Hvilke kultur- og fritidsfaciliteter bruger de voksne?	85
Hvad har betydning for, hvor borgerne går til fritids- og kulturaktiviteter?	86
Borgernes medlemskab af foreninger	89
Borgernes deltagelse i frivilligt arbejde	98
Vurdering af kommunen.....	114
Livskvalitet	118
Sammenfatning.....	123
DEL III: Facilitetsundersøgelse.....	129
Indledning.....	130
Behovet for et springcenter.....	134
Tilfredshed med idrætsanlæg	136

Kapacitetsanalyse	140
Booking og benyttelse	144
Idrætshallernes fysiske tilstand	152
Sammenfatning af facilitetsundersøgelsen.....	164
DEL IV: Foreningsundersøgelse.....	167
Indledningen.....	168
Metode	168
Foreningslivet i Vordingborg Kommune.....	170
Foreningernes rolle i lokalsamfundet og deres værdier	177
Frivilligt og lønnet arbejde	182
Foreningernes problemer	189
Samarbejdet mellem foreninger og kommunale institutioner	192
Åben Skole-samarbejdet.....	204
Sammenfatning.....	221
DEL V: Sammenfatning og forslag	225
Indledning.....	226
Sammenfatning.....	227
Tendenser og pejlemærker for udviklingen	240
Forslag og anbefalinger.....	243
Forslag og anbefalinger – kort fortalt	247
Litteratur	248
Bilag	250

Indledning

Vordingborg Kommune har ønsket en undersøgelse af såvel børns som voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter, og benyttelsen af faciliteter dertil. Samtidig har de ønsket en undersøgelse af foreningslivet i Vordingborg Kommune samt samarbejdet i åben skole.

Vordingborg Kommune ønsker med undersøgelsen at få viden om børns og voksnes deltagelse i kultur-, fritids- og idrætsaktiviteter i kommunen og deres benyttelse af faciliteter og steder til disse aktiviteter. Dette skal danne grundlag for udviklingen af den kommunale politik og planlægning på området.

Det er formålet med undersøgelsen at give et faktuel og kvalificeret grundlag for såvel Vordingborg Kommunes fremtidige initiativer og politik på området såvel som foreningers og virksomheders initiativer og tilbud på området i de kommende år.

Undersøgelsen er gennemført af Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC) på Syddansk Universitet i samarbejde med Vordingborg Kommune.

Resultaterne er af flere grunde relevant og formålstjenlig. For det første kan den vise, hvilke idræts-, fritids- og kulturinteresser borgerne i kommunen har. Hvor mange er aktive på de forskellige områder, hvilke interesser er store, og hvilke fylder ikke så meget? Undersøgelsen kan således give et faktuel billede af deltagelsen i fritids- og kulturlivet i kommunen.

For det andet kan undersøgelsen vise, hvordan deltagelsen i idræts-, fritids- og kulturlivet ser ud i Vordingborg Kommune i sammenligning med andre kommuner og landstal. Afviger billedet på områder, som giver grundlag for særlige initiativer?

Sammenligning med landstal skal tages med en smule forbehold, idet indsamlingsmetode og datagrundlag ikke er helt identiske, og det kan være årsag til mindre forskelle i den målte deltagelse i forskellige aktiviteter. Metoden er dog fuldstændig den samme som i andre nylige kommuneundersøgelser. I de fleste tilfælde er forskellene på tværs af kommunerne forholdsvis små. Mange af de variationer, der observeres, kan sandsynligvis forklares ud fra den generelle befolkningssammensætning i kommunerne. Det gælder f.eks. parametre som andelen af befolkningen med høj videregående uddannelse, beskæftigelsesniveau, etnicitet samt alders- og kønssammensætning.

Sammenligning med landstal og andre kommuner er interessant og kan afsløre særegne træk i en kommune og dens idræts-, fritids- og kulturvaner. Men i et planlægningsperspektiv er det i højere grad den interne variation i kommunen, eks. mellem skoledistrikter eller aldersgrupper, der bør være i fokus, og som kan bidrage til at angive fremtidige opmærksomhedspunkter.

Undersøgelsen består af fem dele. I indledningen til hver del redegøres for, hvordan undersøgelsen og analyserne er grebet an.

Den første del er en analyse af skoleelevers svar på en række spørgsmål om deres deltagelse i idrætsaktiviteter, andre fritidsaktiviteter samt forskellige kulturformer, som blev besvaret digitalt i skolen (del I).

Den anden del omfatter en tilsvarende analyse af voksne borgers idræts- og motionsdeltagelse samt deres deltagelse i forskellige former for kultur- og fritidsaktivitet baseret på svarene på en række spørgsmål, som en udvalgt gruppe af borgere i Vordingborg Kommune har besvaret digitalt. Spørgeskemaet til de voksne omfattede også spørgsmål om deltagelse i

frivilligt arbejde og spørgsmål om deres livskvalitet, samt hvor tilfredse de er med Vordingborg Kommune (del II).

Den tredje del består af en analyse af borgernes brug af og tilfredshed med udvalgte faciliteter i Vordingborg Kommune. Denne analyse er baseret på besvarelser fra de voksne samt de ældste skoleelever (del III).

I den fjerde del af undersøgelsen belyses det, hvordan foreningerne har det i Vordingborg Kommune med særlig fokus på det frivillige arbejde i foreningerne og foreningernes samarbejde med kommunen og kommunale institutioner (del IV).

Rapporten afsluttes med en sammenfatning og perspektivering af resultaterne med tendenser og pejlemærker for udviklingen (del V). Dertil kommer en række forslag og anbefalinger baseret på hele rapportens datamateriale.

Hvis man ønsker det fulde overblik og alle nuancer af undersøgelsen, skal rapporten læses fra start til slut. I den afsluttende del V gives dog en kort men grundig opsummering af rapportens hovedresultater. Det er også i denne del, at forslag og anbefalinger gives på baggrund af rapportens resultater og opmærksomhedspunkter. Således anbefales det, at man som minimum læser hele del V.

Tak til alle børn og unge, som har besvaret spørgeskemaerne; tak til skoler og lærere som har godkendt og efterfølgende hjulpet med at eleverne kunne besvare spørgeskemaet i skolen. Tak til alle voksne borgere, der har besvaret det omfattende spørgeskema, tak til de mange foreninger, der gav sig tid til at besvare spørgeskemaet til dem, og tak for samarbejdet med Vordingborg Kommune om undersøgelsens gennemførelse.

DELI

Børn og unges deltagelse i
idræts-, kultur- og fritidsaktiviteter

Indledning

Denne første del af rapporten belyser børn og unges deltagelse i både idræt og motion samt andre kultur- og fritidsaktiviteter i Vordingborg Kommune. Tallene er baseret på en elektronisk spørgeskemaundersøgelse blandt skolebørn i folkeskoler samt fri- og privatskoler i Vordingborg Kommune, som eleverne har haft mulighed for at besvare som en del af undervisningen. Det elektroniske spørgeskema blev sendt til samtlige skoler og var henvendt til alle eleverne på 4.-10. klassetrin¹. Alle skolebørn i folkeskoler samt fri- og privatskoler i Vordingborg Kommune har derfor i princippet været inviteret til at deltage. På enkelte klassetrin på nogle skoler har lærerne dog valgt, at eleverne ikke skulle deltage i undersøgelsen. Undervejs sammenlignes resultaterne – hvor det er muligt - med resultaterne fra lignende undersøgelser foretaget i andre kommuner på Sjælland.

Metode

Undersøgelsen blev gennemført i foråret 2019 fra uge 11 til uge 15. I samarbejde med skoleforvaltningen og skolerne blev spørgeskemaet formidlet til skoleelever fra 4. - 10. klassetrin på fri-, privat- og folkeskoler i kommunen.

Eleverne skulle besvare spørgeskemaet i løbet af en undervisningstime under vejledning af en lærer. Til hver skole blev der sendt en udførlig vejledning til klasselærerne om, hvad undersøgelsen gik ud på, og de blev opfordret til at hjælpe de yngste elever, der måtte have brug for det. I vejledningen var der et internetlink til undersøgelsen, som eleverne skulle gå ind på via en computer. Hver gang en elev åbnede linket og gennemførte spørgeskemaet, blev der oprettet en respondent i undersøgelsen.

Spørgeskemaet var konstrueret med en række indbyggede 'spring', således at ikke alle børn blev stillet over for de samme spørgsmål, men kun blev bedt om at svare på spørgsmål, der var relevante for deres situation vurderet ud fra svarene på de foregående spørgsmål.

Af samme grund, og fordi nogle børn har glemt/fravalgt at svare på enkelte spørgsmål, varierer antallet af svar på de enkelte spørgsmål² i forhold til det samlede antal svar, som kan ses herunder. I den følgende figur 1.1 ses antallet af respondenter og svarprocenten fordelt på klassetrin og skoler.

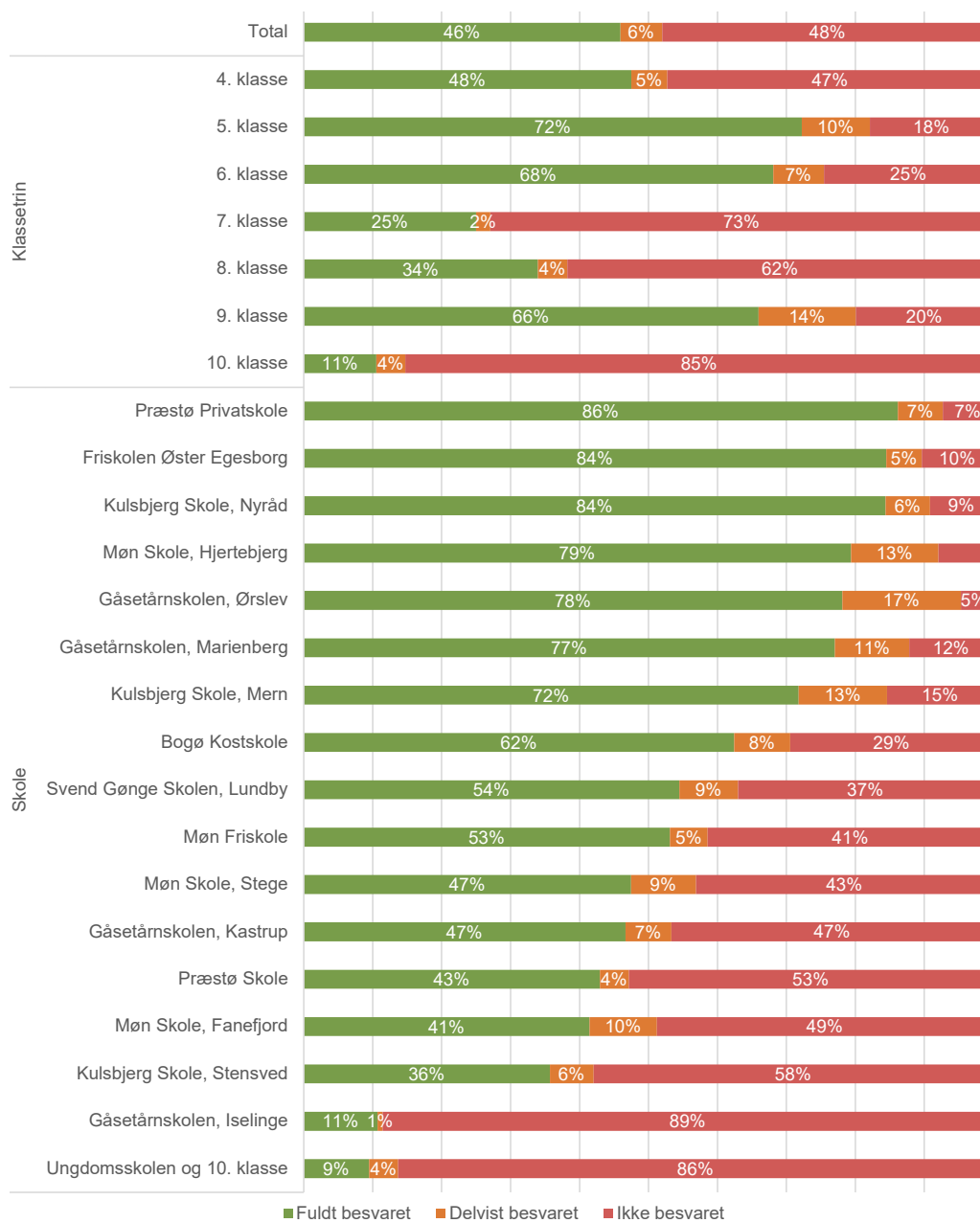
I alt har 1.516 børn besvaret spørgeskemaet³, hvilket giver en samlet svarprocent på 52. Samlet set er der tale om en fin svarprocent, der sikrer en repræsentativitet i undersøgelsen. Svarprocenten er dog noget lavere blandt eleverne i 10. klasse end på de yngre klassetrin, og også noget lavere end i andre kommuner, hvor tilsvarende undersøgelser er gennemført. Derfor er der en overvægt af de yngre børn i den samlede respondentgruppe (se figur 1.1). Den meget svingende svarprocent på klasseniveau betyder, at vi på nogle af klasseniveauerne ikke kan foretage repræsentative analyser på tværs af skoler. Dette gælder for 10. klasse, 7. klasse og 8. klasse. På skoleniveau er der en meget lav repræsentativitet på Gåsetårnskolen, Iselinge og Ungdomsskolen og 10. klasse.

1 Modtageklasser har ikke været en del af undersøgelsen.

2 Noteret som 'n = xxx' i tabeller/figurer og i tekstforklaringen.

3 I alt 178 respondenter svarede ikke på alle spørgsmålene i undersøgelsen.

Figur 1.1. Svarprocenter fordelt på klassetrin og skoler.

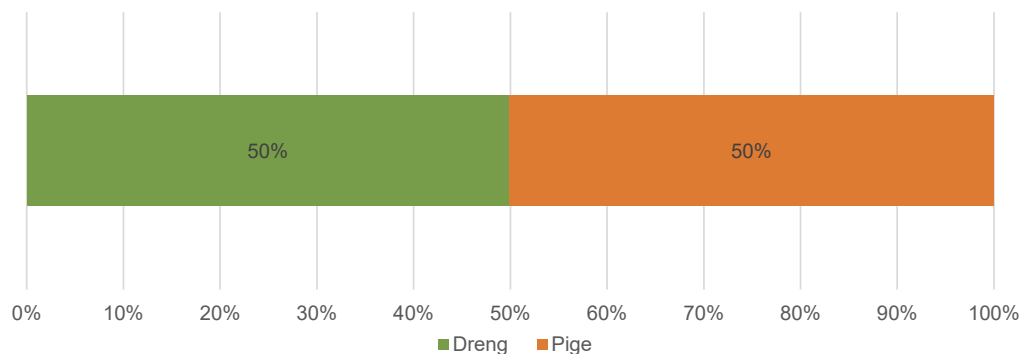

N = 1.516. Figuren viser svarprocenter fordelt på hhv. klassetrin og skoler. Antallet af elever er i forbindelse med udarbejdelsen af rapporten oplyst af Vordingborg Kommune. (se tabellen til figuren i bilag 1.1).

Børnenes alder og køn

Der er en helt lige fordeling mellem drenge og piger i respondentgruppen (figur 1.2).

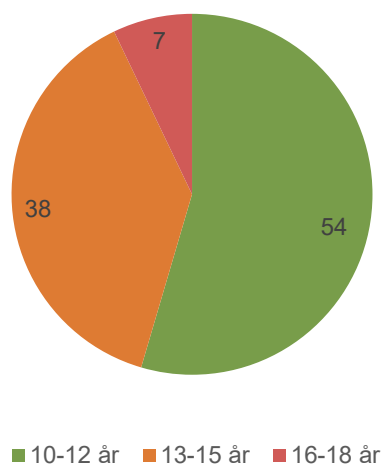
Figur 1.2. Respondenternes køn. Procent.

N = 1409. Fordelingen af respondenternes køn.

For at bibeholde muligheden for sammenligning med landstallene har vi valgt at opdele børnene i tre aldersgrupper. Samlet set er der en større repræsentation af de yngste aldersgrupper. De 10-12 årige udgør 54 procent, mens de 13-15 årige udgør 38 procent, og 16-18 årige udgør 7 procent (se figur 1.3).

Figur 1.3. Respondenternes alder (pct.)

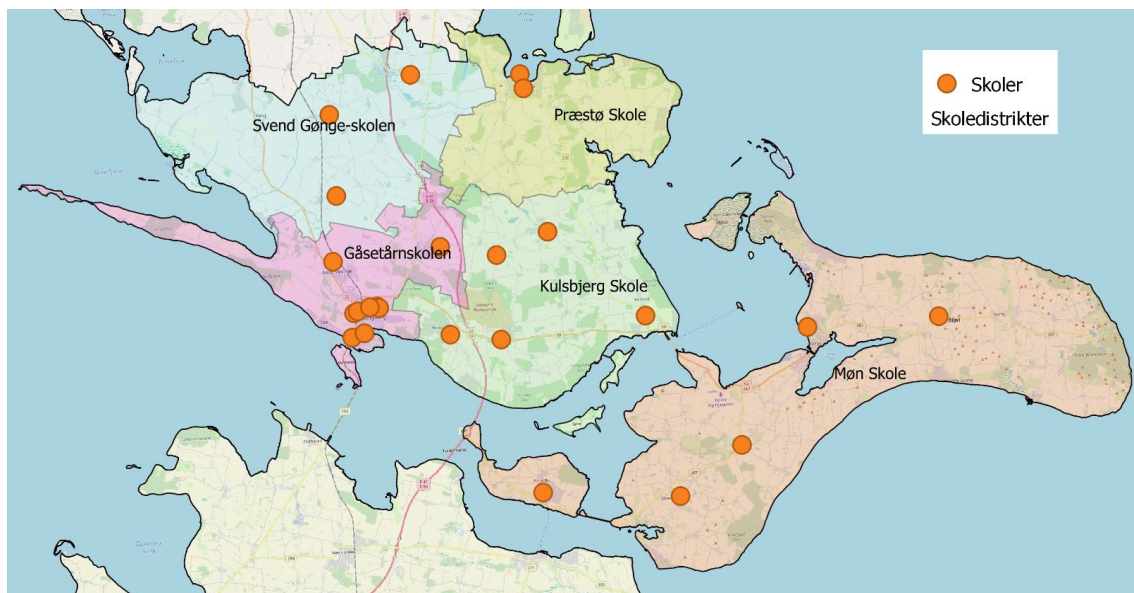
N = 1.409. Fordelingen af respondenternes alder.

Skoledistrikter

I analyserne af forskelle og ligheder mellem distrikter er kommunen opdelt i fem skoledistrikter: Gåsetårnskolen, Kulsbjerg Skole, Møn Skole, Præstø Skole og Svend Gønge Skole. I de kommende analyser af børns og unges idræts-, kultur- og fritidsvaner ser vi blandt andet nærmere på forskelle og ligheder mellem disse fem skoledistrikter. Opdelingen af Vordingborg Kommune i disse skoledistrikter vil være gennemgående for resten af denne del af rapporten.

Da undersøgelsen ikke indhenter børnenes adresseoplysninger, er det børnenes skole, der er bestemmende for, hvilket af de fem skoledistrikter, de placeres i (se figur 1.4 og tabel 1.1). På grund af det frie skolevalg kan man ikke udelukke, at nogle børn *bor* i et andet distrikt, og man skal derfor holde sig for øje, at analyserne er udarbejdet ud fra skoletilhørsforhold og ikke elevernes bopæl.

Figur 1.4. Inndeling af børn og unge i skoledistrikter i Vordingborg Kommune.

I tabel 1.1 ses svarfordelingen i de fem skoledistrikter. Der er en høj svarprocent blandt de børn, der bor i distrikterne Kulsbjerg Skole, Møn Skole, Præstø skole og Svend Gønge Skole (59-64 pct.). I det største skoledistrikt (målt på antal elever), Gåsetårnskolen, har vi dog en noget lavere svarprocent (29 procent). Det betyder, at stikprøven er mindre repræsentativ for dette distrikt.

Tabel 1.1. Opdelingen af børn og unge i skoledistrikter og svarprocenter

Distrikt	Skoler	Antal elever	Antal svar	Svarprocent
Distrikt Gåsetårnskolen	Gåsetårnskolen, Iselinge Gåsetårnskolen, Ørslev Gåsetårnskolen, Kastrup Gåsetårnskolen, Marienberg Ungdomsskolen og 10. klasse	889	258	29%
Distrikt Kulsbjerg Skole	Kulsbjerg Skole, Stensved Kulsbjerg Skole, Nyråd Kulsbjerg Skole, Mern Friskolen Øster Egesborg	628	389	62%
Distrikt Møn Skole	Møn Skole, Stege Møn Skole, Hjertebjerg Møn Skole, Fanefjord Møn Friskole Bogø Kostskole	705	450	64%
Distrikt Præstø Skole	Præstø Skole Præstø Privatskole	456	271	59%
Distrikt Svend Gønge Skole	Svend Gønge Skolen, Lundby	235	148	63%

N = 1.516. Opdeling af skoler i distrikter samt svarfordelingen for distrikterne.

Undersøgelsen giver mulighed for sammenligninger med resultater fra andre kommuner, hvor tilsvarende undersøgelser er gennemført de seneste år. Vi har her valgt at sammenholde resultaterne fra denne undersøgelse i Vordingborg Kommune med resultaterne fra undersøgelser i Roskilde Kommune (2018), Næstved Kommune (2018), Faxe Kommune (2018), Lejre Kommune (2015), Gladsaxe Kommune (2015), Ballerup Kommune (2015) og Halsnæs Kommune (2015) (tabel 1.2).

Endelig indeholder spørgeskemaet en række af spørgsmål, som også er brugt i landsdækkende undersøgelser. Først og fremmest en landsdækkende undersøgelse af børns og voksnes motions- og sportsvaner fra 2016 (Pilgaard og Rask, 2016). Idrætsvaneundersøgelsen blev gennemført på den måde, at et repræsentativt udsnit af børn og unge mellem 7 og 15 år fik tilsendt et brev med en invitation til at besvare spørgeskemaet elektronisk. Undersøgelsen opnåede en svarprocent på 54, dvs. nogenlunde på niveau med undersøgelsen i Vordingborg Kommune.

I sammenligninger i denne rapport sammenholdes idrætsdeltagelsen for børn mellem 10 og 18 år (4. til 10. klassetrin). Sådanne forskelle i undersøgelsesmetode kan være en mindre del af forklaringen på forskelle i resultaterne mellem de to undersøgelser, og derfor bør mindre forskelle ikke tillægges for stor betydning. Hvor det er muligt og relevant, sammenholdes resultaterne fra denne undersøgelse med resultaterne fra de landsdækkende undersøgelser.

Tabel 1.2. Årstal, metode, antal respondenter samt svarprocent for undersøgelser af børn og unges idræts- og kulturvaner i sjællandske kommuner og hele landet.⁴

	Vordingborg	Roskilde ¹	Næstved ²	Faxe ³	Lejre ⁴	Ballerup ⁵	Gladsaxe ⁶	Halsnæs ⁷	Hele landet ⁸
Årstal	2019	2018	2018	2018	2015	2015	2015	2015	2016
Metode	Elektronisk besvarelse på skole 4. til 10. klasse	Elektronisk besvarelse på skole 4. til 9. klasse	Elektronisk besvarelse på skole 4. til 9. klasse	Elektronisk besvarelse på skole 4. til 9. klasse	Elektronisk besvarelse på skole 4. til 9. klasse	Elektronisk besvarelse på skole 4. til 9. klasse	Elektronisk besvarelse på skole 4. til 9. klasse	Elektronisk besvarelse på skole 4. til 9. klasse	Brev, elektronisk besvarelse 7 til 15 år
Antal svar	1.516	4.573	2.287	1.528	1.381	2.517	3.072	1.307	3.221
Svarprocent	52	77	45	61	73	73	69	67	54

¹ Høyer-Kruse, J., Voldby, C.R., Ibsen, B. og Jørgensen, C.M. (2018). Idræt, fritid og kultur i Roskilde Kommune - aktiviteter og faciliteter. Movements 2018: 6.

² Høyer-Kruse, J., Jørgensen, C.R., Ibsen, B. og Pedersen, M.R.L. (2018). Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Næstved Kommune. Movements 2018: 3.

³ Høyer-Kruse, J., Jørgensen, C.R., Ibsen, B. og Pedersen, M.R.L. (2018). Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Faxe Kommune. Movements 2018: 4.

⁴ Høyer-Kruse, J., Forsberg, P., Nielsen, C.G. og Nielsen, C.D. (2016). Undersøgelse af idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune. Movements 2016:1, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

⁵ Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Idrætsfaciliteter i Ballerup Kommune. Idrættens Analyseinstitut

⁶ Pilgaard, M., Forsberg, P., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Analyse af idræts- og bevægelsesfaciliteter i Gladsaxe Kommune. Idrættens Analyseinstitut.

⁷ Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Idrætsfaciliteter i Halsnæs Kommune. Idrættens Analyseinstitut

⁸ Pilgaard, M. og Rask, S. (2016). Danskernes motions- og sportsvaner 2016. Idrættens Analyseinstitut.

Hvor mange dyrker idræt, sport eller motion?

Det centrale spørgsmål, som børnene og de unge har svaret på om deres idrætsdeltagelse, er: 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' Forud for dette spørgsmål præciseres det i spørgeskemaet, at spørgsmålene handler om idræt, sport og motion i fritiden (altså uden for skoletiden).

I Vordingborg Kommune svarede 74 pct. af alle børn og unge i 4.-10. klasse 'ja' til, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion (se figur 1.5). 15 pct. svarede imidlertid 'Ja, men ikke for tiden', hvilket er udtryk for, at de indimellem dyrker idræt eller motion, men ikke på det tidspunkt, hvor spørgsmålet blev besvaret. Samlet dyrker 89 pct. af børn og unge i Vordingborg Kommune altså idræt, sport eller motion, men deraf er der 15 pct., som ikke gjorde det på tidspunktet for spørgeskemaets besvarelse.

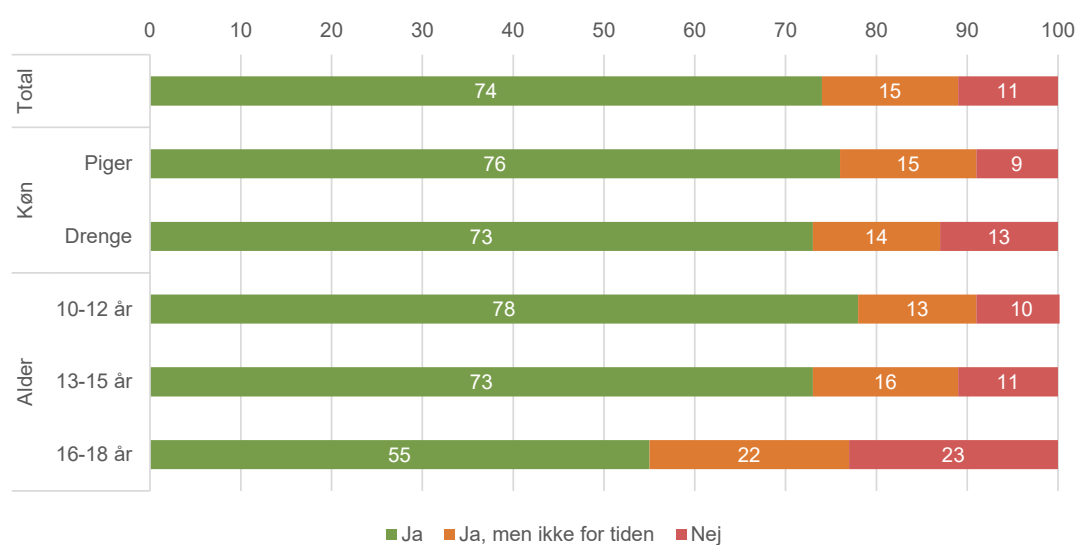
Som det fremgår af figur 1.5, er der i Vordingborg Kommune ikke væsentlig forskel mellem drenge og piger på andelen, der er idrætsaktive. Der ses et mindre fald i andelen af

4 Mens de kommunale undersøgelser er gennemført ved, at børn fra 4. til 10. klassetrin besvarede det elektroniske spørgeskema online på skolen, blev den landsdækkende undersøgelse gennemført ved, at et repræsentativt udsnit af borgere bosiddende i Danmark blev inviteret til at besvare et online spørgeskema. 6.500 børn blev inviteret til at besvare spørgeskemaet, hvoraf halvdelen svarede. Svarprocenten er således noget lavere end i de fleste af kommuneundersøgelserne, og det kan have som konsekvens, at de mest idrætsinteresserede i højere grad har besvaret spørgeskemaet, end de mindre interesserede

idrætsaktive, når man sammenligner de yngre børn (10-12 år) med de lidt ældre (13-15 år). Faldet er meget markant, når man ser på de 16-18-årige, hvor blot 55 pct. angiver, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion.

En stor forskel, som dog skal tolkes med en vis forsigtighed, i og med at de 16-18-årige udgør en relativ lille del af respondentgruppen og frafaldet fra undersøgelsen er forholdvist stort i denne aldersgruppe. Det skal ligeledes bemærkes, at undersøgelsen ikke følger de samme børn og unge over tid. Derfor er 'fracfaldet' et udtryk for, at ældre børn og unge er mindre idrætsaktive end yngre børn på undersøgelsestidspunktet.

Figur 1.5. Overordnet deltagelse i idræt, sport eller motion i Vordingborg Kommune (pct.)

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn og alder i Vordingborg Kommune (se tabellen til figuren i bilag 1.2). (n=1.506).

Sammenligning med andre kommuner og hele landet

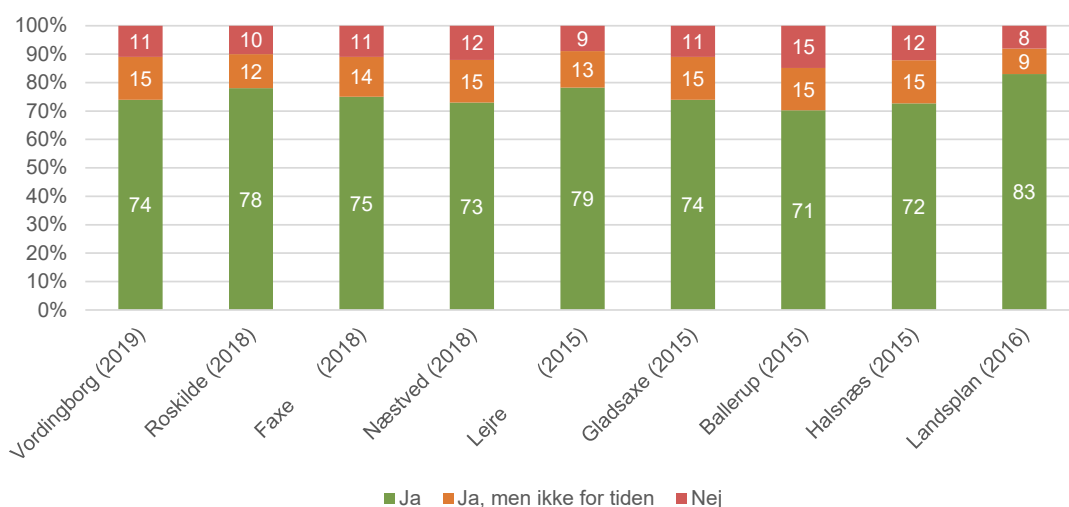
Tilsvarende undersøgelser af børn og unges idræts-, kultur- og fritidsvaner er inden for de seneste år gennemført i andre kommuner, som det derfor er muligt at sammenligne med. Endvidere kan der sammenlignes med tallene fra en landsdækkende undersøgelse af børn og unges idræts- og motionsdeltagelse, som blev gennemført i 2016.

Spørgsmålene i kommuneundersøgelserne og den landsdækkende undersøgelse er næsten identiske, men svarene i den landsdækkende undersøgelse er indhentet med en anden fremgangsmåde. Det kan være noget af forklaringen på forskellene mellem landstallene og de fleste af kommunetallene.

En sammenligning af tallene for børn og unges idrætsdeltagelse i Vordingborg Kommune med tallene fra de tilsvarende undersøgelser i Roskilde Kommune (2018), Næstved Kommune (2018), Faxe Kommune (2018), Lejre Kommune (2015), Gladsaxe Kommune (2015),

Ballerup Kommune (2015) og Halsnæs Kommune (2015) viser forholdsvis små forskelle (figur 1.6) I sammenligning med tallene fra den seneste landsundersøgelse er andelen af børn og unge, som dyrker idræt i alle de her refererede kommuner, imidlertid lavere end for hele landet. Noget af denne forskel kan skyldes de metodiske forskelle mellem kommuneundersøgelsen og landsundersøgelsen.

Figur 1.6. Andelen af børn og unge i Vordingborg Kommune, som normalt dyrker sport/motion, sammenlignet med udvalgte sjællandske kommuner og landsplan (pct.)

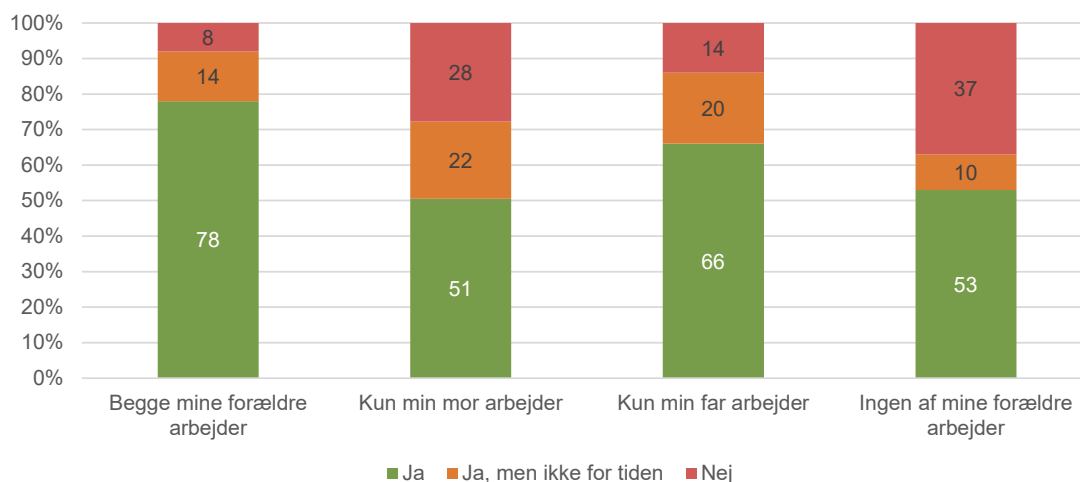
Sociale forskelle

Børn og unges idrætsdeltagelse hænger i høj grad sammen med deres sociale baggrund. Adskillige studier viser, at børns idrætsdeltagelse er påvirket af forældrenes socioøkonomiske status og egen interesse for sport eller motion⁵. Desuden viser en række studier af kulturelle forskelle, at etnicitet dels påvirker tilbøjeligheden til at dyrke sport og motion og dels påvirker de organisationsformer, som børnene dyrker idræt i (Ibsen & Fehsenfeld, 2013).

Markant flere af de børn i Vordingborg Kommune, hvis begge forældre er i arbejde, dyrker idræt, sport eller motion for tiden (78 pct.) end de børn, hvor begge forældre står uden for arbejdsmarkedet (53 pct.). Det er meget store forskelle, der ligeledes findes i andelen af de, der ikke dyrker idræt, sport eller motion: Her er det kun 8 pct. af de børn, hvis forældre begge er i arbejde, der ikke dyrker idræt, sport eller motion – mens det er 37 pct. af de børn, hvor begge forældre ikke er i arbejde (Se figur 1.7).

⁵ En lang række forskningstitler om emnet er samlet i Ibsen et al., 2015.

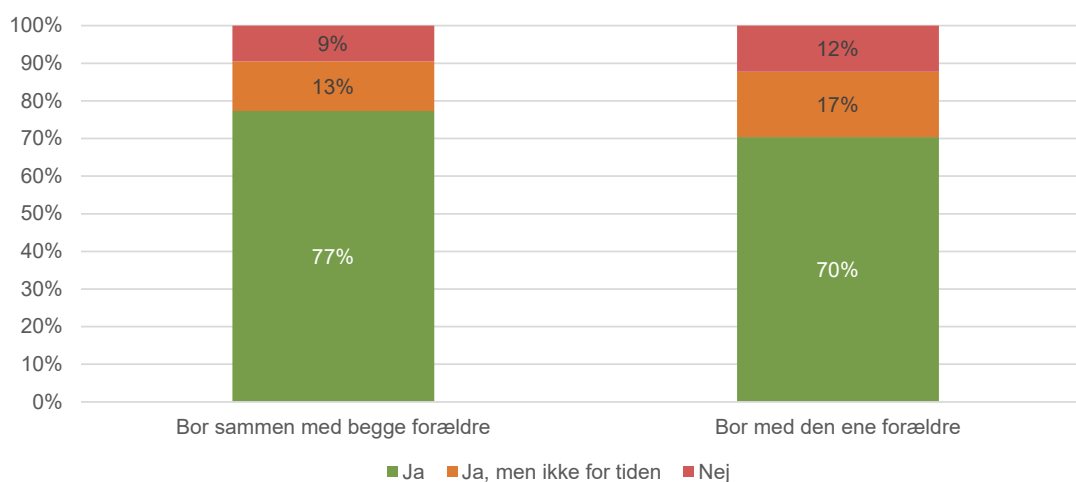
Figur 1.7. Børns idrætsdeltagelse i forhold til forældres beskæftigelsesstatus. Procent.

N=1383. Figuren viser fordelingen af børnenes svar på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion' fordelt på baggrund af forældrenes beskæftigelsesstatus.

Figur 1.8 viser, at børnenes familieforhold ligeledes spiller en rolle for idrætsdeltagelsen, idet børn, der bor sammen med begge forældre, er lidt mere idrætsaktive end børn, der bor sammen med den ene forælder alene.

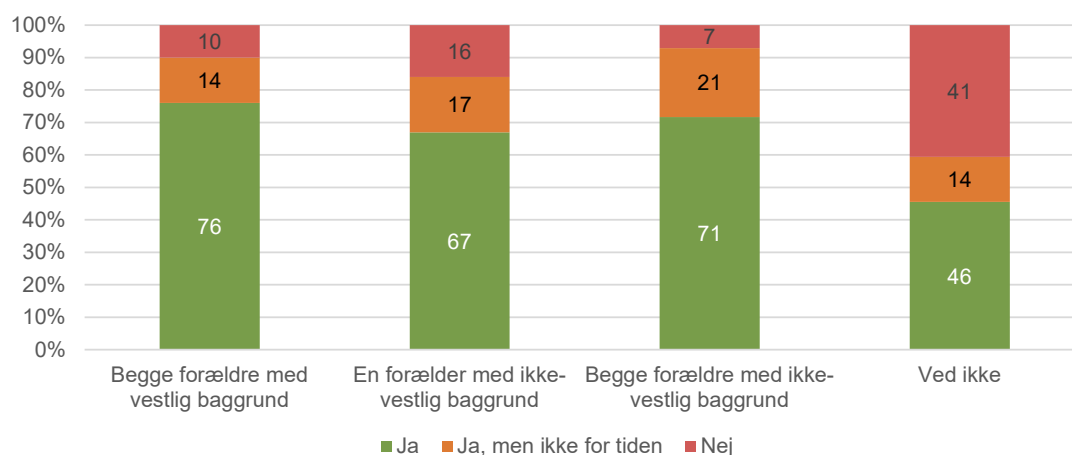
Figur 1.8. Børns idrætsdeltagelse i forhold til deres familieforhold. Procent.

N=1.404. Figuren viser svarfordeling på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion' fordelt på baggrund af deres familieforhold

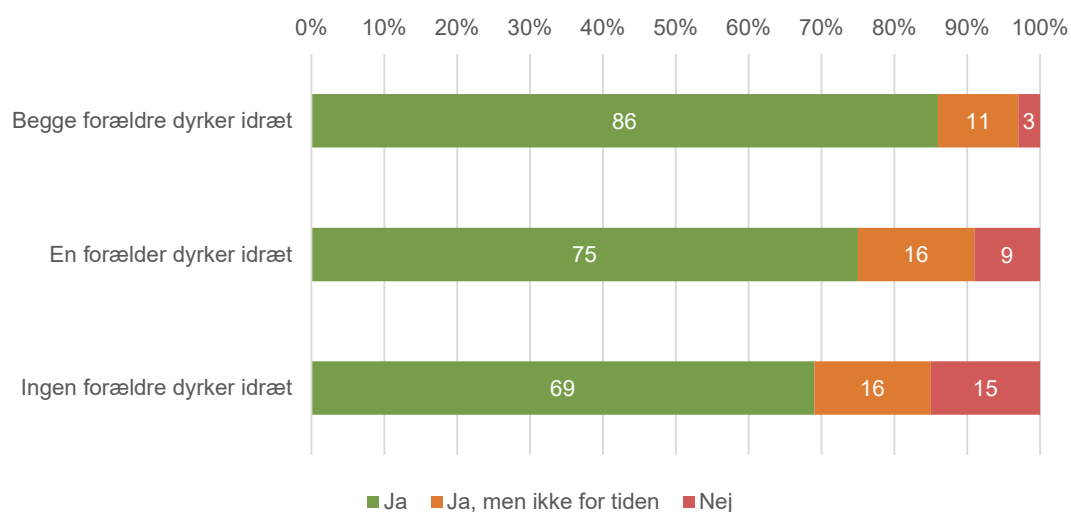
I tidligere lignende undersøgelser finder man, at forældrenes oprindelsesland ligeledes har stor indflydelse på barnets idrætsdeltagelse. Det samme gør sig ikke i lige så høj grad gældende i Vordingborg Kommune. Som det ses i figur 1.9, er der kun små forskelle mellem børnenes idrætsdeltagelse afhængig af forældrenes baggrund. Andelen af børn, hvis forældre begge har vestlig baggrund, der dyrker idræt eller motion for tiden, er større (76 pct.) end blandt børn, hvor den ene forælder har ikke-vestlig baggrund (67 pct.) og blandt børn, hvor begge forældre har ikke-vestlig baggrund (71 pct.). Billedet er dog et andet, når man også medtager de børn, der svarer, at de er idrætsaktive, men ikke for tiden. Så er det nemlig hele 92 procent af børn, hvor begge forældre har ikke-vestlig baggrund, der er idrætsaktive, hvilket er markant højere end i tidligere undersøgelser har vist. Tidligere undersøgelser peger på, at idrætsdeltagelse generelt er noget lavere blandt børn med ikke-europæisk baggrund end blandt børn af etnisk danske forældre, og at forskellene er særligt fremtrædende blandt pigerne (Ibsen et al. 2015). Det er dog forholdsvis få børn, hvis forældre begge har en ikke-vestlig baggrund, og derfor er resultatet usikkert i statistik forstand.

Figur 1.9. Børns idrætsdeltagelse i forhold til forældres oprindelsesland.

Figuren viser svarfordeling på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion' fordelt på baggrund af forældrenes etniske baggrund (n=22-1.135).

Forældrenes idrætsvaner spiller også en afgørende rolle for, om børnene dyrker idræt eller ej. Figur 1.10 viser, at der er en stærk sammenhæng mellem børn og unges egen idrætsdeltagelse og deres øvrige families idrætsdeltagelse. Man kan ikke entydigt sige, at inspirationen kun går fra forældre til børn, men der er ingen tvivl om, at forældre med en idrætsaktiv hverdag også i højere grad har børn med en idrætsaktiv hverdag.

Figur 1.10. Sammenhæng mellem forældre og børns idrætsdeltagelse (pct.)

Figuren viser andelen af forældre, der er idrætsaktive fordelt på, om deres børn normalt er idrætsaktive ('ja'), normalt er idrætsaktive, men ikke for tiden ('ja, men ikke for tiden'), eller ikke-idrætsaktive ('nej'). (n=1.506).

Lokale forskelle

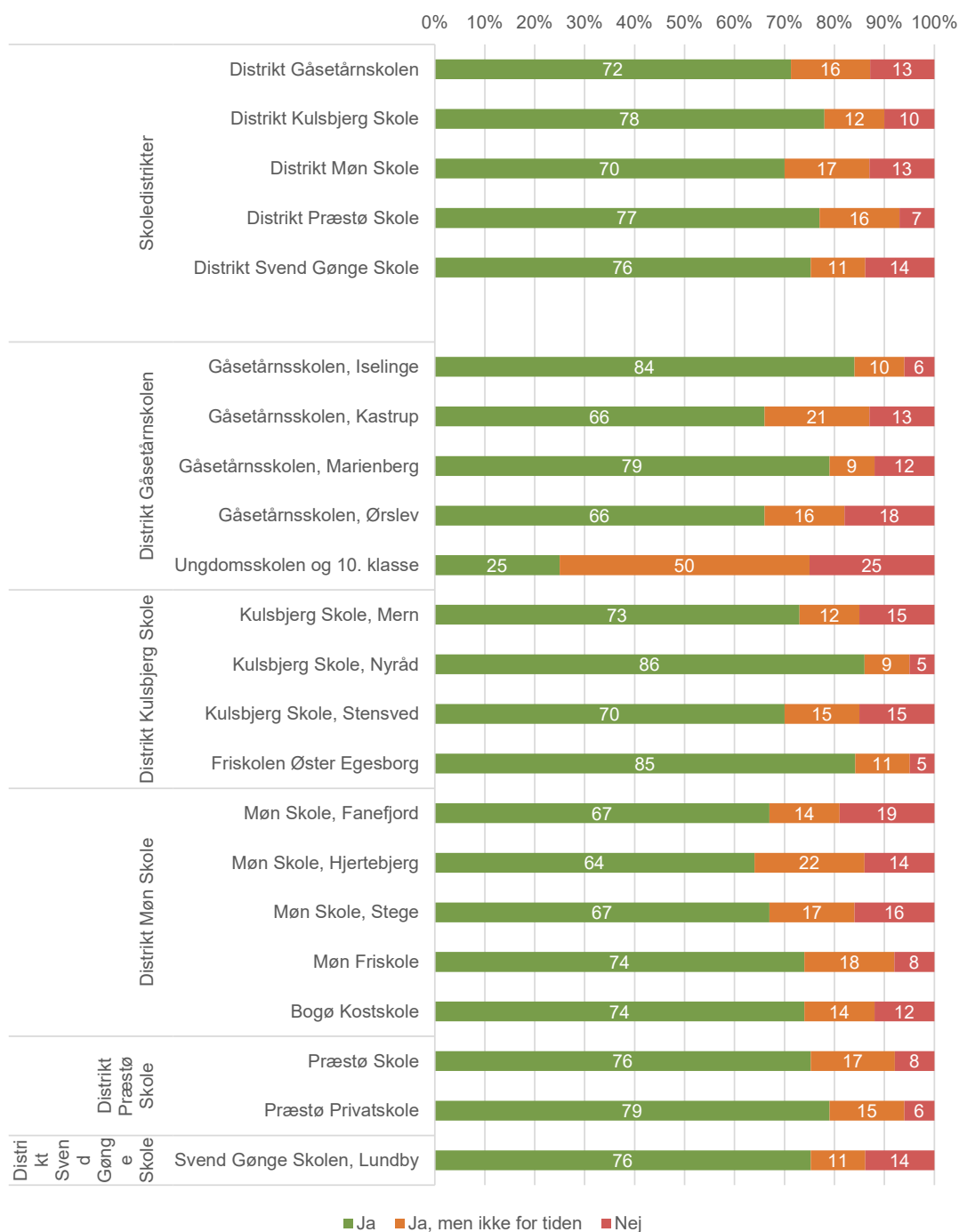
Der er mindre forskelle i børnenes idrætsdeltagelse på tværs af de fem skoledistrikter. Således er det mellem 70 pct. og 78 pct. af børnene, der dyrker idræt eller motion for tiden. Den mindste andel findes i hhv. Møn skoledistrikt (70 pct.) og distrikt Gåsetårnskolen (72 pct.)

Sammenligner man skolerne i kommunen, fremtræder en række forskelle. Således er der en højere idrætsdeltagelse blandt eleverne på Kulsbjerg Skole, Nyråd (86 pct.) og Friskolen Øster Egesborg (85 pct.).

Omvendt er der en noget lavere andel af idrætsaktive blandt eleverne på Møn Skole, Hjer-tebjerg (64 pct.), Gåsetårnskolen, Kastrup (66 pct.) og Gåsetårnskolen, Ørslev (66 pct.). Ungdomsskolen og 10. klasse har en markant lavere idrætsdeltagelse (25 pct.) end de øvrige, hvilket hænger sammen med, at der her udelukkende er tale om ældre børn. Som beskrevet tidligere er idrætsdeltagelsen markant lavere blandt de 16-18 årige end blandt de yngre børn. En anden årsag til, at vi i denne undersøgelse finder en lav idrætsdeltagelse blandt eleverne på Ungdomsskolen og 10. klasse, kan være den lave svarprocent blandt eleverne på skolen.

For de fleste skoler gælder dog, at langt størstedelen af børnene svarer enten 'ja' eller 'ja, men ikke for tiden' til, at de normalt dyrker sport, idræt eller motion.

Figur 1.11. Forskelle i idrætsdeltagelse på tværs af skoledistrikter og skoler (pct.)

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' fordelt på de fem skoledistrikter og 17 skoler / skoleafdelinger i Vordingborg Kommune (se tabellen til figuren i bilag 1.3). (n=1.516).

Hvilke idrætsaktiviteter dyrker børn og unge i Vordingborg Kommune?

I undersøgelsen er børnene blevet bedt om at angive, hvilke aktiviteter de har dyrket regelmæssigt inden for det seneste år. Her har de haft mulighed for at angive flere forskellige aktiviteter og ikke blot aktiviteter, som de dyrkede på det tidspunkt, hvor spørgeskemaet blev besvaret. På den baggrund viser sig samlet set en større andel idrætsaktive børn og unge, idet hele 91 pct. har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. Det er en noget større andel end de 74 pct., som svarer 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'. Grunden hertil er det bredere tidsperspektiv i formuleringen '...inden for det seneste år', som også inkluderer mange af de børn og unge, der svarer 'Ja, men ikke for tiden' på spørgsmålet, 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'.

De følgende opgørelser over aktiviteter er beregnet som andele af hele respondentgruppen og giver derved et indblik i, hvor mange børn og unge ud af samtlige børn og unge i 4.-10. klasser i Vordingborg Kommune, der dyrker de forskellige aktiviteter (tabel 1.3).

Fodbold er den mest populære idrætsaktivitet blandt børn og unge i Vordingborg Kommune (28 pct.). Det gælder imidlertid kun for drengene, idet en væsentlig højere andel af drengene (42 pct.) end pigerne (15 pct.) angiver, at de spiller eller har spillet fodbold regelmæssigt inden for det seneste år.

De næst mest populære idrætsaktiviteter i det samlede billede er gymnastik (20 pct.) og løb, jogging, motionsløb (15 pct.). For gymnastik er kønsmønstret omvendt i forhold til fodbold, idet markant flere piger (32 pct.) har dyrket gymnastik inden for det seneste år sammenlignet med drengene (9 pct.). Gymnastik er den mest populære aktivitet blandt pigerne.

Efter aktiviteterne fodbold, gymnastik og løb følger styrketræning (14 pct.) samt svømning (13 pct.). Håndbold er ligeledes højt på listen, og her er der en næsten lige kønsfordeling. Derefter følger ridning, badminton og dans (8-9 pct.). Foruden de nævnte aktiviteter deltager en mindre andel (<7 pct.) af børnene i en lang række andre aktiviteter. Ingen aktiviteter er altså i nærheden af fodbolds popularitet (28 pct.) blandt børn og unge i Vordingborg Kommune, om end også deltagelsen i svømning, gymnastik, løb, dans og styrketræning fylder meget i det samlede billede.

Deltagelsen i enkelte af de mindre udbredte aktiviteter er - som i fodbold, gymnastik, dans og ridning - domineret af ét af kønnene. I aktiviteter som golf, parkour, mountainbike, kampsport, skydning og basketball ser man markant flere drenge end piger. Omvendt ser man i aktiviteter som yoga, dans, trampolin, rulleskøjteløb og skateboard og vandreture markant flere piger end drenge.

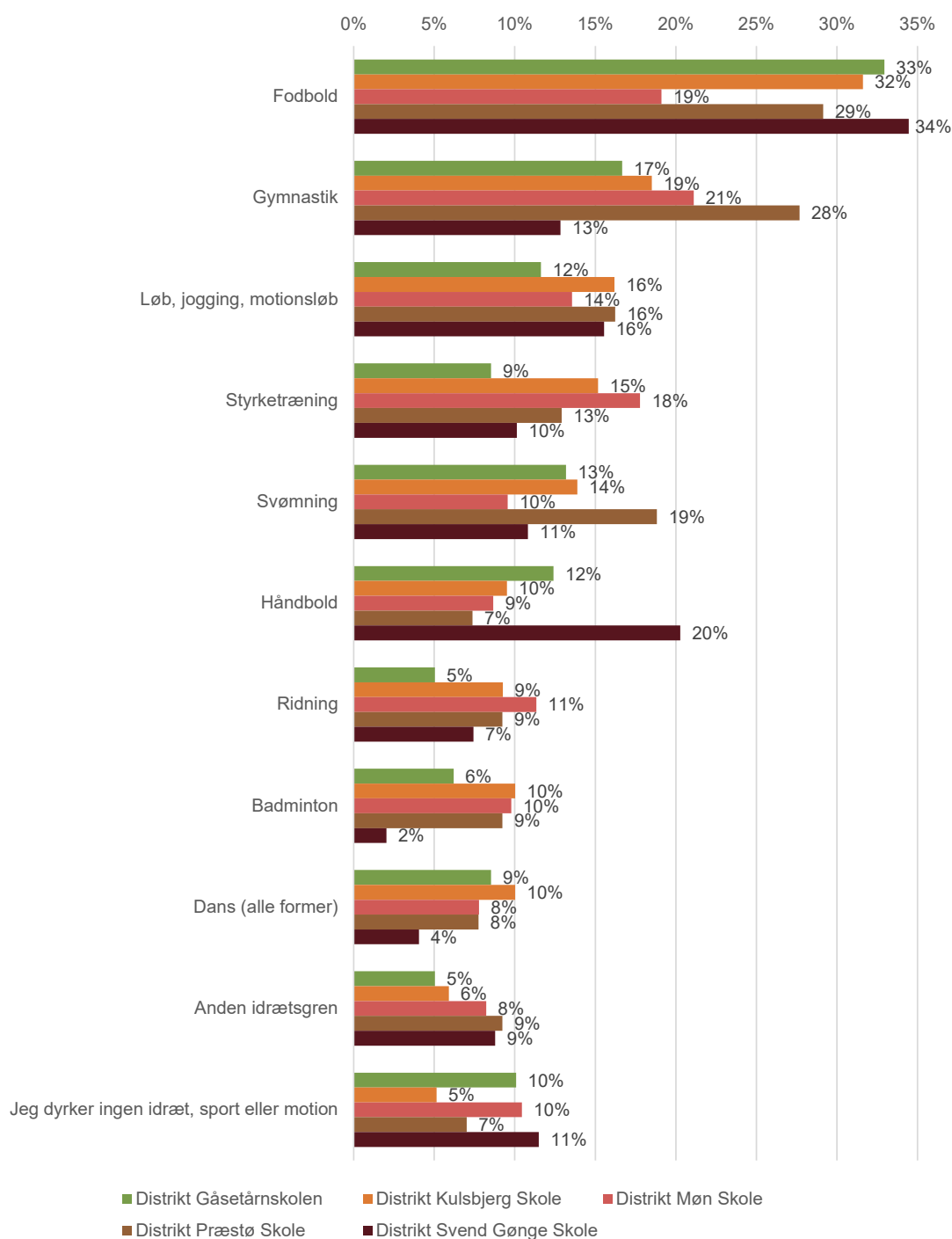
Aldersmæssigt ser man også væsentlige forskelle, som til en vis grad kan ses som et udtryk for, at børn skifter prioriteter og interesserer, når de kommer i teenagealderen. Det kan også skyldes, at de ældre børn i højere grad selv bestemmer, hvilke aktiviteter de vil dyrke. Fodbold, gymnastik og svømning har færre aktive blandt de 13-15 årige og 16-18 årige end blandt de 10-12 årige. Omvendt stiger tilslutningen til idrætter som løb og styrketræning markant hos de ældre børn. Mange af de mindre populære aktiviteter ser ud til at kunne fastholde børnene i aktiviteten og andre vinder frem blandt de 16-18 årige, og det viser, at de ældre børn i højere grad dyrker et mangfoldigt udvalg af idrætsaktiviteter. Særligt basketball, parkour, landevejscykling og tennis vinder frem blandt de 16-18 årige.

Tabel 1.3. Børn og unges deltagelse i forskellige idræts-, sports- eller motionsaktiviteter i Vordingborg Kommune (pct.)

N = 1.516	TOTAL	KØN		ALDER		
		Pige	Dreng	10-12 år	13-15 år	16-18 år
Fodbold	28	15	42	30	28	21
Gymnastik	20	32	9	23	18	13
Løb, jogging, motionsløb	15	15	14	8	23	25
Styrketræning	14	14	14	5	22	38
Svømning	13	15	11	16	10	12
Håndbold	10	11	10	11	10	4
Jeg dyrker ingen idræt, sport eller motion	9	8	9	9	6	16
Ridning	9	18	1	9	10	7
Badminton	8	7	11	9	10	5
Dans (alle former)	8	15	1	9	8	6
Anden idrætsgren	7	7	8	6	10	6
Andet boldspil for hold	5	3	6	4	4	6
Trampolin	5	8	3	6	5	3
Basketball	4	1	6	1	5	11
Tennis	4	3	4	3	4	6
Rulleskøjtøl, skateboard, waveboard, løbehjul	4	5	3	4	4	3
Skydning	4	3	6	4	4	6
Vandreture	3	4	2	2	5	4
Landevejscykling (ikke som transport til skole og lignende)	3	1	4	2	3	5
Mountainbike	3	1	5	2	5	5
Kampsport (boksning, karate, aikido, taekwondo, judo, brydning mv.)	3	2	4	3	3	4
Parkour, street movement eller lign.	3	1	4	2	2	8
Volleyball, beachvolley, kids volley	2	2	2	1	3	4
Bordtennis	2	1	4	2	3	2
Andet individuelt boldspil.	2	1	3	3	2	2
Yoga, meditation, afspænding	2	4	1	2	3	1
Kano, kajak, roning	2	2	2	1	3	0
Friluftaktiviteter	2	1	2	2	2	1
Golf	1	1	2	1	1	1
Spinning, kondicykel	1	1	1	0	1	1
Atletik	1	1	1	1	1	3
Sejlsport, surfing	1	1	1	1	1	2
Fiskeri	1	0	2	1	2	2
Aerobic, step, pump, Zumba eller lignende træning på hold	0	1	0	0	0	1
Handicapidræt	0	0	0	0	0	0

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' opdelt på køn og alder (n=1.516).

Figur 1.12. Valg af idrætsaktivitet på tværs af skoledistrikter (pct.)

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' opdelt på skoledistrikter i Vordingborg Kommune (n = 1.516). Kun de 10 mest populære aktiviteter er vist. (se tabellen til figuren i bilag 1.4).

Forskelle i aktivitetsvalg mellem skoledistrikter

Lokalt ses mindre forskelle i andelen af børn og unge, der har dyrket aktiviteterne inden for det seneste år. I figur 1.12 afbildes andelen af børn, der har dyrket de 10 mest populære idrætsaktiviteter fordelt på fem skoledistrikter i Vordingborg Kommune.

Tre aktiviteter er mest populære i Præstø skoledistrikt: gymnastik, svømning og 'andre idrætsgrene'. I Svend Gønge skoledistrikt er en større andel af børnene aktive i fodbold og især håndbold. I Møn skoledistrikt er en lidt større andel af børnene aktive i styrketræning og ridning. I Kulsbjerg skoledistrikt er en lidt større andel af børnene aktive i badminton og dans.

I Kulsbjerg skoledistrikt er der en lidt mindre andel af børn, der ikke har været aktive inden for de seneste 12 måneder (5 procentpoint.) sammenlignet med de øvrige skoledistrikter 7, 10 og 11 procentpoint).

Foruden disse mindre forskelle er der ikke tale om væsentlige forskelle mellem skoledistrikterne. Det kan skyldes, at mulighederne i de nære skoledistrikter ikke spiller en væsentlig rolle for børnenes valg af aktiviteter.

Sammenligning med andre kommuner

Andelen af børn og unge, som deltager i forskellige idrætsaktiviteter, er næsten identisk med både resultaterne fra undersøgelserne i de andre kommuner, som sammenlignes med i tabel 1.4, og med tallene fra den seneste landsdækkende undersøgelse.

I kommunerne og på landsplan er fodbold den mest populære idrætsaktivitet blandt børn og unge. Dernæst kommer svømning og gymnastik, men det varierer en del mellem kommunerne, hvor mange børn og unge, der dyrker disse aktiviteter. Svømning er dog mindre populært blandt børnene i Vordingborg kommune end i de fleste af de øvrige kommuner, mens gymnastik og løb er mere populært. På de øvrige af de mest populære idrætsaktiviteter er der små forskelle mellem kommunerne på udbredelsen. Tallene for andelen af børn og unge, som går til de forskellige idrætsgrene, er generelt højere i landsundersøgelsen for de mest populære idrætsgrene. Noget af forskellen kan som tidligere nævnt skyldes, at landsundersøgelsen er gennemført på en anden måde, end kommuneundersøgelserne er.

Svarene fra børn og unge i Vordingborg Kommune er udtryk for en generel tendens, som også viser sig i tallene på landsplan og tallene fra de andre kommuner, som her sammenlignes med. Der er en generel tendens til, at der allerede i 13-15-års-alderen sker store forandringer i børn og unges idrætsvaner, og at typiske foreningsidrætter i høj grad udskiftes med mere fleksible aktiviteter som styrketræning og løb, der kan dyrkes individuelt. Denne udvikling hænger i høj grad sammen med udviklingen fra barn til ung med tilhørende store forandringer i fysik, individualitet, venskaber og hverdag. En større mængde forskningslitteratur beskæftiger sig mere indgående med idræt i denne omskiftelige fase af livet (Pilgaard, 2012; Ibsen et al., 2015).

Tabel 1.4. Andel af børn og unge i Vordingborg Kommune, som dyrker de mest populære idrætsaktiviteter, sammenlignet med udvalgte sjællandske kommuner og landsplan (pct.)

	Vording- borg (2019)	Roskilde (2018)	Faxe (2018)	Næstved (2018)	Lejre (2015)	Greve (2014)	Glad-saxe (2015)	Ballerup (2015)	Lands- plan
Fodbold	28	28	28	28	34	35	34	37	37
Svømning	13	16	20	15	14	13	15	16	35
Gymnastik	20	16	16	16	18	13	11	8	24
Løb	15	13	14	11	11	10	10	6	18
Håndbold	10	9	11	8	10	8	8	8	13
Badminton	8	9	10	9	13	11	9	10	9
Styrketræning	14	11	10	12	13	13	11	9	12
Ridning	9	8	9	9	13	8	6	10	8
Trampolin	5	5	7	5	-	-	-	-	17
Dans	8	12	7	9	12	8	11	12	12
Kampsport	3	5	5	4	5	6	6	5	7

Tabellen viser andelen af børn og unge i Vordingborg Kommune, som dyrker de mest populære idrætsaktiviteter, sammenlignet med udvalgte sjællandske kommuner og landsplan (N = 1.516).

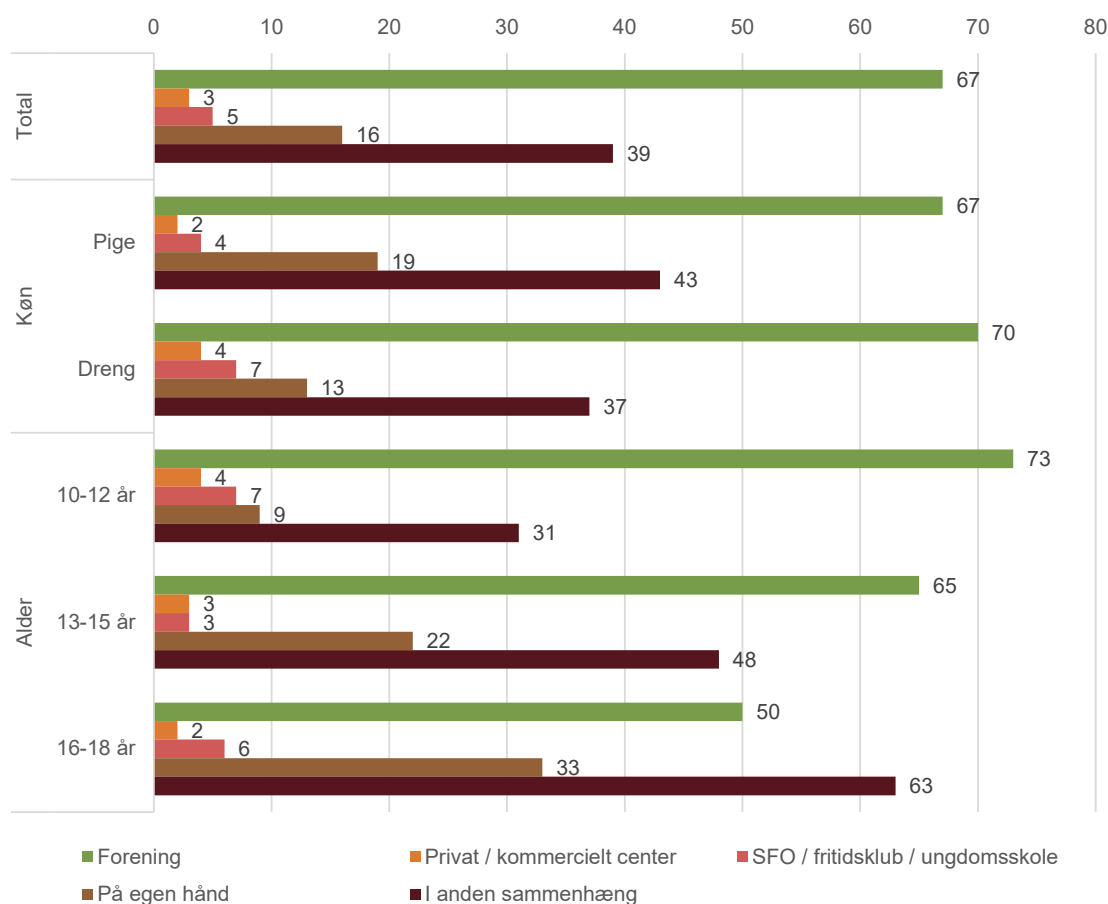
Hvilke organisationsformer dyrker børn og unge idræt i?

Foreningsidrætten er den mest benyttede organiseringsform blandt børnene i Vordingborg Kommune. I alt 67 pct. af de idrætsaktive børn i Vordingborg Kommune fra 4.-10. klassetrin har inden for det seneste år dyrket en eller flere aktiviteter som medlem af en idrætsforening. 16 procent har været aktive 'på egen hånd' (dvs. selvorganiseret idræt for sig selv eller sammen med andre). Kun 3 procent har dyrket idræt i privat regi, det vil sige i et privat eller kommercielt center (for eksempel fitnesscentre eller private danseskoler). Hvert tyvende barn har dyrket aktiviteter i SFO, fritidsklub eller ungdomsskole (5 pct.).

Som det fremgår af figur 1.13 herunder, er lidt flere drenge end piger aktive i idrætsforeningerne, mens en større andel af pigerne er aktive på egen hånd. Det hænger givetvis sammen med forskellene i de aktiviteter, drengene og pigerne dyrker. Selvom drengene er mere aktive i foreningsregi, er det væsentligt at påpege, at langt over halvdelen af både piger og drenge har deltaget i aktiviteter i foreningsregi. De fleste børn dyrker altså deres aktiviteter i foreningsregi.

Ligesom for resten af landet falder andelen af foreningsaktive med alderen. Tallene i figuren herunder viser også, at idræt på egen hånd stiger i popularitet i takt med stigende alder. Det peger samlet set i retning af en tendens til en bevægelse fra foreningsorganiseret idræt til mere fleksible og uforpligtende aktivitets- og organiseringsformer i ungdomsårene. Det tyder ligeledes på, at denne tendens starter tidligere hos pigerne end hos drengene.

Figur 1.13. Organisering af børn og unges idræt, sport og motion i Vordingborg Kommune (pct.)

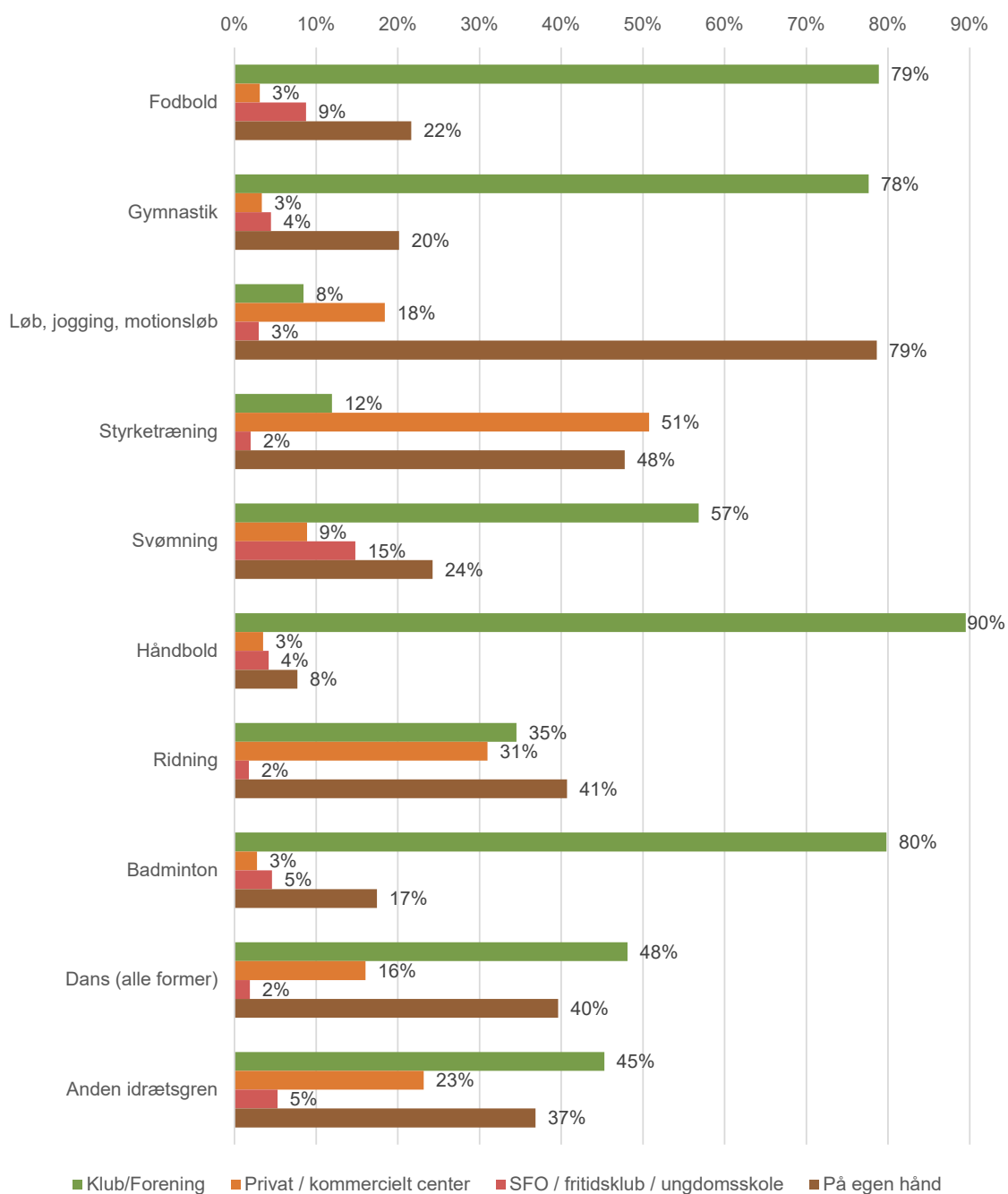
Figuren viser, i hvilken organiseringsmæssig sammenhæng de idrætsaktive (de, der dyrker mindst én aktivitet) børn og unge dyrker idræt, sport eller motion, opdelt på køn og alder (se tabellen til figuren i bilag 1.5). (n=1.516).

Idrætsaktiviteter og organiseringsform

Figur 1.14 viser, at der er store forskelle mellem idrætsaktiviteterne på, i hvilken organisatorisk sammenhæng børn og unge i Vordingborg Kommune fortrinsvis dyrker den pågældende aktivitet. Figuren viser organiseringsformerne for de 10 mest populære aktiviteter.

Fælles for fem af de mest populære aktiviteter (fodbold, gymnastik, svømning, håndbold og badminton) er, at klart størstedelen (mellem 57 og 90 pct.) af deltagelsen i disse aktiviteter foregår i foreningsregi. Disse aktiviteter kan da også klassificeres som traditionelle foreningsidrætter. I modsætning hertil ser man, at styrketræning og løb i høj grad udføres på egen hånd. Særligt løb dyrkes altovervejende på egen hånd (79 pct.). Fælles for styrketræning, ridning og dans er, at de i højere grad end de øvrige aktiviteter foregår i private/kommercielle sammenhænge.

Figur 1.14. Organiseringsformer i de mest populære aktiviteter (pct.)

Figuren viser, i hvilken sammenhæng de børn og unge, der dyrker en specifik idrætsaktivitet, dyrker deres aktivitet. Tallet indikerer andelen (pct.) der dyrker aktiviteten i de forskellige regi. De ti største aktiviteter er inkluderet (se tabellen til figuren i bilag 1.6). (n=105-436).

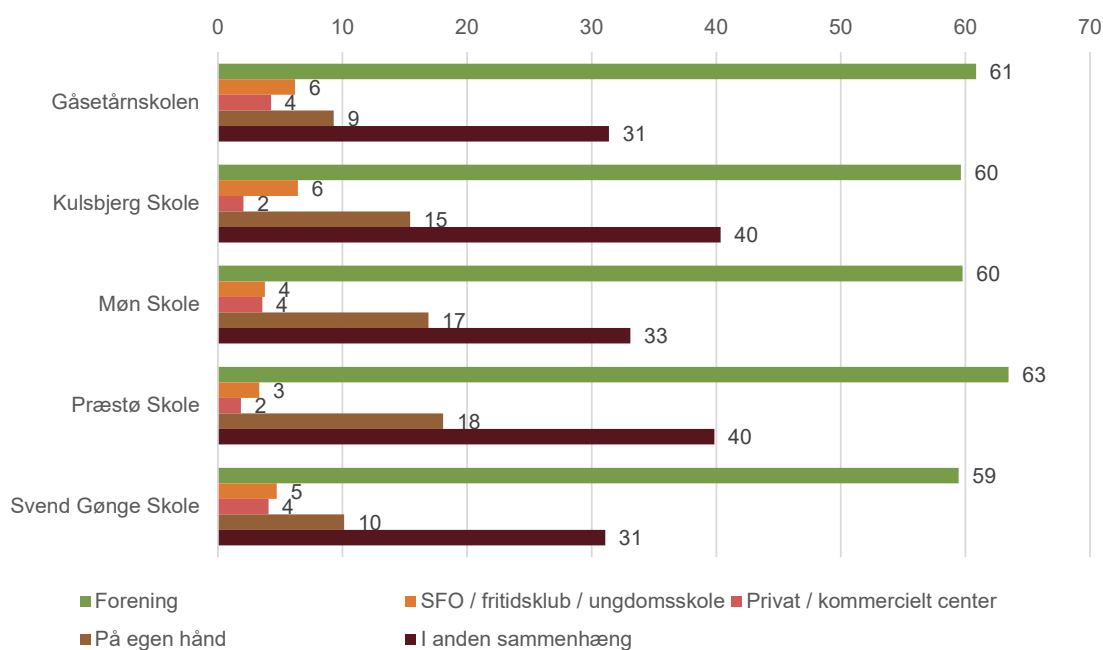
Lokale forskelle i organisering

Der er ikke store forskelle mellem skoledistrikterne på, hvor børnene fortrinsvis dyrker idræt og motion (figur 1.15). Forskelle mellem organiseringsformerne i skoledistrikterne skyldes ofte forskelle i de aktiviteter, børnene i lokalområdet dyrker. Derfor er det ikke overraskende, at der i Vordingborg Kommune ikke ses store forskelle i organiseringsformerne, idet der heller ikke (som beskrevet tidligere i rapporten) er store forskelle mellem aktivitetsformerne.

Der er imidlertid enkelte mindre forskelle, der er værd at påpege. Foreningsidrætten er lidt mindre udbredt i Svend Gønge skoledistrikt (59 pct.) sammenlignet med de øvrige lokalområder (60 pct. – 63 pct.). I Præstø skoledistrikt og Møn skoledistrikt dyrker en lidt større andel af børnene idræt på egen hånd (17-18 pct.), sammenlignet med de øvrige distrikter (9-15 pct.).

Forskellene er imidlertid meget små og er således ikke nødvendigvis udtryk for, at nogle organiseringsformer har bedre vilkår end andre i de forskellige skoledistrikter.

Figur 1.15. Børn og unges deltagelse i idrætsaktiviteter i forskellige organiseringsformer fordelt på fem skoledistrikter (pct.)

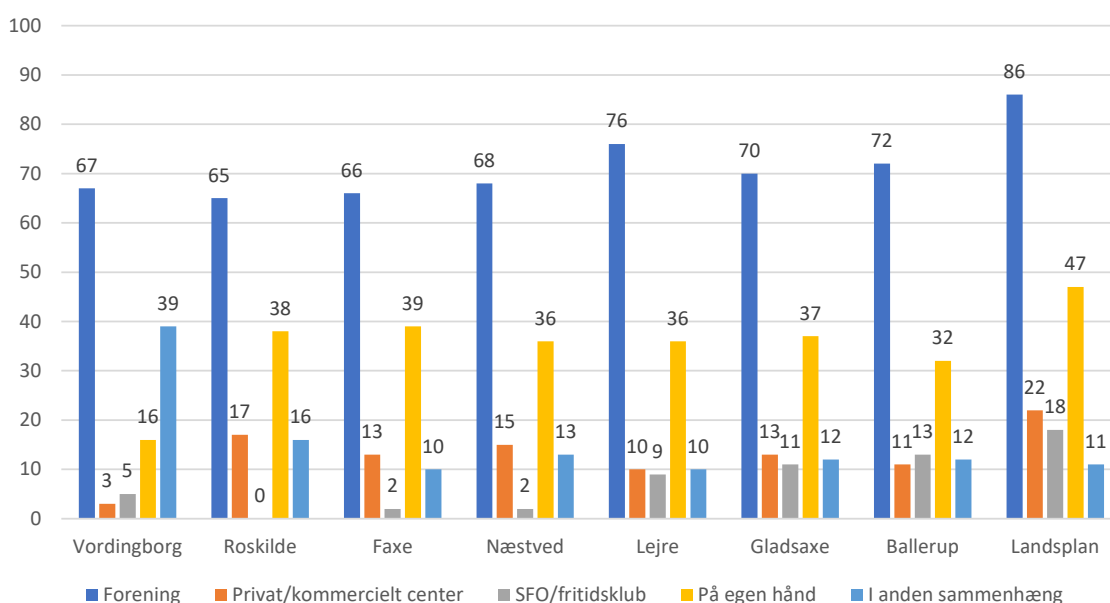

Figuren viser andelen af idrætsaktive børn og unge, der deltager i idrætsaktiviteter i forskellige organisatoriske sammenhænge opdelt på fem skoledistrikter (n=1.516).

Sammenligning med andre kommuner

I sammenligning med de andre sjællandske kommuner er der store forskelle på andelen af børn og unge, som dyrker idræt og motion under de forskellige organiseringsformer (figur 1.16). Andelen af de idrætsaktive børn og unge, der dyrker idræt i privat/kommercielt regi og på egen hånd, er noget lavere i Vordingborg Kommune end i øvrige kommuner, som her sammenlignes med. Andelen, som dyrker idræt i en anden sammenhæng, er dog markant højere i Vordingborg Kommune end i de øvrige kommuner. Landsundersøgelsen viser en noget højere deltagelse under de forskellige organiseringsformer. Det kan bl.a. skyldes, at landsundersøgelsen er gennemført på en anden måde end i kommuneundersøgelserne.

Figur 1.16. Under hvilke organiseringsformer dyrker idrætsaktive børn og unge idræt i Vordingborg Kommune sammenlignet med udvalgte sjællandske kommuner og landsplan (pct.)

Hvor ofte dyrker børn og unge idræt, sport eller motion?

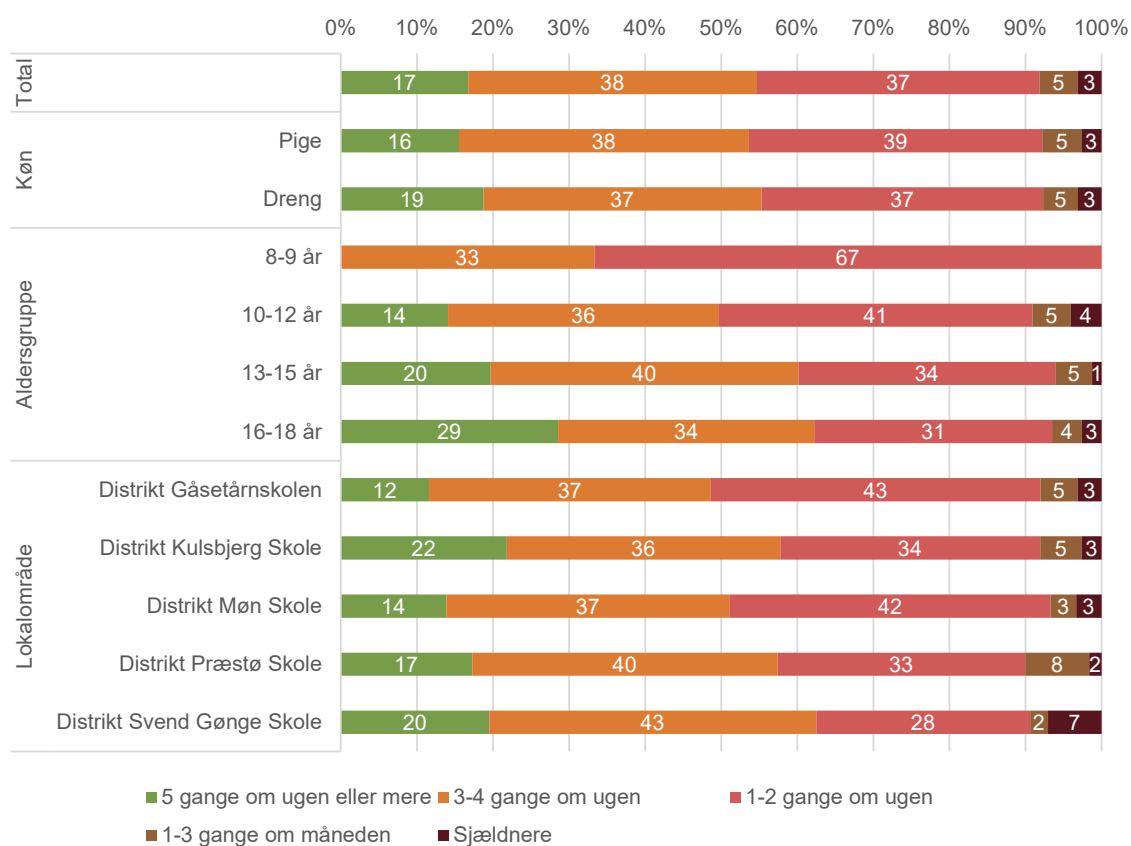
De idrætsaktive børn og unge har svaret på, hvor ofte de normalt dyrker idræt, sport eller motion. Det er kun de børn, der har angivet, at de har dyrket én eller flere aktiviteter inden for det seneste år, der er medtaget i denne del af analysen. I det følgende er disse børn betegnet som 'idrætsaktive'. Dette må ikke forveksles med de 74 pct., der normalt dyrker sport, idræt eller motion (figur 1.5). Hyppigheden af de idrætsaktives idrætsdeltagelse ses i ses figur 1.17.

Langt de fleste (92 pct. af de idrætsaktive) dyrker idræt, sport eller motion mindst én gang om ugen, og over halvdelen er aktive mindst tre gange om ugen. Andelen af drenge og piger,

som er aktive mere end én gang om ugen, er lige stor. Der er en lille tendens til, at drengene hyppigere går til idræt, end pigerne gør.

Aktivitetshyppigheden stiger hos de ældre børn. Selvom andelen af idrætsaktive altså falder med alderen i Vordingborg Kommune, dyrker de idrætsaktive teenagere hyppigere idræt end de yngre børn. Det kan dels hænge sammen med et eventuelt supplement af mere fleksible idrætsformer, dels intensiverer mange idrætsforeninger træningsmængden i denne aldersgruppe.

Figur 1.17. Hyppighed for idrætsaktive børn og unges idrætsdeltagelse (pct.)

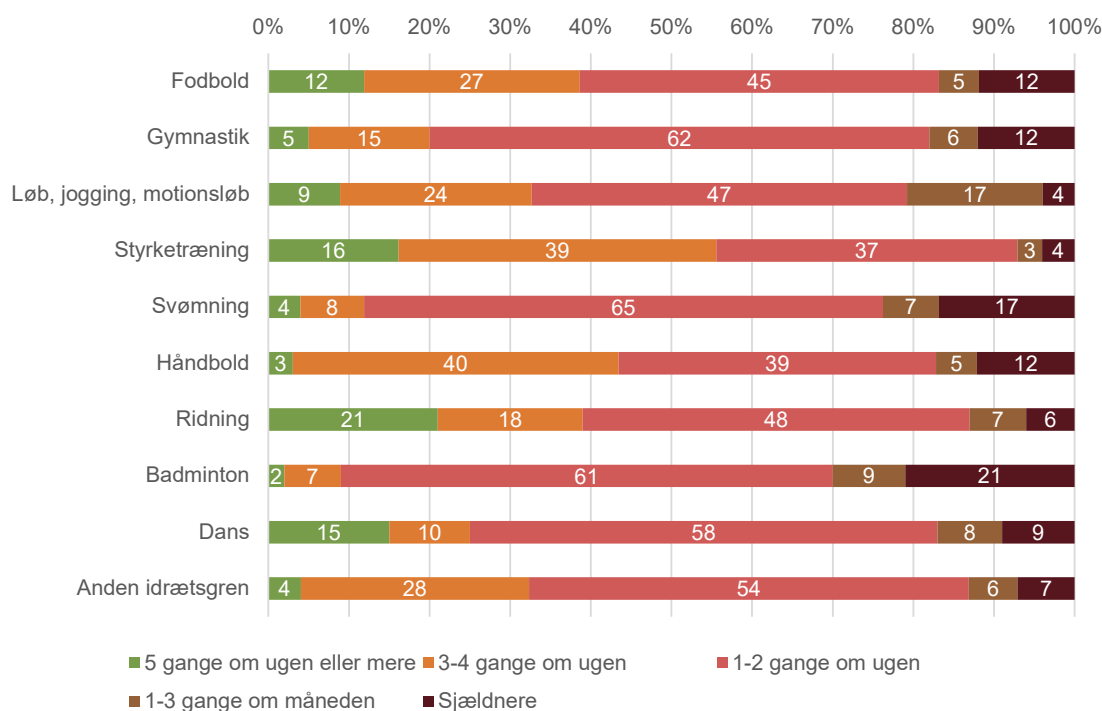
N = 1.338. Figuren viser, hvor ofte de idrætsaktive børn og unge angiver, at dyrke idræt, opdelt på køn, alder og skole-distrikt. (se tabellen til figuren i bilag 1.8).

Idrætsaktivitet og aktivitetshyppighed

Børnene, der angav, at de har dyrket mindst én aktivitet det seneste år, blev spurgt, hvor ofte de dyrker denne aktivitet. Svarene er vist i figur 1.18. Her ses det, hvordan hyppigheden varierer på tværs af aktiviteterne. I langt de fleste aktiviteter dyrker børnene aktiviteten en til fire gange om ugen. Fodbold, styrketræning, ridning og dans bliver dyrket med høj hyppighed

sammenlignet med de andre aktiviteter, idet mere end 12 pct. af børnene, der dyrker disse aktiviteter, gør det fem eller flere gange om ugen. Modsat dyrkes badminton og svømning ikke lige så ofte.

Figur 1.18. Hyppigheden af børn og unges idrætsdeltagelse fordelt på de 10 mest populære aktiviteter (pct.)

Figuren viser fordelingen af børn og unges egen vurdering af, hvor ofte de dyrker de aktiviteter, de har gået til, inden for det seneste år. Kun de 10 mest populære aktiviteter er inkluderet i figuren (se tabellen til figuren i bilag 1.9). (n=121-422).

Brug af faciliteter

De følgende analyser ser på, hvordan børn og unge i Vordingborg Kommune bruger idrætsfaciliteterne. Kun de børn, der har angivet, at de har deltaget i én eller flere aktiviteter det seneste år, har kunnet svare på spørgsmål derom. Da relativt få børn og unge slet ikke dyrker en idrætsaktivitet, får man et godt billede af, hvor mange børn og unge i kommunen, der benytter sig af forskellige typer af faciliteter. I tabel 1.5 vises børnenes brug af forskellige typer af faciliteter.

Tabellen viser, at haller/sale er de mest benyttede faciliteter blandt idrætsaktive børn og unge i Vordingborg Kommune. 59 procent af de idrætsaktive børn og unge i kommunen svarer 'Hal/sal' på spørgsmålet om, hvor de dyrker idræt, sport eller motion. Fodboldbaner er den

næstmest benyttede facilitetstype og bruges af 28 pct. af de idrætsaktive børn i Vordingborg Kommune.

Derefter finder man facilitetstyperne fitnesscentre/motionsrum (18 pct.), svømmehaller (16 pct.) og andre baner/anlæg (10 pct.). Også hjemme/i haven, naturen, og veje/gader, der ikke er idrætsfaciliteter i traditionel forstand, fylder en del i det samlede billede (henholdsvis 28 pct., 19 pct. og 15 pct.).

Der er stor forskel på drenge og pigers brug af de forskellige typer af idrætsfaciliteter, hvilket hænger sammen med forskellene i, hvor meget de to køn dyrker de forskellige idrætsaktiviteter. Flere af drengene (41 pct.) bruger fodboldbanerne end pigerne (16 pct.). Det er en stor forskel, der stemmer overens med den tidligere beskrevne forskel mellem kønnene på deltagelse i fodbold. Omvendt bruger en større del af pigerne haller/sale, end drengene gør. Det samme gælder for brug af hjemmet/ haven, veje/gader, naturen samt andre anlæg. Pigerne benytter sig altså i højere grad af de mere uorganiserede rum, end drengene gør. Det hænger fint sammen med, at aktiviteter, der traditionelt set hører til i sådanne rum (eksempelvis løb, jogging, yoga og ridning), oftere dyrkes af pigerne. Fitnessrum benyttes af stort set lige mange piger og drenge.

Sammenligner man de yngre og ældre børns brug af faciliteter og steder til idræt, er der enkelte forskelle. Der er en markant stigning i børnenes brug af motions- og fitnessrum hos de 13-15 årige sammenlignet med de 10-12 årige. Det samme gør sig gældende for naturen og stier/veje, som de ældre børn og unge også i højere grad benytter. Samtidigt ser man et fald i brugen af haller/sale og svømmehaller, hvor de mere foreningsorienterede idrætsgrene overvejende dyrkes. Disse forskelle må ses i sammenhæng med de individualiserede idrætsvaner, der indtræder, når børnene bliver ældre.

Tabel 1.5. De idrætsaktive børn og unges brug af faciliteter og 'rum' til idræt i Vordingborg Kommune (pct.)

n = 1.516	TOTAL	KØN		ALDER		
		Piger	Drenge	10-12 år	13-15 år	16-18 år
Haller/sale	58	63	55	64	55	46
Fodboldbaner	28	16	41	31	26	21
Andre baner/anlæg	10	13	7	9	12	8
Svømmehal	15	17	13	19	10	12
Fitnesscenter/motionsrum	18	17	18	5	29	50
Anlæg ved vand	2	2	2	2	3	2
Aktivitetsanlæg	2	2	2	2	2	2
Veje, gader, fortove og lign.	15	17	14	10	22	23
Naturen	19	22	16	14	25	25
Hjemme/i haven	28	34	24	28	30	31
Andet	8	9	7	8	7	12

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter i Vordingborg Kommune. Fordelt på køn og alder (n=1.516).

Facilitetsbrug på tværs af skoledistrikter

I det store billede er der tale om relativt ensartede billeder i børnenes brug af faciliteter på tværs af skoledistrikter (tabel 1.6). Der er dog enkelte bemærkelsesværdige forskelle. I Kulsbjerg skoledistrikt er brugen af haller/sale ikke lige så udbredt som i de øvrige skoledistrikter. Omvendt er brugen af veje, gader, fortove og lign. mere udbredt i Kulsbjerg skoledistrikt end i de øvrige skoledistrikter. Brugen af svømmehaller er mere populært i både distrikt Gåsetårnskolen og Præstø skoledistrikt. Naturen og hjemme/haven er et markant mere populært 'rum' til idræt for børnene i Præstø skoledistrikt sammenlignet med de andre skoledistrikter.

Tabel 1.6. De idrætsaktive børn og unges brug af faciliteter og 'rum' til idræt fordelt på skoledistrikter (pct.)

n = 1.338	TOTAL	SKOLEDISTRIKT				
		Gåsetårn-skolen	Kulsbjerg Skole	Møn Skole	Præstø Skole	Svend Gønge Skole
Haller/sale	58	62	53	61	58	59
Fodboldbaner	28	31	30	21	30	37
Andre baner/anlæg	10	5	7	13	14	10
Svømmehal	15	17	15	12	21	12
Fitnesscenter/motionsrum	18	11	16	25	18	12
Anlæg ved vand	2	1	4	1	5	2
Aktivitetsanlæg	2	1	2	2	4	2
Veje, gader, fortove og lign.	15	12	18	13	15	16
Naturen	19	15	19	18	26	15
Hjemme/i haven	28	27	26	26	35	27
Andet	8	8	7	8	8	14

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter og rum / steder til idræt i Vordingborg Kommune. Fordelt på skoledistrikter (n=1.338).

Sammenligning med andre kommuner

En sammenligning med de andre sjællandske kommuner, hvor tilsvarende undersøgelser er blevet gennemført inden for de seneste år, viser små forskelle på, hvor meget de idrætsaktive børn og unge benytter de forskellige facilitetstyper. Børn og unges brug af faciliteter i Vordingborg Kommune afviger altså stort set ikke fra de øvrige kommuner, der sammenlignes med. Lidt flere børn benytter dog et fitnesscenter/motionsrum, hjemmet/haven og naturen i Vordingborg Kommune end gennemsnittet for andre sjællandske kommuner (tabel 1.7).

Tabel 1.7. Andel af idrætsaktive børn og unge i Vordingborg Kommune, som dyrker idræt i forskellige typer af faciliteter og rum, sammenlignet med udvalgte sjællandske kommuner (pct.)

	Vording- borg (2019)	Roskilde (2018)	Faxe (2018)	Næstved (2018)	Lejre (2015)	Greve (2014)	Glad- saxe (2015)	Ballerup (2015)
Hal/sal	58	55	53	50	64	54	50	59
Fodboldbane	28	30	29	29	34	34	34	37
Andre baner/anlæg	10	10	8	9	14	11	10	9
Svømmehal	15	16	20	17	13	12	15	17
Fitnesscenter/motionsrum	18	16	16	17	10	14	16	15
Anlæg ved vand	2	1	1	1	1	1	2	1
Aktivitetsanlæg	2	3	3	2	4	2	3	4
Veje, gader, fortove	15	14	14	13	15	13	15	12
Naturen	19	15	15	16	21	13	16	18
Hjemme/i haven	28	23	25	24	26	19	21	20
Andet	8	10	8	9	5	4	10	10

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én idrætsaktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter. Opdelt på kommuner.

Muligheder og ønsker til idrætsområdet

For børn og unge er 'lokalområdet' en subjektiv størrelse, der er defineret af mulighederne for transport i form af cykling/gang på egen hånd, offentlig transport eller kørsel af forældre. Med andre ord er det interessant, hvilke muligheder og steder børnene og de unge selv ønsker eller savner i deres lokale omgivelser.

I spørgeskemaet indgår to spørgsmål, som søger at afdække, hvorvidt børnene og de unge savner muligheder for idræt, sport eller motion, og om de savner muligheder for at deltage i andre (ikke idrætslige) fritids- og kulturaktiviteter i det område, hvor de bor. De har haft mulighed for at skrive ønsker/afsnit med egne ord i en fritekst.

De kvalitative svar i fritekst er blevet analyseret ved 'simpel' ordtælling for at få et generelt indblik i, hvad børnene tænker på. Alle angivne aktiviteter og faciliteter opsummeres i en liste, og ved hjælp af internetprogrammet 'Wordle'TM (<http://wordle.net>) udformes dernæst en slags 'sky' af ord. Wordle tæller ordene og genererer et billede, som kan bruges som et slags 'indholds-identificerende' grafisk element. Undervejs i udformningen af skyen bliver ordene valideret, så lignende eller enslydende ord bliver lagt sammen og talt som ét ord. Jo flere gange et ord nævnes af børnene, jo større bliver ordet i 'skyen'. Dermed kan denne form for opsummering og fremstilling give en indikation af en særlig tematisk retning og analytisk samles i en kategori eller et udsagn.

Muligheder og ønsker til idræt, motion og sport i børnenes lokalområde

Ud af de deltagende børn og unge valgte 496 (237 drenge og 259 piger) at skrive i de åbne svar-felter i spørgeskemaet. Af disse svarer næsten halvdelen af børn og unge, at de ikke mangler muligheder eller ikke savner noget specifikt. De resterende børn og unges svar er angivet i nedenstående ordskyer for henholdsvis piger og drenge (se figur 1.19 og figur 1.20). Aktiviteter og faciliteter der blev ønsket af færre end tre børn og unge er blevet frasorteret i figur 1.19 og 1.20 af hensyn til overblikket. Den fulde liste over ønskede aktiviteter og faciliteter findes i bilag 1.12.

Både pigernes og drengenes ønsker til muligheder afspejler henholdsvis pigernes og drengenes idrætsvaner. Det er således børnegruppens dominerende interesser og idrætsvaner, der især former deres ønsker til aktivitetsmuligheder i deres lokalområder.

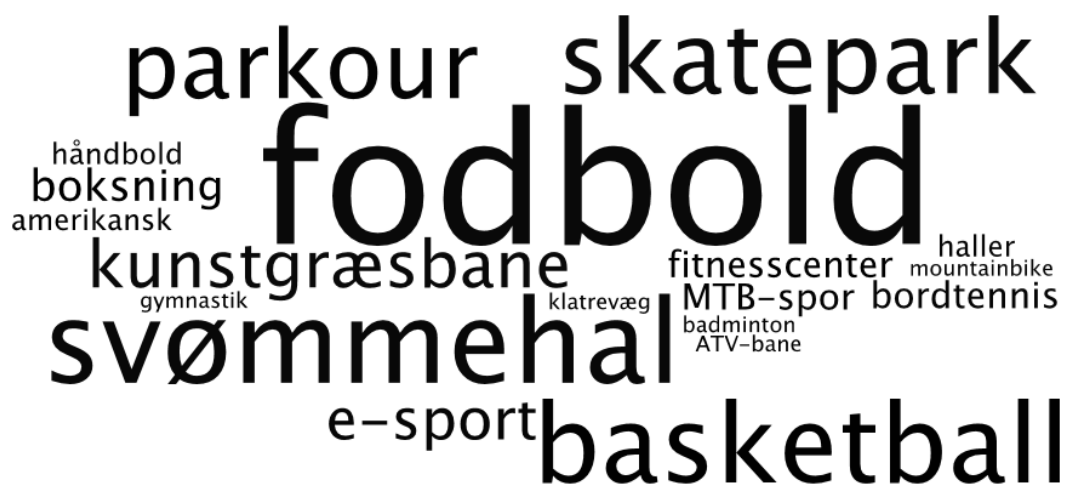
Pigerne savner flere muligheder for svømning, ridning, gymnastik, fodbold og dans tæt på, hvor de bor. For drengenes vedkommende er de største ønsker mere fodbold, svømning, basketball, skateboard, parkour samt e-sport og faciliteter hertil. Det er dog også værd at bemærke, at aktiviteter som boksning, fitness og mountainbike spiller en forholdsvis stor rolle for drengene. Endelig savner drengene bedre muligheder for at dyrke amerikansk fodbold og håndbold.

Det er især børnene, der bor udenfor Vordingborg, der ønsker sig flere muligheder for at dyrke idræt, motion og sport i lokalområdet (både flere og forskelligartede aktiviteter og faciliteter).

Figur 1.19. Pigernes ønsker til og muligheder for idræt, motion og sport (visualisering af antal ord).

Figur 1.20. Drengenes ønsker til og muligheder for idræt, motion og sport (visualisering af antal ord).

Deltagelse i kultur- og fritidsaktiviteter

I det følgende afsnit kortlægges børnene og de unges deltagelse i andre kultur- og fritidsaktiviteter end idræt, sport og motion i Vordingborg Kommune.

Først sættes fokus på fritidsaktiviteter, der ikke kan klassificeres som idræt, sport og motion. Her bliver det først og fremmest tydeligt, at idræt er den dominerende aktivitet i børnenes fritid udenfor hjemmet. Det fremgår tydeligt af børnenes svar på, hvilke andre fritidsaktiviteter, de går til i fritiden. Tabel 1.8 viser, at seks ud af ti børn i Vordingborg Kommune angiver, at de ikke går til andre faste aktiviteter i fritiden.

I praksis består denne kategori af en række aktiviteter med en noget lavere tilslutning. Den mest populære aktivitet er computerspil (10 pct.). Det er næsten udelukkende drengene, der spiller computerspil. Klart størstedelen af de børn, der spiller computer, angiver imidlertid, at de spiller computer 'på egen hånd (alene eller sammen med andre)'. Derfor kan det godt være, at en del af de børn, som har svaret, at de spiller computer, faktisk gør det hjemme eller hos en kammerat. 8 procent af børnene i Vordingborg Kommune går til musik, og 4 procent går til spejder. Computerspil, musik/kor, og spejder er dermed de tre mest populære fritidsaktiviteter ud over idræt.

De resterende fritidsaktiviteter kan betragtes som "niche-aktiviteter", da meget få børn har svaret, at de går til disse aktiviteter (≈ 2 pct.). En relativ stor del (13 pct.) af børnene har svaret, at de går til 'andre fritidsaktiviteter'. Der er imidlertid en lang række gengangere i

det uddybende svar på, hvilke aktiviteter det er (dvs. aktiviteter som børnene allerede har sat kryds ved eller kunne have sat kryds ved), når børnene angiver, hvilken ”anden aktivitet” de går til⁶.

Tabel 1.8. Børn og unges deltagelse i andre fritidsaktiviteter end idræt, opdelt på køn, og lokalområde (pct.)

N = 1.516	TOTAL	KØN		SKOLEDISTRIKT				
		Piger	Drenge	Distrikt Gåsetårn- skolen	Kulsbjerg skole- distrikt	Møn skole- distrikt	Præstø skole- distrikt	Svend Gønge skole- distrikt
Andre fritidsaktiviteter (ikke idræt)	10	12	13	12	11	15	14	9
Computerspil	10	2	19	11	10	9	10	13
Musik/kor	8	11	6	4	8	7	17	3
Spejder, FDF eller lignende	4	5	4	6	6	3	2	6
Film	2	3	2	2	3	2	1	1
Sprog	2	2	2	2	1	3	2	1
Teater/Drama	2	3	1	0	2	1	5	1
Madlavning	2	2	1	1	1	2	2	1
Maling/Billedkunst	2	2	1	1	3	1	1	0
Rollespil	1	1	2	0	1	2	1	1
Brætspil (inkl. kortspil)	1	1	1	1	1	1	1	0
Håndarbejde	1	1	1	1	1	1	1	1
Keramik	0	0	0	0	0	0	0	1
Jeg går ikke fast til andre aktiviteter	57	57	56	59	59	57	49	61

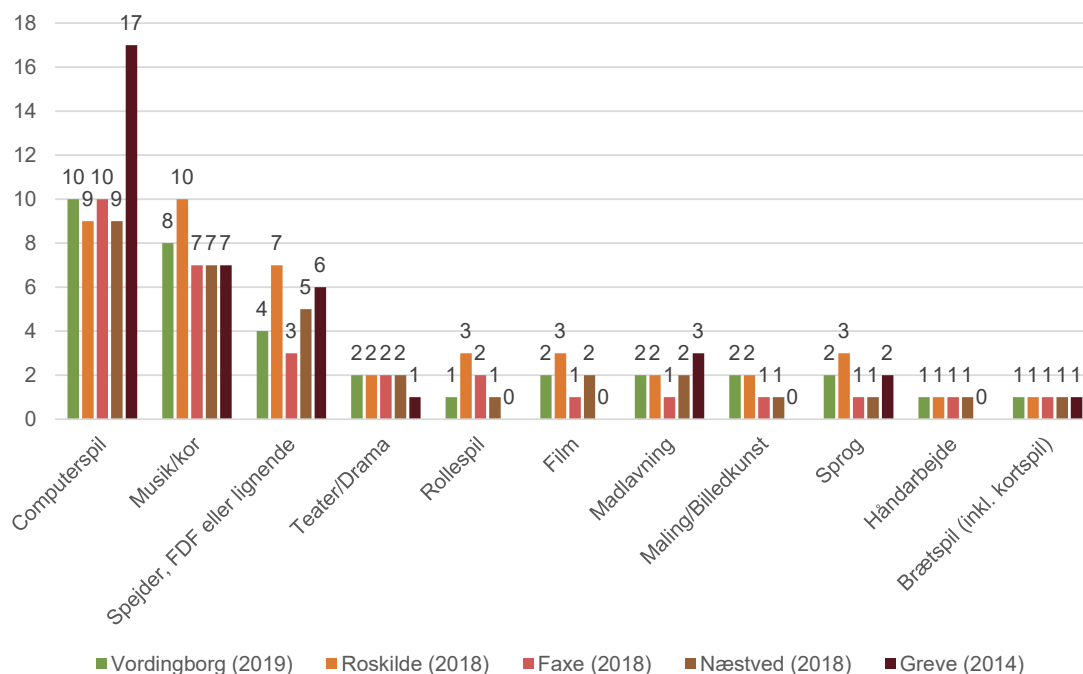
Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: Går du fast til nogle af de følgende aktiviteter i din fritid? opdelt på køn og skoledistrikter (n=1.516).

Forskelle mellem kommunerne

I fire andre sjællandske kommuner har undersøgelsen også omfattet spørgsmål om børnene og de unges deltagelse i andre fritids- og kulturaktiviteter end idræt og motion. Sammenligningen af svarene fra børn og unge i Vordingborg Kommune med svarene fra Roskilde Kommune, Næstved Kommune, Faxe Kommune og Greve Kommune viser små forskelle (figur 1.21). I Vordingborg Kommune er der en lidt større andel af børn, der dyrker musik/kor samt spejder sammenlignet med de andre kommuner. For flere af de øvrige aktiviteter gælder også, at der er en lidt større andel aktive i Vordingborg Kommune. Tallene er imidlertid meget små og må derfor behæftes med en vis usikkerhed.

6 Stort set alle aktiviteterne, der nævnes, er aktiviteter som svømning, ridning, og andre svar, som børnene har kunnet sætte kryds ved i de lukkede svarkategorier. Enkelte aktiviteter, som ikke er nævnt i listen af aktiviteter, der kunne sættes kryds ved, fremgår dog som for eksempel: 'netflix', 'billard', 'havetraktortræk', 'kodning' eller 'religiøs forening'.

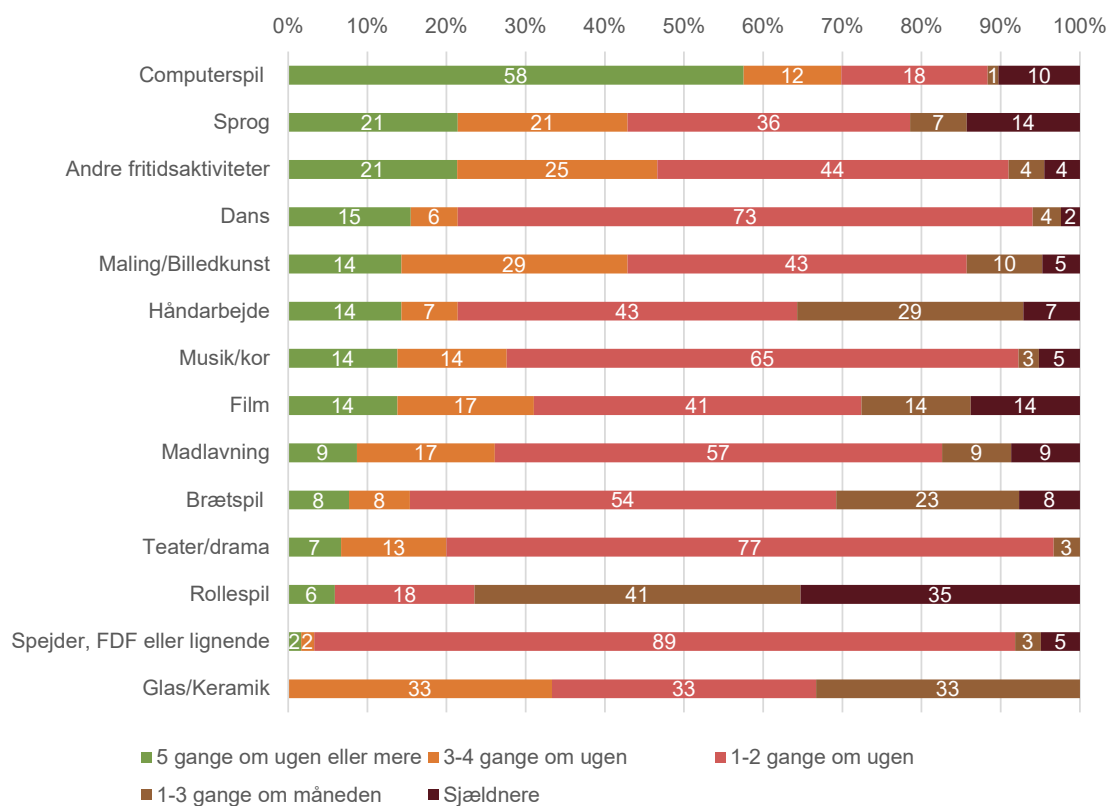
Figur 1.21. Andel af børn og unge i Vordingborg Kommune, som går til forskellige fritids- og kulturaktiviteter i fritiden (ikke idræt), sammenlignet med udvalgte sjællandske kommuner og landsplan (pct.)

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Går du fast til nogle af de følgende aktiviteter i din fritid?' opdelt på kommune. Under computerspil blev det præciseret at det ikke gælder det de spiller hjemme hos sig selv eller dine venner'

Hyppighed

De børn, der har svaret, at de deltager i en given aktivitet, er efterfølgende blevet spurgt, hvor ofte de dyrker aktiviteten (figur 1.22). Størstedelen af børnene dyrker deres fritidsaktivitet 1-2 gange om ugen (18-89 pct.). Computerspil, sprog, maling/billedkunst og 'andre fritidsaktiviteter' dyrkes med væsentlig højere hyppighed, idet henholdsvis 60 pct. (computerspil), 42 pct. (sprog), 43 pct. (maling/billedkunst), 46 pct. (andre fritidsaktiviteter) dyrker aktiviteten tre eller flere gange om ugen.

Figur 1.22. Frekvensen af deltagelse i forskellige fritidsaktiviteter blandt børn og unge i Vordingborg Kommune (pct.).

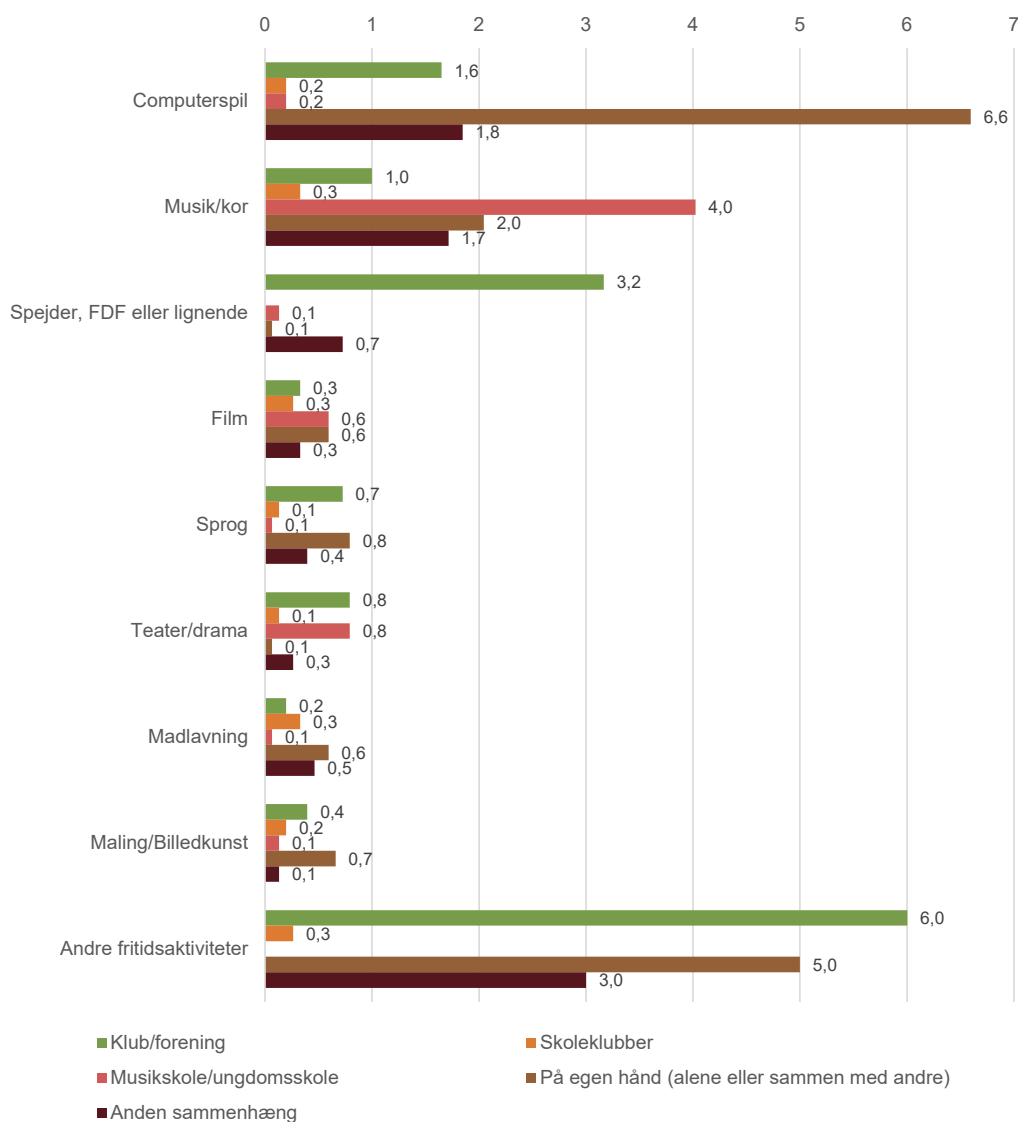
Figuren viser fordelingen af børn og unges svar på spørgsmålet 'Hvor ofte dyrker du dine fritidsaktiviteter?' for hver af de forskellige aktiviteter. Kun børn og unge, der dyrker den specifikke aktivitet, er blevet spurgt (se tabellen til figuren i bilag 1.11). (n = 3-178).

Fritidsaktiviteter og organiseringsform

Figur 1.23 viser, at der er store forskelle mellem fritidsaktiviteterne på, i hvilken organisatorisk sammenhæng børn og unge i Vordingborg Kommune fortrinsvis dyrker den pågældende aktivitet. Figuren viser organiseringsformerne for de mest populære aktiviteter.

Fælles for computerspil, sprog, madlavning og maling/billedkunst er, at størstedelen (mellem 0,6 og 6,6 pct.) af deltagelsen i disse aktiviteter foregår på egen hånd. I modsætning hertil ser vi, at spejder/FDF og andre fritidsaktiviteter i høj grad udføres i klub-/foreningsregi.

Figur 1.23. Organiseringsformer i de mest populære aktiviteter (pct.)

Figuren viser, i hvilken sammenhæng de børn og unge, der dyrker en specifik fritidsaktivitet, dyrker deres aktivitet. Tallet viser andelen (pct.) der dyrker aktiviteten i de forskellige regi. De ni største aktiviteter er inkluderet (se tabellen til figuren i bilag 1.12). (n=0-98).

Brug af kultur- og fritidstilbud

Børnene og de unge er ligeledes blevet spurgt om deres (for)brug af forskellige kultur- og fritidstilbud i Vordingborg Kommune. I tabel 1.9 ses andelen af børnene, som inden for det seneste år (forud for besvarelsen af spørgeskemaet) har deltaget i de pågældende aktiviteter. Størstedelen af børnene har været til ét eller flere arrangementer, men 37 pct. af børnene har

ikke deltaget i nogen af de nævnte kultur- og fritidsaktiviteter inden for det seneste år.

Der er store forskelle på de forskellige aktiviteters popularitet. Tre af aktiviteterne er meget populære (biograf, koncert og bibliotek). Næsten fire ud af ti børn har været i biografen, mens lidt mere end to ud af ti børn har deltaget i en koncert eller været på biblioteket. Mellem 13 pct. og 20 pct. af børnene har været på besøg på et museum, i en forlystelsespark, på et museum, i et akvarium/zoo, til et sportsarrangement eller være i teateret. I de resterende aktiviteter er det en noget mindre andel af børn og unge i Vordingborg Kommune, som har deltaget inden for det seneste år (<9 pct.) Til trods for at computerspil fylder meget som fritidsaktivitet, er internetcaféer ikke særligt velbesøgt af børnene. Det samme gør sig gældende for arkiver.

Tabel 1.9. Børn og unges brug af kultur- og fritidstilbud i Vordingborg Kommune fordelt på køn, alder og skoledistrikt (pct.)

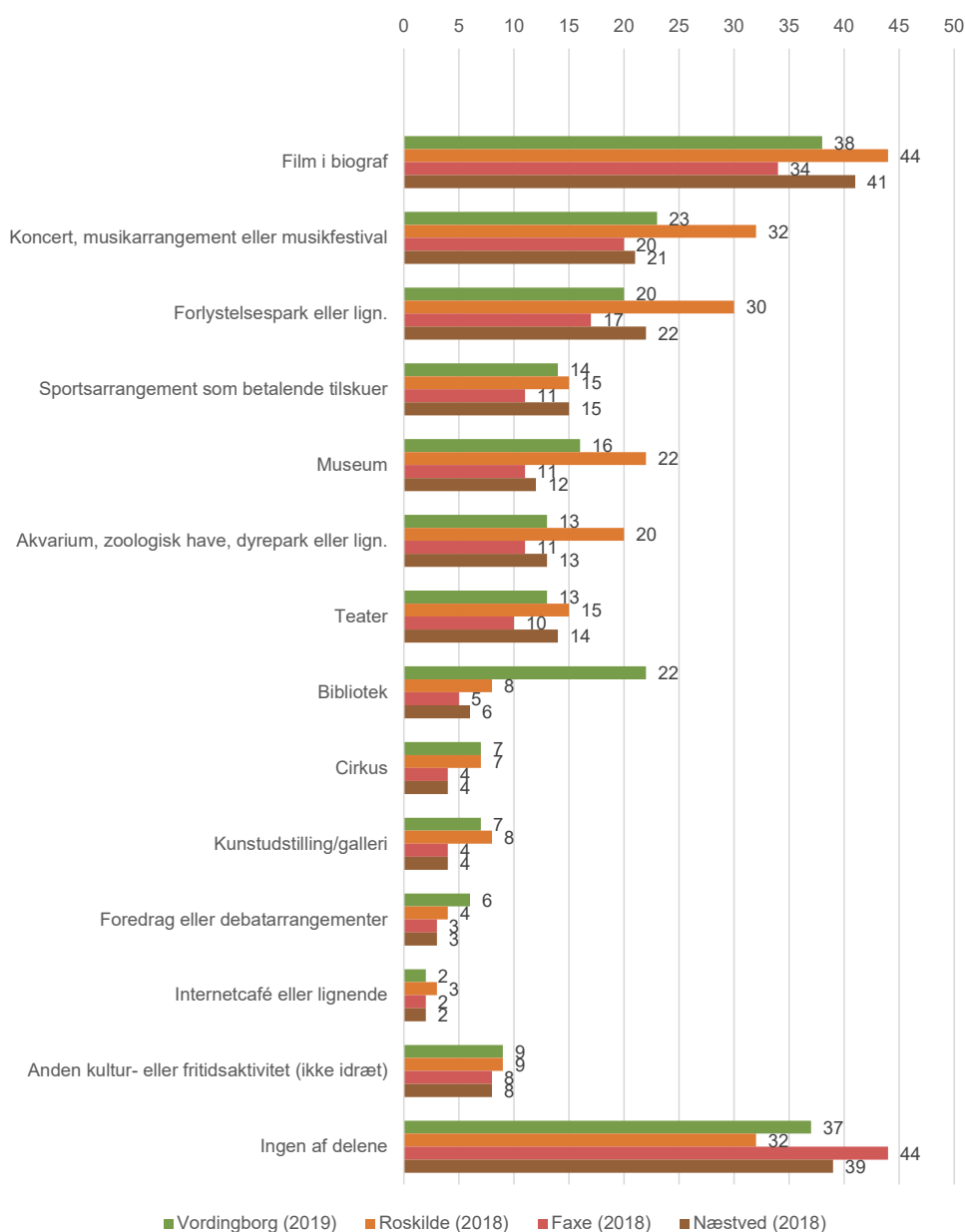
N = 1.516	TOTAL	KØN		ALDERSGRUPPE			SKOLEDISTRIKTER				
		Pige	Dreng	10-12 år	13-15 år	16-18 år	Distrikt Gåsetårnskolen	Kulsbjerg skoledistrikt	Møn skoledistrikt	Præstø skoledistrikt	Svend Gønge skoledistrikt
Biograf	38	40	36	35	41	43	43	38	33	42	36
Koncert, musikarrangement eller musikfestival	23	29	18	19	28	33	21	23	21	34	15
Forlystelsespark, oplevelsescenter eller lign.	20	23	17	17	22	32	23	22	17	24	10
Museum	16	18	15	13	20	21	14	17	16	23	7
Akvarium, zoologisk have, dyrepark eller lign.	13	14	13	14	12	13	18	12	11	14	9
Teater	13	16	11	13	14	14	17	15	11	15	7
Sportsarrangement som betalende tilskuer	14	15	13	10	18	19	11	16	14	17	9
Kunstudstilling/galleri	7	10	5	6	9	9	8	6	8	10	1
Bibliotek	22	25	19	22	22	25	28	23	17	28	18
Cirkus	7	8	6	9	5	5	9	5	6	9	11
Foredrag eller debatarrangementer	6	7	5	2	9	12	2	6	5	10	4
Internetcafé eller lignende	2	3	2	2	3	4	1	2	3	3	1
Benyttet et arkiv	2	2	2	1	3	4	1	2	2	1	2
Anden kultur- eller fritidsaktivitet (ikke idræt)	9	8	9	8	9	10	7	9	8	10	10
Ingen af delene	37	34	41	41	33	29	36	34	44	30	41

Tabellen viser fordelingen af børn og unge i Vordingborg kommunes svar på spørgsmålet 'Hvilke af følgende kultur- og fritidsaktiviteter har du deltaget i det seneste år?' fordelt på køn, aldersgrupper og skoledistrikter (n = 1.516).

Sammenligning med andre kommuner

I en tilsvarende undersøgelse i Roskilde, Næstved og Faxe Kommune blev børnene og de unge ligeledes spurgt, om de deltager i forskellige kulturaktiviteter. Derfor kan deltagelsen i Vordingborg Kommune sammenlignes med de tre tidligere undersøgelser i de tre nævnte kommuner. Generelt set ligner billedet i Vordingborg Kommune billedet i de andre kommuner. Der er dog to kultur- og fritidstilbud, hvor en større del af børnene i Vordingborg Kommune er aktive brugere end i de tre andre kommuner, nemlig foredrag eller debatarrangementer samt aktiviteter på bibliotek.

Figur 1.24. Andel af børn og unge i Vordingborg Kommune, Faxe Kommune, Næstved Kommune og Roskilde Kommune, som 'inden for det seneste år' har gået til eller benyttet forskellige kulturtilbud (pct.)

Figuren viser fordelingen af børn og unges svar på spørgsmålet 'Hvilke af følgende kultur- og fritidsaktiviteter har du deltaget i det seneste år?' fordelt på udvalgte kommuner.

Transport til idræts- og fritidsaktiviteter

Det følgende er en analyse af børn og unges transportvaner i forbindelse med idræt eller anden fritidsaktivitet. Børnene er blevet spurgt om både deres transportform og transporttid. Igen tages der udgangspunkt i transportvanerne hos de *idræts- og fritidsaktive* børn - altså de børn og unge, der har dyrket mindst én aktivitet det seneste år.

I tabel 1.10 ses det, hvor stor en andel af de idræts- og fritidsaktive børn i Vordingborg Kommune, der normalt benytter sig af de forskellige transportformer. Lidt over en fjerdedel (26 pct.) af børnene bliver normalt kørt i bil, mens en noget mindre andel normalt cykler (13 pct.). Blot 10 pct. af børnene går eller løber, og 7 pct. tager offentlig transport (tog eller bus). Der er ikke nævneværdige forskelle på dette mellem kønnene.

Der er til gengæld større forskelle i transportformerne mellem de yngste og de ældste børn. De ældre børn tager i højere grad bus eller tog. Det kan dels hænge sammen med, at de ældre børn dyrker aktiviteter, der ikke er i nærmiljøet. Som det blev beskrevet tidligere, dyrker de ældste børn et mere mangfoldigt udvalg af aktiviteter, som derfor kunne tænkes i højere grad at være geografisk spredt rundt i kommunen. De 10-12 årige børn bliver i højere grad end de 13-15 årige og 16-18 årige kørt i bil. Det tyder på, at forældrene altså stopper med at køre børnene i takt med, at de bliver ældre – og at børnene i stedet enten cykler/går/løber eller tager offentlig transport til deres aktiviteter.

Skoledistrikter og transportform

Der er relativt store forskelle i børnenes brug af forskellige transportformer på tværs af de fem skoledistrikter (tabel 1.10). I Svend Gønge skoledistrikt er der markant færre børn og unge, der benytter sig af aktiv transport (cykel eller løb/gang) end i de øvrige skoledistrikter. Det betyder også, at der i Svend Gønge skoledistrikt er relativt mange (29 pct.), der bliver kørt i bil. Offentlig transport er mere brugt i Kulsbjerg skoledistrikt (10 pct.) end i de øvrige skoledistrikter (3-8 pct.). I Møn skoledistrikt er der dog – ligesom i Svend Gønge skoledistrikt – også en høj andel, der bliver kørt i bil (27 pct.). Andelen af børn, der cykler, er størst i Præstø skoledistrikt (23 pct.), og det er også i Præstø skoledistrikt og distrikt Gåsetårnskolen, at færrest børn bliver kørt i bil.

Tabel 1.10. Idræts- og fritidsaktive børn og unges normale transportform til og fra idræts- og fritidsinteresser fordelt på køn, alder og skoledistrikter (pct.).

n = 1.516	TOTAL	KØN		ALDER			SKOLEDISTRIKT				
		Pige	Dreng	10-12 år	13-15 år	16-18 år	Gåsetårnskolen	Kulsbjerg Skole	Møn Skole	Præstø Skole	Svend Gønge Skole
Jeg går eller løber	10	12	9	10	12	13	8	6	10	19	7
Jeg cykler	13	11	17	13	15	11	14	12	9	23	7
Jeg tager bus eller tog	7	8	7	4	12	7	3	10	7	6	8
Jeg bliver kørt i bil	26	29	26	30	27	12	24	25	27	24	29
Jeg står på rulle-skøjter, skateboard, løbehjul	1	2	1	2	1	0	1	1	1	3	2
Anden transportform	2	1	2	1	3	3	1	1	2	3	2

Tabellen viser fordelingen af idrætsaktive børn og unge i Vordingborg Kommune på svar på spørgsmålet 'Hvordan kommer du normalt til og fra dine idræts- og fritidsinteresser?' fordelt på hhv. køn, alder og lokalområde (n=1.516).

Størstedelen (69 procentpoint) af de idræts- og fritidsaktive børn og unge har mindre end et kvarters transporttid til deres aktivitet (tabel 1.11). En lille del (9 procentpoint) bruger mere end 30 minutter hver vej. Der er ikke de helt store forskelle mellem drengene og pigerne på den tid, de bruger på transport. Lidt flere drenge end piger har en transporttid på under 5 minutter, mens lidt flere piger end drenge har en transporttid på mellem 5 minutter og 45 minutter. En lidt større andel af de 10-12 årige (67 procentpoint) og 13-15 årige (59 procentpoint) børn bruger under et kvarter på transport, end de 16-18 årige gør (50 procentpoint). Det kan dels skyldes, at flere af de ældre børn bruger cyklen frem for at blive kørt. Det kan også skyldes, at de ældre børn er mere villige til at transportere sig for at deltage i sport eller anden fritidsaktivitet og har valgt en aktivitet og et sted at gå til den, som ikke ligger tæt på barnets hjem. Der er ikke store forskelle på børnenes transporttid på tværs af skoledistrikterne. I alle skoledistrikterne bruger størstedelen af børnene under et kvarter på transport (59–66 pct.). En lidt større andel af børnene i Møn skoledistrikt har over 30 minutters transporttid til den aktivitet, de dyrker i størst omfang (14 pct.), end børnene i de andre skoledistrikter har (6-8 pct.).

Tabel 1.11. Idrætsaktive børn og unges transporttid til den aktivitet, de dyrker i størst omfang (den ene vej), fordelt på køn, alder og skoledistrikt (pct.).

n = 1.516	TOTAL	KØN		ALDER			SKOLEDISTRIKT				
		Piger	Drenge	10-12 år	13-15 år	16-18 år	Gåsetårnskolen	Kulsbjerg Skole	Møn Skole	Præstø Skole	Svend Gønge Skole
Under 5 minutter	19	16	21	19	18	25	16	14	22	24	16
5-14 minutter	44	45	43	48	41	25	46	52	37	42	48
15-29 minutter	19	22	15	16	22	22	20	19	18	18	18
30-45 minutter	6	7	5	6	5	13	4	5	10	4	4
Over 45 minutter	3	2	4	3	4	9	2	3	4	4	2
Ved ikke/ikke relevant	9	7	12	9	10	6	12	8	10	8	12

Tabellen viser transporttiden (den ene vej) til den aktivitet, idrætsaktive børn og unge i Vordingborg Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet) dyrker i størst omfang. Total og opdelt på køn, alder og lokalområde (n = 1.516).

Muligheder og ønsker til andre fritids- og kulturmuligheder i børnenes lokalområde

I forhold til det sidste åbne spørgsmål, hvor børnene kunne skrive om de savnede andre fritids- og kulturmuligheder (ikke idrætslige) i det område, hvor de bor, var der 609 (284 drenge og 325 piger), der besvarede spørgsmålet. En stor andel af disse svarede, at de ikke savner andre muligheder. 107 børn angav, at de savnede muligheder. Denne analyse er lavet efter samme metode, som beskrevet i afsnittet om børnenes ønsker til og muligheder for idræt, motion og sport.

De resterende svar er samlet i ordskyer herunder i figur 1.25 og figur 1.26. Selvom der er spurgt om ikke-idrætslige aktiviteter i spørgsmålet, har der alligevel sneget sig ord og ønsker ind om idræt. Disse er sorteret fra i ordskyerne. Især biograf spiller en stor rolle for drengene, mens et kunstværksted spiller en stor rolle for pigerne. Begge køn efterspørger et sted, hvor de kan hænge ud med andre unge. Drengene i udskolingens efterspørger et sted, hvor de kan drikke om aftenen og i weekenderne, mens pigerne i udskolingens efterspørger et samlingssted, hvor unge fra forskellige skoledistrikter kan mødes.

Der bliver også nævnt kulturmuligheder som koncerter, fritidsklubber, museer og forlystelsesparker. For pigernes vedkommende er muligheden for at gå til madlavning, sang, kor og teater samt en række andre kreative aktiviteter et stort ønske. Drengene ønsker til gengæld gaming, musikskole, orkestre eller bands, zoo og museer.

Sammenfatning

Analysen i dette afsnit er udarbejdet på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse, der blev gennemført i foråret 2019, hvor formålet var at karakterisere børnene (8-18 år) i Vordingborg Kommunes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter; og deres ønsker og behov i forhold til aktivitetsmuligheder og anlæg i kommunen. 1.516 børn besvarede spørgeskemaet helt eller delvist.

Børnenes og de unges idrætsdeltagelse

- 74 pct. af alle børn og unge i 4.-10. klasse 'dyrker normalt idræt, sport eller motion', men yderligere 15 pct. svarede 'Ja, men ikke for tiden'.
- Børns og unges idrætsdeltagelse i Vordingborg Kommune svarer i store træk til deltagelsen på landsplan og i andre sjællandske kommuner. Der er dog væsentlige forskelle mellem skoledistrikter på, hvor mange børn og unge der dyrker idræt.
- Der er ikke væsentlig forskel mellem drenge og piger på andelen, der er idrætsaktive. Der ses dog et mindre fald i andelen af idrætsaktive, når man sammenligner de yngre børn (10-12 år) med de lidt ældre (13-15 år). Faldet er meget markant, når man ser på de 16-18-årige.
- Forældrenes baggrund og idrætsinteresse har stor betydning for, om børnene dyrker idræt: Børn af forældre, som er i arbejde, er mere idrætsaktive end børn i familier, hvor den ene forælder eller begge forældre står uden for arbejdsmarkedet. Hvis barnets forældre er idrætsaktive, er det mere sandsynligt, at barnet også er idrætsaktivt, end hvis forældrene ikke dyrker idræt.
- Til forskel fra andre undersøgelser og flere andre kommuner viser denne undersøgelse kun små forskelle på idrætsdeltagelsen mellem børn af forældre med en dansk baggrund og børn af forældre, der er født i et andet land. Andelen af børn, hvis forældre begge har vestlig baggrund, der dyrker idræt eller motion for tiden, er større end blandt børn, hvor den ene eller begge forældre har ikke-vestlig baggrund. Billedet er dog et andet, når man også medtager de børn, der svarer, at de er idrætsaktive, men ikke for tiden. Så er det nemlig hele 92 procent af børn, hvor begge forældre har ikke-vestlig baggrund, der er idrætsaktive, hvilket er markant højere end i tidligere undersøgelser har vist. Denne analyse er dog baseret på et lavt antal svar, og er derfor forbundet med stor usikkerhed.
- Der er mindre forskelle i børnenes idrætsdeltagelse på tværs af de fem skoledistrikter i Vordingborg Kommune. Den mindste andel findes i hhv. Møn skoledistrikt (70 pct.) og distrikt Gåsetårnskolen (72 pct.), mens de mest idrætsaktive børn går i skole i Præstø skoledistrikt, Kulsbjerg skoledistrikt eller Svend Gønge skoledistrikt (76-78 pct.).
- Fodbold er den mest populære idrætsaktivitet, men det skyldes, at denne aktivitet er helt dominerende hos drengene. Den efterfølgende mest populære idrætsgren er gymnastik, som især dyrkes af pigerne. Derpå kommer løb / jogging og styrketræning, som kan dyrkes mere individuelt, og som også er de mest dyrkede idræts- og motionsformer blandt voksne. Endelig er der også forholdsvis mange børn og unge, der går til svømning, håndbold, ridning, badminton og dans.

- Aldersmæssigt er der væsentlige forskelle på, hvilke idrætsaktiviteter børnene og de unge dyrker. Fodbold, gymnastik og svømning har færre aktive blandt de 13-15 årige og 16-18 årige end blandt de 10-12 årige. Omvendt stiger tilslutningen til idrætter som løb og styrketræning markant hos de ældre børn. Mange af de mindre populære aktiviteter ser ud til at kunne fastholde børnene i aktiviteten, og andre vinder frem blandt de 16-18 årige, og det viser, at de ældre børn i højere grad dyrker et mangfoldigt udvalg af idrætsaktiviteter. Særligt basketball, parkour, landevejscykling og tennis vinder frem blandt de 16-18 årige.
- Børnene og de unge dyrker først og fremmest idræt i en forening, men mange dyrker også idræt og motion 'på egen hånd', mens forholdsvis få benytter sig af kommercielle idrætstilbud. Fodbold, gymnastik, svømning, badminton og håndbold dyrkes først og fremmest i forening, mens styrketræning og løb typisk dyrkes i andre sammenhænge. Det samme mønster viser undersøgelseerne i andre sjællandske kommuner.
- Mere end halvdelen af de idrætsaktive børn og unge er aktive mindst tre gange om ugen.
- Haller/sale er de mest benyttede faciliteter blandt idrætsaktive børn og unge i Vordingborg Kommune. 59 procent af de idrætsaktive børn og unge i kommunen svarer 'Hal/sal' på spørgsmålet om, hvor de dyrker idræt, sport eller motion. Derefter finder man facilitetstyperne fodboldbaner (28 pct.), fitnesscentre/motionsrum (18 pct.), svømmehaller (16 pct.) og andre baner/anlæg (10 pct.). Også hjemme/i haven, naturen, og veje/gader, der ikke er idrætsfaciliteter i traditionel forstand, fylder en del i det samlede billede.
- Når vi ser på børnenes ønsker til idrætsområdet, ser vi, at pigerne savner flere muligheder for svømning, ridning, gymnastik, fodbold og dans tæt på, hvor de bor. For drengenes vedkommende er de største ønsker mere fodbold, svømning, basketball, skateboard, parkour samt e-sport og faciliteter hertil. Det er dog også værd at bemærke, at aktiviteter som boksning, fitness og mountainbike spiller en forholdsvis stor rolle for drengene. Endelig savner drengene bedre muligheder for at dyrke amerikansk fodbold og håndbold. Der er især børnene, der bor udenfor Vordingborg by, der ønsker sig flere muligheder for at dyrke idræt, motion og sport i lokalområdet (både flere og forskelligartede aktiviteter og faciliteter).

Børnenes og de unges deltagelse i fritids- og kulturaktiviteter

- I sammenligning med den høje deltagelse i idrætsaktiviteter er det forholdsvis få børn og unge, som går til andre fritids- og kulturaktiviteter, og de bruger mindre tid på disse aktiviteter, end de idrætsaktive børn og unge gør. Det samme finder man i andre sjællandske kommuner, hvor tilsvarende undersøgelser er gennemført.
- Computerspil er den hyppigst dyrkede fritidsaktivitet med 10 pct. af børnene, fortrinsvis drenge, der har spillet computer '*andre steder end i hjemmet eller hos en kammerat*'. Den næst mest populære aktivitet er musik/kor (8 pct.). En mindre andel af børnene i Vordingborg Kommune går i deres fritid til spejder (4 pct.), film (2 pct.), sprog (2 pct.), madlavning (2 pct.), teater (2 pct.) eller madlavning/billedkunst (2 pct.). De resterende

fritidsaktiviteter kan betragtes som ”niche-aktiviteter”, da meget få af børnene har svaret, at de går til disse aktiviteter (<2 pct.).

- Dette mønster minder i høj grad om det billede, som undersøgelserne i andre sjællandske kommuner har vist.
- De aktive i andre fritids- og kulturaktiviteter går typisk ikke lige så ofte til disse aktiviteter, som de idrætsaktive børn går til idræt. Typisk én til to gange om ugen.
- Størstedelen af deltagelsen i computerspil, sprog, madlavning og maling/billedkunst foregår på egen hånd. I modsætning hertil ser vi, at spejder/FDF, og andre fritidsaktiviteter i høj grad udføres i klub-/foreningsregi.
- Hvad angår deltagelse i kulturtilbud og kulturarrangementer har størstedelen af børnene været til ét eller flere arrangementer, men 37 pct. af børnene har ikke deltaget i nogen af de nævnte kultur- og fritidsaktiviteter inden for det seneste år. Der er store forskelle på de forskellige aktiviteters popularitet. Tre af aktiviteterne er meget populære (biograf, koncert og bibliotek). Mellem 13 pct. og 20 pct. af børnene har været på besøg på et museum, i en forlystelsespark, på et museum, i et akvarium/zoo, til et sportsarrangement eller være i teateret. I de resterende aktiviteter er det en noget mindre andel af børn og unge i Vordingborg Kommune, som har deltaget inden for det seneste år (<9 pct.).
- Lidt over en fjerdedel af børnene bliver normalt kørt i bil til deres idræts- og fritidsaktivitet, mens en noget mindre andel normalt cykler (13 pct.). De 10-12 årige børn bliver i højere grad end de 13-15 årige og 16-18 årige kørt i bil. Blot 10 pct. af børnene går eller løber, og 7 pct. tager offentlig transport (tog eller bus). Det er især de ældre børn, der tager offentlig transport og går eller cykler/løber. Der er ikke nævneværdige forskelle på dette mellem kønnene.
- Størstedelen af de idræts- og fritidsaktive børn og unge har mindre end et kvarters transporttid til deres aktivitet. De ældre børn har generelt lidt længere transporttid til deres idræts- og fritidsaktivitet end de yngre børn. Der er ikke store forskelle på børnenes transporttid på tværs af skoledistrikterne.
- Når det kommer til børnenes ønsker for fritids- og kulturmuligheder spiller især biograf en stor rolle for drengene, mens et kunstværksted spiller en stor rolle for pigerne. Begge køn efterspørger et sted, hvor de kan hænge ud med andre unge. Drengene i udskolingens efterspørger et sted, hvor de kan drikke om aftenen og i weekenderne, mens pigerne i udskolingens efterspørger et samlingssted, hvor unge fra forskellige skoledistrikter kan mødes. Der bliver også nævnt kulturmuligheder som koncerter, fritidsklubber, museer og forlystelsesparker. For pigernes vedkommende er muligheden for at gå til madlavning, sang, kor og teater samt en række andre kreative aktiviteter et stort ønske. Drengene ønsker til gengæld gaming, musikskole, orkestre eller bands, zoo og museer.

DEL II

Borgeres deltagelse i
idræts-, fritids- og kulturaktiviteter
og frivilligt arbejde

Indledning

Denne del af undersøgelsen ser på deltagelsen i idræts-, fritids- og kultursaktiviteter blandt voksne over 15 år i Vordingborg Kommune. Borgerne har besvaret et spørgeskema i marts måned 2019 om deres deltagelse i idræts- og kulturaktiviteter, hvilke faciliteter de bruger hertil, deres ønsker og behov i forhold til aktivitetsmuligheder og anlæg i kommunen samt deres medlemskab af foreninger og deltagelse i frivilligt arbejde og holdninger hertil. De blev ligeledes spurgt om deres overordnede vurdering af kommunen og deres livskvalitet.

Analyserne har særligt fokus på køns- og aldersforskelle, men ser tillige på lokale forskelle ud fra en opdeling i fem skoledistrikter, der præsenteres i de efterfølgende afsnit. I udvalgte analyser sammenlignes desuden med resultater fra tilsvarende undersøgelser i andre sjællandske kommuner samt på landsplan.

Metode

I samarbejde med Vordingborg Kommune er der til denne undersøgelse foretaget et udtræk på 9.490 voksne borgere over 15 år bosiddende i kommunen. I stikprøven er der taget hensyn til, at fordelingen på køn og alder svarer til den samlede borgergruppe i kommunen. Udtrækket er således baseret på følgende præmisser:

- Borgere bosiddende i kommunen i alderen 16-80 år.
- Fødselsregistreringssted i Danmark (inkl. Grønland) og andre lande.
- Køns- og aldersfordelingen af de udtrukne svarende til fordelingen blandt alle borgere i kommunen i samme alder.
- Borgere med adressebeskyttelse, umyndige og tilmeldte på høje vejkode (hjemløse) medtages ikke.
- At borgerne har en e-boks.

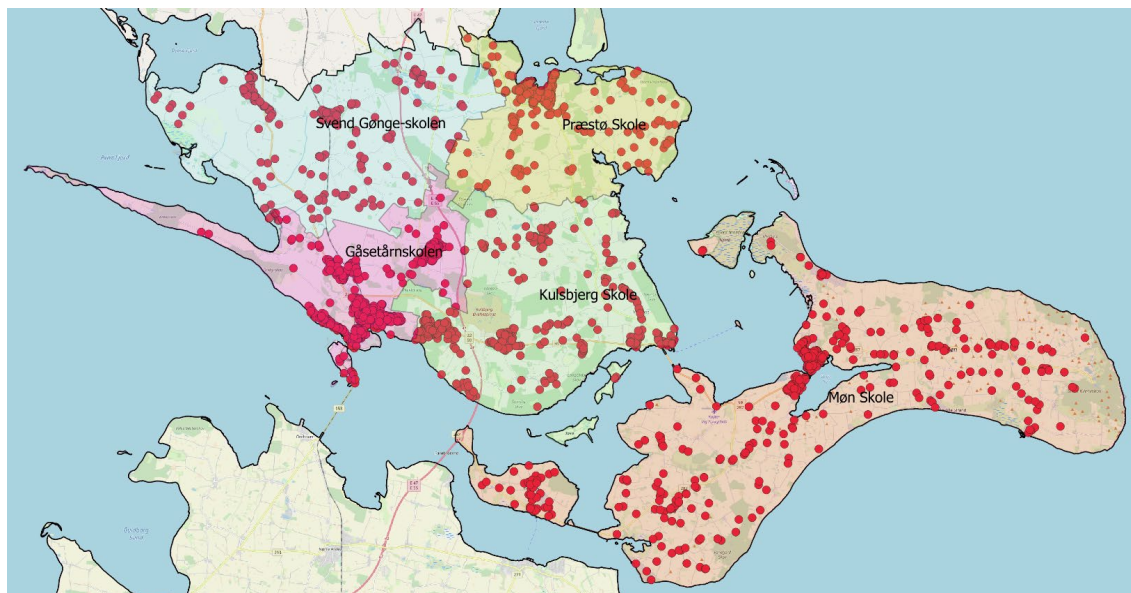
Respondenterne i udtrækket fik tilsendt en indbydelse via digital post til at deltage i undersøgelsen i uge 9 i 2019. 935 borgere havde ikke e-boks, og de fratrækkes i undersøgelsen. Udtrækket af voksne borgere er derfor på 8.555.

Brevet, som borgerne modtog via digital post, indeholdt et link til en hjemmeside, hvor det var muligt at besvare det elektroniske spørgeskema. Der blev sendt en påmindelse ud via digital post to uger senere i uge 11 og yderligere en påmindelse i uge 13, dvs. samlet to påmindelser.

Spørgeskemaet var konstrueret på den måde, at det indeholdt en række 'spring', således at ikke alle respondenter blev stillet over for de samme spørgsmål, men kun blev bedt om at svare på spørgsmål, der var relevante for deres situation på baggrund af svarene på de foregående spørgsmål. Hvis en respondent f.eks. svarede 'nej' til spørgsmålet, om vedkommende dyrker idræt, skulle vedkommende således ikke gennem alle spørgsmålene vedrørende idrætsaktiviteter og faciliteter.

Undersøgelsen af de voksne borgere er delt op i skoledistrikter. De fem skoledistrikter er: Gåsetårn, Kulsbjerg, Møn, Præstø og Svend Gønge, som fremgår af nedenstående figur 2.1.

Figur 2.1. Vordingborg Kommunes planområder og de voksne respondenter fordeling heri.

Figuren viser de voksne respondenter, der har besvaret spørgeskemaet.

Da indsamlingen blev afsluttet ultimo marts måned, havde 2.514 personer besvaret spørgeskemaet. Dette gav sammenlagt en svarprocent for hele undersøgelsen på 29 pct. Af de 2.514 respondenter er der flere kvinder end mænd, som har besvaret spørgeskemaet (tabel 2.1). I forhold til aldersspredningen, er der flere ældre end unge respondenter. Det ses fx, at 31 pct. af respondenterne er 16-49 år, og 69 pct. af respondenterne er 50-80 år.

I opdelingen på skoledistrikterne er der flere svar fra Gåsetårn skoledistrikt (819 besvarelser) sammenlignet med Svend Gønge skoledistrikt (240 besvarelser).

Tabel 2.1: Svarfordeling på tværs af køn, aldersgruppe og skoledistrikter (pct.)

		Antal svar	Svarfordeling (pct.)
TOTAL		2.514	100
KØN	Kvinder	1404	56
	Mænd	1110	44
ALDER	16-19 år	85	3
	20-29 år	127	5
	30-39 år	196	8
	40-49 år	364	14
	50-59 år	542	22
	60-69 år	645	26
	70+ år	555	22
SKOLEDISTRIKTER	Gåsetårn	819	33
	Kulsbjerg	540	21
	Møn	576	23
	Præstø	339	13
	Svend Gønge	240	10

Tabellen viser antallet af respondenter fordelt på hhv. alder, køn og skoledistrikt (n=2.514).

Lokale forskelle

Der er enkelte forskelle på befolknings sammensætningen på tværs af skoledistrikterne (se tabel 2.2). Imellem de fem skoledistrikter er der stor variation i antallet af respondenter, og det svinger fra 819 borgere i Gåsetårn skoledistrikt til 240 i Svend Gønge skoledistrikt. Der er ikke statistisk signifikant forskel i kønssammensætningen imellem skoledistrikterne,. Der er statistisk signifikant forskel i alderssammensætningen i de forskellige skoledistrikter. Som det ses i tabel 2.2. har de i skoledistrikterne Møn og Præstø en mindre andel af unge (16-29 år) end de øvrige skoledistrikter, men en højere andel af ældre (70+ år), som har besvaret spørgeskemaet.

Ser man på de voksnes uddannelsesniveau er der signifikant forskel mellem skoledistrikterne. I Svend Gønge skoledistriktet har 20 pct. af respondenterne gennemført grundskolen som højst gennemførte uddannelse, mens denne gruppe udgør 9 pct. i Præstø skoledistrikt.

Tabel 2.2. Befolkningssammensætningen i de fem skoledistrikter (pct.)

		SKOLEDISTRIKTER				
		Gåsetårn n = 819	Kulsbjerg n = 540	Møn n = 576	Præstø n = 339	Svend Gønge n=240
KØN	Kvinde	55	59	56	52	58
	Mand	45	41	44	48	42
ALDERSGRUPPE	16-19 år	4	4	2	2	4
	20-29 år	8	4	4	2	5
	30-39 år	9	10	5	7	6
	40-49 år	16	13	13	14	18
	50-59 år	19	24	22	22	23
	60-69 år	24	25	28	25	26
	70+ år	19	21	26	28	19
UDDANNELSES- NIVEAU	Grundskole	15	14	13	9	20
	Kort Uddannelse	38	36	35	38	29
	Kort Videregående Uddannelse	9	10	9	10	12
	Mellemlang videregående uddannelse	26	27	25	33	29
	Lang Videregående Uddannelse	8	10	11	8	7
	Anden Uddannelse	4	3	6	3	3

Tabellen viser andelen af alle respondenterne i hvert lokalområde fordelt på køn, aldersgrupper og uddannelsesbaggrund (n=2.514).

Sammenligninger med andre kommuner og med landstal

Undersøgelsen giver mulighed for at sammenligne resultaterne med resultaterne fra andre kommuner, hvor tilsvarende undersøgelser er gennemført de seneste år. Vi har her valgt at sammenholde resultaterne fra denne undersøgelse i Vordingborg Kommune med resultaterne fra undersøgelser i Roskilde kommune (2018), Næstved Kommune (2018), Faxe Kommune (2018), Lolland Kommune (2017), Lejre Kommune (2015), Gladsaxe Kommune (2015), Ballerup Kommune (2015) og Halsnæs Kommune (2015) (tabel 2.3). Disse kommuner er udvalgt, fordi tilsvarende undersøgelser er gennemført inden for de seneste år og på en sådan måde, at sammenligninger er troværdige.

Endelig indeholder spørgeskemaet en række af spørgsmål, som også er brugt i landsdækkende undersøgelser. Først og fremmest en landsdækkende undersøgelse af befolkningens motions- og sportsvaner fra 2016 (Pilgaard og Rask, 2016), men også en landsdækkende undersøgelse af borgernes kulturvaner fra 2012 (Epinion / Kulturministeriet, 2012) og to landsdækkende undersøgelser af det frivillige arbejde (Hjære og Jørgensen, 2017; Rambøll, 2017). Den landsdækkende idrætsvaneundersøgelse blev gennemført på den måde, at et repræsentativt udsnit af den voksne befolkning fik tilsendt et brev med en invitation til at besvare spørgeskemaet elektronisk. Undersøgelsen opnåede en svarprocent på 36 pct., dvs. højere end i nærværende undersøgelse i Vordingborg Kommune. Sådanne forskelle i

undersøgelsesmetode og svarprocent kan være en mindre del af forklaringen på forskelle i resultaterne mellem de to undersøgelser, og derfor bør mindre forskelle ikke tillægges for stor betydning. Hvor det er muligt og relevant sammenholdes resultaterne fra denne undersøgelse med resultaterne fra de landsdækkende undersøgelser.

Tabel 2.3. Årstal, metode, indhold, antal respondenter samt svarprocent for undersøgelser af voksnes idræts- og kulturvaner i kommuner i Region Sjælland og Hovedstadsregionen samt hele landet.

	Vording-borg	Roskilde ¹	Faxe ²	Næstved ³	Lolland ⁴	Lejre ⁵	Ballerup ⁶	Glad-saxe ⁷	Hals-næs ⁸	Hele landet ⁹
Årstal	2019	2018	2018	2018	2017	2015	2015	2015	2015	2016
Metode	Digital post elektronisk besvarelse	Digital post elektronisk besvarelse	Digital post elektronisk besvarelse	Digital post elektronisk besvarelse	Digital post elektronisk besvarelse	Digital post elektronisk besvarelse	Brev, elektronisk besvarelse	Brev, elektronisk besvarelse	Brev, elektronisk besvarelse	Brev, elektronisk besvarelse
Indhold	Deltagelse i kultur, fritid og idræt	Deltagelse i kultur, fritid og idræt	Deltagelse i kultur, fritid og idræt	Deltagelse i kultur, fritid og idræt	Deltagelse i fritid og kultur	Deltagelse i kultur, fritid og idræt	Deltagelse i idræt og motion	Deltagelse i idræt og motion	Deltagelse i idræt og motion	Deltagelse i idræt og motion
Antal svar	2.514	2.123	1.250	1.810	738	1.009	949	914	911	3.914
Svarprocent	29	27	25	22	25	31	32	31	31	36

¹ Høyer-Kruse, J., Voldby, C.R., Ibsen, B. og Jørgensen, C.M. (2018). Idræt, fritid og kultur i Roskilde Kommune - aktiviteter og faciliteter. Movements 2018: 6.

² Høyer-Kruse, J., Jørgensen, C.R., Ibsen, B. og Pedersen, M.R.L. (2018). Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Faxe Kommune. Movements 2018: 4.

³ Høyer-Kruse, J., Jørgensen, C.R., Ibsen, B. og Pedersen, M.R.L. (2018). Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Næstved Kommune. Movements 2018: 3.

⁴ Knudsen, H.M. (2017). Lolland Kommune. Kortlægning af kultur- og fritidsområdet 2017. Lolland Kommune.

⁵ Høyer-Kruse, J., Forsberg, P., Nielsen, C.G. og Nielsen, C.D. (2016). Undersøgelse af idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune. Movements 2016:1, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

⁶ Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Idrætsfaciliteter i Ballerup Kommune. Idrættens Analyseinstitut

⁷ Pilgaard, M., Forsberg, P., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Analyse af idræts- og bevægelsesfaciliteter i Gladsaxe Kommune. Idrættens Analyseinstitut.

⁸ Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Idrætsfaciliteter i Halsnæs Kommune. Idrættens Analyseinstitut

⁹ Pilgaard, M. og Rask, S. (2016). Danskernes motions- og sportsvaner 2016. Idrættens Analyseinstitut.

I det følgende analyseres først de voksne borgers deltagelse i idræt, sport og motion. Efterfølgende kastes lys over de voksnes deltagelse i andre kultur- og fritidsaktiviteter. Derefter belyses borgernes medlemskab af foreninger og deres deltagelse i frivilligt arbejde. Til sidst i dette kapitel belyses borgernes tilfredshed med kommunens serviceniveau og deres tilfredshed med en række faktorer i forhold til deres livskvalitet.

Hvor mange dyrker idræt, sport og motion i Vordingborg Kommune?

Andelen af voksne i Vordingborg Kommune, som svarer, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion, ligger samlet set på 59 pct. (se tabel 2.4). De voksne i kommunen er lidt mindre idrætsaktive end i resten af landet, da den seneste idrætsvaneundersøgelse fra 2016 viste, at 61 pct. af danskerne normalt dyrker idræt, sport eller motion. Men i lyset af metodeforskelle og den statistiske usikkerhed kan man dog forsigtigt konkludere, at deltagelsen er på samme niveau som for landet som helhed.

Tabel 2.4. Andelen af voksne borgere i Vordingborg Kommune, der dyrker idræt, sport eller motion (pct.)

n = 2.200		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej	Idrætsaktive på landsplan ¹
Total		59	17	24	61
Køn	Kvinder	62	17	20	62
	Mænd	54	16	29	61
Alder	16-19 år	62	20	17	61
	20-29 år	52	25	23	61
	30-39 år	50	28	22	57
	40-49 år	61	18	21	62
	50-59 år	59	19	22	62
	60-69 år	60	13	27	66
	70 år+	60	12	28	61
Skoledistrikter	Gåsetårn	61	15	24	-
	Kulsbjerg	62	17	21	-
	Møn	59	16	26	-
	Præstø	57	18	25	-
	Svend Gønge	49	24	27	-

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' Opdelt på køn, alder og skoledistrikt (se evt. figur til tabellen i bilag 2.0). (n=2.200).

¹ Pilgaard, Maja og Rask, Steffen (2016). Danskernes motions- og sportsvaner 2016. Idrættens Analyseinstitut.

Køn og idrætsdeltagelse

Idrætsdeltagelsen fordelt på køn i Vordingborg Kommune viser, at der er forskel på andelen af kvinder (62 pct.) og andelen af mænd (54 pct.), som dyrker idræt, sport eller motion. Forskellen mellem kønnene er statistisk signifikant. Det står i kontrast til kønnenes deltagelsesmønstre på landsplan, idet der stort set ikke er forskel på andelen af idrætsaktive mænd og kvinder på landsplan, som dyrker idræt. I Vordingborg Kommune er kvinderne lige så aktive som på landsplan, mens mændene er noget mindre aktive, end mændene på landsplan er.

Alder og idrætsdeltagelse

På tværs af aldersgrupper er der en signifikant forskel på, hvilke grupper der er mest idrætsaktive. Man ser et dyk i idrætsdeltagelsen blandt de voksne mellem 20 og 39 år. Således er det blot 52 pct. af de 20-29 årige samt 50 pct. af de 30-39 årige, der normalt dyrker idræt eller motion. Blandt de øvrige aldersgrupper er det mellem 59 og 62 pct., som normalt dyrker idræt eller motion. Den relativt lavere deltagelse i idræt blandt de 20-39 årige ses også i andre kommuner – og til dels også på landsplan. Men der er i Vordingborg Kommune en meget større forskel på de mest aktive og de mindst aktive aldersgrupper sammenlignet med det noget mindre dyk på landsplan. Generelt set er borgerne i Vordingborg Kommune lidt mindre idrætsaktive for samtlige aldersgrupper (bortset fra de 16-19 årige) end på landsplan.

Denne relativt lave idrætsdeltagelse blandt de 20–39 årige kan hænge sammen med, at henholdsvis 25 og 28 pct. af de to aldersgrupper har svaret 'Ja, men ikke for tiden' til spørgsmålet, om de normalt dyrker idræt, sport eller motion. Det kan skyldes, at denne aldersgruppe i højere grad holder pause, men måske stadig har et ønske om at fastholde en aktiv livsstil i fremtiden. Det kunne tyde på, at folk med stigende alder vender tilbage til en aktiv livsstil.

Lokale forskelle og idrætsdeltagelse

Skoledistrikterne i Vordingborg Kommune adskiller sig signifikant fra hinanden hvad angår deltagelse i idræt eller motion. De mest idrætsaktive bor i Kulsbjerg tæt efterfulgt af hhv. Gåsetårn skoledistrikt og Møn skoledistrikt. De mindst aktive er Svend Gønge skoledistrikt, der skiller sig fra de andre skoledistrikter, hvor blot 49 pct. dyrker idræt og motion. Der er altså forholdsvis store forskelle på tværs af skoledistrikterne. Dette kan skyldes den signifikante forskel i uddannelsesniveau mellem skoledistrikterne (se tabel 2.2). Da der i Svend Gønge skoledistrikt er en større andel, som er lavt uddannet, kan dette være årsagen til, at færre er idrætsaktive, da der er en positiv sammenhæng mellem idrætsdeltagelse og uddannelseslængde (Pilgaard og Rask, 2016). I tabel 2.4 ses det også, at hele 24 pct. af borgerne i Svend Gønge skoledistrikt har svaret 'Ja, men ikke for tiden' til spørgsmålet, om de normalt dyrker idræt, sport eller motion. En fjerdedel af dem, som bor i dette skoledistrikt, holder således pause fra idræt og motion, men har stadig et ønske om at fastholde en aktiv livsstil i fremtiden.

Socioøkonomisk baggrund og idrætsdeltagelse

Når man sammenholder idrætsdeltagelsen med socioøkonomiske faktorer (højest gennemførte uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet), er specielt tilknytningen til arbejdsmarkedet en afgørende faktor for aktiv idrætsdeltagelse. Kun 34 pct. af de voksne i Vordingborg Kommune, der midlertidigt er uden et arbejde⁷, dyrker normalt idræt, motion eller sport (tabel 2.5). Det er i overensstemmelse med, hvad de fleste undersøgelser har vist, at borgere midlertidigt udenfor arbejdsmarkedet (arbejdsløse, på kontakthjælp mv.) er de mindst idræts- og motionsaktive. Man ser ligeledes et klart sammenfald mellem uddannelseslængde og idrætsdeltagelse, hvor grupperne som har grundskolen⁸ eller en kort uddannelse⁹ som hø-

7 På orlov eller ledig på dagpenge/kontanthjælp.

8 8.-10. klasse.

9 Gymnasial uddannelse, erhvervsfaglig uddannelse eller arbejdsmarkedsuddannelse.

jest gennemførte uddannelse adskiller sig ved et lavere deltagelsesniveau end personer med videregående uddannelser (tabel 2.5). Generelt er uddannelseslængde den mest afgørende baggrundsvariabel for befolkningens tilbøjelighed til at dyrke sport eller motion (Pilgaard og Rask, 2016). Det gælder altså også i Vordingborg Kommune, idet borgere med en grundskole eller en kort uddannelse som højest gennemførte uddannelse dyrker mindre sport eller motion, sammenholdt med dem, som har en videregående uddannelse som højest gennemførte uddannelse. De mindst aktive er gruppen, der ikke har gennemført anden uddannelse end grundskolen (48 pct.), og de mest aktive er dem med en mellemlang videregående uddannelse (67 pct.). Der er dog ikke store forskelle på idræts- og motionsdeltagelsen mellem dem, der har taget en lang, mellemlang eller kort videregående uddannelse.

Tabel 2.5. Andelen af voksne borgere i Vordingborg Kommune, der dyrker idræt, sport eller motion, opdelt efter uddannelseslængde og tilknytning til arbejdsmarkedet (pct.)

		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej
Uddannelsesniveau (n=2.135)	Grundskole	48	17	35
	Kort uddannelse	56	17	27
	Kort videregående uddannelse	65	15	20
	Mellemlang videregående uddannelse	67	15	18
	Lang videregående uddannelse	63	18	19
	Anden uddannelse	44	23	33
Tilknytning til arbejdsmarkedet (n=2.133)	I arbejde	60	18	23
	Midlertidigt uden arbejde	34	31	35
	Udenfor arbejdsmarkedet	62	13	25
	Andet	48	26	27

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' Opdelt på uddannelseslængde og arbejdsmarkedstilknytning (n=2.133-2.135).

Etnisk baggrund og idrætsdeltagelse

Udover uddannelseslængde kan etnicitet også spille en rolle i forhold til idrætsdeltagelse, og ser man nærmere på respondenternes fødesteds oprindelse sammenholdt med deres idrætsdeltagelse, ses det, at det også gør sig gældende i Vordingborg Kommune. De respondenter, der er født i et land udenfor Europa, har en lavere idrætsdeltagelse, end borgere der er født i Danmark eller øvrige nordiske lande (tabel 2.6). Der er dog tale om et lille antal respondenter, der er født i et land udenfor Europa, og derfor er det ikke muligt at fastslå, om forskellene er signifikante i statistisk forstand. Dele af forklaringen kan ligeledes findes i forskelle i socioøkonomisk baggrund.

Tabel 2.6. Dyrker du normalt idræt, motion og sport? Fordelt efter hvor respondenterne er født. (pct.)

	FØDSELSOPRINDELSE			
	Danmark n= 2012	Sverige, Norge, Finland eller Island n= 17	Et andet land i Europa n= 59	Et land udenfor Europa n= 51
Ja	59	71	59	51
Ja, men ikke for tiden	17	6	15	24
Nej	24	24	24	26

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, motion og sport?' opdelt på respondenternes fødselsoprindelse (n=2.139).

Sammenligning med andre kommuner og hele landet

Den samlede idrætsdeltagelse i Vordingborg Kommune er lidt lavere end gennemsnittet for idrætsdeltagelsen i hele landet (to procentpoint). På grund af forskellene på den måde, undersøgelserne er gennemført, er usikkerheden ved sammenligninger dog så store, at en forskel på to procentpoint ikke bør tillægges for stor betydning. Sammenligningen med deltagelsesniveauet i de fleste af de øvrige sjællandske kommuner, hvor tilsvarende undersøgelser er gennemført de seneste år, viser større forskelle, og Vordingborg Kommune placerer sig med forholdsvis færrest idrætsaktive (tabel 2.7). Mens der er relativt små forskelle på kvindernes idrætsdeltagelse mellem de undersøgte kommuner og i forhold til landsgennemsnittet, er der en større forskel mellem mændene, som dyrker idræt, sport og motion. Her finder vi den laveste deltagelse i Vordingborg Kommune, hvor mændenes deltagelse i gennemsnit er 7 procentpoint lavere end landsgennemsnittet og 14 procentpoint lavere end i Roskilde og Ballerup Kommune (tabel 2.7).

Tabel 2.7. Sammenligning af idrætsdeltagelsen blandt voksne borgere i Vordingborg Kommune med idrætsdeltagelsen i andre sjællandske kommuner og hele landet (pct.). Andel som har svaret ja på spørgsmålet. 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion'

	Vording- borg	Roskilde	Faxe	Næst- ved	Lejre	Ballerup	Glad- saxe	Halsnæs	Hele landet
Alle	59	70	60	64	63	67	66	62	61
Kvinder	62	72	64	65	65	66	66	65	62
Mænd	54	68	55	63	60	68	65	58	61

Hvilke former for idræt, sport eller motion dyrker de voksne?

I det ovenstående beskrev vi, hvordan de voksne svarede på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'. I undersøgelsen er de voksne også blevet bedt om at angive, hvilke aktiviteter de har dyrket regelmæssigt inden for det seneste år. Her har de haft mulighed for at angive flere forskellige aktiviteter og ikke blot aktiviteter, som de dyrkede på tidspunktet for udfyldelse af spørgeskemaet.

Opgjort på denne måde er idrætsdeltagelsen noget højere end de 59 pct., som svarer 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?', idet 82 pct. har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. Det ses ligeledes i andre lignende undersøgelser og skyldes givetvis det bredere tidsperspektiv i formuleringen '...inden for det seneste år', som også inkluderer mange af de voksne, der svarer 'Ja, men ikke for tiden' på spørgsmålet, 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'

De følgende opgørelser over aktivitetsformer er beregnet som andele ud af hele respondentgruppen og giver derved et indblik i, hvor mange voksne i Vordingborg Kommune, der dyrker de forskellige aktiviteter. I tabel 2.8 ses det samlede billede af, hvilke aktivitetsformer de voksne i Vordingborg Kommune har dyrket regelmæssigt inden for det seneste år.

Her ses det tydeligt, at også de voksne i Vordingborg Kommune følger en landsdækkende tendens til i høj grad at orientere sig mod idræts- og motionsformer, der kan dyrkes individuelt, på selvvalgte tidspunkter og med dem, man foretrækker at dyrke idræt sammen med. Det ses tydeligt i og med at vandreture, styrketræning og løb er de tre mest populære aktiviteter.

De voksne i Vordingborg Kommune følger ligeledes en landsdækkende tendens til i højere grad end børn og unge at benytte sig af aktiviteter, som traditionelt set ikke fylder meget i den kommunale idrætspolitik. Blandt de 15 mest populære aktiviteter finder vi kun tre aktiviteter, der overvejende finder sted i foreninger og i kommunalt støttede eller ejede idrætsfaciliteter (svømning, gymnastik, og badminton).

Hvis man sammenligner de mest populære aktiviteter i Vordingborg Kommune med tallene på landsplan, er der overordnet tale om de samme idrætsgrene og motionsformer, som har størst tilslutning. Således er de otte mest populære idrætsaktiviteter i Vordingborg Kommune også de otte mest populære på landsplan. Der er imidlertid en række forskelle i andelen, som dyrker aktiviteterne i Vordingborg Kommune sammenlignet med på landsplan. En række aktiviteter er mindre populære i Vordingborg Kommune end på landsplan. Den største forskel (mindst 10 procentpoint) finder vi ved:

- Løb, jogging, motionsløb (en forskel på 15 procentpoint)
- Styrketræning (en forskel på 11 procentpoint)

Til trods for at 'løb, jogging, motionsløb' og 'styrketræning' er blandt de mest populære aktiviteter i Vordingborg Kommune, er der altså relativt færre aktive (hhv. 14 pct. og 19 pct.) sammenlignet med landstallene (29 pct. og 30 pct.). Det samme er tilfældet i de følgende aktiviteter, der er en smule (mellem 3 og 5 procentpoint) mere populære på landsplan, men den

statistiske usikkerhed gør, at det er mindre sikkert, om idrætsdeltagelsen i disse aktiviteter er lavere end på landsplan. Det gælder følgende aktiviteter:

- Spinning
- Aerobic, step, pump, zumba, eller lign. træning på hold
- Fodbold

Herefter er der enkelte variationer. Som beskrevet tidligere er de voksne i Vordingborg kommune mindre idrætsaktive end landsgennemsnittet og på flere af aktivitetsformerne er der en lidt mindre andel i Vordingborg Kommune, som er aktive, end på landsplan.

Der er imidlertid også aktiviteter, hvor der er forholdsvis flere i Vordingborg Kommune, som er idrætsaktive, end på landsplan. Det gælder først og fremmest vandaktiviteterne:

- Sejlsport, surfing, kite (forskel på 1,8 procentpoint)
- Kano, kajak (forskel på 1 procentpoint)
- Anden vandtræning (forskel på 1 procentpoint)

Derudover er vandreture også et procentpoint mere populært i Vordingborg Kommune sammenlignet med på landsplan. Den statistiske usikkerhed er dog forholdsvis stor på aktiviteter med lille tilslutning.

Tabel 2.8. Andelen af voksne borgere, der dyrker forskellige former for sport/motion (pct.), opdelt på Vordingborg Kommune og landsplan (pct.)

n = 2.514	Vordingborg Kommune	Landsplan
Vandreture	26	25
Styrketræning	19	30
Løb, jogging, motionsløb	14	29
Svømning	12	15
Yoga, afspænding, meditation	10	9
Gymnastik	8	8
Landevejscykling (ikke som transport til skole og lignende)	7	8
Spinning, kondicykel	6	11
Friluftaktiviteter	6	-
Mountainbike	5	6
Fiskeri	5	4
Badminton	5	6
Aerobic, step, pump, Zumba eller lignende træning på hold	4	7
Jagt	4	3
Dans (alle former)	4	4
Fodbold	4	7
Anden vandtræning	3	2
Golf	3	4

DEL II: Borgeres deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter og frivilligt arbejde

Kano, kajak	3	2
Sejlsport, surfing, kite	2	0,2
Ridning	2	2
Skydning	2	1,5
Stavgang/Nordic Walking	2	2
Bowling/keglespil	1	-
Tennis	1	2
Rulleskøjter, skateboard, waveboard, løbehjul	1	1,7
Roning	1	1
Billiard/pool	1	1,5
Petanque/Boule	1	1,1
Håndbold	1	2
Kampsport (boksning, karate, aikido, taekwondo, judo, brydning mv.)	1%	1,6
Bordtennis	1	1
Volleyball, beachvolley	1	1,3
Triatlon/duatlon	1	0,7
Handicapidræt	<0,5	0,3
Orienteringsløb	<0,5	1
Basketball	<0,5	0,8
Atletik	<0,5	0,3
Skøjtølb (is)	<0,5	-
Parkour, street movement eller lign.	<0,5	0,4
Andet individuelt boldspil, skriv hvilket:	1	-
Andet boldspil for hold	<0,5	-
Anden idrætsgren	8	-
Jeg dyrker ingen idræt, sport eller motion	18	18

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der dyrker forskellige aktivitetsformer. Opdelt på Vordingborg Kommune (n= 2.514) og landsplan (n=3.914).

Skoledistrikter og aktivitetsformer

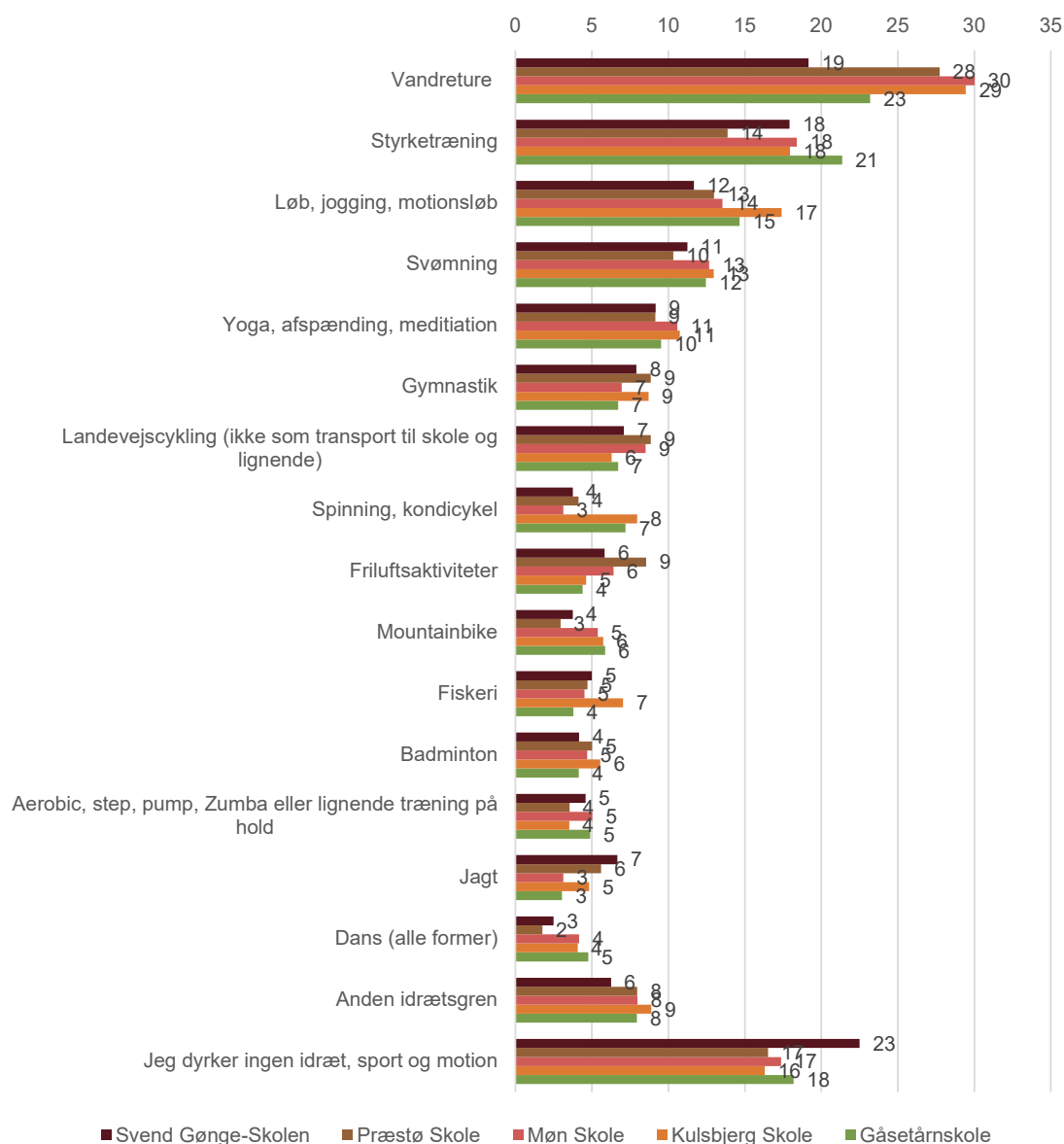
Ser man på aktivitetsformerne på tværs af skoledistrikterne, finder vi et par enkelte interessante forskelle på tværs af alle aktiviteter (figur 2.2). Det drejer sig om vandreture, der kun dyrkes af 19 pct. i Svend Gønge skoledistrikt, hvilket er meget mindre end i Møn skoledistrikt (30 pct.), Kulsbjerg skoledistrikt (29 pct.) og Præstø skoledistrikt (28 pct.). Der er også forskelle i populariteten af styrketræning og løb, jogging og motionsløb. Styrketræning er mest populært i Svend Gønge skoledistrikt (21 pct.) og er mindre populært i Præstø skoledistrikt (14 pct.). Løb, jogging og motionsløb er mest populært i Kulsbjerg skoledistrikt (17 pct.), hvor det er 12 pct. i Svend Gønge skoledistrikt. En stor del af forklaringen på disse forskelle hænger sammen med aldersfordelingen i de forskellige skoledistrikter.

Derudover ses det, at der er markant flere i Svend Gønge skoledistrikt, som ikke dyrker

idræt, sport og motion. I Svend Gønge skoledistrikt er der 23 pct. som ikke dyrker idræt, sport og motion, mens det i de andre fire skoledistrikter er 16-18 pct.

Overordnet set er der altså ikke store forskelle mellem skoledistrikterne på deltagelsen i de forskellige aktivitetsformer med undtagelse af vandreture, styrketræning, løb/jogging/motionsløb og spinning. Forskellene er dog i statistisk forstand usikre. Om en eventuel forskel i andelen af aktive skyldes forskellige muligheder for at dyrke aktiviteten, eller om det er forskellige traditioner/kulturer, der kan forklare det, eller om det hænger sammen med forskelle i befolkningssammensætningen, kan den foreliggende analyse ikke give svar på.

Figur 2.2. Andelen af voksne borgere i de fem skoledistrikter i Vordingborg Kommune, som har dyrket forskellige idræts- og motionsaktiviteter regelmæssigt de seneste 12 måneder (pct.)

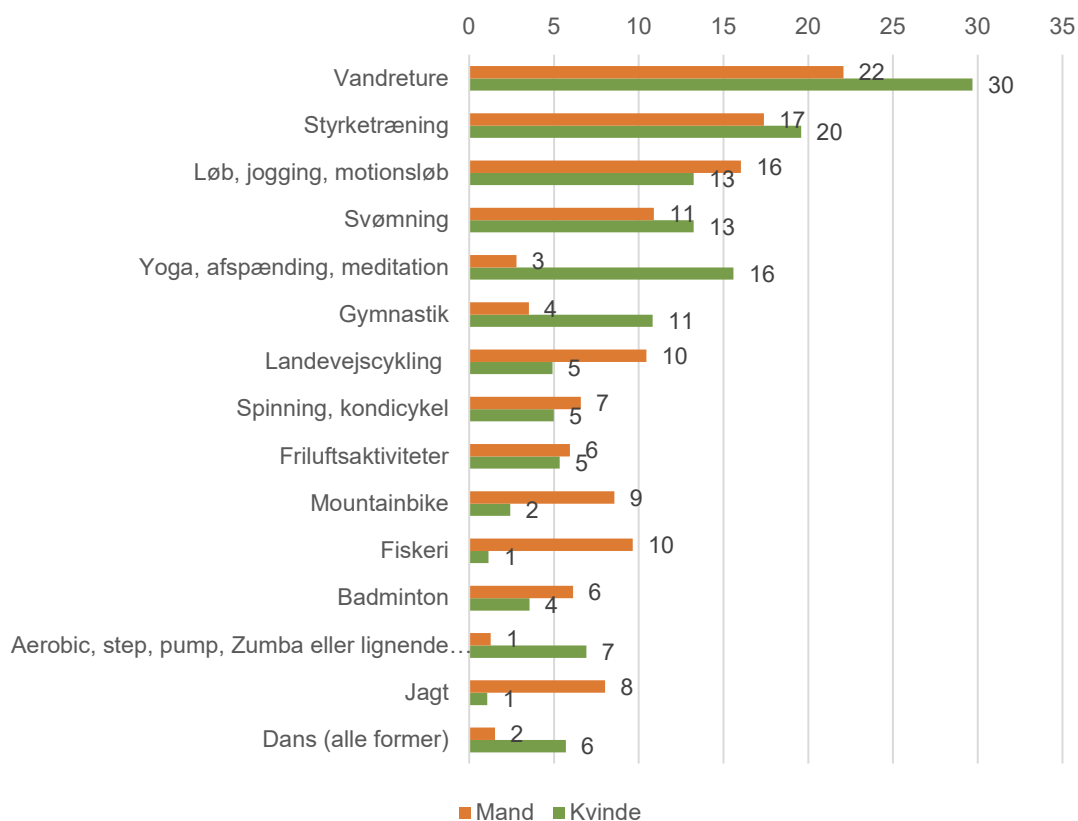
Figuren viser andelen af alle respondenter, der har dyrket forskellige idræts- og motionsaktiviteter inden for det seneste år. Opdelt på skoledistrikter (n= 2.514).

Men det interessante er, at disse forskelle ses i de mere fleksible/individuelle motionsformer (vandreture, styrketræning og løb, jogging og motionsløb) og ikke i samme grad i de traditionelle foreningsidrætter. Det tyder altså ikke på, at adgangen til at kunne dyrke en aktivitet i skoledistriktet har den store betydning for deltagelsen i de mere traditionelle foreningsidrætter. Det ses for eksempel på tværs af skoledistrikterne, at der kun er tre procentpoint forskel i deltagelsen i svømning og kun to procentpoint forskel i deltagelsen i aktiviteterne badminton og gymnastik, som alle tre er mere traditionelle foreningsidrætter.

Køn og alder er bestemmende for, hvad borgerne dyrker

Tidligere undersøgelser peger på, at køn og alder spiller en væsentlig rolle for valget af aktivitetsform (Pilgaard og Rask, 2016). Som det ses i figur 2.3, er der også i Vordingborg Kommune store forskelle i andelen af mænd og kvinder, der dyrker de forskellige aktiviteter. Seks af aktiviteterne er stort set lige populære hos kvinder og mænd: Styrketræning, løb, svømning, spinning/kondicykel, friluftaktiviteter og badminton. Kvinderne er bedst repræsenterede i aktivitetsformer som vandreture, yoga/afspænding/meditation, gymnastik, aerobic og dans. Omvendt er landevejscykling, mountainbike, fiskeri og jagt mest populære blandt mændene.

Figur 2.3. Andelen af mænd og kvinder i Vordingborg Kommune, som dyrker de mest populære idrætsaktiviteter (pct.)

Figuren viser andelen af voksne mænd og kvinder i Vordingborg Kommune, der dyrker de mest populære idrætsaktiviteter (n=2.514).

I tabel 2.9 ser man deltagelse i forskellige aktiviteter på tværs af aldersgrupper. Det er forventeligt, at alder har en betydning for, hvilke aktiviteter der er mest populære (Laub, 2013; Pilgaard og Rask, 2016). Overordnet set er der også i Vordingborg Kommune tale om forskellige deltagelsesmønstre på tværs af aldersgrupperne. Svømning, styrketræning og løb/jogging er stort set lige populære i alle aldersgrupper, bortset fra styrketræning og løb/jogging, hvor vandreture og gymnastik gradvist ser ud til at erstatte løb/jogging i takt med alderen.

For aldersgruppen 16-29 år ses det, at især styrketræning er populært, da hele 34 pct. dyrker dette. Derudover er badminton, dans og aerobic mere populære aktivitetsformer for denne aldersgruppe (16-19 år) sammenlignet med de andre aldersgrupper. Det er også blandt de yngste, at der er flest, som dyrker mindst én aktivitet, sammenlignet med de andre aldersgrupper

I de mellemste aldersgrupper (30-59 år) er billedet meget forskelligartet, dog er aktiviteterne yoga ol. og spinning/kondicykel mest populære i denne aldersgruppe. Deltagelsen i aktiviteten mountainbike stiger hos netop den mellemste aldersgruppe 40-59 årige. Landevejscykling har stor udbredelse hos både de mellemste og ældste aldersgrupper. At lige netop disse motionsformer er populære i disse aldersgrupper, skyldes formodentlig, at det er en meget fleksibel og effektiv motionsform, der passer ind i en travl hverdag med arbejde og børn (Forsberg, 2014).

De ældre voksne (50+ år) er primært glade for at vandre, derefter kommer aktiviteterne styrketræning, svømning og gymnastik (60+), der også hiter blandt de ældre voksne.

Tabel 2.9. Andelen af voksne borgere i Vordingborg Kommune, der dyrker forskellige former for sport/motion, opdelt på alder (pct.)

n = 2.514	ALDER						
	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
Vandreture	9	13	18	20	30	33	28
Styrketræning	34	22	25	24	21	14	13
Løb, jogging, motionsløb	20	28	24	25	17	9	5
Svømning	12	13	10	12	15	11	12
Yoga, meditation, afspænding	6	9	12	12	13	10	5
Gymnastik	5	5	4	2	4	10	13
Landvejscykling	4	1	3	9	9	9	7
Spinning, kondicykel	2	1	9	8	8	5	4
Friluftaktiviteter	6	3	7	4	6	6	5
Mountainbike	5	4	4	10	8	4	1
Fiskeri	2	1	7	5	6	5	5
Badminton	9	2	5	5	5	5	4
Aerobic, step, pump, Zumba eller lignende træning på hold	9	6	6	6	5	3	3
Jagt	0	4	5	4	5	4	4
Dans (alle former)	9	3	2	3	4	5	3
Anden idrætsgren	7	8	7	9	8	8	8
Jeg dyrker ingen idræt, sport eller motion	12	19	16	17	14	18	22

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der har dyrket forskellige aktiviteter inden for det seneste år. Opdelt på alder (n=2514).

Sammenligning med andre kommuner og hele landet

Idrætsdeltagelsesmønsteret i Vordingborg Kommune ligner til forveksling mønsteret i hele landet og i de sjællandske kommuner, som her sammenlignes med (tabel 2.10). Det er de samme 10 idrætsgrene og motionsformer, som er de mest udbredte. I alle kommuner og landet som helhed er de fire mest dyrkede aktiviteter vandretur, styrketræning, løb / jogging og svømning. I Vordingborg Kommune er det også værd at lægge mærke til, at løb og jogging ligger noget lavere end i de andre kommuner. I forlængelse af at de voksne generelt set i Vordingborg Kommune er lidt mindre aktive end de andre kommuner, der sammenlignes med, ses her også en lidt mindre andel af aktive i stort set alle aktiviteterne.

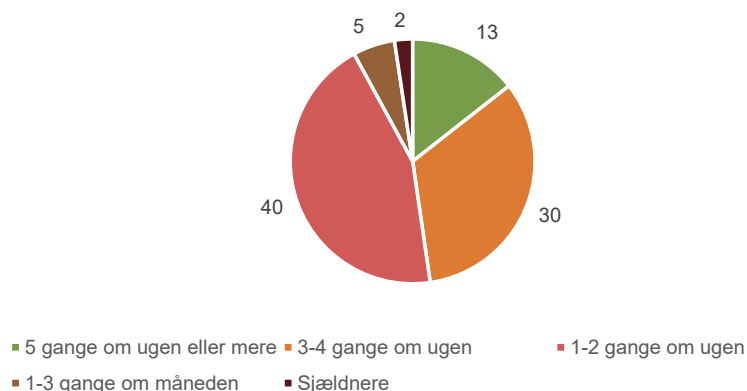
Tabel 2.10. Sammenligning af deltagelsen i de mest dyrkede idræts- og motionsformer i Vordingborg Kommune med deltagelsen i andre sjællandske kommuner og hele landet (pct.). Andel som har svaret, at de inden for det seneste år har dyrket den pågældende aktivitet.

	Vording- borg	Roskilde	Faxe	Næstved	Lejre	Ballerup	Gladsaxe	Halsnæs	Hele landet
Vandretur	26	28	29	24	26	25	20	29	25
Styrketræning	19	33	23	27	18	28	24	22	30
Løb, jogging	15	31	20	25	23	29	29	22	29
Svømning	12	15	14	13	12	16	16	11	15
Yoga, afspæn.	10	13	11	10	9	8	9	8	9
Landevejscykl.	7	9	10	9	12	7	7	7	8
Gymnastik	8	9	10	9	12	10	10	11	8
Spinning ol.	6	10	8	8	5	10	8	7	11
Aerobic mv.	4	8	7	7	7	8	9	8	7
Mountainbike	5	6	6	7	9	5	6	6	6
Badminton	5	6	5	6	9	4	7	8	6
Friluftaktivitet	6	6	5	5					
Fodbold	4	7	4	5	5	8	8	5	7

Hvor ofte dyrker borgerne i Vordingborg Kommune idræt?

Hele 93 pct. af de idrætsaktive i Vordingborg Kommune (andelen, som dyrker mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år) er aktive mindst én gang om ugen, som det fremgår af figur 2.4 herunder.

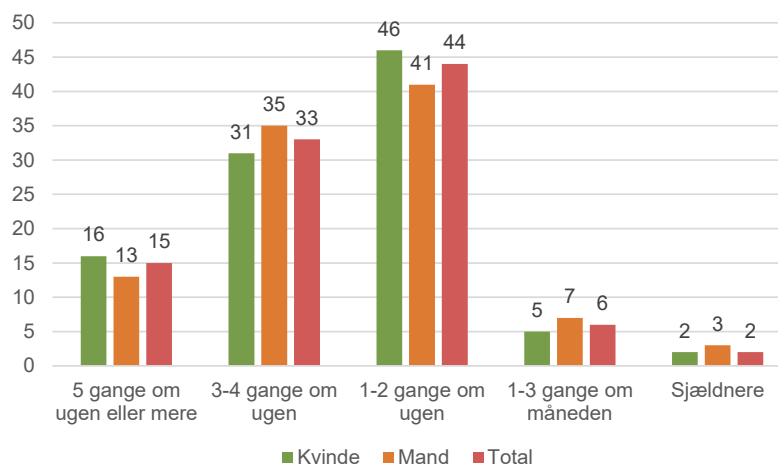
Figur 2.4. Voksne borgeres træningshyppighed i Vordingborg Kommune (pct.)

Figuren viser, hvor ofte de idrætsaktive dyrker idræt, sport eller motion (idrætsaktive er baseret på andelen, som dyrker mindst én aktivitet regelmæssigt) (n= 1.593).

På tværs af køn er der en lille forskel på, hvor ofte de dyrker mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år (figur 2.5a). Den største forskel på tværs af kønnene er i andelen, som dyrker idræt 1-2 gange om ugen, hvor andelen blandt kvinderne er 46 pct., og blandt mændene er andelen 41 pct.

Figur 2.5a. Voksne borgeres træningshyppighed i Vordingborg Kommune opdelt på køn (pct.)

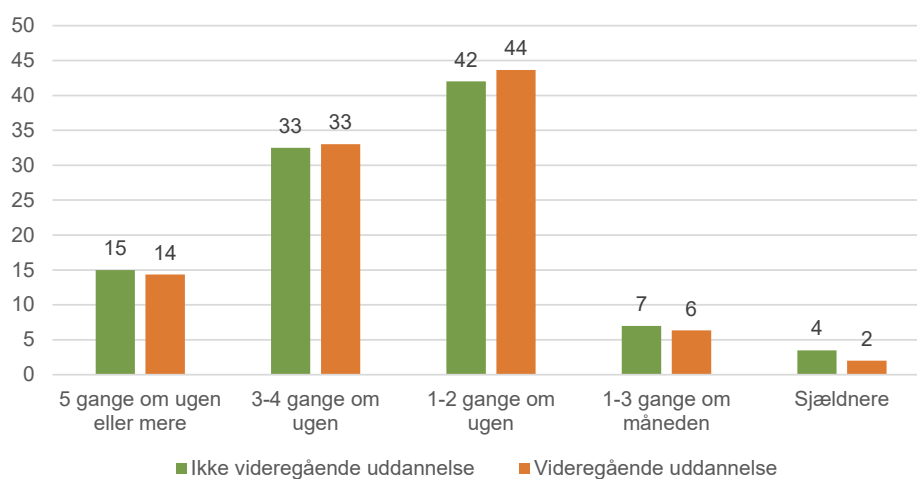

Figuren viser, hvor ofte mænd og kvinder dyrker idræt, sport eller motion (idrætsaktive er baseret på andelen, som dyrker mindst én aktivitet regelmæssigt) (n=1.593).

Hvis man ser på, hvor ofte borgerne i Vordingborg Kommune dyrker idræt, sport eller motion regelmæssigt, opdelt efter uddannelseslængden, finder vi relativt små forskelle. Som figuren nedenfor illustrerer (figur 2.5b), ses det, at folk der ikke har taget en videregående uddannelse (grundskole og kort uddannelse) 'sjældnere' dyrker idræt, sport eller motion, sammenlignet med dem som har en videregående uddannelse. Derudover ses der to procentpoint forskel i andelen, som træner 1-2 gange om ugen, hvor andelen er 44 pct. for dem, som har en videregående uddannelse, og 42 pct. for dem som ikke har en videregående uddannelse.

Det er dog vigtigt at huske på, at denne analyse KUN omfatter dem, som i spørgeskemaet har angivet, at de dyrker mindst én aktivitet regelmæssigt, dvs. at dem, som ikke dyrker idræt, ikke indgår i denne analyse eller de to forestående analyser/tabeller.

Figur 2.5b. Voksnes træningshyppighed opdelt på uddannelseslængde (pct.)

Figuren viser, hvor ofte man dyrker idræt, sport eller motion (idrætsaktive er baseret på andelen, som dyrker mindst én aktivitet regelmæssigt), hvis man har en videregående uddannelse (kort-, mellem- eller langvideregående uddannelse) sammenlignet med dem som ikke har en videregående uddannelse (n=1552).

Organisering af idrætten

I Danmark har idræt, sport og motion traditionelt været opfattet som et anliggende for de frivillige, folkeoplysende foreninger, som har tilbudt forskellige idrætsaktiviteter i deres regi. Som gennemgangen af børnenes idrætsvaner har vist, er foreningsidrætten stadig den primære organiseringsform hos børn og unge i Vordingborg Kommune. Blandt de voksne i Vordingborg Kommune ser billedet noget anderledes ud, når man ser på organisationen af de idrætsaktiviteter, de voksne dyrker.

Organisering af idrætsaktiviteter i Vordingborg Kommune

I tabel 2.11 ses en oversigt over deltagelsen i forskellige organiseringsformer fordelt på køn og skoledistrikter. Størstedelen af de voksne i Vordingborg Kommune dyrker deres aktiviteter

enten på egen hånd (48 pct.) eller i foreningsregi (33 pct.). Der er altså en noget større andel af de voksne, der dyrker selvorganiseret idræt, end der dyrker idræt i foreningsregi. En stor del af borgerne dyrker ligeledes aktiviteter i private/kommercielle centre (19 pct.). En meget lille andel dyrker idræt i en ungdomsskole (>0,5 pct.).

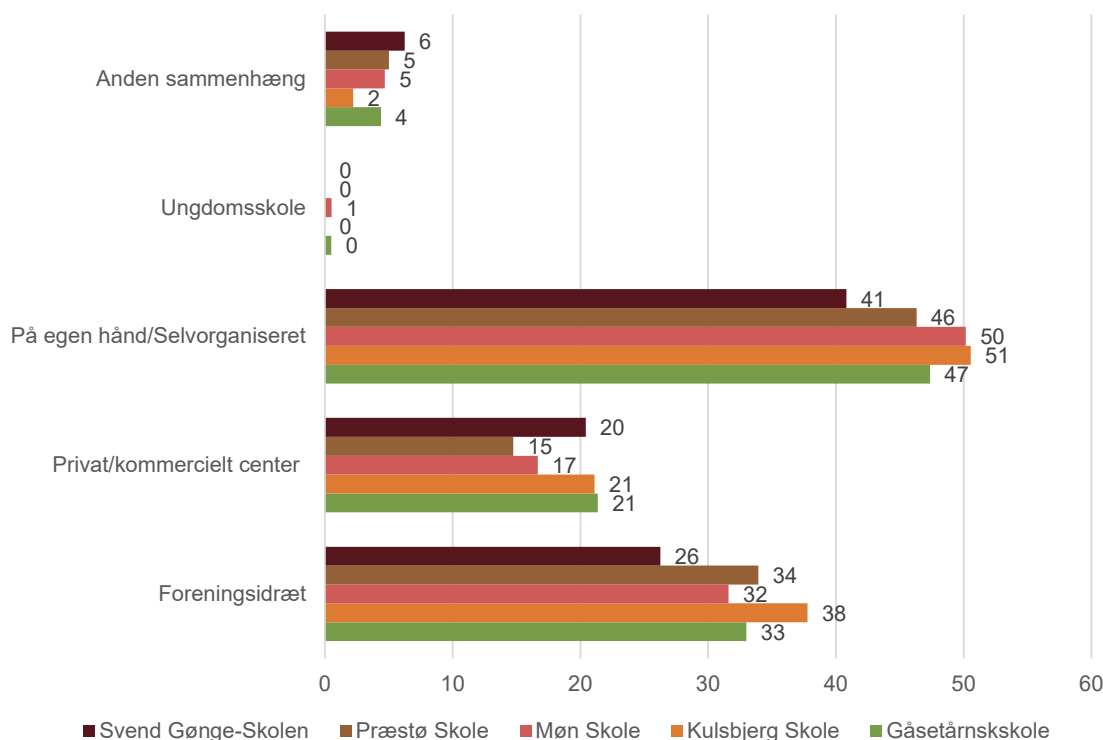
Tabel 2.11. Organisering af idræt, sport og motion blandt voksne borgere i Vordingborg Kommune (pct.).

n=2.415		Klub/ forening	Privat/kommercielt center	På egen hånd	Ungdomsskole	Anden sammenhæng
Total		33	19	48	>0,5	4
Køn	Kvinder	33	22	47	>0,5	5
	Mænd	33	16	49	1	4

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der dyrker idræt og motion i forskellige organisationsformer. Fordelt på køn (n=2.415).

Lige mange mænd og kvinder dyrker idræt i foreninger (33 pct.). Der er heller ingen væsentlig forskel mellem andelen af kvinder og mænd, der dyrker idræt på egen hånd (47 pct. og 49 pct.). En større andel af kvinderne (22 pct.) end mændene (16 pct.) dyrker idræt i private/kommercielle centre.

Figur 2.6. Organisering af idræt, sport og motion blandt voksne borgere i Vordingborg Kommune opdelt på skoledistrikter (pct.).

Figuren viser andelen af alle respondenter, der dyrker idræt og motion i forskellige organisationsformer. Fordelt på skoledistrikter (n=2415).

Der findes ligeledes variationer i organiseringsformerne på tværs af de fem skoledistrikter. Det er særligt deltagelsen i idræt og aktiviteter i foreninger og på egen hånd, der varierer på tværs af skoledistrikterne. I Kulsbjerg skoledistrikt findes den største andel af de voksne, som dyrker idræt i en forening (38 pct.), mens andelen er mindst i Svend Gønge skoledistrikt (26 pct.). Det samme billede gør sig gældende for træning på egen hånd, hvor den største andel af borgere i Kulsbjerg skoledistrikt træner på egen hånd (51 pct.) sammenlignet med Svend Gønge skoledistrikt (41 pct.), hvor der er den laveste andel. Der er en relativ mindre forskel på andelen, som træner i private/kommercielle centre, og som træner i en anden sammenhæng. De private/kommercielle centre er mest populære blandt de voksne i skoledistrikterne Kulsbjerg, Gåsetorn og Svend Gønge (20-21. pct.), og mindst populære i Præstø Skole skoledistrikt. Træning i anden sammenhæng (fx skole- og uddannelsessammenhæng eller arbejds-sammenhæng) er mest populært i Svend Gønge skoledistrikt (6 pct.) og mindst populært i Kulsbjerg skoledistrikt (2 pct.).

Organiseringsformer i forskellige livsfaser

Der er store forskelle mellem aldersgrupperne på, hvilke organisationsformer de voksne i Vordingborg Kommune benytter til idræt.

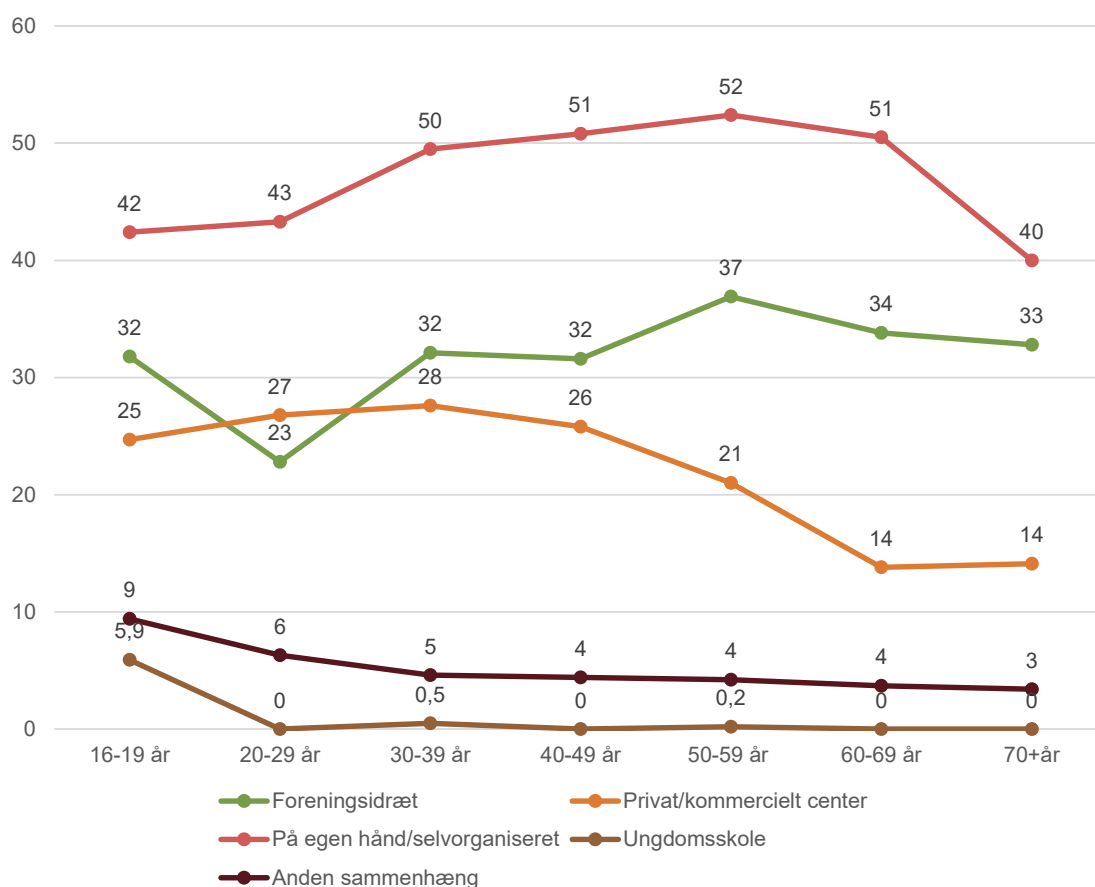
I figur 2.7 illustreres andelen af de voksne, som dyrker mindst én aktivitet i hver af de forskellige organiseringsformer. Der er store udsving og forskydninger i organiseringen af de forskellige aldersgruppers idræts- og motionsaktiviteter.

Den selvorganiserede idræt fylder relativt meget i alle aldersgrupper, men man ser også udsving. Hos de to aldersgrupper 16-19 år og 20-29 år er der hhv. 42 pct. og 43 pct., der dyrker mindst én aktivitet på egen hånd. Herefter stiger andelen, der er aktive på egen hånd i aldersgruppen 30-69 år, hvor procenten ligger mellem 50 pct. til 52 pct. Men for aldersgruppen 70+årige falder den selvorganiserede idræt til 40 pct.

Som påpeget tidligere i rapporten er foreningsidrætten meget udbredt hos børn og unge i Vordingborg Kommune (67 pct. af børn og unge i 4.-10. klasse). Man ser imidlertid et fald i andelen af voksne, der dyrker idræt i en forening. Faktisk er det blot 23 pct. af de 20-29 årige, der dyrker idræt i en forening. Et fald der dog bliver udlignet en smule ved 30+årige.

Andelen, der dyrker aktiviteter i de private/kommercielle centre, er relativt stabil. Det er dog interessant, at man ikke ser et fald blandt de 20-29 årige. Faktisk er der en stigning i andelen af 20-29 årige, der dyrker mindst én aktivitet i et privat/kommercielt center sammenlignet med de 16-19 årige. Det står i kontrast til det fald i deltagelsen i foreningsidræt og selvorganiseret, vi finder hos de 20-29 årige. Der er et gradvist fald i andelen af aktive i private/kommercielle centre med alderen.

Andelen, der dyrker idrætsaktiviteter i ungdomsskolen, er for de 16-19 årige 5,9 pct.

Figur 2.7. Andelen af borgere i Vordingborg Kommune, der dyrker idræts- og motionsaktiviteter under forskellige organiseringsformer, opdelt på alder (pct.).

Figuren viser andelen af de voksne i Vordingborg Kommune, som dyrker idræt, sport og motion i forskellige organisationsformer opdelt på alder (n=2.415).

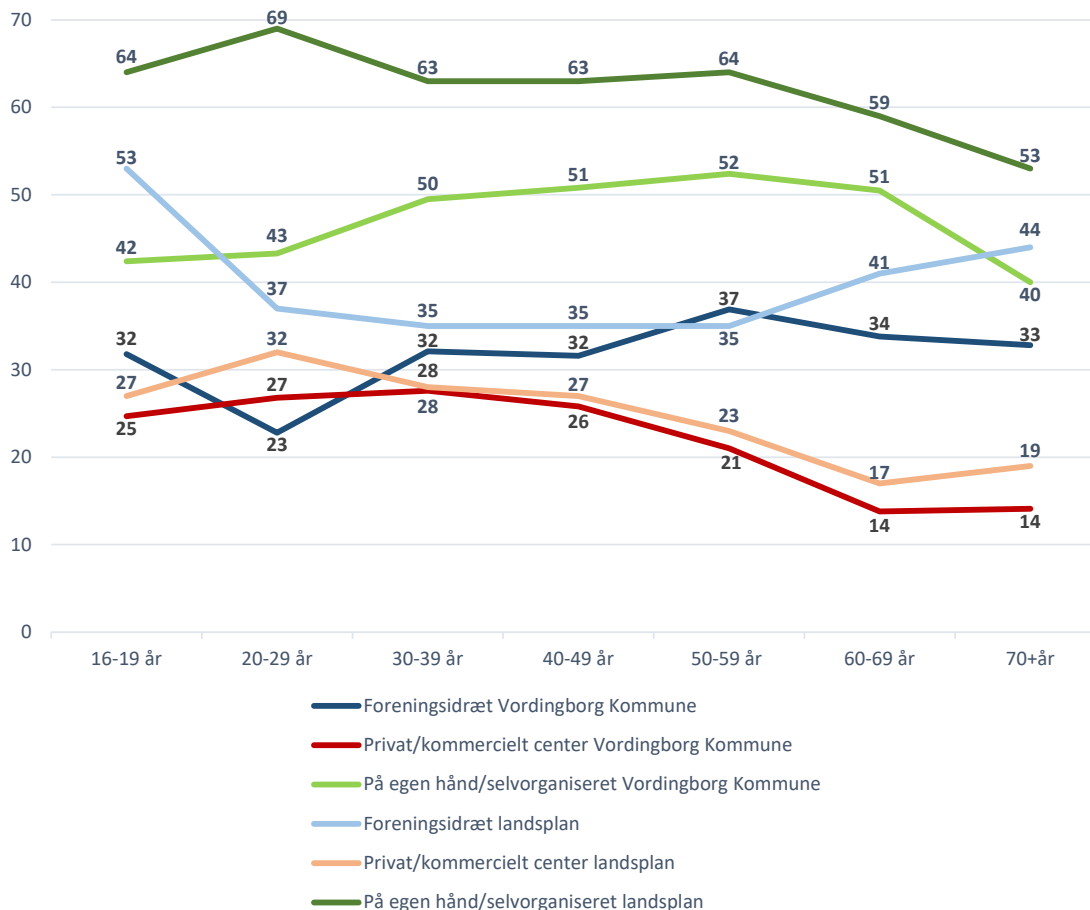
Ved sammenligning af deltagelsen i idræt i forskellige organiseringsformer i Vordingborg Kommune (foreningsidræt, privat/kommercielt og selvorganiseret idræt) med tallene på landsplan¹⁰, ses det i figur 2.8, at andelen der dyrker selvorganiseret idræt er den mest populære organiseringsform, men andelen er noget højere på landsplan i alle aldersgrupper sammenlignet med Vordingborg Kommune.

Andelen, der dyrker idræt i en forening, er noget lavere i Vordingborg Kommune indtil alderskategorien 40-49 år. Det er især andelen i de yngste alderskategorier 16-19 år og 20-29 år, som ligger lavere end på landsplan. Fra 50 år og opefter er der ikke den store forskel på andelen, der dyrker foreningsidræt i Vordingborg Kommune i sammenligning med landstallene.

Andelen der dyrker aktiviteter i de private/kommercielle centre i Vordingborg Kommune, er relativt identiske med tallene på landsplan i de forskellige aldersgrupper.

10 Pilgaard, Maja og Rask, Steffen (2016). Danskernes motions- og sportsvaner 2016. Idrættens Analyseinstitut.

Figur 2.8. Andelen af borgere i Vordingborg Kommune sammenlignet med landsplan, der dyrker idræts- og motionsaktiviteter under forskellige organiseringsformer, opdelt på alder (pct.).

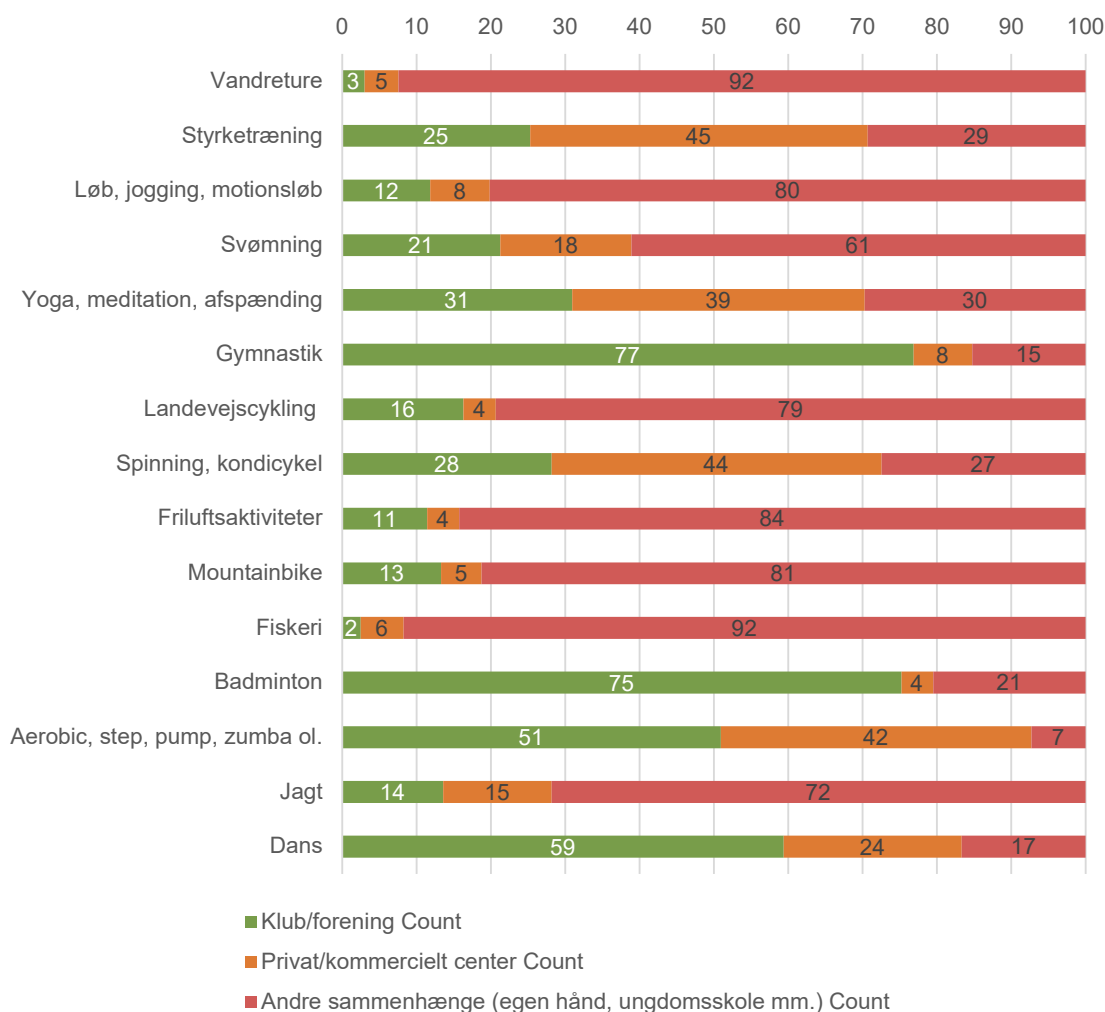

Figuren viser andelen af de voksne i Vordingborg Kommune sammenlignet med landsplan (Pilgaard og Rask 2016), som dyrker idræt, sport og motion i forskellige organisationsformer opdelt på alder.

Organiseringen af forskellige idrætter og aktiviteter

Organiseringen af de 15 mest benyttede aktiviteter er vist i figur 2.9. Her ser man – som forventet – store forskelle på, hvordan de forskellige aktiviteter er organiseret. Traditionelle idrætsgrene som gymnastik og badminton er de aktiviteter, der i højeste grad dyrkes i foreningsregi (77-75 pct.). De mere fleksible motionsformer, der har vundet stort indpas de seneste år, ser ud til også at blive dyrket i en del foreninger. Således dyrkes en relativt stor andel af de fitness-relaterede aktiviteter (aerobic, spinning, yoga, og styrketræning) også i foreningsregi (mellem 25 og 51 pct.).

En række udendørs aktiviteter (vandreture, løb, landevejscykling, friluftaktiviteter, fiskeri, jagt og mountainbike) dyrkes altovervejende på egen hånd (72-92 pct.). Alle disse aktiviteter kan dyrkes relativt frit i naturen og altså uden behov for formel adgang til specifikke faciliteter.

Figur 2.9. Andel af aktive i de 15 mest dyrkede idræts- og motionsaktiviteter, der dyrker aktiviteten i forening, i kommercielt regi eller i andre sammenhænge (pct.)

Figuren viser, hvor stor en andel af de idrætsaktive i de mest populære idræts- og motionsformer, der dyrker aktiviteten i enten forenings-/klubregi, privat/kommercielt regi eller i andre sammenhænge (se tabellen til figuren i bilag 2.1). (n=660-96).

Sammenligning med andre kommuner og hele landet

Der er relativt små forskelle på deltagelsen i idræt og motion under forskellige organiseringsformer mellem de fleste af kommunerne, som her sammenlignes med, og i forhold til landsgennemsnittet (tabel 2.12). Vordingborg Kommune placerer sig i bunden af skalaen på andelen, som dyrker idræt sport og motion i de tre organisationsformer.

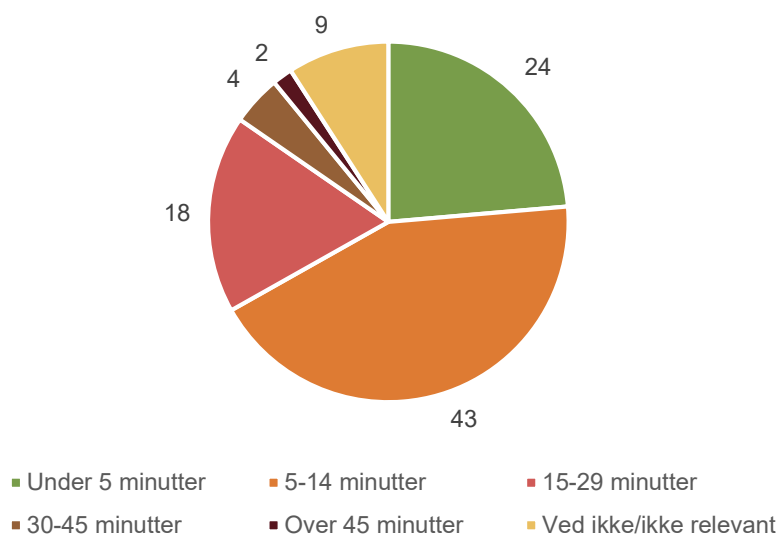
Når vi ser på tallene for hele landet, ser vi, at der er flest, som dyrker idræt og motion på egen hånd (62 pct.), mens andelen, som dyrker idræt og motion på egen hånd kun er på 48 pct. i Vordingborg Kommune. Tallene i tabel 2.12. indikerer, at de voksne i Vordingborg Kommune er relativt mindre idrætsaktive i de tre forskellige organiseringsformer end de øvrige kommuner, der indgår i sammenligningen.

Tabel 2.12. Sammenligning af deltagelsen i idræt og motion under forskellige organiseringsformer i Vordingborg Kommune med deltagelsen under forskellige organiseringsformer i andre sjællandske kommuner og hele landet (pct.).

	Vordingborg	Roskilde	Faxe	Næstved	Lejre	Ballerup	Gladsaxe	Halsnæs	Hele landet
Forening	33	44	38	40	41	39	32	39	39
Privat / kom.	19	24	19	25	18	27	25	21	25
På egen hånd	48	62	54	56	58	57	58	54	62

Tidsforbrug på transport til sport og motion

I spørgeskemaet blev borgerne bedt om at angive, hvor lang tid de bruger på transport til idræt (figur 2.10). Langt størstedelen af borgerne bruger relativt kort tid på at transportere sig til idræt og motion. Knap to ud af tre voksne bruger højst et kvarter (den ene vej), mens blot 6 pct. bruger mere end 30 minutter.

Figur 2.10. Tidsforbrug på transport til sport eller motion blandt idrætsaktive voksne borgere i Vordingborg Kommune (pct.).

Figuren viser transporttiden til sport eller motion (kun den ene vej) blandt alle idrætsaktive (andelen af dem, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år) (n=1.722).

Brug af idrætsfaciliteter

I dette afsnit ser vi nærmere på, hvor den idrætsaktive del af de voksne i Vordingborg Kommune dyrker deres idræts- og motionsaktiviteter (andelen der dyrker mindst én aktivitet).

De fire mest benyttede faciliteter og arenaer er i rækkefølge (se tabel 2.13):

1. Naturen (i skoven, på stranden, på vandet, i parker m.v.) (55 pct.).
2. Veje, stier, ruter, fortove og lign. (46 pct.).
3. Fitnesscenter/motionsrum (35 pct.).
4. Haller/sale (28 pct.).

De tre største ud af de fire primære arenaer og faciliteter ligger dermed uden for den traditionelle kommunale idrætspolitik, som primært har haft fokus på idræts- og svømmehaller, fodboldbaner og specifikke idrætsanlæg (Ibsen, 2009).

Der er en række forskelle i mænd og kvinders brug af idrætsanlæg. Flere mænd end kvinder benytter sig af fodboldbaner, andre baner/anlæg og anlæg ved vand. Særligt fodboldbanerne benyttes primært af mænd (11 pct.) sammenlignet med kvinderne (2 pct.). Omvendt benytter flere kvinder end mænd sig af haller/sale, svømmehaller, fitnesscentre, naturen og hjemmet/haven. Særligt hal/sal og hjemmet/haven benyttes mest af kvinderne (der er en forskel på ni procentpoint).

Større udsving ser man i brugen af idrætsfaciliteter på tværs af aldersgrupperne. Fodboldbaner og fitnesscentre bruges mest af de yngre voksne (66 pct. af de 16-19 årige benytter fitnesscentre). Udendørsfaciliteterne som 'naturen' og 'veje, gader og fortove' benyttes af en relativ stor andel af alle aldersgrupper undtagen de 16-19 årige. Brugen af svømmehaller og andre baner og anlæg er relativt stabilt på tværs af aldersgrupperne.

Tabel 2.13. Brug af forskellige faciliteter og udendørs rammer til sport eller motion blandt idrætsaktive voksne borgere i Vordingborg Kommunes, opdelt på køn og alder (pct.).

n = 1.749	TOTAL	KØN		ALDER						
		Kvinder	Mænd	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
Hal/sal	28	32	23	37	27	35	30	24	28	27
Fodboldbaner	6	2	11	24	13	9	9	5	3	4
Andre baner/anlæg	8	5	12	12	8	6	6	5	8	13
Svømmehal	24	26	21	22	26	26	26	27	22	21
Fitnesscenter/rum	35	38	31	66	37	40	41	39	28	27
Anlæg ved vand	7	4	10	3	1	5	5	8	8	7
Aktivitetsanlæg	1	1	1	3	2	4	2	1	1	1
Veje, gader, fortove ol.	46	46	46	27	38	46	44	54	49	40
Naturen	55	57	53	34	48	53	56	62	59	48
Hjemme/i haven	26	30	21	22	28	33	26	24	25	26
Andet	8	8	8	0	7	12	8	7	8	11

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen af dem, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for faciliteter og udendørs rum til sport eller motion. Fordelt på køn og alder (n=1.749).

Brugen af faciliteter i de fem skoledistrikter

Der er en relativ ensartet brug af forskellige typer af idrætsfaciliteter på tværs af skoledistrikterne i Vordingborg Kommune. Der er dog enkelte interessante forskelle (tabel 2.14). Andelen, der benytter andre baner/anlæg og hjemmet/haven, er større i Møn skoledistrikt, hvorimod fodboldbaner bliver benyttet mindst i Møn skoledistrikt (3 pct.) sammenlignet med de andre distrikter på hhv. 6-8. pct. Fitnesscenter/motionsrum bliver mest benyttet i Gåsetårn skoledistrikt. Anlæg ved vand benyttes mest ved Præstø skoledistrikt (11 pct.) sammenlignet med de andre distrikter, som ligger mellem 4-7 pct. Naturen bliver mest benyttet i Møn skoledistrikt (63 pct.), hvorimod andelen, som benytter naturen i skoledistrikt Svend Gønge, er 45 pct. Brugen af haller/sale, svømmehaller, aktivitetsanlæg, og veje, gader mm. er relativt ens på tværs af de fem skoledistrikter.

Tabel 2.14: Hvilke idrætsanlæg, idrætsfaciliteter, idrætslokaler eller steder benytter de idrætsaktive, når de dyrker motion, idræt eller sport? Andel af idrætsaktive. Fordelt på skoledistrikter (pct.)

n = 1.749	SKOLEDISTRIKTER				
	Gåsetårn	Kulsbjerg	Møn	Præstø	Svend Gønge
Hal/sal	27	29	28	30	28
Fodboldbaner	7	8	3	6	8
Andre baner/anlæg	8	7	11	6	5
Svømmehal	24	25	22	24	26
Fitnesscenter/motionsrum	43	31	31	27	36
Anlæg ved vand	6	7	6	11	4
Aktivitetsanlæg	1	2	2	1	1
Vej, gader, fortov og lign.	44	49	47	48	39
Naturen	49	60	63	56	45
Hjemme/i haven	20	26	34	28	24
Andet	8	9	6	8	10

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen af dem, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for faciliteter og udendørs rum til sport eller motion. Fordelt på skoledistrikter (n=1.749).

Naturområder som aktivitetssteder

Den mest benyttede aktivitetsarena til idræt og motion for de voksne er naturen, der benyttes af lidt mere end halvdelen af alle idrætsaktive voksne i Vordingborg Kommune (55 pct. se tabel 2.15).

I tabel 2.15 ses de 15 mest benyttede naturområder. De tre mest benyttede natursteder er Vintersbølle Skov, Ulvshale Strand og Bakkebølle Strand, som bruges flittigt af de idrætsaktive. Brugen af naturområder er herefter fordelt på en lang række forskellige områder. Det er særligt skove og strande, der er populære naturområder i Vordingborg Kommune.

Tabel 2.15. De mest benyttede naturområder til idræt og motion i Vordingborg Kommune. Andel af alle idrætsaktive, der har benyttet sig af naturområderne (pct.)

n= 1749	Pct.
Vintersbølle Skov	15
Ulvshale Strand	13
Bakkebølle Strand	11
Ore Strand (Orevej 45)	8
Ore Strand (Klintevænget)	8
Fanefjord Skov	8
Naturbaser, Avnø Naturcenter	7
Kirkeskoven	7
Præstø Strand	7
Hårbølle Strand	6
Klintholm Strand vest for havnen	6
Knudshoved Odde Strand, Trehøje	6
Stensby Skov	5
Klintholm Strand øst for havnen	5
Råbylille Strand	5

Tabellen viser andelen af idrætsaktive i Vordingborg Kommune, der benytter sig af de 15 mest populære naturområder (n=1.749).

Stier, ruter, fortove og lign. som aktivitetssteder

I Vordingborg Kommune benytter 46 pct. (tabel 2.13) af alle idrætsaktive borgerne stier, ruter, fortove eller lign. som aktivitetsarena til idræt og motion.

I tabel 2.16 ses de 15 mest benyttede ruter, stier mv. De tre mest benyttede ruter/steder er: 1) vandreruter og udflugtsmål Oringe, 2) vandreruter og udflugtsmål Møns Klint, og 3) cykelruten bakkebøllestien. Disse tre steder benyttes af ca. hver tiende idræts- og motionsaktive i Vordingborg Kommune. Tabellen viser helt tydeligt, at det er vandreruter, der er meget populære i Vordingborg Kommune sammenlignet med de andre ruter, stier osv. Dette hænger således godt sammen med borgernes aktivitetsmønster i kommunen, da mere end hver fjerde borger i Vordingborg Kommune benytter aktivitetsformen 'vandrerruter' (se tidligere tabel 2.8).

Tabel 2.16. De mest benyttede ruter, stier fortove og lign. til idræt og motion i Vordingborg Kommune. Andel af alle idrætsaktive, der har benyttet sig af disse ruter mv. (pct.)

n= 1749	Pct.
Vandrerruter og udflugtsmål, Oringe	11
Vandrerruter og udflugtsmål, Møns Klint	10
Cykelruter, Bakkebøllestien	9
Vandrerruter og udflugtsmål, Gåsetårnet og slotsterrænet	7
Vandrerruter og udflugtsmål, Nyord	6
Vandrerruter og udflugtsmål, Avnø	6
Vandrerruter og udflugtsmål, Camønoen	6
Vandrerruter og udflugtsmål, Hjertestri Vintersbølle Skov	6
Vandrerruter og udflugtsmål, Hulemosesøen	5
Vandrerruter og udflugtsmål, Afmærkede ruter Ulvshale	5
Vandrerruter og udflugtsmål, Afmærkede ruter	5
Vandrerruter og udflugtsmål, Sundhedsti Stege-Udby Skov	4
Vandrerruter og udflugtsmål, Stege Vold	4
Vandrerruter og udflugtsmål, Hjertestri Stege-Udby Skov	4
Vandrerruter og udflugtsmål, Stege Nor	3

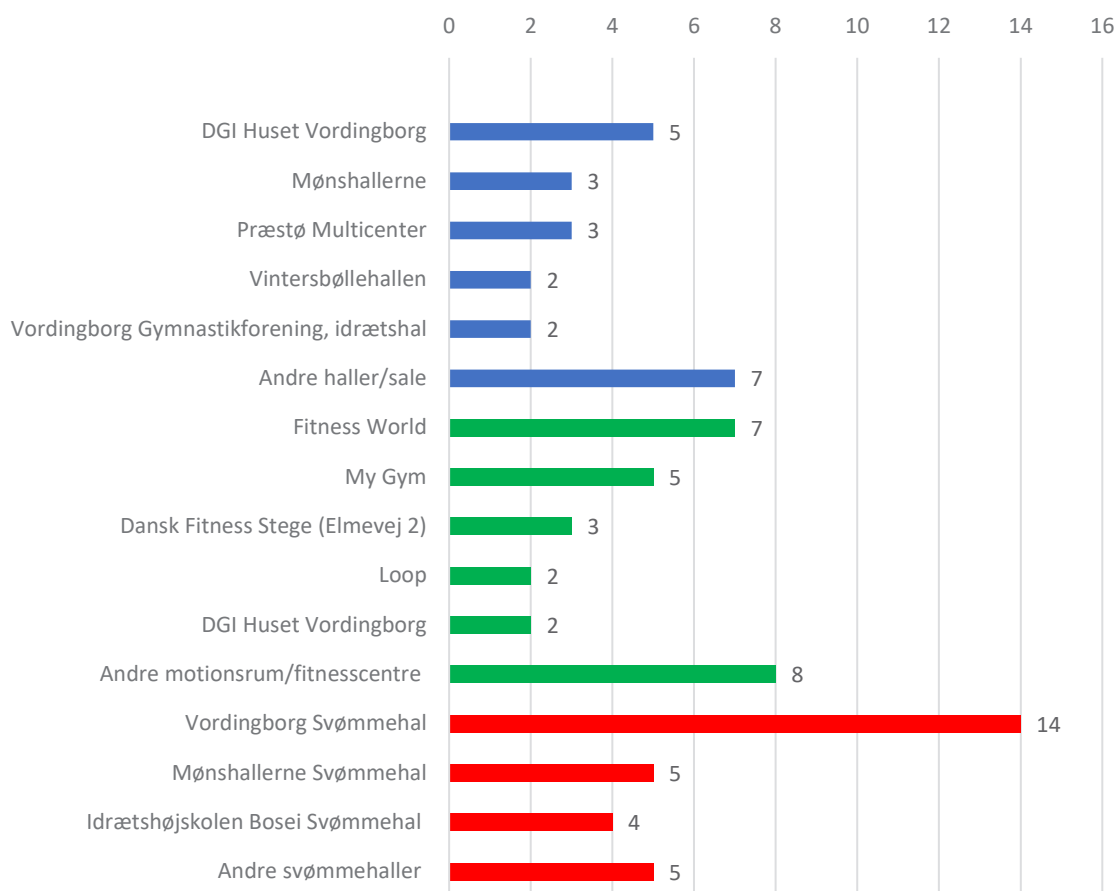
Tabellen viser andelen af idrætsaktive i Vordingborg Kommune, der benytter sig af de 15 mest populære ruter, stier mv. (n=1.749).

De voksnes brug af specifikke idrætsfaciliteter i Vordingborg Kommune

I figur 2.11 illustreres de voksnes brug af specifikke faciliteter i Vordingborg Kommune. Kun de tre mest populære facilitetstyper er vist. Den umiddelbart lave andel skyldes både, at de klassiske idrætsfaciliteter ikke benyttes i samme grad som naturen og andre uderum, men også at listen over idrætsfaciliteter er lang, og borgernes aktiviteter er fordelt på en lang række faciliteter. Uagtet disse forbehold giver tallene et billede af, hvor mange voksne, som benytter sig af specifikke faciliteter.

Hallerne knyttet til DGI Huset Vordingborg er de mest anvendte haller/sale. Blandt kommunens svømmehaller er det Vordingborg Svømmehal, der er mest populær. Foruden svømmehallerne i Vordingborg Kommune har borgerne angivet, at de benytter sig af 'andre svømmehaller', som oftest tilhører tilstødende kommuner. To fitnesscentre er mere benyttede end de øvrige (Fitness World og My Gym). Foruden disse to fitnesscentre har en stor del af de idrætsaktive voksne angivet, at de benytter sig af 'andre fitnesscentre'¹¹.

¹¹ De voksne, der har angivet, at de benytter 'andre fitnesscentre', har i et åbent tekstfelt kunne svare på, hvilket center de benytter sig af. Svarene vidner om, at der benyttes en lang række forskellige fitnesscentre i andre kommuner, på arbejdet eller på sygehuset eller hos fysioterapeut.

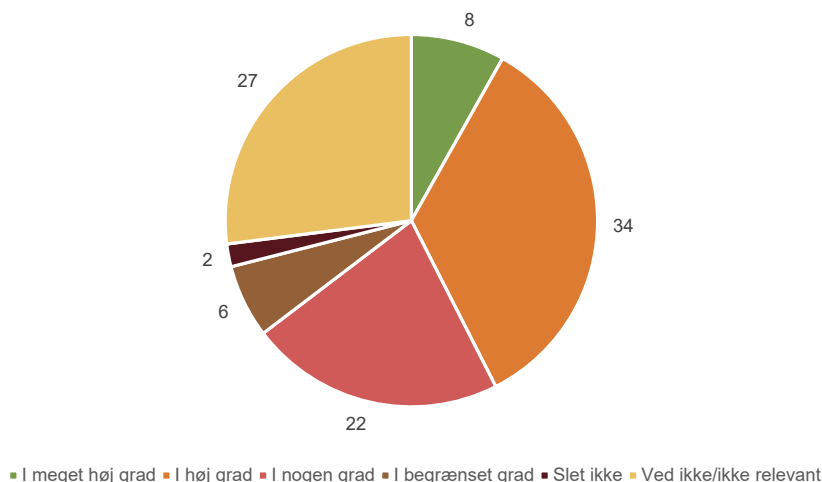
Figur 2.11. Andelen af idrætsaktive borgere i Vordingborg Kommune, der benytter sig af de mest populære idrætsfaciliteter (pct.).

Figuren viser andelen af idrætsaktive voksne i Vordingborg Kommune, der benytter sig af de fem mest populære faciliteter inden for tre kategorier. Kategorierne er: haller/sale (blå), fitnesscentre/motionsrum (grøn), svømmehaller (rød). (n=1.749).

Holdninger til idræts- og fritidsfaciliteterne i Vordingborg Kommune

De voksne blev også spurgt om, i hvor høj grad idrætsfaciliteterne i Vordingborg Kommune generelt opfylder deres behov. Svarene er illustreret i figur 2.12. Her ses det, at 43 pct. af de voksne enten i høj grad eller i meget høj grad mener, at idrætsfaciliteterne opfylder deres behov. 8 pct. oplever, at idrætsfaciliteterne slet ikke eller kun i begrænset grad opfylder deres behov. Det samme spørgsmål blev stillet i undersøgelser i Roskilde Kommune, Faxe Kommune og Næstved Kommune, og her er andelen, som i høj grad eller meget høj grad mener, at idrætsfaciliteterne opfylder deres behov henholdsvis 57 pct., 39 pct. og 51 pct.

Figur 2.12. Voksne borgere i Vordingborg Kommunes vurdering af, om idrætsfaciliteterne i kommunen opfylder deres behov (pct.)

Figuren viser tilfredshedsvurderinger med idrætsfaciliteterne i nærområdet baseret på alle respondenter (n=2.122).

Sammenligner man de voksnes vurderinger af idrætsfaciliteterne på tværs skoledistrikterne, ses det, at en mindre andel af de voksne i Svend Gønge skoledistrikt (32 pct.) vurderer, at idrætsfaciliteterne enten i høj grad eller i meget høj opfylder deres behov (se tabel 2.17). I de andre fire skoledistrikter er andelen noget højere og ligger fra 40 pct. til 47 pct. Andelen af voksne, som angiver, at idrætsfaciliteterne i kommunen 'slet ikke' eller kun 'i begrænset grad' opfylder deres behov, varierer dog ikke på tværs af skoledistrikterne. Men kigger man på 'ved ikke' kategorien er der markant flere i Svend Gønge skoledistrikt, der svarer, at de ikke ved det/at det ikke er relevant (35 pct.). Forskelle kan således tilskrives denne variation i andelen, der har svaret 'ved ikke/ikke relevant'.

På tværs af aldersgrupperne ser det ud til, at en mindre andel af de voksne fra 20-29 år vurderer, at idrætsfaciliteterne enten i høj grad eller i meget høj opfylder deres behov (se tabel 2.17). I de andre aldersgrupper er andelen noget højere og ligger fra 37 pct. til 45 pct. De 20-29 årige er også den aldersgruppe, hvor den højeste andel svarer, at idrætsfaciliteterne i kommunen 'slet ikke' eller kun 'i begrænset grad' opfylder deres behov (21 pct.). I de andre aldersgrupper ligger andelen, som svarer, at idrætsfaciliteterne i kommunen 'slet ikke' eller kun 'i begrænset grad' opfylder deres behov mellem 5 og 13 pct. Dette kunne således indikere, at idrætsfaciliteterne i Vordingborg Kommune ikke i ligeså høj grad tilgodeser denne aldersgruppe (20-29 år).

Tabel 2.17. Voksne borgeres vurdering af, om idrætsfaciliteterne i nærområdet opfylder deres behov, opdelt på skoledistrikter og alder (pct.)

n = 2.122	SKOLEDISTRIKTER					ALDERSGRUPPE						
	Gåse-tårn	Kuls-bjerg	Møn	Præstø	Svend Gønge	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70+ år
I meget høj grad	8	8	9	9	7	12	8	9	7	9	7	8
I høj grad	32	36	37	38	25	28	20	28	38	36	35	35
I nogen grad	22	26	21	18	23	40	21	30	25	26	19	15
I begrænset grad	8	5	4	7	8	5	15	10	8	6	4	6
Slet ikke	2	2	2	3	2	2	6	3	2	2	1	2
Ved ikke/ikke relevant	27	24	28	25	35	14	30	19	21	21	34	34

Tabellen viser respondenternes svar på spørgsmål 'I en samlet vurdering, opfylder idrætsfaciliteterne i din kommune nærområde dine behov?' fordelt på skoledistrikter og aldersgrupper (n=2.122).

De voksnes ønsker og forslag

I slutningen af spørgeskemaet til denne del af undersøgelsen fik de voksne respondenter mulighed for at skrive 'frit fra leveren' deres mening om faciliteterne¹², hvis de havde yderligere kommentarer eller forslag til steder eller idræt- og fritidsaktiviteter i Vordingborg Kommune.

De voksne respondents udsagn fordeler sig over seks specifikke temaer (med de hyppigst nævnte først):

- Svømmehaller
- Naturen
- Haller
- Ønsker til faciliteter
- Adgangsforhold
- Aktivitetstyper

I dette afsnit vil de væsentligste punkter blive fremhævet under hvert tema. Citater mm. som underbygger hvert tema, vil kunne ses i bilag 2.2.

Svømmehaller

DGI husets svømmehal

De fleste af kommentarerne til svømmehallerne omhandler DGI Husets svømmehal, hvor der ønskes bedre badefaciliteter/indretning i omklædningsrummet/bedre rengøring. Derudover efterspørger borgerne, at svømmehallen kan bruges til konkurrencer, at der er vipper samt en separat sauna for kvinder og mænd.

12 Spørgsmålet som de voksne borgere har svaret på: 'Her vil vi gerne høre din mening om faciliteterne i din kommune? Det kan f.eks. være om adgangsforhold, vedligeholdelse, fordelingen af tider, stemningen i faciliteten eller forslag til nye facilitetstyper (skriv i feltet herunder)'.

Bosei svømmehal

I forhold til Bosei Svømmehal efterspørger borgerne udvidede åbningstider, og at der er åbent i skolernes ferier.

Stege svømmehal

I forhold til denne svømmehal efterspørger borgerne udvidede åbningstider, og at den bliver moderniseret.

Naturen

Som resultaterne i undersøgelsen viser, er borgerne i Vordingborg Kommune aktive i naturen og bruger den meget som 'arena' for fysisk aktivitet. Ift. naturen har borgerne nogle ønsker og forslag til, hvad der kan prioriteres og yderligere udvikles. De voksne efterspørger især en bedre vedligeholdelse af de nuværende cykelstier, fortove mm. Derudover ønsker de sig nye cykelruter, vandreruter, MTB spor ol., samt flere skraldespande, toiletter og adgang til vand på diverse ruter og naturområder i Vordingborg Kommune.

Haller

I forhold til idrætshallerne i Vordingborg Kommune er der flest bemærkninger i forhold til bestemte hallers forfald, hvor borgerne påpeger, at der mangler vedligeholdelse af hallerne. Nogle af borgerne kommer også med forslag til, hvad der kunne gøres ved hallerne. Derudover er der også en del af borgerne, som påpeger, at de mangler ledige tider/halkapacitet i kommunen. Foruden hallerne er der også mange af respondenterne, som påpeger manglende vedligeholdelse af fodboldbanerne i kommunen.

Ønsker til faciliteter

Der er størst efterspørgsel på en indendørs tennishal. Foruden en tennishal har nogle borgere et ønske om nye/flere squashbaner, skydebaner, ridebaner og golfbaner. Derudover har borgerne et ønske om flere/nye legepladser/rekreative områder udendørs, som også kan bruges af unge.

Adgangs- og parkeringsforhold

De voksne respondenter gør opmærksom på, at de ønsker bedre adgangsforhold for handicappede og gangbesværede i Vordingborg kommune. Derudover nævner en del borgere, at de foruden bedre adgangsforhold også mangler bedre parkeringsforhold.

Aktivitetstyper

Nogen af borgene efterspørger bestemte aktiviteter, især forskellige holdtyper. Her menes der hold som f.eks. KOL-hold, hjerte-hold osv., hvor folk på holdet er i samme 'båd'.

Deltagelse i kultur- og fritidsaktiviteter (ikke idræt)

I dette afsnit redegøres for hvor stor en andel af de voksne i Vordingborg Kommune, som deltager i forskellige fritids- og kulturaktiviteter. Analysen omfatter ikke idræt, der er analyseret ovenfor. Respondenterne er blevet spurgt om, hvilke aktiviteter de har været aktivt deltagende i, og hvilke aktiviteter de har været tilskuer eller besøgende til inden for det seneste år.

En samlet oversigt over de voksne i Vordingborg Kommune, som aktivt har deltaget i kultur- og fritidsaktiviteter, ses i tabel 2.18.

Især én kulturaktivitet er mere populær end de resterende: Foredrag/debatarrangementer (17 pct.). En større andel kvinder (20 pct.) end mænd (13 pct.) deltager i foredrag/debatarrangementer. For alle skoledistrikter gælder det, at det at deltage i foredrag/debatarrangementer er den mest populære aktivitet. Der er en lidt større andel i Præstø skoledistrikt, der deltager i debatarrangementer (19 pct.) sammenlignet med de øvrige skoledistrikter (15-18 pct.).

Aktiviteter på biblioteket og i aftenskolen er, efter foredrag og debatarrangementer, to af de mest populære aktiviteter. Her ser man igen en større andel af aktive kvinder sammenlignet med mændene. Der er flest voksne i skoledistrikt Gåsetårn (9 pct.), som har deltaget i aktiviteter på biblioteket inden for det seneste år sammenlignet med de øvrige distrikter, hvor deltagelse i aktiviteter på Svend Gønge skoledistrikt er lavest på 3 pct. Denne forskel på 6 procentpoint er den største forskel mellem skoledistrikterne, når man kigger på tværs af alle aktiviteter. Generelt set har Svend Gønge skoledistrikt forholdsvis færre aktive i de forskellige kultur- og fritidsaktiviteter end i de andre skoledistrikter.

På tværs af køn er der en større andel af kvinder end mænd, som benytter sig af tilbud inden for kultur- og fritidsområdet, undtagen i aktiviteten 'film', der er lidt mere populær blandt mændene.

Det er dog værd at bemærke, at to ud af tre af borgerne, 67 pct., ikke har deltaget i nogen af de kultur- og fritidsaktiviteter, der er spurgt om deres deltagelse i.

Der er forskelle i brugen af de forskellige kultur- og fritidstilbud på tværs af aldersgrupper (tabel 2.19). Musik og teater er mest populært blandt de yngste (16-19 år), hvor 17 pct. benytter sig af musik og teater, og mindst populært blandt de 30-39 årige, hvor det kun er 1 pct., som benytter sig af dette.

Enkelte af kulturaktiviteterne er mest populære blandt de ældre. Det gælder i særdeleshed for aftenskole, historie og det at deltage i foredrag og debatarrangementer.

Aktiviteter på biblioteket samt det at deltage i foredrag og debatarrangementer er besøgt af en forholdsvis stor andel på tværs af alle aldersgrupper, men for de 20-29 årige er der et væsentlig dyk i andelen, som benytter sig af disse to tilbud sammenlignet med de andre aldersgrupper.

Tabel 2.18. Voksne borgernes aktive deltagelse i forskellige kultur- og fritidsaktiviteter inden for det seneste år, fordelt på køn og lokalområde (pct.)

n = 2.202	TOTAL	KØN		SKOLEDISTRIKTER				
		Kvinder	Mænd	Gådetårn	Kulsbjerg	Møn	Præstø	Svend Gønge
Aktiviteter på biblioteket	7	10	4	9	7	7	6	3
Musik, f.eks. sang i et kor eller spiller i orkester	6	7	6	6	5	7	8	6
Film, f.eks. at du udarbejder video og film	1	1	2	1	1	3	2	1
Teater, f.eks. at du spiller skuespil eller går til dans	4	5	2	4	3	4	5	3
Aftenskole, f.eks. deltager i undervisning i aftenskole	6	8	3	7	6	4	5	5
Kunst, f.eks. Maler eller udfører anden form for kunst	3	5	2	3	3	4	5	1
Historie, f.eks. aktivitet på museum eller lokalhistorie	4	4	4	3	3	6	5	3
Deltager i foredrag eller debatarrangementer	17	20	13	18	16	18	19	14
Anden kultur eller fritidsaktivitet (ikke idræt)	12	13	10	11	8	15	14	11
Ingen af delene	67	62	73	67	71	65	64	70

Tabellen viser den procentvise fordeling af svarene på spørgsmålet, 'Har du i det seneste år DELTAGET AKTIVT i følgende kultur- og fritidsaktiviteter udenfor hjemmet? fordelt på henholdsvis køn og skoledistrikter (n=2.202).

Tabel 2.19. Borgere i Vordingborg Kommune, der inden for det seneste år har deltaget aktivt i forskellige fritids- og kulturaktiviteter, fordelt på aldersgrupper (pct.)

n = 2.202	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70+ år
Aktiviteter på biblioteket	7	2	10	7	7	7	7
Musik, f.eks. sang i et kor eller spiller i orkester	17	4	1	6	4	7	8
Film, f.eks. at du udarbejder video og film	4	1	1	1	1	2	1
Teater, f.eks. at du spiller skuespil eller går til dans	17	4	0	3	4	5	4
Aftenskole, f.eks. deltager i undervisning i aftenskole	1	5	5	2	6	6	8
Kunst, f.eks. Maler eller udfører anden form for kunst	3	4	4	3	3	2	5
Historie, f.eks. aktivitet på museum eller lokalhistorie	1	0	2	3	4	3	8
Deltager i foredrag eller debatarrangementer	10	5	13	16	18	17	22
Anden kultur eller fritidsaktivitet (ikke idræt)	6	8	11	11	10	11	16
Ingen af delene	67	77	70	69	70	66	61

Tabellen viser den procentvise fordeling af svarene på spørgsmålet, 'Har du i det seneste år DELTAGET AKTIVT i følgende kultur- og fritidsaktiviteter udenfor hjemmet? fordelt på henholdsvis alder (n=2.202).

Når man ser på de voksne i Vordingborg Kommune, som er tilskuer eller besøgende til kultur- og fritidsaktiviteter, ses det i tabel 2.20, at der er flest voksne, som har været i biografen (60 pct.) eller til koncert (57 pct.). En lidt større andel kvinder (64 pct.) end mænd (55 pct.) går i biografen, det samme gælder for koncerter, hvor der dog er en lidt mindre forskel mellem kønnene. For alle skoledistrikterne gælder det, at det at gå i biografen og til koncerter er de mest populære aktiviteter, men det er mindst populært i Svend Gønge skoledistrikt.

På tværs af køn er der en større andel af kvinderne, som benytter de forskellige tilbud sammenlignet med mændene, undtagen ved sportsarrangement' og 'tilskuer til anden kultur- eller fritidsaktivitet'. På tværs af skoledistrikterne er der den største variation i 'biograf, film ol.', hvor den største andel benytter sig af det i Præstø skoledistrikt (65 pct.) og mindst i Svend Gønge skoledistrikt (49 pct.). Derudover er der enkle variationer på tværs af skoledistrikterne.

Tabel 2.20. Andel voksne borgere, som har været tilskuer eller besøgende i forskellige kultur- og fritidsaktiviteter inden for det seneste år, fordelt på køn og lokalområde (pct.)

n = 2.234	TOTAL	KØN		SKOLEDISTRIKTER				
		Kvinder	Mænd	Gåsetårn	Kulsbjerg	Møn	Præstø	Svend Gønge
Koncerter, festivals, musikarrangementer	57	60	54	60	59	54	54	51
Biograf, film ol.	60	64	55	57	62	63	65	49
Teater, skuespil, ballet ol.	35	40	27	33	38	35	36	28
Kunstudstilling/galleri	29	33	24	24	29	37	33	23
Museum	37	39	35	36	35	41	42	33
Foredrag eller debatarrangementer	31	34	27	27	31	36	34	30
Sportsarrangement (mod betaling)	23	21	25	24	26	19	20	22
Akvarium, zoologisk have, dyrepark ol.	28	30	25	26	29	28	30	28
Cirkus	8	9	8	8	8	9	8	9
Forlystelsespark, oplevelsescenter ol.	29	32	25	31	31	24	30	25
Tilskuer til anden kultur- eller fritidsaktivitet	12	11	12	11	11	12	14	11
Ingen af delene	17	16	18	16	18	17	16	18

Tabellen viser den procentvise fordeling af svarene på spørgsmålet, 'Har du i det seneste år været tilskuer til eller besøgende på følgende kultur- og fritidsaktiviteter eller institutioner udenfor hjemmet?' fordelt på henholdsvis køn og skoledistrikter (n=2.234).

I tabel 2.21 ses forskellen i andelen, som har været tilskuer eller besøgende i de forskellige kultur- og fritidstilbud opdelt på aldersgrupper. Biograf og koncert mm. er de to mest benyttede tilbud i alle aldersgrupper. Det er værd at lægge mærke til, at hos de 20-29 årige, ser man et dyk i deltagelsen i stort set alle kultur- og fritidsaktiviteter sammenlignet med de andre aldersgrupper. Hos den ældre gruppe af borgere (60 år+), er andelen, der går på museum og galleri mm., størst sammenlignet med de andre aldersgrupper.

Tabel 2.21. Andel voksne borgere, som har været tilskuer eller besøgende i forskellige kultur- og fritidsaktiviteter inden for det seneste år, fordelt på aldersgrupper (pct.)

n = 2.234	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70+ år
Koncerter, festivals, musikarrangementer	62	42	53	63	62	61	47
Biograf, film ol.	70	57	67	70	63	57	49
Teater, skuespil, ballet ol.	39	17	36	32	33	39	37
Kunstudstilling/galleri	27	10	16	20	30	35	35
Museum	38	16	29	34	37	42	43
Foredrag eller debatarrangementer	38	10	24	33	34	32	33
Sportsarrangement (mod betaling)	25	19	28	35	27	19	13
Akvarium, zoologisk have, dyrepark ol.	35	27	47	30	23	31	20
Cirkus	6	4	13	10	8	10	6
Forlystelsespark, oplevelsescenter ol.	49	29	44	44	25	25	17
Tilskuer til anden kultur- eller fritidsaktivitet	6	6	9	13	11	13	11
Ingen af delene	20	25	18	12	16	14	22

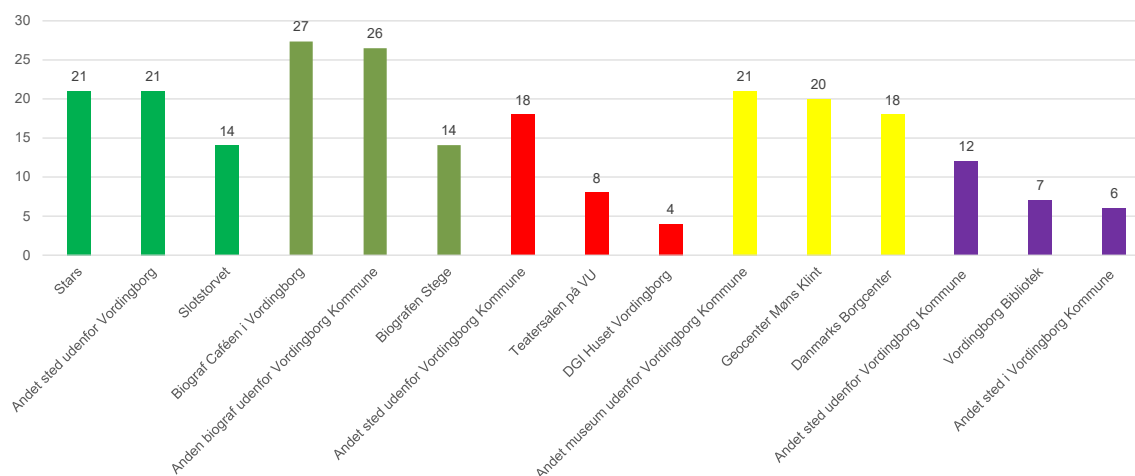
Tabellen viser den procentvise fordeling af svarene på spørgsmålet, 'Har du i det seneste år været tilskuer til eller besøgende på følgende kultur- og fritidsaktiviteter eller institutioner udenfor hjemmet?' fordelt på aldersgrupper (n=2.234).

Hvilke kultur- og fritidsfaciliteter bruger de voksne?

De voksne, der har angivet at have deltaget aktivt eller som tilskuer i en kultur- og fritidsaktivitet inden for det seneste år, er efterfølgende blevet spurgt om, hvilke specifikke steder/faciliteter, de har benyttet sig af. I figur 2.11 ses de tre mest anvendte faciliteter inden for de fem mest anvendte kultur- og fritidsaktiviteter: Koncerter, biograf, teater, museum og foredrag / debatarrangementer.

Som det ses i tabellen, benytter de voksne sig i nogen grad af faciliteterne inden for kommunens grænser. Men benyttelse af faciliteter udenfor kommunens grænser er også populære i alle fem kategorier.

Koncertbesøg foregår overvejende på Stars (21 pct.), men der er 21 pct. af de voksne, der tager til koncerter uden for kommunen. Størstedelen af biografbesøgene finder sted i Biograf Caféen Vordingborg (27 pct.), mens størstedelen af de resterende besøg finder sted uden for kommunen (26 pct.). Teater foregår primært udenfor kommunen (18 pct.). Museumsbesøg foregår for de voksne udenfor kommunen (21 pct.), mens Geo Center Møns Klint Vordingborg også formår at tiltrække store dele af de voksne (20 pct.).

Figur 2.13. De voksnes brug af specifikke kultur- og fritidsfaciliteter i forbindelse med de mest populære kultur- og fritidsaktiviteter (pct.).

Figuren viser andelen af alle respondenter, der har brugt specifikke kultur- og fritidsfaciliteter. De tre mest anvendte steder inden for de fem mest populære kultur- og fritidsaktiviteter er vist. Kategorierne er: koncerter (grøn), biograf (blå), teater (rød), museum (gul) og foredrag/debatarrangementer (lilla). (n=2.514).

Hvad har betydning for, hvor borgerne går til fritids- og kulturaktiviteter?

For at belyse hvilke forhold, der har betydning for borgernes brug af kultur- og fritidsaktiviteter, blev respondenterne bedt om at vurdere betydningen af en række udvalgte forhold.

Som det ses i tabel 2.22, er den klart mest betydningsfulde faktor selve indholdet eller essensen af aktiviteten. Således er det 78 pct. af de voksne, der mener, at god 'underholdning/oplevelse' er af stor betydning. Også de fysiske omgivelser (de skal være pæne, velholdte og inspirerende) har stor betydning for mange voksne (35 pct.). De forhold, der af flest bliver tilskrevet en lille betydning, er, at der er kort afstand, at stedet er familie/børnevenligt, at der er mulighed for at gå til forskellige aktiviteter samme sted, at stedet har et højt serviceniveau, at mine venner/familie også bruger faciliteten/stedet, og at der er en god restaurant eller lignende.

Samlet set kan man altså sige, at de voksne først og fremmest tillægger underholdningen/oplevelsen betydning. Pæne faciliteter, fleksible åbningstider og pris er sekundære og tillægges mindre betydning.

Tabel 2.22. Hvor stor betydning har de følgende forhold for, hvilke kultur- og fritidsfaciliteter de voksne i Vordingborg Kommune benytter? (pct.)

n = 434-723	Stor betydning	Nogen betydning	Lille betydning	Ved ikke/ikke relevant
God underholdning/oplevelse	78	15	3	4
Stedet/faciliteterne er pæne, velholdte og inspirerende (æstetisk)	35	47	12	6
Der er kort afstand	24	37	32	6
Fleksible åbningstider	19	41	27	14
Prisen (det er billigt/gratis)	18	44	32	7
Stedet har et højt serviceniveau	18	41	30	12
Mine venner/familie bruger også faciliteten/stedet (jeg kommer her for at være sammen med andre)	18	34	31	17
Det er familie/børnevenligt	16	26	34	24
Der er mulighed for at gå til forskellige aktiviteter	15	32	34	18
Der er en god restaurant/café eller lign.	10	26	46	18
Andet	7	5	8	80

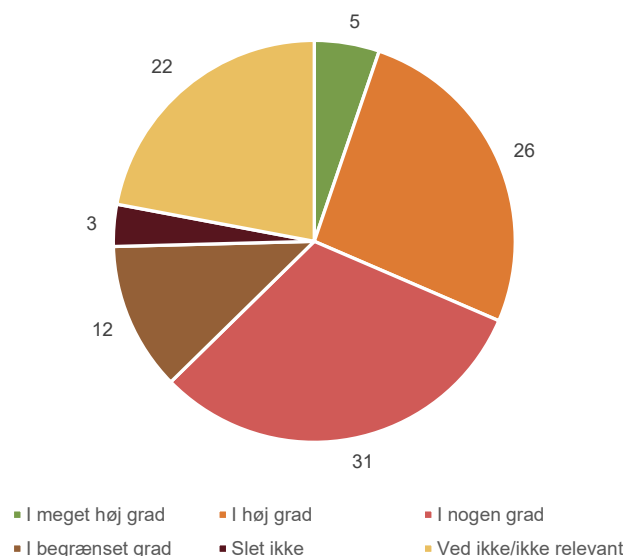
Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'hvor stor betydning har følgende forhold for, hvilke kultur- og fritidsfaciliteter du benytter?' (n=434-723).

Samlet tilfredshed med kultur- og fritidsfaciliteter

Respondenterne blev også spurgt om, i hvor høj grad kultur- og fritidsfaciliteterne i Vordingborg Kommune generelt opfylder deres behov. Bemærk at en tidligere (og lignende) figur viste de voksnes tilfredshed med *idræts*faciliteterne. Det er altså vigtigt at skelne mellem de to spørgsmål og svarene derpå.

De voksnes tilfredshed med kultur- og fritidsfaciliteterne er illustreret i figur 2.14. Her ses det, at næsten en tredjedel (31 pct.) af de voksne enten i høj grad eller i meget høj grad mener, at kultur- og fritidsfaciliteterne i Vordingborg Kommune opfylder deres behov. 15 pct. mener, at kultur- og fritidsfaciliteterne slet ikke eller kun i begrænset grad opfylder deres behov.

Sammenligner man de voksnes tilfredshed med henholdsvis idrætsfaciliteter og kultur- og fritidsfaciliteter ser man, at der en noget større andel af de voksne, der i høj grad eller meget høj grad er tilfredse med idrætsfaciliteterne (43 pct.), end der er tilfredse med kultur- og fritidsfaciliteterne (31 pct.). Samtidig er der også en lidt større andel af voksne, der er i begrænset grad eller slet ikke er tilfredse med kultur og fritidsfaciliteterne (15 pct.) sammenlignet med idrætsfaciliteterne (8 pct.). Der tegner sig dermed billede af, at de voksne i Vordingborg Kommune i højere grad er tilfredse med idrætsfaciliteterne end med de øvrige kultur- og fritidsfaciliteter. Dette billede finder vi dog også i andre kommuner.

Figur 2.14. Borgernes vurdering af om kultur- og fritidsfaciliteterne i kommunen opfylder deres behov (pct.)

Figuren viser svarfordelinger blandt alle undersøgelsens respondenter på spørgsmålet: 'I en samlet vurdering, opfylder kultur- og fritidsfaciliteterne i din kommune, dine behov?' (n=2.196).

Der er visse forskelle på tværs af aldersgrupperne på vurderingen af kultur- og fritidsfaciliteterne (se tabel 2.23). Således er det mellem 15 pct. og 36 pct. af de forskellige aldersgrupper, der enten i høj grad eller meget høj grad oplever, at kultur- og fritidsfaciliteterne i Vordingborg Kommune opfylder deres behov. Den største andel af tilfredse¹³ findes blandt de 70+ år (36 pct.). Den mindste andel af tilfredse findes blandt de 20-29-årige, hvor tallet er 15 pct. I de mellemliggende aldersgrupper er det mellem 23 pct. og 25 pct., som har angivet, at de enten 'i høj grad' eller 'i meget høj grad' oplever, at kultur- og fritidsfaciliteterne i kommunen opfylder deres behov.

Andelen af voksne, der har svaret 'i begrænset grad' og 'slet ikke', varierer fra 11 pct. i alderskategorien 60-69 år til 33 pct. i aldersgruppen 20-29 årige. Det er således hver tredje i alderen 20-29 år, som er utilfredse med kultur- og fritidsfaciliteterne i Vordingborg Kommune.

På tværs af skoledistrikterne er der en større andel af tilfredse voksne i Møn (35 pct.) sammenlignet med Svend Gønge (24 pct.). I de resterende skoledistrikter er det mellem 33 pct. og 31 pct. På tværs af de fem skoledistrikter er der stort set ingen forskel på andelen af utilfredse. I skoledistriktet Svend Gønge ses det, at andelen, der er tilfredse, er lavest i dette skoledistrikt sammenlignet med de andre kommuner, og andelen, som er utilfredse, er den højeste sammenlignet med de andre skoledistrikter. Borgerne fra Svend Gønge skoledistrikt er således mindst tilfredse med kultur- og fritidsaktiviteterne i Vordingborg Kommune.

¹³ Forstået som de, der vurderer, at kultur- og fritidsfaciliteterne 'i høj grad' eller 'i meget høj grad' vurderer, at kultur- og fritidsfaciliteterne opfylder deres behov.

Tabel 2.23. Borgernes vurdering af om kultur- og fritidsfaciliteterne i kommunen samlet set opfylder deres behov?

n = 2.196	ALDER							SKOLEDISTRIKTER				
	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70+ år	Gåse- tårn	Kuls- bjerg	Møn	Præstø	Svend Gønge
I meget høj grad	3	3	5	5	5	7	5	5	5	6	5	4
I høj grad	20	13	22	21	28	28	32	26	26	29	28	20
I nogen grad	45	16	33	38	31	32	27	30	33	32	30	31
I begrænset grad	12	21	20	15	11	9	9	12	11	12	13	15
Slet ikke	3	12	5	5	2	2	3	4	3	3	3	4
Ved ikke/ikke relevant	17	35	16	16	23	22	25	23	22	19	21	26

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'I en samlet vurdering, opfylder kultur- og fritidsfaciliteterne i din kommune, dine behov?' fordelt på aldersgrupper og skoledistrikter (n=2.196).

Borgernes medlemskab af foreninger

Indledning

I dette afsnit kastes der lys over borgernes medlemskab af foreninger i Vordingborg Kommune.

En forening er en sammenslutning af mennesker med et fælles mål eller en fælles interesse, som er organiseret og ledet efter almindelige demokratiske regler og procedurer. Organisationsformen opstod i begyndelsen af 1800-tallet og vandt mere og mere indpas i løbet af dette århundrede. Af især to grunde tillægges foreningerne en stor samfundsmæssig og kulturel betydning.

For det første står foreningerne for en stor mangfoldighed af opgaver og aktiviteter og varetager borgernes interesser på de fleste samfundsområder. Masser af fritids- og kulturinteresser organiseres i foreninger; lokale beboeres interesser varetages af grundejerforeninger, ejerforeninger og lejerforeninger; politiske interesser varetages af partiforeninger og andre foreninger med politiske mål; arbejdstageres og arbejdsgiveres interesser varetages af henholdsvis fagforeninger og arbejdsgiverforeninger; pensionist- og ældreforeninger står for aktiviteter for ældre og kæmper også for deres behov og interesser, osv.

For det andet tillægges foreningerne en demokratisk betydning. Dels fordi foreningerne er en realisering af demokratiske idealer og principper 'i det små' (deltagelses-demokratiet). Dels fordi foreningerne repræsenterer mange borgeres specifikke interesser i forhold til offentlige myndigheder, og fordi det antages, at et aktivt engagement i foreninger 'skoler' deltagerne til demokratiske værdier, regler og procedurer.

Men hvor mange er medlem af en forening, hvor stor er tilslutningen til forskellige typer af foreninger, og er der forskel på dette mellem skoledistrikter, mellem kvinder og mænd, mellem yngre og ældre, mellem uddannelsesgrupper og mellem borgere født i Danmark og borgere født i et andet land? Dette kan svarene fra borgerundersøgelsen belyse, og dette vil blive analyseret i følgende afsnit.

Figur 2.15. Andel af voksne borgere i Vordingborg Kommune, som er medlem af forskellige typer af foreninger (pct.)

Figuren viser andelen af alle respondenter, som er medlem af forskellige foreningstyper (n=2.510).

Medlemskab af en forening

De voksne borgere i Vordingborg Kommune (16 år og ældre), som modtog spørgeskemaet, blev spurgt om, hvilke foreninger de er medlem af. Som man kan læse i figur 2.15, kunne de svare, at de er medlem af en eller flere af de foreningstyper, som der var mulighed for at sætte kryds ud for. De kunne for hver foreningstype også svare, at de tidligere har været medlem, og endelig kunne de svare, at de aldrig har været medlem, eller at de ikke er i stand til at svare derpå (= ved ikke).

Figur 2.15 viser, at 83 pct. af borgerne, som besvarede spørgeskemaet, svarede, at de på undersøgelsestidspunktet var medlem af en forening på mindst ét af foreningsområderne. Yderligere 9 pct. svarede, at de tidligere havde været medlem, men ikke var det, da spørgsmålet blev besvaret. Endelig svarede 8 pct., at de aldrig havde været medlem eller 'ved ikke'.

Andelen af danskere, som er medlem af en forening, har gennem flere årtier været stigende i Danmark, og den seneste landsdækkende undersøgelse deraf viser, at 91 pct. af befolkningen er medlem af mindst en forening (Henriksen og Levinsen 2019: 216). Det tyder på, at medlemskab af foreninger er lavere i Vordingborg Kommune end gennemsnittet for hele Danmark. Forskellen skyldes dog givetvis, at den landsdækkende undersøgelse også omfatter medlemskab af religiøse og kirkelige organisationer, som 57 pct. af befolkningen i 2017 svarede, at de er medlem af, og dette høje tal kan kun skyldes, at medlemskab af Folkekirken medregnes.

Lokale forskelle og medlemskab af foreninger

Tabel 2.24 viser, at der ikke er væsentlige (statistisk signifikante) forskelle mellem skoledistrikterne på andelen, der er medlem af en forening. Der er imidlertid forskelle, når vi ser på de forskellige samfunds- og foreningsområder.

- Andelen, som er medlem af en kulturförening, er dobbelt så høj i Præstø og på Møn som i Svend Gønge skoledistrikt.
- Det samme mønster – dog med lidt mindre forskelle – finder vi på sundheds- og forebyggelsesforeninger og sociale foreninger, hvor der også er forholdsvis flere medlemskaber i Præstø og på Møn, end i de øvrige skoledistrikter.
- Hvad angår miljø- og naturforeninger er andelen, som er medlem af en sådan forening, meget lavere i Gåsetårn og Kulsbjerg skoledistrikt, end i de øvrige skoledistrikter.
- Andelen, som er medlem af en bolig- og lokalsamfundsforening, er klart lavere i Svend Gønge skoledistrikt end i de øvrige lokalområder.

En væsentlig forklaring på denne forskel hænger sammen med aldersfordelingen i de forskellige lokalområder, idet der er en stærk sammenhæng mellem alder, og hvilke foreninger man typisk er medlem af.

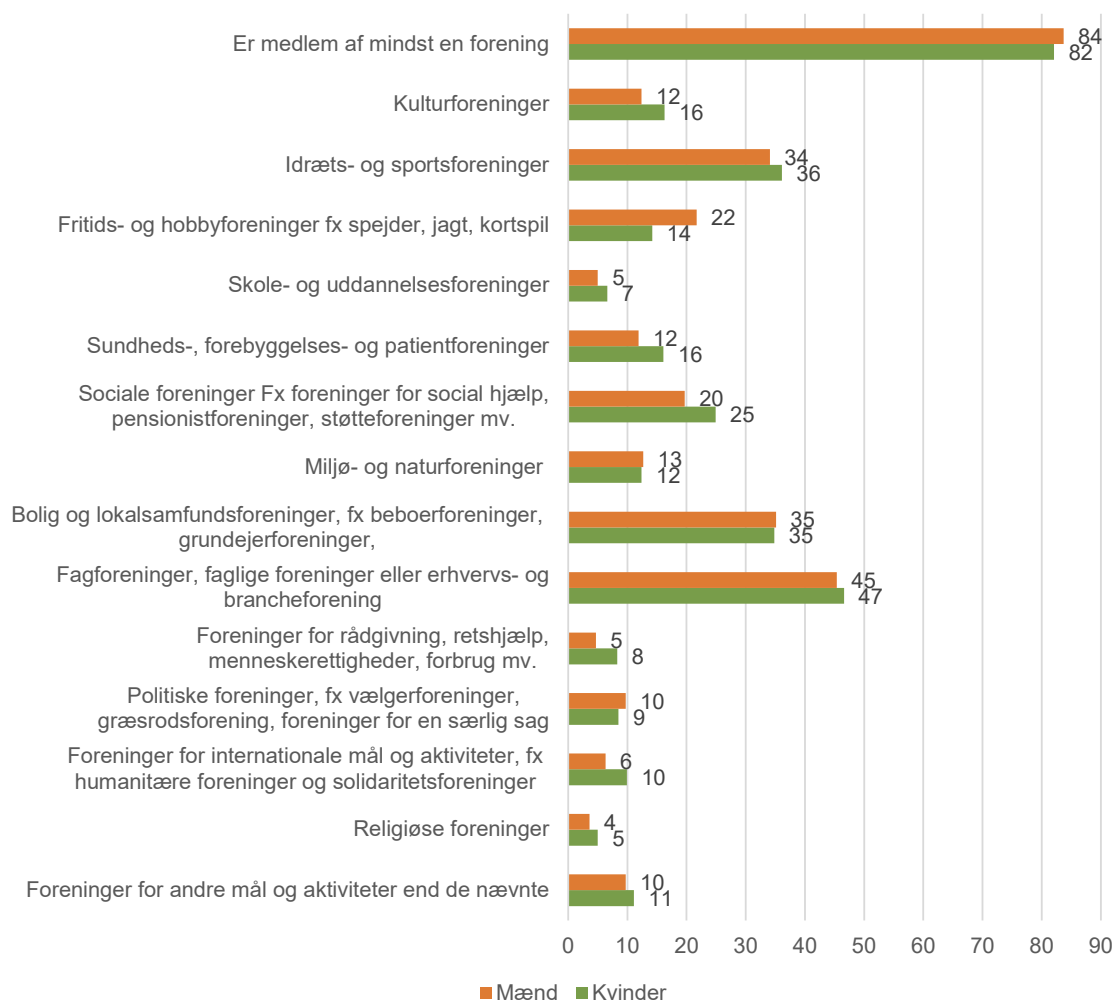
Tabel 2.24. Andel af borgerne der er medlem af en forening, opdelt på skoledistrikter (pct.)

FORENINGSTYPER	SKOLEDISTRIKTER					P <
	Gåsetårn	Kulsbjerg	Møn	Præstø	Svend Gønge	
Kulturforeninger	13	12	18	20	9	.001
Idræts- og sportsforeninger	36	37	36	35	27	.3
Fritids- og hobbyforeninger fx spejder, jagt, kortspil	15	16	20	19	20	.3
Skole- og uddannelsesforeninger	7	5	6	6	4	.5
Sundheds-, forebyggelses- og patientforeninger	14	12	17	16	11	.05
Sociale foreninger Fx foreninger for social hjælp, pensionistforeninger, støtteforeninger mv.	21	18	27	28	19	.05
Miljø- og naturforeninger	8	12	16	17	14	.001
Bolig og lokalsamfundsforeninger, fx beboerforeninger, grundejerforeninger,	38	37	35	36	21	.001
Fagforeninger, faglige foreninger eller erhvervs- og branche forening	46	48	47	42	48	.6
Foreninger for rådgivning, retshjælp, menneskerettigheder, forbrug mv.	6	7	7	9	5	.4
Politiske foreninger, fx vælgerforeninger, græsrodsforening, foreninger for en særlig sag	9	7	12	9	7	.2
Foreninger for internationale mål og aktiviteter, fx humanitære foreninger og solidaritetsforeninger	8	8	10	9	8	.05
Religiøse foreninger	4	2	5	6	6	.1
Foreninger for andre mål og aktiviteter end de nævnte	10	10	12	10	10	.5
Er medlem af mindst en forening	80	85	84	83	84	.2

Tabellen viser andelen af alle respondenter, som er medlem af forskellige foreningstyper, opdelt på skoledistrikter (n=2.510).

Køn og medlemskab af foreninger

Der er ingen signifikant forskel mellem mænd og kvinder på andelen, der er medlem af en forening, og der er også forholdsvis små forskelle på kønsfordelingen på de forskellige foreningstyper. Mændene dominerer dog i fritids- og hobbyforeninger, mens kvinderne udgør flertallet i kulturforeninger, sundheds- og patientforeninger, sociale foreninger, foreninger for internationale mål samt foreninger for rådgivning, retshjælp mv. (figur 2.16).

Figur 2.16. Andel af borgerne der er medlem af forskellige foreningstyper, opdelt på køn (pct.)

Figuren viser andelen af alle respondenter, som er medlem af forskellige foreningstyper, opdelt på køn (n=2.478-2.495).

Alder og medlemskab af foreninger

De unge (16-29 årige) er i mindre grad medlem af en forening, end de midaldrende og ældre er, men fra 30 år er andelen, der har et medlemskab af en forening forholdsvis konstant (figur 2.17). Der er imidlertid en stærk sammenhæng mellem alder og deltagelse i en række foreningstyper. I takt med en højere alder stiger andelen af borgerne, som er medlem af:

- Kulturforeninger (figur 2.18)
- Fritids- og hobbyforeninger (figur 2.18)
- Sundheds- og patientforeninger (figur 2.19)
- Social- og pensionistforeninger (figur 2.19)
- Miljø- og naturforeninger (figur 2.22)

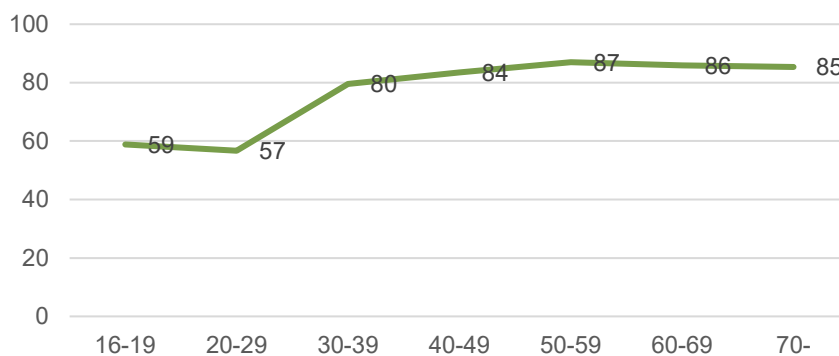
- Bolig- og lokalforeninger (figur 2.20)
- Politiske foreninger (figur 2.21)

De er forholdsvis små forskelle mellem aldersgrupper på andelen, som er medlem af

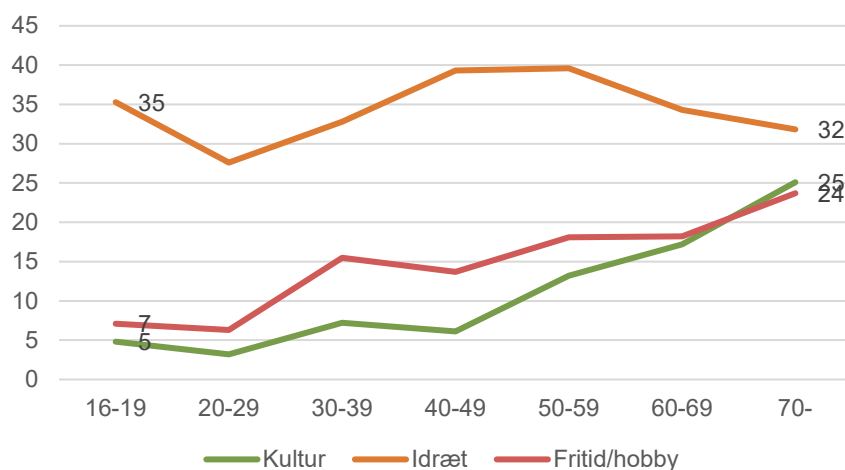
- en idrætsforening (figur 2.18),
- en international forening eller organisation (figur 2.22),
- en forening for rådgivning, retshjælp mv. (figur 2.22) og
- en religiøs forening (figur 2.21).

Fagforeninger, faglige foreninger og brancheforeninger har flest i alderen 30 til 69 år (figur 2.20). Det er kun i foreningstypen skole- og uddannelsesforening (figur 2.19), at andelen, som er medlem, falder med alderen.

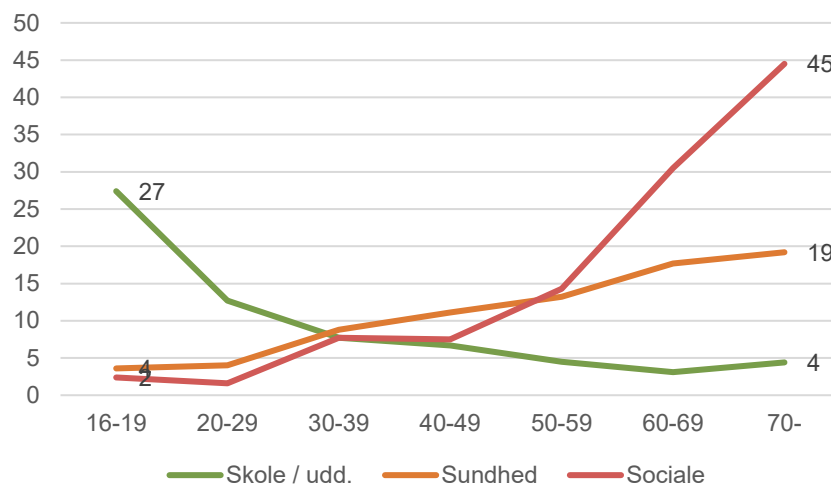
Figur 2.17 Andel af voksne borgere i Vordingborg Kommune, der er medlem af en forening, opdelt på alder (pct.)

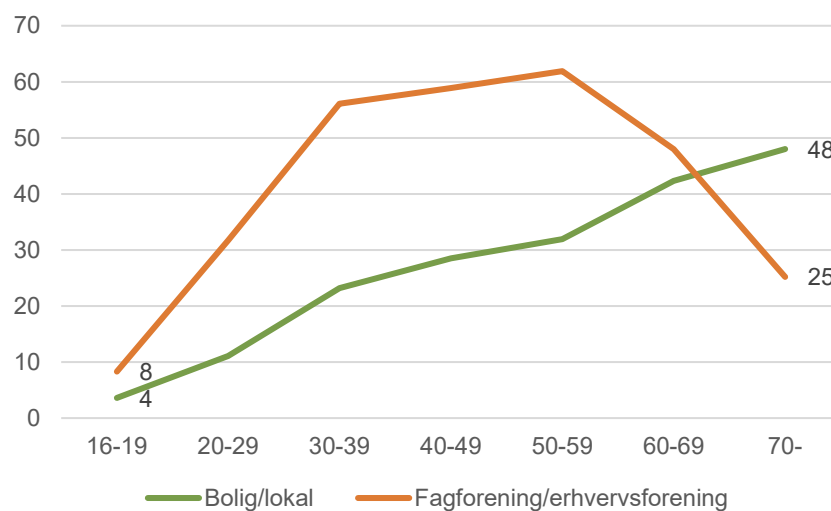
Figur 2.18. Andel af voksne borgere i Vordingborg Kommune, der er medlem af en idrætsforening, en kulturforening og en fritids- og hobbyforening, opdelt på alder (pct.)

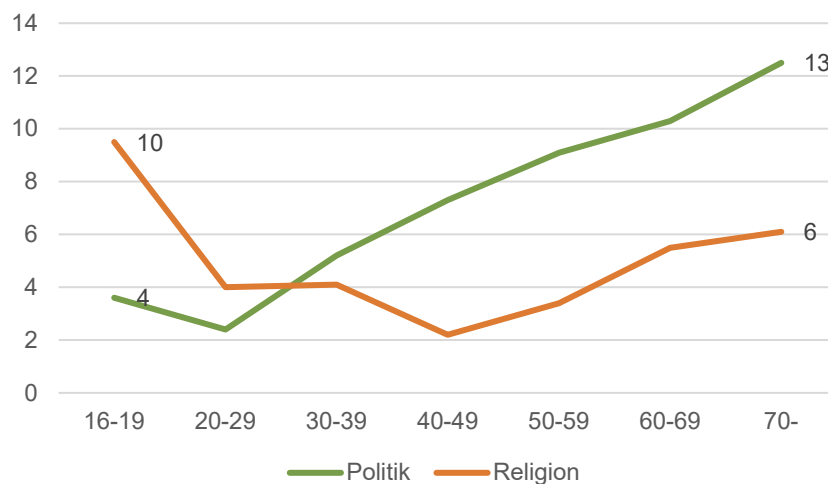
Figur 2.19. Andel af voksne borgere i Vordingborg Kommune, der er medlem af en sundheds-/patientforening, en social- eller pensionistforening eller en skole- og uddannelsesforening, opdelt på alder (pct.)

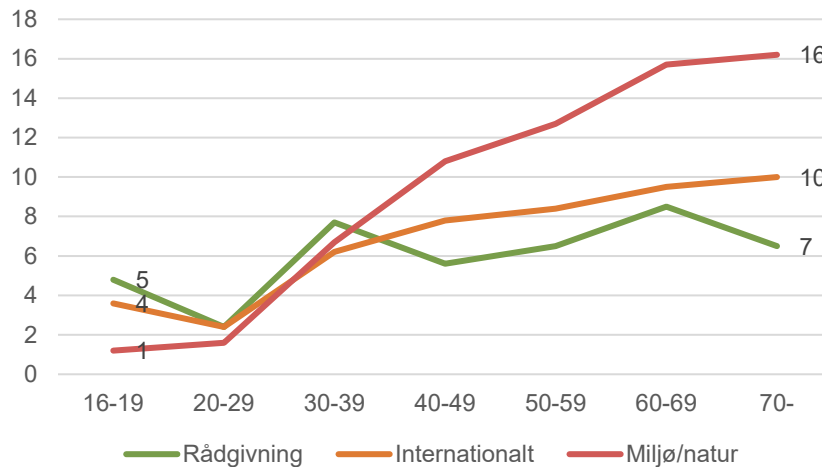
Figur 2.20. Andel af voksne borgere i Vordingborg Kommune, der er medlem af en fagforening / erhvervsforening eller en bolig- og lokalforening, opdelt på alder (pct.)

Figur 2.21. Andel af voksne borgere i Vordingborg Kommune, der er medlem af en politisk forening eller en religiøs forening, opdelt på alder (pct.)

Figur 2.22. Andel af voksne borgere i Vordingborg Kommune, der er medlem af en miljø- og naturforening, en international forening eller en rådgivningsforening, opdelt på alder (pct.)

Uddannelse, etnisk baggrund, civilstatus og medlemskab af foreninger

Borgere med en erhvervsuddannelse er i højere grad medlem af en forening end borgere, der ikke har en erhvervsuddannelse (både dem som endnu går i skole, og dem som har forladt skolen, men ikke har fået en erhvervsuddannelse).

Men der er ikke en tendens til, at jo længere uddannelse man har, jo større er sandsynligheden for, at man er medlem af en forening. Det gælder dog for de fleste foreningstyper, at borgere med en længerevarende eller mellemlang uddannelse i højere grad er medlem af en forening inden for den pågældende foreningstype, end borgere med en kortere uddannelse eller uden en erhvervsuddannelse.

Personer, der er født i Danmark eller et andet nordisk land, er i højere grad medlem af en forening (henholdsvis 84 pct. og 82 pct.) end personer, der er født i et andet land i Europa (68 pct.), og især personer der er født i et land udenfor Europa (61 pct.) (tabel 2.25).

Tabel 2.25. Medlemskab af foreninger, opdelt på fødselsoprindelse (pct.)

Fødselsoprindelse	Medlemskab af foreninger
Danmark	84
Sverige, Norge, Finland eller Island	82
Et land i Europa	68
Et land udenfor Europa	61

Tabellen viser borgernes medlemskab af foreninger, opdelt på fødselsoprindelse, n=2.139.

For de fleste foreningstyper er andelen af borgerne, som er medlem af en forening, klart højere blandt borgere, der er født i Danmark eller et andet nordisk land, end blandt borgere, der er født i et andet land i Europa eller i et land udenfor Europa. Den eneste undtagelse er religiøse foreninger.

Personer, der lever i et parforhold, er i højere grad medlem af en forening end personer, der bor alene, og unge som bor hos deres forældre. Men forskellene er ikke store.

Borgernes deltagelse i frivilligt arbejde

I dette afsnit analyseres deltagelsen i frivilligt arbejde blandt de voksne i Vordingborg Kommune. Frivilligt arbejde har stor betydning for både fritids- og kulturlivet og mange sociale indsatser, og i disse år har kommunerne meget fokus på at fremme det frivillige arbejde og samarbejdet med både frivillige og foreninger.

Frivillige forstås som dem, som har udført frivilligt og ulønnet arbejde inden for det seneste år. Som regel foregår det i en forening eller organisation, men det kan også finde sted inden for en offentlig institution og privat virksomhed. Frivilligt arbejde er altså bredt forstået. Som frivillig kan man for eksempel være træner på et fodboldhold, museumsvagt, indsamler, medlem af skolebestyrelsen, frivillig på et værested eller parkeringsvagt ved events.

Hvor mange arbejder frivilligt i Vordingborg Kommune?

I alt har 47 pct. af de voksne i Vordingborg Kommune arbejdet frivilligt inden for det seneste år (figur 2.23). Det er højere end tilsvarende tal for landet som helhed, hvor to undersøgelser fra 2017 viste henholdsvis 39 pct. (Hjære og Jørgensen, 2017) og 41 pct. (Rambøll, 2017). Andelen, der arbejder frivilligt i Vordingborg Kommune, er på samme niveau som i Roskilde Kommune.

Idrætten er det område, hvor flest er engageret i frivilligt arbejde. 11 pct. har arbejdet frivilligt inden for den seneste måned og yderligere 6 pct. inden for det seneste år. Næsten halvdelen af respondenterne er eller har tidligere været involveret i frivilligt arbejde på idrætsområdet.

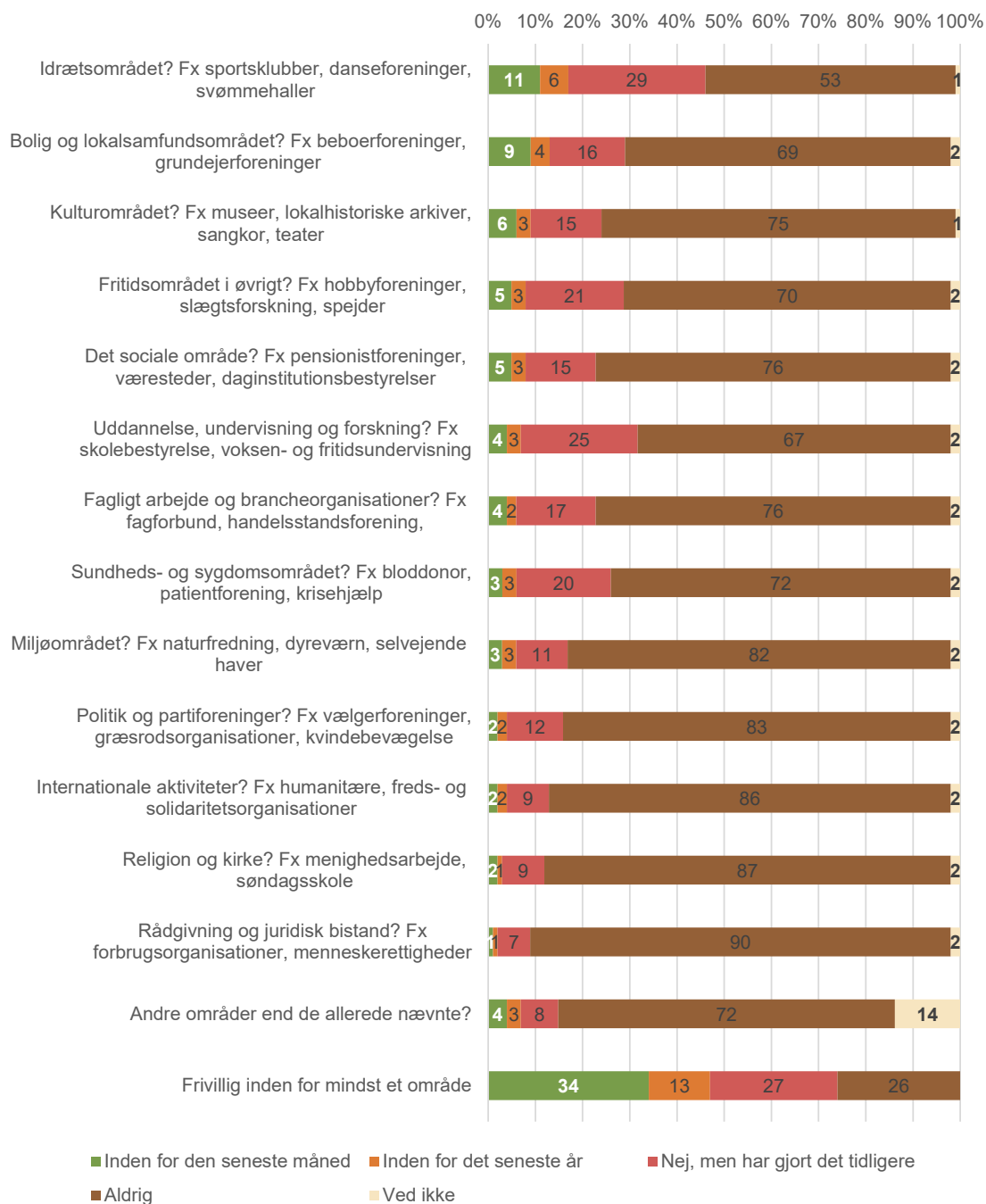
Bolig- og lokalsamfundsområdet er det næststørste område for frivilligt arbejde. 9 pct. har arbejdet frivilligt inden for den seneste måned og yderligere 4 pct. inden for det seneste år.

Det tredje største område for frivilligt arbejde er kulturområdet. Her har 6 pct. arbejdet frivilligt inden for den seneste måned og yderligere 3 pct. inden for det seneste år. Dertil kommer henholdsvis 5 og 3 pct. inden for fritid og hobbies.

8 pct. har inden for det seneste år arbejdet frivilligt på det sociale område, og 7 pct. inden for uddannelsesområdet.

I betragtning af at fagforeninger, erhvervsforeninger mv. er det område, hvor flest borgere er medlem af en forening, er det forholdsvis få, 6 pct., som har arbejdet frivilligt på området inden for det seneste år.

Borgerne blev også spurgt, om de regelmæssigt hjælper andre end egen familie og nærmeste venner med opgaver, som de ikke får penge for, men som de ikke selv vil betegne som frivilligt arbejde. Det svarer 42 pct. af respondenterne, at de gør (tabel 2.26). Det er især de helt unge, i højere grad mænd end kvinder samt borgere med en mellemlang eller videregående uddannelse.

Figur 2.23. Andel af borgere i Vordingborg Kommune, som arbejder frivilligt inden for forskellige samfundsområder (pct.).

Figuren viser andelen af borgere, som arbejder frivilligt 'inden for den seneste måned', 'inden for det seneste år', 'tidligere har arbejdet frivilligt' eller 'aldrig har arbejdet frivilligt' inden for forskellige samfundsområder (n=2.510)

Tabel 2.26. Andel af borgere i Vordingborg Kommune der hjælper med andre opgaver, opdelt på køn, alder, uddannelsesniveau og skoledistrikter (pct.):

TOTAL		42
KØN	Mænd	53
	Kvinder	47
ALDER	16-19 år	58
	20-29 år	41
	30-39 år	39
	40-49 år	47
	50-59 år	41
	60-69 år	39
	70+ år	43
SKOLEDISTRIKTER	Gåsetårn	41
	Kulsbjerg	40
	Møn	44
	Præstø	47
	Svend-Gønge	37
UDDANNELSESNIVEAU	Grundskole	38
	Kort Uddannelse	40
	Kort Videregående Uddannelse	40
	Mellemlang videregående uddannelse	48
	Lang Videregående Uddannelse	48
	Anden Uddannelse	43

Tabel 2.26: fordelingen af borgere som regelmæssigt hjælper med andre opgaver, n=2.404

Mellem skoledistrikterne er der en lille forskel på andelen, som regelmæssigt hjælper andre end egen familie og nærmeste venner med opgaver, hvor det ligger mellem 38 pct. til 48. pct. Der er en (positiv) sammenhæng mellem uddannelseslængden og det at hjælpe med andre opgaver, se tabel 2.26.

Der er en meget klar sammenhæng mellem deltagelse i frivilligt arbejde og 'regelmæssig hjælp til andre end egen familie og nærmeste venner'. Mens 56 pct. af de borgere, der har udført et frivilligt arbejde inden for den seneste måned, også regelmæssigt har hjulpet andre (men som de ikke selv ville betegne som frivilligt arbejde), gælder det kun 26 pct. af dem, der aldrig har udført et frivilligt arbejde. Men tilsammen udgør dem, som arbejder frivilligt, og dem som regelmæssigt hjælper andre end egen familie og nærmeste venner, 64 pct. af borgerne i Vordingborg Kommune.

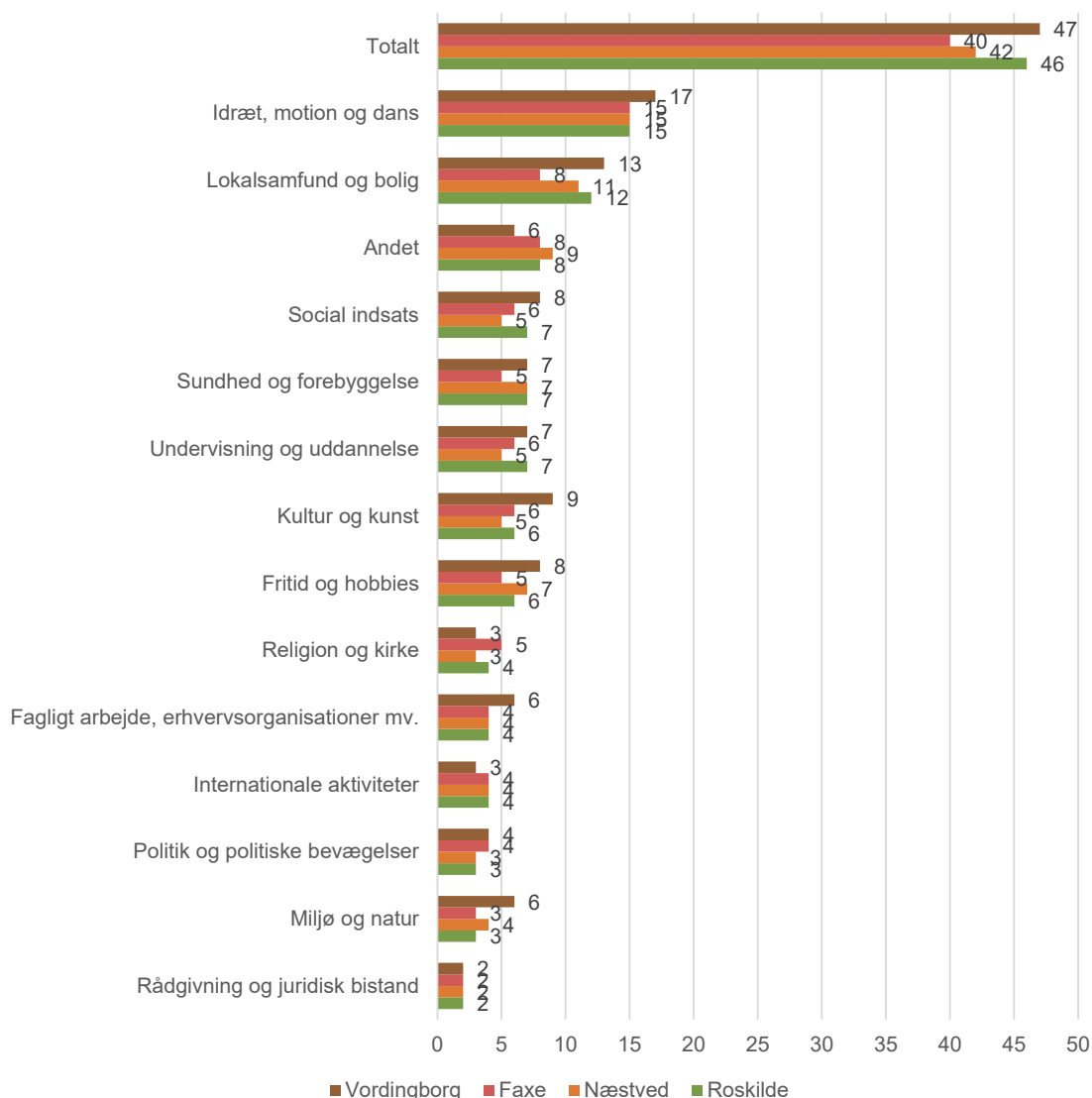
Sammenligning med andre kommuner

I lignende undersøgelser i Roskilde Kommune, Faxe Kommune og Næstved Kommune, gennemført i 2018, er der også blevet spurgt på samme måde om borgernes deltagelse i frivilligt arbejde. Derfor kan resultaterne for Vordingborg Kommune sammenlignes dermed. Andelen

af borgerne i de fire kommuner, der inden for det seneste år forud for besvarelsen af spørgeskemaet, har deltaget i et frivilligt arbejde, fremgår af figur 2.24.

Sammenligningen viser, for det første, at andelen, som inden for det seneste år forud for spørgeskemaets besvarelse har udført et frivilligt arbejde, er lidt højere i Vordingborg Kommune og Roskilde Kommune end i både Næstved Kommune og Faxe Kommune. Det går igen på flere samfundsområder. Men ellers er det et meget identisk billede af, hvor borgerne er engageret i frivilligt arbejde, de fire undersøgelser viser.

Figur 2.24. Andel af borgere i fire kommuner på Sjælland, som inden for det seneste år (forud for spørgeskemaets besvarelse) har deltaget i frivilligt arbejde (pct.)

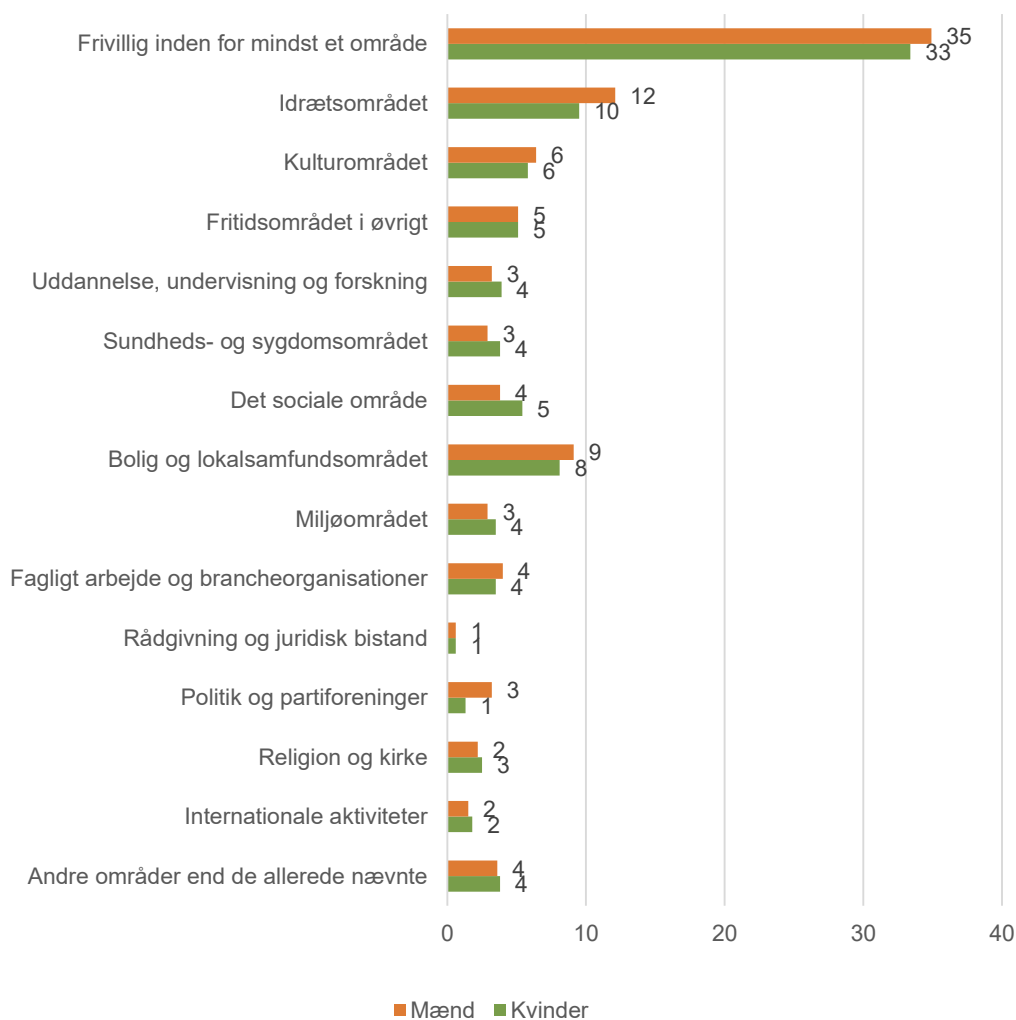
Figuren viser andelen af borgere i fire kommuner på Sjælland, som inden for det seneste år har deltaget i frivilligt arbejde.

Køn og frivilligt arbejde

Der er ingen statistisk signifikant forskel på andelen af kvinder og mænd, som inden for den seneste måned har arbejdet frivilligt. Henholdsvis 33 pct. og 35 pct. (figur 2.25). Det er i overensstemmelse med landsundersøgelser, der viser, at kvinderne - til forskel fra tidligere - nu er lige så aktive som mændene (Hjære og Jørgensen, 2017).

Mænd er i højere grad end kvinder frivillig inden for idræt, på bolig- og lokalsamfundsområdet og inden for politik. Kvinder er i højere grad end mænd frivillige på det sociale område, på sundhedsområdet og inden for skole og uddannelse.

Figur 2.25. Andel af borgere i Vordingborg Kommune, som arbejder frivilligt inden for forskellige samfundsområder, opdelt på køn (pct.)

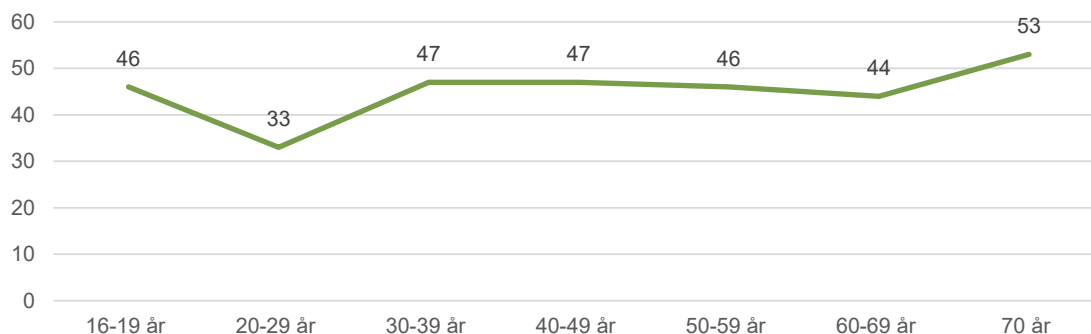

Figuren viser andelen som arbejder frivilligt inden for forskellige samfundsområder, opdelt på køn n=2.510.

Alder og frivilligt arbejde

Der er enkelte forskelle på andelen af frivillige i de forskellige aldersgrupper (se figur 2.26). Den største findes blandt de 70+år (53 pct.), mens der er markant færre frivillige blandt de 20-29 årige (33 pct.).

Figur 2.26. Andel af voksne, som har arbejdet frivilligt inden for det seneste år fordelt på aldersgrupper (pct.).

Figuren viser andelen af respondenter, som har arbejdet frivilligt inden for det seneste år, fordelt på aldersgrupper n=2.418.

Hvis man går et lag dybere og kigger på, hvorhenne – altså på hvilke områder respondenterne har arbejdet frivilligt – opdelt på aldersgrupper er der forskelle i aldersfordelingen og varierer fra område til område (tabel 2.27):

- Inden for idræt er fordelingen på aldersgrupper forholdsvis lige, men dog flest i alderen 40 til 49 år.
- På fritids- og hobbyområdet er det også forholdsvis jævnt fordelt på aldersgrupper.
- Inden for uddannelse, skole mv. er der forholdsvis flest blandt de unge.
- På sundheds- og forebyggelsesområdet er fordelingen også forholdsvis lige.
- På det sociale område – som bl.a. omfatter pensionistforeningerne – er der forholdsvis mange flere blandt de ældre – 60 år og ældre – end blandt de unge og midaldrende.
- På miljø- og naturområdet er der også forholdsvis flest blandt de ældre.
- På bolig- og lokalsamfundsområdet stiger andelen, som arbejder frivilligt på dette område, med alderen.
- Inden for det arbejdsrelaterede område – fagforeninger, faglige foreninger, erhvervs- og brancheforeninger mv. - er der flest i alderen 30 til 60 år og forholdsvis få unge under 30 år.
- Der er forholdsvis små forskelle inden for rådgivning mv.
- Frivilligt arbejde inden for det politiske område engagerer især borgere over 50 år.
- Inden for det internationalt orienterede område er der forholdsvis små forskelle mellem aldersgrupperne.
- På det religiøse område er der forholdsvis færrest frivillige mellem 40 og 49 år, men der er tale om relativt små forskelle.

Tabel 2.27. Andel af voksne i Vordingborg Kommune der arbejder frivilligt – inden for den seneste måned - på forskellige samfundsområder, fordelt på aldersgrupper (pct.)

n = 2.510	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70+ år
Kulturområdet? Fx museer, lokalhistoriske arkiver, sangkor, teater	4	2	1	3	5	7	11
Idrætsområdet? Fx sportsklubber, danseforeninger, svømmehaller	6	8	10	15	11	10	10
Fritidsområdet i øvrigt? Fx hobbyforeninger, slægtsforskning, spejder	5	2	6	4	5	4	7
Uddannelse, undervisning og forskning? Fx skolebestyrelse, voksen- og fritidsundervisning, husholdningsforening, studenterforening	9	3	6	5	2	3	3
Sundheds- og sygdomsområdet? Fx bloddonor, patientforening, krisehjælp	5	4	4	4	3	4	3
Det sociale område? Fx pensionistforeninger, væresteder, flygtningevenner, daginstitutionsbestyrelser	1	2	4	2	2	5	11
Bolig og lokalsamfundsområdet? Fx beboerforeninger, antenneforeninger, grundejerforeninger	1	1	4	6	10	10	12
Fagligt arbejde og erhvervs- og brancheorganisationer? Fx fagforbund, handelsstandsforening, turistforening	1	0	5	3	6	3	3
Internationale aktiviteter? Fx humanitære, freds- og solidaritetsorganisationer	1	1	1	1	1	2	3
Religion og kirke? Fx menighedsarbejde, søndagsskole	3	2	3	1	2	3	3
Miljøområdet? Fx naturfredning, dyreværn, selvejende haver	1	2	1	1	4	3	5
Politik og partiforeninger? Fx vælgerforeninger, græsrodsorganisationer, kvindebevægelse	1	1	1	1	3	2	3
Området omhandlende rådgivning og juridisk bistand? Fx forbrugsorganisationer, menneskerettigheder, retshjælp	1	0	1	0	1	1	1
Andre områder	5	2	3	4	3	4	5
Frivilligt arbejde på mindst ét område	24	21	29	36	33	35	39

Tabellen viser andelen af respondenter, der har arbejdet frivilligt inden for specifikke samfundsområder fordelt på aldersgrupper (n = 2.415 – 2.408).

Lokale forskelle og frivilligt arbejde

Det frivillige arbejde finder sted forholdsvis ligeligt mellem skoledistrikterne i Vordingborg Kommune (tabel 2.28).

- Der er forholdsvis flere, der arbejder frivilligt på kulturområdet og inden for sundhed og forebyggelse, i Præstø og på Møn, end i de øvrige lokalområder.
- Der er forholdsvis lidt flere, som arbejder frivilligt inden for idrætsområdet i Gåsetårn skoledistrikt og Præstø skoledistrikt end i især Svend Gønge skoledistrikt.
- På det sociale område er der forholdsvis flere, som arbejder frivilligt, i Præstø end i især Svend Gønge skoledistrikt og på Møn.
- Der er forholdsvis flest som engagerer sig frivilligt på miljø- og naturområdet på Møn.
- Der er forholdsvis flere, som er engageret i frivilligt arbejde inden for religion i Svend Gønge skoledistrikt.

Tabel 2.28. Andel af borgere i Vordingborg Kommune, som arbejder frivilligt (inden for den seneste måned) inden for forskellige samfundsområder, opdelt på skoledistrikter (pct.).

	Gåsetårn	Kulsbjerg	Møn	Præstø	Svend Gønge	P <
Kulturområdet? Fx museer, lokalhistoriske arkiver, sangkor, teater	5	4	9	9	4	.001
Idrætsområdet? Fx sportsklubber, danseforeninger, svømmehaller	13	10	9	12	7	.1
Fritidsområdet i øvrigt? Fx hobbyforeninger, slægtsforskning, spejder	4	6	5	6	6	.7
Uddannelse, undervisning og forskning? Fx skolebestyrelse, voksen- og fritidsundervisning	4	4	4	3	4	.9
Sundheds- og sygdomsområdet? Fx bloddonor, patientforening, krisehjælp	3	3	4	5	1	.05
Det sociale område? Fx pensionistforeninger, væresteder, daginstitutionsbestyrelser	5	6	3	7	3	.05
Miljøområdet? Fx naturfredning, dyreværn, selvejende haver	3	2	5	3	3	.01
Bolig og lokalsamfundsområdet? Fx beboerforeninger, grundejerforeninger	8.8	7	9	10	7	.2
Fagligt arbejde og brancheorganisationer? Fx fagforbund, handelsstandsforening,	4	3	3	4	4	.3
Rådgivning og juridisk bistand? Fx forbrugsorganisationer, menneskerettigheder	1	0	1	1	1	.8
Politik og partiforeninger? Fx vælgerforeninger, græsrodsorganisationer, kvindebevægelse	3	1	3	1	3	.2
Internationale aktiviteter? Fx humanitære, freds- og solidaritetsorganisationer	2	1	2	2	1	.5
Religion og kirke? Fx menighedsarbejde, søndagsskole	2	1	2	3	4	.05
Andre områder end de allerede nævnte?	4	4	3	4	3	.2
Frivillig inden for mindst et område	34	31	35	40	31	.3

Figuren viser dem som arbejder frivilligt (inden for den seneste måned) opdelt på samfundsområder og skoledistrikter (n=14-257).

Uddannelse

De statistiske analyser viser også, at det varierer mellem uddannelsesgrupper, hvor meget man er engageret i frivilligt arbejde. Jo længere uddannelse, jo større er sandsynligheden for, at den enkelte er engageret i frivilligt arbejde.

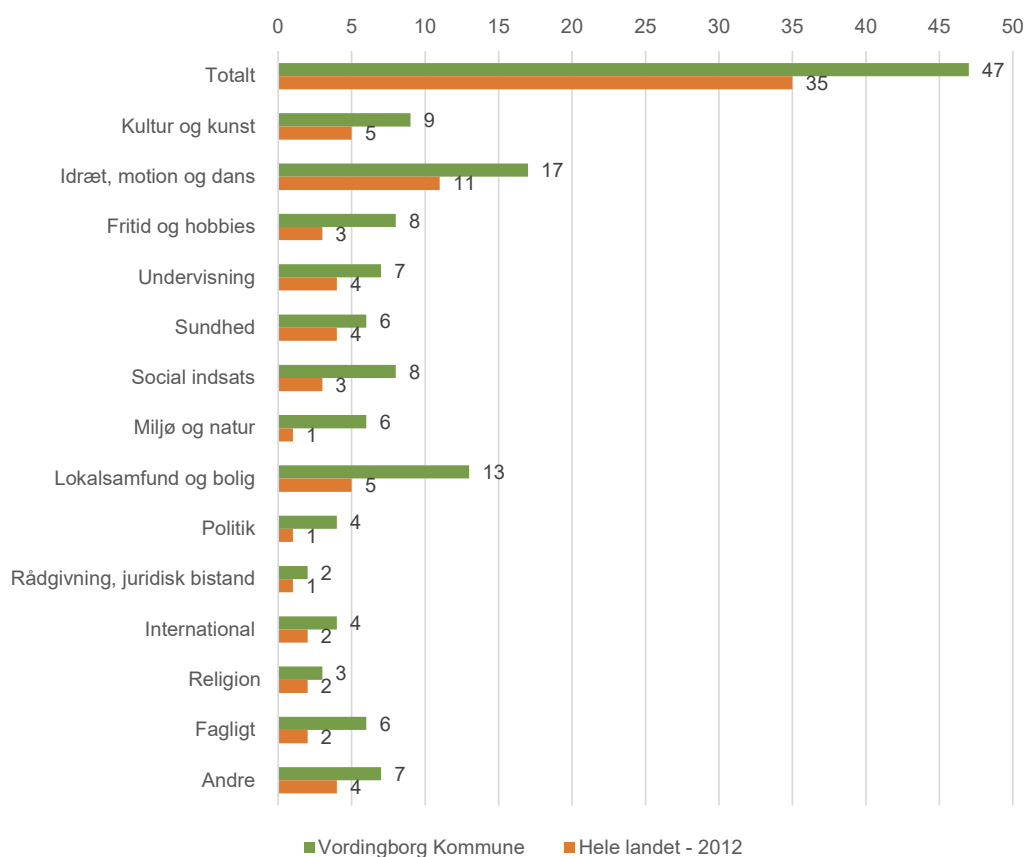
Denne sammenhæng finder vi også inden for frivilligt arbejde på kulturområdet, på det sociale område, på miljø- og naturområdet og til dels inden for idræt, fritid og hobbies, skole og uddannelse, bolig- og lokalsamfund, arbejdsrelateret frivilligt arbejde samt politik.

Kulturel og etnisk baggrund

Borgere, der er født i Danmark eller andet nordisk land, er i højere grad end borgere, der er født i et land udenfor de nordiske lande, engageret i frivilligt arbejde inden for kultur, idræt, fritid, det sociale område samt politik. Men det er værd at bemærke, at denne sammenhæng ikke findes inden for skole og uddannelse, miljø og natur, bolig og lokalsamfund, arbejdsrelateret frivilligt arbejde, rådgivning mv. samt frivilligt arbejde for internationale mål. På det religiøse område, er der forholdsvis flest borgere, der er født i et land uden for de nordiske lande, der arbejder frivilligt.

Sammenligning med hele landet

Desværre giver de seneste landsdækkende undersøgelser os ikke mulighed for at sammenligne deltagelsen på forskellige samfundsområder, fordi man i rapporterne fra disse undersøgelser har opgjort tallene på en anden måde, end i denne undersøgelse. Derfor sammenholdes fordelingen i Vordingborg Kommune med fordelingen i 2012, da en landsdækkende undersøgelse brugte samme opdeling på samfundsområder, som der er brugt i denne undersøgelse. Sammenligningen i figur 2.27 indikerer, at deltagelsen i frivilligt arbejde i Vordingborg Kommune er højere end på landsplan på alle samfundsområderne. Noget af dette kan dog skyldes metodiske forskelle. Sammenligningen synes dog at vise, at på især lokalsamfundet, idrætsområdet samt fritids- og socialområdet er der forholdsvis flere frivillige.

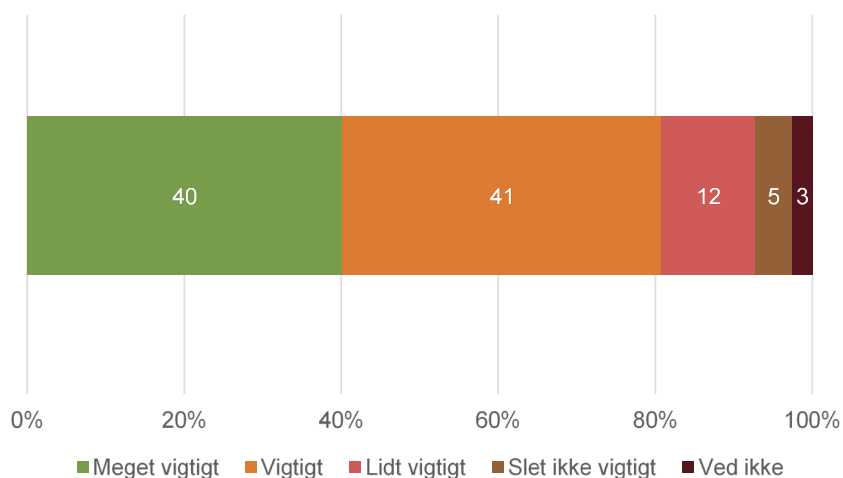
Figur 2.27. Andelen af voksne i Vordingborg Kommune (2019), som udfører frivilligt arbejde på forskellige samfundsområder i sammenligning med hele landet (2012)¹⁴ (pct.).

Figuren viser andelen som udfører frivilligt arbejde i Vordingborg Kommune på forskellige samfundsområder, sammenlignet med tallene på landsplan. Tallene for landsgennemsnittet: Torben Fridberg og Lars Skov Henriksen (red.) (2014). *Udviklingen i frivilligt arbejde 2004-2012. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.*

Medlemskab af den forening eller organisation, som den frivillige udfører frivilligt arbejde for

57 pct. af de frivillige er medlem af den forening eller organisation, som de udfører det frivillige arbejde i (n=1.115). De der arbejder frivilligt, er ligeledes blevet spurgt om, hvor vigtigt de synes, det er at være medlem af den forening, de arbejder frivilligt for (se figur 2.28 nedenfor). 81 pct. synes, at det er 'meget vigtigt' eller 'vigtigt' at være medlem af samme forening/organisation. Det gælder i lidt højere grad mænd end kvinder, og andelen vokser i takt med alderen. Men ingen væsentlige forskelle mellem køn og mellem aldersgrupper på holdningen dertil.

¹⁴ Kilde for landsundersøgelsen i 2012: Torben Fridberg og Lars Skov Henriksen (red.). *Udviklingen i frivilligt arbejde 2004-2012. SF – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.*

Figur 2.28. Frivilliges holdning til medlemskab i foreningen, de arbejder frivilligt for

Figuren viser svarfordelingen blandt de respondenter, som har arbejdet frivilligt inden for seneste 12 mdr. (n=630).

Tidsafgrænset frivilligt arbejde

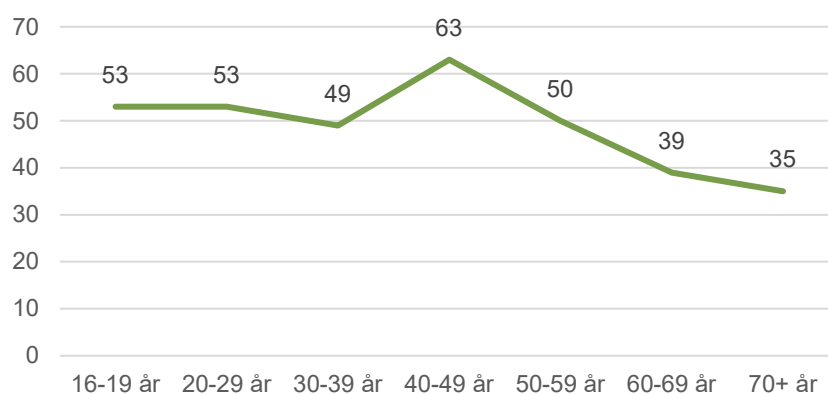
46 pct. af de frivillige har inden for det seneste år udført et tidsafgrænset frivilligt arbejde, hvor fordelingen blandt mænd og kvinder stort set er ens, se tabel 2.29.

Tabel 2.29. Tidsafgrænset frivilligt arbejde, opdelt på køn (pct.)

	Total	Kvinder	Mænd
Udført frivilligt arbejde	46	46	45

Tabellen viser fordelingen af dem som har svaret 'ja' til at have udført et tidsafgrænset frivilligt arbejde (n=1.108).

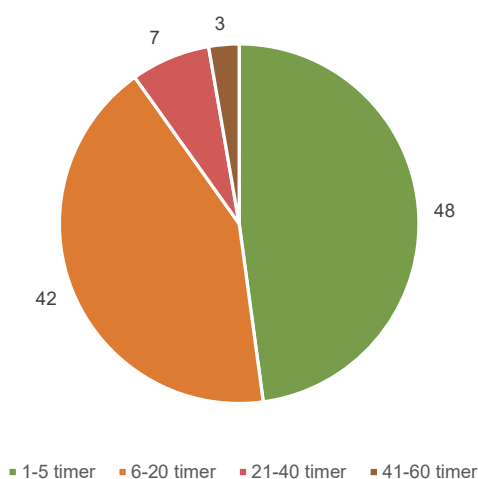
Det gælder især for de unge og de midaldrende (16-59 år), at de har udført et tidsafgrænset frivilligt arbejde, se figur 2.29.

Figur 2.29. Tidsafgrænset frivilligt arbejde, opdelt på alder (pct.)

Figuren viser fordelingen af dem som har svaret 'ja' til at have udført et tidsafgrænset frivilligt arbejde, opdelt på aldersgrupper. N=1.108.

Tid brugt på frivilligt arbejde

De, som svarede, at de arbejder frivilligt, blev bedt om at oplyse, hvor mange timer de bruger på deres frivillige arbejde om måneden (figur 2.30). Lidt under halvdelen (48 pct.) af de frivillige bruger 1-5 timer på deres arbejde om måneden. 42 pct. af de frivillige bruger 6-20 timer på deres arbejde om måneden, mens en lille del (10 pct.) bruger mere end 20 timer.

Figur 2.30. Hvor mange timers frivilligt arbejde om måneden (pct.)

Figuren viser fordelingen af de frivilliges svar på spørgsmålet: 'Ca. hvor mange timer inden for den seneste måned har du arbejdet frivilligt?' (n=771).

Motiver for at arbejde frivilligt

Hvorfor engagerer folk sig i frivilligt arbejde? Dette skal vi belyse i dette afsnit. De, der har arbejdet frivilligt inden for det seneste år, blev spurgt, hvorfor de udfører frivilligt arbejde. Figur 2.31 viser, at der er mange bevæggrunde.

Tre grunde tillægges næsten lige stor betydning for de frivilliges engagement og er mere betydningsfulde end de øvrige:

- 'At du som frivillig kan gøre noget, som er vigtigt for lokalsamfundet?' (mindst hos de ældre og kvinder i højere grad end mænd).
- 'At du som frivillig deltager i et socialt fællesskab, som du værdsætter' (i meget højere grad blandt de unge og kvinder i højere grad end mænd).
- 'At du som frivillig kan gøre noget konkret på områder, som optager dig?' (mindst hos de ældre over 60 år og i højere grad hos borgere med en videregående uddannelse)

Dernæst kommer bevæggrunde af identitetsmæssig karakter – medfølelse for andre, tilfredshed med sig selv.

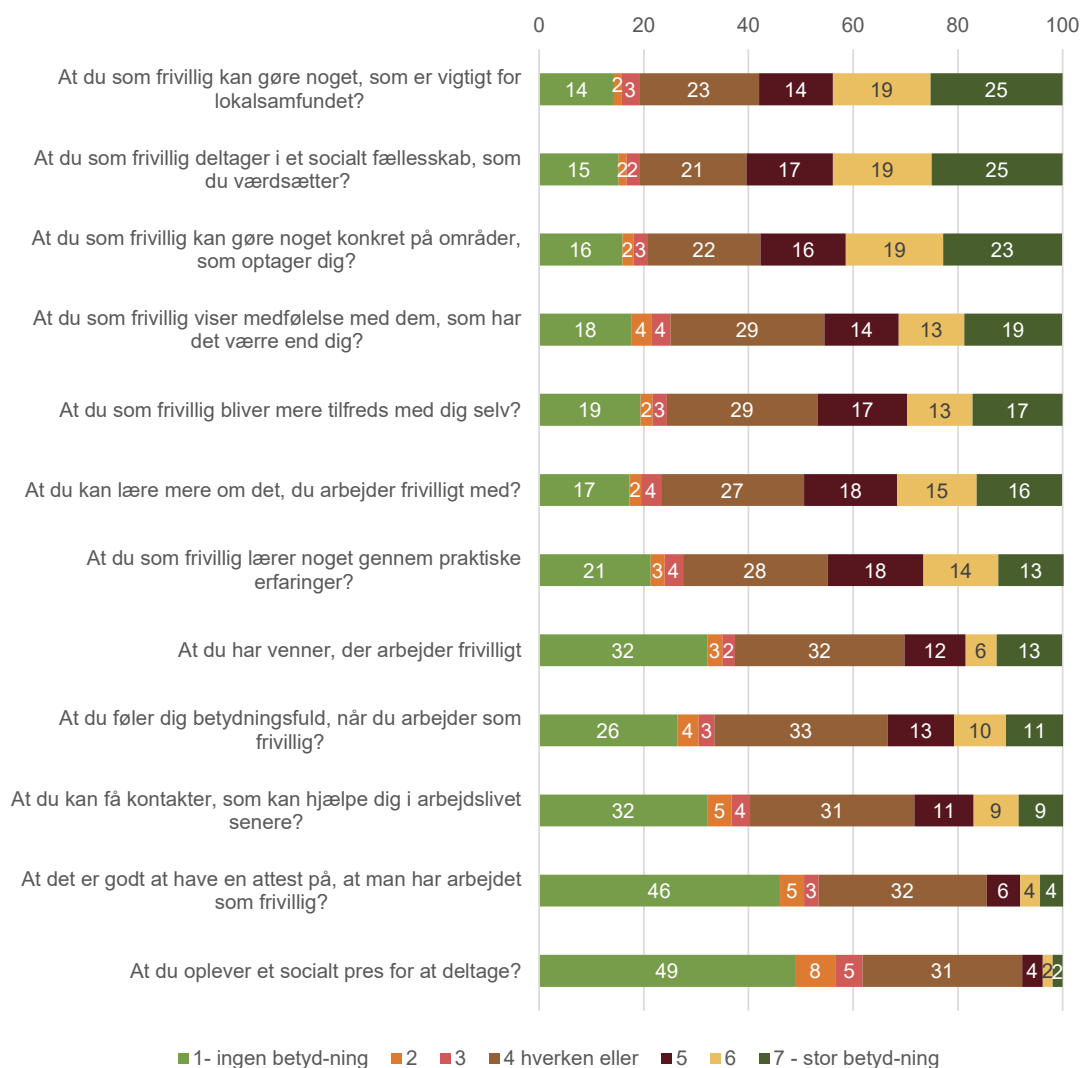
- 'At du som frivillig viser medfølelse med dem, som har det værre end dig' (især kvinder og unge).
- 'At du som frivillig bliver mere tilfreds med dig selv' (især kvinder og yngre).
- 'At du føler dig betydningsfuld, når du arbejder som frivillig' (tilslutningen til standpunktet falder med alderen, i højere grad kvinder end mænd, mindst blandt frivillige med en lang videregående uddannelse).

I sammenligning med ovenstående bevæggrunde tillægges det mindre betydning, at man ved det frivillige arbejde får noget ud af det selv – at man lærer noget, at man får kontakter, og at man kan få en attest

- 'At du kan lære mere om det, du arbejder frivilligt med' (især kvinder og unge).
- 'At du kan få kontakter, som kan hjælpe dig i arbejdslivet senere' (især kvinder og i meget højere grad unge end ældre).
- 'At du kan lære mere om det, du arbejder frivilligt med'.
- 'At du som frivillig lærer noget gennem praktiske erfaringer' (især kvinder, falder med alderen).
- 'At det er godt at have en attest på, at man har arbejdet som frivillig' (i højere grad kvinder end mænd, tilslutningen til standpunktet falder stærkt med alderen).

Meget få svarer, at de arbejder frivilligt, fordi de 'oplever et socialt pres for at deltage' (i lidt højere grad unge end ældre).

Figur 2.31. De frivilliges begrundelser / motiver for at arbejde frivilligt (pct.)

Figuren viser, hvor stor betydning de, der arbejder frivilligt, tilskriver en række udvalgte årsager i forhold til deres frivillige arbejde. Kun de, der har arbejdet frivilligt inden for de seneste 12 måneder, er medtaget i analysen (n=1.620). Spørgsmålet, der ligger til grund for analysen var: "Nu kommer nogle grunde til at udføre frivilligt ulønnet arbejde. På en skala fra 1-7, hvor stor betydning har det, at..".

Hvorfor ikke arbejde frivilligt?

De voksne, der ikke har arbejdet frivilligt inden for de seneste 12 måneder, blev spurgt, hvorfor de ikke udfører frivilligt arbejde. Særligt én grund overskygger de øvrige. Således svarer 48 pct. af de voksne, at de ikke udfører frivilligt arbejde, fordi *'de ikke har tid eller hellere vil bruge tiden til noget andet'*. Den næstmest udbredte grund til ikke at arbejde frivilligt er *'at det ikke interesserer mig'* (27 pct.). Interessant er det, at hele 17 pct. angiver, at de ikke arbejder frivilligt, fordi de ikke er blevet spurgt (tabel 2.30). Det vidner om, at der gennem personlige henvendelser muligvis findes et potentiale for rekruttering af et større antal frivillige. Andre undersøgelser har vist, at omkring halvdelen er kommet i gang med frivilligt arbejde, fordi de blev opfordret til det.

Tabel 2.30. Hvad afholder dig fra at udføre frivilligt, ulønnet arbejde? Respondenterne kunne angive flere svar (N =599)

Hvad afholder dig fra at udføre frivilligt arbejde?	Pct.	Grupper som i højere grad angiver denne begrundelse
Fordi jeg ikke har tid eller hellere vil bruge tiden til noget andet	48	I højere grad borgere der har en lang videregående uddannelse
Fordi det ikke interesserer mig	27	I højere grad mænd end kvinder
Fordi jeg aldrig er blevet spurgt	17	Mest mænd. Først og fremmest de unge
Fordi jeg har en sygdom eller et handicap	16	Vokser med alderen. I højere grad kvinder end mænd
Fordi jeg ikke har råd til at arbejde som frivillig	9	Især de unge. Falder stærkt med alderen.
På grund af andre grunde end de allerede nævnte, hvilke andre grunde.	8	Ingen sammenfald med baggrundsvariable
På grund af regler for modtagelse af offentlige ydelser, f.eks. dagpenge, efterløn, kontanthjælp.	8	Ingen sammenfald med baggrundsvariable
Fordi jeg ikke ved, hvordan jeg skal komme i gang	8	Ingen sammenfald med baggrundsvariable
Fordi jeg tidligere har haft dårlige erfaringer med frivilligt arbejde	2	I højere grad i de ældste aldersgrupper
På grund af strenge krav for at kunne være frivillig	2	Ingen sammenfald med baggrundsvariable

Tabellen viser svarfordelingen på spørgsmålet, "Hvad afholder dig fra at udføre frivilligt, ulønnet arbejde?". Kun respondenter, der har angivet, at de ikke arbejder frivilligt, har fået spørgsmålet (n=599).

Holdninger til frivilligt arbejde

Til sidst skal vi se på to spørgsmål, som ofte diskuteres i sammenhæng med frivilligt arbejde.

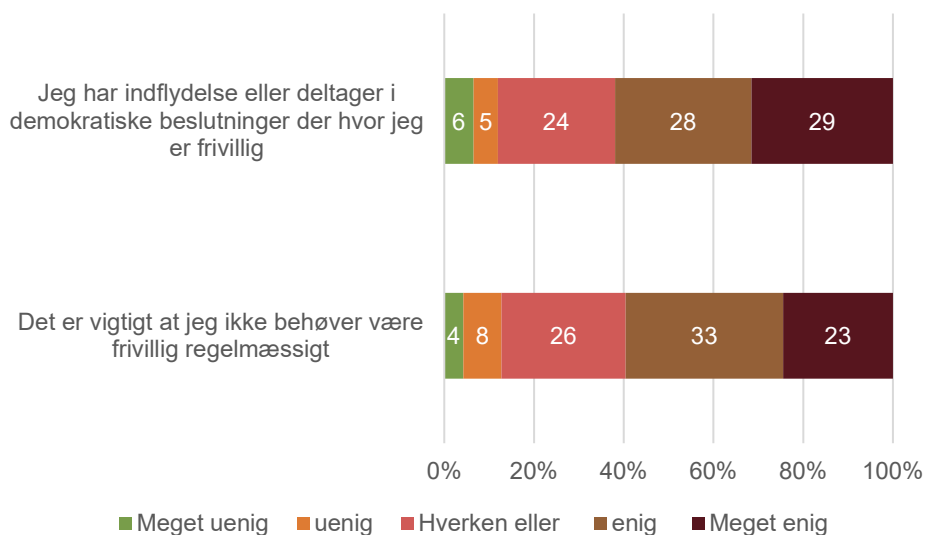
Det første spørgsmål vedrørende de frivilliges indflydelse samt deltagelse i demokratiske beslutninger, der hvor de er frivillige (se figur 2.32). Andre undersøgelser har vist, at frivillige i højere grad tager del i foreningsdemokratiet end øvrige medlemmer. Og det gælder ikke kun frivillige i bestyrelse og udvalg. I denne undersøgelse svarer mere end halvdelen (57 pct.) af de frivillige, at de er enige eller meget enige i, at de *'har indflydelse eller deltager i demokratiske beslutninger'*, der hvor de er frivillige. Kun 11 pct. er uenige i standpunktet. Standpunktet får i stigende grad tilslutningen i takt med de frivilliges alder, og mændene er

i højere grad end kvinderne enige i standpunktet. Det samme gælder frivillige med en lang videregående uddannelse i sammenligning med frivillige med en kortere uddannelse.

Dette viser således, at for langt de fleste frivillige er deres engagement forbundet med muligheden for indflydelse. 'Frivillighed' og 'indflydelse' er uadskillelige i langt det meste frivillige arbejde.

En del frivilligt arbejde foregår forholdsvis regelmæssigt. F.eks. som besøgsven på et plejecenter en gang om ugen eller som træner for et fodboldhold to gange om ugen. I nyere tid har man dog talt meget om en ny form for mere fleksibelt frivilligt arbejde, hvor den enkelte ikke er så bundet til at være frivillig på bestemte tidspunkter. Dette har de frivillige kunne forholde sig til i denne undersøgelse. Godt halvdelen (56 pct.) af de frivillige svarer, at de er enige eller meget enige i, at det er *'vigtigt at jeg ikke behøver at være frivillig regelmæssigt'*. Det mener de unge i lidt højere grad end de ældre, men generelt er der små forskelle på holdningen til standpunktet mellem mænd og kvinder og mellem forskellige uddannelsesgrupper.

Figur 2.32. Hvor enig er du i følgende udsagn om frivillighed? (pct.)

Figuren viser svarfordelingen blandt de respondenter, som har arbejdet frivilligt inden for de seneste 12 mdr., hvor enig de er i udsagnene "Jeg har indflydelse eller deltager i demokratiske beslutninger" og "Det er vigtigt, at jeg ikke behøver være frivillig regelmæssigt"? (n=1.029)

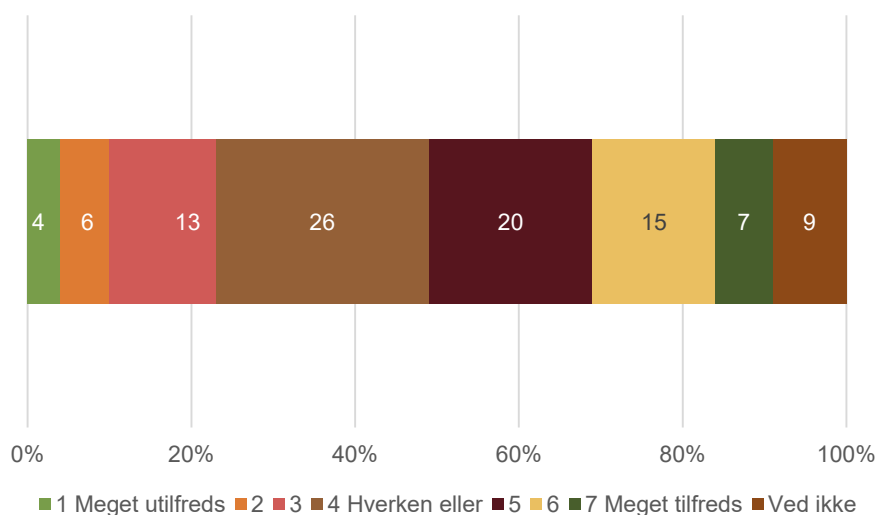
Vurdering af kommunen

De voksne respondenter fik i undersøgelsen også mulighed for at forholde sig til et par spørgsmål om Vordingborg kommunes serviceniveau.

Generel tilfredshed med kommunen

I figur 2.33 ses borgernes overordnede tilfredshed med kommunens service. Borgerne har vurderet kommunens service på en skala fra 1 til 7, hvor 1 er 'meget utilfreds' og 7 er 'meget tilfreds'. Figuren viser, at næsten hver fjerde (22 pct.) borger i høj grad (vurdering på 6 eller 7) er tilfredse med kommunens service. En meget lille andel (10 pct.) er i høj grad utilfredse (vurdering på 1 eller 2) med servicen. En andel på 59 pct. af de voksne placerer sig dog der imellem (3, 4 eller 5) og kan derfor betragtes som værende hverken entydigt utilfredse eller entydigt tilfredse.

Figur 2.33. Borgernes samlede vurdering af kommunens serviceniveau (på en skala fra 1-7) (pct.)

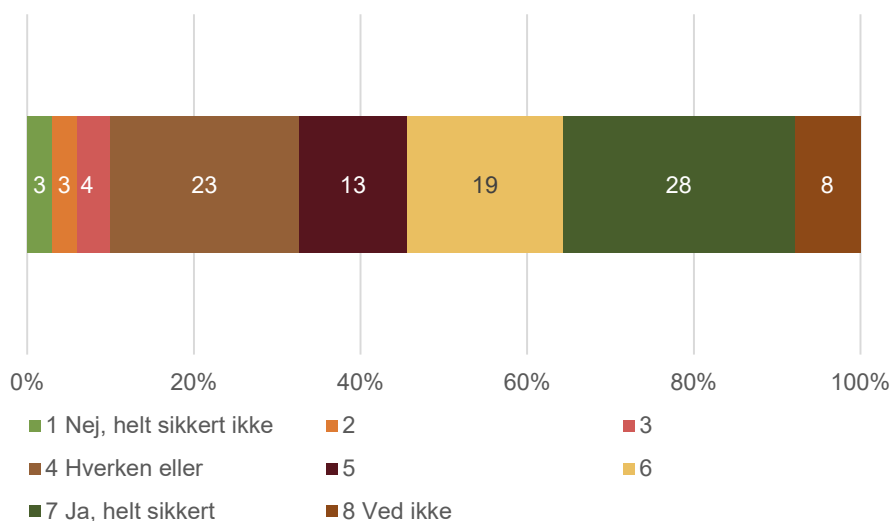
Figur 2.x: De voksne borgeres samlede vurdering af kommunens service. Respondenterne har svaret på spørgsmålet 'Alt i alt, hvor tilfreds er du med den kommunale service, som din kommune tilbyder?' på en skala fra 1-7, hvor 1 er 'Meget utilfreds', 4 er 'Hverken eller' og 7 er 'Meget tilfreds' (n=2.137)

Det samme spørgsmål 'Alt i alt, hvor tilfreds er du med den kommunale service, som din kommune tilbyder?' er stillet i tre andre sjællandske kommuner, se tabel 2.31 nedenfor. I tabellen ses det, at andelen som er tilfredse med kommunens service, er mindre i Vordingborg Kommune end i de tre andre kommuner.

Tabel 2.31. Sammenligning af tilfredsheden med Vordingborg Kommunes service med tre andre sjællandske kommuner (pct.).

	Vordingborg Kommune	Roskilde Kommune (2018)	Faxe Kommune (2018)	Næstved Kommune (2018)
Utilfredse	10	5	10	9
Tilfredse	22	44	29	27

Borgerne er ligeledes blevet spurgt, om de ville anbefale andre at flytte til kommunen. Igen er svarene fordelt på en skala fra 1-7, hvor 1 svarer til 'Nej, helt sikkert ikke', og 7 svarer til 'Ja, helt sikkert'. Fordelingen af svarene er illustreret i figur 2.34. Her ses det, at 47 pct. af borgerne kan betragtes som "aktive anbefalere" (de der har svaret 6 eller 7). "Aktive anbefalere" er altså de voksne, der i høj grad vil anbefale andre at flytte til kommunen. Modsat er der 6 pct. af borgerne, der svarer, at de overhovedet ikke ville anbefale andre at flytte til kommunen (de der har svaret 1 eller 2).

Figur 2.34. Ville du anbefale andre at flytte til kommunen?

Figuren viser de voksne borgeres samlede vurdering af kommunens service. Respondenterne har svaret på spørgsmålet 'Ville du anbefale andre at flytte til din kommune?' på en skala fra 1-7, hvor 1 er 'Nej, helt sikkert ikke', 4 er 'Hverken eller' og 7 er 'Helt sikkert' (n=2.115).

Dette spørgsmål 'Ville du anbefale andre at flytte til din kommune?' er også stillet i tre andre sjællandske kommuner, se tabel 2.32 nedenfor. I tabellen ses det, at andelen, som er 'aktive anbefalere' ift. at flytte til Vordingborg Kommune er noget lavere end de andre tre kommuner (47 pct.), og at andelen, som ikke anbefaler det, er højest i Vordingborg Kommune (6 pct.).

Tabel 2.32. Sammenligning af Vordingborg Kommune med tre andre sjællandske kommuner ift. at anbefale at flytte til kommunen (pct.).

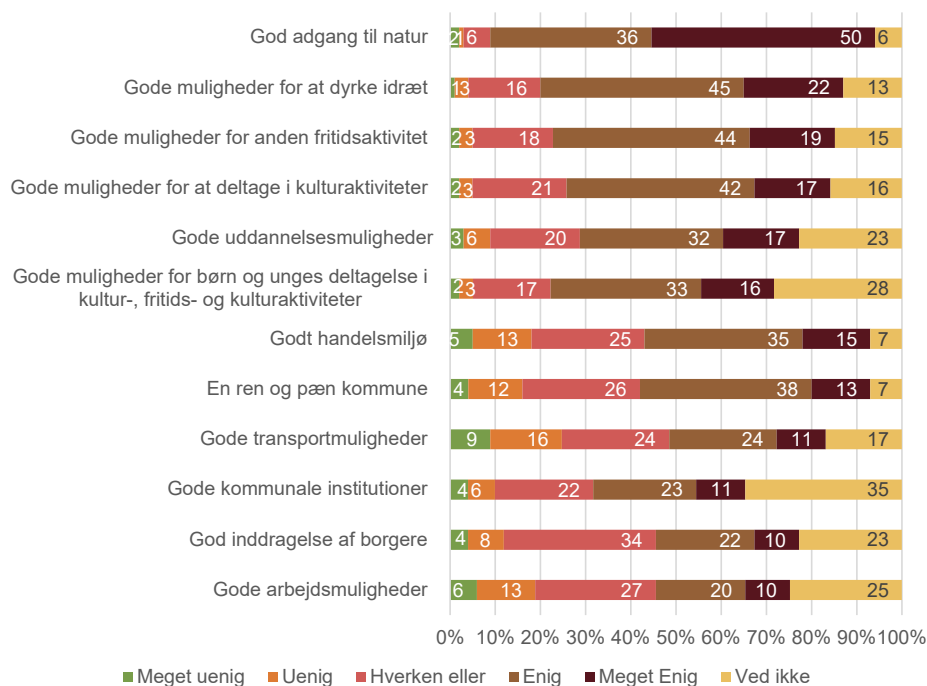
	Vordingborg Kommune	Roskilde Kommune (2018)	Faxe Kommune (2018)	Næstved Kommune (2018)
Ikke anbefalere	6	2	4	4
Anbefalere	47	76	49	55

Hvad gør Vordingborg Kommune til en god kommune?

I figur 2.35 kaster vi lys over, hvilke forhold der har betydning for borgernes vurdering af, hvor god kommunen er. Figuren viser, at adgangen til naturen er den eneste faktor, der er markant vigtigere end de øvrige, idet hele 50 pct. af borgerne har angivet, at de er 'meget enige' i, at 'god adgang til natur' gør Vordingborg Kommune til en god kommune. De næstmest vigtige forhold er en gruppe af seks andre forhold (i rækkefølge: muligheder for at dyrke idræt, muligheder for anden fritidsaktivitet, muligheder for anden kulturaktivitet, uddannelsesmuligheder, muligheder for at børn og unge kan deltage i kultur- og fritidsaktiviteter, godt handelsmiljø), idet mellem 22 pct. og 15 pct. har svaret 'meget enig' i, at disse forhold har betydning for deres vurdering af, hvor god kommunen er. De resterende fem forhold (ren og pæn kommune, transportmuligheder, kommunale institutioner, inddragelse af borgere og arbejdsmuligheder) ser ud til at have lidt mindre betydning end de øvrige forhold.

Der er store forskelle på, hvilke forhold de forskellige aldersgrupper tillægger betydning for, at Vordingborg Kommune er en god kommune at bo i. I tabel 2.33 ses det, at andelen af de voksne, der har erklæret sig 'meget enig' i, at de udvalgte forhold gør kommunen til et godt sted at bo. På tværs af næsten alle aldersgrupper er det 'god adgang til natur', der af den klart største andel tillægges stor betydning. Dog er gode uddannelsesmuligheder det mest betydningsfulde for de 16-29-årige. Et omvendt mønster ses i forhold til 'et godt handelsmiljø', 'gode muligheder for anden fritidsaktivitet' og 'gode muligheder for at deltage i kulturaktiviteter', der, sammenlignet med de 16-29-årige, er mere vigtigt blandt de lidt ældre (30+ årige) aldersgrupper.

I de øvrige forhold ses ligeledes en række væsentlige forskelle. Generelt vidner tabellen om, at de voksne tilskriver de forhold, der for dem i deres aktuelle livssituation er relevante og aktuelle, størst betydning. Således er 'gode muligheder for børn og unges deltagelse i kultur- og fritidsaktiviteter' samt 'gode kommunale institutioner' vigtigst blandt de 30-49 årige – der som oftest vil være forældre.

Figur 2.35. Borgernes vurdering af udvalgte forholds betydning for, om kommunen er et godt sted at bo (pct.)

Figuren viser andelen af borgere (pct.), der er meget enige/uenige i, at udvalgte forhold gør Vordingborg Kommune til en god kommune. Figuren er baseret på svarene på spørgsmålet 'Hvad gør Vordingborg Kommune til en god kommune for dig?' (n=2.100-2.057).

Tablet 2.33. Borgernes vurdering af udvalgte forholds betydning for om kommunen er et godt sted at bo fordelt på aldersgrupper.

	ALDERSGRUPPE						
	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70+ år
God adgang til natur	25	33	56	52	53	51	50
Gode muligheder for at dyrke idræt	22	16	18	26	25	20	19
Gode muligheder for anden fritidsaktivitet	11	11	15	20	19	22	19
Gode muligheder for at deltage i kulturaktiviteter	8	6	13	16	17	19	20
Gode uddannelsesmuligheder	27	19	24	21	14	14	15
Gode muligheder for børn og unges deltagelse i kultur-, fritids- og kulturaktiviteter	16	11	21	19	15	16	14
Godt handelsmiljø	6	11	14	15	14	16	19
En ren og pæn kommune	9	14	19	15	13	13	12
Gode transportmuligheder	9	10	15	13	9	11	10
Gode kommunale institutioner	8	5	20	12	10	10	8
God inddragelse af borgere	6	8	14	12	8	10	10
Gode arbejdsmuligheder	6	10	16	15	10	8	6

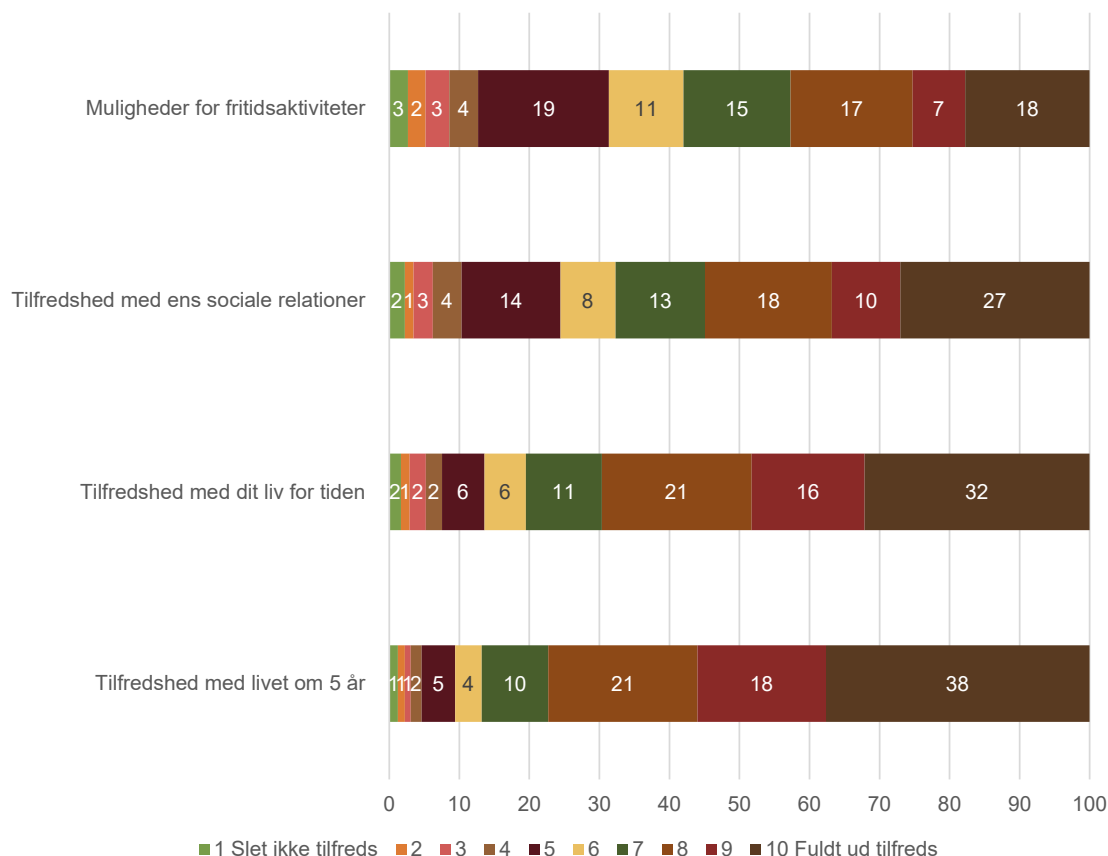
Figuren viser andelen af borgere (pct.), der har svaret 'meget enig' på spørgsmålet om, at de udvalgte forhold gør Vordingborg Kommune til en god kommune. Figuren er baseret på svarene på spørgsmålet 'Hvad gør Vordingborg Kommune til en god kommune for dig?' (n=2.100-2.057).

Livskvalitet

I undersøgelsen fik de voksne respondenter mulighed for at forholde sig til et par spørgsmål om, hvorvidt de er tilfredse med deres muligheder for fritidsaktiviteter, deres sociale relationer, deres liv i det hele taget og deres helbredsstatus. Svarene på disse spørgsmål belyses i dette afsnit.

I nedenstående figur 2.36 ses, 1) *borgernes samlede tilfredshed med deres muligheder for fritidsaktiviteter* 2) *borgernes samlede tilfredshed med deres sociale relationer*, 3) *borgernes samlede tilfredshed med deres liv for tiden* og 4) *borgernes samlede forventning om tilfredshed med deres liv om 5 år*. Borgerne har vurderet 'tilfredsheden' på en skala fra 1-10, hvor 1 er 'slet ikke tilfreds' og 10 er 'fuldt ud tilfreds'.

Figur 2.36. Borgernes samlede tilfredshed med deres muligheder for fritidsaktiviteter, deres sociale relationer og deres liv i det hele taget (på en skala fra 1-10) (pct.)

Figur 2.36: De voksne borgernes samlede tilfredshed med: 1) ens muligheder for fritidsaktiviteter, 2) ens sociale relationer, 3) tilfredshed med livet og 4) og tilfredshed med livet om 5 år. Respondenterne har svaret på spørgsmålene: 1) 'Hvor tilfreds er du med mulighederne for fritidsaktiviteter der, hvor du bor, f.eks. inden for sport og kultur?' på en skala hvor 0 er "slet ikke tilfreds" og 10 er "fuldt ud tilfreds" (n=2.126), 2) 'Hvor tilfreds er du med dine sociale relationer?' på en skala hvor 0 er "slet ikke tilfreds" og 10 er "fuldt ud tilfreds" (n=2.120), 3) Alt i alt, hvor tilfreds er du med dit liv for tiden? På en skala, hvor 0 er 'slet ikke tilfreds' og 10 er 'fuldt ud tilfreds' (n=2.178), 4) 'Alt i alt, hvor tilfreds forventer du at være med dit liv om 5 år? På en skala hvor 0 er "slet ikke tilfreds" og 10 er "fuldt ud tilfreds" (n=2.122).

Muligheder for fritidsaktiviteter

Andelen, som er 'fuldt ud tilfreds' med deres muligheder for fritidsaktiviteter, er på 18 pct., og 3. pct. er 'slet ikke er tilfreds' (figur 2.36). Hvis der deles op på dem som er 'overvejende tilfreds' med ens muligheder for fritidsaktiviteter (fra kategori 10 til 8), ses det, at 42 pct. er overvejende tilfreds med fritidsaktiviteterne, og 8 pct. er ikke tilfreds med mulighederne for fritidsaktiviteter (kategori 1 til 3). I midten (kategori 4 til 7) er der knap 50 pct. Der er ikke statistisk signifikant forskel med tilfredsheden mellem kvinder og mænd. Når man ser på, hvor tilfredse borgerne er i de forskellige skoledistrikter, er der forskel, se tabel 2.34.

Tabel 2.34. Borgernes samlede tilfredshed med ens muligheder for fritidsaktiviteter, opdelt på skoledistrikter (på en skala fra 1-10) (pct.)

Tilfredshed	SKOLEDISTRIKTER				
	Gåsetårn	Kulsbjerg	Møn	Præstø	Svend Gønge
1 Slet ikke tilfreds	2	4	3	3	4
10 Fuldt ud tilfreds	16	17	21	19	15

Tabel 2.34: De voksne borgernes samlede tilfredshed med ens muligheder for fritidsaktiviteter. Respondenterne har svaret på spørgsmålet 'Hvor tilfreds er du med mulighederne for fritidsaktiviteter der, hvor du bor, f.eks. inden for sport og kultur? på en skala hvor 0 er "slet ikke tilfreds" og 10 er "fuldt ud tilfreds"' (n=2.126).

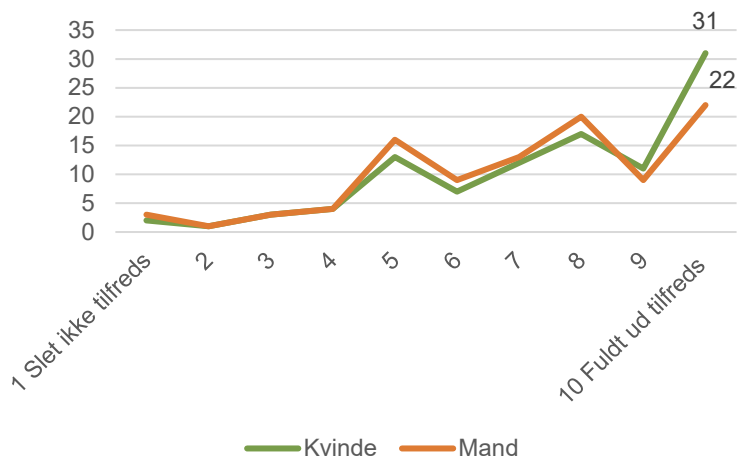
Som det ses i tabel 2.34 har Svend Gønge skoledistrikt sammen med Kulsbjerg skoledistrikt den højeste andel, som slet ikke er tilfreds med mulighederne for fritidsaktiviteter (4 pct.), og i Svend Gønge skoledistrikt har de også den mindste andel, som er fuldt ud tilfreds (15 pct.). Møn skoledistrikt har den højeste andel, som er fuldt ud tilfreds på 21 pct.

Hvis der tjekkes for om dem, som normalt dyrker idræt, sport og motion, er mere eller mindre tilfredse med deres muligheder for fritidsaktiviteter, finder vi en signifikant forskel. Dem som ikke dyrker idræt regelmæssigt, er mindre tilfredse, sammenlignet med dem som dyrker idræt regelmæssigt.

Tilfredshed med deres sociale relationer

Andelen, som er 'fuldt ud tilfreds' med deres sociale relationer, er på 27 pct., og 2 pct. er 'slet ikke tilfreds' (figur 2.36). Hvis man ser på hvor stor en andel, der 'overvejende er tilfreds' med deres sociale relationer (fra kategori 10 til 8), gælder dette for godt halvdelen (55 pct.), mens 6 pct. 'overvejende ikke er tilfreds' med deres sociale relationer (kategori 1 til 3). Derimellem er der 39 pct. (kategori 4 til 7).

Der er signifikant forskel mellem kønnene på vurderingen af deres sociale relationer. Som det ses i figur 2.37 nedenfor, er kvinderne mere fuldt ud tilfredse med deres sociale relationer end mændene, hvor knap en tredjedel af alle kvinder er fuldt ud tilfredse, mens det for mændene er omkring hver femte.

Figur 2.37: Borgernes samlede tilfredshed med deres sociale aktiviteter, opdelt på køn (på en skala fra 1-10) (pct.)

Figur 2.37. De voksne borgeres samlede tilfredshed med sine sociale relationer, opdelt på køn. Respondenterne har svaret på spørgsmålet 'Hvor tilfreds er du med dine sociale relationer?' på en skala hvor 0 er "slet ikke tilfreds" og 10 er "fuldt ud tilfreds" (n=2.120)

Der er ingen statistisk signifikant forskel mellem skoledistrikterne på borgernes tilfredshed med deres sociale relationer.

Blandt de borgere, som ikke dyrker idræt regelmæssigt, er der en andel på 5 pct., som slet ikke er tilfreds med deres sociale relationer, hvorimod dette kun er 1 pct. for dem, som dyrker regelmæssigt motion.

Tilfredshed med dit liv for tiden

Andelen, som er 'fuldt ud tilfreds' med deres liv 'for tiden', er på 32 pct. og 2. pct. er 'slet ikke tilfreds' med deres liv for tiden (figur 2.36). Hvis man ser på dem, som 'overvejende er tilfreds' med deres liv for tiden (fra kategori 10 til 8), er 70 pct. overvejende tilfreds, og 5 pct. er 'overvejende ikke tilfreds'. Der er ingen signifikante forskelle på dette mellem kønnene og på tværs af skoledistrikterne.

Der er signifikant forskel mellem dem, som normalt dyrker idræt, sport og motion, og dem som ikke gør, ift. hvor tilfreds de er med deres liv for tiden. Dem som normalt dyrker idræt, sport og motion er mere tilfredse med deres liv for tiden, sammenlignet med dem, som ikke dyrker idræt.

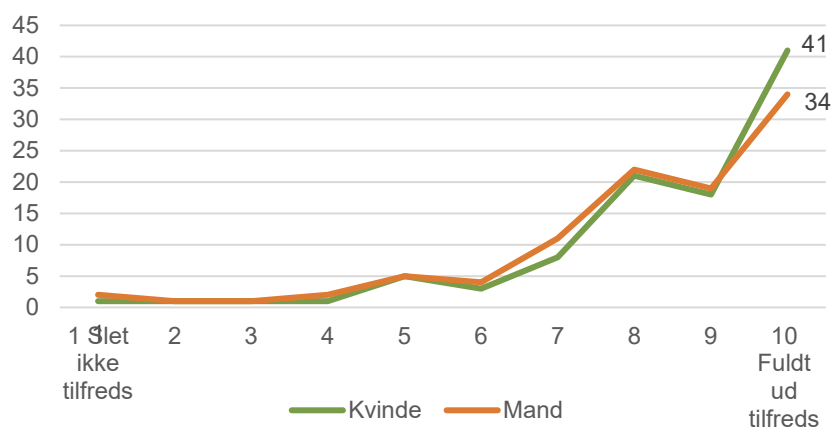
Tilfredshed med livet om 5 år

38 pct. forventer at være 'fuldt ud tilfreds' med deres liv om 5 år, mens 1 pct. forventer slet ikke at være tilfreds med deres liv om 5 år (figur 2.36).

Der er signifikant forskel mellem kønnene ift., hvor tilfredse de forventer at være med deres

liv om 5 år. Som det ses i figur 2.38, forventer 41 pct. af kvinderne at være fuldt ud tilfredse med deres liv om 5 år, hvor det hos mændene er 34 pct.

Figur 2.38. Borgernes samlede tilfredshed med ens liv om 5 år, opdelt på køn (på en skala fra 1-10) (pct.)

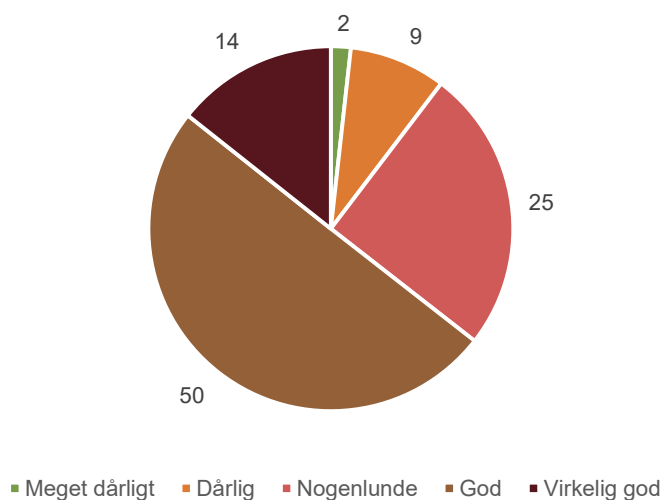
Figur 2.38: De voksne borgeres samlede tilfredshed med ens liv om 5 år, opdelt på køn. Respondenterne har svaret på spørgsmålet 'Alt i alt, hvor tilfreds forventer du at være med dit liv om 5 år? på en skala hvor 0 er "slet ikke tilfreds" og 10 er "fuldt ud tilfreds"' (n=2.122)

Der er ingen statistisk signifikant forskel mellem skoledistrikterne på forventningerne til fremtiden. Der er signifikant forskel mellem dem, som normalt dyrker idræt, sport og motion, og dem som ikke gør, ift. hvor tilfredse de forventer at være med deres liv om 5 år. Dem som normalt dyrker idræt, sport og motion, forventer at være mere tilfredse med deres liv om 5 år, end dem som ikke dyrker idræt (se bilag 4c).

Vurdering af helbredsstatus

I figur 2.39 nedenfor ses det, at 64 pct. vurderer, at deres helbred er 'godt' eller 'virkelig godt', mens 11 pct. vurderer, at deres helbred er 'dårligt' eller 'virkelig dårligt'. På tværs af køn vurderer de deres helbred ens.

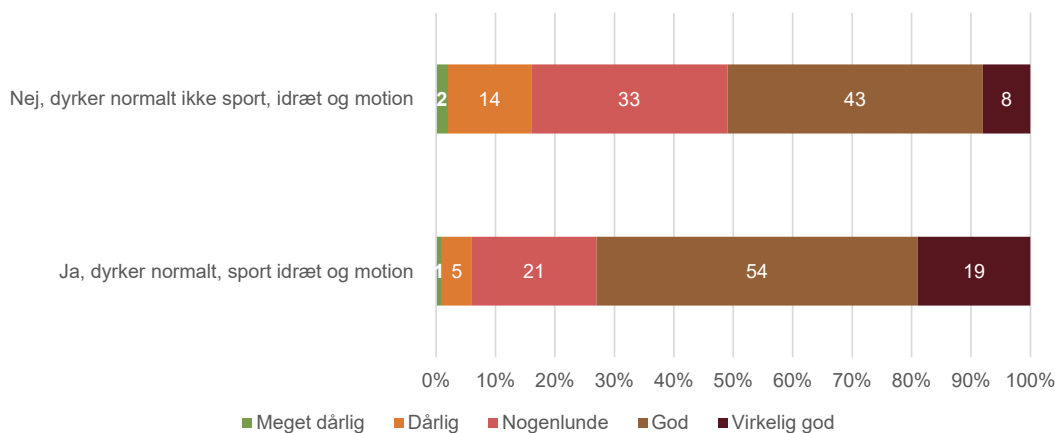
Figur 2.39. Borgernes vurdering af deres helbredsstatus (pct.)

Figur 2.39: De voksne borgeres vurdering med ens nuværende helbredstilstand i almindelighed. Respondenterne har svaret på spørgsmålet 'Hvorledes vil du vurdere din nuværende helbredstilstand i almindelighed?' (n=2.155).

Der er signifikant forskel mellem dem, som normalt dyrker idræt, sport og motion, og dem som ikke gør, ift. vurderingen af helbredsstatus. Figur 2.40 illustrerer, at dem som dyrker idræt, sport og motion i højere grad vurderer, at deres helbred er 'godt' eller 'virkelig godt' end dem, som ikke dyrker idræt.

Figur 2.40. Borgernes samlede vurdering af deres helbredsstatus, opdelt på idrætsniveau (pct.)

Figur 2.40: De voksne borgeres vurdering med ens nuværende helbredstilstand i almindelighed opdelt på dem, som dyrker idræt, sport og motion regelmæssigt og dem som ikke gør. Respondenterne har svaret på spørgsmålet 'Hvorledes vil du vurdere din nuværende helbredstilstand i almindelighed?' (n=2.155).

Sammenfatning

Analysen i dette afsnit er udarbejdet på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse, der blev gennemført i marts 2019, hvor formålet var at karakterisere de voksnes (16-80 år) deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter; hvilke faciliteter de bruger hertil; deres ønsker og behov i forhold til aktivitetsmuligheder og anlæg i kommunen; samt deres medlemskab af foreninger og deltagelse i frivilligt arbejde og holdninger hertil. Borgerne blev ydermere spurgt om deres vurdering af kommunen og deres livskvalitet. 8.555 borgere modtog spørgeskemaet via e-post, hvoraf 2.514 (29 pct.) besvarede spørgeskemaet helt eller delvist.

De voksnes idrætsdeltagelse

- I Vordingborg Kommune svarer 59 pct., at de normalt dyrker idræt, sport og motion, dette er en anelse lavere end på landsplan, hvor det er 61 pct. (noget af dette kan dog tillægges metodiske forskelle) og i andre sjællandske kommuner, hvor tilsvarende undersøgelser er gennemført.
- Kvinderne er i Vordingborg Kommune mere aktive end mændene, og derved adskiller Vordingborg Kommune sig fra landsgennemsnittet. Det er især mændenes gennemsnit (54 pct.), som skiller sig ud ift. landsgennemsnittet (kvindernes gennemsnit er 62 pct., dvs. ét procentpoint mere end landsgennemsnittet).
- Der er forholdsvis flest i de yngste (16-19 år) og i aldersgruppen (40-80 år), som dyrker idræt, sport og motion, mens vi finder den laveste andel blandt de 20-39-årige. Dette finder man også på landsplan.
- De mest idrætsaktive bor i Kulsbjerg skoledistrikt efterfulgt af Gåsetårn skoledistrikt, mens de mindst aktive bor i Svend Gønge skoledistrikt. Den lave deltagelse i Svend Gønge skoledistrikt kan delvist forklares med en lavere socioøkonomisk baggrund i dette område.
- Der er et klart sammenfald mellem uddannelseslængde og idrætsdeltagelse, hvor gruppen med højest en grundskoleuddannelse – til dels også en kort uddannelse - dyrker markant mindre idræt end personer med en videregående uddannelse.
- Borgere, som er født i Danmark eller et andet Europæisk land, har en højere idrætsdeltagelse, end borgere født i et land udenfor Europa. Dette finder andre undersøgelser også.
- Idrætsdeltagelsen i Vordingborg Kommune følger en landsdækkende tendens til i høj grad at orientere sig mod idræts- og motionsformer, der kan dyrkes individuelt på tidspunkter, som passer den enkelte, og sammen med dem, man gerne vil dyrke aktiviteten sammen med. Vandreture, styrketræning og løb/jogging er de tre mest populære aktiviteter. Men der er forholdsvis færre, som dyrker styrketræning og løb/jogging i Vordingborg Kommune sammenlignet med på landsplan.
- Som i resten af landet dyrker borgerne først og fremmest idræt og motion 'på egen hånd' (48 pct.). Foreningen er den mest benyttede organisering til organiseret idræt i Vordingborg Kommune, som 33 pct. benytter. Knap så mange, 19 pct., dyrker idræt eller motion i kommercielt regi. Det svarer også til resultaterne fra landsdækkende

undersøgelser og undersøgelser i andre sjællandske kommuner. Dog er andelen, som dyrker idræt sport og motion i alle tre organiseringsformer, noget mindre i Vordingborg Kommune, hvilket hænger sammen med den noget lavere idrætsdeltagelse i kommunen sammenlignet med landstallene.

- På tværs af skoledistrikterne er der forskel i organiseringsformerne, hvor der i Svend Gønge skoledistrikt er den laveste andel (26 pct.), som benytter foreningsidræt, hvilket er markant lavere end i de andre skoledistrikter, hvor Kulbjerg Skoledistrikt har den højeste andel på 38 pct. Dette kunne således godt tyde på, at skoledistrikterne har betydning for udbredelsen af foreningsidræt.
- Lidt under halvdelen af de idræts- og motionsaktive (43 pct.) dyrker idræt eller motion mindst tre gange om ugen.

Idrætsanlæg og de voksnes benyttelse af dem

- De fire mest benyttede idrætsfaciliteter/anlæg inden for de fem mest populære idrætsfaciliteter er: Vordingborg Svømmehal, Fitness World, DGI Huset Vordingborg (halterne) og Møns Svømmehal.
- Der er generelt stor tilfredshed med idrætsanlæggene, og tilfredsheden er større end tilfredsheden med kulturfaciliteterne i kommunen. Lidt under halvdelen (42 pct.) af de voksne borgere er i høj grad eller i meget høj grad tilfredse med kommunens faciliteter, og færre end hver tiende er ikke tilfreds. Lidt mere end hver fjerde voksen (27 pct.) har svaret 'ved ikke', som sikkert skyldes, at de ikke bruger idrætsfaciliteterne og dermed ikke kan vurdere dem. På tværs af skoledistrikterne er der i Svend Gønge skoledistrikt den laveste andel (32 pct.), som i høj grad eller i meget høj grad er tilfreds med kommunens faciliteter, hvilket er noget lavere sammenlignet med de andre skoledistrikter (40-47 pct.). Den lavere tilfredshed med idrætsfaciliteterne i Svend Gønge skoledistrikt kan hænge sammen med den noget lavere deltagelse i foreningsidrætten i dette skoledistrikt.

De voksnes deltagelse i fritids- og kulturaktiviteter

- Hvad angår aktiv deltagelse i andre fritids- og kulturaktiviteter benytter borgerne i Vordingborg Kommune sig af en bred vifte af tilbud. En af kulturaktiviteterne er markant mere populær end de resterende. Der er flest voksne som deltager aktivt i foredrag eller debat arrangementer (17 pct.). På tværs af køn er der i alle tilbuddene inden for kultur- og fritidsområdet en højere andel af kvinderne end mændene, som benytter sig af aktivitetsmulighederne, undtagen i aktiviteten 'film'. To ud af tre borgere (67 pct.) er ikke aktivt deltagende i kultur- og fritidsaktiviteter.
- Hvad angår andre fritids- og kulturaktiviteter, hvor borgerne har været tilskuer eller besøgende i forskellige aktiviteter er de to mest benyttede tilbud 'biograf' (60 pct.) og 'koncerter' (57 pct.) Disse to aktiviteter er de mest benyttede i alle aldersgrupper og i

alle skoledistrikter, hvor det dog er mindst populært i Svend Gønge skoledistrikt. På tværs af aldersgrupperne ser man et dyk i stort set alle aktiviteterne hos de 20-29-årige sammenholdt med de andre aldersgrupper. På tværs af køn er der i alle tilbuddene inden for kultur- og fritidsområdet en højere andel af kvinderne, som benytter sig af kulturaktiviteterne, undtagen i to aktiviteter: 'sportsarrangement' og 'tilskuer til anden kultur- eller fritidsaktivitet'.

- Det væsentligste for borgernes interesse for og lyst til at gå til en fritids- og kulturaktivitet er, ikke overraskende, at det er 'god underholdning/oplevelse', og dernæst at de fysiske omgivelser for aktiviteten er pæne, velholdte og inspirerende. Det har mindre betydning, at der er en god restaurant eller lignende; at der er mulighed for at gå til forskellige aktiviteter; og at stedet er familie-/børnevenligt.

Fritids- og kulturfaciliteter og voksnes benyttelse af dem

- De fire mest benyttede fritids- og kulturfaciliteter inden for de fem mest populære fritids- og kulturfaciliteter blandt de voksne er: Biograf Caféen, Stars, Geocenter Møns Klint og Danmarks Borgcenter.
- Næsten en tredjedel af de voksne (31 pct.) synes, at kommunes kultur- og fritidsfaciliteterne i høj grad eller i meget høj grad opfylder deres behov. 15 pct. synes dog ikke, at dette er tilfældet. Der er markant færre voksne, som i høj grad eller i meget høj grad er tilfredse med kultur- og fritidsfaciliteterne end andelen, som er tilfredse med idrætsfaciliteterne i Vordingborg Kommune.

Medlemskab af foreninger

- Fire femtedele af borgerne (83 pct.), som besvarede spørgeskemaet, er medlem af en forening på mindst et af foreningsområderne¹⁵, yderligere svarede 9 pct., at de tidligere har været medlem af en forening på mindst en af foreningsområderne. Dette er noget lavere end landsgennemsnittet, men kan skyldes metodiske forskelle i undersøgelserne.
- Der er ikke den store forskel på tværs af køn, og der er også forholdsvis små forskelle på kønsfordelingen på de forskellige foreningsområder/foreningstyper. Mændene dominerer dog i fritids- og hobbyforeninger, mens kvinderne udgør flertallet i kulturfor-

15 Foreningsområderne: 1) Foreninger for andre mål og aktiviteter end de nævnte, 2) Religiøse foreninger, 3) Foreninger for internationale mål og aktiviteter, fx humanitære foreninger og solidaritetsforeninger, 4) Politiske foreninger, fx vælgerforeninger, græsrodsforening, foreninger for en særlig sag, 5) Foreninger for rådgivning, retshjælp, menneskerettigheder, forbrug mv., 6) Fagforeninger, faglige foreninger eller erhvervs- og brancheforening, 7) Bolig og lokalsamfundsforeninger, fx beboerforeninger, grundejerforeninger, 8) Miljø- og naturforeninger, 9) Sociale foreninger, fx foreninger for social hjælp, pensionistforeninger, støtteforeninger mv., 10) Sundheds-, forebyggelses- og patientforeninger, 11) Skole- og uddannelsesforeninger, 12) Fritids- og hobbyforeninger fx spejder, jagt, kortspil, 13) Idræts- og sportsforeninger, 14) Kulturforeninger.

eninger, sundheds- og patientforeninger, sociale foreninger for internationale mål samt foreninger for rådgivning, retshjælp mv.

- På tværs af alder er de unge (16-19 år) i mindre grad medlem af en forening, end de midaldrende og ældre er, men fra 30 år er andelen, som har et medlemskab af en forening forholdsvis konstant. Der er imidlertid en stærk sammenhæng mellem alder og deltagelse i en række foreningstyper.
- Der er ikke væsentlig forskel mellem skoledistrikterne på andelen, som er medlem af en forening, men der er imidlertid forskelle, når vi ser på de forskellige samfunds- og foreningsområder, hvor en væsentlig forklaring på denne forskel hænger sammen med aldersfordelingen i de forskellige skoledistrikter, idet der er en stærk sammenhæng mellem alder, og hvilke foreninger man typisk er medlem af.
- Borgere med en erhvervsuddannelse er i højere grad medlem af en forening end borgere, som ikke har en erhvervsuddannelse. For de fleste foreningstyper gælder det, at borgere med en længere eller mellemlang uddannelse i højere grad er medlem af en forening på det pågældende foreningsområde, end borgere med en kortere uddannelse eller uden en erhvervsuddannelse.
- For de fleste foreningstyper er andelen af borgerne, som er medlem af en forening, klart højere blandt borgere, som er født i Danmark eller et andet nordisk land, end blandt borgere, der er født i et andet land i Europa eller i et land udenfor Europa. Den eneste undtagelse er religiøse foreninger.

Frivilligt arbejde

- Deltagelsen i frivilligt arbejde er på et lidt højere niveau i Vordingborg Kommune end i de landsdækkende undersøgelser og i andre sjællandske kommuner, da 47 pct. af de voksne i Vordingborg Kommune har arbejdet frivilligt inden for det seneste år. Der er ingen nævneværdig forskel mellem kønnene, men ift. aldersgrupperne er der markant færre, som arbejder frivilligt i alderskategorien 20-29 år.
- Det frivillige arbejde finder sted forholdsvis ligeligt mellem skoledistrikterne i Vordingborg Kommune.
- De frivillige fordeler sig på mange samfundsområder, men flest arbejder frivilligt inden for idrætsområdet, hvor 17 pct. inden for det seneste år har arbejdet frivilligt, dernæst bolig- og lokalsamfundsrådet og kulturområdet.
- Det er ikke overraskende, at vi inden for de fleste samfundsområder finder, at jo længere uddannelse, jo større er sandsynligheden for, at borgerne i Vordingborg Kommune er engageret i frivilligt arbejde.
- Fire ud af fem mener, at det er meget vigtigt eller vigtigt, at man er medlem af samme forening/organisation, som man udfører frivilligt arbejde for. Dette gælder i lidt højere grad mænd end kvinder, og andelen vokser i takt med alderen.
- Knap halvdelen (46 pct.) af de frivillige har udført tidsafgrænset frivilligt arbejde inden for det seneste år, hvor fordelingen blandt kønnene stort set er ens. Men på tværs af

alder gælder det især for de unge og midaldrende (16-59 år), at de har udført et tidsafgrænset frivilligt arbejde.

- Halvdelen (48 pct.) af de frivillige bruger 1-5 timer om måneden på deres frivillige arbejde, og 42 pct. bruger 6-20 timer.
- De tre motiver/bevæggrunde, som borgerne tillægger størst værdi for at udføre frivilligt arbejde, er: 1) at du som frivillig kan gøre noget, som er vigtigt for lokalsamfundet, 2) at du som frivillig deltager i et socialt fællesskab, som du værdsætter, 3) at du som frivillig kan gøre noget konkret på områder, som optager dig.
- Halvdelen (48 pct.) af dem, som ikke arbejder frivilligt, svarer, at det skyldes, at de ikke har tid eller hellere vil bruge tiden på noget andet. Den næstmest udbredte grund til ikke at arbejde frivilligt er, at det ikke interesserer vedkommende (27 pct.).
- I forhold til holdningen til frivilligt arbejde svarer knap to tredjedele (57 pct.) af de frivillige, at de er enige eller meget enige i, at de har indflydelse eller deltager i demokratiske beslutninger, der hvor de er frivillige, hvor 11 pct. er uenige i standpunktet. Dette indikerer, at for langt de fleste frivillige er deres engagement forbundet med muligheden for indflydelse. Derudover er der 56 pct., som er enig eller meget enig i, at det er vigtigt for dem, at de ikke behøver at være frivillig regelmæssigt. Borgerne tillægger det således stor værdi, at de har en uafhængighed i det frivillige arbejde, og denne holdning finder vi i højere grad hos de unge end i de ældre aldersgrupper.

Vurdering af kommunen

- Borgernes tilfredshed med kommunens serviceniveau viser, at næsten hver fjerde borger (22 pct.) i høj grad er tilfreds med kommunens service. En noget mindre andel, hver tiende, er i høj grad utilfreds med servicen. Ved sammenligning med andre sjællandske kommuner, er andelen som er tilfredse med kommunens serviceniveau mindre i Vordingborg Kommune.
- Ift. om borgerne vil anbefale andre at flytte til kommunen, er knap halvdelen 47 pct. 'aktive anbefalere', hvilket også er den laveste andel, når man sammenligner med andre sjællandske kommuner. Noget kunne således tyde på, at borgerne i Vordingborg Kommune ikke er ligeså tilfreds med deres kommune sammenlignet med andre (sjællandske) kommuner.
- Det er især adgangen til natur, som borgerne i Vordingborg tillægger stor betydning for, at det er en god kommune at bo i. Det næst vigtigste er en gruppe af seks andre forhold (i rækkefølge: muligheder for at dyrke idræt, muligheder for anden fritidsaktivitet, muligheder for anden kulturaktivitet, uddannelsesmuligheder, muligheder for at børn og unge kan deltage i kultur- og fritidsaktiviteter samt godt handelsmiljø).

Livskvalitet

- Ift. vurdering af ens helbredsstatus vurderer 64 pct., at deres helbred er godt eller virkelig godt, mens 11 pct. vurderer, at deres helbred er dårligt eller virkelig dårligt. Der er ingen væsentlige forskelle på dette på tværs af køn. Dem som dyrker idræt eller motion, vurderer i højere grad, at deres helbred er godt eller virkelig godt sammenlignet med dem, som ikke dyrker idræt.
- Knap en tredjedel (27 pct.) er fuldt ud tilfreds med deres sociale relationer. På tværs af køn er kvinderne mere fuldt ud tilfredse med deres sociale relationer. Dem som ikke dyrker idræt og motion, er i lidt mindre grad tilfredse med deres sociale relationer end dem, som dyrker idræt og motion.
- En tredjedel (32 pct.) er fuldt ud tilfreds med deres liv for tiden, og det gælder i lidt højere grad dem, der dyrker idræt og motion.
- Knap to femtedele (38 pct.) forventer at være fuldt ud tilfredse med deres liv om fem år. Kvinderne forventer i lidt højere grad end mændene at være mere fuldt ud tilfredse med deres liv om fem år. Dem som dyrker idræt og motion, forventer i lidt højere grad at være mere tilfredse med deres liv om fem år end dem, som ikke dyrker idræt og motion.
- Knap en femtedel (18 pct.) er fuldt ud tilfredse med deres muligheder for fritidsaktiviteter, hvor de er mindst tilfredse med fritidsaktiviteterne i Svend Gønge skoledistrikt, hvilket underbygger det ovenfor nævnte resultat, at man er mindre tilfreds med idrætsfaciliteterne i dette lokalområde end i de øvrige skoledistrikter. Dem som dyrker idræt eller motion, er mere tilfredse med fritidsaktiviteterne, end dem som ikke dyrker idræt.
- Generelt vurderer de borgere, som dyrker idræt og andre kultur- og fritidsaktiviteter og udfører frivilligt arbejde deres livskvalitet og helbred lidt højere end de borgere, der ikke er så aktive i deres fritid. Det er imidlertid usikkert, om denne sammenhæng skyldes, at dem som vurderer deres livskvalitet og helbred højt af den grund er mere aktiv i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter, eller om det er deltagelsen i sådanne aktiviteter og deltagelsen i frivilligt arbejde, der fører til, at folk generelt vurderer deres livskvalitet højere.

DEL III

Facilitetsundersøgelse

Indledning

Denne del indeholder en række undersøgelser, som tilsammen skal give et overblik over idrætsfaciliteterne i Vordingborg Kommune, og som skal bidrage med resultater og viden til den afsluttende perspektivering og rapportens forslag og anbefalinger. Facilitetsundersøgelsen omfatter følgende undersøgelser og analyser:

- En analyse af facilitetsdækningen på de største og vigtigste facilitetstyper i Vordingborg Kommune sammenholdt med sammenlignelige kommuner. Analysen benytter data fra Lokale- og Anlægsfondens facilitetsdatabase samt Vordingborg Kommunes egen oversigt.
- En analyse af behovet for et springcenter i kommunen
- En analyse af voksne borgere og unges tilfredshed med 19 idrætsanlæg i kommunen.
- En analyse af de 10 udvalgte idrætshallers benyttelse, dvs. hvor meget den enkelte facilitet benyttes sammenholdt med bookede tider, og hvor mange der benytter faciliteterne.
- En analyse af 10 udvalgte faciliteters fysiske tilstand på en række grundlæggende dimensioner.

Facilitetsdækning

Det følgende afsnit bygger på data fra 'Facilitetsdatabasen', som er udviklet af Idrættens Analyseinstitut (Idan) og Lokale- og Anlægsfonden¹⁶. Facilitetsdatabasen er landsdækkende og omfatter pt. cirka 11.000 private, offentligt ejede og selvejende faciliteter inden for 15 facilitetstyper. Hertil kommer en registrering af en række underkategorier samt baner, bassiner, golfhuller, m.v. Idrættens Analyseinstitut har stået for den omfattende indsamling af data, som alle kommuner har fået tilbud om at validere. Det er vigtigt at understrege, at nøgletalene på facilitetsdækningen i kommuner ikke i sig selv siger noget sikkert om, hvorvidt der i den enkelte kommune er en *tilfredsstillende* dækning i forhold til det lokale behov. Dette afhænger af flere faktorer end antallet af faciliteter.

Hovedparten af idrætsfaciliteterne i kommunen er kommunalt ejet og drevet - dog er alle indendørs faciliteter på Møn og Bogø selvejende. De faciliteter i kommunen, som er private eller selvejende, er inden for facilitetstyper som fitnesscentre, svømmeanlæg, golfbaner, mindre idrætshaller/sale samt enkelte idrætshaller og fodboldanlæg (se tabel 3.1).

Tabel 3.2 viser antallet af idrætsfaciliteter i Vordingborg Kommune og opdelt i de fem lokalområder. Ikke alle facilitetstyper er til stede i alle lokalområder.

¹⁶ <http://facilitetsdatabasen.dk/>. Udtræk af data er foretaget 12. aug. 2019.

Tabel 3.1. Oversigt over idrætsfaciliteter og deres ejerform i Vordingborg Kommune (antal).

	Kommunal	Forening	Privat	Selvejende institution	Total
Atletikanlæg	4				4
Fitnesscentre		3	9	1	13
Fodboldanlæg	20	1		1	22
Golfanlæg			1		1
Idrætslokaler/sale (<300 m2)	11			4	15
Rideanlæg		1	2	1	4
Skydeanlæg	2	7		1	10
Små idrætshaller (300-799 m2)	4			2	6
Store idrætshaller (>800 m2)	8			7	15
Svømmeanlæg				3	3
Tennisanlæg, udendørs	3	2		1	6
Hovedtotal	52	14	12	21	99

Tabel 3.2: Oversigt over idrætsfaciliteter i Vordingborg Kommune (antal).

	Gåsetårn	Kulsbjerg	Møn	Præstø	Svend Gønge	Total
Atletikanlæg	1	1	1		1	4
Fitnesscentre	6		3	3	1	14
Fodboldanlæg	6	5	5	2	4	22
Golfanlæg			1			1
Idrætslokaler/sale (<300 m2)	7	3		3	2	15
Rideanlæg		2	1		1	4
Skydeanlæg	2	2	2	2	2	10
Små idrætshaller (300-799 m2)	2			4		6
Store idrætshaller (>800 m2)	5	2	6	1	1	15
Svømmeanlæg	1		1	1		3
Tennisanlæg, udendørs	1	1	2	1	1	6
Hovedtotal	31	16	22	17	13	99

Man kan ikke ud fra antallet af faciliteter vurdere, om Vordingborg Kommune har en bedre dækning end andre kommuner, idet der er store forskelle mellem kommuner, både hvad angår geografi og befolkningsmæssig størrelse. Derfor er en mere retvisende måde at sammenligne på at se på facilitetsdækning som et udtryk for antal borgere i kommunen pr. idrætsfacilitet (det såkaldte forholdstal). Jo færre borgere om at dele hver idrætsfacilitet, desto lavere er forholdstallet, og desto *bedre* er facilitetsdækningen.

Tabel 3.3 viser en oversigt over facilitetsdækningen i Vordingborg Kommune samt regions- og landsgennemsnittet¹⁷. Tallene angiver forholdstal for de enkelte faciliteter.

Tabel 3.3: Facilitetsdækningen i Vordingborg Kommune i forhold til andre kommuner samt regions- og landsgennemsnit (forholdstal).

	Vordingborg Kommune	Region Sjælland	Danmark
Atletikanlæg	11.454	15.463	17.257
Fitnesscentre	3.524	4.217	4.232
Fodboldanlæg	2.181	2.879	3.087
Golfanlæg	45.816	27.834	29.346
Idrætslokaler/sale (<300 m ²)	3.054	2.783	2.586
Rideanlæg	11.454	7.732	9.968
Skydeanlæg	4.581	6.524	7.587
Små idrætshaller (300-799 m ²)	7.636	9.489	9.250
Store idrætshaller (>800 m ²)	3.054	3.422	3.538
Svømmeanlæg	15.272	17.767	15.294
Tennisanlæg, udendørs	11.454	8.268	8.922

De fleste facilitetstyper, der er i kommunen, har en bedre dækningsgrad end regions- og landsgennemsnit. Det gælder eksempelvis atletikanlæg, fitnesscentre, fodboldanlæg, skydeanlæg og små idrætshaller (300-799 m²).

Til gengæld har Vordingborg Kommune en dårligere facilitetsdækning i forhold regions- og landsgennemsnittet, når det drejer sig om golfanlæg, rideanlæg, og udendørs tennisanlæg.

Idrætshaller

Store idrætshaller (800 m² eller derover) er traditionelt set en vigtig del af kommunernes samlede facilitetsmasse, da hallerne er omdrejningspunkt for en række klassiske foreningsidrætter som håndbold, badminton og gymnastik. Hallerne er især vigtige rammer om børns idrætsaktiviteter, og det er ofte i forbindelse med fordelingen af haltider i de attraktive sene eftermiddags- og tidlige aften timer, at der lokalt er stor efterspørgsel og en oplevelse af mangel på haltid.

Afstand og transporttid til faciliteter spiller sammen med kulturelle og historiske forhold en rolle i forhold til de idrætsmønstre, der udvikler sig på lokalt plan. F.eks. kan tilstedeværelsen af en facilitet i lokalområdet være med til at sikre idrætsdeltagelse inden for specifikke aktiviteter.

¹⁷ Landsgennemsnittet er beregnet på baggrund af de kommuner, der råder over de enkelte typer af faciliteter. Det er ikke muligt at udregne en dækningsgrad for de kommuner, der ikke råder over en facilitet. Det reelle landsgennemsnit for de fleste facilitetstyper vil derfor være lavere end det her beregnede.

Nærhed er et afgørende forhold, som spiller ind på brugen af faciliteter. Det handler ikke kun om at skabe god adgang til faciliteter. Det er samtidig vigtigt, at faciliteterne er tilgængelige i nærheden af hjemmet, skolen eller arbejdspladsen. Langt de fleste, både børn og voksne, dyrker sport eller motion inden for et kvarters transporttid fra hjemmet eller arbejdspladsen (Pilgaard 2009).

I Kulturministeriets rapport 'Idræt for alle' blev det understreget, at kort transporttid og adgang til idrætsfaciliteter i nærområdet generelt spiller en afgørende rolle for idrætsdeltagelsen og befolkningens valg af idrætsaktiviteter (Kulturministeriet 2009). Kulturministeriets rapport baserede sig primært på resultater fra undersøgelsen 'Danskernes motions- og sportsvaner 2007', men nyere forskning har vist, at afstanden til og tilgængeligheden af idrætsfaciliteter ikke har så stor betydning for idrætsdeltagelsen hos hverken børn eller voksne, som man tidligere troede. Denne forskning har også vist, at størstedelen af både børn eller voksne ikke benytter den nærmeste idrætsfacilitet til deres aktiviteter, hvilket stiller spørgsmålstejn ved nærhedsprincippet betydning (Høyer-Kruse 2013).

Forholdstallene i tabel 3.3 viser, at dækningen af idrætshaller og mindre haller/sale i Vordingborg Kommune er bedre end landsgennemsnittet, og nedenstående kort viser desuden (se figur 3.1), at de fleste lokalområder i kommunen er dækket ind med en eller flere haller. Cirklerne på kortet er tegnet rundt om alle haller i kommunen og angiver en tre kilometers radius omkring hver idrætshal. Langt størstedelen af kommunens borgere bor relativt tæt ved en hal og tilmed typisk inden for en radius af tre kilometer. Det understreger, at dækningen af haller er god – selvom der også er enkelte områder med længere afstand til store og mindre idrætshaller.

Figur 3.1 Dækningen af store idrætshaller i Vordingborg Kommune.

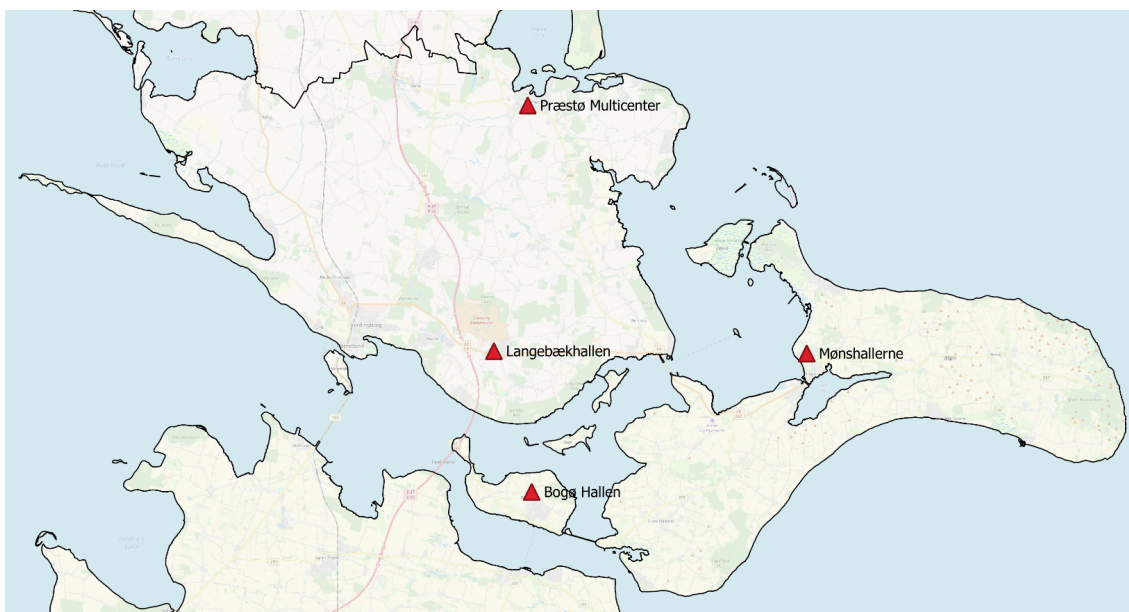

Behovet for et springcenter

Gymnastik – i den brede forståelse deraf – er en forholdsvis populær aktivitet blandt børn og unge i Vordingborg Kommune. 20 pct. af børn og unge på 4. til 10. klassetrin går til gymnastik, og det er klart højere end i de andre sjællandske kommuner, vi har undersøgt. Men vi ved ikke, hvor mange, der går til springgymnastik (se Del 1). Det er den suverænt mest populære aktivitet blandt pigerne (32 pct.) men der er også mange drenge, der går til gymnastik (9 pct.). Der er store variationer mellem skoledistrikterne på, hvor populær gymnastik er: 28 pct. i Præstø skoledistrikt mod kun 13 pct. i Svend Gønge skoledistrikt. Gymnastik er også topscorer i svarene fra pigerne på spørgsmålet, hvad de godt kunne tænke sig at gå til, mens det er et lille ønske blandt drengene.

I Vordingborg Kommune er der (jf. oplysninger i facilitetsdatabasen) fire steder, hvor der er udstyr særligt velegnet til springgymnastik. Det er Præstø Multicenter, Bogø Hallen, Mønshallerne samt Langebækhallen (se figur 3.2). Den lave andel af børn og unge, der dyrker gymnastik i Svend Gønge distriktet, kan muligvis hænge sammen med, at der ikke findes deciderede faciliteter til dette lokalområde. I Bårsehallen er der rent faktisk en springgrav – men hallens størrelse taget i betragtning (den er mindre end en halv hal) vurderes den ikke til at være særligt velegnet til springgymnastik for børn over 4. klassetrin. I lokalområdet Gåsetårn forefindes heller ikke springfaciliteter.

Figur 3.2 Placering af faciliteter særligt velegnede til springgymnastik.

En specialfacilitet som et springcenter vil give mest mening at lægge centralt i kommunen eller i det største bycenter, idet det sikrer at flest muligt har lettere adgang. Det vil dog også betyde, at gymnaster fra yderkanterne i kommunen vil have langt ind til et sådant center. Det mest sandsynlige scenarie er, at det kommer en begrænset antal foreninger og brugergrupper til gode, som geografisk ligger i nærheden af Vordingborg by. Mange gymnaster – især unge og voksne - vil sandsynligvis være villige til at rejse langt efter bedre faciliteter og udstyr – så et springcenter i Vordingborg by vil givetvis trække mange gymnaster fra resten af kommunen til.

Et godt eksempel på et springcenters betydning og effekt i en kommune kunne være Kildegården i Roskilde, hvor det nybyggede Idrættens Hus rummer haller og sale målrettet springgymnastik (eks. stortrampolin, tumbling og spring-rytme konkurrencegymnastik). Centerets etablering har haft en klar positiv effekt på gymnastikkens position og træningsmuligheder i Roskilde. Til gengæld kan en række af foreningerne i udkanten af Roskilde Kommune mærke at det nye center trækker medlemmerne ind mod byen.

Et andet eksempel er den selvejende institution Helsingehallernes nye springhal, som blev taget i brug i 2016. Den samlede anlægsudgift var ca. 20 mio. kr. Ifølge en artikel i Frederiksborg Amtsavis (den 23. februar 2017) steg medlemstallet i GymHelsingehallen med 20 til 25 procent på ganske få måneder, og i 2018 havde foreningen knap 1.500 medlemmer. Den 2.400 m² store hal, den næststørste på Sjælland, kan både bruges af springgymnaster, børnehold og forældre-barn-hold, som har glæde af de mange redskaber og trampoliner, der har en permanent placering i hallen. Hallen benyttes især af GymHelsingehallen men også af andre foreninger, og den lejes også ud til foreninger udenfor kommunen. I omtalte artikel i Frederiksborg Amtsavis fortæller foreningen, at blandt de nye medlemmer også er børn og unge, som er kommet fra andre foreninger i Nordsjælland.

De to eksempler viser, at en springhal kan anvendes af mange brugere, hvis hallen indrettes på en hensigtsmæssig måde. Erfaringer fra springhaller i andre kommuner viser, at det giver flere medlemmer hos de foreninger, som primært bruger hallen. Noget tyder på, at det også tiltrækker medlemmer fra andre foreninger, og det kan være foreninger, som ikke kan tilbyde lige så attraktive forhold. Der findes ikke undersøgelser af langtidseffekterne af oprettelsen af springhaller, men det kan være en mulig negativ effekt, at det bliver mindre attraktivt at være aktiv i foreninger, der ikke har samme forhold, hvilket kan føre til faldende medlemstal i disse foreninger. Og det kan samtidig gøre det vanskeligere at rekruttere instruktører og frivillige. Det anbefales derfor, at en etablering af en springhal får tilslutning fra alle relevante foreninger i kommunen, og at man forholder sig til, hvordan man reducerer den nævnte (mulige) negative effekt springhallen kan have for foreninger, der ikke ligger tæt på hallen.

Tilfredshed med idrætsanlæg

I de følgende afsnit om brugertilfredshed i idrætsanlæggene i Vordingborg Kommune fokuseres der primært på brugernes vurdering af deres tilfredshed med 19 udvalgte idrætsanlæg i kommunen: Bogø Idrætscenter, Bårsehallen, DGI Huset Vordingborg, Fanefjordhallen, Gåsetårnsskole Marienborg, Iselingeallen, Kastrup Hallen, Langebækhallen, Mønshallerne, Præstø Multicenter, Præstø Privatskole, Præstø Skole, Svend Gønge Hallen, Vintersbøllehallen, Vordingborg Hallen, VU-hallen, Ørslevhallen og Østmønhallen.

I begge spørgeskemaer til henholdsvis børn og unge samt voksne er tilfredshedsspørgsmålene fra tidligere undersøgelser¹⁸ gentaget. Når respondenterne i spørgeskemaundersøgelserne svarede, at de har brugt én (eller flere) facilitet(er) fra de 19 udvalgte idrætsanlæg, blev et ekstra spørgsmål 'aktiveret' om deres tilfredshed med det pågældende anlæg. Metoden for indsamling af spørgeskemadata for voksne og børn/unge er beskrevet tidligere i del I og del II.

For børnenes vedkommende er det kun 7.-10. klassetrin, der har fået de yderligere spørgsmål om de 19 idrætsanlæg. Dette skyldes, at vi vurderede, at tilfredshedsspørgsmålene havde en karakter og sværhedsgrad, der ikke egner sig til besvarelse af yngre børn.

I de to spørgeskemaundersøgelser blev vurderingen af idrætsfaciliteterne besvaret af 1.707 unge (7.-10. klasser) og 689 voksne. Dvs. at nogle unge og voksne tæller med flere gange i de tilfælde, hvor de benytter flere faciliteter, og derfor har givet deres vurdering af flere faciliteter. Man bør dog være opmærksom på, at svarene er indsamlet på forskellige måder. I undersøgelsen 'Fremtidens Idrætsfaciliteter' fra 2017 fik brugerne et papir-spørgeskema, mens de befandt sig på idrætsanlægget. I spørgeskemaundersøgelserne i Vordingborg Kommune har de unge besvaret spørgsmålene i skoletiden, mens de voksne respondenter (sandsynligvis) har siddet ved deres computer i hjemmet og besvaret spørgsmålene. I spørgeskemaundersøgelserne har respondenterne således ikke befundet sig på anlægget, mens de har vurderet anlægget, og det kan have påvirket deres svar. Derfor skal en sammenligning af resultaterne fra de to forskellige undersøgelser ske med stor varsomhed.

I alle nævnte undersøgelser har brugerne fået spørgsmål om en række forhold omkring idrætsanlægget, personalet og idrætsaktiviteterne. I spørgsmålene om tilfredshed med idrætsanlægget blev der anvendt en skala gående fra 'meget uenig' (1) til 'meget enig' (5). Ud fra brugernes svar er der udregnet et gennemsnit. Nedenfor vises først resultaterne for hele kommunen og dernæst resultaterne for de anlæg, hvor der er flest svar vedr. tilfredshed med anlægget.

Tabel 3.4 viser, at der er mindre tilfredshed med idrætsanlæggene i Vordingborg Kommune blandt brugerne sammenlignet med regions- og landsgennemsnit fra undersøgelsen i 2017.

¹⁸ Notatet kan findes her: https://www.sdu.dk/da/om_sdu/institutter_centre/c_isc/forskningsprojekter/projekter/2015fremtidensfaciliteter/kommunenotater

I notatet afrapporteres resultater om kapacitetsbenyttelse og brugertilfredshed for en række udvalgte idrætsanlæg i 23 kommuner. Resultaterne indgår i forskningsprojektet 'Fremtidens Idrætsfaciliteter – organisering, styring og ledelse'.

Tabel 3.4 Brugernes vurdering af deres tilfredshed med de idrætsanlæg de benytter på tværs af 19 idrætsanlæg i Vordingborg kommune - opdelt på unge og voksne (gennemsnit)

	Antal svar (voksne)	Samlet score (voksne)	Antal svar (unge)	Samlet score (unge)	Antal svar (alle)	Samlet score (alle)
Faciliteten er altid ren	580	3,6	1443	3,5	2023	3,6
Faciliteten er godt vedligeholdt	585	3,7	1437	3,5	2022	3,6
Faciliteten er velegnet til min(e) idræt(ter)	510	4,5	1373	3,4	1883	4,0
Faciliteten er rar at være i/på	522	4,3	1414	3,6	1936	4,0
Faciliteten har gode ankomstforhold	518	4,2	1381	3,6	1899	3,9
Faciliteten ligger i et trykt område	473	4,5	1401	3,6	1874	4,1
Faciliteten er inspirerende/ indbydende	594	3,6	1356	3,3	1950	3,5
Faciliteten er let at bruge og fungerer godt	565	4,2	1367	3,6	1932	3,9
Personalet er venligt	505	2,9	1025	3,5	1530	3,2
Personalet er nemt at komme i kontakt med	531	2,9	1038	3,3	1569	3,1
Personalet er hjælpsomt	514	2,8	1041	3,5	1555	3,2
Idrætsaktiviteterne, jeg går til, er godt planlagte	545	4,1	1106	3,5	1651	3,8
Idrætsaktiviteterne, jeg går til, har gode trænere/instruktører	501	3,7	1111	3,6	1612	3,7
Faciliteten har gode forhold for personer med fysisk funktionsnedsættelse	612	2,9	1071	3,3	1.683	3,1
Vordingborg Kommune samlet score (med funktionsnedsættelse)	-	3,7	-	3,5		3,6
Vordingborg Kommune samlet score (uden funktionsnedsættelse)*	-	3,8	-	3,5		3,7
Region Sjælland (2017)*	-	-	-	-	4.943	4,3
Hele landet (2017)*	-	-	-	-	22.238	4,3

* I undersøgelsen fra 2017 indgår ikke spørgsmålet om funktionsnedsættelse, så sammenligning skal ses på samlet score uden funktionsnedsættelse.

Tabel 3.5 viser tilfredsheden opdelt på de enkelte anlæg. De anlæg, som ligger i den lave ende, er bl.a. Fanefjordhallen, Kastrup Hallen, Præstø Skole, Ørslevhallen og Østmønhallen, som samlet har en score på 3,0. I den anden ende ligger Mønshallerne, DGI Huset Vordingborg og VU-hallen – alle med en samlet score på 4,0. Det er dog værd at bemærke, at skalaen går fra 1 til 5, hvor midterpunktet er 3 – så anlæggene i den lave ende er altså ikke decideret i den 'dårlige' ende af skalaen (1-2), men dog stadig dårligere end i andre kommuner jf. undersøgelsen fra 2017.

Tabel 3.5 Brugernes tilfredshed med de udvalgte idrætsanlæg i kommunen.

	Faciliteten er altid ren	Faciliteten er godt vedligeholdt	Faciliteten er velegnet til min(e) idræt(ter)	Faciliteten er rar at være i/på	Faciliteten har gode ankomstforhold	Faciliteten ligger i et trykt område	Faciliteten er inspirerende/indbydende	Faciliteten er let at bruge og fungerer godt	Personalet er venligt	Personalet er nemme at komme i kontakt med	Personalet er hjælpsomme	Idrætsaktiviteterne jeg går til er godt planlagte	Idrætsaktiviteterne jeg går til har gode trænere/instruktører	Faciliteten har gode forhold for personer med fysisk funktionsnedsættelse	Hovedtotal
Bogø Idrætscenter	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	3,0	3,8
Bårsehallen	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	3,0	3,8
DGI Huset Vordingborg	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Fanefjordhallen	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Gåsetornsskole Marienborg, Stor gymnastiksal	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Gåsetårnsskole Marienborg, Lille gymnastiksal	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Iseingehallen	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	4,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	4,0	3,0	3,1
Kastrup Hallen	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Langebækhallen	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,9
Mønsbølle og Svømmehallen	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Præstø Multicenter	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,9
Præstø Privatskole, Gymnastiksal	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	3,0	3,0	3,6
Præstø Skole, Gymnastiksal	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Svend Gønge Hallen	3,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	3,7
Vintersbøllehallen	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	3,0	3,8
Vordingborg Hallen	3,0	3,0	3,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	3,0	4,0	4,0	4,0	3,0	3,6
VU, hal	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Ørslevhallen	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Østmønthallen	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Hovedtotal	3,5	3,5	3,4	3,6	3,6	3,6	3,3	3,6	3,5	3,3	3,5	3,5	3,6	3,3	3,5

Brugernes samlede tilfredshed med idrætsanlæggene

Afslutningsvis blev brugerne bedt om at forholde sig til et overordnet spørgsmål om, hvor tilfredse de alt i alt er med det anlæg, som de bruger. Dette ses som et overordnet mål for, hvor tilfreds brugeren ud fra en helhedsbetragtning er med anlægget. Her anvendes en syv-punkts skala fra 'Meget utilfreds' (1) til 'Meget tilfreds' (7). I tabel 3.6 er der beregnet et gennemsnit for anlæggets samlede score i dette spørgsmål.

Tabel 3.6 Brugernes samlede erfaringer og tilfredshed med idrætsanlægget, opdelt på unge og voksne (gennemsnit).

Idrætsanlæg	Antal voksne	Score Voksne	Antal unge	Score unge	Samlet antal	Samlet score
Bogø Idrætscenter	20	4,8	90	4,5	110	4,6
Bårsehallen	8	4,6	162	4,7	170	4,7
DGI Huset Vordingborg	284	4,9	17	5,2	301	5,1
Fanefjordhallen	9	5,3	67	3,9	76	4,6
Gåsetårnsskole Marienborg, lille gymnastiksal	1	4,0	47	3,4	48	3,7
Gåsetårnsskole Marienborg, stor gymnastiksal	1	6,0	37	3,6	38	4,8
Iselinge hallen	16	4,1	136	4,3	152	4,2
Kastruphallen	10	4,6	79	3,8	89	4,2
Langebækhallen	20	4,9	151	4,9	171	4,9
Møns hallerne	115	5,0	67	5,9	182	5,4
Præstø multicenter	42	5,0	180	5,0	222	5,0
Præstø Privatskole	9	4,8	87	4,5	96	4,6
Præstø skole	13	5,7	95	4,1	108	4,9
Svend Gønge hallen	14	3,4	98	4,3	112	3,8
Vintersbøllehallen	33	4,4	92	4,4	125	4,4
Vordingborghallen	28	4,3	99	4,5	127	4,4
VU Faciliteten	26	5,0	75	4,9	101	5,0
Ørslevhallen	18	4,8	59	3,6	77	4,2
Østmønhallen	22	4,9	69	4,3	91	4,6
Total	689	4,8	1.707	4,4	2.396	4,6

Tabellen viser svarene på spørgsmålet: "På baggrund af dine samlede erfaringer med faciliteten, hvor tilfreds er du så alt i alt?".

Det er værd at bemærke, at de unge i undersøgelsen generelt er mindre tilfredse med idrætsanlæggene, end de voksne er. Det er stik modsat en tilsvarende undersøgelse i Næstved Kommune. For det første kan det skyldes, at der for nogle af anlæggene kun er meget få voksne der har svaret – og derfor er scoren mindre valid, end hvor flere voksne har svaret. Men måske skyldes de unges lavere tilfredshed også, at de i deres samlede erfaringer tænker tilgængelighed og sociale relationer ind i deres erfaringer med idrætsanlægget, dimensioner som voksne måske ikke tillægger lige så stor værdi som de unge?

Sammenlignes med gennemsnittene for andre kommuner og landsgennemsnittet fra un-

dersøgelsen i 2017 ligger Vordingborg i den lave ende i forhold til overordnet tilfredshed med idrætsanlæggene (tabel 3.7). Det er dog værd at bemærke, at den gennemsnitlige tilfredshed er god (på en syv-punkts skala er midtpunktet 4).

Tabel 3.7 Brugernes samlede tilfredshed med idrætsanlæggene de benytter i kommuner i Region Sjælland og på landsplan. Resultater fra Vordingborg Kommune sammenlignet med resultater fra undersøgelsen 'Fremtidens Idrætsfaciliteter' fra 2017.

Administrativt niveau (antal besvarelser)	Gennemsnit
Roskilde (981)	5,9
Holbæk (1.207)	6,0
Faxe (903)	6,0
Ringsted (141)	6,3
Stevns (346)	6,3
Næstved (1.283)	6,0
Vordingborg (2.396)	4,6
Region Sjælland (4.861)	6,0
Hele Landet (21.901)	6,2

Tabellen viser svarene på spørgsmålet: "På baggrund af dine samlede erfaringer med faciliteten, hvor tilfreds er du så, alt i alt?"

Kapacitetsanalyse

Dette kapitel formidler resultaterne fra målinger i foråret 2019 (ugerne 12-15) med et kame-rasystem, som måler benyttelsen af idrætshaller og -sale. Hensigten med målingerne er at få et retvisende billede af aktiviteterne i de udvalgte faciliteter og skabe overblik over, hvorvidt og hvorledes den eksisterende kapacitet i de pågældende haller/sale svarer til den bookedede tid.

For at kunne analysere benyttelsen i forhold til efterspørgslen er der for de udvalgte faci-liteter indhentet bookingskemaer for den periode, målingerne er foregået i faciliteterne. På den måde er det dermed også muligt at anskueliggøre, hvor stor en andel af de bookedede tider, der i praksis bliver benyttet til aktivitet.

Målingerne skal således give et detaljeret indblik i booking, benyttelse og fremmøde (se boks 3.1) af de udvalgt idrætsfaciliteter.

Endelig bliver resultaterne fra denne undersøgelse sammenholdt med resultater fra tidli-gere undersøgelser af kapacitetsudnyttelse i andre tilsvarende kommuner.

Boks 3.1: Forklaring af begreberne: booking, benyttelse og fremmøde

Booking (i pct.) er de tildelte tider i faciliteterne til aktiviteter. Efterspørgslen i form af bookede tider angiver arrangørers behov for tider i faciliteterne. Bookinginformationen for idrætsfaciliteter i undersøgelsen er indhentet fra kommunens/facilitetens bookingsystemer i samarbejde med kommune og idrætsanlæg. En facilitet har været anset for booket, når der har været en reservation.

Benyttelse (i pct.) angiver andelen af de timer i tidsrummene på hverdage (eller i weekender) fra 8-16, 16-22 eller 8-22 i registreringsperioden, hvor faciliteten reelt er i brug. En facilitet har været i brug, når der mindst har været én person til stede. Den ikke-benyttede tid udtrykker mulighed for at udnytte faciliteten til mere aktivitet.

Fremmøde til bookede tider (i pct.) angiver, hvor stor en del af de bookede tider i undersøgelsesperioden, som er blevet benyttet til aktiviteter. Fremfødeprocenten udtrykker således andelen af bookede tider, der reelt har været i brug. Lavere fremføde end booket tid kan have to årsager: Enten at aktivitetsdeltagerne udebliver fra deres tid, eller at de ikke benytter deres afsatte tid til fulde¹⁹.

Hvilke faciliteter indgår i undersøgelsen?

Undersøgelsen omfatter ti idrætshaller og -sale (se tabel 3.8). I de fleste af faciliteterne er der indsamlet målinger uden ophold eller fejl. I de få tilfælde af afbrud der har været i løbet af registreringsperioden, er bookingen af de pågældende tider blevet anvendt som 'aktivitet'.

Tabel 3.8 De udvalgte idrætsfaciliteter.

Facilitetsnavn	Facilitetstype
Bårsehallen	Mindre hal/sal
Iselingehallen	Idrætshal
Kastrup Hallen	Idrætshal
Langebækhallen	Idrætshal
Præstø Multicenter, hallen	Idrætshal
Præstø Skole, multisal	Mindre hal/sal
Svend Gønge Hallen	Idrætshal
Vintersbølle Hallen	Idrætshal
Vordingborg Hallen	Idrætshal
Ørslevhallen	Mindre hal/sal

Metode

Måling af aktiviteter i idrætsfaciliteter er ikke nyt. De første systematiske målinger af brugen af idrætsfaciliteter til videnskabelig og statistik anvendelse blev udviklet af Evald Bundgaard Iversen i 2012. Metoden indebar dengang manuelle målinger, hvor observatører var til stede i idrætsfaciliteten én gang i timen for at registrere, om der var aktivitet eller ej. Udover at registrere aktiviteten omfattede den manuelle måling også oplysninger om køns- og aldersfor-

¹⁹ Højere fremføde end booket tid kan skyldes at der er personer eller grupper, der benytter faciliteten uden at have booket denne.

delingen blandt aktivitetsdeltagerne samt oplysninger om organiserings- og aktivitetsform. Registreringerne blev skrevet ned i papirskemaer og efterfølgende tastet ind. Denne manuelle metode til måling af 'kapacitetsudnyttelse' i idrætsfaciliteter har været anvendt løbende i forskellige kommuner i årene 2013 til 2015.

Senest har metoden været anvendt i stor skala, idet over 500 idrætsfaciliteter fordelt på 23 kommuner har fået registreret aktiviteter i perioden uge 10-13 i 2017. Dette har været en del af forskningsprojektet 'Fremtidens Idrætsfaciliteter', hvor kapacitetsudnyttelse måles som en del af et større performance-kompleks for idrætsanlæg i Danmark. I denne sammenhæng blev papir-skemaet erstattet af en app på smartphones, hvor aktivitetsregistreringerne blev skrevet ind.

Fælles for de manuelle målinger er, at de har krævet en del arbejdsmæssige ressourcer, idet de bl.a. forudsætter tilstedeværelse af en observatør i ca. 10 minutter hver time i hver af de udvalgte faciliteter i løbet af dagen. Derfor er kameramålinger i denne undersøgelse interessante, idet de ikke kræver tilstedeværelse af observatører, og i øvrigt kan programmeres til at måle med en højere frekvens (flere gange i timen) og dermed øge mængden af data med et væsentligt lavere ressourceforbrug.

Kamerasystemets processer og persondata

Kamerasystemet, der indgår i denne undersøgelse, hedder HallMonitor (www.hallmonitor.dk) og er udviklet af Webitall ApS. HallMonitor-systemet består af en cloudbaseret softwareplatform og et antal kamera-enheder som monteres i idrætsfaciliteterne. Kamera-enhederne konfigureres til at tage et antal billeder i timen, typisk 2, i et nærmere defineret tidsrum. I en almindelig idrætshal vil anvendelsen ofte ligge i tidsrummet fra klokken 8 om morgenen til klokken 22 om aftenen.

Når billedet er taget af kamera-enheden, sendes dette via en krypteret forbindelse til cloudplatformen med transport via enten 3G eller 4G. Billederne lægges i et storage, som ingen andre end Webitall har adgang til.

Efter afsendelse af billedet fra kamera-enheden slettes billedet fra enhedens hukommelse, og der ligger således ingen billeder på de enkelte enheder.

Et automatiseret script på softwareplatformen behandler herefter billederne fra enhederne. Selve behandlingen foregår på den måde, at billedet analyseres via et neuralt netværk, som foretager en persontælling på billedet, de fundne personer markeres på billedet, hvorefter hele billedet sløres irreversibelt (se billede 3.1). Denne proces tager mindre end 10 min. fra billedet er taget. Der findes ikke backup af de uslørede billeder og platformen gemmer således ikke persondata på facilitetsbrugerne.

Personoplysninger er dermed kun henførbare i det korte øjeblik, der er mellem, at det pågældende billede bliver taget, og indtil det bliver sløret. Hjemlen til at foretage denne behandling er databeskyttelsesforordningens art. 6, stk. 1, litra e, hvoraf fremgår, at behandlingen kan foretages uden samtykke, da der er tale om forskning i samfundets interesse. CISC har således hjemmel til at behandle de personhenførbare billeder frem til de er anonymiserede. Herefter er de ikke længere omfattet af reglerne om databeskyttelse.

Billede 3.1. Eksempel på billede fra Bårsehallen efter systemets sløring.

Billede 3.2. Placering af kamera (markeret i cirkel) i Bårsehallen

Placering og oplysning

Der blev sat én kamera-enhed op i hver af de udvalgte fem faciliteter. I hallerne blev kameraet placeret 3-4 meter oppe i den ene ende af hallen, så et så stort område af det samlede hal-gulv kunne observeres (se billede 3.2). I de mindre sale blev kameraerne placeret i et hjørne oppe under loftet. Ved indgangene til faciliteterne blev der opsat sedler med orientering om undersøgelsens formål og observationernes art – herunder at det ikke ville være muligt at genkende personer på billederne på grund af systemets sløring af disse.

Bookingoplysninger

Endelig er der indsamlet bookingoplysninger i samarbejde med Vordingborg Kommune for de udvalgte idrætsfaciliteter for de samme uger, som kamera-målingerne er udført. Det har ikke været muligt at ind-

hente oplysninger om bookinger i 'skole-tiden', hvorfor der tages udgangspunkt i at skoler og institutioner har fuld rådigheder over idrætsfaciliteterne i tidsrummet 8-16 alle hverdage.

Booking og benyttelse

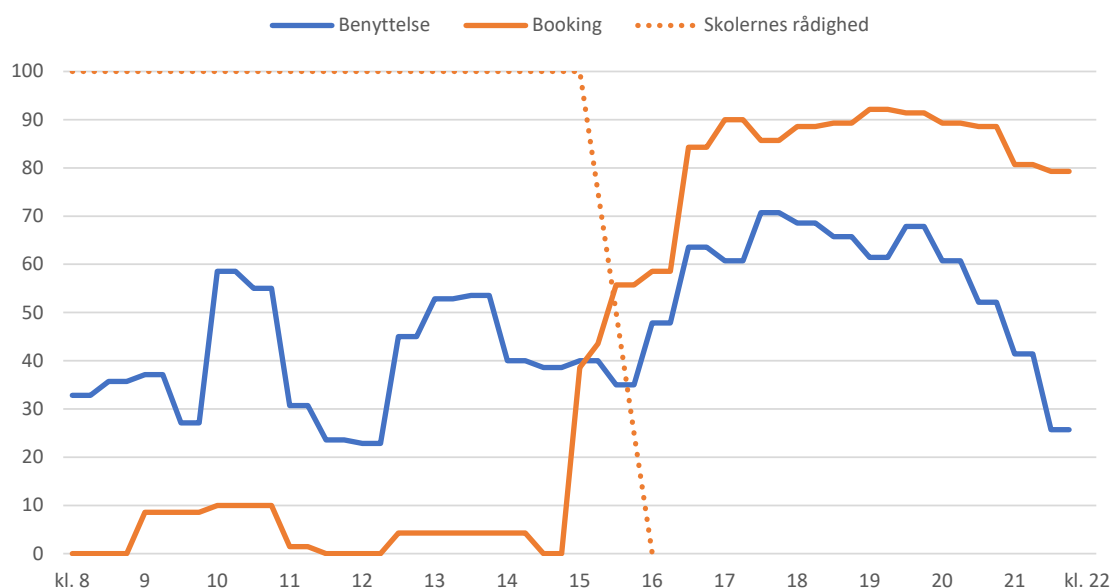
Dette afsnit ser nærmere på booking, benyttelse (samt fremmøde) i de udvalgte idrætsfaciliteter. Resultaterne er opdelt på facilitetstyper, tidsrum og hverdage/weekender.

Tabellerne herunder viser faciliteternes booking, benyttelse og fremmøde på hverdage og weekender i tidsrummene 8-16 og 16-22.

Hverdage

Figur 3.3 viser booking og benyttelse fra kl. 8 til kl. 22 i hverdage på tværs af alle syv idrætshaller i kommunen. Det har ikke været muligt at få bookingoplysninger for 'skoletiden', så der er sat en fiktiv (om end sandsynlig) graf ind for skolernes rådighed af hallerne. Grafen for benyttelse viser at der på tværs af hverdage er masser af ledig kapacitet i både skolernes rådighedstid og i fritidsbrugernes tider om eftermiddagen og aftenen. Især de tidlige eftermiddagstimer fra 16 til 17 er ledige i mange haller.

Figur 3.3 Booking og benyttelse af idrætshaller i Vordingborg Kommune kl. 8-22 i hverdage (pct.)

I tidsrummet kl. 8-16 har det som nævnt ikke været muligt at indhente bookingoplysninger, så den beregnede fremmøde-procent er langt over 100 mange steder. Men benyttelsen viser tydeligt at der er mange ledige timer på tværs af idrætshaller og mindre haller/sale (se tabel 3.9).

Tabel 3.9 Booking, Benyttelse og fremmøde til/brug af faciliteter kl. 8-16 i hverdage (pct.).

Facilitetstype	Facilitetsnavn	Booking	Benyttelse	Fremmøde
IDRÆTSHALLER	Iselinge Hallen	0	25	- *
	Kastrup Hallen	12	40	>100 *
	Langebæk Hallen	4	56	>100 *
	Præstø Multicenter, hallen	6	33	>100 *
	Svend Gønge Hallen	0	61	- *
	Vintersbølle Hallen	9	26	>100 *
	Vordingborg Hallen	37	34	93
	Samlet gennemsnit	10	39	>100 *
MINDRE HALLER/ SALE	Bårsehallen	40	13	34
	Præstø Skole, multisal	0	31	- *
	Ørslevhallen	3	29	>100 *
	Samlet gennemsnit	14	24	>100 *

* højt fremmøde skyldes her manglende bookingoplysninger om tidsrummet 8-16.

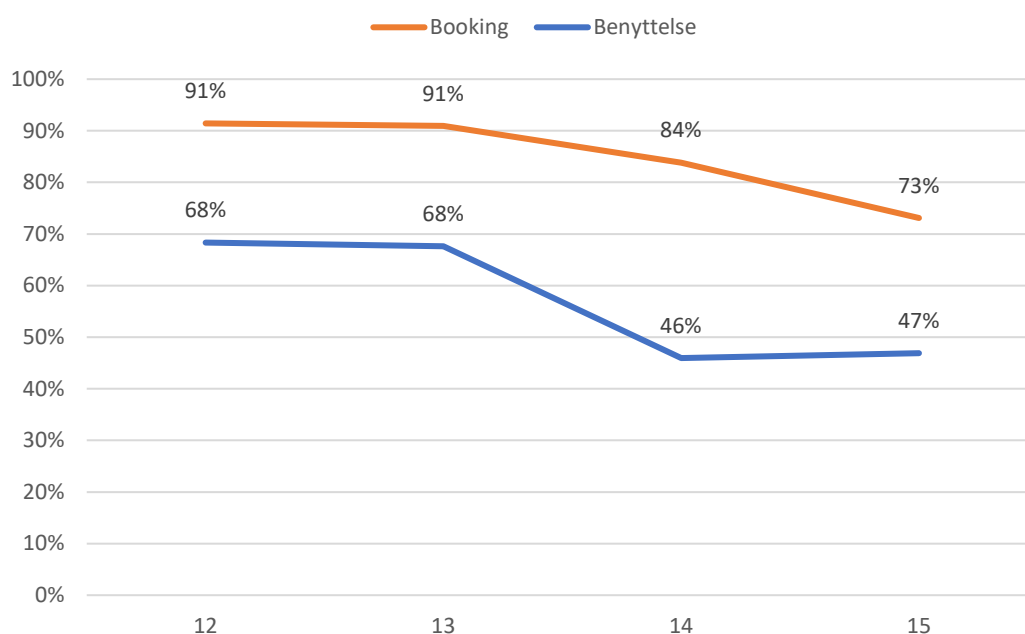
I tidsrummet kl. 16-22 har vi bookingoplysninger, og de viser, at det er de færreste faciliteter, der er booket helt op (se tabel 3.10). Men det viser sig også, at den reelle benyttelse generelt er noget mindre, end hvad der er booket til. Disse resultater stemmer fuldstændig overens med lignende resultater fra andre kommuner, hvor der også er mindre benyttelse end bookedede timer.

Tabel 3.10 Booking, Benyttelse og fremmøde til/brug af faciliteter kl. 16-22 i hverdage (pct.).

Facilitetstype	Facilitetsnavn	Booking	Benyttelse	Fremmøde
IDRÆTSHALLER	Iselinge Hallen	79	60	76
	Kastrup Hallen	74	45	61
	Langebæk Hallen	85	41	48
	Præstø Multicenter, hallen	86	65	75
	Svend Gønge Hallen	87	53	61
	Vintersbølle Hallen	83	59	71
	Vordingborg Hallen	100	78	78
	Samlet gennemsnit	85	57	67
MINDRE HALLER/ SALE	Bårsehallen	74	46	63
	Præstø Skole, multisal	65	42	65
	Ørslevhallen	85	36	43
	Samlet gennemsnit	75	42	56

Som nævnt er der registreret aktiviteter over 4 uger, hvor indendørsæsonen har været af-tagende over hele perioden. Figur 3.4 viser at både booking og benyttelse har været højere i uge 12 og 13 i starten af registreringsperioden. Og både booking og benyttelse er faldet i de efterfølgende uger 14 og 15, hvor bl.a. gymnastiksæsonen så småt er gået på hæld. Men benyttelsen er faldet mere brat end bookingen, hvilket tyder på, at en del bookinger er 'sæson-bookinger', som ikke har taget hensyn til, at sæsonen måske er endt før beregnet?

Figur 3.4 Booking og benyttelse i idrætshaller i tidsrummet 16-22 i hverdage på tværs af de fire registreringsuger (pct.).

Weekender

Weekender er markant mindre brugte i faciliteterne end hverdagene. Tabel 3.11 og 3.12 viser, at selvom mange faciliteter er booket lige så meget i weekenden som i hverdagene, er benyttelsen meget lavere. Og modsat hverdagene er tiderne 8-16 mere benyttede end tiderne 16-22. I weekenderne er det værd at bemærke, at der for en del af faciliteterne er et meget lavt fremmøde, dvs. hvor brugerne ikke møder frem til/benyttter deres reservede tider.

Tabel 3.11 Booking, Benyttelse og fremmøde til/brug af faciliteter kl. 8-16 i weekender (pct.).

Facilitetstype	Facilitetsnavn	Booking	Benyttelse	Fremmøde
IDRÆTSHALLER	Iselinge hallen	58	34	59
	Kastrup Hallen	16	8	48
	Langebæk hallen	63	18	29
	Præstø Multicenter, hallen	50	35	70
	Svend Gønge Hallen	47	33	70
	Vintersbølle Hallen	63	27	43
	Vordingborg Hallen	88	29	33
	Samlet gennemsnit	55	26	48
MINDRE HALLER/ SALE	Bårsehallen	45	16	36
	Præstø Skole, multisal	6	9	>100
	Ørslevhallen	56	45	79
	Samlet gennemsnit	36	23	64

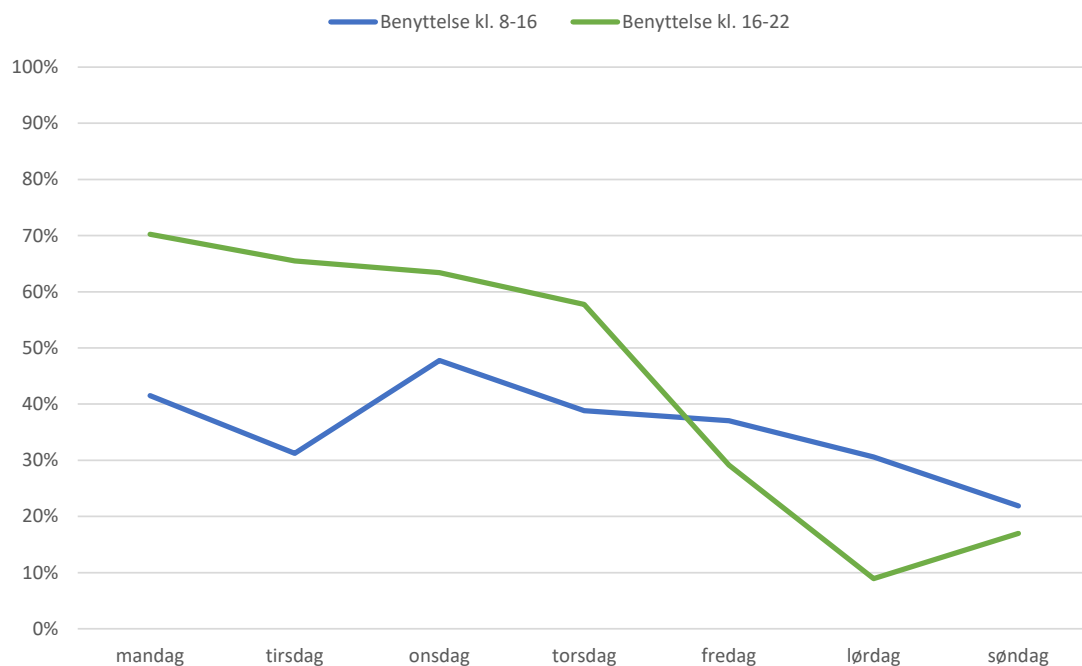
Tabel 3.12 Booking, Benyttelse og fremmøde til/brug af faciliteter kl. 16-22 i weekender (pct.).

Facilitetstype	Facilitetsnavn	Booking	Benyttelse	Fremmøde
IDRÆTSHALLER	Iselinge hallen	46	19	41
	Kastrup Hallen	13	0	0
	Langebæk hallen	100	1	1
	Præstø Multicenter, hallen	29	30	>100
	Svend Gønge Hallen	14	11	85
	Vintersbølle Hallen	50	4	8
	Vordingborg Hallen	100	25	25
	Samlet gennemsnit	50	13	26
MINDRE HALLER/ SALE	Bårsehallen	0	0	-
	Præstø Skole, multisal	4	3	75
	Ørslevhallen	40	19	47
	Samlet gennemsnit	15	7	50

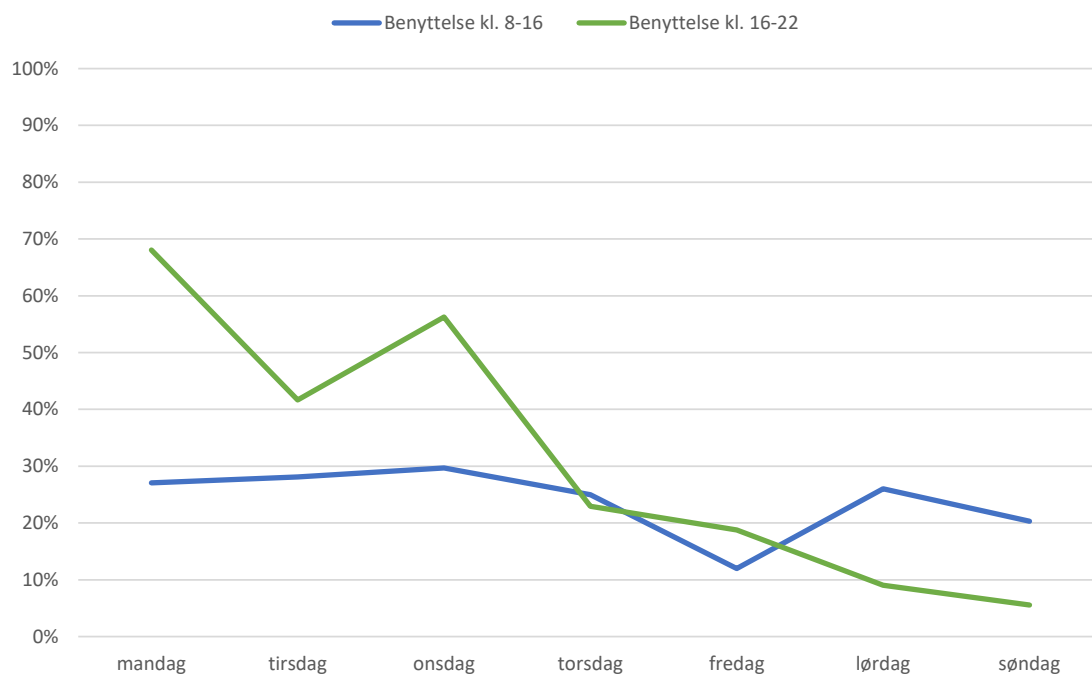
Benyttelse i løbet af ugen

Aktiviteterne i idrætshallerne er på deres højeste i starten af ugen og aftager kraftigt om fredagen og i løbet af weekenden (se figur 3.5). Samme mønster gør sig gældende i de mindre haller/sale, hvor aktiviteterne dog både er lidt mindre hyppige og aftager allerede om torsdagen (se figur 3.6).

Figur 3.5 Benyttelse af idrætshaller i tidsrummene 8-16 og 16-22 i løbet af ugen (pct.).

Figur 3.6 Benyttelse af mindre haller/sale i tidsrummene 8-16 og 16-22 i løbet af ugen (pct.).

Antal aktive

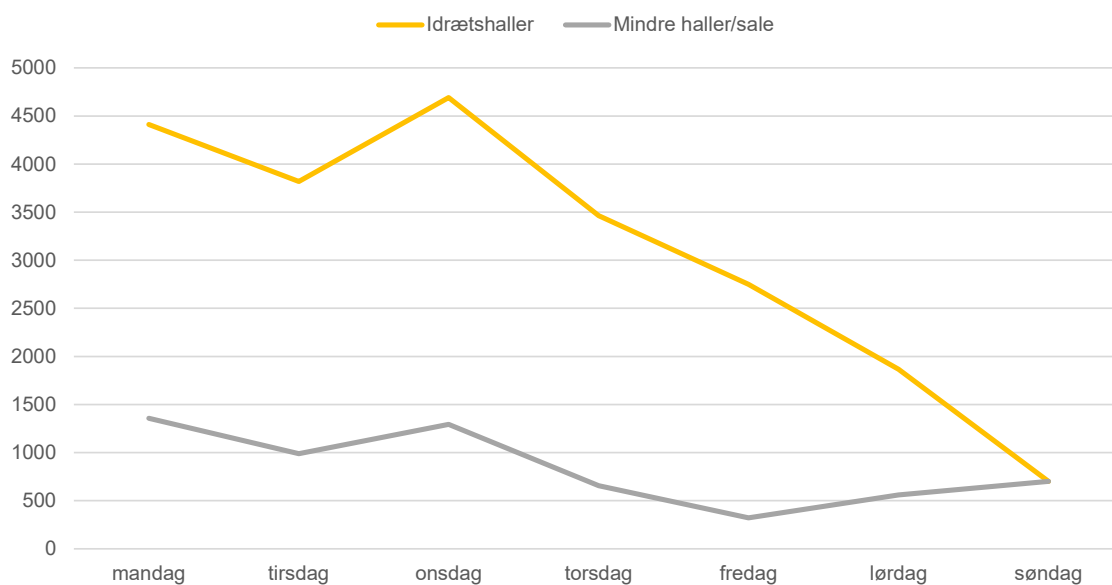
En anden måde at vurdere aktiviteterne i idrætshaller er at se på, hvor mange aktivitetsdeltagere der er pr. aktivitet på tværs af registreringsperioden (tabel 3.13). Her er Svend Gønge Hallen og Vordingborg Hallen de faciliteter med flest aktiviteter – men Langebækhallen er den facilitet med flest antal aktive i alt. Typen af aktiviteter har naturligvis stor indflydelse på antallet af udøvere pr. aktivitet – hvor faciliteter med eksempelvis mange badmintonaktiviteter vil have et lavere tal end faciliteter, hvor der eksempelvis er mange gymnastikaktiviteter.

Tabel 3.13 Oversigt over aktivitetsforløb og antal aktive i idrætshaller og mindre haller/sale.

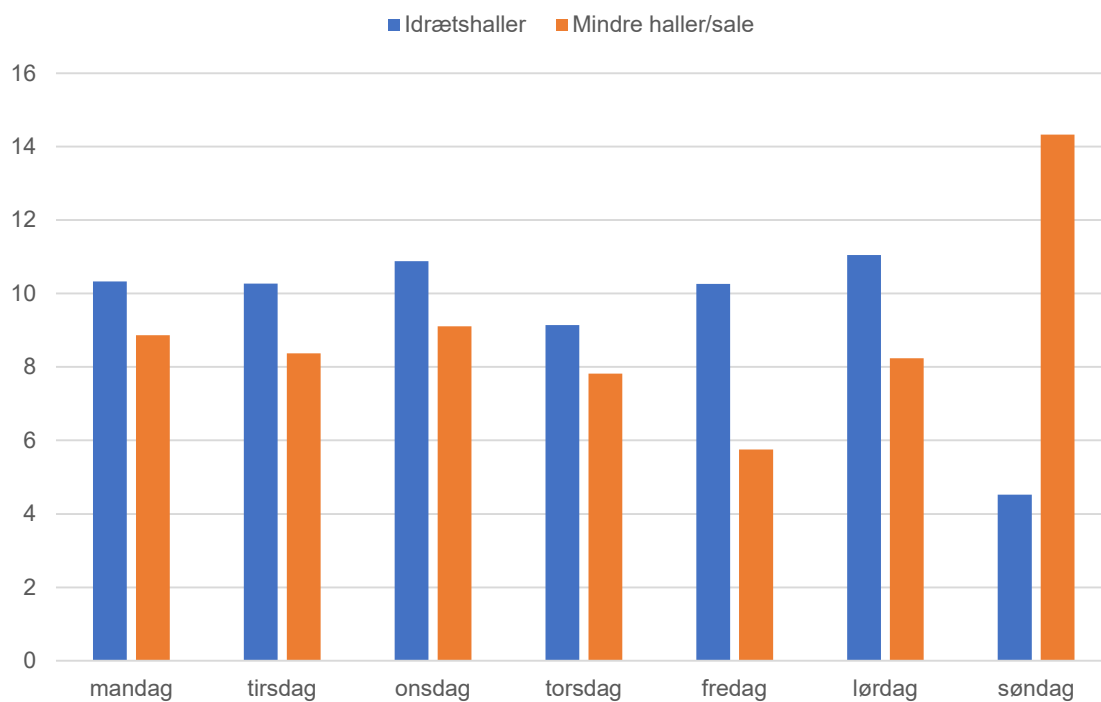
Facilitetstype	Facilitetsnavn	Antal aktiviteter	Totalt antal aktive	Antal udøvere pr. aktivitet	Maks. af antal aktive
IDRÆTSHALLER	Iselingehallen	299	1.946	7	32
	Kastrup Hallen	248	2.508	10	43
	Langebækhallen	304	4.301	14	61
	Præstø Multicenter, hallen	335	3.439	10	58
	Svend Gønge Hallen	387	3.991	10	43
	Vintersbølle Hallen	266	2.011	8	33
	Vordingborg Hallen	362	3.507	10	38
	Samlet gennemsnit	2201	21.703	10	61
MINDRE HALLER/ SALE	Bårsehallen	188	1.078	6	24
	Præstø Skole, multisal	216	2.523	12	45
	Ørslevhallen	266	2.278	9	71
	Samlet gennemsnit	670	5.879	9	71

Antallet af aktive i både idrætshaller og mindre haller/sale følger mønsteret, hvor 'aktivitetsniveauet' er faldende fra torsdag/fredag og igennem weekenden (se figur 3.7). På nær søndag ligger antallet af udøvere pr. aktivitet i idrætshaller stabilt, hvorimod den er noget lavere om fredagen i mindre haller/sale, dvs. at der om fredagen er noget færre udøvere pr. aktivitet (se figur 3.8).

Figur 3.7 Antal aktive i alt fordelt på ugedage i idrætshaller og mindre haller/sale.

Figur 3.8 Antal aktive pr. aktivitet fordelt på ugedage i idrætshaller og mindre haller/sale.

Opsamling og sammenligninger

Kameramålingerne i de fire uger i de syv idrætshaller viser, at:

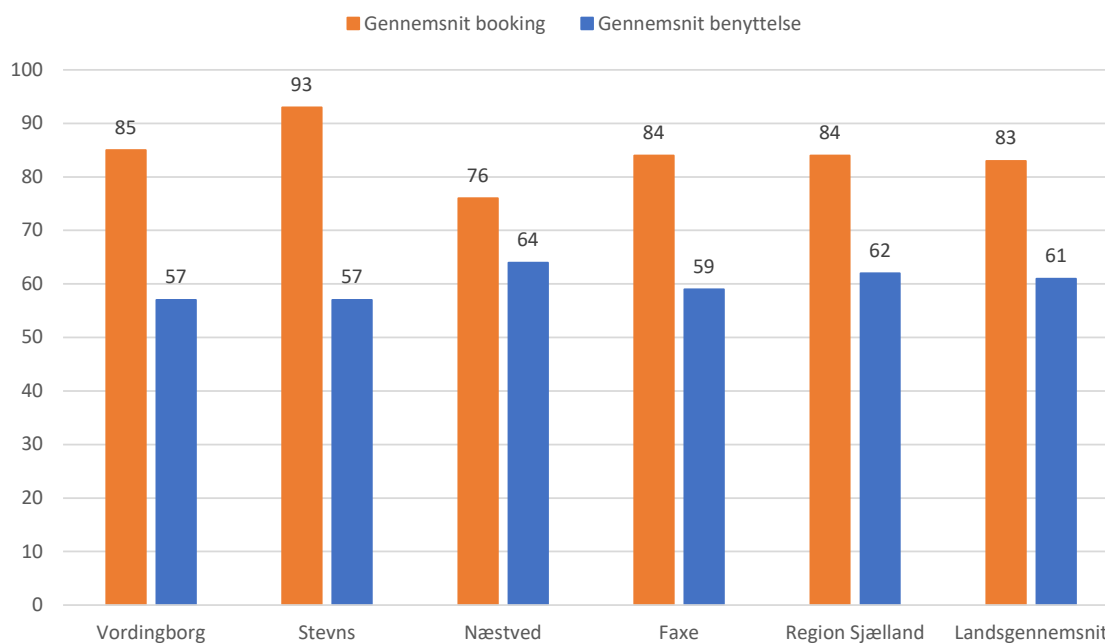
- Idrætshallerne er benyttet mere i tidsrummet 16-22 end i tidsrummet 8-16 i hverdage. Der er dog ikke stor forskel.
- Benyttelsen af idrætshallerne falder i løbet af ugens hverdage med fredag som den mindst benyttede hverdag.
- Antallet af personer pr. aktivitetsforløb falder ligeledes i løbet af ugens dage.
- Der er stadig stor ledig kapacitet i weekenderne.

Målingerne i de tre mindre haller/sale viser, at:

- Salene har en noget lavere benyttelse end bookingen umiddelbart giver indtryk af.
- Der er stor ledig kapacitet i weekenderne i salene.

Sammenlignet med tidligere målinger i marts 2017 i idrætshaller i tidsrummet 16-22²⁰, så har idrætshallerne i Vordingborg Kommune en benyttelse, der svarer til regions- og landsgennemsnittet og nabokommuner (se figur 3.9). Det står dog også klart, at Vordingborg Kommune har samme udfordring med bookinger, der er væsentlig højere, end hvad der reelt bliver benyttet til aktiviteter.

Figur 3.9 Sammenligning af tidligere resultater med nye målinger i tidsrummet 16-22 i hverdage (pct).

²⁰ Fra forskningsprojektet 'Fremtidens Idrætsfaciliteter'.

Idrætshallernes fysiske tilstand

I denne delundersøgelse fokuseres der på idrætshallernes fysiske tilstand i kommunen. Først introduceres metode og fremgangsmåde for dataindsamlingen. Dernæst gennemgås resultaterne for den fysiske tilstand for hver deltagende idrætshal. Og endelig præsenteres den fysiske tilstand samlet set og i sammenligning med regions- og landsgennemsnit²¹.

Undersøgelsen er gennemført i månederne maj til juni 2018 i de samme idrætshaller, der er målt kapacitetsudnyttelse i (se tabel 3.8): Bårsehallen, Iselingehallen, Kastrup Hallen, Langbækhallen, Præstø Multicenter (hallen), Præstø Skole (multisal), Svend Gønge Hallen, Vintersbølle Hallen, Vordingborg Hallen og Ørslevhallen.

Metode

Der fokuseres på de dele af idrætshallernes fysiske tilstand, som antages at have betydning for brugeroplevelsen.

Mange kommuner får løbende udarbejdet eftersyn af idrætsfaciliteter og idrætsanlæg i kommunen. Ofte sker det med henblik på at kortlægge tilstand og renoveringsbehov, som efterfølgende danner baggrund for at prioritere vedligeholdelses- og renoveringsindsatser.

Der findes imidlertid ingen standardiserede metoder til samlet at vurdere forhold i idrætsanlægs fysiske tilstands betydning for brugeroplevelsen, som bruges på tværs af kommuner. Dette har litteratursøgning og henvendelse til interessenter i branchen bekræftet. Derfor har ét blandt mange udkommer fra forskningsprojektet 'Fremtidens Idrætsfaciliteter' været en ensartet metode, der giver mulighed for at sammenligne idrætsfaciliteter på tværs af kommuner.

Metoden undersøger idrætsanlægs fysiske tilstand på tre områder:

- 1) Konstruktioner.
- 2) Indvendige forhold med betydning for brugeroplevelsen (med særligt fokus på aktivitetslokalerne).
- 3) Indeklima – med fokus på, hvordan det generelt er at opholde sig i anlægget.

Tidligere eksempler på undersøgelser af idrætsanlægs fysiske tilstand har været baseret på halinspektørers vurderinger af idrætsanlægs tilstand (Grontmij Carl Bro, 2008; Grontmij, 2011). En fordel ved denne metode er, at personen, der vurderer idrætsanlægget, har et godt kendskab til idrætsanlægget. Omvendt er det en ulempe, at halinspektører ikke er uddannet til at foretage en sådan vurdering, og at de har meget forskellig uddannelsesmæssige og erfaringsmæssige forudsætninger herfor (Forsberg, Iversen og Høyer-Kruse, 2017).

For at øge ensartetheden i vurderingerne af idrætsanlægs fysiske tilstand er vurderingerne foretaget af personer, der har en uddannelsesmæssig ensartet baggrund som konstruktør eller tilsvarende bygningsmæssig faglighed (herefter kaldet konstruktøren). Konstruktøren er blevet bedt om at foretage en faglig vurdering af idrætsanlæggenes fysiske tilstand.

21 Se tidligere note om resultater fra forskningsprojektet 'Fremtidens Idrætsfaciliteter'.

Data blev indsamlet via spørgeskemaer, som var suppleret med fyldigt informationsmateriale om de enkelte spørgsmål. Dataindsamlingen blev afsluttet i juni 2019.

Metoden er baseret på vurdering af den fysiske tilstand ud fra en fire-punkts skala (1 er bedst og 4 er dårligst). Som det vil fremgå nedenfor, er scoren 2 ofte knyttet til en beskrivelse, der ikke synes at kræve øjeblikkelig handling, mens en score på 3 eller 4 i højere grad synes at kræve handling. Uanset at en score på 3 eller 4 således angiver en dårlig tilstand, er det dog ikke muligt entydigt at definere, hvornår en bygnings tilstand ikke er tilfredsstillende. Om der er tale om et vedligeholdelsesefterslæb, afhænger af, hvad organisationens målsætning for vedligeholdelsesstandard er. Det er dermed op til kommunen og det enkelte idrætsanlæg at drøfte og beslutte, hvilken vedligeholdelsesstandard man ønsker at stræbe efter.

Besvarelsene er opdelt i seks hovedkategorier, som tabeller og figurer er struktureret efter. De seks hovedkategorier er:

- Grundlæggende konstruktioner
- Aktivitetsområder
- Udendørs ankomst forhold
- Indendørs opholdsarealer
- Omklædningsrum
- Dagslys og transparens

På baggrund af vurderingerne på disse seks kategorier skabes et overblik over idrætsfaciliteternes fysiske tilstand. Derudover angives afslutningsvis et gennemsnit for den fysiske tilstand af de 10 idrætshaller i forhold til regionalt og nationalt gennemsnit fra tidligere lignende undersøgelser i 2018.

Den grundlæggende konstruktion

Tabel 3.14 Den grundlæggende konstruktion

Idrætsfacilitet	Klimaskal (tag, vægge, vinduer mv.)	Isolering	Samlet
Bårsehallen	3,0		3,0
Iselinge Hallen	2,0		2,0
Kastrup Hallen	2,0		2,0
Langebækhallen	2,0	2,0	2,0
Præstø Multicenter, hallen	1,0		1,0
Præstø Skole, multisal	2,0		2,0
Svend Gønge Hallen	2,0		2,0
Vintersbølle Hallen	3,0	3,0	3,0
Vordingborg Hallen	2,0		2,0
Ørslevhallen	2,0		2,0
	2,1	2,5	2,1

Konstruktøren har svaret på følgende spørgsmål:

Klimaskal (tag, vægge, vinduer mv.)

- 1 (bedst) - God tilstand
- 2 - Mindre skader af kosmetisk karakter
- 3 - Større skader, der kræver renovering
- 4 (dårligst) - Kritiske skader som skal udbedres straks (fx ved fugtindtrængning eller konstateret skimmelsvamp eller lignende)
- Ved ikke / kan ikke opgøres

Isolering

- 1 (bedst) - Faciliteten er isoleret/efterisoleret, så det lever op til gældende standarder
- 2 - Faciliteten lever ikke op til nyeste standard, men vurderes at opfylde isoleringskravene fra BR98 eller senere
- 3 - Faciliteten er ikke tilstrækkeligt isoleret og bør efterisoleres
- 4 (dårligst) - Faciliteten er meget ringe isoleret og skal efterisoleres snarest
- Ved ikke / kan ikke opgøres

Aktivitetsområder

Tabel 3.15. Aktivitetsområder

Idrætsfacilitet	Gulve i aktivitetsområder	Indeklima (på baggrund af f.eks. varme og ventilation)	Samlet
Bårsehallen	2,0	2,0	2,0
Iselingeallen	2,0	2,0	2,0
Kastrup Hallen	2,0	2,0	2,0
Langebækhallen	2,0	2,0	2,0
Præstø Multicenter, hallen	1,0	1,0	1,0
Præstø Skole, multisal	2,0	2,0	2,0
Svend Gønge Hallen	2,0	2,0	2,0
Vintersbølle Hallen	2,0	2,0	2,0
Vordingborg Hallen	3,0	2,0	2,5
Ørslevhallen	2,0	2,0	2,0
	2,0	1,9	2,0

Konstruktøren har svaret på følgende spørgsmål:

Gulve i aktivitetsområder

- 1 (bedst) - Gulvene er godt vedligeholdt
- 2 - Gulvene er acceptabelt vedligeholdt
- 3 - Gulvene trænger til at blive repareret eller vedligeholdt snarest
- 4 (dårligst) - Gulvene trænger til at blive udskiftet
- Ved ikke / kan ikke opgøres

Indeklima (på baggrund af fx varme og ventilation)

- 1 (bedst) - Indeklimaet er meget godt
- 2 - Indeklimaet er godt
- 3 - Indeklimaet er mindre godt
- 4 (dårligst) - Indeklimaet er dårligt
- Ved ikke / kan ikke opgøres

Ankomstforhold

Tabel 3.16 Ankomstforhold – udendørs

Idrætsfacilitet	Ankomstforhold (fliser, indgangsforhold mv.)	Udendørs kunstig belysning ved ankomstrådet	Samlet
Bårsehallen	3,0	3,0	3,0
Iselingeallen	3,0	3,0	3,0
Kastrup Hallen	2,0	2,0	2,0
Langebækhallen	2,0	2,0	2,0
Præstø Multicenter, hallen	1,0	1,0	1,0
Præstø Skole, multisal	2,0	3,0	2,5
Svend Gønge Hallen	3,0	3,0	3,0
Vintersbølle Hallen	3,0	3,0	3,0
Vordingborg Hallen	3,0	3,0	3,0
Ørslevhallen	2,0	3,0	2,5
	2,4	2,6	2,5

Konstruktøren har svaret på følgende spørgsmål:

Ankomstforhold (fliser, indgangsparti mv.)

- 1 (bedst) - Ankomstrådet er godt vedligeholdt
- 2 - Ankomstrådet er vedligeholdt
- 3 - Ankomstrådet er dårligt vedligeholdt
- 4 (dårligst) - Ankomstrådet er misligholdt
- Ved ikke / kan ikke opgøres

Udendørs kunstig belysning ved ankomstråde

- 1 (bedst) - Det udendørs ankomstråde er meget godt oplyst
- 2 - Det udendørs ankomstråde er oplyst
- 3 - Det udendørs ankomstråde er delvist oplyst
- 4 (dårligst) - Det udendørs ankomstråde er (næsten) ikke oplyst
- Ved ikke / kan ikke opgøres

Opholdsarealer

Tabel 3.17 Opholdsarealer – indendørs

Idrætsfacilitet	Indeklima (på baggrund af fx varme og ventilation)	Inventar (borde, stole mv.)	Samlet
Bårsehallen	2,0		2,0
Iselinge Hallen	3,0	3,0	3,0
Kastrup Hallen	3,0	2,0	2,5
Langebækhallen	2,0	3,0	2,5
Præstø Multicenter, hallen	2,0	1,0	1,5
Præstø Skole, multisal	2,0		2,0
Svend Gønge Hallen	2,0	2,0	2,0
Vintersbølle Hallen	2,0	3,0	2,5
Vordingborg Hallen	2,0	3,0	2,5
Ørslevhallen	2,0		2,0
	2,2	2,4	2,3

Konstruktøren har svaret på følgende spørgsmål:

Indeklima (på baggrund af fx varme og ventilation)

- 1 (bedst) - Indeklimaet er meget godt
- 2 - Indeklimaet er godt
- 3 - Indeklimaet er mindre godt
- 4 (dårligst) - Indeklimaet er dårligt
- Ved ikke / kan ikke opgøres

Inventar (borde, stole mv.)

- 1 (bedst) - Inventaret fremstår nyt og/eller godt vedligeholdt
- 2 - Inventaret fremstår næsten nyt og/eller tilstrækkeligt vedligeholdt
- 3 - Inventaret fremstår acceptabelt, men trænger til vedligehold
- 4 (dårligst) - Inventaret er slidt og bør snarest udskiftes
- Ved ikke / kan ikke opgøres

Omklædningsrum

Tabel 3.18 Omklædningsrum

Idrætsfacilitet	Omklædningsrum
Bårsehallen	3,0
Iselingehallen	4,0
Kastrup Hallen	3,0
Langebækhallen	3,0
Præstø Multicenter, hallen	2,0
Præstø Skole, multisal	3,0
Svend Gønge Hallen	1,0
Vintersbølle Hallen	3,0
Vordingborg Hallen	3,0
Ørslevhallen	3,0
	2,8

Konstruktøren har svaret på følgende spørgsmål:

Omklædningsrum (excl. omklædningsrum til evt. svømmehal i faciliteten)

- 1 (bedst) - Omklædningsrummene er godt vedligeholdte
- 2 - Omklædningsrummene er tilstrækkeligt vedligeholdte
- 3 - Omklædningsrummene trænger delvist til renovering
- 4 (dårligst) - Omklædningsrummene er generelt nedslidte og burde renoveres nu
- Ved ikke / kan ikke opgøres

Dagslys og transparens

Tabel 3.19 Dagslys og transparens

Idrætsfacilitet	Mængden af dagslys i idrætsfaciliteten	Muligheden for at se, hvad der foregår i aktivitetsområderne foyer og opholdsområder	Samlet
Bårsehallen	3,0	4,0	3,5
Iselingeallen	3,0	4,0	3,5
Kastrup Hallen	3,0	1,0	2,0
Langebækhallen	2,0	1,0	1,5
Præstø Multicenter, hallen	2,0	2,0	2,0
Præstø Skole, multisal	3,0	4,0	3,5
Svend Gønge Hallen	3,0	1,0	2,0
Vintersbølle Hallen	2,0	4,0	3,0
Vordingborg Hallen	3,0	1,0	2,0
Ørslevhallen	3,0	2,0	2,5
	2,7	2,4	2,6

Konstruktøren har svaret på følgende spørgsmål:

Hvordan vurderer du mængden af dagslys i idrætsfaciliteten?

- 1 (bedst) - Der kommer meget dagslys ind i faciliteten
- 2 - Der kommer noget dagslys ind i faciliteten
- 3 - Der kommer næsten ikke noget dagslys ind i faciliteten
- 4 (dårligst) - Der kommer slet ikke noget dagslys ind i faciliteten
- Ved ikke / kan ikke opgøres

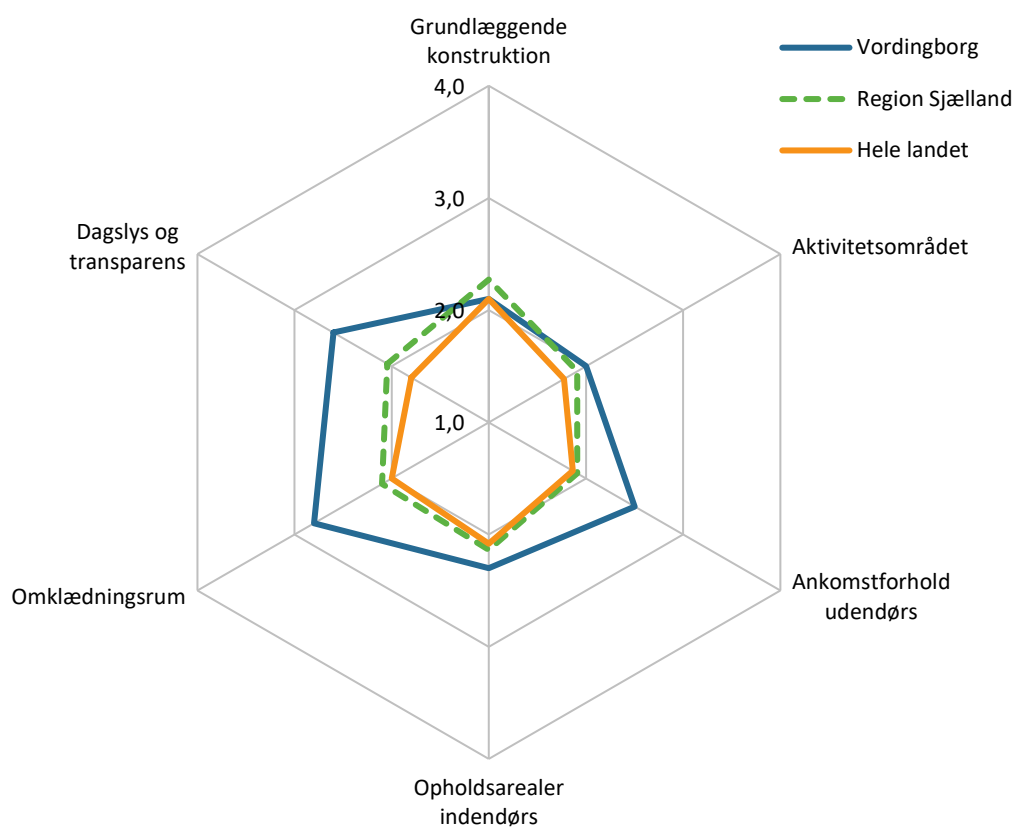
Hvordan vurderer du muligheden for at se, hvad der foregår i aktivitetsområderne fra eksempelvis foyer og opholdsområder?

- 1 (bedst) - Rigtig gode (fx åbenhed eller store vinduespartier)
- 2 - Gode (flere vinduer eller vinduespartier)
- 3 - Begrænsede (enkelte vinduer)
- 4 (dårligst) - Meget begrænset/ikke muligt (slet ikke muligt eller et enkelt mindre vindue)
- Ved ikke / kan ikke opgøres

Samlet vurdering på tværs af idrætshallerne

Nedenstående figur 3.10 illustrerer, hvordan konstruktørens vurdering af kommunens almindelige idrætshaller ser ud i sammenligning med det gennemsnitlige niveau for almindelige idrætshaller i Region Sjælland og i hele landet²². Igen gælder det, at jo mindre score og jo tættere på 1, jo bedre. Det vil sige, at jo tættere figuren er på midten, jo bedre. For en række af dimensionerne klarer idrætshallerne i Vordingborg sig markant dårligere end både regions- og landsgennemsnit. Det gælder udendørs ankomstforhold, omklædningsrum og dagslys og transparens.

Figur 3.10 Overblik over idrætshallers fysiske tilstand, hvor Vordingborg sammenlignes med regions- og landsgennemsnit fra tidligere undersøgelse (2018).

Figuren viser den samlede score for hver af de seks dimensioner, der er gennemgået i tabel 2.1 til 2.6. Derudover er der indsat resultater fra regions- og landsgennemsnit.

²² Resultater fra regionen og landet stammer fra forskningsprojektet 'Fremtidens Idrætsfaciliteter' fra 2018.

I tabel 3.20 er opsummeret de seks dimensioner af hallernes fysiske tilstand, som er gennemgået ovenfor. Det vil sige en samlet score for alle udvalgte idrætshaller. Den anvendte skala er fra 1 til 4, hvor 1 er bedst, og 4 er dårligst. Det vil sige, at jo tættere på 1, jo bedre er den fysiske tilstand af idrætshallen – på såvel de enkelte dimensioner som gennemsnitlig.

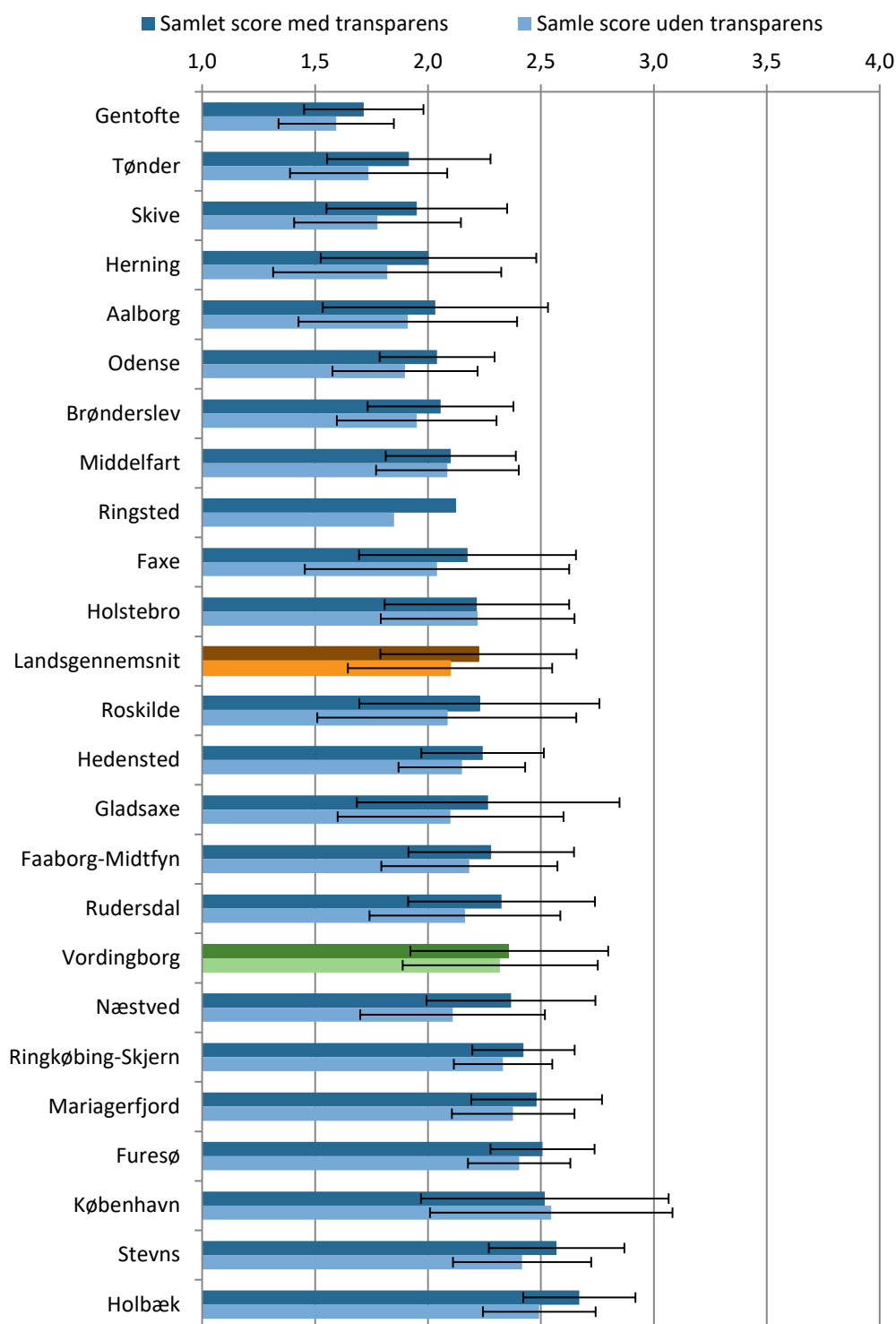
I tråd med figur 3.10 viser tabellen, at fire af de deltagende idrætshaller er i bedre samlet fysisk tilstand (inkl. dagslys og transparens) end regions- og landsgennemsnittet. Det er Kastrup Hallen, Langebækhallen, Svend Gønge Hallen og i særdeleshed Præstø Multicenter (hallen).

Tabel 3.20 samlet vurdering af idrætshallerne

Idrætsanlæg	Konstruktion	Aktivitetsarealer	Ankomstforhold	Opholdsarealer	Omkleedningsrum	Samlet 'score' uden transparens	Dagslys og transparens	Samlet
Bårsehallen	3,0	2,0	3,0	2,0	3,0	2,6	3,5	2,8
Iselinge Hallen	2,0	2,0	3,0	3,0	4,0	2,8	3,5	2,9
Kastrup Hallen	2,0	2,0	2,0	2,5	3,0	2,3	2,0	2,3
Langebækhallen	2,0	2,0	2,0	2,5	3,0	2,3	1,5	2,2
Præstø Multicenter	1,0	1,0	1,0	1,5	2,0	1,3	2,0	1,4
Præstø Skole	2,0	2,0	2,5	2,0	3,0	2,3	3,5	2,5
Svend Gønge Hallen	2,0	2,0	3,0	2,0	1,0	2,0	2,0	2,0
Vintersbølle Hallen	3,0	2,0	3,0	2,5	3,0	2,7	3,0	2,8
Vordingborg Hallen	2,0	2,5	3,0	2,5	3,0	2,6	2,0	2,5
Ørslevhallen	2,0	2,0	2,5	2,0	3,0	2,3	2,5	2,3
Gennemsnit	2,1	2,0	2,5	2,3	2,8	2,3	2,6	2,4
Gennemsnit Region Sjælland	2,3	2,0	2,1	2,3	2,3	2,2	3,2	2,4
Gennemsnit landet	2,1	1,9	2,0	2,2	2,2	2,1	2,7	2,2

I sammenligning med andre kommuner viser figur 3.11, at idrætshallerne i Vordingborg Kommune er i dårligere fysisk tilstand end landsgennemsnittet og eksempelvis faciliteterne i Roskilde Kommune og Faxe Kommune, men at Vordingborg Kommunes faciliteter ligger på linje med Rudersdal Kommune og Næstved Kommune. Figuren viser også spredningen, dvs. hvor langt gennemsnittet ligger fra den henholdsvis dårligste og bedste facilitet. Spredningen i Vordingborg er ikke større end i andre kommuner.

Figur 3.11 Samlet gennemsnit (med spredning) for idrætshaller på tværs af alle seks hovedkategorier, Vordingborg Kommune sammenlignet med andre kommuner.

Figuren viser den fysiske tilstand af idrætshaller, som er baseret på den gennemsnitlige score for kategorierne: 'grundlæggende konstruktioner', 'aktivitetsområder', 'udendørs ankomstforhold', 'indendørs opholdsarealer', 'omklædningsrum' samt 'dagslys og transparens'.

Tilgængelighed for personer med funktionsnedsættelse

Endelig blev der på Vordingborg Kommunes foranledning tilføjet tre ekstra spørgsmål til spørgeskemaet om fysiske tilstand. Konstruktøren skulle her svare på, om der var adgang til handicaptoilet og om adgangsforhold til faciliteten for kørestolsbrugere/gangbesværede.

Tabel 3.21 viser, at hovedparten af de 10 udvalgte idrætsfaciliteter lever op til disse kriterier for tilgængelighed – men Bårsehallen opfylder ikke nogen af dem. Derudover har konstruktøren i tre andre faciliteter ikke kunne finde et handicaptoilet.

Tabel 3.21 Tilgængelighed for personer med funktionsnedsættelse.

	Er der adgang til handicap toilet?			Er der adgang for kørestolsbrugere/gangbesværede til alle etager (via ramper, lifte og/eller elevatorer)?			Er der niveaufri adgang udefra og ind i anlægget for kørestolsbrugere/gangbesværede?			Samlet score 0-3 (antal ja)
	Ja	Nej	Ved ikke	Ja	Nej	Ved ikke	Ja	Nej	Ved ikke	
Bårsehallen		1			1			1		0
Iselingeallen		1		1			1			2
Kastrup Hallen	1			1			1			3
Langebækhallen	1			1			1			3
Præstø Multicenter			1	1			1			2
Præstø Skole	1			1			1			3
Svend Gønge Hallen		1		1			1			2
Vintersbølle Hallen	1			1			1			3
Vordingborg Hallen		1		1			1			2
Ørslevhallen			1	1			1			2

Sammenfatning af facilitetsundersøgelsen

Resultaterne fra de forskellige undersøgelser af kommunens idrætsfaciliteter viser både en række positive kendsgerninger, men også flere udfordringer, som vi forholder os til i de afsluttende perspektiveringer og anbefalinger i rapporten.

Sammenfatningen af resultaterne fra facilitetsundersøgelserne er gengivet skematisk herunder:

<i>Facilitetsdækning</i>	<ul style="list-style-type: none"> Hovedparten af idrætsfaciliteterne i Vordingborg Kommune er kommunalt ejet og drevet. Kommunen har en forholdsvis bred vifte af idrætsanlæg, men ikke alle anlægstyper er til stede i alle lokalområder. Lokalområderne Gåsetårn og Svend Gønge har færrest faciliteter. Vordingborg Kommune har en bedre dækning end regions- og landsgennemsnittet når det gælder skydeanlæg, atletikanlæg, fitnesscentre, fodboldanlæg og små idrætshaller. Den geografiske dækning af idrætshaller i kommunen er god, men der er også områder med længere afstand (mere end 5-10 km) til både store og mindre idrætshaller.
<i>Behovet for springcenter</i>	<ul style="list-style-type: none"> Der er flere faciliteter i kommunen der egner sig til springgymnastik, men områderne Svend Gønge og Gåsetårn har ikke nogen. Et specialiseret anlæg som et springcenter bør lægges centralt i kommunen og gerne i det største bycenter. Det vil sandsynligvis have stor positiv indflydelse på gymnastikken, men kan muligvis også betyde at medlemmer af foreninger i udkanten af kommunen søger ind mod det nye center.
<i>Tilfredshed med idrætsanlæg</i>	<ul style="list-style-type: none"> Der er generel tilfredshed hos brugerne med idrætsanlæggene, men tilfredsheden er lavere end i regionens øvrige kommuner og landsgennemsnittet. De unge brugere er mindre tilfredse med idrætsanlæggene end de voksne. Tilfredsheden er lavest med anlæggene Gåsetårnsskolen og Svend Gønge Hallen og højest med anlæggene Mønshallerne, Præstø Multicenter og DGI Huset Vordingborg.
<i>Kapacitetsanalyse</i>	<ul style="list-style-type: none"> Idrætshallerne benyttes mere i tidsrummet 16-22 end i tidsrummet 8-16. Der er dog ikke store forskelle i mange af faciliteterne. Der er væsentlig lavere reel benyttelse i forhold til de bookede tider i stort set alle faciliteterne. Både bookinger og benyttelse indikerer, at der er mange ledige tider tidlig eftermiddag og sen aften i tidsrummet 16-22. Der er stor ledig kapacitet i weekenderne.
<i>Idrætshallernes fysiske tilstand</i>	<ul style="list-style-type: none"> Generelt er de fleste faciliteter i Vordingborg Kommune i en fornuftig stand inden for vigtige dimensioner som 'den grundlæggende konstruktion' og 'aktivitetsområdet'. Men for en række af dimensionerne klarer idrætshallerne i Vordingborg sig markant dårligere end både regions- og landsgennemsnittet. Det gælder udendørs ankomstforhold, omklædningsrum og dagslys og transparens. De faciliteter, der er i bedst fysiske tilstand, er Kastrop Hallen, Langebækhallen, Svend Gønge Hallen og i særdeleshed Præstø Multicenter (hallen).

Udover denne facilitetsundersøgelse (Del 3) har både rapportens børne- og voksenundersøgelser (Del 1 og 2) samt foreningsundersøgelsen (Del 4) resultater, der vedrører faciliteterne.

Børne- og ungeundersøgelsen (Del 1) viser eksempelvis, at børn og unge hovedsageligt

benytter traditionelle facilitetstyper til deres aktiviteter. 59 pct. af de idrætsaktive børn og unge i kommunen svarer 'Hal/sal' på spørgsmålet om, hvor de dyrker idræt, sport eller motion. Derefter finder man facilitetstyperne fodboldbaner (28 pct.), fitnesscentre/motionsrum (18 pct.), svømmehaller (16 pct.) og andre baner/anlæg (10 pct.). Men også at naturen og have/hjem er markante domæner for børn og unges idrætsaktiviteter.

Når vi ser på børnenes og de unges ønsker til idrætsområdet, ser vi, at pigerne savner flere muligheder for svømning, ridning, gymnastik, fodbold og dans tæt på hvor de bor. For drengenes vedkommende er de største ønsker mere fodbold, svømning, basketball, skateboard, parkour samt e-sport og faciliteter hertil. Det er dog også værd at bemærke, at aktiviteter som boksning, fitness og mountainbike spiller en forholdsvis stor rolle for drengene. Endelig savner drengene bedre muligheder for at dyrke amerikansk fodbold og håndbold. Der er især børnene, der bor udenfor Vordingborg by, der ønsker sig flere muligheder for at dyrke idræt, motion og sport i lokalområdet (både flere og forskelligartede aktiviteter og faciliteter).

Fra voksenundersøgelsen (Del 2) kan det konstateres, at de fire mest benyttede faciliteter/arenaer til idrætsaktiviteter er naturen (55 pct.), veje, stier, fortove ol. (46 pct.), fitnesscentre/motionsrum (35 pct.) og haller/sale (28 pct.). De voksnes aktivitetssteder er således markant anderledes end børns og unges.

Adspurgt om, i hvor høj grad idrætsfaciliteterne i Vordingborg Kommune generelt opfylder deres behov, svarer 43 pct. af de voksne enten i høj grad eller i meget høj grad, at idrætsfaciliteterne opfylder deres behov. Det er især i lokalområdet Svend Gønge, at færrest mener at deres behov bliver opfyldt (32 pct.).

De voksne ønsker sig i øvrigt, at svømmehallerne i kommunen har længere åbningstider (større tidsmæssig tilgængelighed), bedre vedligeholdelse af faciliteter i naturen samt bedre vedligeholdelse af kommunens idrætshaller.

Foreningsundersøgelsen (Del 4) viser bl.a., at 72 pct. af foreningerne benytter kommunale lokaler eller faciliteter, og 22 pct. modtager kommunale tilskud til egne eller lejede lokaler (39 pct. af idrætsforeningerne) (figur 4.14 og 4.15).

Generelt er foreningerne meget tilfredse med lokaler og faciliteter (se Del 4, figur 4.36). 71 pct. er 'meget enig' eller 'enig' i udsagnet, at 'foreningen kan som regel få adgang til de lokaler og faciliteter, som foreningen har brug for', og 62 pct. er enig i, at 'de lokaler og faciliteter, foreningen benytter, opfylder foreningens behov. 32 pct. erklærer sig dog 'meget enig' eller 'enig' i udsagnet, at 'foreningen har et ønske om (adgang til) nye lokaler eller faciliteter for at styrke foreningens udvikling.

Forholdsvis få foreninger oplever, at det er et stort problem at få de ønskede / nødvendige lokaler og anlæg. For 11 pct. er det et stort problem og for yderligere 14 pct. et delvist problem. Men for 61 pct. er det overhovedet ikke et problem og irrelevant for 13 pct., hvilket nok skyldes, at de ikke benytter lokaler og anlæg.

I foreningernes begrundelser for at samarbejde med kommunale institutioner er det en af de væsentligste begrundelser, at det giver adgang til faciliteter, lokaler eller arealer. Det angiver 39 pct.

DEL IV

Foreningsundersøgelse

Indledningen

Formålet for denne del af den samlede undersøgelse er at belyse, hvordan foreningerne har det i Vordingborg Kommune med særlig fokus på det frivillige arbejde i foreningerne og foreningernes samarbejde med kommunen og kommunale institutioner.

Da de fleste af spørgsmålene i spørgeskemaet også er benyttet i tilsvarende undersøgelser af foreningslivet i andre kommuner, er der mulighed for at sammenligne resultaterne fra undersøgelsen i disse kommuner med resultaterne fra denne undersøgelse i Vordingborg Kommune.

Teksten i dette kapitel er disponeret således: Efter denne indledning gives i en kort beskrivelse af, hvordan foreningsundersøgelsen er gennemført. Herefter beskrives foreningslivet i Vordingborg Kommune i bred forstand: Hvad foreningerne beskæftiger sig med, hvor mange medlemmer de har, hvordan de vurderer foreningens udvikling, foreningernes forhold til lokalsamfundet samt de værdier foreningerne bygger på. Det efterfølgende afsnit indeholder en særskilt analyse af det frivillige arbejde i foreningerne: hvor stor betydning det frivillige arbejde tillægges, hvor mange frivillige foreningerne har, om foreningerne har fået flere eller færre frivillige de seneste fem år, og hvad de gør for at rekruttere nye frivillige. Desuden ser vi på foreningernes samarbejde med Vordingborg Kommune og dens institutioner og centre. Herunder også deres vurdering af og holdning til samarbejdet med kommunen. Herefter følger en undersøgelse af hvilke problemer foreningerne har. I slutningen af del IV præsenteres en særskilt analyse af Åben Skole samarbejdet mellem folkeskoler og foreninger. Kapitlet afsluttes med en sammenfatning af foreningsundersøgelsen.

Metode

Foreningsundersøgelsen omfatter en spørgeskemaundersøgelse samt nogle uddybende interviews med foreninger og skoler om deres samarbejde under Åben Skole (derom skrives senere).

Alle foreninger, som har ladet sig registrere på kommunens foreningsportal, fik sidst i februar måned tilsendt et elektronisk spørgeskema. Spørgeskemaet omfattede for det første en række spørgsmål om foreningens alder, aktiviteter, målgrupper, antal medlemmer, mål og værdier samt forhold til lokalsamfundet. For det andet indeholdt spørgeskemaet flere spørgsmål om det frivillige arbejde i foreningen. For det tredje omfattede spørgeskemaet en række spørgsmål om, hvem foreningen samarbejder med, hvad samarbejdet med kommunale institutioner går ud på samt foreningens vurdering af og holdning til et samarbejde med kommunale institutioner.

Ud fra hensynet til at skabe en overskuelig fremstilling af undersøgelsens resultater, har vi på baggrund af oplysninger om deres aktivitetsområder inddelt foreningerne i fem forskellige kategorier, der repræsenterer forskellige foreningstyper:

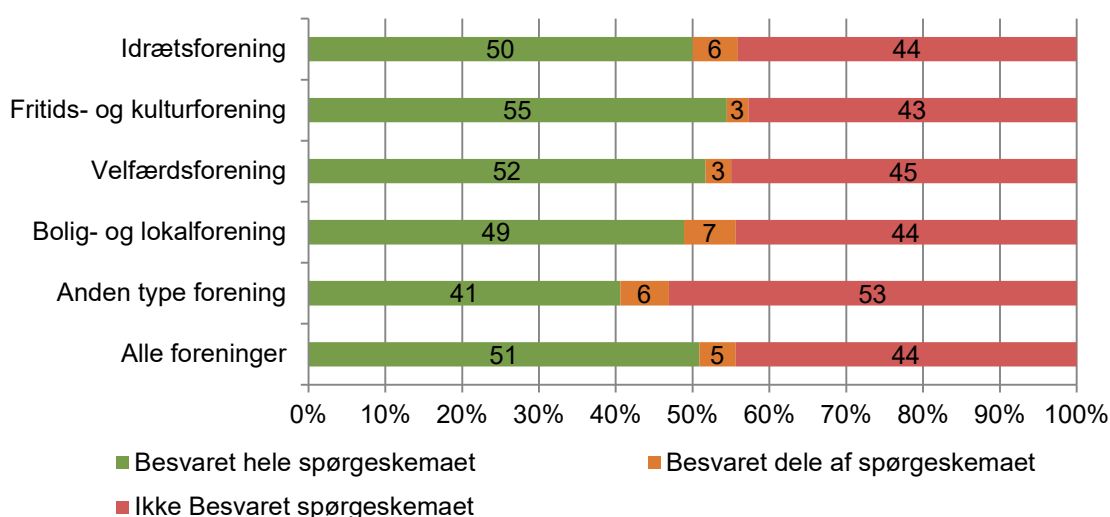
- *Idrætsforeninger* beskæftiger sig primært med idræt, sport, motion og lignende fysisk aktivitet.
- *Kultur- og fritidsforeninger* omfatter foreninger, der beskæftiger sig med kulturelle

aktiviteter (teater, historie, musik mv.), hobbies (fx fiske, væve, modellflyvning, hundeføring, jagt, bogbinding, bridge og skak) samt foreninger for børn og unge, der ikke er idrætsforeninger (primært spejderkorps og andre børne- og ungekorps).

- *Velfærdsforeninger* er en samlet betegnelse for foreninger, som tilbyder undervisning og folkeoplysning i fritiden (aftenskoler ol.), sociale foreninger (ældreforeninger, foreninger for en udsat gruppe eller en særlig social indsats, foreninger hvis mål er at støtte en kommunal institution (især plejecentre) mv.) samt foreninger for forebyggelse og sundhed (bl.a. lokale afdelinger af patientorganisationer).
- *Bolig- og lokalforeninger* er primært grundejerforeninger samt foreninger for ejere og lejere af lejligheder, men også foreninger for lokale fælleshuse (især forsamlingshuse) og lokale installationer (fx vindmølle).
- *Andre foreninger* er en samlet betegnelse for foreninger, hvis primære mål er at varetage og samle borgere om politiske mål, faglige og erhvervsmæssige mål, religiøse mål, grønne mål ol.

Spørgeskemaet blev distribueret via e-mail til 468 foreninger. Der blev gennemført to rækker, hvor foreninger, der ikke havde besvaret spørgeskemaet, fik en venlig påmindelse derom. Der blev lukket for besvarelser i midten af marts 2019. Figur 4.1 viser, at knap 56 pct. af foreningerne har besvaret spørgeskemaet (i alt 262 foreninger). Af disse fuldførte knap fem procent ikke hele besvarelsen, og en del foreninger har også undladt at besvare enkelte spørgsmål. Det er dog overordnet en meget tilfredsstillende besvarelsesprocent, som er betydeligt højere end i tilsvarende undersøgelser i andre kommuner. Der er forholdsvis små forskelle mellem foreningsområderne på andelen, som har besvaret spørgeskemaet.

Figur 4.1. Andel af foreninger som besvarede spørgeskemaet, opdelt på fem foreningstyper (pct.)

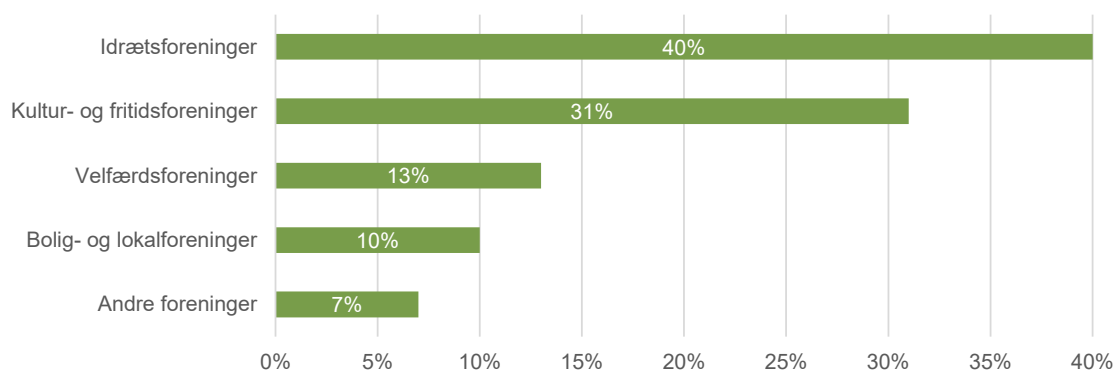

N = 468. Figuren viser andelen af foreninger som besvarede spørgeskemaet, besvarede dele af spørgeskemaet, og ikke besvarede spørgeskemaet, opdelt på fem foreningstyper.

Foreningslivet i Vordingborg Kommune

Som det fremgår af figur 4.2, er de største foreningsområder, som indgår i undersøgelsen, idrætsforeninger (40 pct.) samt kultur- og fritidsforeninger (31 pct.). Det tredje største foreningsområde er velfærdsforeningerne (13 pct.). Bolig- og lokalforeninger udgør 10 procent af foreningerne i denne undersøgelse. Andre foreninger udgør kun 7 procent i denne undersøgelse. Den reelle fordeling af foreningerne i Vordingborg Kommune mellem de forskellige foreningsområder vil dog givetvis variere lidt fra den, som figur 4.2 viser, da undersøgelsen som nævnt kun omfatter de foreninger, der har ladet sig registrere i kommunens foreningsportal. Det er sandsynligt, at en del bolig- og lokalforeninger og 'andre foreninger' ikke har gjort dette.

Figur 4.2. Foreningers fordeling på forskellige områder. Procent.

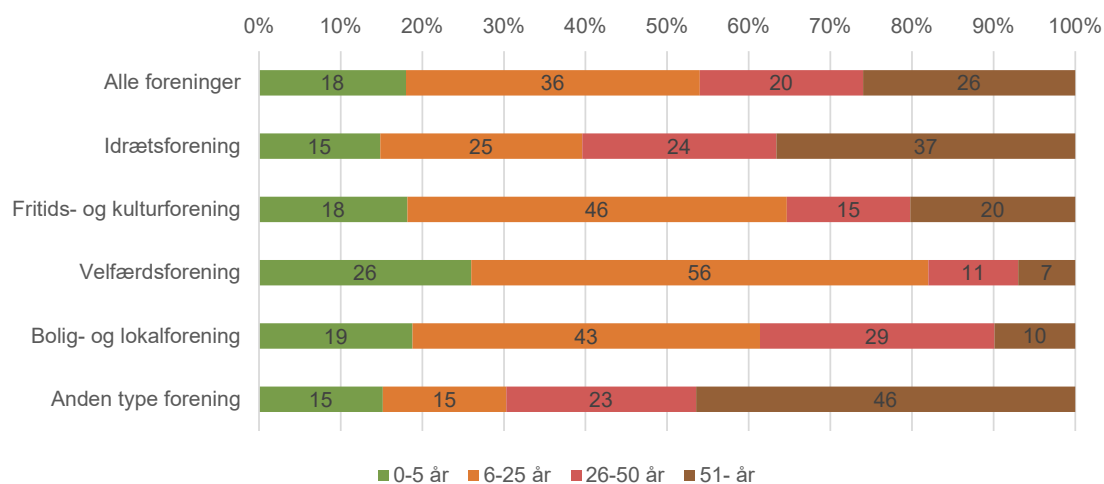
N= 262. Figuren viser foreningernes fordeling på forskellige områder.

Foreningernes alder og størrelse

I undersøgelsen har vi spurgt til foreningernes alder og størrelse, fordi disse faktorer tidligere har vist sig at have indflydelse på, hvorvidt foreningerne samarbejder med offentlige institutioner, hvordan det frivillige arbejde fungerer mv. Når det gælder betydningen af alder, er der to modsatrettede antagelser: For det første, at ældre foreninger, i kraft af deres erfaringer og lokale rod fæste, kan antages at have oparbejdet flere og længerevarende kontakter til kommunale institutioner end helt nye foreninger. Omvendt er foreninger også præget af den tid, de er etableret i, og det er muligt, at nye foreninger har lettere ved at tilpasse sig nye forventninger om samarbejde. I figur 4.3 vises aldersfordelingen blandt de fem foreningstyper i undersøgelsen fordelt på fire aldersgrupper. Blandt de medvirkende foreninger er 18 procent af foreningerne etableret inden for de seneste 5 år, mens 26 procent af foreningerne har eksisteret i mere end 50 år. Det er især idrætsforeningerne og foreninger, der falder under kategorien 'anden

type forening', der trækker aldersgennemsnittet op, mens velfærdsforeningerne, bolig- og lokalforeningerne og fritids- og kulturforeningerne trækker aldersgennemsnittet ned.

Figur 4.3. Foreningernes alder fordelt på de fem foreningstyper. Procent.

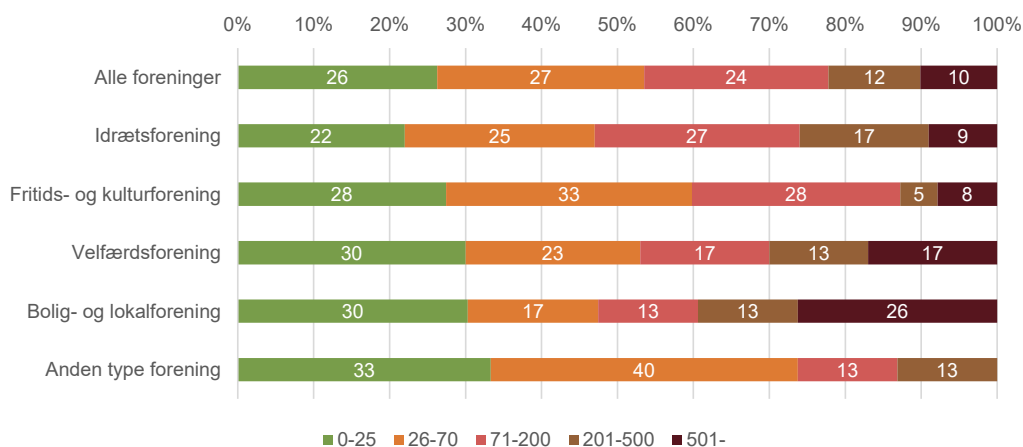

N=261. Foreningerne er i denne figur blevet inddelt i fire aldersintervaller. Figuren viser andelen af foreninger i de fire alderskategorier fordelt på fem foreningstyper.

En foreningsundersøgelse fra 2016, der blev gennemført i Odense Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, Faxe Kommune, Rudersdal Kommune og dele af Aarhus Kommune, viste, at store foreninger er mere tilbøjelige til at samarbejde med kommunale institutioner end små foreninger (Levinsen & Ibsen, 2017). Foreningernes størrelse indgår dermed som en væsentlig forklaring på etableringen af samarbejdsrelationer, fordi foreningsstørrelsen dels er en indikator for, hvor mange ressourcer foreningerne har til rådighed (fx lønnede medarbejdere og frivillige), dels kan være en indikator for foreningens lokale sociale netværk og kontaktflader. Desuden vil de store foreninger ofte have et bredere sigte, mens små foreninger typisk afgrænser sig til få specifikke aktiviteter.

Som det fremgår af Figur 4.4, har over halvdelen af foreningerne i undersøgelsen færre end 70 medlemmer, mens knap en fjerdedel af foreningerne har flere end 200 medlemmer. De små foreninger findes især inden for foreninger, der falder under kategorien 'anden type forening' og kultur- og fritidsområdet. Blot 10 procent af foreningerne har flere end 500 medlemmer. Blandt disse findes fem foreninger, som har oplyst, at de har flere end 2000 medlemmer.

Figur 4.4. Foreningsstørrelse (antal medlemmer) fordelt på de fem foreningstyper. Procent.

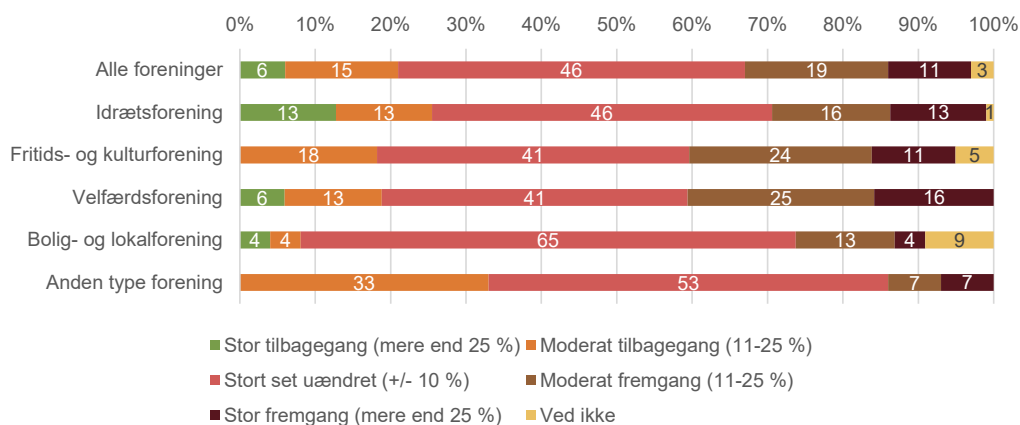

N=261. Foreningerne er i denne figur blevet inddelt i fem størrelsesintervaller. Figuren viser andelen af foreninger i fem størrelsesintervaller fordelt på fem foreningstyper.

Foreningernes udvikling

På spørgsmålet 'Har foreningen inden for de seneste fem år oplevet tilbagegang eller fremgang i antallet af medlemmer, eller er medlemstallet uændret?', svarer tre ud af ti foreninger, at de har fået flere, mens to ud af ti foreninger svarer, at de har færre medlemmer end fem år tidligere. Hovedparten svarer dog, at antallet er nogenlunde uændret (46 pct.). Det er især velfærdsforeningerne og kultur- og fritidsforeningerne, som svarer, at de har flere medlemmer end fem år tidligere, mens det især er idrætsforeningerne og foreninger, der falder under kategorien 'anden type forening', som svarer, at de har færre medlemmer (se figur 4.5).

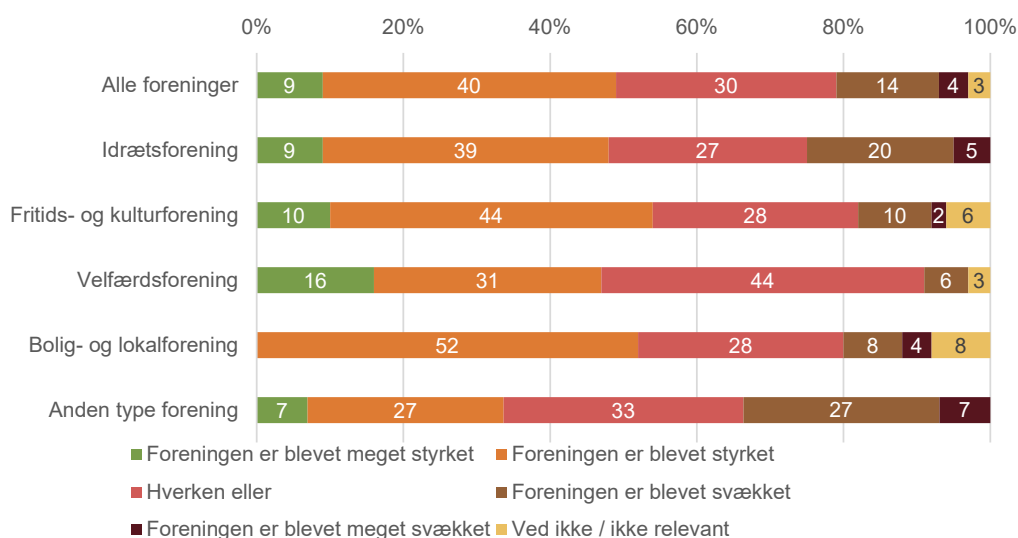
Figur 4.5. Udvikling i antallet af medlemmer fordelt på de fem foreningstyper. Procent.

N=261. Figuren viser fordelingen af foreningernes besvarelse af spørgsmålet: 'Har foreningen inden for de seneste fem år oplevet tilbagegang eller fremgang i antallet af medlemmer, eller er medlemstallet uændret?' fordelt på fem foreningstyper.

På spørgsmålet 'Mener du generelt, at foreningen er blevet styrket eller svækket over de seneste fem år?', svarer 30 procent af foreningerne, at foreningen hverken er blevet styrket eller svækket. 49 procent af foreningerne svarer, at foreningen er blevet styrket over de seneste fem år, mens 18 procent svarer, at foreningen er blevet svækket. Det er især kultur- og fritidsforeningerne og bolig- og lokalforeningerne, som svarer, at foreningen er blevet styrket (se figur 4.6.).

Figur 4.6. Mener du generelt, at foreningen er blevet styrket eller svækket over de seneste fem år? Procent.

N = 261. Figuren viser fordelingen af foreningernes svar på spørgsmålet: 'Mener du generelt, at foreningen er blevet styrket eller svækket over de seneste fem år?' fordelt på fem foreningstyper.

Mange af de svækkede foreninger peger på, at hovedparten af deres medlemmer er seniorer, og at de har svært ved at tiltrække unge medlemmer. En folkedansforening skriver: "Alder. Der kommer ikke nye unge medlemmer. Folkedans er nede i en bølgedal". Foreningerne giver udtryk for, at deres aktiviteter ikke er attraktive for de unge eller, at de unge ikke prioriterer aktiviteten. De peger på, at de unge i dag har mange aktivitetstilbud at vælge imellem, og at de ofte søger imod de større foreninger. Andre foreninger skriver, at de har svært ved at finde engagerede frivillige. En forening skriver: "Medlemmerne er blevet mere egocentrerede og vil bare serviceres hele tiden. Deltager minimalt i foreningsarbejdet som frivillige". Flere af de svækkede foreninger skriver, at dårlige faciliteter har været afgørende for svækkelsen af foreningen. En forening skriver: "Katastrofale baneforhold – dvs. ingen ordentlig renoivering og vedligeholdelse af idrætsanlægget fra kommunen - de seneste 2-3 år. Alene dette faktum har betydet en nedgang på 50-60% de seneste år." Enkelte foreninger peger på, at dårligt samarbejde med kommunen har betydet, at foreningen er blevet svækket. En forening skriver: "Årsagerne til svækkelsen er helt sikkert mange, men jeg vil her påpege to grunde. 1. Dårlig modtagelse af nyt frivilligt initiativ i kommunalt regi ved pleje og omsorg (Eldre-

området). 2. At politiske udmeldinger før/efter et valg (kommunalvalget 2017) ikke er ens dvs. samlet for begge punkter. Mangel på en oprigtig dialog. Kommunen vil gerne tage imod hvad foreningen reelt har skabt, men samskabelses delen er 'en by i Afghanistan'".

Andre foreninger peger modsat på, at et godt samarbejde med kommunen har været afgørende for styrkelsen af foreningen. "Stor opbakning fra kommunen" skrev en af foreningerne som forklaring på styrkelsen af foreningen. Enkelte foreninger peger på, at adgang til bedre faciliteter har en stor betydning for styrkelsen af deres forening: "De nye muligheder i Vandhuset med langt større kapacitet er hovedårsag til fremgang, dernæst langt bedre forhold end i den gamle svømmehal...".

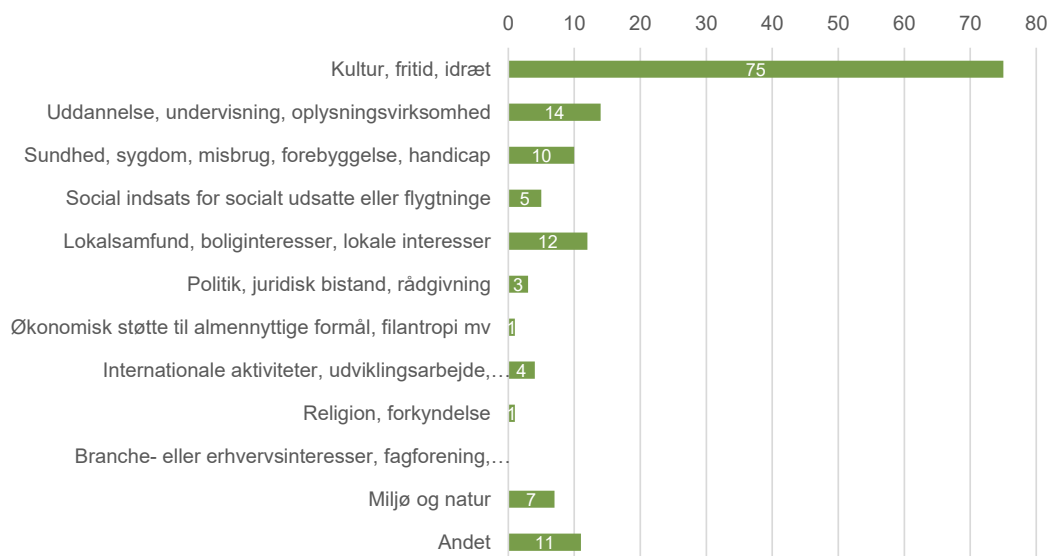
Langt de fleste styrkede foreninger peger på, at det er en dynamisk bestyrelse og engagerede medlemmer og frivillige, der har skabt den positive udvikling: "En ny dynamisk bestyrelse er trådt til i 2017", og "Oplever fremgang og stort engagement fra medlemmer og bestyrelse". Flere af de styrkede foreninger skriver, at de udbyder en aktivitet, som falder ind under tidens trends: "Der er stor interesse for vinterbadning", "Foreningen er blevet styrket på grund af den stigende opmærksomhed omkring stierne", og "Vi skaber hele tiden nye tilbud i alle vore afdelinger. Senest har vi oprettet en E-sport aktivitet". Andre foreninger skriver, at de har haft fokus på markedsføring af foreningen og dens aktiviteter: "Kendskabet til foreningen er vokset pga. øget satsning på PR", "[foreningen] har fået lavet en hjemmeside (...) og en folder, som vi omdeler...", og "Vi har lagt et stort arbejde i at synliggøre os, og lave alternative kurser".

Foreningernes aktiviteter

Foreningerne i Vordingborg Kommune beskæftiger sig med en række forskellige områder. På spørgsmålet 'Hvad beskæftiger foreningen sig med?', svarer langt størstedelen af foreningerne, at de beskæftiger sig med områder inden for kultur, fritid og idræt (75 pct.). Næstflest svarer, at de beskæftiger sig med uddannelse, undervisning og oplysningsvirksomhed (14 pct.). 12 procent svarer, at de beskæftiger sig med lokalsamfund, boliginteresser og lokale interesser (se figur 4.7).

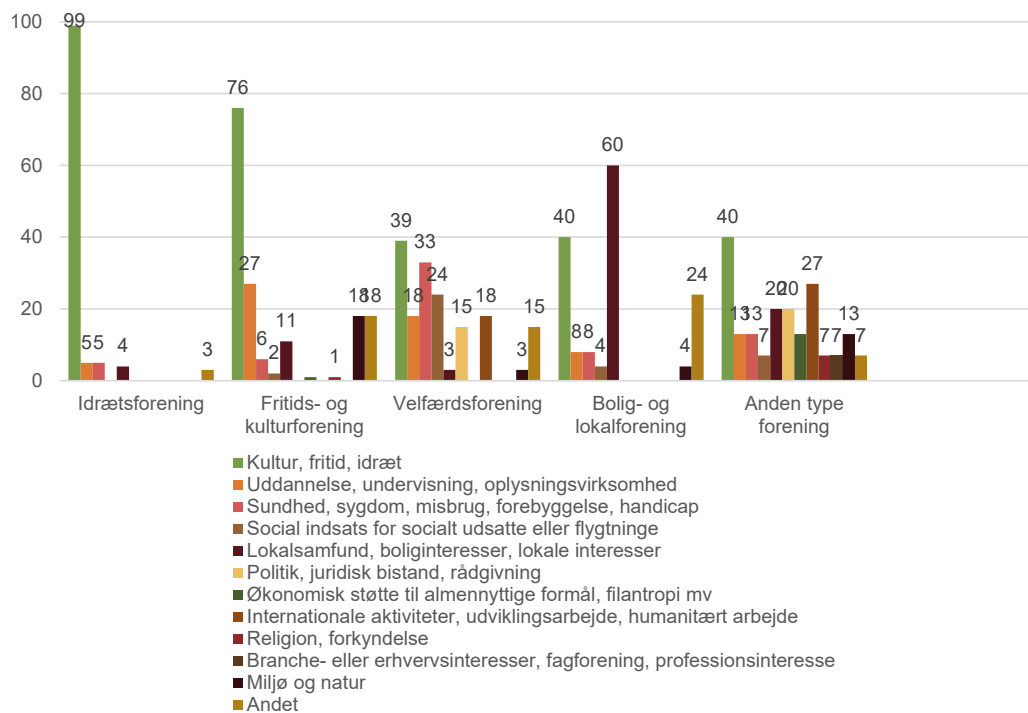
Af figur 4.8 fremgår det, at 99 procent af idrætsforeningerne, og 76 procent af fritids- og kulturforeningerne svarede, at de beskæftiger sig med kultur, fritid og idræt. 27 procent af fritids- og kulturforeningerne, og 18 procent af velfærdsforeningerne svarede, at de beskæftiger sig med uddannelse, undervisning og oplysningsvirksomhed. 60 procent af bolig- og lokalforeningerne, og 20 procent af de foreninger, der falder under kategorien 'anden type forening', beskæftiger sig med lokalsamfund, boliginteresser og lokale interesser.

Figur 4.7. 'Hvad beskæftiger foreningen sig med?'. Procent.

N = 261. Fordelingen af foreningernes svar på spørgsmålet: 'Hvad beskæftiger foreningen sig med?' Foreningerne havde mulighed for at sætte flere krydser.

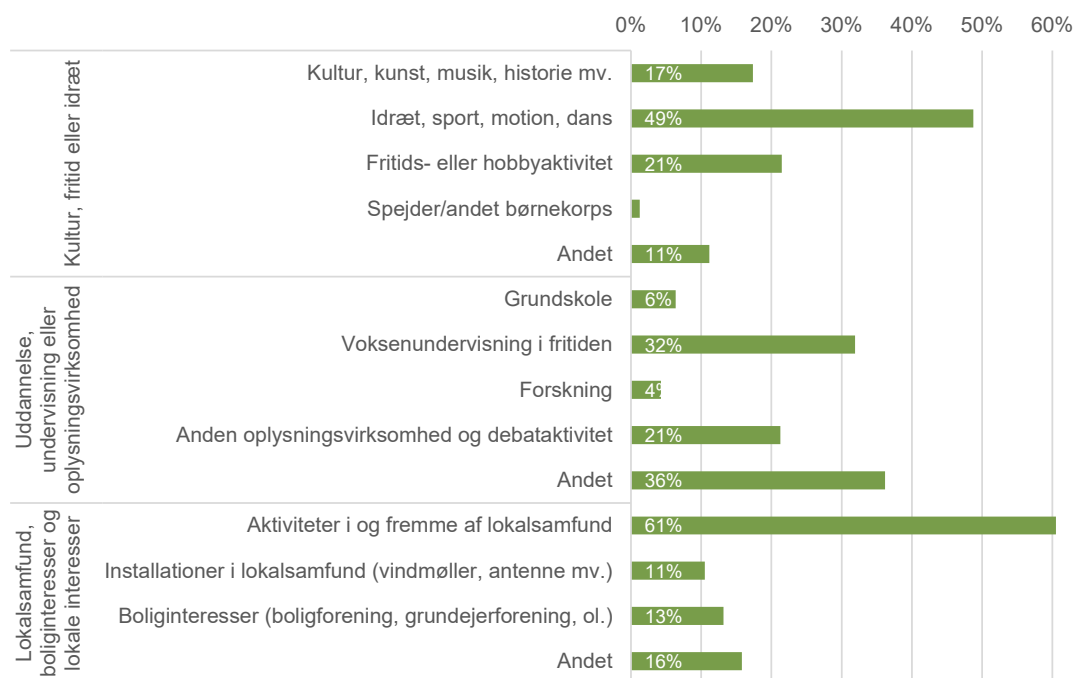
Figur 4.8. 'Hvad beskæftiger foreningen sig med?' fordelt på de fem foreningstyper. Procent.

N = 261. Fordelingen af foreningernes svar på spørgsmålet: 'Hvad beskæftiger foreningen sig med?' fordelt på fem foreningstyper. Foreningerne havde mulighed for at sætte flere krydser.

Figur 4.9 viser, hvad foreningerne beskæftiger sig med inden for de tre største aktivitetstyper. De tre største aktivitetstyper, som foreningerne beskæftiger sig med i Vordingborg Kommune, er 'kultur, fritid, idræt' (75 pct.); Uddannelse, undervisning eller oplysningsvirksomhed (14 pct.); og lokalsamfund, boliginteresser, lokale interesser (12 pct.) (se figur 4.8). De foreninger, som beskæftiger sig med kultur, fritid og idræt, udbyder overvejende aktiviteter inden for idræt, sport, motion og dans (49 pct.), mens de foreninger, der beskæftiger sig med uddannelse, undervisning eller oplysningsvirksomhed, overvejende beskæftiger sig med andre aktivitetstyper end det angivne ('andet': 36 pct.) og voksenundervisning i fritiden (32 pct.). De foreninger, der beskæftiger sig med lokalsamfund, boliginteresser og lokale interesser, udbyder overvejende aktiviteter i lokalsamfundet, der har til formål at fremme lokalsamfundet (61 pct.).

Figur 4.9. Hvad beskæftiger foreningerne sig med indenfor de tre største aktivitetstyper? Procent.

N = 261. Figuren viser hvad foreningerne beskæftiger sig med indenfor de tre største aktivitetstyper.

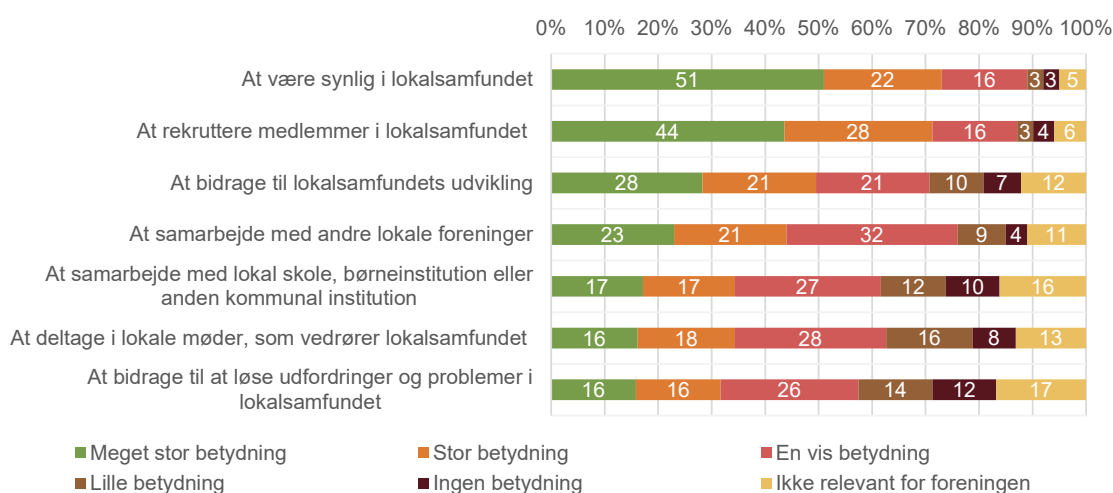
Foreningernes rolle i lokalsamfundet og deres værdier

Vi skal i dette afsnit se på, hvilken rolle foreningerne i Vordingborg Kommune spiller i lokalsamfundet. De fleste foreninger i Vordingborg Kommune tillægger lokalsamfundet stor betydning (Figur 4.10). De tillægger det især stor betydning 'at være synlig i lokalsamfundet' og 'at rekruttere medlemmer i lokalsamfundet'. 'At rekruttere medlemmer i lokalsamfundet' var mindre relevant for bolig- og lokalforeninger, givetvis fordi medlemskabet ofte er givet på forhånd.

Noget mindre betydning tillægges det 'at bidrage til lokalsamfundets udvikling', 'at samarbejde med andre lokale foreninger' og 'at samarbejde med lokal skole, børneinstitution eller anden kommunal institution'. Især idrætsforeningerne oplever samarbejdet med en lokal skole, børneinstitution eller anden kommunal institution som betydningsfuld for foreningens rolle i lokalsamfundet.

Mindst betydning for foreningerne tillægges det 'at deltage i lokale møder om lokalsamfundet' og 'at bidrage til at løse udfordringer og problemer i lokalsamfundet'. Bolig- og lokalforeninger mener i højere grad end de øvrige foreningstyper, at deres rolle i lokalsamfundet er at deltage i lokale møder, som vedrører lokalsamfundet. Idrætsforeninger og fritids- og kulturforeninger mener i mindre grad end andre foreningstyper, at deres rolle i lokalsamfundet er at bidrage til at løse udfordringer og problemer i lokalsamfundet. Lidt forenklet kan man altså sige, at foreningerne tillægger lokalsamfundet stor betydning for foreningen selv, men den tillægger det noget mindre betydning aktivt at bidrage til lokalsamfundets udvikling – selvom ganske mange foreninger også tillægger det meget stor eller stor betydning.

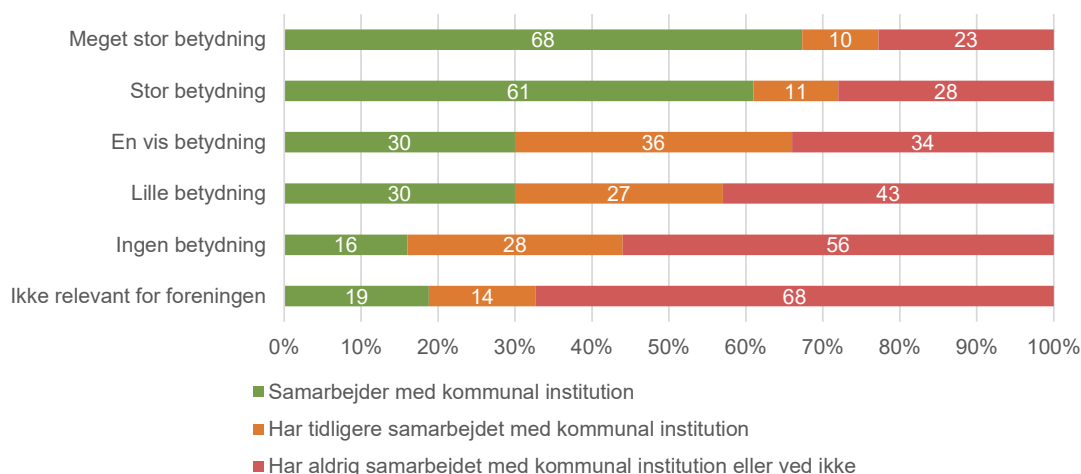
Figur 4.10. Betydningen af forskellige forhold for foreningens rolle i lokalsamfundet. Procent.

N=225-233. Figuren viser fordelingen af hvilken betydning foreningerne tillægger forskellige forhold for foreningens rolle i lokalsamfundet.

Tidligere analyser af foreningers samarbejde med kommunale institutioner viser, at foreninger, som tillægger lokalsamfundet stor betydning for foreningens virke, i højere grad samarbejder med kommunale institutioner, end foreninger der ikke tillægger lokalsamfundet så stor betydning. Denne undersøgelse bekræfter den stærke sammenhæng mellem foreningernes rolle i lokalsamfundet og samarbejdet med kommunale institutioner. På alle de 'lokalsamfundsroller', foreningerne har forholdt sig til, finder vi, at foreninger, der tillægger den pågældende rolle meget stor betydning, i meget højere grad samarbejder med en kommunal institution, end foreninger der tillægger den pågældende lokalsamfundsrolle lille eller ingen betydning. Figur 4.11 viser dette for rollen 'at bidrage til at løse udfordringer og problemer i lokalsamfundet'.

Figur 4.11. Andel af foreninger der samarbejder med en kommunal institution, opdelt i forhold til hvilken betydning foreningen tillægger det 'at bidrage til at løse udfordringer og problemer i lokalsamfundet'. Procent.

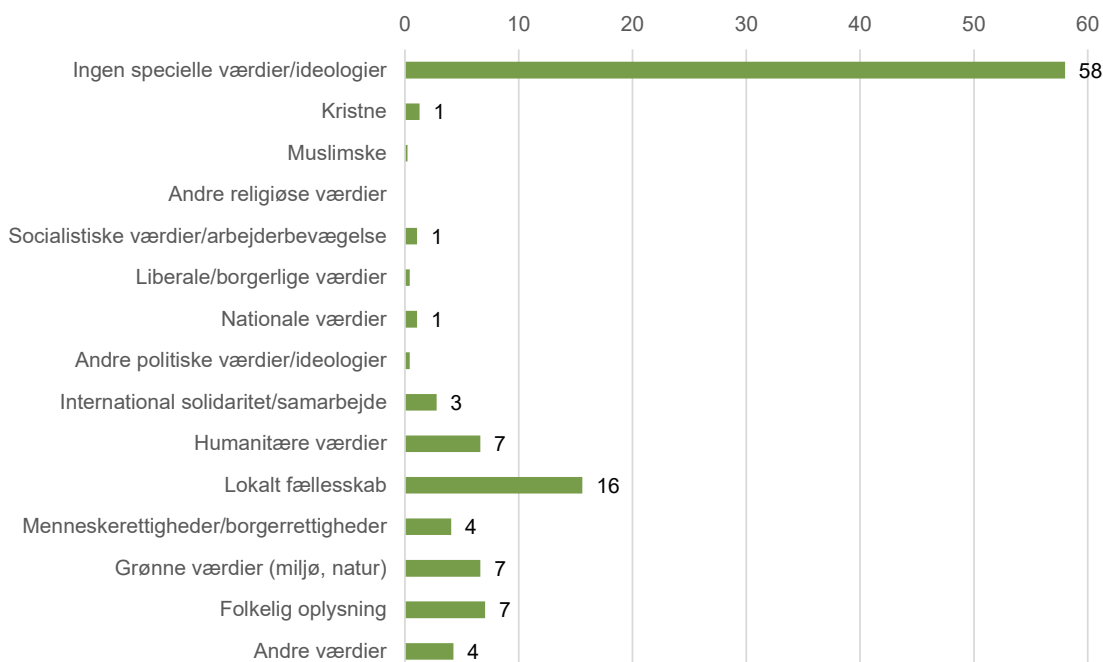
N = 256. Figuren viser andelen af foreninger, der samarbejder med en kommunal institution, opdelt i forhold til hvilken betydning foreningen tillægger det 'at bidrage til at løse udfordringer og problemer i lokalsamfundet'.

Foreningernes værdier

Foreningernes rolle som civilsamfundsaktører spiller en væsentlig demokratisk rolle. Denne rolle kommer til udtryk ved, at medlemmerne og de frivilliges engagement i lokalsamfundet og samfundslivet udvikles og styrkes (Warren, 2001). Nyere undersøgelser peger dog på, at der i stigende grad fokuseres på foreningers og frivilliges bidrag til det offentlige 'output' i form af velfærdsservices mv., mens deres 'input' rolle, som politiske aktører er vigende (Amnå, 2006). I spørgeskemaundersøgelsen spurgte vi foreningerne, om de har tilknytning til, og/eller om foreningens arbejde bygger på bestemte værdier, holdninger, ideologier og bevægelser af åndelig, politisk eller samfundsmæssig karakter. Næsten 60 pct. havde ingen

tilknytning til bestemte værdier, holdninger, ideologier og bevægelser af åndelig, politisk eller samfundsmæssig karakter (58 pct.). Af de foreninger, som havde tilknytning til bestemte værdier, holdninger, ideologier og bevægelser (42 pct.), havde størstedelen tilknytning til sociale og kulturelle værdier, der knytter sig til et lokalt fællesskab (16 pct. af foreningerne).

Figur 4.12. Foreningernes tilknytning til bestemte værdier, holdninger, ideologier og bevægelser af åndelig, politisk eller samfundsmæssig karakter fordelt på de fem foreningstyper. Procent.

N=261. Figuren viser fordelingen af foreningernes svar på spørgsmålet 'har foreningen tilknytning til og/eller bygger foreningens arbejde på bestemte værdier, holdninger, ideologier og bevægelser af åndelig, politisk eller samfundsmæssig karakter?' Foreningerne kunne sætte flere kryds.

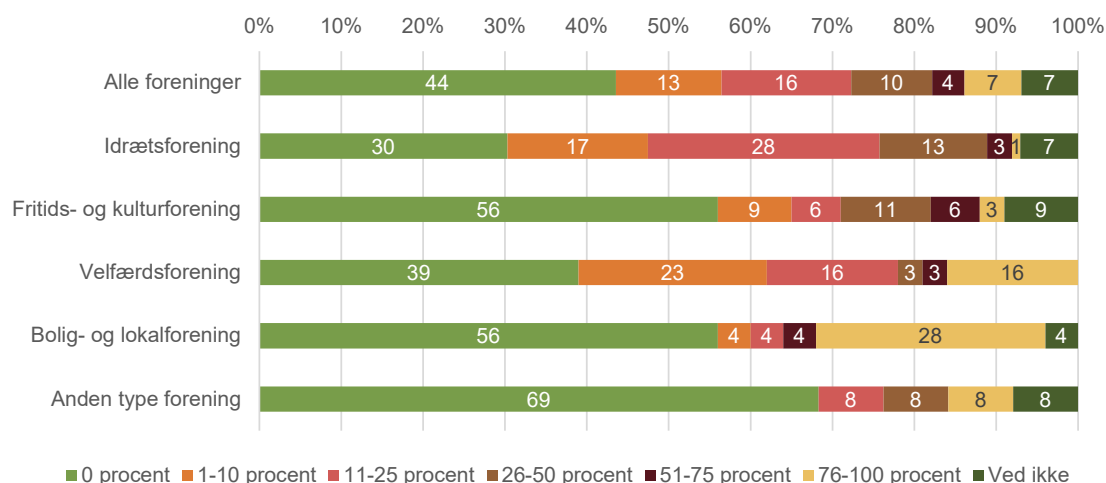
Offentlige tilskud, lokaler og faciliteter

Samarbejdet mellem frivillige foreninger og kommunale institutioner kan tænkes at hænge sammen med, hvor afhængige foreningerne er af forskellige former for kommunale tilskud og støtteordninger. Vi har i spørgeskemaundersøgelsen afgrænset os til at spørge foreningerne om, hvorvidt de benytter kommunale lokaler og andre kommunale faciliteter, om de modtager kommunale tilskud til egne eller lejede lokaler eller faciliteter, samt hvor stor en andel af foreningens indtægter, der kommer fra offentlige tilskud (fra kommune, region og stat).

På tværs af foreningstyperne er der meget store forskelle på, hvor stor en andel af foreningernes indtægter som kommer fra offentlige tilskud. Som det fremgår af figur 4.13. svarer 44

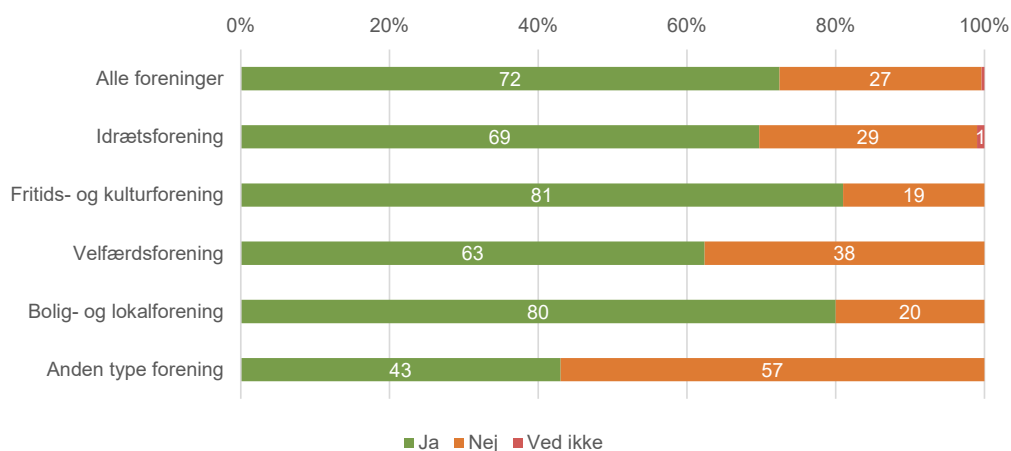
procent af foreningerne, at ingen af deres indtægter kommer fra offentlige tilskud. 13 procent af foreningerne svarer at 1-10 procent af deres indtægter kommer fra offentlige tilskud, mens 16 procent svarer at 11-25 procent af deres indtægter kommer fra offentlige tilskud. Hver tiende forening svarer, at 26-50 procent af deres indtægter kommer fra offentlige tilskud, og 4 procent svarer at 51-75 procent af deres indtægter kommer fra offentlige tilskud. 7 procent svarer, at 76-100 procent af deres indtægter kommer fra offentlige tilskud. Det er især foreningerne, der falder under kategorien 'anden type forening' (69 pct.), fritids- og kulturforeningerne (56 pct.) og velfærdsforeninger (56 pct.), som svarer, at ingen af deres indtægter kommer fra offentlige tilskud. I den anden ende af skalaen er det især bolig- og lokalforeningerne (28 pct.) og velfærdsforeningerne (16 pct.), som svarer, at 76-100 procent af deres indtægter kommer fra offentlige tilskud.

Figur 4.13. Andel af foreningernes indtægter som kommer fra offentlige tilskud (fra kommune, region og stat) fordelt på foreningstyperne. Procent.

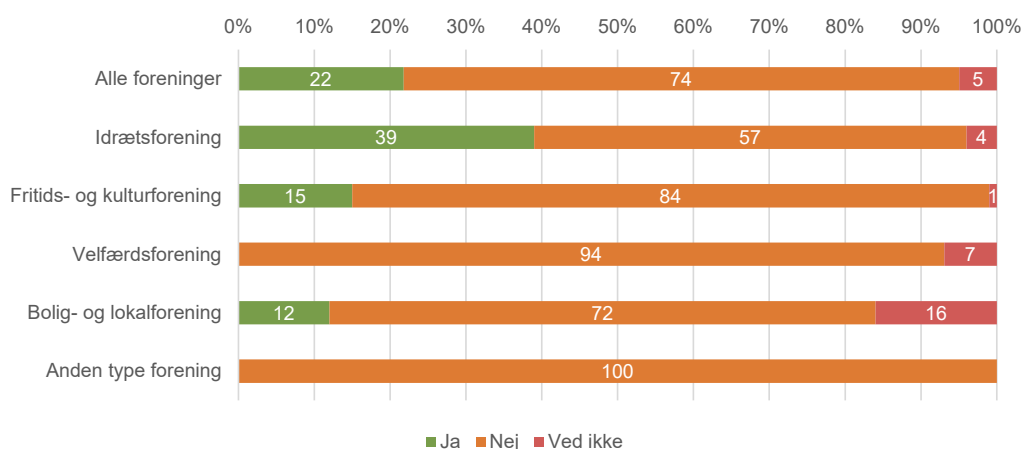
N = 246. Fordelingen af foreningernes svar på spørgsmålet 'hvor stor en andel (ca.) af foreningens indtægter kommer fra offentlige tilskud (fra kommune, region og stat)?' fordelt på fem foreningstyper.

På tværs af foreningstyperne er der relativt store forskelle på, hvor stor en andel af foreningerne, der benytter kommunale lokaler. Som det fremgår af figur 4.14, er det mere end syv ud af ti foreninger, som benytter kommunale lokaler. For fritids- og kulturforeninger gælder det for mere end otte ud af ti af foreningerne, mens det for foreninger, der falder under kategorien 'anden type forening', kun er 43 procent, der benytter sig af kommunale lokaler eller faciliteter.

Figur 4.14. Andel foreninger som benytter kommunale lokaler eller faciliteter fordelt på foreningstyper. Procent.

N = 243. Figuren viser fordelingen af foreningernes svar på spørgsmålet 'benytter foreningen kommunale lokaler eller faciliteter?' fordelt på de fem foreningstyper.

En del foreninger har udgifter til leje af lokaler og faciliteter, men har mulighed for at søge tilskud hos til de udgifter, der er forbundet hermed (primært i henhold til Folkeoplysningslovens regler). I alt er det gennemsnitligt 22 procent af foreningerne, som modtager kommunale tilskud til egne eller lejede lokaler eller faciliteter. Flest idrætsforeninger svarer, at de modtager kommunale tilskud til egne eller lejede lokaler eller faciliteter (39 procent), mens ingen af velfærdsforeningerne og foreninger, der falder ind under kategorien 'anden type forening', modtager kommunale tilskud af denne type (Se figur 4.15.).

Figur 4.15. Andel foreninger som modtager kommunale tilskud til egne eller lejede lokaler eller faciliteter fordelt på foreningstyper. Procent.

N = 247. Figuren viser fordelingen af foreningernes besvarelse af spørgsmålet 'modtager foreningen kommunale tilskud til egne eller lejede lokaler eller faciliteter?' fordelt på fem foreningstyper.

Frivilligt og lønnet arbejde

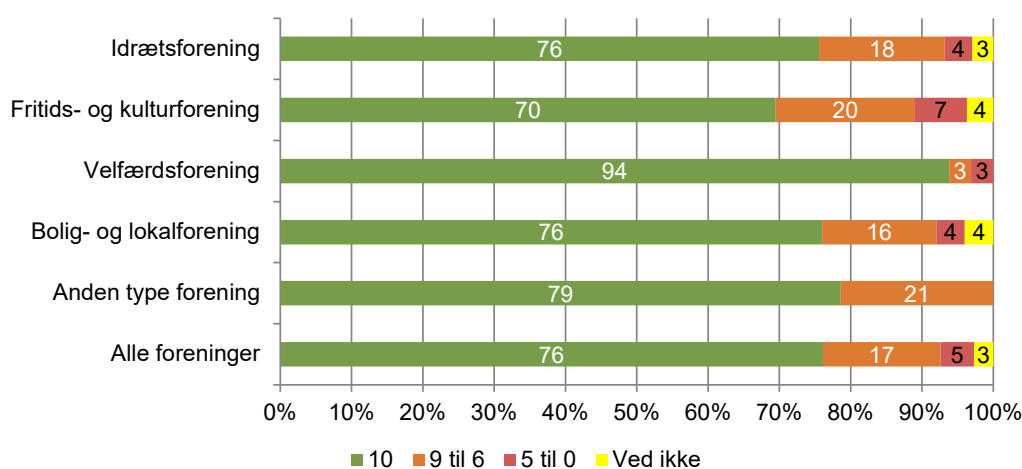
En stor del af aktiviteterne i de fleste foreninger udføres som bekendt af frivillige, og det er vigtigt for foreningerne, at de vedvarende kan rekruttere og fastholde den frivillige arbejdskraft. Undersøgelser har vist, at en del foreninger, især de store, også har lønnede medarbejdere ansat til at varetage administrative og organisatoriske opgaver samt til undervisning og træning af foreningens aktive medlemmer. Resultaterne fra en stor foreningsundersøgelse i 2018 viser, at foreningerne i gennemsnit har ca. 22 frivillige. Heraf er der gennemsnitligt seks frivillige i bestyrelser og 15 frivillige, som beskæftiger sig med andre opgaver (Ibsen og Levinsen 2018).

Ofte hører man dog, at foreningerne har svært ved at finde nye frivillige. I dette afsnit skal vi først se på, hvilken betydning foreningerne tillægger det frivillige arbejde. Derpå afdækkes det, hvor mange frivillige foreningerne har, og om de har flere eller færre frivillige end fem år tidligere. Til sidst ser vi på foreningernes vurdering af, hvor svært det er at skaffe nye frivillige, og hvad de gør for at rekruttere frivillige.

Vurdering af det frivillige arbejdes betydning

Figur 4.16. viser, at foreningerne tillægger det frivillige arbejde meget stor betydning. På en skala fra 10 til 0, hvor 10 er det højeste og 0 det laveste, har tre ud af fire foreninger sat kryds ved 10, og færre end hver tiende forening har enten sat kryds ved en værdi i den lave ende af skalaen eller svaret 'ved ikke'. Velfærdsforeninger svarer i højere grad end de øvrige foreninger, at det frivillige arbejde er meget vigtigt for foreningen. Der er ikke forskelle mellem store og små foreninger på den betydning, det frivillige arbejde tillægges.

Figur 4.16. Foreningernes vurdering af hvor vigtigt det frivillige arbejde er for foreningen på en skala fra 10 til 0, hvor 10 er det højeste og 0 det laveste (pct.)

N = 255. Figuren viser fordelingen, hvordan foreningerne vurderer vigtigheden af det frivillige arbejde for foreningen på en skala fra 0-10, hvor 10 er det højeste, og 0 er det laveste. Foreningernes svar er fordelt på fem foreningstyper.

Antal frivillige og lønnede medarbejdere i foreningerne

Tabel 4.1. viser, at foreningerne i Vordingborg Kommune i gennemsnit har 20 frivillige og 1 lønnet medarbejder, som dog primært er en medarbejder på deltid (fx en lønnet træner i en idrætsforening). Det lønnede arbejde i foreningerne udgør altså en meget lille del af det samlede arbejde i foreningerne i Vordingborg Kommune. Der er dog store forskelle på, hvor mange frivillige den enkelte forening har, og enkelte foreninger med mange frivillige kan trække gennemsnittet for foreningstypen op. Velfærdsforeninger angiver i gennemsnit et betydeligt højere tal for, hvor mange frivillige de har, end foreningerne i de øvrige foreningstyper angiver.

Tabel 4.1. Gennemsnitlige antal frivillige og lønnede medarbejdere i foreningerne, opdelt på foreningstyper. Antal.

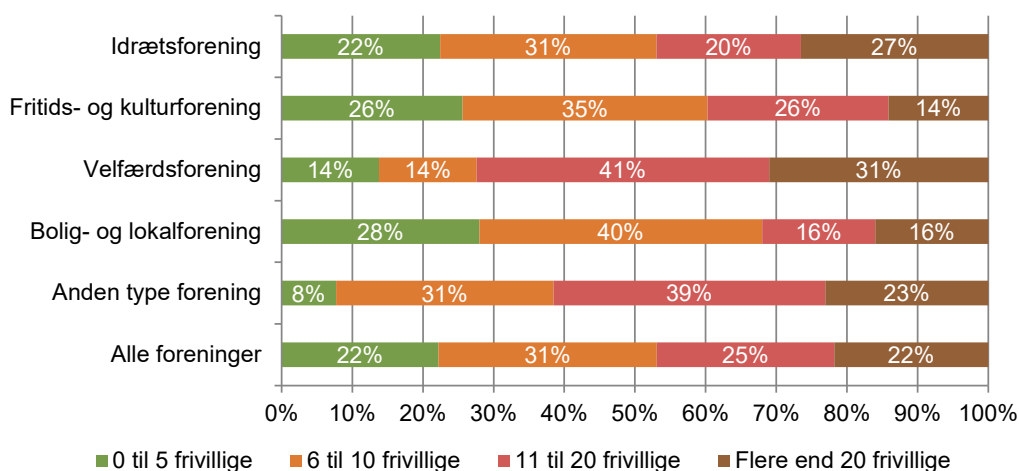
	Antal frivillige	Antal lønnede på fuld tid	Antal lønnede på deltid	N =
Idrætsforening	18,8	,3	,9	98
Fritids- og kulturforening	12,8	,1	1,4	78
Velfærdsforening	42	0	,2	29
Bolig- og lokalforening	17,0	,05	,3	25
Anden type forening	19,1	,2	,2	13
Alle foreninger	19,5	,2	,9	243

N=243. Tabellen viser det gennemsnitlige antal frivillige og lønnede medarbejdere i foreningerne, opdelt på fem foreningstyper

32 procent af de frivillige har poster i en bestyrelse, mens hovedparten af de frivillige (68 pct.) har andre opgaver. 54 procent af de frivillige i foreningerne er kvinder. Mændene udgør dog flertallet af de frivillige i bestyrelserne (56 pct.), mens der er betydeligt flere kvinder end mænd (59 pct.), som udfører andre frivillige opgaver i foreningerne i Vordingborg Kommune.

Figur 4.17. viser, at hver femte forening har mellem 0 og 5 frivillige. Det er typisk meget små foreninger, hvor de frivillige kun omfatter bestyrelsen. Knap en tredjedel af foreningerne har mellem 6 og 10 frivillige. Hver fjerde forening har mellem 11 og 20 frivillige, og hver femte forening har flere end 20 frivillige. Nogle af foreningerne har mange frivillige, hvilket trækker det gennemsnitlige tal for antallet af frivillige i foreningerne op. På tværs af foreningstyperne ser vi, at velfærdsforeningerne har forholdsvis mange frivillige, mens bolig- og lokalforeningerne har forholdsvis få frivillige. Der er en stærk sammenhæng mellem foreningens størrelse og antallet af frivillige. Jo større foreningen er, jo flere frivillige har den som regel.

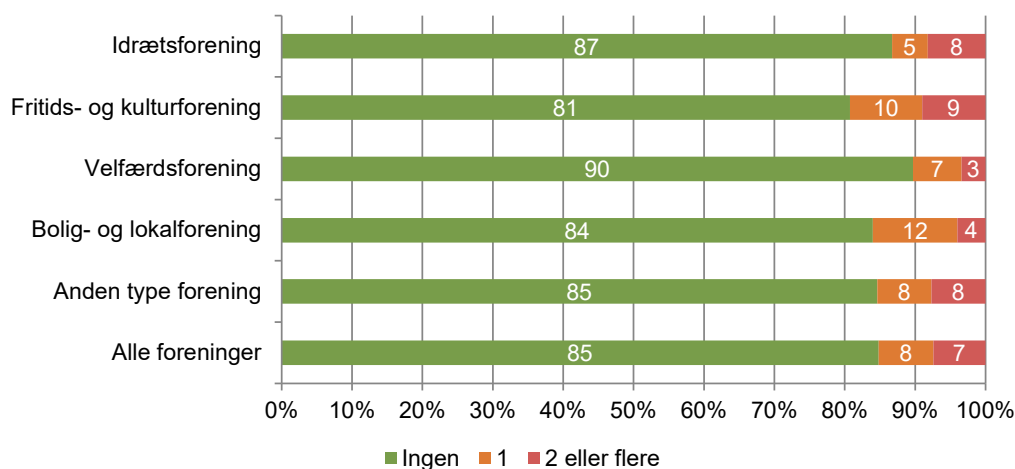
Figur 4.17. Andel af frivillige i foreningerne, opdelt på foreningstyper. Procent.

N=243. Figuren viser andelen af frivillige i foreningerne, opdelt på foreningstyper. Procent.

Figur 4.18. viser, at 85 procent af foreningerne ikke benytter lønnede medarbejdere. Med lønnet medarbejder forstås personer, som får en løn eller et honorar, som er skattepligtig. Der er meget små forskelle på dette mellem de fem foreningstyper med en svag tendens til, at velfærdsforeningerne i mindre grad end de øvrige foreningstyper benytter lønnede medarbejdere. I de foreninger, som har besvaret spørgeskemaet, er der 248 personer, som modtager løn for deres arbejde. Det svarer til 5 procent af de frivillige.

Figur 4.18. Andel af lønnede i foreningerne, opdelt på foreningstyper. Procent.

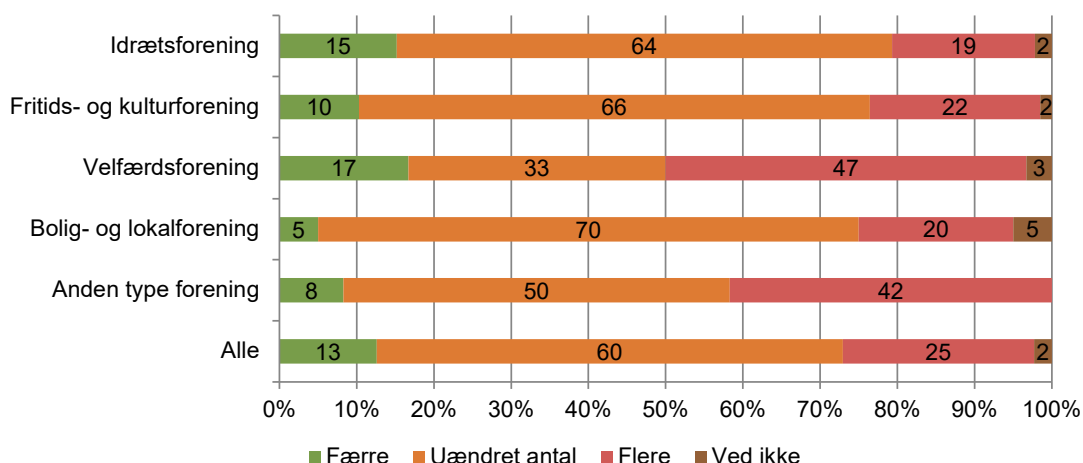
N=243. Figuren viser andelen af lønnede i foreningen, opdelt på fem foreningstyper.

Flere eller færre frivillige og lønnede medarbejdere

En væsentlig udfordring for foreninger handler om at kunne rekruttere frivillige til varetagelsen af foreningens forskellige opgaver. Der er ofte historier om foreninger, der har svært ved at finde nye frivillige og i de værste tilfælde er truet af lukning, fordi man ikke kan finde afløsere til de vigtigste poster i foreningen. I tidligere foreningsundersøgelser har foreninger givet udtryk for, at det kan være en vanskelig opgave at rekruttere frivillige, og at der er færre i dag end tidligere, som er villige til at bidrage med frivilligt arbejde (Ibsen, Thøgersen & Levinsen 2013; Levinsen & Ibsen 2017). Foreningernes besvarelse i denne undersøgelse giver dog et noget mere positivt billede af situationen.

På spørgsmålet *'har foreningen fået flere eller færre ulønnede frivillige inden for de seneste fem år?'*, svarer hver fjerde forening, at de har fået flere, mens halvt så mange svarer, at de har færre frivillige end fem år tidligere. Hovedparten svarer dog, at antallet er nogenlunde uændret. Figur 4.19. viser, at det især er velfærdsforeningerne og 'andre foreninger', som svarer, at de har flere frivillige end fem år tidligere. Blandt idrætsforeningerne er der små forskelle på andelen, som svarer, at de har flere, og andelen som svarer, at de har færre.

Figur 4.19. Udviklingen i antallet af frivillige over de seneste fem år, fordelt på foreningstyper. Procent.

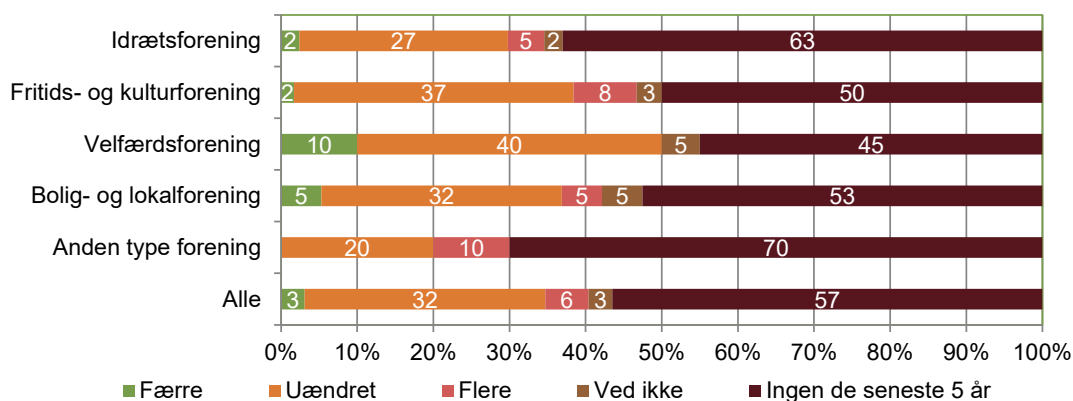
N = 223. Figuren viser udviklingen i antallet af frivillige over de seneste fem år, fordelt på foreningstyper.

Dette billede er stort set identisk med svarmønsteret på samme spørgsmål i foreningsundersøgelser gennemført i efteråret 2018 i Aarhus Kommune, Odense Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, Rudersdal Kommune og Faxe Kommune.

Figur 4.20. viser næsten det samme billede, hvad angår antallet af lønnede medarbejdere på undersøgelsestidspunktet i sammenligning med fem år tidligere. Langt de fleste foreninger svarer dog enten, at de slet ikke har haft lønnede medarbejdere, eller at antallet er uændret (og det har foreninger, som ikke benytter lønnede medarbejdere, givetvis også svaret i nogle tilfælde). Velfærdsforeningernes svar adskiller sig dog lidt fra de øvrige foreningstyper, idet

der ikke er foreninger, der har svaret, at de har flere lønnede medarbejdere, mens hver tiende forening svarer, at de har færre. Også dette billede er stort set identisk med svarmønsteret på samme spørgsmål i foreningsundersøgelser gennemført i efteråret 2018 i Aarhus Kommune, Odense Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, Rudersdal Kommune og Faxe Kommune.

Figur 4.20. Andel af foreninger, som har fået flere eller færre lønnede medarbejdere inden for de seneste fem år. Procent.

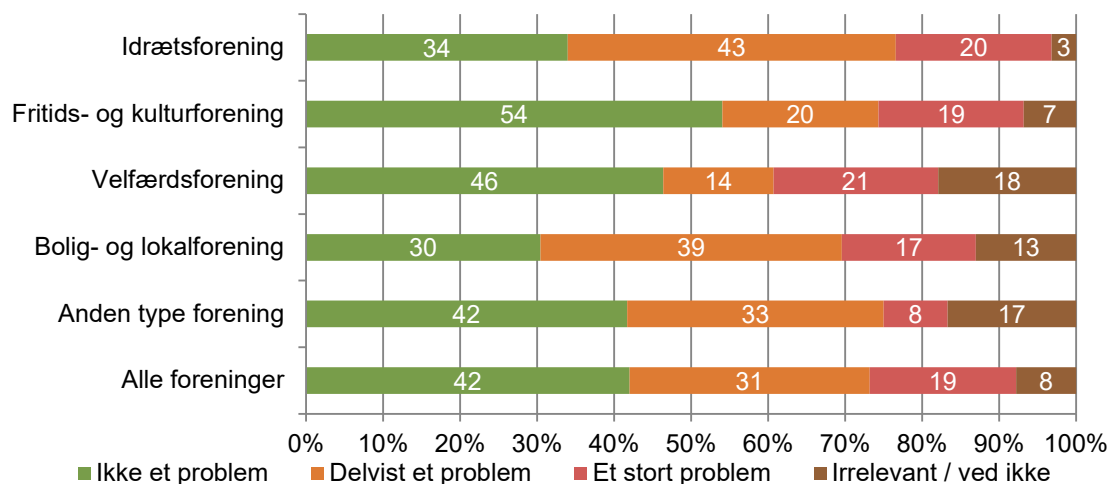

N = 193. Figuren viser udviklingen i antallet af lønnede medarbejdere inden for de seneste fem år, fordelt på foreningstyper.

De store foreninger har i højere grad end de mindre foreninger fået flere frivillige og flere lønnede medarbejdere. Givetvis som følge af at foreningen er blevet større.

Forholdsvis få foreninger, hver fjerde, svarer, at det er et stort problem at få frivillige til bestyrelsen, mens mere end dobbelt så mange svarer, at det ikke er et problem. Figur 4.21. viser, at der er forholdsvis små forskelle mellem foreningstyperne på vurderingen af dette. Fritids- og kulturforeningerne og velfærdsforeningerne svarer dog i højere grad, end foreningerne i de øvrige foreningstyper gør, at det ikke er et problem at få frivillige til bestyrelsen.

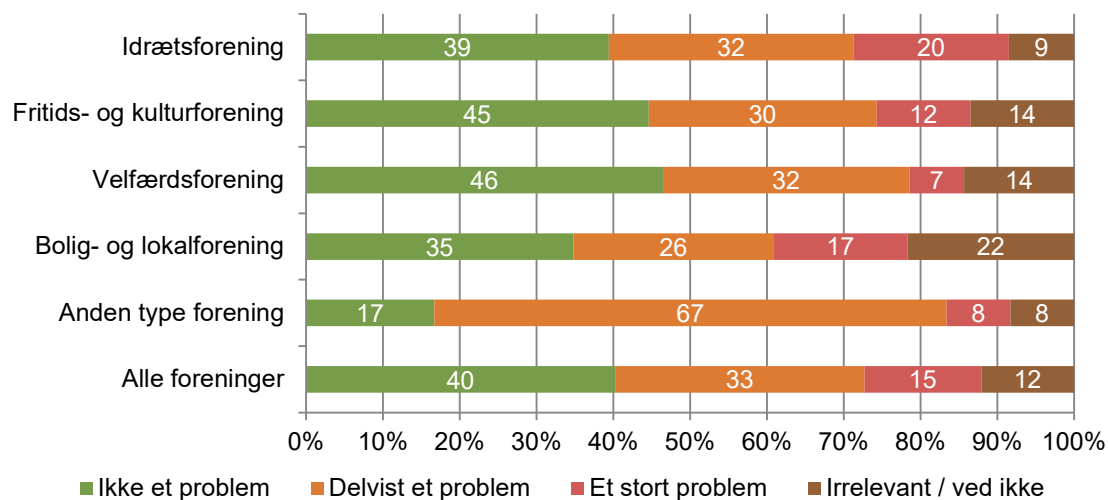
Figur 4.21. Foreningernes svar på følgende udsagn: 'Det er svært at få frivillige til bestyrelsen'. Procent.

N = 231. Figuren viser fordelingen af foreningernes svar på udsagnet 'Det er svært at få frivillige til bestyrelsen'.

Figur 4.22. viser, at billedet næsten er det samme, når vi ser på foreningernes svar på spørgsmålet, om det er svært at få frivillige til andre opgaver. Det er lidt overraskende, fordi man ofte hører, at det især er svært at få frivillige til de mere forpligtende opgaver og der i blandt bestyrelsesposterne.

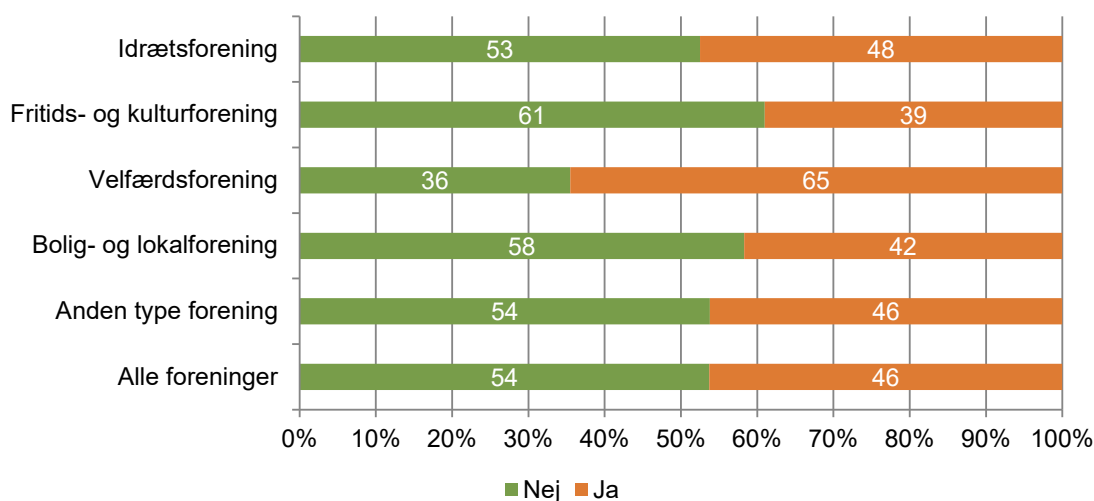
Figur 4.22. Foreningernes svar på følgende udsagn: 'Det er svært at få frivillige til andre opgaver'. Procent.

N = 231. Figuren viser fordelingen af foreningernes svar på udsagnet 'Det er svært at få frivillige til andre opgaver'.

De store foreninger synes i højere grad end de mindre foreninger, at det er svært at få nye frivillige. Knap halvdelen af foreningerne svarer, at de inden for de seneste år har gjort noget aktivt eller særligt for at få frivillige. Figur 4.23. viser, at det især er velfærdsforeningerne, som har gjort noget særligt for at rekruttere frivillige.

Figur 4.23. Andel af foreninger som har gjort noget aktivt eller særligt for at få flere frivillige medarbejdere inden for de seneste fem år. Procent.

N = 244. Figuren viser andelen af foreninger som har gjort noget aktivt eller særligt for at få flere frivillige medarbejdere inden for de seneste fem år.

Efterfølgende kunne foreningerne - der har svaret, at de har gjort noget særligt for at rekruttere frivillige til foreningen - uddybe svaret.

Den meste udbredte metode er at *annoncere efter frivillige*. Nogle benytter lokale medier og sætter opslag op i lokale forretninger, men det er nok mere almindeligt at benytte egen hjemmeside eller forskellige sociale medier. Der er også foreninger, som afholder særlige arrangementer for at gøre opmærksom på sig selv og derved forsøge at rekruttere nye frivillige.

Der er mange foreninger, som især gør en *indsats for at få nye frivillige blandt medlemmerne*. Nogle henvender sig direkte til dem i form af en slags spørgeskema eller anden kommunikation. Men ellers sker det typisk ved gentagne opfordringer til at tage del i det frivillige arbejde.

En anden vigtig målgruppe i rekrutteringsarbejdet er *pårørende og der i blandt især forældre* til børn i foreningen (gælder selvfølgelig de foreninger, som har børnemedlemmer).

Andre foreninger skriver, at de hele tiden er *opsøgende på det personlige plan*. Dvs. at de spørger personer, som de kunne tænke sig at få engageret i foreningen.

Ganske få foreninger skriver, at de har oprettet en '*frivillig bank*', dvs. et sted hvor potentielt interesserede kan registrere sig, således at foreningen kan henvende sig til dem, hvis den har brug for hjælp.

Forholdsvis få foreninger skriver, at de har ændret foreningens struktur eller dens arbejdsform i bestræbelsen på at gøre det frivillige arbejde mere attraktivt, fordele arbejdet bedre mv. Det kan fx gå ud på at ændre på arbejdsfordelingen i foreningen, oprette udvalg, udvide antallet af medlemmer i bestyrelsen ol.

Meget få foreninger søger at fremme rekrutteringen ved *at kvalificere de frivillige* ved hjælp af kurser og anden form for kvalificering.

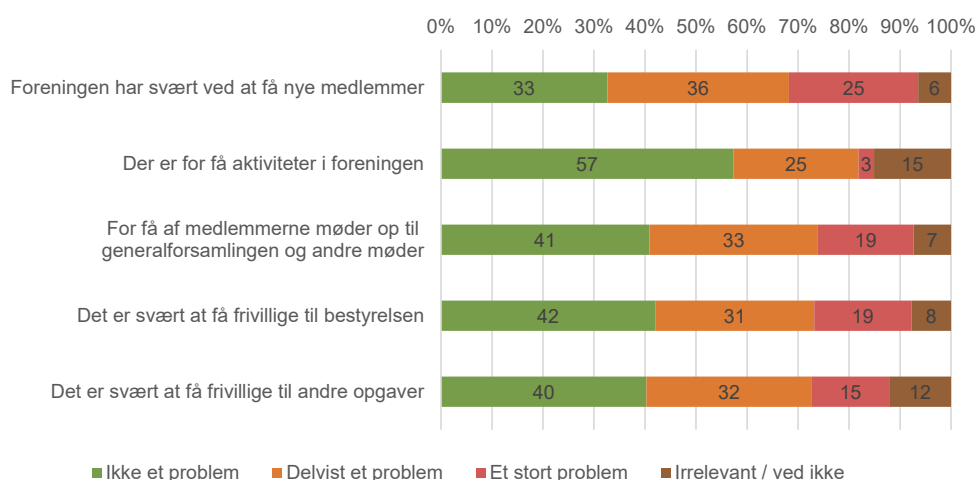
En del foreninger skriver, at de bestræber sig på at få en *større synlighed og et bedre image* og derigennem få en opmærksomhed, der kan få potentielle frivillige til at melde sig.

Kun én forening svarer, at den har forsøgt at gøre det frivillige arbejde mere attraktivt ved at nedsætte kontingentet for de frivillige. Foreningerne tænker altså i lille grad i særlige økonomiske og materielle incitamenter for at engagere flere frivillige.

Foreningernes problemer

I spørgeskemaet spurgte vi ind til, hvad der er foreningernes største problemer for tiden fordelt på fire overordnede tematikker: Medlemmer og frivillige, økonomi, politik / det offentlige og andre problemer. Figur 4.24 viser foreningernes svar på de spørgsmål, der falder under tematikken medlemmer og frivillige. Foreningerne oplever overvejende, at det er et problem at få nye medlemmer. 36 procent af foreningerne svarede, at det delvist er et problem for dem at få nye medlemmer, mens 25 procent svarede, at det er et stort problem. De fleste af foreningerne oplever, at antallet af aktiviteter i foreningen er passende (57 pct.), mens i alt 28 procent har problemer med for få aktiviteter i foreningen. Over halvdelen af foreningerne oplever, at der møder for få medlemmer op til generalforsamlingen og andre møder, og et tilsvarende antal oplever, at det også er svært at få frivillige til bestyrelsen. Knap halvdelen af foreningerne oplever, at det er svært at få frivillige til andre opgaver.

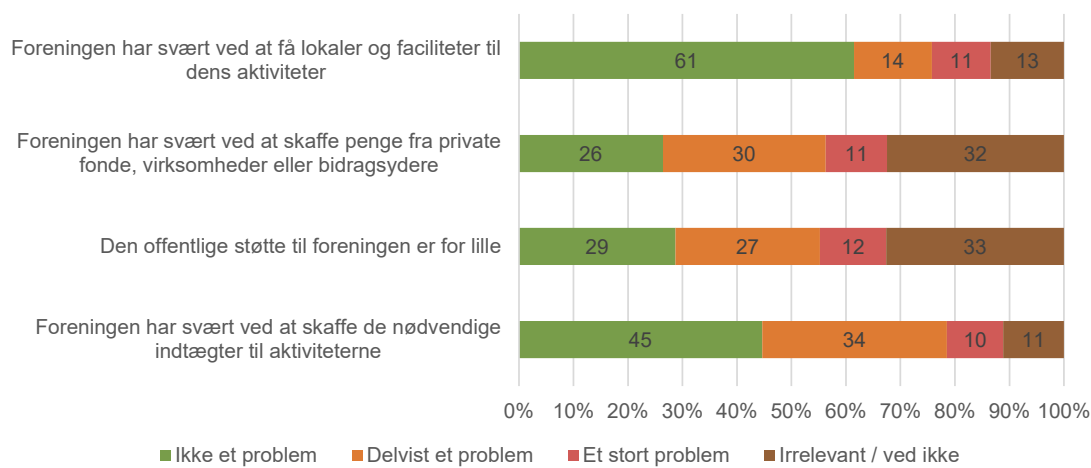
Figur 4.24. Foreningernes største problemer. Medlemmer og frivillige. Procent.

N = 261. Figuren viser fordelingen af foreningernes vurdering af forskellige udsagn under tematikken 'medlemmer og frivillige' under spørgsmålet: 'Hvad er de største problemer for foreningen for tiden'.

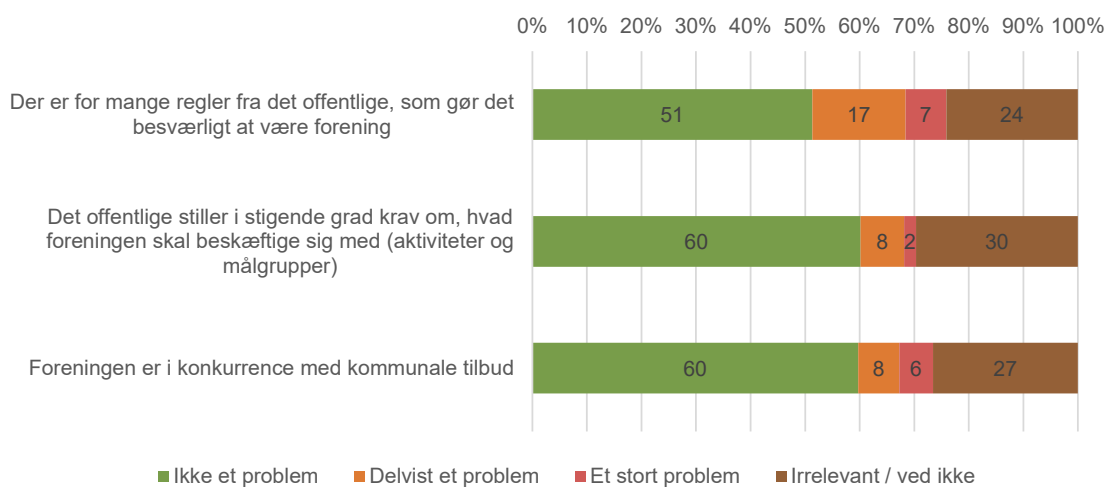
Figur 4.25 viser foreningernes svar på de spørgsmål, der falder under tematikken 'økonomi'. Mere end seks ud af ti foreninger oplever ikke, at det er et problem at få lokaler og faciliteter til dens aktiviteter. 41 procent af foreningerne oplever det som et problem at skaffe penge fra private fonde, virksomheder eller bidragsydere. Næsten 4 ud af 10 foreninger oplever, at den offentlige støtte til foreningen er for lille, og 45 procent har svært ved at skaffe de nødvendige indtægter til aktiviteterne.

Figur 4.25. Foreningernes største problemer. Økonomi.

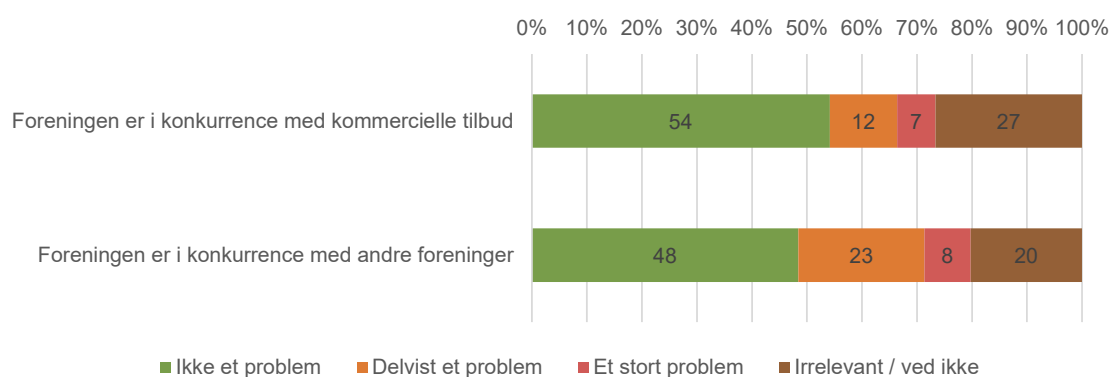
N = 261. Figuren viser fordelingen af foreningernes vurdering af forskellige udsagn under tematikken 'økonomi' under spørgsmålet: 'Hvad er de største problemer for foreningen for tiden'.

Figur 4.26. viser foreningernes svar på de spørgsmål, der falder under tematikken 'politik / det offentlige'. Næsten hver fjerde forening svarer, at de oplever, at for mange regler fra det offentlige, gør det besværligt for dem at være forening, mens hver tiende foreninger oplever det som problematisk, at det offentlige i stigende grad stiller krav om, hvad foreningen skal beskæftige sig med. 14 procent af foreningerne oplever det som problematisk, at foreningen er i konkurrence med kommunale tilbud.

Figur 4.26. Foreningernes største problemer. Politik / det offentlige.

N = 261. Figuren viser fordelingen af foreningernes vurdering af forskellige udsagn under tematikken 'politik / det offentlige' under spørgsmålet: 'Hvad er de største problemer for foreningen for tiden'.

Figur 4.27. viser foreningernes svar på de spørgsmål, der falder under tematikken 'andre problemer'. Knap 2 ud af 10 foreninger oplever det som et problem, at foreningen er i konkurrence med kommercielle tilbud, mens mere en 3 ud af 10 foreninger oplever det som et problem, at foreningen er i konkurrence med andre foreninger.

Figur 4.27. Foreningernes største problemer. Andre problemer.

N = 261. Figuren viser fordelingen af foreningernes vurdering af forskellige udsagn under tematikken 'Andre problemer' under spørgsmålet: 'Hvad er de største problemer for foreningen for tiden'.

Foreningernes fem største problemer er altså 1) at det er svært at få nye medlemmer (61 pct.), 2) at for få medlemmer møder op til generalforsamling (52 pct.), 3) at det er svært at få frivillige i bestyrelsen, 4) at det er svært at få frivillige til andre opgaver (48 pct.), og 5) at foreningen har svært ved at skaffe de nødvendige indtægter til aktiviteter.

Samarbejdet mellem foreninger og kommunale institutioner

I Danmark har der gennem en årrække været en stor politisk velvilje i forhold til foreninger og frivilligt arbejde, som lovgivning har skabt gode vilkår for (især Folkeoplysningsloven og § 18 i Serviceloven). Dette er blandt andet kommet til udtryk i de seneste fire regeringsregeringsgrundlag, hvor alle – uanset om de har været røde eller blå – har omtalt betydningen af et frit og levende foreningsliv.

Det seneste årti er der imidlertid sket en ændring i de politiske forventninger til den frivillige sektor, som bl.a. kan aflæses af det såkaldte Frivillighedscharter, som Regeringen og en række frivillige organisationer stod bag første gang i 2001 og igen stod sammen om i en revideret udgave i 2013.

'Danmark er opbygget gennem en lang tradition for et levende civilsamfund med borgere, der tager medansvar, foreningsdannelse og frivillige organisationer, der blomstrer for sig selv såvel som i samspil med det offentlige. Den frivillige verden er en del af fundamentet for vores demokrati (...). Den frivillige verden bidrager til et inkluderende samfund og har i mange sammenhænge været med til at skabe det velfærdssamfund, vi har i dag (...) En fortsat udvikling af det danske samfund er afhængig af et konstruktivt og dynamisk samspil (Charter for samspil mellem den frivillige verden og det offentlige 2013).

Citatet udtrykker en stor tro på foreningslivet og det frivillige arbejdes værdi samt forventninger til det i fremtiden. Men til forskel fra det oprindelige frivillighedscharter fra 2001, som betonede foreningslivets autonomi, lægger charteret fra 2013 en særlig vægt på samarbejdet og samspillet mellem den offentlige og den frivillige sektor.

Den samme tro på og forventninger til foreningslivet og det frivillige arbejde finder vi i kommunerne. De fleste kommuner har de seneste år udarbejdet og vedtaget en frivillighedspolitik (Ibsen og Espersen 2016), og i flere kommuner udgør samarbejdet med foreninger og frivillige en central del af kommunens overordnede strategier.

Det er som nævnt ikke nyt, at kommunerne aktivt engagerer sig i og støtter foreninger og frivilligt arbejde. Siden slutningen af 1960'erne har kommunerne stillet faciliteter gratis til rådighed for aktiviteter for børn og unge i idrætsforeninger, spejderkorps og andre børne- og ungeforeninger samt givet økonomisk støtte til aktiviteterne (i dag i henhold til Folkeoplysningslovens regler). På det sociale område har kommunerne i næsten to årtier støttet sociale og forebyggende aktiviteter, som frivillige og sociale foreninger står for (i henhold til Serviceloven paragraf 18). På andre samfundsområder er der tradition for, at foreninger og frivillige organisationer høres og inddrages, hvor det er relevant, selvom kommunen ikke er

forpligtet dertil af lovgivning. Det nye er intentionerne for kommunernes samarbejde med foreningerne og de frivillige. Kommunernes forhold til foreninger og frivilligt arbejde har ændret sig fra påskønnelse og økonomisk støtte til ønsket om en mere aktiv kommunal involvering og samarbejde om opgaver og aktiviteter.

For det første søger mange kommuner at udvide omfanget af det frivillige arbejde på flere samfundsområder end de områder, hvor der er en stærk tradition for frivilligt arbejde og kommunal støtte dertil (idræt, folkeoplysning, socialt arbejde).

For det andet arbejder mange kommuner i højere grad end hidtil på at integrere den frivillige indsats i de kommunale institutioners aktiviteter og opgaver. Fx folkeskolernes bestræbelser på at inddrage idrætsforeningerne i de fysiske aktiviteter i skolerne (som følge af folkeskolereformen), sundhedsforvaltningens bestræbelse på at involvere patientforeninger og idrætsforeninger i kommunens forebyggende og sundhedsfremmende aktiviteter, og ældreforvaltningens bestræbelser på at fremme samarbejdet med seniorforeninger om aktiviteter varetaget af frivillige på plejecentrene.

For det tredje forsøger mange kommuner eller kommunale institutioner selv at rekruttere og organisere de frivillige (fx til lektiehjælp i folkeskolen, sociale aktiviteter på ældrecentre og kostvejledning til overvægtige) til forskel fra tidligere, hvor de frivillige var knyttet til en frivillig organisation, som så kunne samarbejde med de kommunale institutioner.

Endelig er der en tendens til, at politikken på dette område i højere grad end hidtil går på tværs af kommunale forvaltninger, og adskillige kommuner har oprettet særlige centre eller enheder for frivilligt arbejde, civilsamfund eller medborgerskab. I de fleste kommuner er der sket en institutionalisering af den kommunale indsats på frivillighedsområdet i form af frivillighedscentre, frivillighedskoordinatorer og officielle politikker for den kommunale indsats på området.

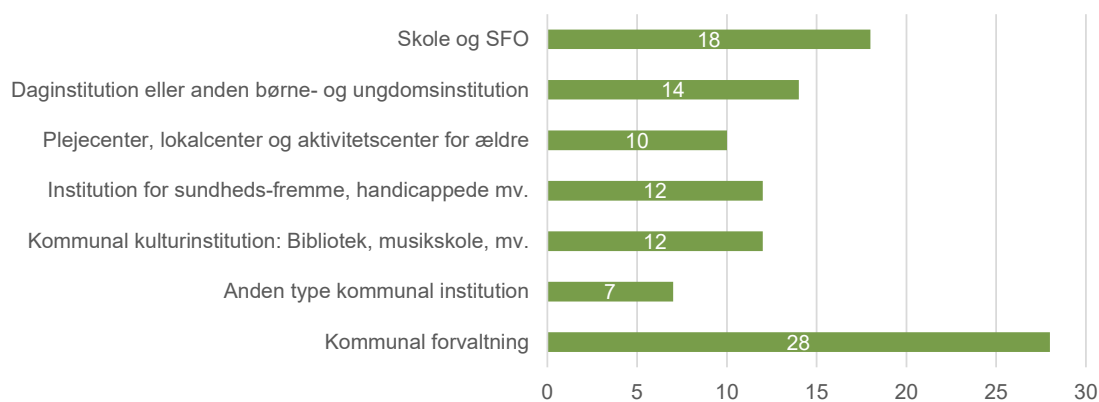
Vi vil i det følgende belyse omfanget af foreningernes samarbejde med kommunale institutioner og afdelinger i Vordingborg Kommune samt foreningernes vurdering af og principielle holdning til samarbejdet med kommunale institutioner.

Samarbejdets omfang

Mere end hver tredje forening i Vordingborg Kommune, 36 procent, på undersøgelsestidspunktet (først på året 2019) samarbejdede med en eller flere kommunale institutioner i kommunen. Flest foreninger samarbejder med en kommunal forvaltning (28 pct.) (Figur 4.28).

Samarbejdet er således ganske udbredt, men det er noget lavere end gennemsnittet for fem andre danske kommuner, hvor det samme er blevet undersøgt. På tværs af foreningerne i Aarhus Kommune, Odense Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, Faxe Kommune og Rudersdal Kommune havde 43 procent et samarbejde i efteråret 2018.

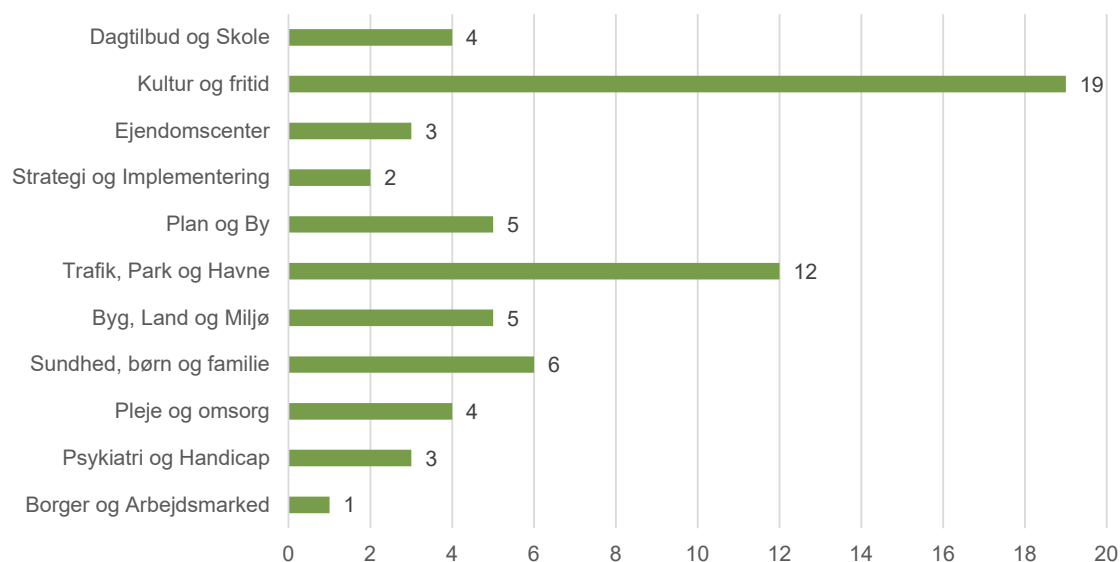
Figur 4.28. Andel af foreninger i Vordingborg Kommune, der samarbejder med kommunale institutioner eller forvaltninger. Procent.

N = 208-222. Figuren viser andelen af foreninger, der samarbejder med kommunale institutioner eller forvaltninger.

Foreningerne i Vordingborg Kommune samarbejder især med to afdelinger af kommunen. 19 procent har et samarbejde med Afdeling for Kultur og Fritid, og 12 procent har et samarbejde med Afdeling for Trafik, Park og Havne (Figur 4.29).

Figur 4.29. Andel af foreninger som har et samarbejde med Vordingborg Kommunes forskellige afdelinger. Procent.

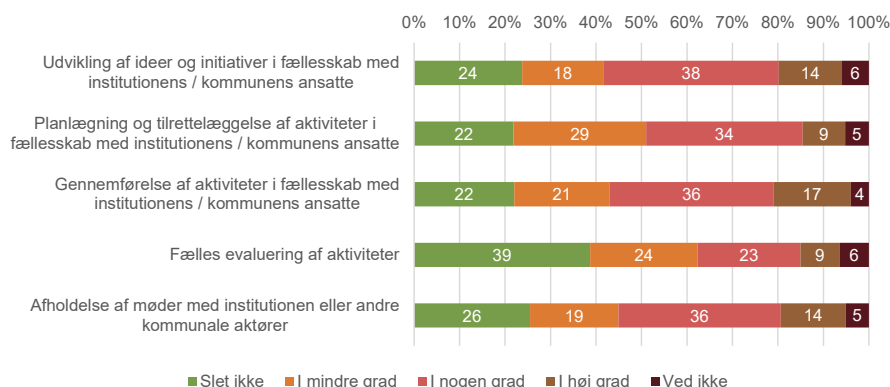

N = 260-261. Figuren viser andelen af foreninger som har et samarbejde med Vordingborg Kommunes forskellige afdelinger.

Hvad samarbejdes der om med de kommunale institutioner?

I dette afsnit ser vi nærmere på, i hvilken grad samarbejdet med kommunen omfatter en række forskellige aktiviteter. De foreninger, som i spørgeskemaundersøgelsen svarede, at de har et samarbejde 'i dag' med kommunale institutioner (skoler, daginstitution, fritidsklub, SFO eller andre kommunale institutioner), blev også spurgt om, hvilke aktiviteter samarbejdet omfatter. Figur 4.30. viser fordelingen af foreningernes svar på dette spørgsmål. Andelen af foreninger der svarede, at de i høj grad samarbejder med en kommunal institution om en aktivitet, er størst ved aktiviteten 'gennemførelse af aktiviteter i fællesskab med institutionens / kommunens ansatte'. 36 procent af foreningerne svarede, at de i nogen grad samarbejder om denne aktivitet, mens 21 procent svarede, at de i mindre grad samarbejder med kommunen om gennemførelse af aktiviteter i fællesskab med institutionens / kommunens ansatte. 22 procent samarbejder slet ikke om den aktivitet. Den aktivitet, som færrest samarbejder med en kommunal institution om, er fælles evaluering af aktiviteter. 39 procent af foreningerne svarede, at de slet ikke samarbejder med en kommunal institution om denne aktivitet.

Figur 4.30. I hvilken grad omfatter samarbejdet med den kommunale institution følgende aktiviteter? Procent.

N= 366-375. Figuren viser fordelingen af foreningernes svar på spørgsmålet 'I hvilken grad omfatter samarbejdet med den kommunale institution følgende aktiviteter?'

Begrundelser for samarbejdet

Mange foreninger samarbejder således med en kommunal institution eller afdeling / center. Men hvorfor gør de det? I spørgeskemaet fik foreningerne, der havde svaret, at de har et samarbejde med en kommunal institution eller afdeling, mulighed for at tage stilling til en række (tænkte) begrundelser for at sådant samarbejde (Figur4.31)

Den vigtigste begrundelse for at indgå i et samarbejde med en kommunal institution eller afdeling er, ifølge foreningerne selv, at '*ved at samarbejde med kommunen eller en kommunal institution bidrager foreningen til at styrke lokalsamfundet*'. Otte ud af ti foreninger er meget eller overvejende enig i dette standpunkt.

Næst vigtigste begrundelse er, at '*ved at samarbejde med kommunen eller kommunale*

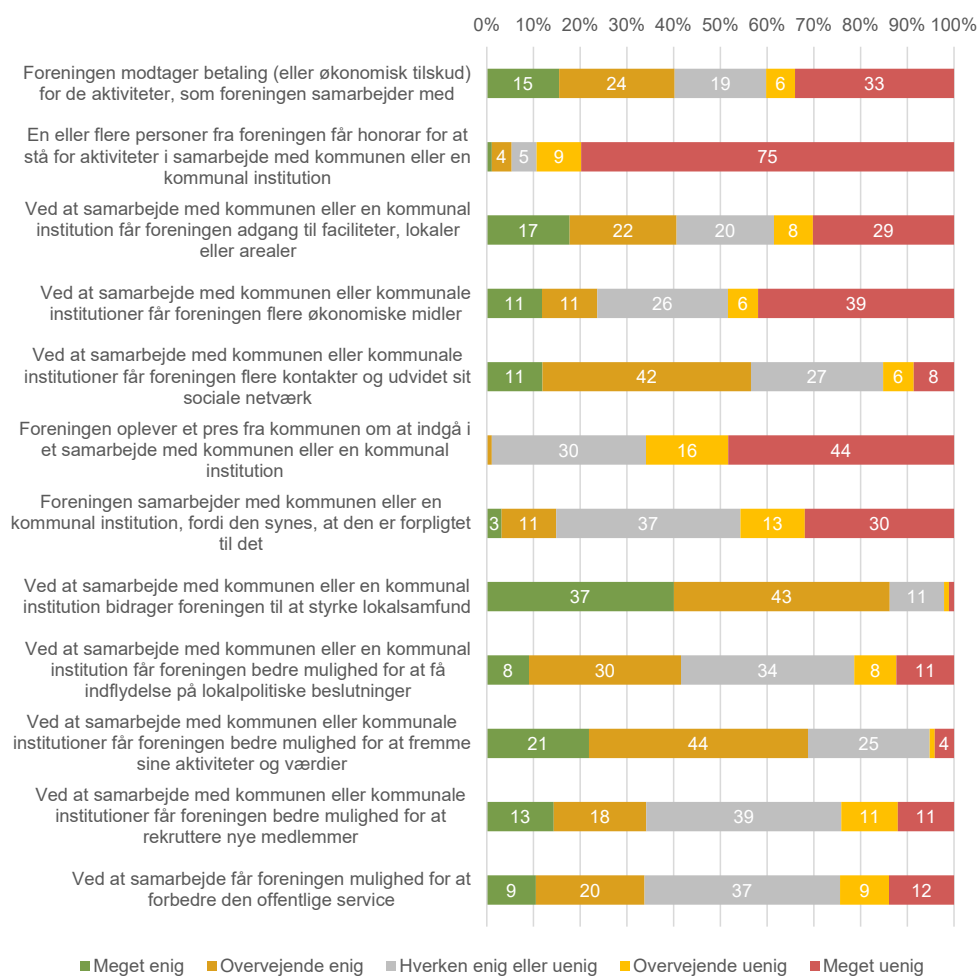
institutioner får foreningen bedre mulighed for at fremme sine aktiviteter og værdier. Dette standpunkt er to ud af tre foreninger meget eller overvejende enig i.

Mange foreninger indgår i samarbejdet, fordi foreningen får noget ud af det i form af kontakter, faciliteter samt betaling for at stå for aktiviteter. Omkring halvdelen af foreningerne er meget eller overvejende enige i, at ved *'samarbejde med kommunen eller kommunale institutioner får foreningen flere kontakter og udvidet sit sociale netværk'*. To ud af fem foreninger tilslutter sig standpunktet, at samarbejdet giver adgang til faciliteter, lokaler eller arealer, og en tilsvarende andel samarbejder, fordi foreningen modtager betaling for de aktiviteter, foreningen står for i samarbejdet.

Kun omkring hver fjerde forening samarbejder, fordi det giver mulighed for at forbedre den offentlige service.

Meget få foreninger samarbejder, fordi de synes, at de er forpligtet til det, eller fordi de er blevet presset til et samarbejde.

Figur 4.31. Foreningernes begrundelser for at samarbejde med kommunale institutioner og forvaltninger. Procent.

N=102. Figuren viser fordelingen af foreningernes svar på en række udsagn under spørgsmålet: *'Der kan være forskellige grunde til, at foreninger samarbejder med kommunale myndigheder og institutioner. I hvilken grad er du enig i følgende?'*

Begrundelser for ikke at samarbejde

Mere end halvdelen af foreningerne havde imidlertid ikke et samarbejde med en kommunal institution eller afdeling. Hvad er disse foreningers begrundelse for ikke at samarbejde? Det kunne foreninger, der ikke har et samarbejde, forholde sig til i form af en række påstande (Figur 4.32)..

Den vigtigste begrundelse er, at foreningen enten har begrænset kontakt til offentlige institutioner, og / eller at foreningen ikke er blevet opfordret til et samarbejde. Omkring halvdelen af foreningerne, der ikke har et samarbejde, tilslutter sig disse to påstande. Læren af det er, at 'kontakt' og 'opfordring' fremmer samarbejde.

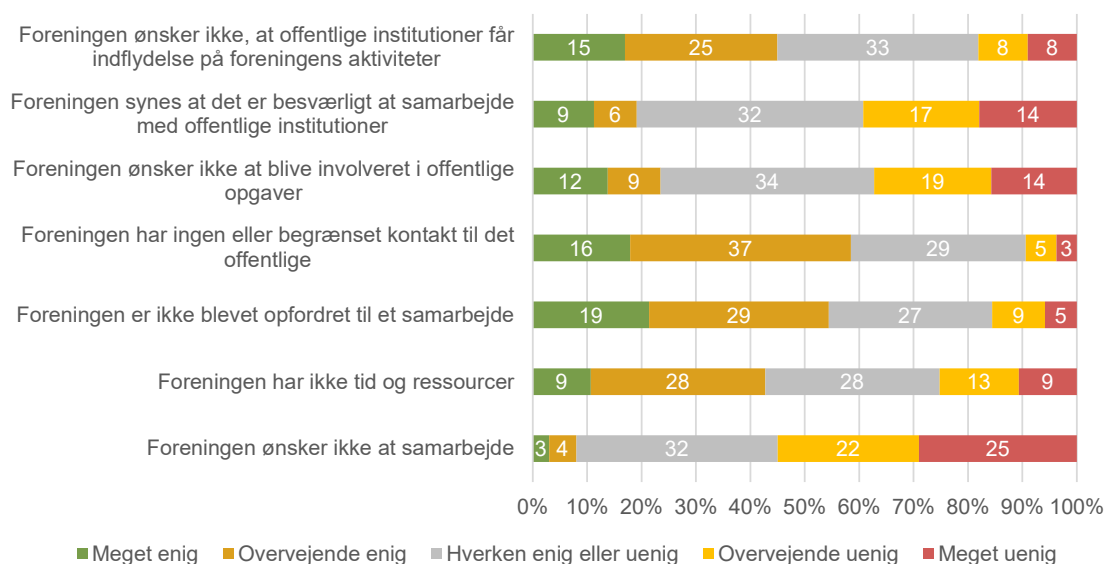
Forholdsvis få foreninger svarede, at de ikke ønsker at blive involveret i offentlige opgaver. Hver femte af foreningerne, der ikke har et samarbejde, angiver dette som en (af flere) begrundelser for, at de ikke har et samarbejde. Noget større tilslutning (to af fem foreninger) får standpunktet, at foreningen ikke samarbejder, fordi den ikke ønsker, at offentlige institutioner får indflydelse på foreningens aktiviteter. Autonomi og selvstændighed spiller altså en stor rolle for mange foreninger.

En del foreninger svarede, at de ikke har tid og ressourcer til samarbejdet. To ud af fem af foreningerne, der ikke har et samarbejde, er meget eller overvejende enig i dette.

Ret få foreninger – godt hver tiende – svarede, at de ikke samarbejder, fordi de synes, at det er besværligt at samarbejde med offentlige institutioner.

Der er ingen statistisk signifikante forskelle i vurderingen af samarbejdet mellem de forskellige foreningstyper.

Figur 4.32. Foreningernes begrundelser for ikke at samarbejde med kommunale institutioner og forvaltninger (andel af foreninger der på undersøgelsestidspunktet ikke havde et samarbejde). Procent.

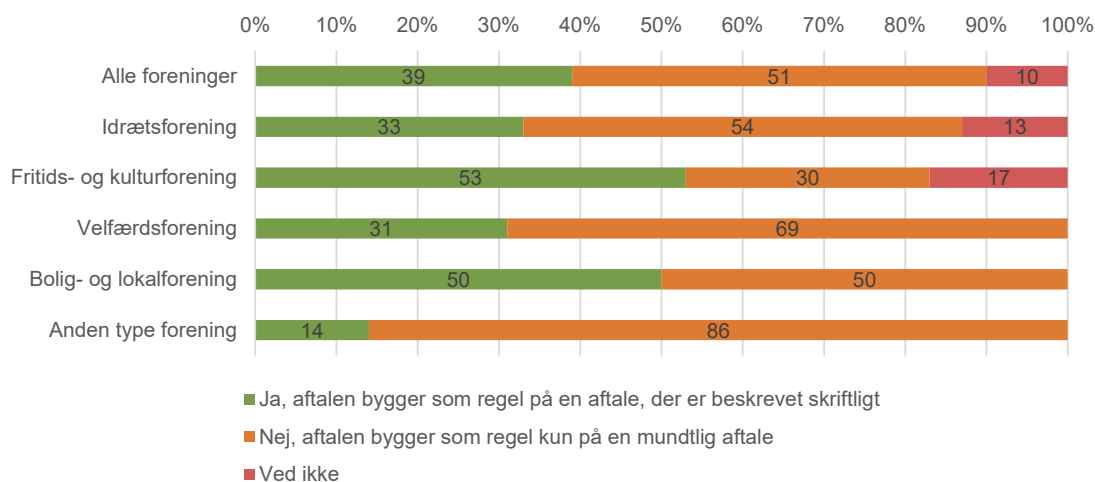

N= 113-117. Foreningerne, der ikke havde et samarbejde på undersøgelsestidspunktet, svarede på følgende spørgsmål: 'Der kan være forskellige grunde til, at jeres forening ikke har et samarbejde med kommunale institutioner og forvaltninger. Angiv i hvilken grad du er enig i, at følgende grunde spiller en rolle for jeres forening'. Figuren viser fordelingen af foreningernes svar på dette spørgsmål.

Formalisering af samarbejdet

Der er store forskelle på, hvordan aftalerne om samarbejde er etableret. Et samarbejde kan opstå på baggrund af kontakter og møder mellem parterne, og det kan indgå som del af en strategi på området. Samarbejder kan foregå kontinuerligt og forholdsvis uformelt. Der kan dog også være indgået skriftlige aftaler mellem frivillige foreninger og kommunale institutioner, som eksempelvis beskriver samarbejdets formål, indhold og omfang, og om der er særlige vilkår, fx med hensyn til honorar. Tidligere studier har vist, at der efter 2007, som en følge af kommunalreformen, har været en stigende formalisering af relationerne mellem foreninger og kommune (Thøgersen 2012; Levinsen, Thøgersen og Ibsen 2012). I denne undersøgelse spurgte vi de foreninger, der har et samarbejde, om der ligger en skriftlig aftale til grund for samarbejdet. I figur 4.33 ses en opgørelse over foreningernes svar på spørgsmålet om, om samarbejdet med de kommunale institutioner er formaliseret. 39 procent af alle foreninger svarer, at de har en formaliseret aftale om samarbejde med kommunen, mens 51 procent af foreningerne svarer, at de ikke har en formaliseret aftale om samarbejde med kommunen. Over halvdelen af fritids- og kulturforeningerne og halvdelen af bolig- og lokalforeningerne svarer, at de har en formaliseret aftale. 69 procent af velfærdsforeningerne, der samarbejder med kommunen, har ikke en formaliseret aftale med kommunen om samarbejdet. Det samme gælder for 54 procent af idrætsforeningerne og 86 procent af de foreninger, der falder under kategorien 'anden type forening'.

Figur 4.33. Er samarbejdet med de kommunale institutioner formaliseret? Procent.

N = 109. Fordelingen af foreningernes svar på spørgsmålet 'er samarbejdet med de kommunale institutioner formaliseret?'

Vurderingen af samarbejdet

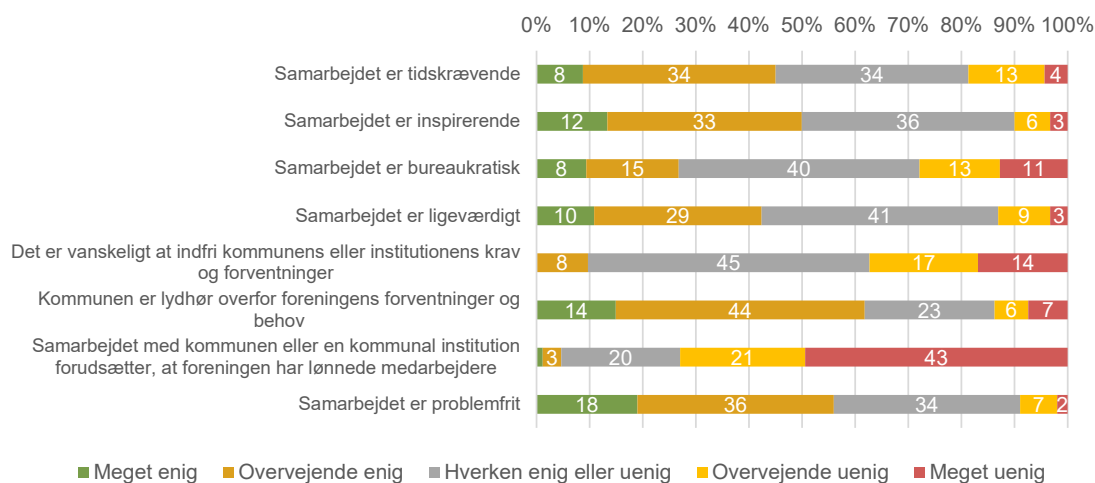
Hvordan vurderer foreningerne så samarbejdet med kommunale institutioner og afdelinger? Igen fik foreningerne, der på undersøgelsestidspunktet havde et samarbejde, nogle påstande, som de kunne erklære sig mere eller mindre enig eller uenig i (figur 4.34).

Generelt vurderer foreningerne samarbejdet meget positivt. Mere end halvdelen af foreningerne svarede, at de er meget enig eller overvejende enig i, at samarbejdet er problemfrit. Det er også mere end halvdelen af foreningerne, som har et samarbejde, der synes, at kommunen er lydhør overfor foreningens forventninger og behov. Lidt færre, knap halvdelen, synes, at samarbejdet er inspirerende. Hver tredje forening synes, at samarbejdet er ligeværdigt. Det er et ofte fremført ideal for samarbejdet mellem foreninger og offentlige institutioner. Det gælder dog for disse og de øvrige påstande, at forholdsvis få svarede 'meget enig' i forhold til andelen, som svarede 'overvejende enig'. Foreningerne er altså enige i disse påstande, men med forbehold.

Der er også kritiske røster i forhold til samarbejdet. Mere end to ud af fem foreninger synes, at samarbejdet er tidskrævende. Noget færre, knap hver fjerde af de foreninger, der har et samarbejde, synes, at det er bureaukratisk. Næsten ingen foreninger synes, at samarbejdet forudsætter, at foreningen har lønnede medarbejdere.

Der er ingen statistisk signifikante forskelle i vurderingen af samarbejdet mellem de forskellige foreningstyper.

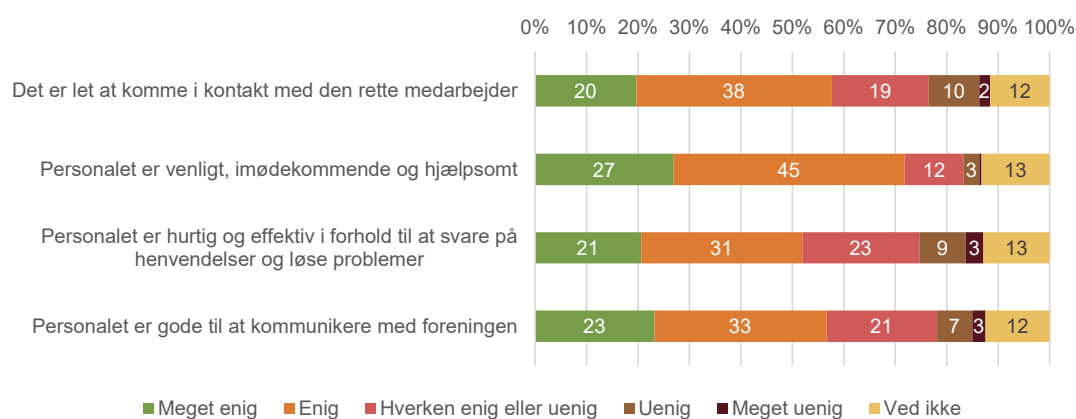
Figur 4.34. Foreningernes vurdering af det konkrete samarbejde med kommunale institutioner. Procent.

N = 97-103. Figuren viser foreningernes vurdering af det konkrete samarbejde med kommunale institutioner.

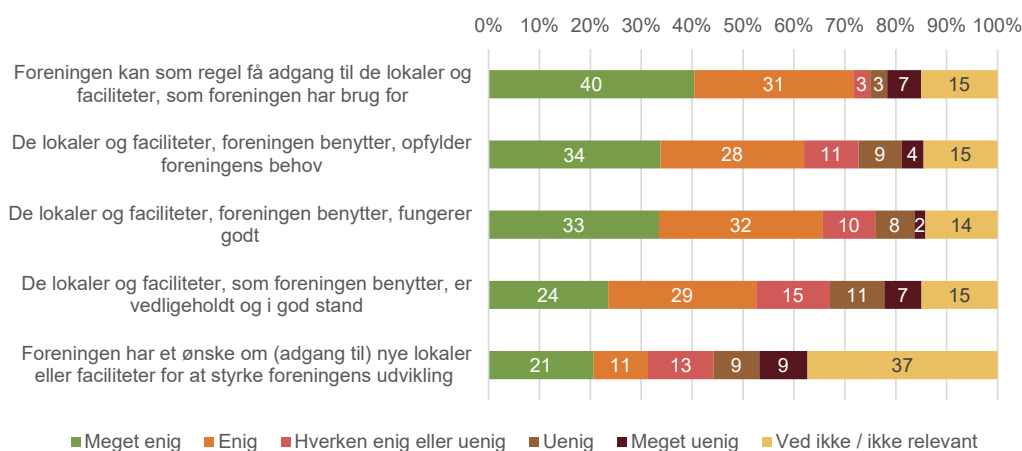
I et andet vurderings spørgsmål fik foreningerne, der på undersøgelsestidspunktet havde et samarbejde, nogle påstande, som de kunne erklære sig mere eller mindre enige eller uenig i (figur 4.35). Påstandene omhandlede samarbejde med kommunens personale. Foreningerne vurderer overordnet samarbejdet med kommunen som positivt. Langt størstedelen af foreningerne oplever personalet som venligt, imødekommende og hjælpsomt. 72 procent er enten enige eller meget enige i dette udsagn. 58 procent er enten meget enige eller enige i, at det er let at komme i kontakt med den rette medarbejder, og 56 procent er enten meget enige eller enige i, at personalet er gode til at kommunikere med foreningen. 52 procent er enige eller meget enige i, at personalet er hurtige og effektive i forhold til at svare på henvendelser og løse problemer.

Figur 4.35. Foreningens vurdering af samarbejdet med kommunen. Procent.

N = 93-102. Figuren viser foreningernes vurdering af samarbejdet med kommunen. Foreningerne er blevet præsenteret for en række forskellige udsagn, som de har vurderet samarbejdet med kommunen ud fra.

I figur 4.36. ses fordelingen af foreningernes besvarelser på spørgsmålet 'hvor tilfreds er foreningen med lokaler og faciliteter i Vordingborg Kommune'. Foreningerne er generelt tilfredse med lokaler og faciliteter i Vordingborg Kommune. 71 procent af foreningerne er enige eller meget enige i, at foreningen som regel kan få adgang til de lokaler og faciliteter, som foreningen har brug for. 65 procent af foreningerne er enige eller meget enige i, at de lokaler og faciliteter, foreningen benytter, fungerer godt. 62 procent af foreningerne er enige eller meget enige i, at de faciliteter foreningen benytter, opfylder foreningens behov. 53 procent er enige eller meget enige i, at de lokaler og faciliteter foreningen benytter er vedligeholdt og i god stand. 32 procent af foreningerne har et ønske om (adgang til) nye lokaler eller faciliteter for at styrke foreningens udvikling.

Figur 4.36. Foreningernes tilfredshed med lokaler og faciliteter i Vordingborg Kommune. Procent.

N = 233-240. Figuren viser fordelingen af foreningernes svar på spørgsmålet: 'Hvor tilfreds er foreningen med lokaler og faciliteter i Vordingborg Kommune?'.

Holdningen til samarbejdet

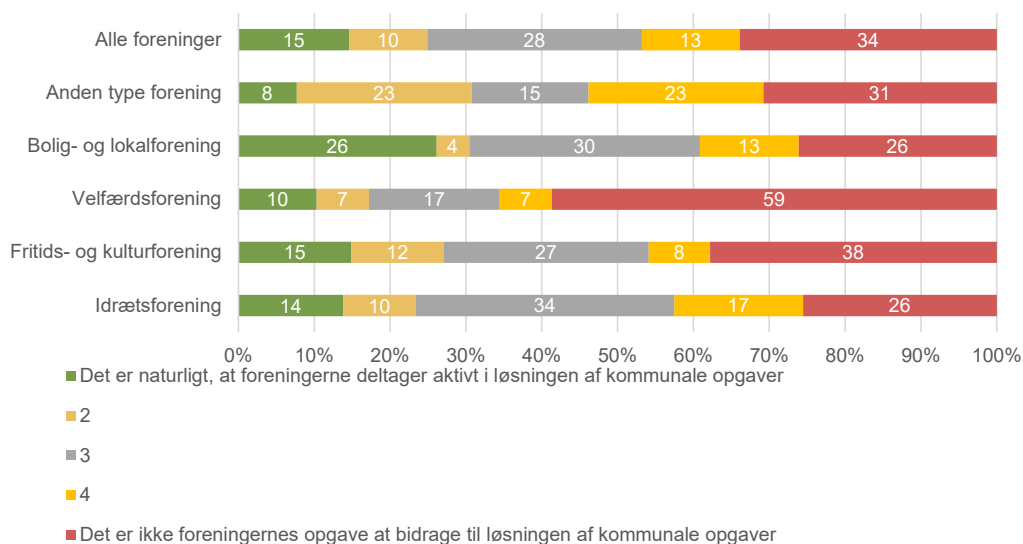
Halvdelen af foreningerne samarbejder med en eller flere kommunale institutioner eller afdelinger, og de fleste af de samarbejdende foreninger ser positivt på samarbejdet. Men hvordan ser foreningerne mere principielt på spørgsmålet, om det er foreningernes opgave at bidrage til løsningen af kommunale opgaver. Foreningerne blev bedt om at forholde sig til to modstridende udsagn. Hvis foreningen var helt enig i udsagnet til venstre, skulle den sætte kryds ved 1. Var den helt enig i udsagnet til højre, skulle den sætte kryds ved 5. Men foreningen kunne også sætte kryds ved enten 2, 3 eller 4 som udtryk for et standpunkt midt imellem de to yderpunkter (figur 4.37 og 4.38).

Det første spørgsmål handler om foreningernes rolle i forhold til kommunen. Figur 4.37 viser, at hver tredje forening tilslutter sig entydigt standpunktet, at *'det er ikke foreningernes opgave at bidrage til løsningen af kommunale opgaver'*, mens godt hver tiende forening entydigt tilslutter sig det modsatte standpunkt, at *'det er naturligt, at foreningerne deltager aktivt i løsningen af kommunale opgaver'*. Selvom der således er en betydelig principiel modstand mod, at foreningerne skal deltage i løsningen af kommunale opgaver, så er modstanden lidt mindre end i de kommuner, hvor det samme blev undersøgt i efteråret 2018 (Odense Kommune, Aarhus Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, Faxe Kommune og Rudersdal Kommune).

Det andet spørgsmål handler om betingelserne for at modtage økonomisk støtte fra kommunen. Figur 4.38 viser, at knap halvdelen af foreningerne er helt enige i udsagnet til højre: *'Foreningerne bør ikke indrette deres aktiviteter efter, hvad kommunen vil støtte økonomisk'*. Meget få foreninger – 6 pct. - tilslutter sig entydigt det modsatte standpunkt, at *'foreningerne bør tilpasse deres aktiviteter til kommunens ønsker og behov for at få kommunale tilskud'*. Dette svarmønster er næsten identisk med svarmønsteret i den tilsvarende undersøgelse i de ovenfor nævnte kommuner. Foreningerne vil gerne have økonomisk støtte, men vil ikke

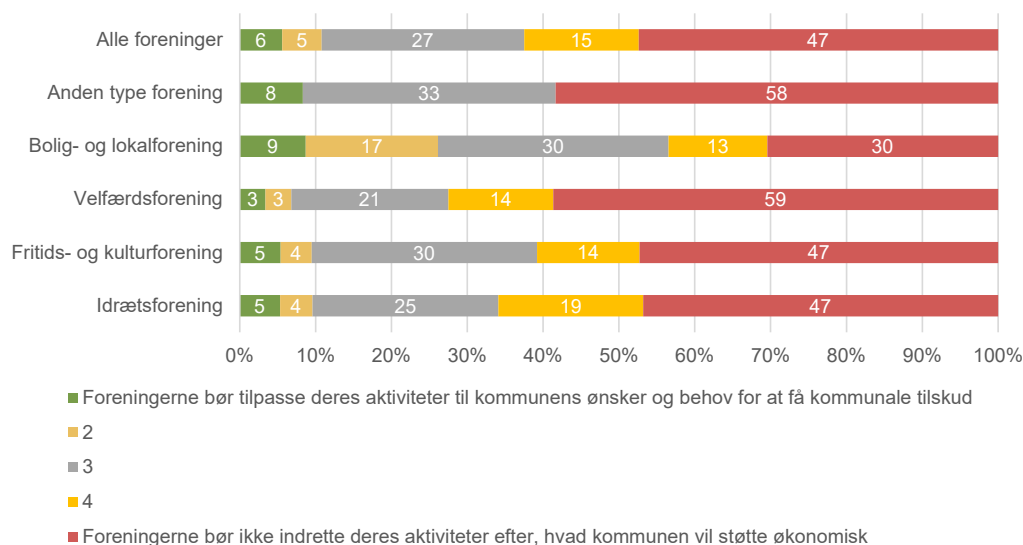
tilpasse deres aktiviteter efter, hvad kommunen ønsker, for at få støtte. Det kan måske også hænge sammen med, at langt de fleste foreninger ikke er særligt afhængige af kommunale tilskud. Enten fordi de slet ikke modtager kommunale tilskud, eller fordi støtten udgør en forholdsvis lille del af foreningens samlede indtægter.

Figur 4.37. Foreningernes principielle holdning til et samarbejde med kommunen om kommunale opgaver. Procent.

N = 233. Hvad er foreningens principielle holdning til et samarbejde med kommunen om kommunale opgaver? (pct.).

Figur 4.38. Foreningernes principielle holdning til et samarbejde med kommunen om kommunale opgaver. Procent.

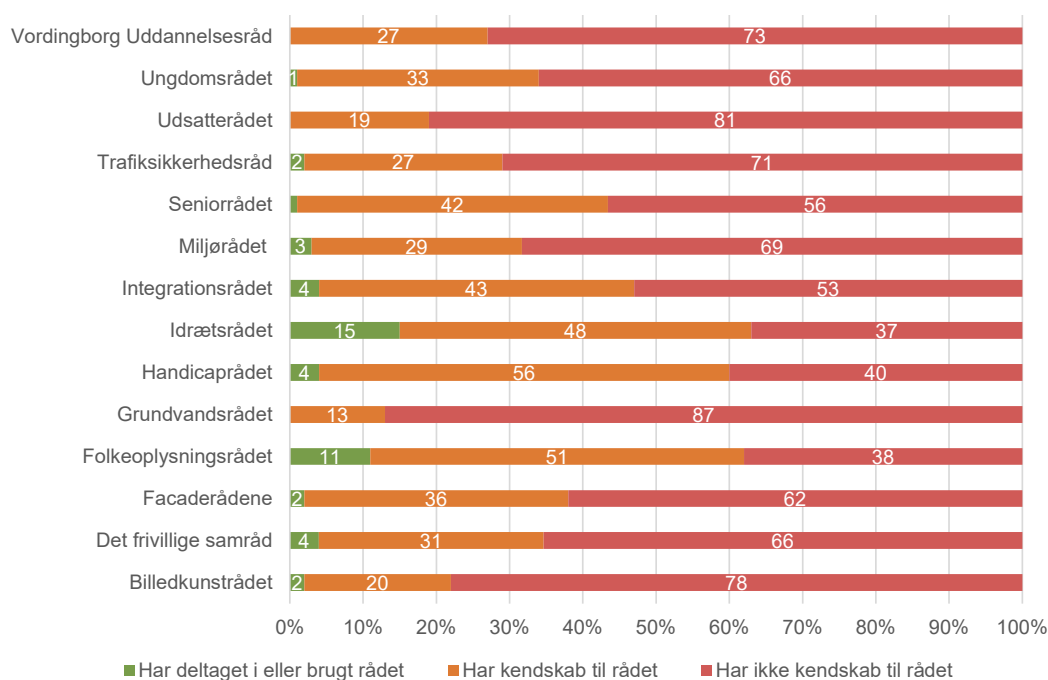
N = 232. Figuren viser fordelingen af foreningernes svar på spørgsmålet 'Hvad er foreningens principielle holdning til et samarbejde med kommunen om kommunale opgaver?'.

Foreningernes kendskab til råd og nævn i Vordingborg Kommune

En side af samarbejdet mellem foreningerne og kommunen er, at foreningerne kan deltage i de råd og nævn, som kommunen har etableret på en række områder – ofte med sigte på netop at involvere civilsamfundet i forskellige samfundsområder, som kommunen har ansvaret for. Foreningerne blev derfor spurgt, om de deltager i eller har kendskab til de kommunale råd og nævn, som findes i Vordingborg Kommune.

Figur 4.39. viser, at det er forholdsvis få foreninger, som har deltaget i eller brugt de forskellige råd og nævn, og for en del af rådene og nævnene gælder det, at de fleste af foreningerne end ikke kender disse råd og nævn. De to mest benyttede og kendte råd og nævn er 'Folkeoplysningsrådet' og 'Idrætsrådet', men det er også råd, som har umiddelbar relevans for en stor del af kultur-, fritids- og idrætsforeningerne. Mere end hver tiende forening svarer, at den har deltaget i eller benyttet disse to råd, og yderligere en halvdel har kendskab til dem. De øvrige råd har mindre end 5 pct. deltaget i eller benyttet, og bortset fra Handicaprådet er det mere end halvdelen af foreningerne, som ikke kender disse råd.

Figur 4.39. Andel af foreningerne i Vordingborg Kommune, der har deltaget i, brugt eller har kendskab til et råd eller nævn i kommunen. Procent.

N = 202-216. Figuren viser fordelingen af foreningerne besvarelse af spørgsmålet: Har foreningen kendskab til følgende RÅD i Vordingborg Kommune?

Fritids og kulturforeninger har i højere grad end andre typer foreninger deltaget i eller kendskab til Billedkunstrådet, mens velfærdsforeninger i højere grad har deltaget i eller kendskab til Det frivillige samråd. Idrætsforeningerne har i højere grad deltaget i eller kendskab til Idrætsrådet. Bolig- og lokalforeninger har i højere grad deltaget i eller kendskab til Miljørådet. Velfærdsforeninger har i højere grad deltaget i eller kendskab til Seniorrådet, og bolig- og lokalforeninger har i højere grad deltaget i eller kendskab til Trafiksikkerhedsrådet.

Åben Skole-samarbejdet

Med folkeskolereformen i 2014 blev skolerne forpligtet til at søge et samarbejde med lokal- og kommunalt kultursamfundets kultur-, fritids- og idrætsforeninger, kunst- og kulturskoler samt andre lokale fritids- og klubtilbud. Samarbejdet skal både bidrage til, at eleverne lærer mere, og at eleverne får et større kendskab til det lokale foreningsliv og det omgivende samfund generelt²³.

Dette afsnit har til formål at belyse, hvordan Åben Skole-samarbejdet fungerer mellem skolerne og foreninger, kulturinstitutioner mm. i Vordingborg Kommune. Ligeledes undersøges det, hvilken betydning foreningspuljen²⁴ har for samarbejdet mellem skoler og foreninger, kulturinstitutioner mm.

Undersøgelsen af Åben Skole-samarbejdet er udført i maj-juni 2019 og er et multi-casestudie, der tager udgangspunkt i to udvalgte case-skoler. Case-skolerne er udvalgt af Vordingborg Kommune.

De foreninger, kulturinstitutioner mm., der har indgået i undersøgelsen, er udvalgt, fordi de har afviklet aktiviteter på caseskolerne: to foreninger, et kommercielt fitnesscenter og en kulturinstitution.

Undersøgelsen er baseret på telefoninterviews med relevante informanter på de udvalgte skoler og i de udvalgte foreninger, kulturinstitutioner og kommercielle fitnesscentre²⁵ (FKKF). De deltagende skolelærere er blevet udvalgt af skolelederen på den pågældende skole på baggrund af deres kendskab til skolens samarbejde med eksterne partnere under Åben Skole. De deltagende informanter fra FKKF havde forskellige roller, men alle har stået for eller har kendskab til Åben Skole samarbejdet med skolerne i Vordingborg Kommune. Empirien fra skolerne bygger således på telefoninterviews med tre lærere samt et telefoninterview med en skoleleder. Empirien fra FKKF bygger på fire telefoninterviews, hvor personerne enten var træner/instruktør og bestyrelsesmedlem i en forening eller leder for en kulturinstitution og et kommercielt fitnesscenter. Et af telefoninterviewene foregik som et gruppeinterview, da der var to informanter i røret under interviewet. Telefoninterviewene varede 15-45 minutter.

Der benyttes en række begreber undervejs i analysen, der her er forklaret:

23 Folkeskoleloven § 3 stk. 4-5, og § 33 stk. 9, Retsinformation.dk

24 Puljen til kreativitet og idræt i den åbne skole for 2015-2018. I 2019 ændret til Foreningspulje til kultur og idræt i dagtilbud og folkeskoler.

25 Foreninger, kulturinstitution og kommercielle fitnesscenter benævnes fremadrettet FKKF

Aktiviteter bruges til at beskrive de aktiviteter, som enten foreningen, kulturinstitutionen eller det kommercielle fitnesscenter og skolen går sammen om at afvikle. Her er altså tale om en konkret aktivitet (for eksempel to timers fodboldtræning).

Samarbejder bruges til at referere til det partnerskab, der eksisterer mellem en skole og en forening/kulturinstitution/kommercielt fitnesscenter.

Trænere og leder refererer til de personer, der fra FKKF's side er ansvarlige for selve afviklingen af aktiviteterne – altså den eller de personer, der står 'på banen' og underviser eleverne. Både træner og instruktør er benyttet i rapporten, da en af de interviewede refererer til træner, mens en anden bruger udtrykket instruktør.

Skolemedarbejder dækker over skoleleder og skolelærer.

Samarbejdspartnere

Skolerne har mange samarbejdspartnere, som spænder bredt fra folkeoplysende foreninger til andre kommunale institutioner og til selvejende institutioner. Det, der har betydning for, hvem skolerne indleder et samarbejde med, er ofte påvirket af den enkelte skolelærers interesse, eller hvilken linje han eller hun er lærer på. Et eksempel er, at en skolelærer, som har linjefag i erhverv og innovation samarbejder med Vordingborg bibliotekerne, fordi de kan tilbyde et forløb, der passer ind i linjen. Et andet eksempel er, at en skolelærer, som er tilkøbt krop- og bevægelseslinjen, har indgået samarbejder med diverse idrætsforeninger, DBU og Dansk Skoleidræt. Skolelærerne har således typisk indgået et samarbejde med en ekstern part, der har passet til den linje, de underviser på, samt deres interesse for området. En af skolelederne underbygger denne påstand.

(...) de har brugt de her samarbejdspartnere på deres linjefag i skolen, for eksempel x i forbindelse med medielinjen, så har det været xx med vores kunst og designlinje, og de har også haft samarbejde med nogen deres hedder xxx, sådan en kunstner duo og lavede nogen kunstværker herude på vores græsplæne, og så har vores krop- og bevægelseslinje også haft samarbejder med x-klubben, xx-klubben og xxx-klubben (...)
(skoleleder)

I interviewene med FKKF fremgår det, at nogen har et samarbejde med én skole, mens andre har et samarbejde med forskellige skoler i Vordingborg Kommune. Typisk har FKKF et samarbejde med flere af klasserne på den på gældende skole, og samarbejdet gælder typisk for mellemtrinnet og udskolingen, hvilket ses i følgende citater:

(...) hvor vi har fået oparbejdet, at fra 7. 8 og 9. klasserne, hvor de kunne få lov til at tage herud og træne lidt (...). (leder, kommercielt fitnesscenter)

'Vi samarbejder med x-skole (...) vi har en gang fast, og det har vi haft i mange, mange år en fast dag, hvor alle 4. klasserne kommer herud (...). Og efter åben skole har vi jo haft flere, det har både været 5., 6., 7., 8. og 9. klasse, vi har haft (...)' (instruktør/bestyrelsesmedlem, forening 2)

'Vi har samarbejdet med 3.,4.,5.,6. og 8. klasse' (leder, kulturinstitution).

Etablering af samarbejdet

Samarbejdet mellem skolen og FKKE opstår for det meste på baggrund af netværk. Tætte lokale netværk understøtter samarbejdet og beror i høj grad på personlige relationer. Det kan være relationer, der er opbygget privat eller i mere professionelle arenaer. Men oftest initieres samarbejdet, fordi en skolemedarbejder tager kontakt til en bekendt i fx foreningen – eller omvendt, da det går begge veje ift. hvem, som tager kontakt til hvem. At tætte lokale netværk initierer et samarbejde afspejles i følgende citater:

'Generelt bliver de til, fordi jeg selv er meget aktiv i de forskellige idrætsforeninger, og fordi jeg også er med i Dansk Skoleidræt. Så det er egentlig derigennem, at jeg sådan er blevet kontaktet og er blevet opmærksom på tingene. Og det er også derigennem, at andre kontakter mig, hvor jeg så har sendt det videre til den, hvor jeg tænkte, at det kunne være relevant (...) for eksempel den her med fodbold, der blev jeg kontaktet af fodboldforeningens formand, fordi jeg selv har spillet fodbold, og han vidste, at jeg var lærer på x-skolen, så det er sådan af de der veje. Der er egentlig fordi, at man kender hinanden sådan lidt på kryds og tværs'. (skolelærer)

'I det her tilfælde er det blevet til vha. netværk, dvs. den jeg har taget kontakt til, og som har en beslutningskompetence for skolen'. (træner/bestyrelsesmedlem, forening 1)

'(...) det andet er, når jeg snakker med nogen af mine egne kontakter, så tror jeg faktisk, at det foregår rigtig meget, sådan noget indianerplan dvs., hvis der er en af lærerne, som har en særlig tilknytning til billard, hvis jeg bare tager det, eller dart, eller sådan, så kan der godt blive etableret noget, det jeg kalder åben skole'. (træner/bestyrelsesmedlem, forening 1)

Enkelte steder ser man ligeledes, at nøglepersoner i foreningen faktisk også kan været tilknyttet skolebestyrelsen eller lign.

'det har været en kombination, for jeg har siddet i skolebestyrelsen på et tidspunkt, hvor jeg har siddet otte år i skolebestyrelsen og dengang åben skole blev lavet og alt det der (...). (instruktør/bestyrelsesmedlem, forening 2)

Udover tætte relationer og at netværket har en betydning for opståelsen af samarbejdet, ses det også, at nogen af skolerne får at vide fra ledelsen, at de skal indgå i disse samarbejdsfor-

løb, og at de skal gøre plads til et åbent skoleforløb i planlægningen af deres skoleår i den pågældende klasse, de er tilknyttet:

'ledelsen på skolen lavede en aftale med x, som blev lagt ned over os, og vi skulle gøre plads til det i kalenderen. xx var lidt på samme måde (...)'. (skolelærer)

Derudover har skolelederen også opfordret lærerne til at indgå i et samarbejde med foreningerne.

'(...) jeg har i højere grad opfordret, eller hvad skal man sige, lærerne til at tage kontakt udadtil (...)'. (skoleleder)

'(...) i høj grad har det været, sådan, at jeg har opfordret til, at de skulle lave åben skole og søge den pulje, fordi det var et godt sted, at der var mulighed for at lave noget ud af huset, netop fordi, at der var midler til det, (...) derfor er det super vigtigt med den åben skolepulje, fordi ellers havde de her samarbejder slet ikke kunne lade sig gøre, det har vi ikke råd til (...)'. (skoleleder)

Organiseringen af samarbejdet

Samarbejdet mellem skolerne og en ekstern part er forskelligartede og understøtter forskellige typer aktiviteter. Nogle samarbejder drejer sig om enkelte begivenheder over et par timer, mens andre forløb kan strække sig over et par måneder. Overordnet har skolerne mange forskellige forløb under Åben Skole med forskellige foreninger, institutioner, organisationer mm., hvor samarbejdet typisk handler om en aktivitet, hvor den eksterne part har stået for selve indholdet i aktiviteterne. Den eksterne part har typisk stået for materialet og undervisningen, men skolen (den pågældende skolelærer) har stadig haft det pædagogiske ansvar.

'(...) og så skulle jeg tage mine elever og stige på en bus og køre på x, og så var alt timet og tilrettelagt, og så skulle jeg ikke røre en finger, men jeg havde det pædagogiske ansvar, og de havde resten og havde styr på det og havde folk til både en programmør, som kunne tage sig af den del og to ekstra hjælpende hænder og en, der styrede laser-maskinen(...). Og så kunne jeg have fokus på de elever, som kunne have det lidt svært, når ting er anderledes, end det plejer at være (...)'. (skolelærer)

'altså jeg har bestemt, hvad de skulle lave (...)'. (leder, kommercielt fitnesscenter)

'For eksempel fodbold dagen det var DBU, der styrede det. Skole OL det var dansk svømmeunion, som styrede det overordnet set'. (skolelærer)

Bevæggrunde for at indgå i et samarbejde

I det følgende nuanceres skolernes og FKKF's bevæggrunde for og udbytte af samarbejdet. Igennem interviewene er der primært fem bevæggrunde for, at skolerne indgår i et samarbejde med FKKF (figur 4.40).

Figur 4.40: Fem bevæggrunde for skolerne til at indgå i et samarbejde

Figuren viser de fem tematikker, der er udsprunget på baggrund af interviewene.

1. Samspil med faglige mål

Aktiviteterne rummer en række muligheder for samspil mellem det faglige indhold i den 'almindelige' undervisning. Skolemedarbejderne benytter sig af koblinger mellem indholdet i aktiviteterne og indholdet i faget/linjen, som eleverne er tilknyttet. De bruger aktiviteterne som et middel til at nå et fagligt indhold. Derudover tillægger skolemedarbejderne det en stor værdi at indgå i sådan et samarbejde, da det er mere meningsfuldt og autentisk for eleverne. Eleverne er ude og prøve det i 'virkeligheden' i stedet for, at de blot hører om det fra skolelæreren. Som en skolelærer siger det:

(...) og formålet med det er, at jeg har linjeidræt for hele udskolingen, og der er det overordnede formål sådan set, at nogen af de indholdsområder, som vi skal nå ud fra fælles mål, bliver opfyldt ved at indgå i det her samarbejde på en mere autentisk måde, hvor vi er ude og gøre det i virkeligheden, hvor det ikke bare er mig, som står i en eller anden situation og fortæller dem om, hvordan det kunne være ude i den virkelige verden, men vi gør det rent faktisk, og det giver rigtig god mening (...)'. (skolelærer)

Dette gælder dog ikke for alle forløb under åben skole, da nogen af forløbene fx en temadag eller lign., hvor store dele af skolen typisk deltager i sådan en dag, hvilket mere er en aktivitet, hvis formål ofte er at skabe et unik tilbud og en anderledes hverdag til eleverne i en ellers presset og forudsigelig hverdag, se tematik 5.

2. FKKF er eksperterne og har rekvisitterne

En bevæggrund for at indlede et samarbejde med en anden part, der går igen hos skolemedarbejderne, er, at de er i besiddelse af ekspertviden inden for det givne område, samt at de ligger inde med de fornødne rekvisitter, lokaler mm.

'(...) dels det her med, at der sidder nogen, som har noget kapacitet og nogen kompetencer og nogen muligheder, som vi ikke i folkeskoleregi i samme grad har noget ekspertviden'. (skoleleder)

'(...) så forløbet, der forløber over hele året, som handler om at designe de her lampe-skærme, så var det et enkelt udpluk af det, hvor de havde materiale og kendskab dels omkring programmering og dels omkring, hvad kan man så med sådan en laser (...)'. (skolelærer)

'(...) eller at komme op på x, hvor der rent faktisk er plads og materialer og lokaler til at kunne gøre noget, fordi vi har bare et lille bitte billedkunstlokale, og der kan ikke være 65 elever derinde vel (...). Fysiske rammer, brug af de fysiske rammer'. (skoleleder)

'(...) det er rart også at blive klogere på, hvad man også kunne undervise i, og så er de jo eksperter inden for de her områder, det kan godt være, at vi er lærere, voksne og pædagoger og er uddannet og kan en masse ting, men jeg er ikke ekspert i golf og jeg er heller ikke ekspert i film, så det er bare fedt for elever OG for voksne og komme ud eller at få undervisere ud, som simpelthen er eksperter på området, så er der også noget med, at vi kunne godt lave et golf forløb her på skolen, men så har vi jo ikke de rigtige køller og bolde, eller hvad det nu er det hedder, altså det er også noget med at rekvisitterne er i orden, når man laver x, så har de jo det fedeste udstyr (...)'. (skolelærer)

3. Samfundsdannelse

Skolemedarbejderne ser aktiviteterne som en mulighed for at åbne op for elevernes horisont og ser dette som et led i en af folkeskolens opgaver: at få skabt en form for *samfundsdannelse* hos den enkelte elev. Som en skoleleder beskriver det:

'(...) og det der med at åbne op for Verden kan man sige, det er jo også en del af folkeskolens opgave på en eller anden måde at få eleverne orienteret ud af klasserummet også og at få kendskab til de muligheder, som der ligger rundt omkring og de folk, som der rent faktisk er, om det så er forening, kulturinstitution eller kunstnere eller sådan noget (...)'. (skoleleder)

'Altså jeg synes det der med at have samarbejde ud af skolen er sindssygt vigtigt og rigtigt at gøre. Altså at vi ikke lukker os om en selv på den måde, men åbner os op i stedet for og laver stærke lokalesamarbejde, det synes jeg er sindssygt vigtigt'. (skoleleder)

4. Øget kendskab til den pågældende aktivitet/emne

Den fjerde bevæggrund, som skolemedarbejderne omtaler, er, at både skolelærerne og eleverne opnår et større kendskab til den pågældende aktivitet og derved får udvidet deres horisont. Som en skolelærer udtaler:

'(...) jeg har tænkt, at det godt kan lade sig gøre, for jeg kan jo få hjælp andre steder fra, hvor der er nogen eksperter i det, hvor man ikke altid skal tro, at man selv er ekspert, men at få hjælp af nogen, som virkelig er eksperter, så vi kan udvide min horisont og også elevernes horisont noget bredere ikke, og så man også bliver inspireret af at se andre undervise, andre end på en skole'. (skolelærer)

Et andet citat er med til at understrege, at et samarbejde bidrager til give et bredere kendskab til aktiviteten.

'Vi har fået flere unge mennesker ud i klubberne, vi får børn, som måske ikke hjemmefra bliver præsenteret for sport og idræt og sådan nogle ting, de får nogle bredere kendskaber ved, at vi kommer ud i nogle forskellige klubber og organisationer osv. Så de kommer ind i nogle foreninger og får noget socialt fællesskab og får en aktiv fritid, og det synes jeg i hvert fald også er virkelig vigtig faktor i det'. (skolelærer)

Citatet afspejler også, at den enkelte skolemedarbejder ser samarbejdet som en mulighed for at introducere eleverne til foreningslivet.

5. At eleverne og lærerne gør noget 'andet' end normalt

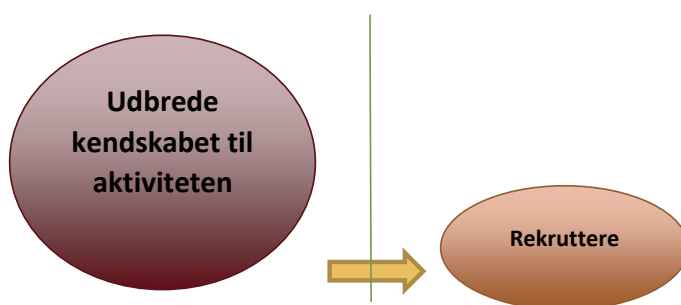
Skolemedarbejderne ser også aktiviteterne som en mulighed for at skabe en varieret skoledag. Flere skolemedarbejdere beskriver aktiviteterne som et 'ekstra krydderi' i elevernes skoledag, der er med til at skabe variation i undervisningen/hverdagen i en ellers forudsigelig hverdag

'Og så er det bare fedt altså bare nogen gange at lave noget andet (...). Det er meget positivt, godt tiltag'. (skolelærer)

'(...) altså det der med, at man kommer ud, og at der er nogen, der har noget ekspertviden, som de deler ud af, som kan give eleverne en oplevelse og både noget fagfagligt og noget kreativt og innovativt undervisning'. (skoleleder)

Igennem interviewene er der hos FKKF primært én bevæggrund for at deltage i samarbejdet, der går igen, nemlig at udbrede kendskabet til aktiviteten med henblik på at rekruttere medlemmer (se figur 4.41):

Figur 4.41: FKKF udbytte af at deltage i Åben Skole

Figuren viser den tematik, der er udsprunget på baggrund af interviewene.

Spørger man FKKF, er den væsentligste bevæggrund for at indgå i samarbejdet, at den enkelte forening mv. får mulighed for at udbrede kendskabet til den pågældende forenings aktivitet. Hos nogen af foreningerne fremgår det, at de ser en stor værdi i dét at dyrke deres egen aktivitet og dermed også betragter det som meningsfuldt at udbrede den til en større målgruppe. Dette er således ikke knyttet til et håndgribeligt udbytte, men i højere grad idéen om, at samarbejdet opleves som meningsfuldt i sig selv. FKKF når ganske enkelt ud til flere børn og unge, hvis de indgår i samarbejdet. Det beskrives af flere i foreningerne således, når de svarer på, hvorfor de igangsatte deres samarbejde med skolerne:

'(...) ikke andet end at udbrede noget gymnastik og vise, hvad man kan bruge redskaber til (...), så de kunne komme ud og prøve det. Både kendskabet til gymnastikken, men også i og med, at det var idrætslinjer (...) men i og med, at de fik et forløb, som ligesom var inde under det segment, som de nu havde i den der overbygning i x skole'. (instruktør/bestyrelsesmedlem, forening 2)

'og for at gøre OCR-sporten endnu mere kendt'. (leder, kommercielt fitnesscenter)

'(...) altså det er ikke for at vinde medlemmer, fordi vi har gjort det, det er lige så meget bare for at udbrede gymnastikken og kendskabet til gymnastikken og måske også være så heldig at få nogen væk fra fjernsynet og ipaden derhjemme, som siger, at vi skal med ud og være med i foreningslivet ikke (...), der er noget positivt, at man selvfølgelig får kendskab til nogen unge mennesker og måske også nogen af de der knægte, som vil lave lidt ballade i stedet for at deltage i et eller andet (...)' (instruktør/bestyrelsesmedlem, forening 2)

Hos andre indgår de i et samarbejde med skolerne for at rekruttere medlemmer.

'Så vi gjorde helt klart samarbejdet for os, for at håbe på, at der måske var nogle forældre med deres børn, som så ville melde sig ind (...)'. (leder, kommercielt fitnesscenter)

'(...) så hele ideen var egentlig at få etableret så mange unge medlemmer med henblik på, at det kan blive selv bærende vha. træner'. (træner/bestyrelsesmedlem, forening 1)

'(...) vi havde også det der formål, at vi også meget gerne ville ind i skolerne'. (leder, kulturinstitution)

Om foreningerne så har fået flere medlemmer, har undersøgelsen ikke informationer til at underbygge, men en af foreningerne nævner, at de ikke har fået flere medlemmer på baggrund af samarbejdet.

'(...) jeg har ikke fået flere medlemmer, fordi at jeg har gjort det her, men jeg har selv haft det sjovt med at gøre det, og det har været det vigtigste, altså at jeg har kunne lide det'. (leder, kommercielt fitnesscenter)

Kvaliteten af samarbejdet

Både skolerne og FKKF er overordnet tilfredse med kvaliteten af samarbejdet. Skolerne er imidlertid mere tilfredse, end foreningerne er.

Generelt vurderer skolen kvaliteten af deres samarbejde med FKKF højt, hvor de på en skala fra 1-10, hvor 10 er et udtryk for den bedst opnåede kvalitet i samarbejdet, vurderer den mellem 8,5 til 10. De oplever, at de har været velinformerede og har haft en god dialog med foreningerne, hvor foreningerne har været lydhøre, hvis skolerne havde ønsker til indholdet. Følgende citater afspejler dette:

'Det er helt klart et 10 tal synes jeg (...) jeg føler, at jeg har haft al den information, jeg har haft brug for, for at kunne afvikle det, og jeg har kendt tidspunkter og datoer, og jeg har fysisk fået undervisningsmaterialet tilsendt, så jeg har ikke selv skullet forberede noget (...)'. (skolelærer)

'Så ligger den helt oppe omkring de 10 afhængig af interesse (...), men kvaliteten af det ligger helt oppe i top 9-10 stykker'. (skolelærer)

'(...) det der var rigtig godt var, at x også var lydhør overfor, at jeg også havde nogen ekstra ønsker, så vi kunne tilpasse det, så det passede – så det var faktisk rigtig godt'. (skolelærer)

Noget af det, som er med til at højne kvaliteten i samarbejdet, og som har en værdi for skolerne, er, at de nævner, at de bl.a. er gode til at tilpasse sig 'skoleverdenen'.

'(...) det var meget høj kvalitet ift., hvad man nogen gange kan frygte, når det er ikke skolefolk, som skal lave ting for børn, der kan der godt være sådan, der er mange ting, som jeg skal huske og tage højde for, ting som befinder sig i skoleverdenen, de var godt klar og opmærksom på dette, og der var mange ting, de havde overvejet (...)'. (skolelærer)

Generelt vurderer FKKF kvaliteten af deres samarbejde med skolerne lidt mindre højt end skolerne. På en skala fra 1-10, hvor 10 er et udtryk for den bedst opnåede kvalitet i samarbejdet, vurderer de den mellem 3 og 10. En af de primære årsager til, at FKKF vurderer kvaliteten lavere end skolerne er, at hvis ikke man har dette lokale tætte netværk, som virkelig er betydningsfuldt for at få et samarbejde op at stå med skolerne, kan det være en udfordring for dem. En af foreningerne har oplevet, at når de har henvendt sig til flere af skolerne, har de ikke hørt eller fået svar fra de pågældende skoler. En af foreningerne udtaler:

'Nogen gange er kvaliteten 3 og nogen gange 9 forstået på den måde, at når vi kommer og henvender os til skolerne med noget, får vi ikke engang et svar eller får bare at vide, at vi har sendt det videre, men ikke rigtig hører noget, så går det ud i sandet. Det her er fordi, at det er en som kender mig og som respekterer, undskyld udtrykket, men respekterer, der sidder en jeg kender, og hvis vedkommende så ikke gider og svare et par dage, så har man sådan lidt retten til også at sige, at det kan du ikke være bekendt'. (instruktør/bestyrelsesmedlem, forening 1)

En anden efterspørger en procedure for, hvad man må, og hvad man ikke må, når man har med denne målgruppe at gøre inden for skolearenaen.

'Lad os give dem et 8-tal, og så er der altid plads til lidt forbedringer. (...) jeg tror måske man skulle arbejde med en lidt fast procedure, så tingene ikke bliver gjort på forskellige måder, så man har en eller anden fast procedure (...), hvad må man, og hvad må man ikke, nogen lidt mere klare og tydeligere spilleregler, det kunne være dejligt (...), må jeg tage billeder af børnene, mens de laver udfordringerne (...)'. (leder, kommercielt fitnesscenter)

Faktorer der er med til at fremme samarbejdet

Skolerne nævner primært to faktorer, som de mener er med til at gøre samarbejdet muligt, se figur 4.42.

Figur 4.42: To tematikker i analysen af faktorer, der er med til at fremme samarbejdet

Figuren viser de to tematikker, der er udsprunget på baggrund af interviewene.

Skolerne påpeger, at det forhold, at der er afsat økonomiske- og lærermæssige ressourcer til Åben Skole samarbejdet, er alfa omega. Skolemedarbejderne påpeger, at nogle gange dækker Åben Skole puljen ikke hele aktiviteten/forløbet, og skolen skal derfor være velvillig til selv at bruge penge på det.

'der er selvfølgelig det, at skoleledelsen skal afsætte nogen ressourcer, de lærermæssige ressourcer har de været gode til at afsætte, men der er altid et økonomisk spørgsmål, som kan være svært, hvor Åben Skole projektet ikke kan finansiere det hele jo, nu fx den klasse, som går videre til finalestævnet i Århus, der har vi været så heldige, at x så går ind og dækker noget af deres transport udgifter for at komme til Århus, men der ligger stadigvæk en egenbetaling på den enkelte skole, og der kan man sige, at der kan være nogen barriere der, der gør, at man ligesom ikke kan følge projektet til ende, fordi der simpelthen ikke er pengene til det'. (skolelærer).

'Og det, at der er en pulje, vi kan søge, fordi der er ikke midler til det ellers, og det er sindssygt vigtigt, hvis man vil have de der åbne skoleprojekter og samarbejder'. (skoleleder)

Den anden faktor, som skolemedarbejderne nævner, der er med til at gøre samarbejdet muligt, er, at man som skolelærer skal være åben og have en vis interesse i at indgå i et åben skoleforløb og er villig til at være skole på en anden måde. Som en skolemedarbejder udtaler:

'det er jo dels, at skolen og de voksne er åbne overfor at lave skole på en anden måde (...). Men at man også siger, at det er i orden, at så rydder man nogen dansktimer for at lave film, at man er villig til at omstrukturere ens årsplan og undervisning. Det er en af de ting, der er nødvendigt for, at det bliver muligt. Så er det også at være lidt nysgerrig på eksempelvis, hvad børnenes forældre går og laver, om de går og har noget at byde

på og så bruge det, alt det som er tæt på, nogen af tingene jeg har nævnt her, er jo nogens forældre på skolen som kan det'. (skolelærer)

'(...) så skal det helst være nogen lærer, som også brænder for det, for ellers så er det tit, som jeg synes at opleve, at man læner sig lidt tilbage, og så kommer man bare med en flok unger og nu klarer de det hele, men så simpelt er det jo ikke'. (skolelærer)

'Og nogen lærere, der også har gjort et stort forarbejde for at kunne få tingene i spil (...)'. (skoleleder)

Udfordringer ved samarbejdet

Overordnet synes skolerne ikke, at der er de store udfordringer i at indgå i et samarbejde med FKKF. Det som de nævner som den største udfordring er den rent praktiske udfordring. Dvs. alt det med at planlægge at komme til og fra aktiviteten, at læreren skal have fri fra de andre timer den dag, hvis pågældende skal med på tur osv. Så al koordineringen og det praktiske i forbindelse med aktiviteten/forløbet er den udfordring, som skolerne synes er den største udfordring, men det er dog ikke et problem, der spænder ben for forløbene, det er blot noget som skal løses og koordineres, hvilket skolelærerne skal bruge ressourcer på. Som en skolelærer udtaler:

'(...) men det her med, at man skal sætte en hel dag af til det her med at være et sted i fem timer, det kan også være sådan planmæssigt udfordret ift. arbejdstider, og også fordi, at vi også sidder to lærere på, lige så snart vi skal ud af huset, så det er jo også en udgift ift. normalt, hvor der er en lærer til hver klasse'. (skolelærer)

Hos foreningerne er den største udfordring primært, at de synes, at skolerne er ufleksible ift., hvornår aktiviteten kan gennemføres, da den kun kan foregå i den normale arbejdstid, hvor foreningsinstruktørerne har et arbejde, de skal passe. Så foreningerne oplever en udfordring i forhold til at finde instruktører:

'(...) den største udfordring vi har, det er at finde instruktører, som har mulighed for at holde fri en dag, det er nok det (...), vi har været nødt til at fremtidsplanlægge, ellers er der ikke nogen barriere, vi har jo hallen, som står derude, og som skolen bruger i dagtimerne'. (instruktør/bestyrelsesmedlem, forening 2)

Skolerne er dog godt klar over, at der er denne barriere, som følgende citat afspejler:

'(...) der er ikke nogen tvivl om, at de mindre foreninger som fx en x, som ikke har så mange medlemmer, der er de fx meget afhængig af, at der er et bestyrelsesmedlem, der er gået på pension, som har tid til at afvikle det'. (skolelærer)

De andre (kulturinstitutionen og det kommercielle fitnesscenter) oplever ikke samme problem, da det er deres primære arbejde, og derved har de tid til det i dagtimerne.

En af foreningerne synes, at det er besværligt at indgå et samarbejde med skolerne, og at de møder modstand fra de ansatte på skolerne.

'(...) nej ikke andet end, at det er skide besværligt, (...), nu har jeg henvendt mig til bestyrelsen på den ene skole'. (træner/bestyrelsesmedlem, forening 1)

'(...) altså der er rigtig meget modstand. Der er nogen ansatte, som har det, der hedder modstand, fordi de kan ikke, de bliver revet ud af deres daglige trummerum og deres daglige kontekst og alt det her'. (instruktør/ bestyrelsesmedlem, forening 1)

De andre foreninger/institutioner bakker dog ikke op omkring denne påstand, hvor en udtaler:

'(...) men der har ikke været sådan noget omkring modvilje eller surhed eller sådan, det har som regel været en dans på roser'. (leder, kulturinstitution)

Samtidig er der en af skolerne, som efterspørger, at foreningerne tager initiativet og kommer lidt mere på banen i forhold til at indgå et samarbejde.

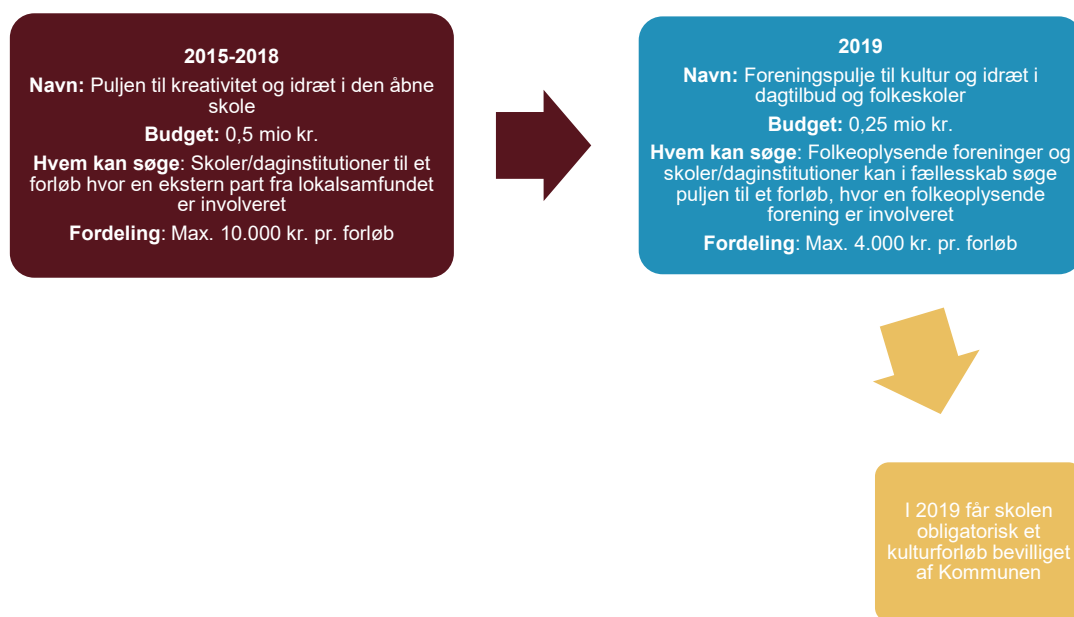
'Det er måske ønsketænkning, at foreningerne lidt mere kom med det, som de har at give af ting, som vi kan bruge på skolen, som måske også nogen gange bare er noget, der var lidt mere udover det sædvanlige'. (skolelærer)

Karakteristik af Foreningspuljen

Foreningspuljen er en pulje oprettet af Vordingborg Kommune med henblik på at fremme samarbejdet omkring kultur- og idrætsaktiviteter mellem skoler og foreninger. I fællesskab kan de folkeoplysende foreninger og skoler/daginstitutioner søge puljen til alle læringsforløb inden for kultur, idræt og fritid, og der kan blandt andet søges til aflønning af instruktører, udarbejdelse af undervisningsmateriale samt omkostninger til nødvendige undervisningsrekvisitter m.v. I denne undersøgelse betragtes Foreningspuljen som et initiativ, der har til hensigt direkte at understøtte de samarbejder og aktiviteter, der er belyst ovenfor. Når vi i det ovenstående diskuterer foreningernes og skolernes udbytte af både aktiviteter og samarbejder, kan disse derfor betragtes som mulige afledte effekter af Foreningspuljen. I det følgende kigger vi først og fremmest på, hvordan Foreningspuljen understøtter etableringen af - og kvaliteten i - samarbejdet mellem foreninger og skoler. Det skal dog nævnes, at fra 2015-2018 så puljen anderledes ud. I den tidligere pulje, som gjalt fra 2015-2018, var det skolerne, der kunne søge tilskuddet, og de kunne søge den til alle undervisningsforløb, hvor en ekstern part fra lokalsamfundet var involveret, fx en forening, kulturinstitution eller lign. I modellen for 2019 skal det være en folkeoplysende forening, skolen indleder et samarbejde med for at

få midler fra foreningspuljen. Vordingborg Kommune har i 2019 valgt at give skolerne nogle forløb med kulturinstitutionerne, som skolerne får betalt. For et overblik over de to puljer og forskellene mellem dem, se figur 4.43.

Figur 4.43 viser Åben Skole puljen fra 2015-2018 og 2019.

Figuren viser puljen fra år 2015-2018, og fra år 2019.

Både skolerne og FKKF har kendskab til puljen og benytter den. Puljen har haft helt afgørende betydning for at samarbejdet med FKKF kunne komme op at stå. Puljen giver således **incitament til igangsætning af samarbejder** mellem skolen og FKKF. Skolemedarbejderne mener helt klart, at puljen er årsagen til, at samarbejdet er lykkedes. Skolemedarbejderne udtaler:

Interviewer: *'har puljen været grunden til at det lykkedes?'*

Skolelærer: *'JA det vil jeg helt sikkert mene, udover at det har været på dagsordenen, at man skulle etablere de her samarbejder, så fordi skoledagen lige pludselig blev længere, så er det jo ikke ensbetydende med, at klubberne stiller med de ressourcer, der skal til, for de fleste af dem går jo også på arbejde hver dag, men der har jo åbnet sig nogle muligheder ved, at den pulje eksisterede også, at de større organisationer går ind og tilrettelægger nogen aktiviteter, som bliver nemmere at fordøje for de små foreninger ude i lokalsamfundet, så det tænker jeg har haft en meget, meget stor effekt'*

Skoleleder: *'den har haft afgørende betydning, afgørende, afgørende, afgørende, afgørende, afgørende. Den økonomi har vi slet, slet ikke, hvis de ikke havde haft puljen. (...) så skal det være fordi, at det er foreninger og sådan noget, der vil lave det gratis ikke (...).'*

Skolelærer: *'altså det kunne ikke have ladet sig gøre, hvis ikke den var der, det er de ting, hvor at det giver noget ekstra råderum, og det gør, at vi skal ikke vælge noget andet fra af det undervisning, som vi ellers har tænkt os at skulle lave det er ellers tit, at det står og falder på (...).'*

De to folkeoplysende foreninger, der er interviewet her i undersøgelsen, mener ikke at puljen har haft nogen reel betydning for samarbejdet. De ville have kørt forløbet om puljen var der eller ej:

Interviewer: *har puljen nogen konkret betydning?*

Instruktør/bestyrelsesmedlem: *ikke umiddelbart (...) jeg tror, at vi ville have taget de her ting alligevel, vi har lavet flere aktiviteter, hvor vi ikke har fået noget eller søgt noget, jeg tror det havde været nogenlunde det samme. (forening, 2)*

Den anden forening bakker op omkring dette, men gik ind i samarbejdet i håb om at kunne rekruttere nogle medlemmer:

'Puljen har ikke haft nogen reel betydning for samarbejdet, nej nej, mit mål har været at få nogen medlemmer'. (træner/bestyrelsesmedlem, forening 1)

Kulturinstitutionen og det kommercielle fitnesscenter mener imidlertid, at puljen har haft en reel betydning for deres samarbejde, og de tror ikke, at samarbejdet var blevet til noget, hvis ikke der havde været denne mulighed:

'ja ift. de enkelte lektioner, hvor vi har haft tre klasser, der har det haft en betydning, hvis ikke der havde været den her pulje, så var det nok ikke blevet til noget'. (leder, kommercielt fitnesscenter)

'det må man sige, i det øjeblik kommunen ligesom sætter nogen penge til rådighed, er det jo klart, at det har en kæmpe betydning, for skolerne ville jo aldrig have råd til at bruge os til det (...) vi er jo afhængige af at få udbetalt, i hvert fald et symbolsk beløb til løn, og det har vi kunnet inden for rammerne, så vi kan slet ikke rose det nok, en institution som x, der har det været fuldstændigt fantastisk, at man har kunne lave de her kurser i samarbejde med skolen (...).' (leder, kulturinstitution)

Der er således forskel på vurderingen af puljens reelle betydning, hvor det hos foreningerne ikke har haft større betydning, om puljen var der eller ej, mens det er anderledes for kulturin-

stitutionen og det kommercielle fitnesscenters vedkommende, hvor puljen har været årsagen til, at samarbejdet kunne realiseres.

Ønsker til puljen

Skolerne nævner, at jo nemmere det er at søge midlerne jo bedre, da det så ikke vil være så bureaukratisk, samt at der ikke må være for mange rammer. Som to skolemedarbejder udtaler:

'Umiddelbart så kunne det være godt, jeg synes måske, at når man nogle gange har siddet med de ansøgningsskemaer, at det tager noget tid, så hvis det kunne blive lidt mindre bureaukratisk, ville det selvfølgelig altid være en fordel'. (skolelærer)

'Jamen så skal der ikke være for mange rammer, selvfølgelig skal man ikke misbruge midlerne, det ville være forkert, men at sige det der med, hvad er det vi vil med vores elever, og hvis vi kigger på hele '21st century skills', som netop også handler om 'collaboration' og handler om innovation, kreativitet og alt sådan noget, så er det dét, den åbne skole pulje skal understøtte'. (skoleleder)

Det primære ønske, der går igen, men som kun gælder for kulturinstitutionen og det kommercielle fitnesscenter, er et ønske om, at puljen bliver udvidet, da de afsatte midler i puljen tidligere hurtigt slap op, så der ikke var mulighed for at søge midler sidst på året, og man skulle være hurtig til at søge, hvis man ville have del i dem. Nedenstående citater afspejler dette:

'Jo flere penge man kan få, jo bedre er det'. (leder, kommercielt fitnesscenter)

'Vi kan jo have et ønske om, at det fortsætter den åbne skole, at puljen ville fortsætte. Det er jo et helt banalt ønske, men vi kunne jo godt ønske os, at puljen var større, det er jo sådan, at det første år kunne man ikke bruge den halve million fordi, at der ikke var nok som søgte, men i løbet af perioden blev det jo sådan, at faktisk på et halvt år næsten, det sidste af 2018, der var puljen jo brugt ret hurtigt, dvs. folk fandt ud af, at det var en fantastisk måde at kunne lave et samarbejde med skolerne, men nogen gange er det så banalt at sige, at man altid kunne ønske sig, at der var flere penge, men når puljen bliver opbrugt ret hurtigt kunne man måske overveje at gøre den lidt større, der var nogen lærer som godt ville lave kurser sammen med os, men der var ikke flere penge i puljen, så der kunne det ikke lade sig gøre'. (leder, kulturinstitution)

Ændring af puljen – og skolernes holdning hertil

I interviewene kommer skolerne selv ind på, hvilken konsekvens det har, at kommunen i 2019 valgte at ændre i puljen, således at det nu kun er folkeoplysende foreninger, der kan få støtte til deres aktiviteter.

Skolerne er både for og imod denne ændring af puljen. En af skolerne ærgrer sig over, at de nu kun kan søge tilskud, hvis de indgår i et samarbejde med en folkeoplysende forening, da

de tidligere har haft andre inspirerede og gode forløb, som har passet godt ind i deres linjefag, men som nu ikke er muligt på grund af ændringen i puljen. Som en skoleleder udtaler:

'Desværre så er det jo sådan nu, at det er lavet om, så vidt jeg er orienteret om, at nu er det kun foreninger, så det er ikke længere, altså man skal være en forening før man kan søge den her åben skole pulje, det gør fx noget ift. vores kunst- og designlinje, det synes vi er rigtig trist'. (skoleleder)

Endnu et citat, der underbygger dette:

'Første år havde vi en fra Alternativet ude, egentlig er det faktisk lige meget om det var fra Alternativet, men han var ude og lave sådan noget debat med vores 8. og 9. klasser, og det lønede vi ham jo også igennem den pulje, det var super godt, om sådan hele demokratiet, og hvordan man laver debatter, og hvordan giver man udtryk for sine overbevisninger og holdninger, og det kan vi jo heller ikke længere gennem den pulje der'. (skoleleder)

På den anden side synes en af de andre skoler, at det er godt, at der nu kun ydes tilskud, når de indgår et samarbejde med en forening, da der førhen var nogen af forløbene – som var med andre samarbejdspartnere end en folkeoplysende forening - som brugte mange af pengene i puljen:

'Jeg er også ret glad for, at puljen er blevet delt op, da der er nogen forløb på skolerne, som sluger rigtig mange af pengene, blandt andet havde vi et forløb med x, som kostede dyrt, hvor man kan sige, at det tager en stor del af puljen, så hvis vi andre ligesom ikke er hurtigt nok ude eller har noget allerede fra skoleårets start, men hvis vi finder på noget undervejs og derefter får at vide, at nu er puljen tom eller lukket, og så ved man, at det er fordi, at x har fået 50.000 kr. nærmest, fordi de laver mange gode forløb, som nærmest er booket ind fra starten af skoleåret. Så det her med at skille det lidt ad ved at sige, at der er noget, der er kultur, og noget der er forening, det tror jeg er godt. Og jeg tror, at der er flere, som vil lave nogle mindre forløb, som måske ikke har de helt store udskrivninger, det er ikke de store beløb, vi vil søge, men hvis vi ikke fik et 'ja tak' derfra, så vil tingene ikke kunne lade sig gøre'. (skolelærer)

Sammenfatning

Analysen i nærværende delrapport bygger på en spørgeskemaundersøgelse, som blev gennemført i begyndelsen af 2019. Formålet med undersøgelsen er a) at kortlægge foreningslivet i Vordingborg Kommune, b) at undersøge omfanget af det frivillige og lønnede arbejde i foreningerne, c) at belyse samarbejdet mellem foreningerne og kommunen, og d) at afdække hvilke problemer foreningerne oplever. I alt modtog 468 foreninger det digitale spørgeskema, som blev besvaret – helt eller delvist – af knap 56 pct. I analyserne af foreningerne skelnes der mellem fem foreningstyper: Idrætsforeninger; kultur- og fritidsforeninger; velfærdsforeninger, bolig- og lokalforeninger samt anden type forening. Ud over spørgeskemaundersøgelsen er der gennemført nogle interviews om Åben Skole samarbejdet.

Foreningslivet i Vordingborg Kommune.

De største foreningstyper, som indgår i undersøgelsen, er idrætsforeninger (40 pct.) samt kulturforeninger (31 pct.). Herefter har vi velfærdsforeningerne (13 pct.), bolig- og lokalforeningerne (10 pct.) og andre foreninger (7 pct.). 75 procent af foreningerne beskæftiger sig med områder indenfor kultur, fritid og idræt.

15 procent af de medvirkende foreninger er etableret inden for de seneste fem år, mens 46 procent af foreningerne har eksisteret i mere end 50 år. Især idrætsforeningerne har mange år på bagen, mens velfærdsforeningerne trækker aldersgennemsnittet ned.

Over halvdelen af foreningerne i undersøgelsen har færre end 70 medlemmer, mens knap en fjerdedel af foreningerne har flere end 200 medlemmer. Blot 10 procent af foreningerne har flere end 500 medlemmer. 21 procent af foreningerne har oplevet en tilbagegang i antallet af medlemmer, mens 30 procent har oplevet en fremgang.

De fleste af foreningerne tillægger det stor betydning at være synlig i lokalsamfundet og at rekruttere medlemmer i lokalsamfundet. Noget mindre betydning tillægges det 'at bidrage til lokalsamfundets udvikling', 'at samarbejde med andre lokale foreninger' og 'at samarbejde med lokal skole, børneinstitution eller anden kommunal institution'. Især idrætsforeningerne oplever dog et samarbejde med lokal skole, børneinstitution eller anden kommunal institution som betydningsfuld for foreningens rolle i lokalsamfundet.

Seks af ti foreninger har ingen tilknytning til bestemte værdier, holdninger, ideologier og bevægelser af åndelig, politisk eller samfundsmæssig karakter (58 pct.). Af de foreninger, som har tilknytning til bestemte værdier, holdninger, ideologier og bevægelser (42 pct.), har størstedelen tilknytning til sociale og kulturelle værdier, der knytter sig til et lokalt fællesskab (16 pct. af foreningerne).

På tværs af foreningstyperne er der meget store forskelle på, hvor stor en andel af foreningens indtægter, som kommer fra offentlige tilskud. 44 procent af foreningerne svarer, at ingen af deres indtægter kommer fra offentlige tilskud. Af de foreninger, som svarer, at en del af deres indtægter kommer fra offentlige tilskud, er der flest, der svarer, at 11-25 procent af deres indtægter kommer fra offentlige tilskud (16 pct.). Mange af foreningerne (71 pct.) benytter kommunale lokaler eller faciliteter, mens 22 procent af foreningerne modtager kommunale tilskud til egne eller lejede lokaler eller faciliteter.

Frivilligt og lønnet arbejde

Foreningerne tillægger det frivillige arbejde meget stor betydning. Foreningerne har i gennemsnit 20 frivillige og 1 lønnet medarbejder. Især velfærdsforeningerne har mange frivillige. Hver fjerde forening svarer, at de har fået flere frivillige inden for de seneste fem år, mens halvt så mange svarer, at de har færre frivillige end fem år tidligere. Hovedparten svarer dog, at antallet er nogenlunde uændret. Næsten samme billede viser sig, hvad angår antallet af lønnede medarbejdere på undersøgelsestidspunktet i sammenligning med fem år tidligere. Langt de fleste foreninger svarer dog enten, at de slet ikke har haft lønnede medarbejdere, eller at antallet er uændret.

Forholdsvis få foreninger, hver fjerde, svarer, at det er et stort problem at få frivillige til bestyrelsen, mens mere end dobbelt så mange svarer, at det ikke er et problem. Billedet er næsten det samme, når vi ser på foreningernes svar på spørgsmålet, om det er svært at få frivillige til andre opgaver. Det er lidt overraskende, fordi man ofte hører, at det især er svært at få frivillige til de mere forpligtende opgaver og der i blandt bestyrelsesposterne.

Foreningernes problemer

Foreningerne blev i spørgeskemaet præsenteret for en række potentielle problemer fordelt på fire overordnede tematikker: Medlemmer og frivillige; økonomi; politik / det offentlige; og andre problemer. Under tematikken medlemmer og frivillige oplever flest foreninger, at det er et problem at få nye medlemmer (61 pct.). Under tematikken økonomi svarer 44 procent af foreningerne, at de har svært ved at skaffe de nødvendige indtægter til aktiviteterne. Under tematikken politik / det offentlige oplever næsten hver fjerde, at der er for mange regler fra det offentlige, som gør det besværligt for dem at være forening. Under tematikken andre problemer oplever 31 procent af foreningerne det som et problem, at foreningen er i konkurrence med andre foreninger.

Samarbejdet mellem foreninger og kommunale institutioner

Tæt på hver anden forening i Vordingborg Kommune samarbejdede på undersøgelsestidspunktet med mindst én kommunal institution eller en afdeling i kommunen, hvilket er noget lavere end gennemsnittet for fem andre danske kommuner. Foreningerne i Vordingborg Kommune samarbejder især med 'Afdeling for Kultur og Fritid' (19 pct.) og 'Afdeling for Trafik, Park og Havne' (12 pct.). De foreninger, som samarbejder med de kommunale institutioner, samarbejder især om gennemførelse af aktiviteter i fællesskab med institutionen eller kommunens ansatte.

Den vigtigste begrundelse for at indgå i et samarbejde med en kommunal institution eller afdeling er, ifølge foreningerne selv, at *'ved at samarbejde med kommunen eller en kommunal institution bidrager foreningen til at styrke lokalsamfund'*. Otte ud af ti foreninger er meget eller overvejende enig i dette standpunkt. Næst vigtigste begrundelse er, at *'ved at samarbejde med kommunen eller kommunale institutioner får foreningen bedre mulighed for at fremme sine aktiviteter og værdier'*. Dette standpunkt er to ud af tre foreninger meget eller overvejende enig i. Meget få foreninger samarbejder, fordi de synes, at de er forpligtet

til det, eller fordi de er blevet presset til et samarbejde. Hver tredje forening tilslutter sig da også standpunktet, at 'det ikke er foreningens opgave at bidrage til løsningen af kommunale opgaver', og knap halvdelen af foreningerne mener, at foreningerne ikke bør *'tilpasse deres aktiviteter til kommunens ønsker og behov for at få kommunale tilskud'*.

Den vigtigste begrundelse for ikke at samarbejde er, at foreningen enten har begrænset kontakt til offentlige institutioner, og / eller at foreningen ikke er blevet opfordret til et samarbejde. Omkring halvdelen af foreningerne, der ikke har et samarbejde, tilslutter sig disse to påstande. Forholdsvis få foreninger svarer, at de ikke ønsker at blive involveret i offentlige opgaver. Læren af det er, at 'kontakt' og 'opfordring' fremmer samarbejde.

Generelt vurderer foreningerne samarbejdet meget positivt. Mere end halvdelen af foreningerne svarer, at de er meget enig eller overvejende enig i, at samarbejdet er problemfrit. Det er også mere end halvdelen af foreningerne, som har et samarbejde, der synes, at kommunen er lydhør overfor foreningens forventninger og behov. Mere end to ud af fem foreninger synes dog, at samarbejdet er tidskrævende.

Åben skole-samarbejdet mellem skole og foreninger, kulturinstitutioner og kommercielle fitnesscentre

Skolerne samarbejder bredt med eksterne partnere, hvor det passer ind i de forskellige linjefag i skolen, således at forløbet bliver en del af det faglige indhold i det forløb/tema/fag, som den pågældende klasse har. Foreninger, kulturinstitutioner og kommercielle fitnesscentre samarbejder bredt med skolerne og har typisk et samarbejde på tværs af klassetrinene på den pågældende skole, og forløbene er typisk for mellemtrinnet og udskoling.

Samarbejdet beror i høj grad på personlige relationer mellem skolens medarbejdere og foreninger, kulturinstitutioner og kommercielle fitnesscentre. Således er mange samarbejder bundet tæt op på lokale netværk og kendskab til nøglepersoner i henholdsvis forening og skole. Både skolen og foreninger, kulturinstitutioner og kommercielle fitnesscentre tager initiativ til at igangsætte samarbejdet, og ledelsen på skolen opfordrer skolelærerne til at benytte sig af denne mulighed.

Samarbejdet mellem skolerne og foreningerne er forskelligartede og understøtter forskellige aktiviteter, og forløbets varighed kan være alt fra et par timer en enkelt dag til et forløb over et par måneder. Typisk har samarbejdet handlet om én aktivitet, hvor foreningen har stået for selve indholdet i aktiviteten, mens skolen har haft det pædagogiske ansvar for eleverne.

For skolerne giver samarbejdet først og fremmest mulighed for at indfri deres faglige mål i deres 'almindelige' undervisning. De ser dette som en unik måde, hvor eleverne kan få viden fra 'eksperterne' på det pågældende område, og de ligger også inde med de rette rekvisitter, faciliteter mm., som er med til at gøre det 'autentisk'.

Foreninger, kulturinstitutioner og kommercielle fitnesscentre indgår først og fremmest i samarbejdet med skolerne for at kunne udvide kendskabet til foreningens / institutionens / centerets aktivitet. De oplever ikke nødvendigvis, at de får flere medlemmer på baggrund af samarbejdet med skolerne, om end de håber på, at samarbejdet på sigt kan være med til at tiltrække flere medlemmer.

Både skole og foreninger, kulturinstitutioner og kommercielle fitnesscentre er overordnet

set tilfredse med kvaliteten af samarbejdet. Skolerne er imidlertid mere tilfredse, end foreninger, kulturinstitutioner og kommercielle fitnesscentre er. Det skyldes, at foreningerne kan opleve, at de ikke får den store respons fra skolerne ved henvendelse, og at der ikke altid er tydelige og klare spilleregler for, hvad man må, og hvad man ikke må, når man arbejder inden for skolearenaen.

Skolerne oplever primært praktiske udfordringer ved at indgå i et samarbejde med foreninger, kulturinstitutioner og kommercielle fitnesscentre. Foreninger, kulturinstitutioner og kommercielle fitnesscentre synes, at skolerne i nogle tilfælde er uflexible, da aktiviteten af 'gode grunde' skal lægges i dagtimerne, og det kan derfor være en udfordring at finde instruktører.

Foreningspuljen

Foreningspuljen er i høj grad med til at understøtte foreningernes og institutionernes muligheder for at samarbejde med skolerne. Det skyldes, at muligheden for at få støtte fra puljen betyder at flere skoler aktivt orienterer sig mod samarbejds muligheder med foreninger, kulturinstitutioner og kommercielle fitnesscentre. Skolerne mener, at støtten er en forudsætning for, at det overhovedet er muligt at indgå i disse samarbejder. Foreningerne synes dog ikke, at puljen er så afgørende for samarbejdet med skolen, da de mener, at samarbejdet havde været der, hvad enten puljen var der eller ej, og det er kun foreningerne som nu (altså her i 2019) får gavn af puljen. Kulturinstitutionen og det kommercielle fitnesscenter mener, at puljen er en forudsætning for samarbejdet med skolen, men de kan ikke få midler fra foreningspuljen fra 2019. Det skal dog nævnes, at skolerne i stedet får bevilliget bestemte kulturforløb af kommunen med bestemte kulturinstitutioner.

Skolernes ønsker til puljen er primært, at der skal være så få rammer som muligt og så lidt bureaukrati som muligt. Kulturinstitutionen og det kommercielle fitnesscenter har et ønske om at få tilført flere midler til puljen.

Skolerne har lidt delte mening om, hvorvidt de synes, at det er en god ide, at de i 2019 kun kan få del i puljen, hvis de indgår et samarbejde med en folkeoplysende forening. På den ene side vurderer nogen, at det er godt, da puljen hurtigt blev tømt, fordi der blev bevilliget store beløb til forløbene med blandt andet kulturinstitutionen, hvor kommunen nu har valgt obligatorisk at bevillige midler til x-antal kulturforløb på skolerne udenom 'puljen'. På den anden side ærgrer nogen af skolerne sig, da det nu ikke er muligt at søge tilskud til samarbejde med andre 'eksterne', som de har haft samarbejde med, og som har givet rigtig god mening i forhold til indholdet i undervisningen på specifikke linjer

DEL V

Sammenfatning og forslag

Indledning

Det er formålet med undersøgelsen at få faktisk viden om børns og voksnes deltagelse i kultur-, fritids- og idrætsaktiviteter i Vordingborg Kommune og deres benyttelse af faciliteter og steder til disse aktiviteter, samt at undersøge hvordan foreningerne har det i Vordingborg Kommune med særlig fokus på det frivillige arbejde i foreningerne og foreningernes samarbejde med kommunen og kommunale institutioner. På baggrund af den indhentede viden og indsigt fremlægges sidst i dette afsnit forskernes bud på tendenser og pejlemærker som grundlag for udviklingen af den kommunale politik og planlægning på området. Undersøgelsen består af fem dele.

Den første del er en analyse af 4.-10. klasse, elevers svar på en række spørgsmål om deres deltagelse i idrætsaktiviteter, andre kultur- og fritidsaktiviteter, som blev besvaret digitalt i skolen. Undersøgelsen blev gennemført i foråret 2019. Spørgsmålene blev besvaret af 1.516 børn og unge, hvilket giver en samlet svarprocent på 52.

Den anden del omfatter en tilsvarende analyse af voksnes idræts- og motionsdeltagelse samt deres deltagelse i forskellige former for kultur- og fritidsaktiviteter, deres forhold til frivilligt arbejde, vurdering af kommunen, og livskvalitet baseret på svarene på en række spørgsmål, som en udvalgt gruppe af voksne i Vordingborg Kommune har besvaret digitalt. Da indsamlingen blev afsluttet ultimo marts 2019 havde 2.514 personer besvaret spørgeskemaet. Dette gav sammenlagt en svarprocent på 29 pct.

Begge undersøgelsers resultater er sammenholdt med resultaterne i lignende undersøgelser i andre sjællandske kommuner samt landsdækkende undersøgelser.

Den tredje del består af en analyse af borgernes brug af og tilfredshed med udvalgte faciliteter i Vordingborg Kommune. Denne analyse er baseret på besvarelser fra de voksne samt de ældste skoleelever (7.-10. klasse).

I den fjerde del af undersøgelsen belyses det, hvordan foreningerne har det i Vordingborg Kommune med særlig fokus på det frivillige arbejde i foreningerne og foreningernes samarbejde med kommunen og kommunale institutioner. Spørgsmålene blev besvaret af 468 foreninger, hvilket giver en samlet svarprocent på 56.

I denne afsluttende del er undersøgelsens mange resultater sammenfattet og sidst i afsnittet perspektiveres resultaterne i en række forslag og anbefalinger.

Sammenfatning

Undersøgelsens væsentligste resultater er sammenfattet i 19 overordnede konklusioner med tilhørende delresultater.

1. Næsten tre ud af fire børn og unge fra 4. til 10. klassetrin dyrker normalt idræt eller motion og det svarer i store træk til idrætsdeltagelsen på landsplan og i andre sjællandske kommuner. 74 pct. af børnene fra 4 til 10. klassetrin 'dyrker normalt idræt, sport eller motion', men yderligere 15 pct. svarer, at de dyrker idræt, men 'ikke for tiden'.

- Deltagelsesniveauet er omtrent på det samme som det gennemsnitlige niveau for deltagelsen i en række sjællandske kommuner.
- Drengene og pigerne er stort set lige aktive, og de yngste (10-12 år) er en smule mere aktive end de ældste skoleelever (13-18 år).
- Der er mindre forskelle i børnenes idrætsdeltagelse på tværs af de fem skoledistrikter i Vordingborg Kommune. Den mindste andel findes i hhv. Møn skoledistrikt (70 pct.) og distrikt Gåsetårnskolen (72 pct.), mens de mest idrætsaktive børn går i skole i Præstø skoledistrikt, Kulsbjerg skoledistrikt eller Svend Gønge skoledistrikt (76-78 pct.).

2. Det er først og fremmest forældrenes baggrund og interesse for idræt, som har betydning for, hvor aktive børnene er. Hvis barnets forældre er idrætsaktive, er det mere sandsynligt, at barnet også er idrætsaktivt, end hvis forældrene ikke dyrker idræt.

- Børn af forældre, som er i arbejde, er mere idrætsaktive end børn i familier, hvor den ene forælder eller begge forældre står uden for arbejdsmarkedet.
- Til forskel fra andre undersøgelser og flere andre kommuner, viser denne undersøgelse kun små forskelle på idrætsdeltagelsen mellem børn af forældre med en dansk baggrund og børn af forældre, der er født i et andet land. Andelen af børn, hvis forældre begge har vestlig baggrund, som dyrker idræt eller motion for tiden, er større end blandt børn, hvor den ene eller begge forældre har ikke-vestlig baggrund. Billedet er dog et andet, når man også medtager de børn, der svarer, at de er idrætsaktive, men ikke for tiden. Så er det nemlig hele 92 procent af børn, hvor begge forældre har ikke-vestlig baggrund, der er idrætsaktive, hvilket er markant højere end i tidligere undersøgelser. Denne analyse er dog baseret på et lavt antal svar, og er derfor forbundet med stor usikkerhed.

3. Fodbold, gymnastik, løb/jogging og styrketræning er de mest populære idrætsgrene blandt børn og unge, men der er store forskelle mellem drengene og pigerne på, hvad de især dyrker. Til forskel fra de voksne dyrker børn og unge især idræt i en forening.

- Fodbold er den mest populære idrætsaktivitet, men det skyldes, at denne aktivitet er helt dominerende hos drengene. Den næstmest populære idrætsgren er gymnastik, som i højere grad dyrkes af pigerne end af drengene. Dette billede af de mest dyrkede idrætsaktiviteter hos børn og unge er næsten helt identisk med det billede, undersøgelser i andre sjællandske kommuner samt en landsdækkende undersøgelse har vist.
- Aldersmæssigt er der væsentlige forskelle på, hvilke idrætsaktiviteter børnene og de unge dyrker. Fodbold, gymnastik og svømning har færre aktive blandt de 13-15 årige og 16-18 årige end blandt de 10-12 årige. Omvendt stiger tilslutningen til idrætter som løb og styrketræning markant hos de ældre børn. Mange af de mindre populære aktiviteter ser ud til at kunne fastholde børnene i aktiviteten, og andre vinder frem blandt de 16-18 årige, og det viser, at de ældre børn i højere grad dyrker et mangfoldigt udvalg af idrætsaktiviteter. Særligt basketball, parkour, landevejscykling og tennis vinder frem blandt de 16-18 årige.
- Børnene og de unge dyrker først og fremmest idræt i en forening, men mange dyrker også idræt og motion 'på egen hånd', mens forholdsvis få benytter sig af kommercielle idrætstilbud. Fodbold, gymnastik, svømning, badminton og håndbold dyrkes først og fremmest i forening, mens styrketræning og løb typisk dyrkes i andre sammenhænge. Det samme mønster viser undersøgelseerne i andre sjællandske kommuner.
- Mere end halvdelen af de idrætsaktive børn og unge er aktive mindst tre gange om ugen.
- Svarene fra børn og unge i Vordingborg Kommune er et udtryk for en generel tendens, som også viser sig i tallene på landsplan og tallene fra de andre kommuner, som her sammenlignes med. Der er en generel tendens til, at der allerede i 13-15-års-alderen sker store forandringer i børn og unges idrætsvaner, og at typiske foreningsidrætter i høj grad udskiftes med mere fleksible aktiviteter som styrketræning og løb, der kan dyrkes individuelt. Denne udvikling hænger i høj grad sammen med udviklingen fra barn til ung med tilhørende store forandringer i fysik, individualitet, venskaber og hverdag.
- Haller/sale er de mest benyttede faciliteter blandt idrætsaktive børn og unge i Vordingborg Kommune. 59 procent af de idrætsaktive børn og unge i kommunen svarer 'Haller/sale' på spørgsmålet om, hvor de dyrker idræt, sport eller motion. Derefter finder man facilitetstyperne fodboldbaner (28 pct.), fitnesscentre/motionsrum (18 pct.), svømmehaller (16 pct.) og andre baner/anlæg (10 pct.). Også hjemme/i haven, naturen, og veje/gader, der ikke er idrætsfaciliteter i traditionel forstand, fylder en del i det samlede billede.
- Når vi ser på børnenes ønsker til idrætsområdet, ser vi, at pigerne savner flere muligheder for svømning, ridning, gymnastik, fodbold og dans tæt på, hvor de bor. For drengenes vedkommende er de største ønsker mere fodbold, svømning, basketball, skateboard, parkour samt e-sport og faciliteter hertil. Det er dog også værd at bemærke, at

aktiviteter som boksning, fitness og mountainbike spiller en forholdsvis stor rolle for drengene. Endelig savner drengene bedre muligheder for at dyrke amerikansk fodbold og håndbold. Det er især børnene, der bor udenfor Vordingborg by, der ønsker sig flere muligheder for at dyrke idræt, motion og sport i lokalområdet (både flere og forskelligartede aktiviteter og faciliteter).

4. I sammenligning med den høje deltagelse i idrætsaktiviteter er det forholdsvis få børn og unge, som går til andre fritids- og kulturaktiviteter, og de aktive børn og unge i disse aktiviteter gør det ikke lige så ofte, som de idrætsaktive børn og unge.

- Computerspil er den hyppigst dyrkede fritidsaktivitet med 10 pct. af børnene, fortrinsvis drenge, der har spillet computer *'andre steder end i hjemmet eller hos en kammerat'*. Den næstmest populære aktivitet er musik/kor (8 pct.). En mindre andel af børnene i Vordingborg Kommune går i deres fritid til spejder (4 pct.), film (2 pct.), sprog (2 pct.), madlavning (2 pct.), teater (2 pct.) eller maling/billedkunst (2 pct.). De resterende fritidsaktiviteter kan betragtes som "niche-aktiviteter", da meget få af børnene har svaret, at de går til disse aktiviteter (<2 pct.).
- Dette mønster minder i høj grad om det billede, som undersøgelserne i andre sjællandske kommuner har vist.
- De aktive i andre fritids- og kulturaktiviteter går typisk ikke lige så ofte til disse aktiviteter, som de idrætsaktive børn går til idræt. Typisk én til to gange om ugen.
- Størstedelen af deltagelsen i computerspil, sprog, madlavning og maling/billedkunst foregår på egen hånd. I modsætning hertil ser vi, at spejder/FDF og andre fritidsaktiviteter i høj grad udføres i klub-/foreningsregi.
- Hvad angår deltagelse i kulturtilbud og kulturarrangementer har størstedelen af børnene været til ét eller flere arrangementer, men 37 pct. af børnene har ikke deltaget i nogen af de nævnte kultur- og fritidsaktiviteter inden for det seneste år. Der er store forskelle på de forskellige aktiviteters popularitet. Tre af aktiviteterne er meget populære (biograf, koncert og bibliotek). Mellem 13 pct. og 20 pct. af børnene har været på besøg på et museum, i en forlystelsespark, i et akvarium/zoo, til et sportsarrangement eller været i teatret. I de resterende aktiviteter er det en noget mindre andel af børn og unge i Vordingborg Kommune, som har deltaget inden for det seneste år (<9 pct.)
- Når det kommer til børnenes ønsker for fritids- og kulturmuligheder spiller især biograf en stor rolle for drengene, mens et kunstværksted spiller en stor rolle for pigerne. Begge køn efterspørger et sted, hvor de kan hænge ud med andre unge. Drengene i udskolingen efterspørger et sted, hvor de kan drikke om aftenen og i weekenderne, mens pigerne i udskolingen efterspørger et samlingssted, hvor unge fra forskellige skoledistrikter kan mødes. Der bliver også nævnt kulturmuligheder som koncerter, fritidsklubber, museer og forlystelsesparker. For pigernes vedkommende er muligheden for at gå til madlavning, sang, kor og teater samt en række andre kreative aktiviteter et stort ønske. Drengene ønsker til gengæld gaming, musikskole, orkestre eller bands, zoo og museer.

5. Størstedelen af de idræts- og fritidsaktive børn og unge har mindre end et kvarters transporttid til deres aktivitet. Lidt over en fjerdedel af børnene bliver normalt kørt i bil til deres idræts- og fritidsaktivitet, mens en noget mindre andel normalt cykler (13 pct.).

- De 10-12 årige børn bliver i højere grad end de 13-15 årige og 16-18 årige kørt i bil. Blot 10 pct. af børnene går eller løber, og 7 pct. tager offentlig transport (tog eller bus). Det er især de ældre børn, der tager offentlig transport og går eller cykler/løber. Der er ikke nævneværdige forskelle på dette mellem kønnene.
- De ældre børn har generelt lidt længere transporttid til deres idræts- og fritidsaktivitet end de yngre børn. Der er ikke store forskelle på børnenes transporttid på tværs af skoledistrikterne.

6. 59 pct. af de voksne borgere i Vordingborg Kommune er idræts- og motionsaktive, og det er lidt færre aktive end i de andre sjællandske kommuner og på landsplan. Forholdsvis flere kvinder end mænd er idræts- og motionsaktive, de yngre og de ældre er mere aktive end de midaldrende, og de højere uddannede er mere aktive end borgere uden en uddannelse.

- Kvinderne er mere aktive end mændene, og derved adskiller Vordingborg Kommune sig en smule fra landsgennemsnittet, hvor der ikke er væsentlig forskel mellem mænd og kvinders idrætsdeltagelse.
- Der er forholdsvis flest blandt de yngste (16-19 år) og i aldersgruppen (40-80 år), som dyrker idræt, sport og motion, mens vi finder den laveste andel blandt de 20-39-årige. Dette finder man også på landsplan.
- De mest idrætsaktive bor i Kulsbjerg skoledistrikt efterfulgt af Gåsetårn skoledistrikt, mens de mindst aktive bor i Svend Gønge skoledistrikt. Den lave deltagelse i Svend Gønge skoledistrikt kan delvist forklares med en lavere socioøkonomisk baggrund i dette område.
- Der er et klart sammenfald mellem uddannelseslængde og idrætsdeltagelse, hvor gruppen med højest en grundskoleuddannelse – til dels også en kort uddannelse - dyrker markant mindre idræt end personer med en videregående uddannelse.
- Borgere, som er født i Danmark eller et andet Europæisk land, har en højere idrætsdeltagelse, end borgere født i et andet land udenfor Europa. Dette finder andre undersøgelser også.

7. De voksne dyrker især idræt på egen hånd og idræts- og motionsformer, som kan dyrkes individuelt, såsom vandreture, styrketræning og løb / jogging.

- Idrætsdeltagelsen i Vordingborg Kommune følger en landsdækkende tendens til i høj grad at orientere sig mod idræts- og motionsformer, der kan dyrkes individuelt på tidspunkter, som passer den enkelte og sammen med dem, man gerne vil dyrke aktiviteten sammen med. Vandreture, styrketræning og løb/jogging er de tre mest populære aktiviteter. Men der er forholdsvis færre, som dyrker styrketræning og løb/jogging i Vordingborg Kommune sammenlignet med på landsplan.
- Som i resten af landet dyrker borgerne først og fremmest idræt og motion 'på egen hånd' (48 pct.) Foreningen er den mest benyttede organiseringsform til organiseret idræt i Vordingborg Kommune, som 33 pct. benytter. Knap så mange, 19 pct., dyrker idræt eller motion i kommercielt regi. Det svarer også til resultaterne fra landsdækkende undersøgelser og undersøgelser i andre sjællandske kommuner. Dog er andelen, som dyrker idræt, sport og motion i alle tre organiseringsformer, noget mindre i Vordingborg Kommune, hvilket hænger sammen med den noget lavere idrætsdeltagelse i kommunen sammenlignet med landstallene.
- På tværs af skoledistrikterne er der forskelle på deltagelse i de forskellige organiseringsformer, hvor der i Svend Gønge skoledistrikt er den laveste andel (26 pct.), som dyrker idræt i en forening, hvilket er markant lavere end i de andre skoledistrikter, hvor Kulsbjerg Skoledistrikt har den højeste andel på 38 pct.
- Lidt under halvdelen af de idræts- og motionsaktive (43 pct.) dyrker idræt eller motion mindst tre gange om ugen.

8. De voksne borgere i Vordingborg Kommune benytter fortrinsvis udendørs områder og steder til deres idræts- og motionsaktiviteter. Generelt er tilfredsheden med kommunens idræts- og fritidsfaciliteter stor. De ønsker dog en øget svømmehalskapacitet, bedre vedligeholdelse af haller og fortove, stier samt anlæggelse af nye stier, ruter, spor og adgang til skralde-spande, drikkevand og toiletter langs disse.

- Den idrætsaktive del af de voksne i kommunen dyrker i langt overvejende grad deres aktiviteter udendørs i naturen (55 pct.) samt på veje, gader, fortove og lign. (46 pct.). Dernæst kommer fitnesscentre og motionsrum (35 pct.) og haller/sale (28 pct.).
- De tre mest benyttede natursteder er Vintersbølle Skov, Ulvshale Strand og Bakkebølle Strand, som bruges flittigt af de idrætsaktive. Brugen af naturområder er herefter fordelt på en lang række forskellige områder. Det er særligt skove og strande, der er populære naturområder i Vordingborg Kommune. De tre mest benyttede ruter/steder er: 1) vandreruter og udflugtsmål Oringe, 2) vandreruter og udflugtsmål Møns Klint og 3) cykelruten bakkebøllestien. Disse tre steder benyttes af ca. hver tiende idræts- og motionsaktive i Vordingborg Kommune.
- Der er generelt stor tilfredshed med idrætsanlæggene, og tilfredsheden er større end tilfredsheden med kulturfaciliteterne i kommunen. Lidt under halvdelen (42 pct.) af de

voksne borgere er i høj grad eller i meget høj grad tilfreds med kommunens faciliteter, og færre end hver tiende er ikke tilfreds. Lidt mere end hver fjerde voksen (27 pct.) har svaret 'ved ikke', som sikkert skyldes, at de ikke bruger idrætsfaciliteterne og dermed ikke kan vurdere dem. På tværs af skoledistrikterne er der i Svend Gønge skoledistrikt den laveste andel (32 pct.), som i høj grad eller i meget høj grad er tilfreds med kommunens faciliteter, hvilket er noget lavere sammenlignet med de andre skoledistrikter (40-47 pct.). Den lavere tilfredshed med idrætsfaciliteterne i Svend Gønge skoledistrikt kan hænge sammen med den noget lavere deltagelse i foreningsidrætten i dette skoledistrikt.

- De voksne ønsker sig øget svømmehalskapacitet, hovedsageligt i form af flere offentlige åbningstider i de eksisterende svømmehaller. Endelig fremhæver de voksne, at vedligeholdelse af haller trænger til et løft, og at naturen og adgangen til denne skal prioriteres højere. Borgerne efterspørger især en bedre vedligeholdelse af de nuværende cykelstier, fortove mm. Derudover ønsker de sig nye cykelruter, vandreruter, MTB spor ol., samt flere skraldespande, toiletter og adgang til vand på diverse ruter og naturområder i Vordingborg Kommune.

9. Borgerne i Vordingborg Kommune er forholdsvis aktive i andre fritids- og kulturaktiviteter. De mest populære kulturaktiviteter er foredrag og debatarrangementer. Der er mindre forskelle på hvor meget de voksne deltager i kulturaktiviteter mellem lokalområderne. Forholdsvis mange synes, at kultur- og fritidsfaciliteterne i kommunen ikke opfylder deres behov.

- Hvad angår aktiv deltagelse i andre fritids- og kulturaktiviteter benytter borgerne i Vordingborg Kommune sig af en bred vifte af tilbud. En af kulturaktiviteterne er markant mere populær end de resterende (foredrag eller debatarrangementer -17 pct.). På tværs af køn er der i alle tilbuddene inden for kultur- og fritidsområdet en højere andel af kvinder end mænd, som benytter sig af aktivitetsmulighederne undtagen i aktiviteten 'film'. To ud af tre borgere (67 pct.) er ikke aktivt deltagende i kultur- og fritidsaktiviteter.
- Hvad angår andre fritids- og kulturaktiviteter, hvor borgerne har været tilskuer eller besøgende i forskellige aktiviteter, er de to mest benyttede tilbud 'biograf' (60 pct.) og 'koncerter' (57 pct.). Disse to aktiviteter er de mest benyttede i alle aldersgrupper og i alle skoledistrikter, hvor det dog er mindst populært i Svend Gønge skoledistrikt. På tværs af aldersgrupperne ser man et dyk i stort set alle aktiviteterne hos de 20-29-årige sammenholdt med de andre aldersgrupper. På tværs af køn er der i alle tilbuddene inden for kultur- og fritidsområdet en højere andel af kvinder, som benytter sig af kulturaktiviteterne - undtagen i to aktiviteter: 'Sportsarrangement' og 'tilskuer til anden kultur- eller fritidsaktivitet'.
- Det væsentligste for borgernes interesse for og lyst til at gå til en fritids- og kulturaktivitet er, ikke overraskende, at det er 'god underholdning/oplevelse', og dernæst at de fysiske omgivelser for aktiviteten er pæne, velholdte og inspirerende. Det har mindre betydning, at der er en god restaurant eller lignende; at der er mulighed for at gå til

forskellige aktiviteter; og at stedet er familie-/børnevenligt.

- Næsten en tredjedel af de voksne (31 pct.) synes, at kommunens kultur- og fritidsfaciliteter i høj grad eller i meget høj grad opfylder deres behov. 15 pct. synes dog ikke, at dette er tilfældet. Der er markant færre voksne, som i høj grad eller i meget høj grad er tilfredse med kultur- og fritidsfaciliteterne end andelen, som er tilfredse med idrætsfaciliteterne i Vordingborg Kommune.

10. Langt de fleste borgere i Vordingborg Kommune er medlem af en forening. Det er især de 16-29 årige, som ikke er medlem af en forening.

- Fire femtedele af borgerne (83 pct.), som besvarede spørgeskemaet, er medlem af en forening på mindst et af foreningsområderne²⁶, yderligere svarede 9 pct., at de tidligere har været medlem af en forening på mindst en af foreningsområderne. Dette er noget lavere end landsgennemsnittet, men kan skyldes metodiske forskelle i undersøgelserne.
- Der er ikke den store forskel på tværs af køn, og der er også forholdsvis små forskelle på kønsfordelingen på de forskellige foreningsområder/foreningstyper. Mændene dominerer dog i fritids- og hobbyforeninger, mens kvinderne udgør flertallet i kulturforeningerne, sundheds- og patientforeninger, sociale foreninger for internationale mål samt foreninger for rådgivning, retshjælp mv.
- På tværs af alder er de unge (16-19 år) i mindre grad medlem af en forening, end de midaldrende og ældre er, men fra 30 år er andelen, som har et medlemskab af en forening, forholdsvis konstant. Der er imidlertid en stærk sammenhæng mellem alder og deltagelse i en række foreningstyper.
- Der er ikke væsentlig forskel mellem skoledistrikterne på andelen, som er medlem af en forening, men der er imidlertid forskel, når vi ser på de forskellige samfunds- og foreningsområder, hvor en væsentlig forklaring på denne forskel hænger sammen med aldersfordelingen i de forskellige skoledistrikter, idet der er en stærk sammenhæng mellem alder, og hvilke foreninger man typisk er medlem af.
- Borgere med en erhvervsuddannelse er i højere grad medlem af en forening end borgere, som ikke har en erhvervsuddannelse. For de fleste foreningstyper gælder det, at borgere med en længere eller mellemlang uddannelse i højere grad er medlem af en forening på det pågældende foreningsområde, end borgere med en kortere uddannelse eller uden en erhvervsuddannelse er.
- For de fleste foreningstyper er andelen af borgerne, som er medlem af en forening, klart højere blandt borgere, som er født i Danmark eller et andet nordisk land, end blandt

26 Foreningsområderne: 1) Foreninger for andre mål og aktiviteter end de nævnte, 2) Religiøse foreninger, 3) Foreninger for internationale mål og aktiviteter, fx humanitære foreninger og solidaritetsforeninger, 4) Politiske foreninger, fx vælgerforeninger, græsrodsforening, foreninger for en særlig sag, 5) Foreninger for rådgivning, retshjælp, menneskerettigheder, forbrug mv., 6) Fagforeninger, faglige foreninger eller erhvervs- og brancheforening, 7) Bolig og lokalsamfundforeninger, fx beboerforeninger, grundejerforeninger, 8) Miljø- og naturforeninger, 9) Sociale foreninger, fx foreninger for social hjælp, pensionistforeninger, støtteforeninger mv., 10) Sundheds-, forebyggelses- og patientforeninger, 11) Skole- og uddannelsesforeninger, 12) Fritids- og hobbyforeninger fx spejder, jagt, kortspil, 13) Idræts- og sportsforeninger, 14) Kulturforeninger.

borgere, der er født i et andet land i Europa eller i et land udenfor Europa. Den eneste undtagelse er religiøse foreninger.

II. Næsten halvdelen af borgerne i Vordingborg kommune har arbejdet frivilligt inden for det seneste år. Det er lidt flere end i andre sjællandske kommuner og på landsplan. De fleste arbejder frivilligt inden for idrætsområdet, dernæst bolig- og lokalsamfundsrådet og kulturområdet.

- Deltagelsen i frivilligt arbejde er på et lidt højere niveau i Vordingborg Kommune end i de landsdækkende undersøgelser og i andre sjællandske kommuner, da 47 pct. af de voksne i Vordingborg Kommune har arbejdet frivilligt inden for det seneste år. Der er ingen nævneværdig forskel mellem kønnene på dette, men ift. aldersgrupperne er der markant færre, som arbejder frivilligt i alderskategorien 20-29 år.
- Det frivillige arbejde finder sted forholdsvis ligeligt mellem skoledistrikterne i Vordingborg Kommune.
- De frivillige fordeler sig på mange samfundsområder, men flest arbejder frivilligt inden for idrætsområdet, hvor 17 pct. inden for det seneste år har arbejdet frivilligt, dernæst bolig- og lokalsamfundsrådet og kulturområdet.
- Det er ikke overraskende, at vi inden for de fleste samfundsområder finder, at jo længere uddannelse, jo større er sandsynligheden for, at borgerne i Vordingborg Kommune er engageret i frivilligt arbejde.
- Fire ud af fem mener, at det er meget vigtigt eller vigtigt, at man er medlem af samme forening/organisation, som man udfører frivilligt arbejde for. Dette gælder i lidt højere grad mænd end kvinder, og andelen vokser i takt med alderen.
- Knap halvdelen (46 pct.) af de frivillige har udført tidsafgrænset frivilligt arbejde inden for det seneste år, hvor fordelingen blandt kønnene stort set er ens. Men på tværs af alder gælder det især for de unge og midaldrende (16-59 år), at de har udført et tidsafgrænset frivilligt arbejde.
- Halvdelen (48 pct.) af de frivillige bruger 1-5 timer om måneden på deres frivillige arbejde, og 42 pct. bruger 6-20 timer.
- De tre motiver/bevæggrunde, som borgerne tillægger størst værdi for at udføre frivilligt arbejde, er: 1) at du som frivillig kan gøre noget, som er vigtigt for lokalsamfundet, 2) at du som frivillig deltager i et socialt fællesskab, som du værdsætter, 3) og at du som frivillig kan gøre noget konkret på områder, som optager dig.
- Halvdelen (48 pct.) af dem, som ikke arbejder frivilligt, svarer, at det skyldes, at de ikke har tid eller hellere vil bruge tiden på noget andet. Den næstmest udbredte grund til ikke at arbejde frivilligt er, at det ikke interesserer vedkommende (27 pct.).
- I forhold til holdningen til frivilligt arbejde svarer knap to tredjedele (57 pct.) af de frivillige, at de er enige eller meget enige i, at de har indflydelse eller deltager i demokratiske beslutninger, der hvor de er frivillige, hvor 11 pct. er uenige i standpunktet. Dette indikerer, at for langt de fleste frivillige er deres engagement forbundet med mu-

ligheden for indflydelse. Derudover er der 56 pct., som er enig eller meget enig i, at det er vigtigt for dem, at de ikke behøver at være frivillig regelmæssigt. Borgerne tillægger det således stor værdi, at de har en uafhængighed i det frivillige arbejde, og denne holdning finder vi i højere grad hos de unge end i de ældre aldersgrupper.

12. Borgere er i overvejende grad tilfredse med kommunens serviceniveau. Ved sammenligning med andre sjællandske kommuner, er andelen, som er tilfredse med kommunens serviceniveau, mindre i Vordingborg Kommune. Det er især adgangen til naturen samt mulighederne for at dyrke idræt og forskellige kultur- og fritidstilbud, som tillægges betydning for deres tilfredshed med kommunen.

- Borgernes tilfredshed med kommunens serviceniveau viser, at næsten hver fjerde borger (22 pct.) i høj grad er tilfreds med kommunens service. En noget mindre andel, hver tiende, er i høj grad utilfreds med servicen. Ved sammenligning med andre sjællandske kommuner, er andelen som er tilfredse med kommunens serviceniveau mindre i Vordingborg Kommune.
- Ift. om borgerne vil anbefale andre at flytte til kommunen, er knap halvdelen 47 pct. 'aktive anbefalere', hvilket også er den laveste, når man sammenligner med andre sjællandske kommuner. Noget kunne således tyde på, at borgerne i Vordingborg Kommune ikke er ligeså tilfreds med deres kommune sammenlignet med andre (sjællandske) kommuner.
- Det er især adgangen til natur, som borgerne i Vordingborg tillægger stor betydning for, at det er en god kommune at bo i. Det næst vigtigste er en gruppe af seks andre forhold (i rækkefølge: muligheder for at dyrke idræt, muligheder for anden fritidsaktivitet, muligheder for anden kulturaktivitet, uddannelsesmuligheder, muligheder for at børn og unge kan deltage i kultur- og fritidsaktiviteter samt godt handelsmiljø).

13. En tredjedel (32 pct.) af borgerne i Vordingborg Kommune er fuldt ud tilfredse med deres liv for tiden, og det gælder i lidt højere grad dem, som dyrker idræt og motion.

- Ift. vurdering af ens helbredsstatus vurderer 64 pct., at deres helbred er godt eller virkelig godt, mens 11 pct. vurderer, at deres helbred er dårligt eller virkelig dårligt. Der er ingen væsentlige forskelle på dette på tværs af køn. Dem som dyrker idræt eller motion vurderer i højere grad, at deres helbred er godt eller virkelig godt sammenlignet med dem, som ikke dyrker idræt.
- Knap en tredjedel (27 pct.) er fuldt ud tilfreds med deres sociale relationer. På tværs af køn er kvinderne mere fuldt ud tilfredse med deres sociale relationer. Og dem som ikke dyrker idræt og motion er i lidt mindre grad tilfredse med deres sociale relationer end dem, som dyrker idræt og motion.
- Knap to femtedele (38 pct.) forventer at være fuldt ud tilfreds med deres liv om fem år. Kvinderne forventer i lidt højere grad end mændene at være mere fuldt ud tilfreds

med deres liv om fem år. Dem som dyrker idræt og motion forventer i lidt højere grad at være mere tilfredse med deres liv om fem år end dem, som ikke dyrker idræt og motion.

- Knap en femtedel (18 pct.) er fuldt ud tilfreds med deres muligheder for fritidsaktiviteter, hvor de er mindst tilfredse med fritidsaktiviteterne i Svend Gønge skoledistrikt, hvilket underbygger det ovenfor nævnte resultat, at man er mindre tilfreds med idrætsfaciliteterne i dette lokalområde end i de øvrige skoledistrikter. Dem som dyrker idræt eller motion er mere tilfredse med fritidsaktiviteterne, end dem som ikke dyrker idræt.
- Generelt vurderer de borgere, som dyrker idræt og andre kultur- og fritidsaktiviteter og udfører frivilligt arbejde deres livskvalitet og helbred lidt højere end de borgere, der ikke er så aktive i deres fritid. Det er imidlertid usikkert, om denne sammenhæng skyldes, at dem som vurderer deres livskvalitet og helbred højt af den grund er mere aktiv i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter, end om det er deltagelsen i sådanne aktiviteter og deltagelsen i frivilligt arbejde, der fører til, at folk vurderer deres livskvalitet højere (i gennemsnit).

14. Vordingborg Kommune har en forholdsvis bred vifte af idrætsanlæg, men ikke alle anlægstyper er til stede i alle skoledistrikter. Skoledistrikterne Gåsetårn og Svend Gønge har færrest faciliteter. Når det kommer til analysen af idrætsanlæggenes kapacitet, indikerer både bookinger og benyttelsen, at der er mange ledige tider tidlig eftermiddag og sen aften i tidsrummet 16-22, samt at der er stor ledig kapacitet i weekenderne.

- Den geografiske dækning af idrætshaller i kommunen er god, men der er også områder med længere afstand (mere end 5-10 km) til både store og mindre idrætshaller. Vordingborg Kommune har en bedre dækning end regions- og landsgennemsnittet når det gælder skydeanlæg, atletikanlæg, fitnesscentre, fodboldanlæg og små idrætshaller. Hovedparten af idrætsfaciliteterne i Vordingborg Kommune er kommunalt ejet og drevet.
- I forhold til behovet for et springcenter viser undersøgelsen, at der er flere faciliteter i kommunen der egner sig til springgymnastik, men området Svend Gønge har ikke noget. Opførelsen af et springcenter vil sandsynligvis have stor positiv indflydelse på gymnastikken, men kan muligvis også betyde at medlemmer af foreninger i udkanten af kommunen søger ind mod det nye center. Et specialiseret anlæg som et springcenter bør lægges centralt i kommunen og gerne i det største bycenter.
- Idrætshallerne benyttes mere i tidsrummet 16-22 end i tidsrummet 8-16. Der er dog ikke store forskelle i mange af faciliteterne.
- Der er væsentlig lavere reel benyttelse i forhold til de bookede tider i stort set alle faciliteterne.

15. Der er generel tilfredshed hos brugerne med idrætsanlæggene, men tilfredsheden er lavere end i regionens øvrige kommuner og landsgennemsnittet. Når det kommer til idræts-hallernes fysiske tilstand, er de fleste faciliteter i Vordingborg Kommune da også generelt i en fornuftig stand inden for vigtige dimensioner som 'den grundlæggende konstruktion' og 'aktivitetsområdet'. Men for en række af dimensionerne klarer idrætshallerne i Vordingborg sig markant dårligere end både regions- og landsgennemsnittet. Det gælder udendørs ankomstforhold, omklædningsrum og dagslys og transparens.

- De unge brugere er mindre tilfredse med idrætsanlæggene end de voksne.
- Tilfredsheden er lavest med anlæggene Gåsetårnsskolen og Svend Gønge Hallen og højest med anlæggene Mønshallerne, Præstø Multicenter og DGI Huset Vordingborg.
- De faciliteter, der er i bedst fysiske tilstand, er Kastrup Hallen, Langebækhallen, Svend Gønge Hallen og i særdeleshed Præstø Multicenter (hallen).

16. Hvis vi skal karakterisere foreningerne i Vordingborg Kommune ser vi, at 75 procent af de foreninger, der besvarede spørgeskemaet, beskæftiger sig med områder indenfor kultur, fritid og idræt, og mange af foreningerne er "gamle". Næsten halvdelen har eksisteret i mere end 50 år. Over halvdelen af foreningerne har færre end 70 medlemmer, mens knap en fjerdedel af foreningerne har flere end 200 medlemmer. Næsten halvdelen af foreningerne svarer, at ingen af deres indtægter kommer fra offentlige tilskud. De fleste af foreningerne tillægger det stor betydning at være synlig i lokalsamfundet og at rekruttere medlemmer i lokalsamfundet.

- De største foreningstyper, som indgår i undersøgelsen, er idrætsforeninger (40 pct.) samt kulturforeninger (31 pct.). Herefter har vi velfærdsforeningerne (13 pct.), bolig- og lokalforeningerne (10 pct.) og andre foreninger (7 pct.).
- 15 procent af de medvirkende foreninger er etableret inden for de seneste fem år, mens 46 procent af foreningerne har eksisteret i mere end 50 år. Især idrætsforeningerne har mange år på bagen, mens velfærdsforeningerne trækker aldersgennemsnittet ned.
- Over halvdelen af foreningerne i undersøgelsen har færre end 70 medlemmer, mens knap en fjerdedel af foreningerne har flere end 200 medlemmer. Blot 10 procent af foreningerne har flere end 500 medlemmer. 21 procent af foreningerne har oplevet en tilbagegang i antallet af medlemmer, mens 30 procent har oplevet en fremgang.
- De fleste af foreningerne tillægger det stor betydning at være synlig i lokalsamfundet og at rekruttere medlemmer i lokalsamfundet. Noget mindre betydning tillægges det 'at bidrage til lokalsamfundets udvikling', 'at samarbejde med andre lokale foreninger' og 'at samarbejde med lokal skole, børneinstitution eller anden kommunal institution'. Især idrætsforeningerne oplever dog et samarbejde med en lokal skole, børneinstitution eller anden kommunal institution som betydningsfuld for foreningens rolle i lokalsamfundet.
- Næsten seks ud af ti foreninger har ingen tilknytning til bestemte værdier, holdninger, ideologier og bevægelser af åndelig, politisk eller samfundsmæssig karakter (58 pct.).

Af de foreninger, som har tilknytning til bestemte værdier, holdninger, ideologier og bevægelser (42 pct.), har størstedelen tilknytning til sociale og kulturelle værdier, der knytter sig til et lokalt fællesskab (16 pct. af foreningerne).

- På tværs af foreningstyperne er der meget store forskelle på, hvor stor en andel af foreningens indtægter, som kommer fra offentlige tilskud. 44 procent af foreningerne svarer, at ingen af deres indtægter kommer fra offentlige tilskud. Af de foreninger, som svarer, at en del af deres indtægter kommer fra offentlige tilskud, er der flest, der svarer, at 11-25 procent af deres indtægter kommer fra offentlige tilskud (16 pct.). Mange af foreningerne (71 pct.) benytter kommunale lokaler eller faciliteter, mens 22 procent af foreningerne modtager kommunale tilskud til egne eller lejede lokaler eller faciliteter.

17. Foreningerne tillægger det frivillige arbejde meget stor betydning. Foreningerne har i gennemsnit 20 frivillige og 1 lønnet medarbejder pr. forening.

- Især velfærdsforeningerne har mange frivillige. Hver fjerde forening svarer, at de har fået flere frivillige inden for de seneste fem år, mens halvt så mange svarer, at de har færre frivillige end fem år tidligere. Hovedparten svarer dog, at antallet er nogenlunde uændret. Næsten samme billede viser sig, hvad angår antallet af lønnede medarbejdere på undersøgelsestidspunktet i sammenligning med fem år tidligere. Langt de fleste foreninger svarer dog enten, at de slet ikke har haft lønnede medarbejdere, eller at antallet er uændret.
- Forholdsvis få foreninger, hver fjerde, svarer, at det er et stort problem at få frivillige til bestyrelsen, mens mere end dobbelt så mange svarer, at det ikke er et problem. Billedet er næsten det samme, når vi ser på foreningernes svar på spørgsmålet, om det er svært at få frivillige til andre opgaver. Det er lidt overraskende, fordi man ofte hører, at det især er svært at få frivillige til de mere forpligtende opgaver og der i blandt bestyrelsesposterne.

18. Tæt på hver anden forening i Vordingborg Kommune samarbejdede på undersøgelsestidspunktet med mindst én kommunal institution eller en afdeling i kommunen, hvilket er noget lavere end gennemsnittet for fem andre danske kommuner. Foreningerne i Vordingborg Kommune samarbejder især med 'Afdeling for Kultur og Fritid' (19 pct.) og 'Afdeling for Trafik, Park og Havne' (12 pct.). De foreninger, som samarbejder med de kommunale institutioner, samarbejder især om gennemførelse af aktiviteter i fællesskab med institutionen eller kommunens ansatte.

- Den vigtigste begrundelse for at indgå i et samarbejde med en kommunal institution eller afdeling er, ifølge foreningerne selv, at '*ved at samarbejde med kommunen eller en kommunal institution bidrager foreningen til at styrke lokalsamfund*'. Otte ud af ti foreninger er meget eller overvejende enig i dette standpunkt. Næst vigtigste begrundelse er, at '*ved at samarbejde med kommunen eller kommunale institutioner får foreningen*

bedre mulighed for at fremme sine aktiviteter og værdier'. Dette standpunkt er to ud af tre foreninger meget eller overvejende enig i. Meget få foreninger samarbejder, fordi de synes, at de er forpligtet til det, eller fordi de er blevet presset til et samarbejde. Hver tredje forening tilslutter sig da også standpunktet, at 'det ikke er foreningens opgave, at bidrage til løsningen af kommunale opgaver', og knap halvdelen af foreningerne mener, at foreningerne ikke bør 'tilpasse deres aktiviteter til kommunens ønsker og behov for at få kommunale tilskud'.

- Den vigtigste begrundelse for ikke at samarbejde er, at foreningen enten har begrænset kontakt til offentlige institutioner, og / eller at foreningen ikke er blevet opfordret til et samarbejde. Omkring halvdelen af foreningerne, der ikke har et samarbejde, tilslutter sig disse to påstande. Forholdsvis få foreninger svarer, at de ikke ønsker at blive involveret i offentlige opgaver. Læren af det er, at 'kontakt' og 'opfordring' fremmer samarbejde.
- Generelt vurderer foreningerne samarbejdet meget positivt. Mere end halvdelen af foreningerne svarer, at de er meget enig eller overvejende enig i, at samarbejdet er problemfrit. Det er også mere end halvdelen af foreningerne, som har et samarbejde, der synes, at kommunen er lydhør overfor foreningens forventninger og behov. Mere end to ud af fem foreninger synes dog, at samarbejdet er tidskrævende.

19. Foreninger har især problemer med at få nye medlemmer og at skaffe de nødvendige indtægter til aktiviteterne. Nogle foreninger oplever, at der er for mange regler fra det offentlige, som gør det besværligt for dem at være forening. Næsten en tredjedel af foreningerne oplever det som et problem, at de er i konkurrence med andre foreninger.

- Foreningerne blev i spørgeskemaet præsenteret for en række potentielle problemer fordelt på fire overordnede tematikker: Medlemmer og frivillige; økonomi; politik / det offentlige; og andre problemer. Under tematikken medlemmer og frivillige oplever flest foreninger, at det er et problem at få nye medlemmer (61 pct.). Under tematikken økonomi svarer 44 procent af foreningerne, at de har svært ved at skaffe de nødvendige indtægter til aktiviteterne. Under tematikken politik / det offentlige oplever næsten hver fjerde forening, at der er for mange regler fra det offentlige, som gør det besværligt for dem at være forening. Under tematikken andre problemer oplever 31 procent af foreningerne det som et problem, at foreningen er i konkurrence med andre foreninger.

Tendenser og pejlemærker for udviklingen

På tværs af de mange resultater, som er sammenfattet ovenfor, diskuteres i denne sidste del seks tværgående tendenser samt ideer til nye politikker på området, som analysen har givet inspiration til.

1. Trods væsentlige samfundsmæssige forandringer de seneste år er deltagelsen i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter præget af en betydelig stabilitet og kontinuitet.

Gennem de seneste år – siden midten af 00-erne - har bl.a. finanskrisen og den efterfølgende økonomiske recession, kommunalreformen med større kommunale enheder samt den digitale revolution med bl.a. sociale medier og digital kommunikation sat sit præg på såvel mange menneskers hverdagsliv som udbuddet af fritids- og kulturaktiviteter. Samtidig er der inden for dele af fritidslivet – især idræt og motion – taget mange nye initiativer (både i kommuner som i organisationerne (især DIFs og DGIs stort anlagte Bevæg dig for livet), som der er store forventninger til.

Derfor er det overraskende, at der de seneste ti år har været så små forandringer i, hvor mange der går til noget i fritiden, og hvad folk går til. Den påståede øgede individualisering af fritidslivet, især i voksnes motionsvaner, begyndte for 30 til 40 år siden og er ikke øget de seneste ti år – med undtagelse af den voksende benyttelse af både kommercielle og foreningsorganiserede fitnesscentre. Samtidig er det svært at spore den store effekt af mange gode initiativer fra såvel fritidsorganisationer som kommuner.

2. Socioøkonomiske, familiemæssige og etniske forskelle har stor betydning for deltagelse i aktiviteter.

Vordingborg Kommune har et lavere deltagelsesniveau i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter sammenlignet med lignende undersøgelser på landsplan og i andre kommuner. Tidligere undersøgelser i andre sjællandske kommuner har ellers vist, at der er forholdsvis små forskelle imellem kommunerne på andelen af børn og voksne, som dyrker idræt og går til forskellige andre fritids- og kulturaktiviteter. Til forskel fra andre undersøgelser og flere andre kommuner viser denne undersøgelse kun små forskelle på idrætsdeltagelsen mellem børn af forældre med en dansk baggrund og børn af forældre, der er født i et andet land. Andelen af børn, hvis forældre begge har vestlig baggrund, der dyrker idræt eller motion for tiden, er større end blandt børn, hvor den ene eller begge forældre har ikke-vestlig baggrund. Billedet er dog et andet, når man også medtager de børn, der svarer, at de er idrætsaktive, men ikke for tiden. Så er det nemlig hele 92 procent af børn, hvor begge forældre har ikke-vestlig baggrund, der er idrætsaktive, hvilket er markant højere end i tidligere undersøgelser har vist. Således bryder resultaterne og tendenserne fra denne undersøgelse i Vordingborg Kommune med tidligere lignende undersøgelser. Denne analyse er dog baseret på et lavt antal svar, og er derfor forbundet med stor usikkerhed.

Undersøgelserne i de andre kommuner viser, at der internt i kommunerne ofte er større forskelle mellem lokalområdets deltagelsesmønster og -niveau. På dette punkt ligner Vor-

dingborg Kommune de andre kommuner, idet både børn og voksne med ringere sociale vilkår har en lavere deltagelsesgrad i idræt og andre fritidsaktiviteter end andre. I Vordingborg Kommune bor de mest idrætsaktive voksne i Kulsbjerg skoledistrikt efterfulgt af Gåsetårn skoledistrikt, mens de mindst aktive bor i Svend Gønge skoledistrikt. Den lave deltagelse i Svend Gønge skoledistrikt kan netop delvist forklares med en lavere socioøkonomisk baggrund i dette område. Derfor behøver disse forskelle ikke at være udtryk for, at nogle skoledistrikter har dårligere vilkår for en aktiv fritid, end andre skoledistrikter har. På den anden side kan denne viden om forskellene mellem skoledistrikter bruges til mere målrettede indsatser.

3. Fritids- og kulturlivet er præget af en stor mangfoldighed med et voksende antal 'interesser', som konkurrerer om borgernes – og kommunens – opmærksomhed, og som kommunen har svært ved at tilgodese.

Fritidslivet er ved første øjekast præget af nogle aktiviteter, som en stor del af borgerne engagerer sig i. Bl.a. de store motionsformer (Vandreture, styrketræning og løb/jogging), foredrag og debatarrangementer og biograf og koncerter. Men samtidig er fritidslivet også en mangfoldighed af interesser, som hver for sig har forholdsvis få deltagere. Dertil er organiseringen deraf differentieret med foreninger, kommunale institutioner, kommercielle aktører samt mange små private, semiorganiserede tilbud. På den ene side tyder forskning på, at mange forskellige tilbud og muligheder - og konkurrence imellem dem - har en positiv betydning for, hvor mange, der er aktive. På den anden side er det svært at håndtere for en kommune, som vil stræbe efter at skabe lige vilkår for alle.

For 40 år siden konstaterede en kulturforsker, at den kommunale fritids- og kulturpolitik ikke havde mulighed for at tilgodese og opfylde ønskerne til et væld af meget forskellige interesser. For det første bliver nogle aktiviteter let overset, fordi den offentlige, politiske logik går ud på at tilgodese 'median-vælgeren'. Det går let ud over de aktiviteter, som forholdsvis få går til. For det andet kommer kommunen alligevel let til at 'løbe efter' nye aktiviteter, som man tror kan tiltrække fritids-inaktive grupper (fx parkour). For det tredje er det lettere for en kommune at samarbejde med få og store enheder end med mange små og forskellige enheder. Det er en af begrundelserne for, at store organisationer har foreslået, at foreninger og organisationer i højere grad arbejder sammen og eventuelt sammenlægges for at stå sig stærkere i forhold til det offentlige, men også for at have større kapacitet til at tage nye initiativer. Men dette medfører en risiko for, at det så går ud over mangfoldigheden.

4. Den kommunale fritids- og kulturpolitik har primært betydning for børn og unge, mens de kommunale indsatser og rammer har lille betydning for de fleste voksnes idræts-, fritids- og kulturinteresser.

Børnene og de unge – op til især teenageårene – går i stor stil til aktiviteter, som kommunen støtter og skaber rammer for. Her tænkes især på folkeoplysende foreninger, ungdomsskole, fritidsklubber og SFO, men også faciliteter (fx svømmehal) som børnene kan bruge. Til forskel fra dette har de kommunale faciliteter og den kommunale støtte til aktiviteter i fritiden mindre betydning for de voksne. De største idrætsaktiviteter foregår enten 'på egen hånd'

uden brug af kommunale faciliteter eller i fitnesscentre, der kun er delvist støttet af kommunen. Og en del af kulturaktiviteterne benyttes forholdsvis sjældent og er drevet kommercielt.

5. Lokale forskelle kræver lokale løsninger afhængig af områdernes karakter, befolknings-sammensætning og udbuddet af muligheder.

Idræts- og kulturpolitikken har i mange kommuner været domineret af en facilitets- og organiseringsstilgang. Dvs. med fokus på etablering af faciliteter, anlæg og støtte til foreninger – og forholdsvis uafhængigt af de forskelle, der er mellem de enkelte lokalområder eller bydele. I Vordingborg Kommune bor de mest idrætsaktive voksne i Kulsbjerg skoledistrikt efterfulgt af Gåsetårn skoledistrikt, mens de mindst aktive bor i Svend Gønge skoledistrikt. Den lave deltagelse i Svend Gønge skoledistrikt kan delvist forklares med en lavere socioøkonomisk baggrund i dette område. Det giver derfor god mening at tage de socioøkonomiske, familiemæssige og etniske forskelle, der er mellem de forskellige skoledistrikter og lokalområder i mente, når kommunen udvikler politikker på området. Samtidig er interessenterne inden for idræt og fritid i visse områder præget af et stort selvbestemmelsesønske, eller også er der her blot gode forudsætninger for at skabe og forankre et stærkt lokalt idrætsmiljø og tilhørende tilbud. Derfor er det givetvis forskellige løsninger, som skal til i de forskellige skoledistrikter.

6. Der er mange og gode muligheder og vilkår for at være aktiv i fritiden i Vordingborg Kommune, men mulighederne udnyttes efter alt at dømme ikke godt nok.

Kommunen har forholdsvis mange idræts- og fritidsfaciliteter og der er mange naturområder og lange kyststrækninger, hvor man kan være aktiv i naturen. Netop naturen tillægges stor betydning i borgernes vurdering af fordelene ved at bo i kommunen. Og der er god plads i de fleste idrætsfaciliteter til at rumme endnu flere aktive. Der er også mange foreninger, som generelt fungerer godt og ser positivt på udviklingen, og kommunen har i sammenligning med andre kommuner mange frivillige. Trods dette er borgerne lidt mindre aktive i fritiden, end i andre sjællandske kommuner, og de er også lidt mindre tilfredse med idrætsfaciliteterne. Det tegner et billede af, at der er potentiale for et højere aktivitetsniveau, som ikke er udnyttet. En tydeligere og mere bevidst politik i kommunen, i foreningerne og på faciliteterne kunne givetvis bidrage til en større aktivitet i kommunen. Vi håber at de efterfølgende forslag og anbefalinger kan inspirere til dette.

Forslag og anbefalinger

Som afslutning på rapporten vil dette afsnit præsentere en række opmærksomhedspunkter samt forslag og anbefalinger. Punkterne bygger først og fremmest på resultaterne fra undersøgelsen. Der er også inddraget erfaringer og undersøgelser fra andre kommuner, som Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund har gennemført de seneste år.

Natur

Der skal skelnes mellem behovene hos de mange idrætsaktive borgere, som deltager i foreningsbaserede aktiviteter, og de mindst ligeså mange borgere, som dyrker selvorganiserede aktiviteter (ofte løb, gang cykling osv.). Hvor den foreningsbaserede idræt har adgang til de traditionelle idrætsfaciliteter – benytter den selvorganiserede idræt naturen og byens udendørs rum til deres aktiviteter. Således skal flere forskellige organiseringsformer tilgodeses i den kommende idrætsplanlægning.

Spørgeskemaundersøgelsen viste, at Vordingborg Kommune har mange naturområder, (vandre-) stier og udendørs områder, som store dele af befolkningen benytter. Især de voksne og ældre børn og unge er aktive i naturen (stier, ruter, veje).

De voksne efterlyser i spørgeskemaundersøgelsen bedre vedligeholdelse af eksisterende cykel- og vandrestier/ruter samt anlæggelse af nye. De nævner også, at der bør sættes flere skraldespande op, samt etableres toiletter og drikkevandsposter på diverse ruter (især ved 'Camøno'en'). Derudover efterspørges der flere legepladser og rekreative områder til børn og unge. Disse kan med fordel lægges i forlængelse af ruter eller tilstødende idrætsfaciliteter. Det giver naturlige tilknytninger, liv og aktivitet på de enkelte områder.

En anden mulighed for at udvikle kommunens byrum og naturområder som steder, der kan inspirere til bevægelse, leg og motion, er at engagere foreninger og andre lokale aktører i at gennemføre events, som tager udgangspunkt i byens grønne områder og ruter. Dermed skabes der opmærksomhed og synlighed om eksisterende faciliteter, ruter og områder. Støttepunkter, belysning, underlag, afmærkning, vedligeholdelse, adgang, og fællestræning er virkemidler, der kan arbejdes med i den forbindelse.

Ved anlæggelse af nye stisystemer kan udgangspunkterne for disse placeres ved kommunens mange idrætsanlæg, som således kan fungere som mødested, opsamlingspunkt, op- og nedvarmningsområde samt omklædnings- og badefacilitet. For at imødegå de mørke vinter måneder kan stierne ligeledes forsynes med belysning på dele af ruten. Undervejs på forskellige ruter kan der placeres små aktivitetspladser eller 'playspots' med udendørs træningsudstyr til styrke-, balance- og koordinationstræning.

Bedre udnyttelse af faciliteter og lokaler

Resultaterne fra de supplerende undersøgelser om kapacitetsbenyttelse viser, at mange faciliteter i kommunen er booket i noget større omfang, end de reelt bliver benyttet. Der er altså en betydelig del af de bookede tider, som brugerne enten ikke møder frem til eller ikke bliver benyttet fuldt ud. I forhold til en fremtidig bedre udnyttelse af faciliteterne, kan der være mu-

ligheder i at se på, hvorvidt der kan indføres andre procedurer i forhold til afmelding af tider, som foreninger eller institutioner ikke benytter, så de kan udnyttes af andre brugere i stedet.

En mulig tilgang til dette kan være at motivere brugere til at afmelde tider, de ikke bruger. Der kan med andre ord skabes en bedre afmeldingskultur blandt de organiserede brugere af de kommunale faciliteter. Man kunne eksempelvis forsøge at anvende incitamenter, som gør det fordelagtigt at melde fra. Et incitament kan være etableringen af en afmeldingsbørs, idet foreninger og andre kan få gavn af børsen ved at få mulighed for at få andres afmeldte tider. I perioder med spidsbelastninger op til sæsonstart eller lignende, vil det være interessant for mange foreninger. Man kan også gøre det til facilitetsledernes ansvar at arbejde for at sikre, at ikke-brugte tider anvendes.

Det er også muligt at arbejde med at frigøre timer, som skolerne ikke bruger. Dette kan eksempelvis ske ved, at skolerne ikke fast har stillet bestemte tidsperioder til rådighed hele året, men skal nærme sig en situation, hvor de reserverede tider stemmer overens med de brugte tider. Det kunne eksempelvis gøres i en form for årshjul, hvor skoler og institutioner får en vis ramme af timer i hallerne, som de kan fordele over et skoleår. Hvilke tidspunkter, der konkret skal reserveres, skal udmeldes senest medio juni. Den timeramme, skolerne har mulighed for at anvende, svarer til tiden fra 8-15 fra efterårsferien og til påske – men det er muligt at lægge timer i hallerne både før og efter denne periode. Det bevirker dog, at skolen ikke kan lægge beslag på tiderne mellem 8 og 15 hele skoleåret. Derved frigøres der timer, og disse timer kan gå videre til foreninger og andre brugere.

En anden metode er at indføre sanktioner over for organiserede brugere, som ikke afmelder tider, de ikke benytter. En sanktion kunne være, at brugerne ved udeblivelse uden afbud bliver opkrævet et gebyr, som altså kun pålægges i tilfælde af udeblivelse uden afbud. Muligvis skyldes manglende afmelding blot, at foreninger og andre ikke har fokus på betydningen heraf. Man kan derfor overveje at lægge ekstra vægt på oplysning herom i en periode. Det kan overvejes, om oplysning skal kombineres med en eller flere af de ovenstående forslag. Noget tyder også på, at blot et øget fokus på udnyttelse kan give en bedre udnyttelse af faciliteter. Erfaringer fra Aalborg Kommune, hvor der er gennemført målinger af både den tidsmæssige og pladsmæssige udnyttelse i hallerne, viser, at flere brugere har fået de tider, de ønsker. Dette skyldes, at kommunen har målt udnyttelsen og derigennem vidst, hvor det er muligt at dele hal-lokalet mellem to forskellige aktiviteter – og dermed forbedre udnyttelsen og give flere brugere de tider, de gerne vil have.

Desuden – og uanset hvilke tiltag man vælger at benytte – er det væsentligt at pointere, at arbejdet med at skabe en bedre afmeldingskultur er en fremgangsmåde, der skal føre til, at tider i faciliteterne, som ikke anvendes i dag, kan aktiveres, så andre foreninger og andre brugergrupper kan få glæde af dem.

Opkvalificering af idrætsfaciliteter

I spørgeskemaet efterspørger relativt få borgere nye faciliteter, mens mange borgere efterspørger en opkvalificering af idrætsfaciliteterne. Samtidig viste analysen af kommunens facilitetsdækning at Vordingborg Kommune har en forholdsvis bred vifte af idrætsanlæg og at den geografiske dækning af idrætshaller i kommunen er god. Derfor bør kommunen

overveje at prioritere en opkvalificering af eksisterende idrætsfaciliteter frem for at opføre nye faciliteter.

Brugerne i Vordingborg Kommune er generelt mindre tilfredse med idrætsanlæggene end i regionens øvrige kommuner og landsgennemsnittet på alle parametre. Det er især personalets hjælpsomhed, venlighed og kontaktbarhed; forholdende for personer med fysisk funktionsnedsættelse; oplevelsen af faciliteten som inspirerende/indbydende; samt renholdelsen og vedligeholdelsen af faciliteten, som brugerne er mindre tilfredse med. Undersøgelsen af idrætshallernes fysiske tilstand viser, at de fleste faciliteter i Vordingborg Kommune generelt er i en fornuftig stand inden for vigtige dimensioner som 'den grundlæggende konstruktion' og 'aktivitetsområdet'. Men for en række af dimensionerne klarer idrætshallerne i Vordingborg sig markant dårligere end både regions- og landsgennemsnittet. Det gælder udendørs ankomstforhold, omklædningsrum og dagslys og transparens.

Der er altså en række forskellige forhold kommunen kan arbejde med i forhold til at forbedre idrætsfaciliteternes fysiske tilstand samt brugernes tilfredshed med idrætsfaciliteterne. I denne proces er det væsentligt at inddrage de lokale brugere af faciliteten, så der tages højde for deres behov og ønsker.

Områdebaserede indsatser

Undersøgelsen af voksnes deltagelsesmønstre i idræts- og kulturaktiviteter viser, at de voksne i Svend Gønge skoledistrikt er mindre motions- og idrætsaktive end i andre skoledistrikter, og at det kan hænge sammen med borgernes socioøkonomiske baggrund. En indsats for at 'løfte' disse grupper kan både involvere den fysiske planlægning og benyttelse af faciliteter – men også en etablering af aktiviteter og fritidstilbud til de berørte grupper.

Vordingborg Kommune kunne derfor tænke i differentierede politikker for at tage højde for de forskelligheder, der er til stede i de forskellige lokalområder i kommunen. Det er givetvis forskellige løsninger, som skal til i de forskellige skoledistrikter. Det kræver naturligvis en mere grundig og analytisk tilgang, og samtidig større åben- og lydhørhed overfor lokal viden og praksis, hvis det skal lykkes. Men med fare for at man etablerer uhensigtsmæssige afgrænsede initiativer (som eks. en svømmehal i hvert skoledistrikt), kan det være nødvendigt med en differentieret strategi for skoledistrikternes udvikling i Vordingborg Kommune. Nogle organiserede tilbud forudsætter en samling eller centralisering. Det gælder mange kulturtilbud. Andre typer af organiserede tilbud bør have en mere lokal forankring og tilpasses i forhold til den lokale befolknings baggrund, interesser og ønsker. I relation til dette bør man også tænke ud over kommunens grænser. Borgerne holder sig ikke kun til aktiviteter, der foregår i den kommune, hvor de bor. Det gælder især kulturaktiviteter men også for mindre udbredte idrætsaktiviteter, der ikke findes faciliteter for i hver kommune. Det gælder også for borgere fra andre kommuner, som tager til Vordingborg for at være aktive og benytte sig af tilbud her.

Der foreligger således et udviklingsarbejde i forhold til at bringe kommunens mange mindre faciliteter (i mange tilfælde på eller omkring skolerne) i spil som led i borgernes lokale tilhørsforhold. I denne sammenhæng kunne der arbejdes med særlige målgrupper (Mænd, 16-18 årige, ældre, anden etnicitet) i forskellige tidsrum på dagen eller i ugen for på denne

måde at bidrage til at vække kendskab og interesse.

Dette kunne for eksempel gøres gennem interessebaserede klubber, hvor specialiserede tilbud skal tiltrække unge og voksne med forskellig social baggrund fra forskellige skoledistrikter. Et specialiseret tilbud kunne være e-sports arrangementer, danse-workshops eller kulturelle aktiviteter som sang, film eller teater for unge. Et specialiseret tilbud for voksne kunne være fælles gå- og cykelture.

En aktiv indsats på arbejdspladser, særligt arbejdspladser med mange faglærte og ufaglærte jobs, samt erhvervsskoler, jobcentre osv. kan også være vejen frem i samspil mellem kommune, foreningsliv og lokale miljøer. Det er oplagt at tage fat i de miljøer, hvor arbejdsøgende og befolkningsgrupper på orlov er tilknyttet. Disse målgrupper er generelt belastet på mange forskellige sundhedsparametre, og her er det ligeledes oplagt at involvere flere forskellige aktører og forvaltningsområder.

Undersøgelser (Ibsen m.fl. 2012) viser, at det kan være fremmede for brugen af faciliteter og opholdsarealer, at der er mulighed for at bruge et areal på flere måder og af flere målgrupper samtidig. Derudover bør der være mulighed for forskellige måder at bruge faciliteterne på samt mulighed for, at særlige målgrupper kan dyrke idræt i lokaler uden adgang for andre målgrupper. Især i områder med mange socialt udsatte, etniske minoriteter og idrætssvage er dette vigtigt.

Med baggrund i brugernes tilfredshed med idrætsfaciliteter og kommunens vurderinger af disses fysiske tilstand kunne der dermed fokuseres på at opkvalificere kommunens haller og gymnastiksale. Således kunne disse facilitetstyper, udover deres nuværende funktioner, også målrettes de ovennævnte målgrupper for at få dem engageret i fritidsaktiviteter og lokalmiljøerne. Her bør de særlige målgrupper inddrages i processen, således at faciliteterne tilpasses deres ønsker og behov.

Foreninger

Foreningsundersøgelsen viser, at kommunens foreninger oplever problemer med at få nye medlemmer og at skaffe de nødvendige indtægter til aktiviteterne. Derfor kan det være relevant at synliggøre overfor foreningerne hvordan kommunens fritidskonsulenter kan hjælpe foreningerne med dette gennem vejledning og idégenerering. Nogle foreninger oplever også, at der er for mange regler fra det offentlige, som gør det besværligt for dem at være forening. Foreningerne drives i høj grad af frivillige i deres fritid, og for mange regler kan være med til at bremse foreningernes udvikling. Denne udfordring kan måske overkommes ved at kommunen minimerer bureaukratiet på foreningsområdet til et absolut minimum. I dette arbejde er det vigtigt, at foreningerne inddrages. Undersøgelsen viser, at foreningerne i Vordingborg Kommune ikke samarbejder om konkrete aktiviteter og mål i samme omfang, som man gør i andre kommuner. Analysen af Åben Skole viser, at både skoler og foreninger, der indgår i et sådant samarbejde, er meget tilfredse dermed. Hvis man ønsker at fremme et sådant samarbejde, så viser andre undersøgelser, at det bedst sker ved at lade samarbejdet udvikles lokalt. For såvel foreninger som frivillige er ønsket om at styrke lokalsamfundet en væsentlig drivkraft.

Forslag og anbefalinger – kort fortalt

Nedenstående tabel opsummerer opmærksomhedspunkterne fra forrige kapitel samt de respektive anbefalinger og forslag.

Tabel 5.1: Anbefalinger og forslag

Opmærksomhedspunkter	Anbefalinger og forslag
Natur	Vedligehold cykel- og vandrestier og -ruter og etabler bedre forhold langs med disse. Herunder opsætning af flere skraldespande, samt etablering af toiletter og drikkevandsposter.
	Anlæggelse af nye vandre- og cykelstier og stisystemer samt mountainbikespor. Tænk udendørs træningsfaciliteter, fitnessredskaber og legepladser ind i stier og ruter.
	Skab forbindelse mellem eksisterende idrætsfaciliteter og -anlæg og stisystemer i naturen.
	Inddrag natur og byers uderum og grønne områder ifm. motionsevents for at øge kendskabet til disse.
Områdebaserede indsatser	Arbejde målrettet på at løfte særlige målgrupper (mænd, 16-18 årige, socialt svage, anden etnicitet) gennem både fysisk planlægning og særlige aktivitetstilbud.
	Inddrage særlige målgrupper i fælles proces om udvikling af idrætsmuligheder i lokalområdet (Fokuser på Svend Gønge skoledistrikt).
	Istandsættelse og udvikling af skolefaciliteter kan skabe kvalitetsløft i belastede boligområder.
	Forsøge at skabe interessebaserede klubber med specialiserede tilbud, bl.a. med fokus på e-sport, dans, film eller teater.
Opkvalificering af idrætsfaciliteter	Opkvalificer eksisterende faciliteter
	Inddrag de lokale brugere ift. behovet.
Bedre udnyttelse af faciliteter og lokaler	Inddrage de lokale brugere i fælles proces om udvikling af idrætsfaciliteter og deres anvendelse.
	Lade traditionelle faciliteter være mere åbne for lokalbefolkningen uden booking eller foreningstilmelding.
	Skabe øget fokus på bedre udnyttelse blandt brugere.
	Frigøre timer som skoler og institutioner ikke bruger.
Foreningslivet	Skabe bedre afmeldingskultur (evt. gennem incitamenter eller sanktioner)
	Synliggørelse af hvordan kommunens fritidskonsulenter kan hjælpe og støtte foreningerne.
	Minimer bureaukratiet i samarbejdet med foreningerne.
	Styrk det lokale samarbejde mellem foreninger og kommunale institutioner

Litteratur

- Amnå, Erik (2006). Still a Trustworthy Ally? Civil Society and the Transformation of Scandinavian Democracy. *Journal of Civil Society*, 2 (1), 1-20.
- Bak, L., Madsen, A.S., Henrichsen, B. og Troldborg (2012). Danskernes kulturvaner 2012. Udarbejdet af Epinion og Pluss Leadership for Kulturministeriet. Kulturministerier.
- Epinion og Pluss Leadership (2012). *Danskernes kulturvaner 2012*. Kulturministeriet.
- Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Idrætsfaciliteter i Halsnæs Kommune. Idrættens Analyseinstitut
- Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Idrætsfaciliteter i Ballerup Kommune. Idrættens Analyseinstitut
- Henriksen, L. S., & Levinsen, K. (2019). Forandringer i foreningsmedlemskab og frivilligt arbejde. In M. Frederiksen (Ed.), *Usikker modernitet: Danskernes værdier fra 1981 til 2017* (pp. 193-230). København: Hans Reitzels Forlag.
- Fridberg, T. og Henriksen, L.S. (2014). *Udviklingen i frivilligt arbejde 2004 – 2012*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. København. 14:09.
- Hjære, M. og Jørgensen, H.E.D. (2017). *Tal om kommuner og frivillighed*. Center for frivilligt socialt arbejde.
- Høyer-Kruse, J., Asserhøj, T.L., Nielsen, C.D (2015). Skoleelevers og voksne borgeres deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter i Greve Kommune. *Movements 2015: 9*. Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.
- Høyer-Kruse, J., Forsberg, P., Nielsen, C.G. og Nielsen, C.D. (2016). Undersøgelse af idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune. *Movements 2016:1*, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.
- Høyer-Kruse, J., Jørgensen, C.R., Ibsen, B. og Pedersen, M.R.L. (2018). Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Faxe Kommune. *Movements 2018:4*.
- Høyer-Kruse, J., Jørgensen, C.R., Ibsen, B. og Pedersen, M.R.L. (2018). Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Næstved Kommune. *Movements 2018: 3*.
- Høyer-Kruse, J., Voldby, C.R., Ibsen, B. og Jørgensen, C.M. (2018). Idræt, fritid og kultur i Roskilde Kommune - aktiviteter og faciliteter. *Movements 2018: 6*.
- Ibsen, B. & Levinsen, K. (2018). *Co-production Between Associations and Public Institutions at the Local Level in Denmark*. Paper presented at ISTR 13th International Conference, Amsterdam, Netherlands.
- Ibsen, B. (2009). Nye stier i den kommunale idrætspolitik? I B. Ibsen (red.), *Nye stier i den kommunale idrætspolitik* (s. 269-290). Idrættens Analyseinstitut.
- Ibsen, B., & Fehsenfeld, M. (2013). Tilgængelighed til idræt for børn i udsatte boligområder. I B. Vestergård Madsen, J-O. Jensen, & S. Højbjerg Larsen (red.), *Forum for idræt: Bevægelse i rum og rammer* (Bind 1, s. 93-107). Syddansk Universitetsforlag. Forum for Idræt

- Ibsen, B. og Levinsen, K. (2019). *Foreninger og frivillige i samspil med kommunale institutioner og forvaltninger 2018*. Movements 2019:6. Syddansk Universitet.
- Ibsen, B., & Hygum Espersen, H. (2016). *Kommunernes samarbejde med civile aktører: Forskelle og ligheder i forventninger, praksis, samarbejdspartnere og oplevet udbytte*. KORA, Det Nationale Institut for Kommuner og Regioners Analyse og Forskning.
- Ibsen, B., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J. og Støckel, J.T. (2015). *Pigers idrætsdeltagelse*. Movements 2015:1. Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.
- Ibsen, B., Thøgersen, M. og Levinsen, K. (2013). *Kontinuitet og forandring i foreningslivet*. Movements 2013: 11. Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.
- Laub, T. B., & Idrættens Analyseinstitut. (2013). *Danskernes motions- og sportsvaner 2011: Grundrapport* (1. oplag ed.). Kbh: Idrættens Analyseinstitut.
- Levinsen, K., & Ibsen, B. (2017). *Foreningers samarbejde med kommunale institutioner*. Odense: Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet. Movements, Nr. 2, Bind. 2017
- Levinsen, Klaus, Malene Thøgersen & Bjarne Ibsen (2012). Institutional reforms and voluntary associations. *Scandinavian Political Studies*, 35 (4), 295-318.
- Peter Forsberg, Peter (2014). *Motionsløb i forening. På vej mod succesfulde løbforeninger*. Idrættens Analyseinstitut
- Pilgaard Jensen, M. K. (2012). *Flexible sports participation in late-modern everyday life: An everyday life sociological analysis of the development, the variation and the character of leisure time sport and exercise among the Danish population*. Syddansk Universitet. Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.
- Pilgaard, M. og Rask, S. (2016). *Danskernes motions- og sportsvaner 2016*. Idrættens Analyseinstitut
- Pilgaard, M., Forsberg, P., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). *Analyse af idræts- og bevægelsesfaciliteter i Gladsaxe Kommune*. Idrættens Analyseinstitut.
- Rambøll (2017). *Frivillighedsundersøgelsen 2017*. Udarbejdet for Børne- og Socialministeriet.
- Thøgersen, Malene (2012). *Institutionelle omgivelser og foreningslivet. Kommunalreformens betydning for samspillet mellem kommuner og frivillige foreninger*. PhD-afhandling. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Warren, Mark E. (2001). *Democracy and Associations*. Princeton: Princeton University Press.

Bilag

Bilag 1.1

Tabellen til figur 1.1 viser svarprocenter fordelt på hhv. klassetrin og skoler. Antallet af elever er i forbindelse med udarbejdelsen af rapporten oplyst af Vordingborg Kommune.

		Antal elever	Helt besvaret	Delvist besvaret	Fuldt besvaret
	Total	2913	1338	177	46%
KLASSE- TRIN	4. klasse	440	209	23	48%
	5. klasse	425	307	42	72%
	6. klasse	489	333	36	68%
	7. klasse	484	121	10	25%
	8. klasse	489	166	21	34%
	9. klasse	291	192	41	66%
	10. klasse	95	10	4	11%
SKOLE	Gåsetårnskolen, Iselinge	551	59	4	11%
	Gåsetårnskolen, Kastrup	105	49	7	47%
	Gåsetårnskolen, Marienberg	74	57	8	77%
	Gåsetårnskolen, Ørslev	64	50	11	78%
	Kulsbjerg Skole, Mern	39	28	5	72%
	Kulsbjerg Skole, Nyråd	109	92	7	84%
	Kulsbjerg Skole, Stensved	364	130	23	36%
	Møn Skole, Fanefjord	41	17	4	41%
	Møn Skole, Hjertebjerg	63	50	8	79%
	Møn Skole, Stege	276	131	26	47%
	Præstø Skole	333	143	14	43%
	Svend Gønge Skolen, Lundby	235	128	20	54%
	Friskolen Øster Egesborg	116	98	6	84%
	Præstø Privatskole	123	106	8	86%
	Møn Friskole	128	68	7	53%
	Bogø Kostskole	197	123	16	62%
	Ungdomsskolen og 10. klasse	95	9	4	9%

Bilag 1.2

Tabellen til figur 1.5 viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn og alder i Vordingborg Kommune (n=1.506).

n = 1.506	Total	Køn		Alder		
		Piger	Drenge	10-12 år	13-15 år	16-18 år
Ja	74	76	73	78	73	55
Ja, men ikke for tiden	15	15	14	13	16	22
Nej	11	9	13	10	11	23

Bilag 1.3

Tabellen til figur 1.11 viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' fordelt på de fem skoledistrikter og 17 skoler / skoleafdelinger i Vordingborg Kommune.

n = 1.516		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej
Skoledistrikter	Gåsetårnskolen	72	16	13
	Kulbjerg Skole	78	12	10
	Møn Skole	70	17	13
	Præstø Skole	77	16	7
	Svend Gønge Skole	76	11	14
Distrikt Gåsetårnskolen	Gåsetårnsskolen, Iselinge	84	10	6
	Gåsetårnsskolen, Kastrup	66	21	13
	Gåsetårnsskolen, Marienberg	79	9	12
	Gåsetårnsskolen, Ørslev	66	16	18
	Ungdomsskolen og 10. klasse	25	50	25
Distrikt Kulbjerg Skole	Kulbjerg Skole, Mern	73	12	15
	Kulbjerg Skole, Nyråd	86	9	5
	Kulbjerg Skole, Stensved	70	15	15
	Friskolen Øster Egesborg	85	11	5
Distrikt Møn Skole	Møn Skole, Fanefjord	67	14	19
	Møn Skole, Hjertebjerg	64	22	14
	Møn Skole, Stege	67	17	16
	Møn Friskole	74	18	8
	Bogø Kostskole	74	14	12
Distrikt Præstø Skole	Præstø Skole	76	17	8
	Præstø Privatskole	79	15	6
Distrikt Svend Gønge Skole	Svend Gønge Skolen, Lundby	76	11	14

Bilag 1.4

Tabellen til figur 1.12 viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' opdelt på skoledistrikter i Vordingborg Kommune. Kun de 10 mest populære aktiviteter er vist.

n = 1.516	Distrikt Gåsetårn-skolen	Distrikt Kulsbjerg Skole	Distrikt Møn Skole	Distrikt Præstø Skole	Distrikt Svend Gønge Skole
Fodbold	33	32	19	29	34
Gymnastik	17	19	21	28	13
Løb, jogging, motionsløb	12	16	14	16	16
Styrketræning	9	15	18	13	10
Svømning	13	14	10	19	11
Håndbold	12	10	9	7	20
Ridning	5	9	11	9	7
Badminton	6	10	10	9	2
Dans (alle former)	9	10	8	8	4
Anden idrætsgren	5	6	8	9	9
Jeg dyrker ingen idræt, sport eller motion	10	5	10	7	11

Bilag 1.5

Tabellen til figur 1.13 viser, i hvilken organiseringsmæssig sammenhæng de idrætsaktive (de, der dyrker mindst én aktivitet) børn og unge dyrker idræt, sport eller motion, opdelt på køn og alder.

n=1.516	Total	Køn		Alder		
		Pige	Dreng	10-12 år	13-15 år	16-18 år
Forening	67	67	70	73	65	50
Privat / kommercielt center	3	2	4	4	3	2
SFO / fritidsklub / ungdomsskole	5	4	7	7	3	6
På egen hånd	16	19	13	9	22	33
I anden sammenhæng	39	43	37	31	48	63

Bilag 1.6

Tabellen til figur 1.14 viser, i hvilken sammenhæng de børn og unge, der dyrker en specifik idrætsaktivitet, dyrker deres aktivitet. Tallet indikerer andelen (pct.) der dyrker aktiviteten i de forskellige regi. De ti største aktiviteter er inkluderet.

n=105-436	Klub/Forening	Privat / kommercielt center	SFO / fritidsklub / ungdomsskole	På egen hånd
Fodbold	79	3	9	22
Gymnastik	78	3	4	20
Løb, jogging, motionsløb	8	18	3	79
Styrketræning	12	51	2	48
Svømning	57	9	15	24
Håndbold	90	3	4	8
Ridning	35	31	2	41
Badminton	80	3	5	17
Dans (alle former)	48	16	2	40
Anden idrætsgren	45	23	5	37

Bilag 1.7

Figuren viser andelen af idrætsaktive børn og unge, der deltager i idrætsaktiviteter i forskellige organisatoriske sammenhænge opdelt på fem skoledistrikter.

n=1.516	Gåsetårnskolen	Kulsbjerg Skole	Møn Skole	Præstø Skole	Svend Gønge Skole
Forening	61	60	60	63	59
SFO / fritidsklub / ungdomsskole	6	6	4	3	5
Privat / kommercielt center	4	2	4	2	4
På egen hånd	9	15	17	18	10
I anden sammenhæng	31	40	33	40	31

Bilag 1.8

Tabellen til figur 1.17. viser, hvor ofte de idrætsaktive børn og unge angiver, at dyrke idræt, opdelt på køn, alder og skoledistrikt.

		5 gange om ugen eller mere	3-4 gange om ugen	1-2 gange om ugen	1-3 gange om måneden	Sjældnere
Total		17	38	37	5	3
Køn	Pige	16	38	39	5	3
	Dreng	19	37	37	5	3
Aldersgruppe	8-9 år	0	33	67	0	0
	10-12 år	14	36	41	5	4
	13-15 år	20	40	34	5	1
	16-18 år	29	34	31	4	3
Lokalområde	Distrikt Gåsetårnskolen	12	37	43	5	3
	Distrikt Kulsbjerg Skole	22	36	34	5	3
	Distrikt Møn Skole	14	37	42	3	3
	Distrikt Præstø Skole	17	40	33	8	2
	Distrikt Svend Gønge Skole	20	43	28	2	7

Bilag 1.9

Tabellen til figur 1.18 viser fordelingen af børn og unges egen vurdering af, hvor ofte de dyrker de aktiviteter, de har gået til inden for det seneste år. Kun de 10 mest populære aktiviteter er inkluderet i tabellen.

n=121-422	5 gange om ugen eller mere	3-4 gange om ugen	1-2 gange om ugen	1-3 gange om måneden	Sjældnere
Fodbold	12	27	45	5	12
Gymnastik	5	15	62	6	12
Løb, jogging, motionsløb	9	24	47	17	4
Styrketræning	16	39	37	3	4
Svømning	4	8	65	7	17
Håndbold	3	40	39	5	12
Ridning	21	18	48	7	6
Badminton	2	7	61	9	21
Dans	15	10	58	8	9
Anden idrætsgren	4	28	54	6	7

Bilag 1.10

De børn, der svarede 'Jeg dyrker ingen idræt, sport eller motion' på spørgsmålet 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?', blev efterfølgende spurgt om, hvorfor de ikke dyrker idræt, sport eller motion. I nedenstående tabel ses fordelingen af deres svar på dette spørgsmål i procent.

	Total	Køn		Alder		
		Pige	Dreng	10-12 år	13-15 år	16+ år
Jeg vil hellere gå til noget andet	21	35	11	25	27	0
Jeg gider ikke	26	17	32	18	33	38
Jeg vil hellere spille computerspil der hjemme	23	7	39	25	21	25
Jeg vil hellere være sammen med mine venner	26	35	21	23	36	31
Jeg har ingen at følges med	6	13	0	6	3	6
Jeg hader at blive forpustet og svede	6	7	5	6	6	6
Jeg orker det ikke efter en lang skoledag	19	20	16	14	18	31
Mine bedste venner går ikke til idræt	3	4	2	3	3	0
Der er ingen af de idrætsgrene, som jeg kan lide, i nærheden	12	19	2	8	15	6
Jeg har ikke tid	15	13	16	8	18	38
Træningstidspunkterne passer mig ikke	3	4	0	2	3	0
Jeg ikke kan lide at konkurrere	9	9	6	8	9	6
Det koster for meget	6	11	0	3	9	6
Jeg må ikke for mine forældre	1	2	0	0	3	0
Jeg er ikke god til idræt	11	20	2	12	9	6
Andre grunde	13	11	15	11	12	25

N=129

En stor andel af børnene, der ikke dyrker idræt, sport og motion svarer, at de ikke gider, at de hellere vil være sammen venner, spille computerspil, eller gå til noget andet. Mange svarer også at de ikke orker det efter en lang skoledag, eller at de ikke har tid.

Det er hovedsageligt pigerne, der hellere vil gå til noget andet eller være sammen med vennerne, mens det hovedsageligt er drengene, der svarer, at de ikke gider, eller at de hellere vil spille computerspil derhjemme. Når vi ser nærmere på aldersgrupperne, ser vi, at jo ældre børnene bliver, jo flere svarer, at de ikke gider, at de ikke orker det efter en lang skoledag, eller at de ikke har tid.

Bilag 1.11

Tabellen til figur 1.22 viser fordelingen af børn og unges svar på spørgsmålet 'Hvor ofte dyrker du dine fritidsaktiviteter?' for hver af de forskellige aktiviteter. Kun børn og unge, der dyrker den specifikke aktivitet, er blevet spurgt.

n = 3-178	5 gange om ugen eller mere	3-4 gange om ugen	1-2 gange om ugen	1-3 gange om måneden	Sjældnere
Computerspil	58	12	18	1	10
Sprog	21	21	36	7	14
Andre fritidsaktiviteter	21	25	44	4	4
Dans	15	6	73	4	2
Maling/Billedkunst	14	29	43	10	5
Håndarbejde	14	7	43	29	7
Musik/kor	14	14	65	3	5
Film	14	17	41	14	14
Madlavning	9	17	57	9	9
Brætspil	8	8	54	23	8
Teater/drama	7	13	77	3	0
Rollespil	6	0	18	41	35
Spejder, FDF eller lignende	2	2	89	3	5
Glas/Keramik	0	33	33	33	0

Bilag 1.12

Tabellen til figur 1.23 viser, i hvilken sammenhæng de børn og unge, der dyrker en specifik fritidsaktivitet, dyrker deres aktivitet. Tallet indikerer andelen (pct.) der dyrker aktiviteten i de forskellige regi. De ni største aktiviteter er inkluderet.

n=0-98	Klub /forening	Skoleklubber	Musikskole /ungdomsskole	På egen hånd (alene eller sammen med andre)	Anden sammenhæng
Computerspil	2	0	0	7	2
Musik/kor	1	0	4	2	2
Spejder, FDF eller lignende	3	0	0	0	1
Film	0	0	1	1	0
Sprog	1	0	0	1	0
Teater/drama	1	0	1	0	0
Madlavning	0	0	0	1	0
Maling/Billedkunst	0	0	0	1	0
Andre fritidsaktiviteter	6	0	0	5	3

Bilag 1.13

Tabellen til figur 1.19 og 1.20 viser hvor mange børn, der har nævnt de ønskede idrætsmuligheder.

Drenge	Piger		
4	amerikansk fodbold	1	4h
2	asfalt	1	akrobatik
3	ATV-bane	4	atletikbane
3	badminton	3	badminton
15	basketball	4	ballet
1	beachvolley	1	baner
6	boksning	1	baseball
1	bold	5	basketball
2	boldbur	1	boksetræning
2	bordfodbold	1	bold
4	bordtennis	1	boldspil
1	bowling	2	bordtennis
2	cross	1	breddegymnastik
1	crossfit	1	breddeidræt
1	cykling	1	bueskydning
8	e-sport	1	børneyoga
5	fitnesscenter	1	cheerleading
21	fodbold	1	cykelbane
2	gokart	3	cykelruter
1	guitar	24	dansesal
3	gymnastik	3	dramasal
4	haller	1	elite
1	handicapgymnastik	1	e-sport
1	høvdingebold	1	fitnesscenter
4	håndbold	17	fodbold
1	judo	1	fodboldbander
1	kampsport	7	fodboldbaner
3	klatre væg	1	galopsti
9	kunstgræsbane	1	gocart
1	løb	1	gulvtrampolin
2	løbehjul	24	gymnastik
2	motorbane	4	gymnastikhal
3	mountainbike	2	gå
5	MTB-spor	10	haller
13	parkour	4	hiphop
1	pool	1	hokey
2	rollespil	10	håndbold
1	rulleskøjtebane	1	idrætsredskaber
16	skatepark	1	ishockey
1	skydning	1	kampsport
2	skøjtehal	1	karate
1	speedskating	5	klatrebane
1	springgymnastik	1	konkurrencegymnastik
2	springsal	1	kunstgræsbane
1	stikbold	4	legeplads
1	styrketræning	7	løb
1	bordtennis	1	løbehjul
16	svømmehal	1	motion
2	tennisbane	5	motionscenter
1	trampolinpark	1	motionsplads
1	ude-fitnesscenter	1	multibane
1	vandland	1	multibur
2	vipper	1	natur

	1	naturområder
	2	parker
	6	parkour
	1	pool
	1	redskabsgymnastik
	2	riddehal
	2	ridebane
	9	rideskole
	1	rulleskøjtning
	2	ridestier
	18	ridning
	2	rollespil
	5	rulleskøjtebane
	1	rundbold
	1	rutsjebane
	2	rytmegymnastik
	1	skatebane
	1	skøjtebane
	1	skov
	2	skydning
	10	skøjtehal
	1	sommergymnastik
	1	spejder
	1	spingcenter
	2	sport
	4	springgrav
	2	springcenter
	3	springgymnastik
	2	springgrav
	1	springsal
	1	stadion
	1	stikbold
	1	strand
	17	svømmehal
	5	svømning
	1	teamgym
	2	tennishal
	7	trampoliner
	5	udendørsaktiviteter
	1	udendørs-crossfit
	1	vandreruter
	2	vipper
	3	volleyball

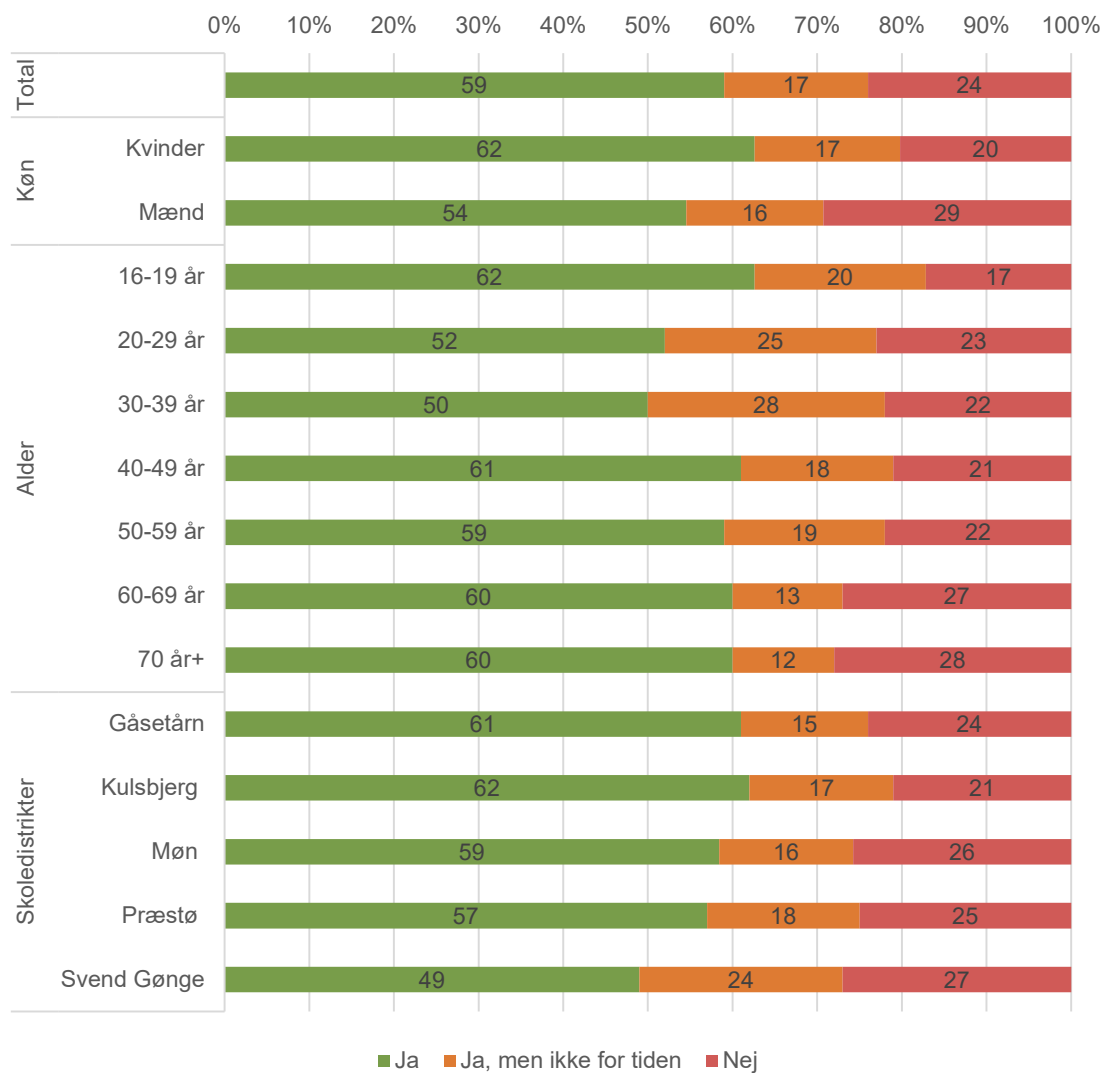
Bilag 1.14

Tabellen til figur 1.25 og 1.26 viser hvor mange børn der har nævnt de ønskede fritids- og kulturmuligheder

Drenge		Piger	
5	biograf	2	4H
1	cirkus	1	bagning
1	cosplay	1	bibliotek
2	dronebane	1	biograf
3	druk-sted	1	drama
1	E-sport	1	e-sport
1	fest	1	FDF
1	fiske	1	filmaften
1	forlystelsespark	4	forlystelsespark
1	fortnite	1	formning
2	fritidsklub	1	glasværk
2	gaming	1	grønne områder
1	guitar	1	hundeskov
1	karaoke	1	keramikkursus
2	koncerter	1	klaver
1	lego	1	koncerter
1	modelbyggeri	2	kor
2	museum	5	kunstværksted
1	musik	1	legeland
1	musikfestival	1	legeplads
3	musikskole	1	læsegruppe
1	orkester eller band	3	madlavning
1	roblox	1	McDonalds
1	skøjter	1	museum
1	sprogskole	1	musikskole
1	strand	3	parker
1	tennis	1	rockkoncerter
1	tivoli	2	rollespil
1	traktortræk	2	sang
1	voksmuseum	1	skuespil
3	zoo	1	sprogskole
		3	teater
		1	teatersal
		1	tegning
		1	unge-bibliotek
		5	unge-samlingssted
		1	fritidsklub
		1	hundeskov
		1	kunstværksted
		1	violin

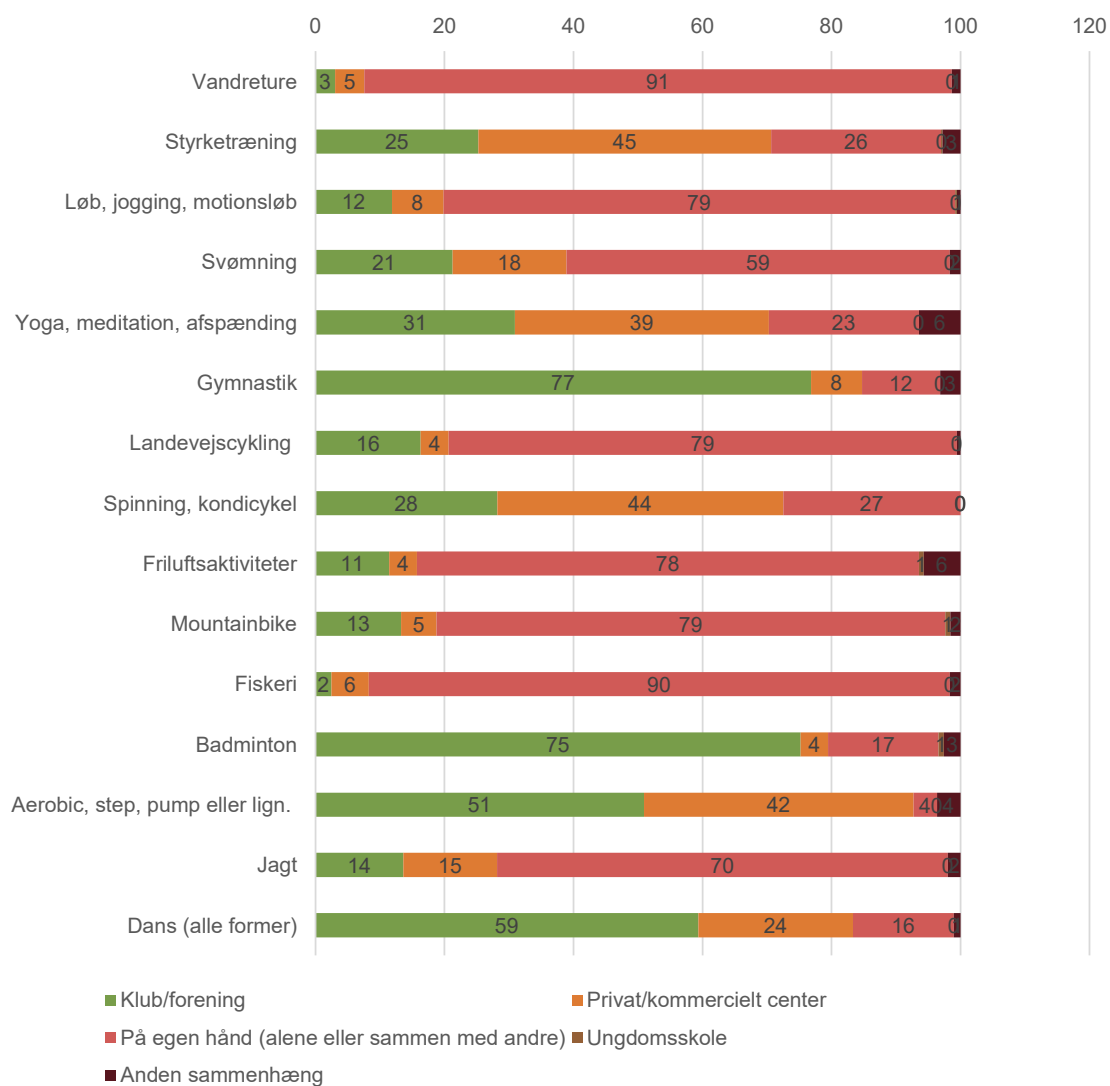
Bilag 2.0

Figur til tabel 2.4. Andelen af voksne borgere i Vordingborg Kommune, der dyrker idræt, sport eller motion fordelt på køn, alder og skoledistrikt

Bilag 2.1

Ekstra figur til Figur 2.9. Andel af aktive i de 15 mest dyrkede idræts- og motionsaktiviteter, der dyrker aktiviteten i forening, opdelt på forskellige organiseringsformer.

Bilag 2.2

De voksne ønsker og forslag til steder eller idræt- og fritidsaktiviteter i Vordingborg Kommune.

I slutningen af spørgeskemaet til denne del af undersøgelsen fik de voksne respondenter mulighed for at skrive 'frit fra leveren' deres mening om faciliteterne²⁷, hvis de havde yderligere kommentarer eller forslag til steder eller idræt- og fritidsaktiviteter i Vordingborg Kommune.

I dette afsnit er de mest fremtrædende kommentarer og forslag trukket frem. De voksne respondenter udsagn fordeler sig over seks specifikke temaer (med de hyppigst nævnte først):

- Svømmehaller
- Naturen
- Haller
- Ønsker til faciliteter
- Adgangsforhold
- Aktivitetstyper

1. Svømmehaller

I afsnittet vil kommentarerne fra borgerne blive koblet op på hver enkel svømmehal i Vordingborg Kommune.

DGI husets svømmehal

De fleste af kommentarerne til svømmehallerne omhandler DGI Husets svømmehal, hvor der ønskes:

- Bedre bedefaciliteter/indretning i omklædningsrummet/bedre rengøring.
- At svømmehallen kan bruges til konkurrencer.
- Vipper og en separat sauna for kvinder og mænd.

Disse tre punkter vil blive gennemgået nedenfor, hvor der vil blive koblet citater på.

Mange af kommentarerne omhandler et ønske om bedre bedefaciliteter i omklædningsrummene, hvor det som går mest igen er, at vandet i bruserne er koldt, at der er mangel på bænke i omklædningsrummet samt at der er beskidt.

'... bruserne er ofte i stykker, der bliver hurtigt beskidt på gulvene i omklædningen...'

'Det virker underligt, at der i omklædningsrummet er over 100 skabe, men kun en lille bæk til at stå ved, når man skal klæde om.'

27 Spørgsmålet som de voksne borgere har svaret på: 'Her vil vi gerne høre din mening om faciliteterne i din kommune? Det kan f.eks. være om adgangsforhold, vedligeholdelse, fordelingen af tider, stemningen i faciliteten eller forslag til nye facilitetstyper (skriv i feltet herunder)'.

'Dårlige omklædningsfaciliteter (for lidt plads, for få bænke, kun 1 hårtørrer). For glat i baderum og på trappe (...) jeg tror ikke jeg har været i et dårligere indrettet omklædningsrum, samt badefaciliteter.

'Vandhusets brusere fungerer meget dårligt'.

'Mine børn er begyndt at komme ud fra omklædningen med helt blå læber, dette skete aldrig i den gamle hal (...).

'Omkledning-og badeområdet er beskidt (...)'.

'Et hold på 45-50 personer skal deles om et alt for lille omklædningsrum, der er kun 1 bæk til fralægning under omklædning (...)'.

'Dårlige omklædningsforhold (...) For lidt plads, for lidt spejle og el-stik til hårtørrer'.

'Jeg er lidt ked af indretningen i den nye svømmehals omklædning. For lidt bækplads og for få bad på for lidt plads. Og kun 1 føntørrerstik til 30 børn. Brusere skifter konstant i varmt/koldt'.

'Omklædningsrummet i DGI husets svømmehal får hurtigt et beskidt gulv. Man får våde bukser og strømper, når man klæder om, og brusere virker ikke'.

'(...) Svømmehallen har mange problemer, omklædning er dårlig, for lidt plads, for meget vand i omklædningsrummet. For lidt brusere og kontakter til føntørrer. Trappen til hallen er drivvåd hele tiden'.

'Jeg er utilfreds med brusere i omklædningsrummet. Der er kun adgang til en hårtørrer. Lidt bedre brusere ville være ønskeligt'.

'(...) omklædningsrummet til svømmehallen i DGI huset er uhygiejnisk, der er altid beskidt og vand overalt på gulvene (...) Der er altid brusehoveder, der ikke virker'.

Mange af respondenterne ærgres sig over, at svømmehallen i DGI Huset ikke kan benyttes til konkurrencer og stævner.

'(...) Derudover er det en stor skuffelse i omgangskredse over, at der er lavet et bassin, som ikke er egnet til at holde stævner i, da der er stor forskel på strømforholdene i bassinet'.

'Jeg forstår ikke man har lavet et splinternyt vandhus uden 50 meter bane, både til konkurrencer og til motionssvømning'.

'Når nu man byggede en ny stor svømmehal, hvorfor så ikke sørge for, at den er stor nok til de helt store konkurrencer'.

'Hvorfor lave så kort et bassin, når vi har så dygtig en svømmeklub, der kunne tiltrække fra nær og fjern til store arrangementer, nu må de stadig køre udenbys! Svømmehallen skulle have været med 50 m.'

Der er en stor efterspørgsel efter at få vipper (igen) i DGI Husets svømmehal.

'Der mangler funktioner som vippe og dybere bassin'.

'Jeg mangler en vippe i svømmehallen i Vordingborg'.

'Og dernæst at man fik et sted med vipper (...).

'Vordingborg svømmehal besøger mine børn og jeg ikke mere p.a. de manglende vipper'.

'Ny DGI svømmehal i Vordingborg er bygget UDEN vipper, hvilket vi bruger'.

Derudover er der også efterspørgsel efter en separat sauna til mænd og kvinder i DGI Husets Svømmehal:

'Øv at der kun er én sauna så man skal have tøj på!!!'.

'(...) Separat sauna. En for mænd og en for kvinder mangler'.

'Der mangler sauna sammen med omklædning, hvor man ikke skal have badetøj på'.

Bosei svømmehal

I forhold til Bosei Svømmehal har de voksne borgere i Vordingborg Kommune et ønske om, at få udvidet åbningstiderne, samt at der er åbent i skolernes ferier.

'Ville ønske at svømmetiderne i Boseihallen var bedre (...)

'Bosei Svømmehal i Præstø har det med altid at være lukket på fridage og i ferieperioder hvor man har bedst tid. Det undrer og inviterer til irritation'.

'Det er ikke godkendt, at Bosei Svømmehal er lukket i ferieperioder om sommeren. Dårlig service'.

'Da jeg bor i Præstø kunne jeg tænke mig at åbningstiderne i Bosei Svømmehal blev udvidet, og at der ikke var lukket i skolernes ferie'.

Stege svømmehal

I forhold til svømmehallen i Stege efterspørger borgerne, at Svømmehallen bliver moderniseret.

'Bruseafdelingen i Stege svømmehal kunne godt trænge til et kærligt boost. Der er blevet lavet nyt omklædningsrum. Så derfor trænger bruseafdelingen til en overhaling.'

'Svømmehallen burde opdateres ift. omklædning baderum, spabad, osv. Samt åbning om sommeren. Bedre åbningstider m.m. (...).'

'Det ville være super med en opdateret svømmehal med lidt flere bassiner, da Stege svømmehal er noget uopdateret.'

'Jeg vil svømme, men svømmehallen i Stege har brug for modernisering - derfor har jeg ingen lyst til at bruge den (...).'

Derudover efterspørger borgerne udvidede åbningstider i Stege svømmehal.

'Ville gerne have at svømmehallen i Stege også har åbent om sommeren, tak.'

'Svømmehallen i Stege kunne have åben flere morgener (6-8) end 2 gange om ugen til morgensvømning!'

'(...) ønsker bedre åbningstider for svømning.'

'Som jeg skrev tidligere, ville jeg blive glad for andre åbningstider i Stege svømmehallen.'

'Stege svømmehal har for lidt åbent for svømning.'

Møns svømmehal

I forhold til Møns Svømmehal efterspørger borgerne det samme som ved Stege Svømmehal, nemlig at svømmehallen bliver moderniseret samt udvidede åbningstider.

'Møns Svømmehal begynder at virke "træt" og trænger til en kærlig hånd.'

'Jeg synes, der skal bruges penge på at få Møns svømmehal til at blive fornyet og opfrisket.'

'Ville gerne bruge Møns svømmehal mere, men åbningstiderne passer for dårligt for mig.'

'Åbningstider i Møns svømmehal er en joke.'

'Møns svømmehal er ofte lukket i ferier - hvor jeg kunne have tid at bruge den.'

2. Naturen

Som resultaterne i undersøgelsen viser, er borgerne i Vordingborg Kommune aktive i naturen og bruger den meget som 'arena' for fysisk aktivitet. Ift. naturen har borgerne nogle ønsker og forslag til, hvad der kan prioriteres og yderligere udvikles. I dette afsnit bliver deres kommentarer til ønsker og forbedringer belyst.

De voksne efterspørger især en bedre vedligeholdelse af de nuværende cykelstier, fortove mm., hvilket nedenstående citater illustrerer:

'Forbedring af samtlige cykelstier.'

'For ringe vedligeholdelse af veje, fortove og anlæg.'

'Bedre stier, mange er dårlig vedligeholdt. f.eks. Orestrand, Marienlyst skov til havnen, stien er næsten ikke vedligeholdt.'

'Cykelstier, gangstier og fortov er mange steder i byen i dårlig stand.'

'Jeg er meget usikker på at cykle på cykelstierne, da de hælder meget ned mod grøften eller ud mod vejbanen flere steder (...) Jeg er meget usikker og bange for, at der sker noget på grund af de meget hældende cykelstier (...).'

'Måske kunne fortove være bedre vedligeholdt, også for udhængende træer og buske. Nogle stier på Oringe området kunne godt trænge til opfyldning, da der nærmest er bundløst, når det har regnet inden for den sidste uge - Især stien fra Marineforeningen og videre ud på oringepynten.'

'Cykelstierne trænger til vedligeholdelse - ikke mindst på Orevej.'

'Som cyklist oplever jeg ret dårlige cykelstier samt veje med huller, kan give farlige situationer. Man ser af og til cyklister, der vælger at bruge vejen i stedet for cykelstien.'

'Da vi Vordingborg Motions Cykleklub kører på de sydsjællandske veje, kunne vi godt tænke os, at de var i en noget bedre stand. Der er alt for mange huller i vejene til fare for alle cyklister.'

'Mangel på vedligeholdelse af stier i skovene (Vintersbølle/Bakkebølle).'

'Vedligeholdelse af stisystemet i Stege- og Udby Skov er mangelfuld. Stierne er skrumpet ind til et smalt spor grundet ukrudt.'

'Såvel veje som cykelstier i kommunen er af meget ringe beskaffenhed for motionscykling.'

'Dårlig vedligeholdelse af cykelstier i Vordingborg by inkl. Ore samt fyldt med sten og skidt specielt i foråret (...).'

'Ikke noget at klager over, bortset fra veje og cykelstiers beskaffenhed, der er plads til forbedring.'

'Generelt godt tilfreds med udbuddet på Møn. Dog er det et problem ved løb med dårlige fortove (...).'

'Mange af vore fortove er i dårlig stand (...) Der er dæksler og afløbsriste på cykelstier, i kanten på gader mm, som er dødsensfarlige for cyklisten (...).'

'Løber to til tre gange om ugen i Præstø og omegnen. Mange steder bliver jeg nødt til at løbe på vejen pga. de fortove, der er i Præstø, er så dårlige, at man ikke kan løbe på dem.'

'Landevejscyklingen kunne gerne ønske sig nogle bedre veje at køre på. Alt for mange og store huller i asfalten.'

'Bedre belægning og belysning på stisystemer rundt i Præstø. Mange fortove og stier er farlige pga. ikke vedligeholdt belægning.'

Udover vedligeholdelse af nuværende stier, fortove mm. ønsker borgerne sig nye cykelruter, vandreruter, MTB spor ol.

'Savner helt klart MTB spor omkring Vordingborg fx gerne en træningsbane ved DGI huset.'

'Mangler cykelsti igennem Nyråd.'

'Måske flere ledsagede vandreture med info fra naturvejledere osv. - gerne ture på 5-15 km.'

'Det kunne være rart med flere afmærkede vandreruter.'

'Vil gerne etablere MTB spor i Vintersbølle skov, der mangle et spor lokalt, så cyklen ikke skal ind bag i en bil for at komme ud og køre på et MTB spor (...).'

'Jeg mener, at der er meget stor mangel på cykelstier (...) Savner flere vandrestier (...).'

'Bedre og flere mountainbike spor/stier/baner.'

'Der mangler nogle løberuter (...).'

'Der mangler gode mountainbike spor, med rødt og sort niveau, på Sydsjælland. Man skal til Nykøbing Falster eller Næstved.'

De voksne borgere efterspørger også flere skraldespande, toiletter, adgang til vand mm. på diverse ruter og naturområder i Vordingborg Kommune.

'Der mangler i høj grad mulighed for at kunne komme på toilet, som f.eks. ved Bøtø - der er da heldigvis nogle steder mulighed for at sidde på bord/bænk og der er også opsat skraldespande.'

'Efter Camøno'en er kommet og arrangementer som fra havn til havn (løb) samt shelterpladser (kender bedst Slotshaven Hårbølle) synes jeg, naturen bliver slidt, og der er meget affald + menneskeafføring. Som det mindste burde der blive sat skraldespande op ved vejen til sheltere og toiletter i forbindelse med større arrangementer. Der skal selvfølgelig være plads til os alle - men der er bare ikke den ro i naturen mere, som der har været, og det ærgre mig med svineriet.'

'Camønoens succes er jo dejlig, men har afstedkommet et nyt problem med, at der mangler toiletter på ruten. I "mit" strandområde er der jævnligt oplevelser med, at mennesker har besørget i strandområdet. Håber på flere meget gerne lavteknologiske muldtoiletter på ruten, ligesom bedre affaldshåndtering ved strandene.'

'Der mangler bedre faciliteter i form af toiletter og adgang til drikkevand (...).'

'Det vil være dejligt, hvis der kom nogle flere vandposter på Camønstrækningerne. Bl.a. Ved Ålebæk strandvej. Jeg oplever det kan være svært at finde vand, når jeg går kyststrækningerne. Da det er begrænset, hvor meget jeg kan bære, når jeg tager overnatninger i naturen på Camønoruten, er det vigtigt, at jeg kan fylde vand på flasken. Toiletforhold kunne også være et godt input. Evt. Noget muldtoilet.'

'Jeg samler altid skrald på mine vandreture og smider det i skraldespande undervejs. Det irriterer mig, at de ikke bliver tømt i vinterhalvåret. F.eks. På Hårbølle strand. Der er kommet et fint blåt flag og en skraldespand, men den bliver kun tømt i badesæsonen. Os lokale kommer der jo året rundt og har altid gjort det, om der så hænger et flag eller ej.'

'Gerne lidt flere affaldsbeholdere til "småskrald" ude på en vandreruter.'

3. Haller

I forhold til idrætshallerne i Vordingborg Kommune er der flest bemærkninger i forhold til bestemte halleres forfald, og at der er mangel på kapacitet i hallerne.

I borgernes bemærkninger omkring hallerne er det især hallernes forfald der går igen, hvor de påpeger, at der mangler vedligeholdelse af hallerne. Nogle af borgerne kommer også med forslag til, hvad der kunne gøres ved hallerne/hvad der trænger til at renoveres.

'Vordingborghallen trænger til at blive renoveret.'

'Vintersbøllehallen f.eks. virker meget retro-gammeldags, utidssvarende og kedelig og har dårlige adgangsforhold, omklædningsrum og trist kantine med umoderne tilbud. Ville være dejligt at få den åbnet op med ovenlys/dagslys/store vinduer ud mod de grønne områder mod syd og øst, lækre omklædningsrum og cafémiljø, der indbyder til ophold og mødested både ude og inde og med mulighed for køb af sund mad og drikke (og is!). (der er jo også mange både private og forenings-aktiviteter (gåture, mountain-bikes, løb, ridning, leg osv. i det fri i skove osv. omkring hallen).'

'(...) mange haller i kommunen er nedslidte eller mangler vedligeholdelse bl.a. Langebæk Hallen og Vintersbølle Hallen.'

'(...) Selve Vintersbøllehallen trænger meget til en renovering.'

'Dårlig vedligeholdelse af Langebæk Hallen.'

'En del af kommunens haller er i dårlig stand, mangler lidt mere vedligeholdelse.'

'Bårse hallen samt tilhørende omklædning trænger til renovering. Særligt bad og omklædning.'

'Jeg synes, at Kastrup Hallen trænger til en del renovering. Meget mørk og ikke indbydende. Især i kantine. Har hørt at meget af inventaret er gammelt.'

'Synes ikke hallerne er så indbydende, som mange andre steder (...).'

'Dårlig vedligeholdelse i Svend Gønge hallen. Rigtig dårligt omklædningsrum, hallen trænger til renovering.'

'Vordingborghallen trænger i den grad til en kærlig hånd. Dette gælder både halgulv, vægge, loftsbelysning, omklædningsrum og bad samt forhal.'

'Vordingborghallen er gammel, men charmerende og en bevaringsværdig bygning. Den bør renoveres og bruges mere. Generelt er haller og omklædningsrum helt nedslidte.'

'Det ville være lækkert med en ny hal. Iselinge hallen er ved at være meget brugt (...).'

'Lille minihal Kastrupskole, godt brugt bad og hal trænger til vedligeholdelse.'

'Vintersbøllehallen mangler vedligeholdelse i stor grad.'

'Vintersbøllehallen, som er der jeg primært udøver min idræt, er slidt og ikke vedligeholdet (...).'

'Svend Gønge Hallen, som jeg benytter til badminton, er meget slidt og ikke vel vedligeholdet. Der er ofte meget beskidt og igennem lang tid har vedligeholdelsesarbejdet været nedprioriteret.'

'Vintersbølle hallen er nedslidt og trænger i den grad til vedligeholdelse. F.eks. er fodboldbanerne til indendørs både flossede og med store hakker, hvor man kan rive sig til blods. Udendørs trænger hallen til maling og træbeskyttelse. Pt. ser den ikke indbydende ud. Det gælder sandsynligvis de fleste haller i kommunen.'

'Vordingborghallen kunne godt trænge til at få lappet huller og lidt maling. Der er ikke sket nogen forandringer i de 50 år, jeg kan huske tilbage..'

Som ovenstående anviser, er der stor efterspørgsel på renovering af hallerne i Vordingborg Kommune. Derudover er der også en del af borgerne, som påpeger, at de mangler ledige tider/halkapacitet i kommunen.

'Håndbold klubben er presset på tid og plads. Det kunne være fedt med mere haladgang, så alle kunne være i hallen. Har været med til at træne u12 pigerne, hvor der pt er 30 piger. Det er sku svært at få en ordentlig træning, når der er så lidt hal plads og mulighederne for længere træning er svær pga. andre hold.'

'Vi går til dans i Mønshallen. Men det er ikke muligt at få tid i hallen til vores dans, og må derfor danse ovenpå svømmehallen, i et meget lille lokale, hvilket gør at det er svært at udfolde vores dans korrekt. Vores formand kæmper en besat kamp med hallen for at vi kan få mere plads/ tider, men det er ikke lykkedes.'

'Mit fodboldhold (kvinderne) kunne slet ikke få en tid i Præstø Hallen i denne indendørssæson. Generelt bliver vi overset gang på gang, hvilket bevirker at kvindefodbolden er ved at uddø i Præstø. Her taler jeg både som spiller gennem 15 år og træner for u-14 pigerne i Præstø.'

'Svend Gønge hallen har ikke haltider nok. Når man spiller fodbold, kan man kun få 45 minutters indendørs træning om ugen i vinterperioden.'

'Der mangler tider og derved plads i hallen. Der er rigtig mange, der bruger hallen, og det er dejligt, men det bevirker, at der er mange årgange på banerne samtidig og i for kort tid, og opvarmningen forgår i kantinen, dette er specielt til fodbold og håndbold.'

'Der mangler generelt haltider i Præstø, og de haltider, der er booket, er hallen oftest tom. Giver ikke mening!'

Der er således efterspørgsel på halkapacitet i kommunen hos nogle af respondenterne.

Foruden hallerne er der også mange af respondenterne, som påpeger manglende vedligeholdelse af fodboldbanerne i kommunen.

'Vedligeholdelse af fodboldbaner kunne være meget bedre.'

'Vordingborg Stadion, her er træningsbanerne under al kritik og har været det i meget, meget lang tid (...)'

'Fodboldbaner og faciliteter i og omkring Vintersbøllehallen er i en trist forfatning og savner en opgradering. Græs på boldbanen ved hallen er stort set ikke eksisterende, og banen er præget af manglende vedligeholdelse og store huller. Baner længere væk fra hallen kunne pga. vejr og manglende attention fra kommunen slet ikke benyttes i 2018.'

'Da jeg spillede fodbold, var baner og klubhus under al kritik. VIF og Ørslev.'

'Forholdene i fodboldklubben VIF er ikke tidssvarende. Baneplejen (græsset) er langt under den kvalitet, man ser i andre kommuner.'

'Fodboldbanen er ikke i optimal stand, da den er hullet og bulet.'

'Vedligeholdelse af fodboldbaner er ikke optimal - knoldede og uklippede baner (...)'

4. Ønsker til faciliteter

Igennem borgernes kommentarer ses det, at de har ønsker til faciliteter (herunder specifikke faciliteter) og til legepladser. Ift. faciliteterne er der størst efterspørgsel på en tennishal.

'Indendørs tennishal.'

'Kunne ønske tennishal – evt. ved DGI Huset.'

'Indendørs tennishal ville være perfekt, så vi ikke skal spille på trægulv om vinterenovre i multicenteret (...)'

'Kunne være dejligt med rigtig indendørs tennisbane.'

'Vi mangler MEGET en tennishal i Vordingborg kommune...Tennis er ikke kun en uden-dørssport, men bliver det desværre for mange, når vi må undvære en hal med et ordentligt underlag... en sådan hal kunne evt. kombineres med andre former for ketsjersport (...)'

'(...) Indendørs tennishal er en mangel i Vordingborg Kommune. Her søger mange til nabo kommuner i vinterhalvåret.'

Foruden en tennishal har nogle borgere et ønske om nye/flere squashbaner, skydebaner, ridebaner, golfbaner.

Derudover har borgerne et ønske om flere/nye legepladser/rekreative områder udendørs, som også kan bruges af unge.

'I forhold til legepladser synes borgerne, at der mangler nye udendørs områder, hvor børn og unge kan være aktive.'

'Der mangler I DEN GRAD faciliteter i Vordingborg, hvor man kan være aktiv udendørs med sine børn, fx legepladser for alle (vugge til grav legeplads) evt. ligesom Evigheden i Nykøbing Falster som har alt fra legeplads til de helt små, fodboldbane, skaterbane, træningsmaskiner til voksne, trampoliner mm. Dette kombineret med en lille cafe eller andet, hvor man kan købe en kop kaffe og lidt frugt ville være FANTASTISK! Men man skal desværre køre til en anden kommune for dette.'

'Flere legepladser (friluftsfitness) til unge/voksne - eller i det mindste en reovering af de pladser, der allerede findes.'

'Da jeg har en del børnebørn, synes jeg, at der mangler (...) flere gode legepladser.'

'(...) en parkourbane med mulighed for familie at se på og hygge sig med børnene og de unge (...)'

5. Adgangs- og parkeringsforhold

De voksne respondenter gør opmærksom på, at de ønsker bedre adgangsforhold for handicappede og gangbesværede i Vordingborg kommune.

'Bedre adgangsforhold for handicappede med fx, kørestole, rollatorer og el-scooter.'

'Der er ikke altid gode adgangsforhold for kørestole. Man kan heller ikke parkere tæt ved det, der skal deltages i.'

'Billardklubben - gode lokaler men dårlig adgang (stejl trappe) ikke egnet til gangbesværede eller ældre.'

'Vedligeholdelse af Torvet i Præstø, da der efterhånden er mange gangbesværede med rollator og kørestole. Ønsker planlægning af en bred sti, hvor man kan køre med rollator og kørestole og omlægning af brosten på Torvet Præstø.'

'(...) mere fokus på adgang for handicappede - eks en gangoverflade på vores strande så kørestolsbrugere kan komme ned i vandet.... Vi kan gøre det bedre.....'

'(...) som pensionist, der holder meget af den smukke natur i Vordingborg kommune, og som prøver at holde fysikken i gang på trods af flere kroniske og begrænsende sygdomme, savner jeg og min mand stærkt bænke langs flere dejlige gåruter. Eksempelvis Nordhavnen op mod Færggårdsvej, Jernbanestien, Glambæksvej, hjertestien/Vintersbølleskoven. Bare få eksempler! Erfaring fra besøg i andre danske byer siger, at også en turist ville føle sig velkommen.'

Derudover nævner en del, at de foruden bedre adgangsforhold også mangler bedre parkeringsforhold.

'Adgangsforhold og områdeforhold (parkering) er mange steder langt fra optimale.'

'Parkeringsforholdene for dårlige ved skove og ved strande, for små parkeringspladser og ikke vedligeholdte.'

'Det er svært at komme ned til vandet mange steder (...) P-pladser er der for få af især om sommeren (...).'

'Adgangsforhold og parkering ved Bogø hallen er ekstrem dårlig og mangelfuld.'

'Overordnet gode faciliteter på Bogø, parkeringsforhold bør dog forbedres væsentligt.'

'(...) yderst mangelfuld parkeringsplads ved Bogøhallen.'

6. Aktivitetstyper

Nogen af borgene efterspørger bestemte aktiviteter, især forskellige holdtyper. Her menes der hold som f.eks. KOL-hold, hjerte-hold osv., hvor folk på holdet er i samme 'båd'.

'Der mangler flere aktiviteter for kronisk syge og overvægtige. Ville være dejligt med nogle hold, hvor man i fællesskab kunne tabe sig.'

'Jeg har osteoporose. Kunne godt tænke mig målrettet træning, da det er vigtigt at gøre det rette (...).'

'Savner at der er aktiviteter til børn med særlige behov, hvor der bliver taget hensyn og der måske er uddannet instruktør indenfor området med børn, som har autisme mm. Hvor det er til børn fra 4-8 år.'

'Der mangler lidt "mande trænings tilbud" DGI har primært dans, yoga og senior hold. Der mangler nogle "pump" hold. f.eks. TRX eller bokse træning.'

Bilag 2.4

Andel af voksne borgere i Vordingborg Kommune, som er medlem af forskellige typer af foreninger (pct.)

	Ja	Nej, men har tidligere været det	Nej, har aldrig været medlem	Ved ikke	N =
Kulturforeninger	15	12	70	2	2489
Idræts- og sportsforeninger	35	34	29	1	2495
Fritids/hobbyforeninger, fx spejder, jagt eller hobbyavl	18	23	57	2	2483
Skole- og uddannelsesforeninger	6	19	72	4	2483
Sundheds-, forebyggelses- og patientforeninger	14	7	76	3	2480
Sociale foreninger, fx foreninger for social hjælp, pensionistforeninger, støtteforeninger mv.	23	7	69	2	2485
Miljø- og naturforeninger	13	12	74	2	2481
Bolig og lokalsamfundsforeninger, fx grundejerforeninger og antenneforeninger	35	13	51	2	2483
Fagforeninger, faglige foreninger eller erhvervs- og brancheforening	46	21	31	2	2484
Foreninger for rådgivning, retshjælp, menneskerettigheder, forbrug mv.	7	7	84	3	2478
Politiske foreninger, fx vælgerforeninger, græsrodsforening, foreninger for en særlig sag	9	12	77	2	2479
Foreninger for internationale mål og aktiviteter, fx humanitære foreninger og solidaritetsforeninger	8	9	81	2	2479
Religiøse foreninger	4	4	89	3	2482
Foreninger for andre mål og aktiviteter end de nævnte	11	5	71	13	2479
Er medlem af mindst en forening	83	9	8		2510

Tabellen viser andelen af alle respondenter, som er medlem af forskellige foreningstyper (n=2.510).

Bilag 2.5

Andel af borgere i Vordingborg Kommune der arbejder frivilligt inden for forskellige samfundsområder (pct.):

	Inden for den seneste måned	Inden for det seneste år	Nej, men har gjort det tidligere	Aldrig	Ved ikke	N =
Kulturområdet? Fx museer, lokalhistoriske arkiver, sangkor, teater	6	3	15	75	1	2413
Ildrætsområdet? Fx sportsklubber, danseforeninger, svømmehaller	11	6	29	53	1	2412
Fritidsområdet i øvrigt? Fx hobbyforeninger, slægtsforskning, spejder	5	3	21	70	2	2411
Uddannelse, undervisning og forskning? Fx skolebestyrelse, voksen- og fritidsundervisning	4	3	25	67	2	2411
Sundheds- og sygdomsområdet? Fx bloddonor, patientforening, krisehjælp	3	3	20	72	2	2411
Det sociale område? Fx pensionistforeninger, væresteder, daginstitutionsbestyrelser	5	3	15	76	2	2410
Miljøområdet? Fx naturfredning, dyreværn, selvejende haver	3	3	11	82	2	2409
Bolig og lokalsamfundsområdet? Fx beboerforeninger, grundejerforeninger	9	4	16	69	2	2408
Fagligt arbejde og brancheorganisationer? Fx fagforbund, handelsstandsforening,	4	2	17	76	2	2408
Rådgivning og juridisk bistand? Fx forbrugsorganisationer, menneskerettigheder	1	1	7	90	2	2408
Politik og partiforeninger? Fx vælgerforeninger, græsrodsorganisationer, kvindebevægelse	2	2	12	83	2	2408
Internationale aktiviteter? Fx humanitære, freds- og solidaritetsorganisationer	2	2	9	86	2	2407
Religion og kirke? Fx menighedsarbejde, søndagsskole	2	1	9	87	2	2408
Andre områder end de allerede nævnte?	4	3	8	72	14	2409
Frivillig inden for mindst et område	34	13	27	26		2415

Bilag 2.6

Andel af borgerne der er medlem af en forening, opdelt på køn (pct.) (N = 2478 – 2495)

	Kvinder	Mænd	P <
Kulturforeninger	16,3	12,4	.05
Ildræts- og sportsforeninger	36,1	34,1	.3
Fritids- og hobbyforeninger fx spejder, jagt, kortspil	14,2	21,7	.001
Skole- og uddannelsesforeninger	6,6	5,0	.001
Sundheds-, forebyggelses- og patientforeninger	16,1	11,9	.001
Sociale foreninger Fx foreninger for social hjælp, pensionistforeninger, støtteforeninger mv.	24,9	19,7	.005
Miljø- og naturforeninger	12,4	12,7	.4
Bolig og lokalsamfundsforeninger, fx beboerforeninger, grundejerforeninger,	34,8	35,1	.6
Fagforeninger, faglige foreninger eller erhvervs- og brancheforening	46,6	45,4	.5
Foreninger for rådgivning, retshjælp, menneskerettigheder, forbrug mv.	8,3	4,7	.001
Politiske foreninger, fx vælgerforeninger, græsrodsforening, foreninger for en særlig sag	8,5	9,7	.2
Foreninger for internationale mål og aktiviteter, fx humanitære foreninger og solidaritetsforeninger	9,9	6,3	.001
Religiøse foreninger	5,0	3,6	.1
Foreninger for andre mål og aktiviteter end de nævnte	11,1	9,7	.001
Er medlem af mindst en forening	82,1	83,7	.6

Bilag 2.7

Andel af borgere i Vordingborg Kommune der arbejder frivilligt inden for forskellige samfundsområder, opdelt på køn (pct.).

	Kvinder	Mænd	P<
Kulturområdet? Fx museer, lokalhistoriske arkiver, sangkor, teater	5,8	6,4	.5
Idrætsområdet? Fx sportsklubber, danseforeninger, svømmehaller	9,5	12,1	.005
Fritidsområdet i øvrigt? Fx hobbyforeninger, slægtsforskning, spejder	5,1	5,1	.9
Uddannelse, undervisning og forskning? Fx skolebestyrelse, voksen- og fritidsundervisning	3,9	3,2	.2
Sundheds- og sygdomsområdet? Fx bloddonor, patientforening, krisehjælp	3,8	2,9	.01
Det sociale område? Fx pensionistforeninger, væresteder, daginstitutionsbestyrelser	5,4	3,8	.001
Miljøområdet? Fx naturfredning, dyreværn, selvejende haver	3,5	2,9	.5
Bolig og lokalsamfundsområdet? Fx beboerforeninger, grundejerforeninger	8,1	9,1	.2
Fagligt arbejde og brancheorganisationer? Fx fagforbund, handelsstandsforening,	3,5	4,0	.005
Rådgivning og juridisk bistand? Fx forbrugsorganisationer, menneskerettigheder	0,6	0,6	.1
Politik og partiforeninger? Fx vælgerforeninger, græsrodsorganisationer, kvindebevægelse	1,3	3,2	.05
Internationale aktiviteter? Fx humanitære, freds- og solidaritetsorganisationer	1,8	1,5	.05
Religion og kirke? Fx menighedsarbejde, søndagsskole	2,5	2,2	.3
Andre områder end de allerede nævnte?	3,8	3,6	4,4
Frivillig inden for mindst et område	33,4	34,9	.7

Bilag 2.8

Tabel: Dyrker du normalt motion, sport og idræt? fordelt på hvor tilfredse borgerne er med deres sociale relationer.

	Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej
1 Slet ikke tilfreds	2	3	5
2	2	2	4
3	3	3	5
4	3	9	3
5	14	23	27
6	11	13	9
7	16	16	12
8	21	13	12
9	10	5	4
10 Fuldt ud tilfreds	19	13	18

Bilag 3.1

Voksne brugernes vurdering deres tilfredshed med de idrætsanlæg de benytter - opdelt på anlæg (gennemsnit).

Anlæg	N	Faciliteten er altid ren	Faciliteten er godt vedligeholdt	Faciliteten er velegnet til min(e) idræt(ter)	Faciliteten er rar at være i/på	Faciliteten har gode ankomstforhold	Faciliteten ligger i et trygt område	Faciliteten er inspirerende/indbydende	Faciliteten er let at bruge og fungerer godt	Personalet er venligt	Personalet er nemme at komme i kontakt med	Personalet er hjælpsomme	Idrætsaktiviteterne jeg går til er godt planlagte	Idrætsaktiviteterne jeg går til har gode trænere/instruktører	Faciliteten har gode forhold for personer med fysisk funktionsnedsættelse
Bogø Idrætscenter	12	4,5	4,8	4,9	4,9	3,7	4,8	4,6	4,8	2,3	2,2	2,6	3,7	3,8	3,1
Bårsehallen	7	2,9	3,1	4,0	3,4	4,0	4,0	2,9	3,6	3,0	3,0	2,0	4,2	4,0	2,5
DGI Huset Vordingborg	213	4,1	4,2	4,4	4,3	4,4	4,4	4,2	4,1	4,0	4,0	4,1	3,4	3,2	3,0
Fanefjordhallen	5	4,0	4,2	5,0	5,0	5,0	5,0	4,4	4,4	3,0	3,5	3,0	3,6	3,5	2,9
Gåsetårnsskole Marienborg, stor gymnastiksal	1	3,0	3,0	5,0	4,0	3,0	5,0	3,0	4,0	2,0	2,0	2,0	5,0	5,0	2,0
Gåsetårnsskole Marienborg, Lille gymnastiksal	1	2,0	4,0	5,0	4,0	4,0	5,0	1,0	3,0	2,0	2,0	2,0	4,0		2,0
Iselinge hallen	14	2,2	2,4	3,6	3,3	3,8	3,9	2,6	3,5	3,0	3,0	2,5	3,9	3,6	3,6
Kastrup Hallen	8	3,8	3,3	4,2	4,0	4,3	3,9	3,4	3,9	4,3	4,0	4,0	4,1	4,1	3,7
Langebækhallen	15	4,1	3,8	4,6	4,3	4,5	4,1	3,9	4,4	2,7	2,7	2,8	4,4	3,0	2,8
Mønshallerne	85	4,4	4,3	4,5	4,5	4,5	4,4	4,2	4,5	4,1	4,1	4,2	3,7	3,4	3,4
Præstø Multicenter	31	4,1	4,2	4,2	4,6	4,3	4,3	4,2	4,3	2,6	2,8	2,9	3,7	3,5	3,0
Præstø Privatskole	6	5,0	4,6	4,8	5,0	4,4	5,0	4,6	5,0	3,7	3,7	3,5	5,0	5,0	2,9
Præstø Skole	11	3,7	4,1	5,0	4,9	4,8	4,8	4,2	4,5	2,9	2,7	2,7	5,0	4,9	2,8
Svend Gønge Hallen	14	2,1	2,7	4,5	3,7	3,8	4,4	3,3	4,0	2,4	2,3	2,5	3,3	2,8	2,9
Vintersbøllehallen	32	3,6	3,1	4,4	4,3	3,5	4,8	3,4	4,1	2,5	2,6	2,7	4,4	4,1	2,8
Vordingborg Hallen	26	3,6	2,7	4,6	4,4	4,8	4,7	3,2	4,5	2,6	2,6	2,6	4,0	3,4	3,2
VU	21	3,9	4,0	4,2	4,3	3,9	4,1	3,8	4,1	2,6	2,6	2,8	3,8	3,4	2,6
Ørslevhallen	16	3,6	3,9	4,3	4,4	4,0	4,5	3,9	4,1	2,4	2,4	2,5	4,4	3,7	2,8
Østmønshallen	20	4,1	4,2	4,3	4,4	4,3	4,6	4,2	4,4	2,8	2,7	2,8	4,0	3,1	2,7
Hovedtotal	540	3,6	3,7	4,5	4,3	4,2	4,5	3,6	4,2	2,9	2,9	2,8	4,1	3,7	2,9

Bilag 3.2

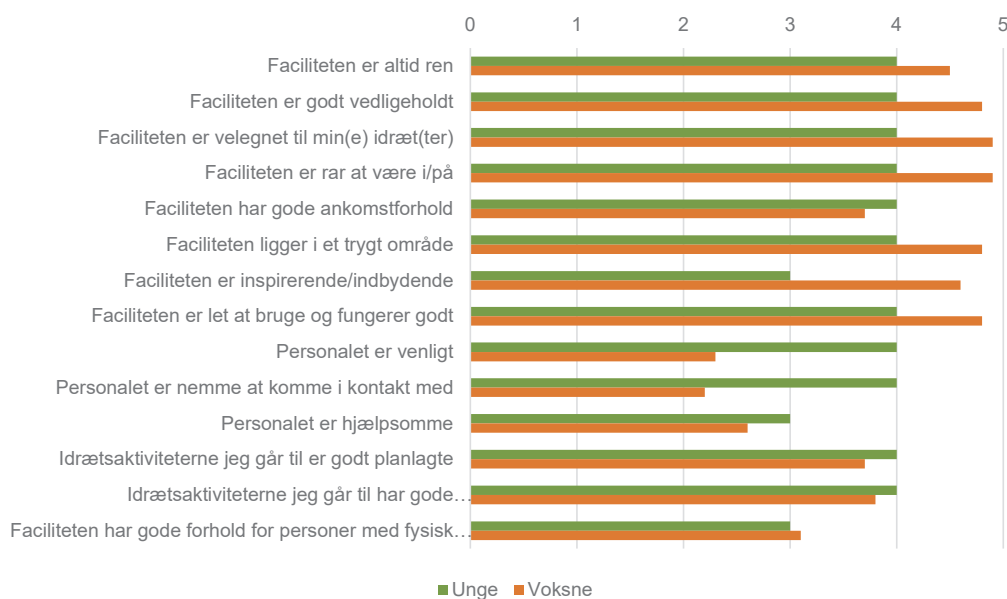
Unge brugeres vurdering deres tilfredshed med de idrætsanlæg de benytter - opdelt på anlæg (gennemsnit).

Anlæg	N	Faciliteten er altid ren	Faciliteten er godt vedligeholdt	Faciliteten er velegnet til min(e) idræt(ter)	Faciliteten er rar at være i/på	Faciliteten har gode ankomstforhold	Faciliteten ligger i et trykt område	Faciliteten er inspirerende/indbydende	Faciliteten er let at bruge og fungerer godt	Personalet er venligt	Personalet er nemme at komme i kontakt med	Personalet er hjælpsomme	Idrætsaktiviteterne jeg går til er godt planlagte	Idrætsaktiviteterne jeg går til har gode trænere/instruktører	Faciliteten har gode forhold for personer med fysisk funktionsnedsættelse
Bogø Idrætscenter	74	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	3,0
Bårsehallen	121	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	3,0
DGI Huset Vordingborg	16	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Fanefjordhallen	50	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Gåsetårnsskole Marienborg, stor gymnastiksal	16	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Gåsetårnsskole Marienborg, Lille gymnastiksal	27	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Iselinge Hallen	101	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	4,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	4,0	3,0
Kastrup Hallen	45	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Langebækhallen	121	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Mønshallerne	65	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Præstø Multicenter	138	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Præstø Privatskole	57	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	3,0	3,0
Præstø Skole	64	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Svend Gønge Hallen	66	3,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0
Vintersbøllehallen	69	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	3,0
Vordingborg Hallen	77	3,0	3,0	3,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	3,0	4,0	4,0	4,0	3,0
VU	59	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Ørslevhallen	37	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Østmønhallen	52	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Hovedtotal	1.255	3,5	3,5	3,4	3,6	3,6	3,6	3,3	3,6	3,5	3,3	3,5	3,5	3,6	3,3

Bilag 3.3

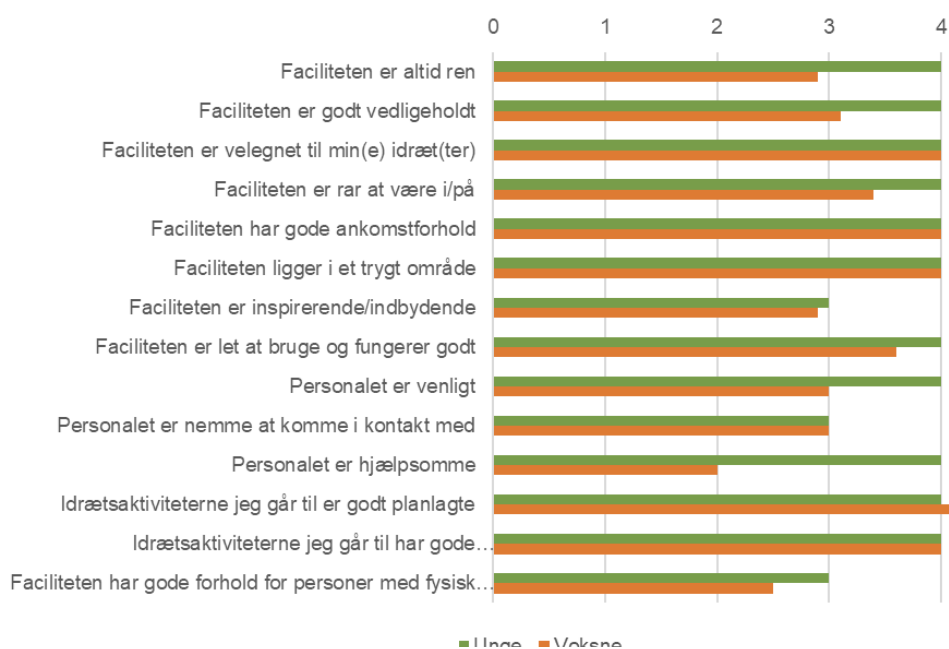
Figurene 3.3a-3.3s viser resultaterne af undersøgelsen af brugernes tilfredshed med 19 udvalgte idrætsanlæg. Tallene for tilfredshed er vist som gennemsnitsberegninger for både unge (7.-10. klasse) og voksne.

Figur 3.3a: Bogø Idrætscenter – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

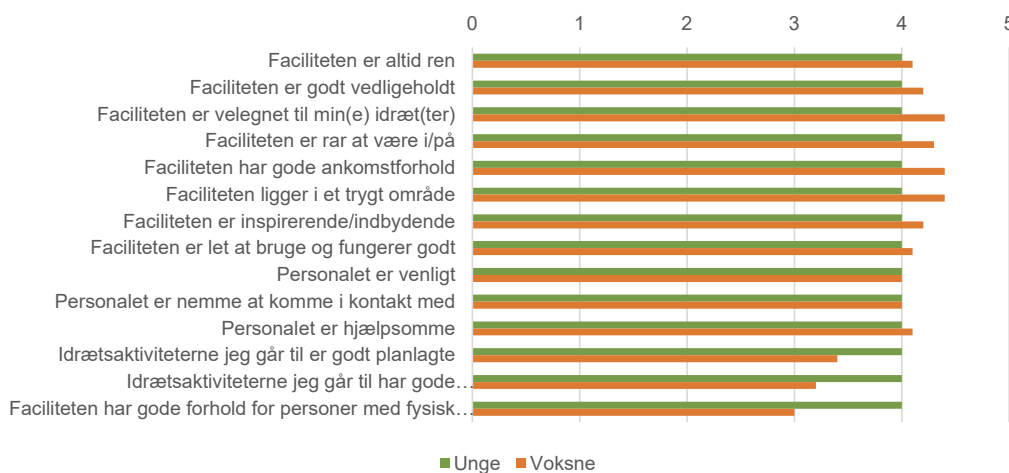
Nunge = 74, Nvoksne = 12

Figur 3.3b: Bårsehallen – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

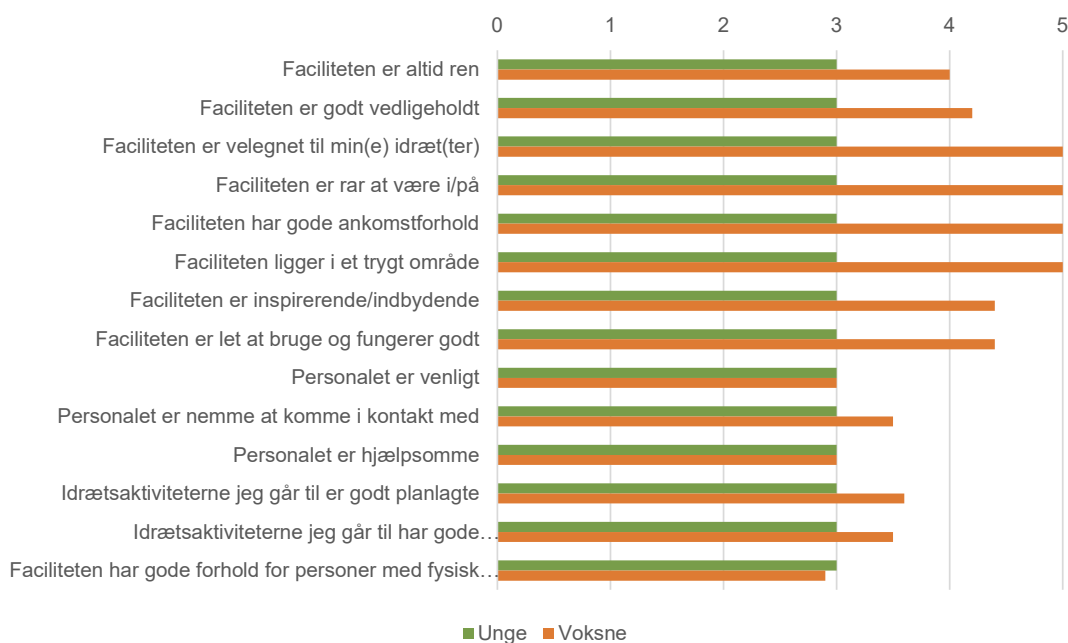
Nunge = 121, Nvoksne = 7

Figur 3.3c: DGI Huset Vordingborg – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

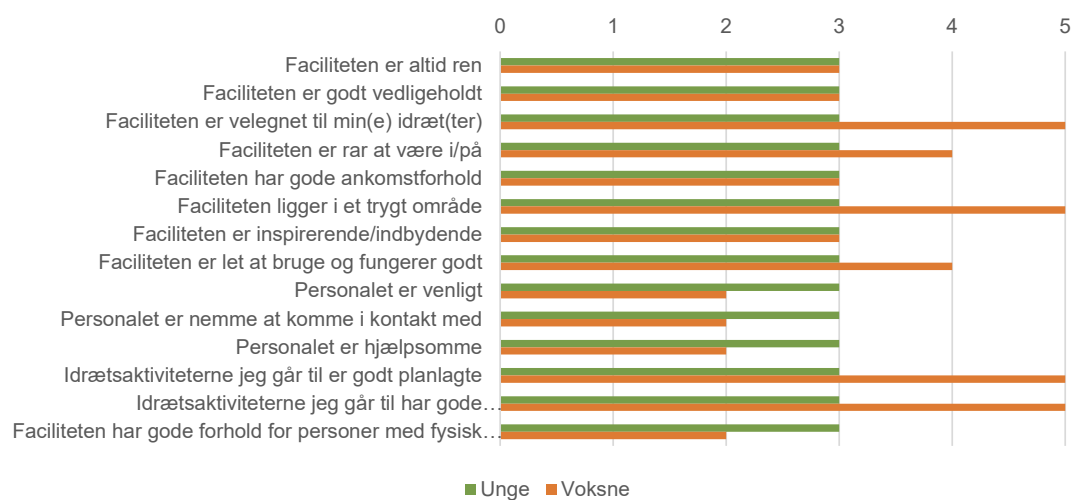
Nunge = 16, Nvoksne = 213

Figur 3.3d: Fanefjordhallen – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

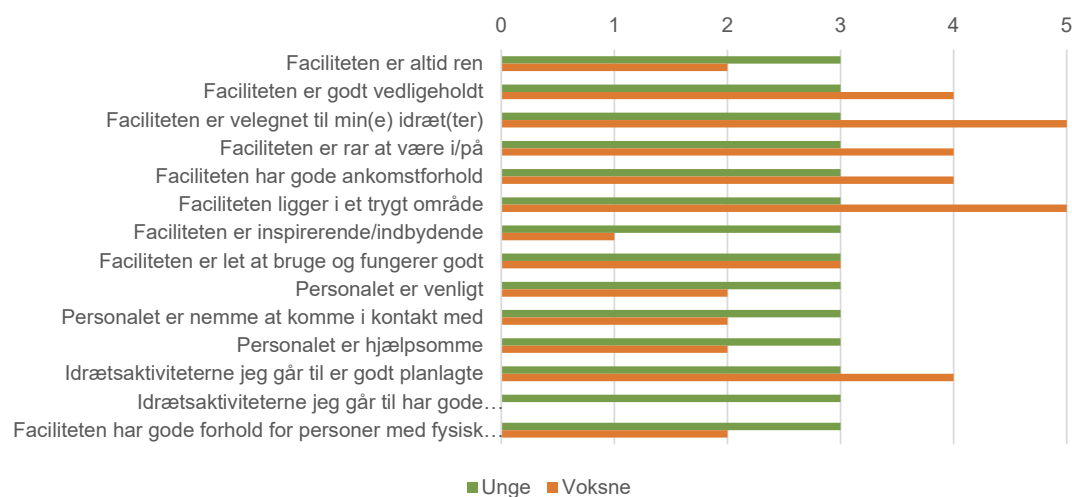
Nunge = 50, Nvoksne = 5

Figur 3.3e: Gåsetørnsskole Marienborg, stor gymnastiksal – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

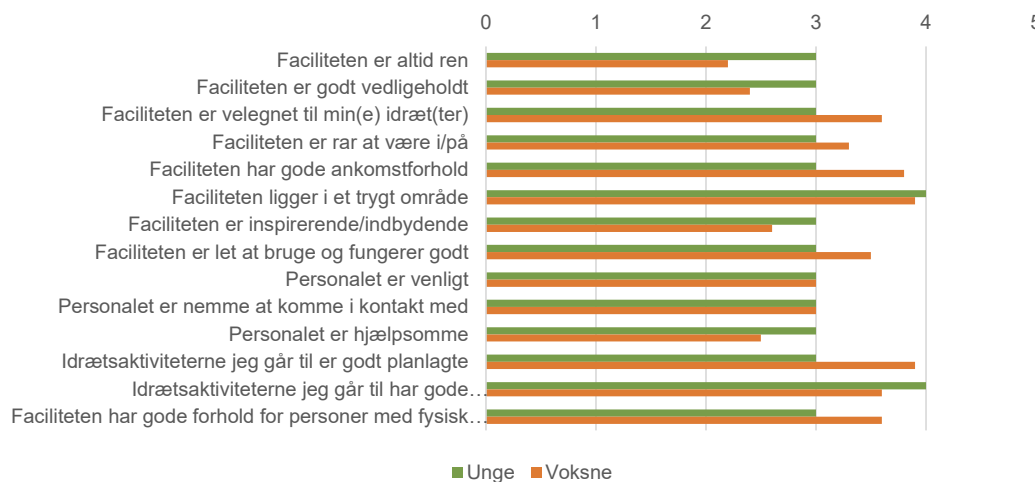
$N_{unge} = 16$, $N_{voksne} = 1$

Figur 3.3f: Gåsetørnsskole Marienborg, Lille gymnastiksal – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

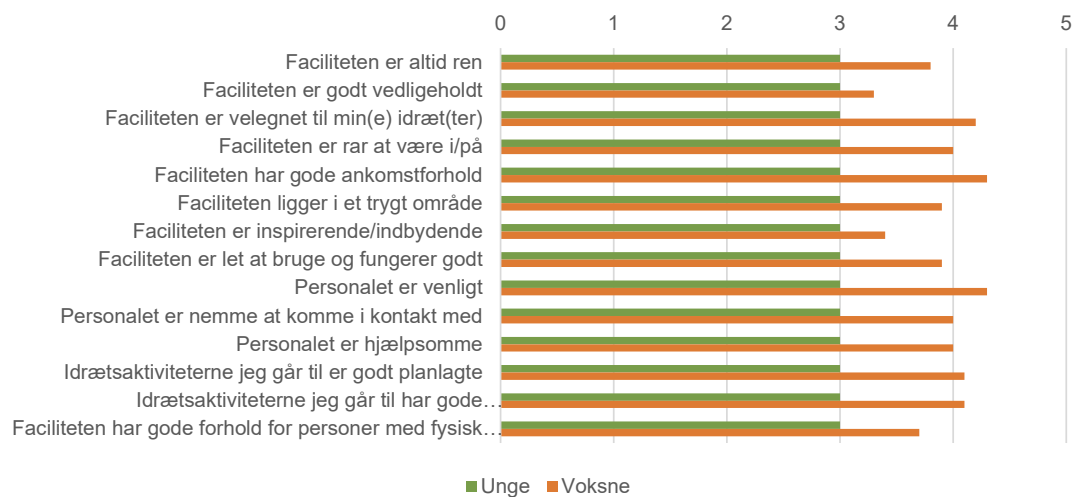
$N_{unge} = 27$, $N_{voksne} = 1$

Figur 3.3g: Iselingehallen – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

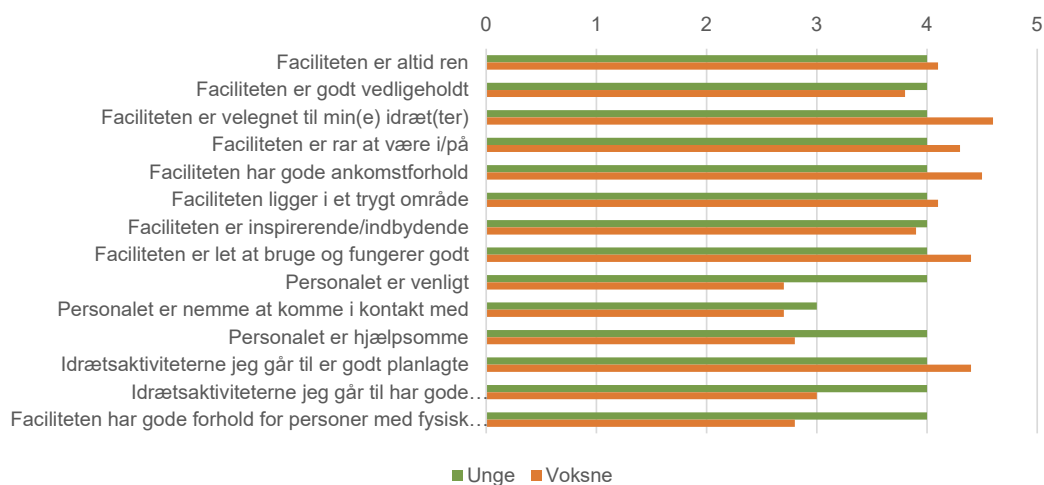
$N_{unge} = 101, N_{voksne} = 14$

Figur 3.h: Kastrup Hallen – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

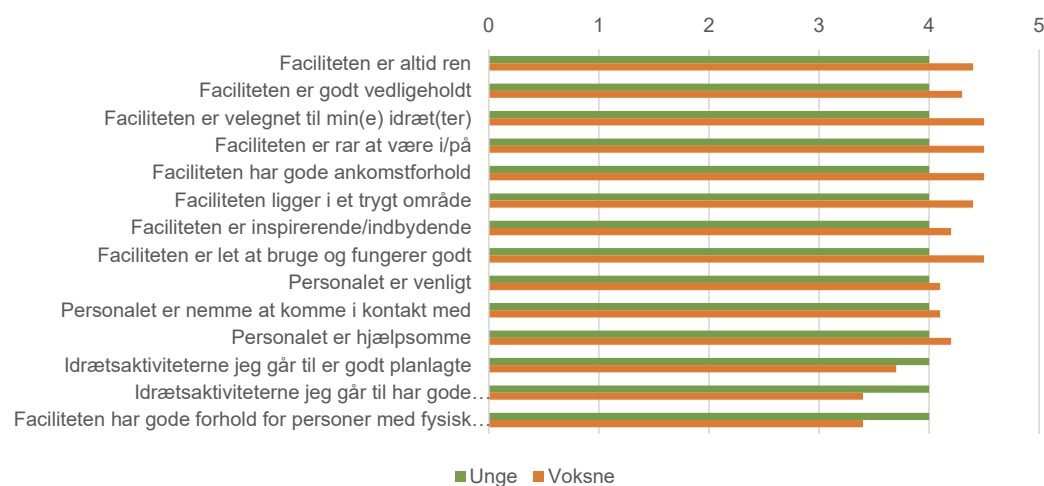
$N_{unge} = 45, N_{voksne} = 8$

Figur 3.3i: Langebækhallen – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

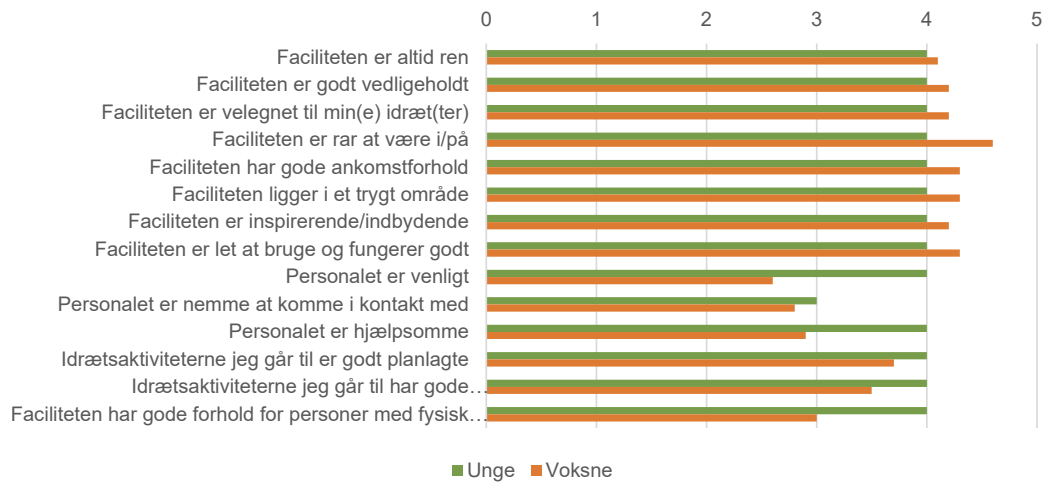
$N_{unge} = 121, N_{voksne} = 15$

Figur 3.3j: Mønshallerne – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

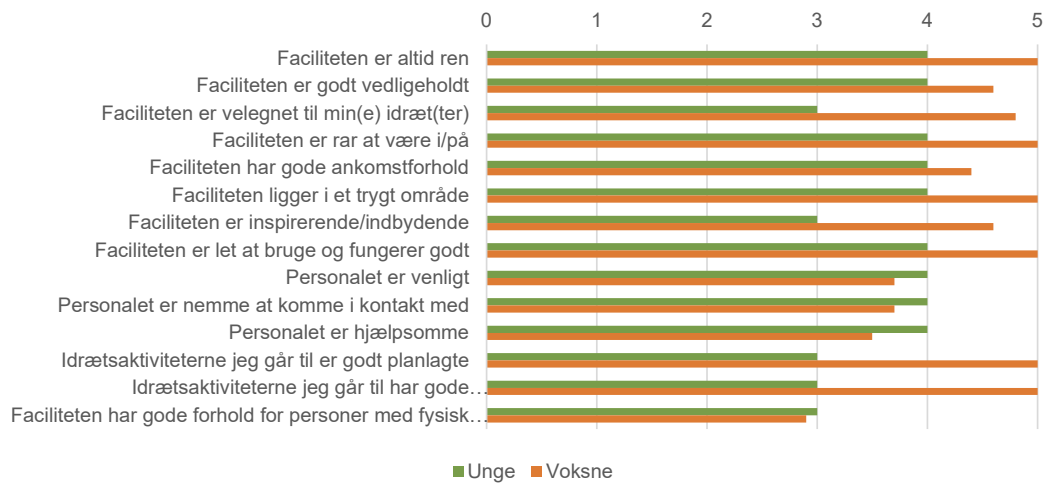
$N_{unge} = 65, N_{voksne} = 85$

Figur 3.3k: Præstø Multicenter – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

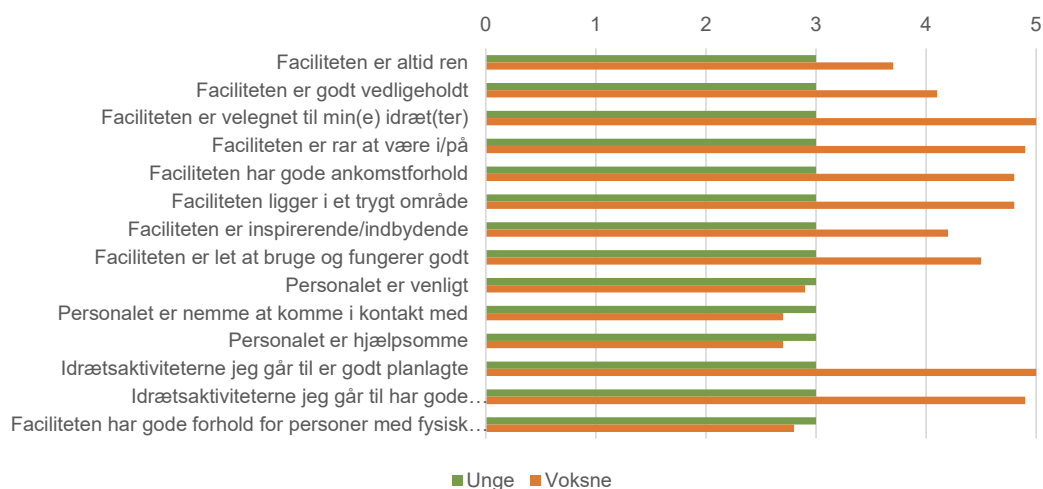
$N_{unge} = 138, N_{voksne} = 31$

Figur 3.3l: Præstø Privatskole – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

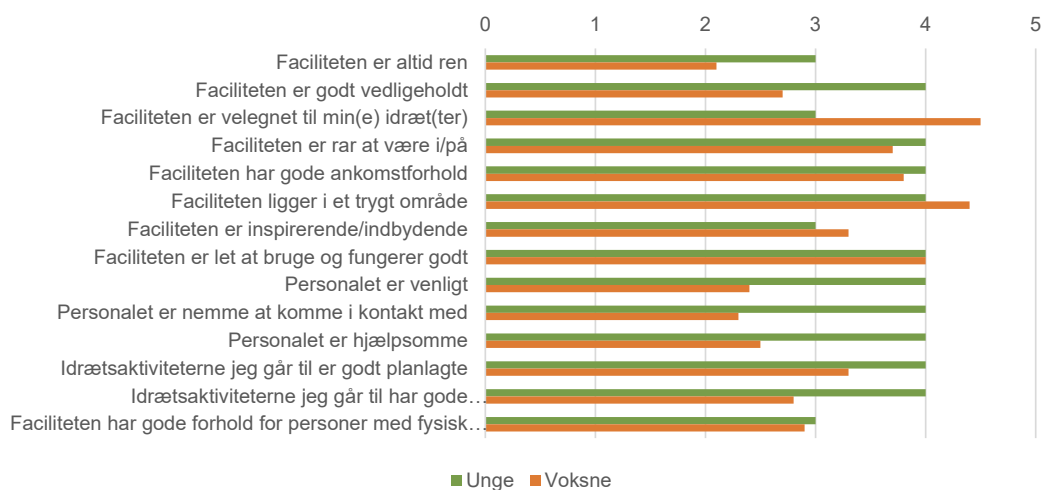
$N_{unge} = 57, N_{voksne} = 6$

Figur 3.3m Præstø Skole – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

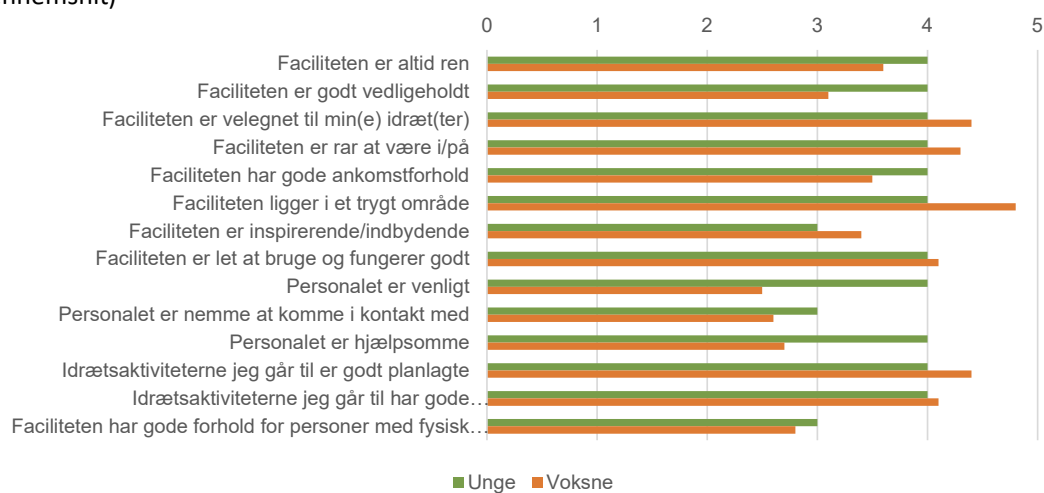
$N_{unge} = 64, N_{voksne} = 11$

Figur 3.3n: Svend Gønge Hallen – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

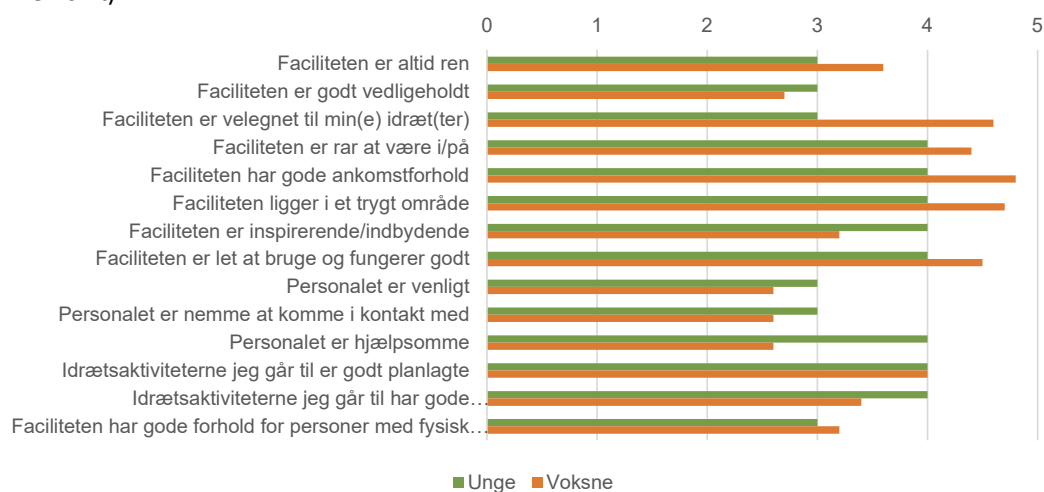
$N_{unge} = 66, N_{voksne} = 14$

Figur 3.3o: Vintersbøllehallen – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

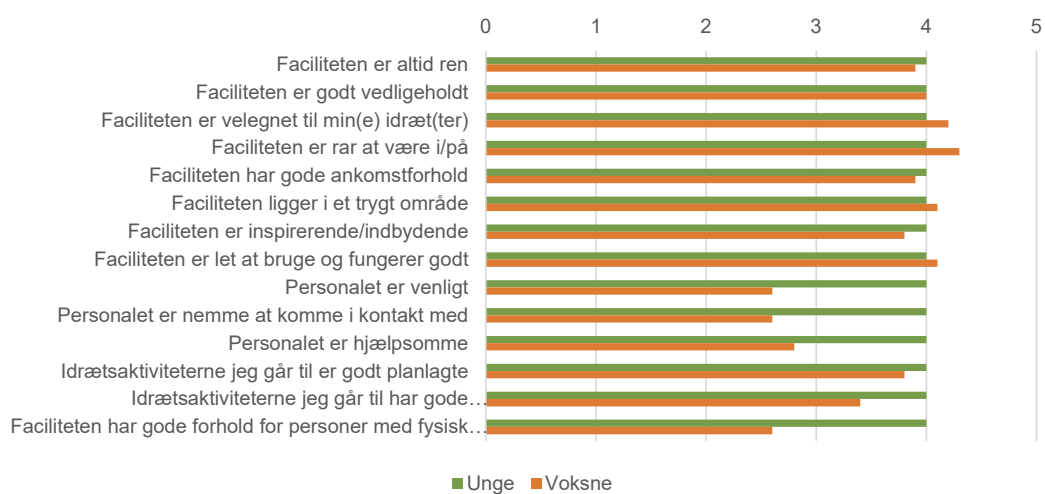
$N_{unge} = 69, N_{voksne} = 32$

Figur 3.3p: Vordingborg Hallen – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

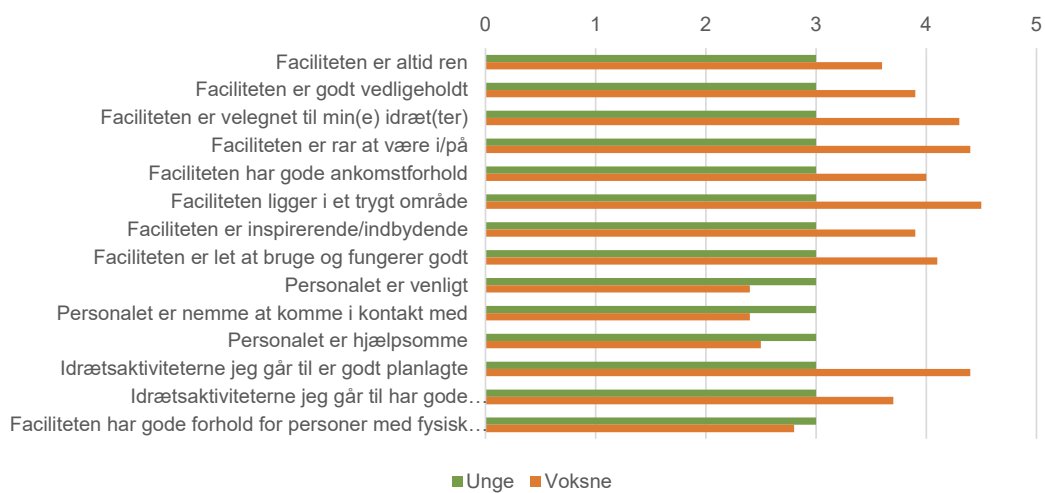
$N_{unge} = 77, N_{voksne} = 26$

Figur 3.3q: VU – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

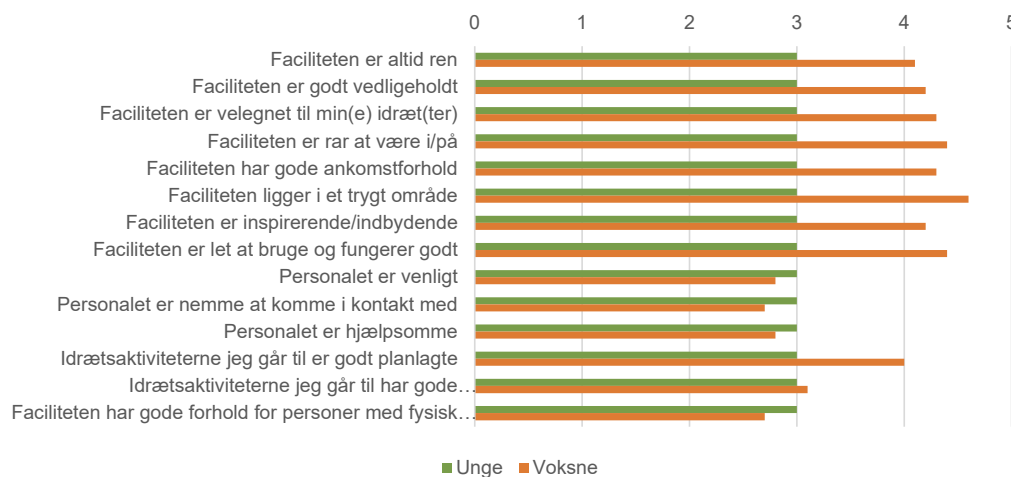
$N_{unge} = 59, N_{voksne} = 21$

Figur 3.3r: Ørslevhallen – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

$N_{unge} = 37, N_{voksne} = 16$

Figur 3.3s: Østmønhallen – brugernes vurdering af deres tilfredshed med faciliteten (gennemsnit)

$N_{unge} = 52, N_{voksne} = 20$

Bilag 4: Yderligere tabeller og figurer efter ønske fra Vordingborg Kommune**Bilag 4a: Andelen af voksne borgere i Vordingborg Kommune, der dyrker forskellige former for sport/ motion, opdelt på uddannelsesniveau (pct.)**

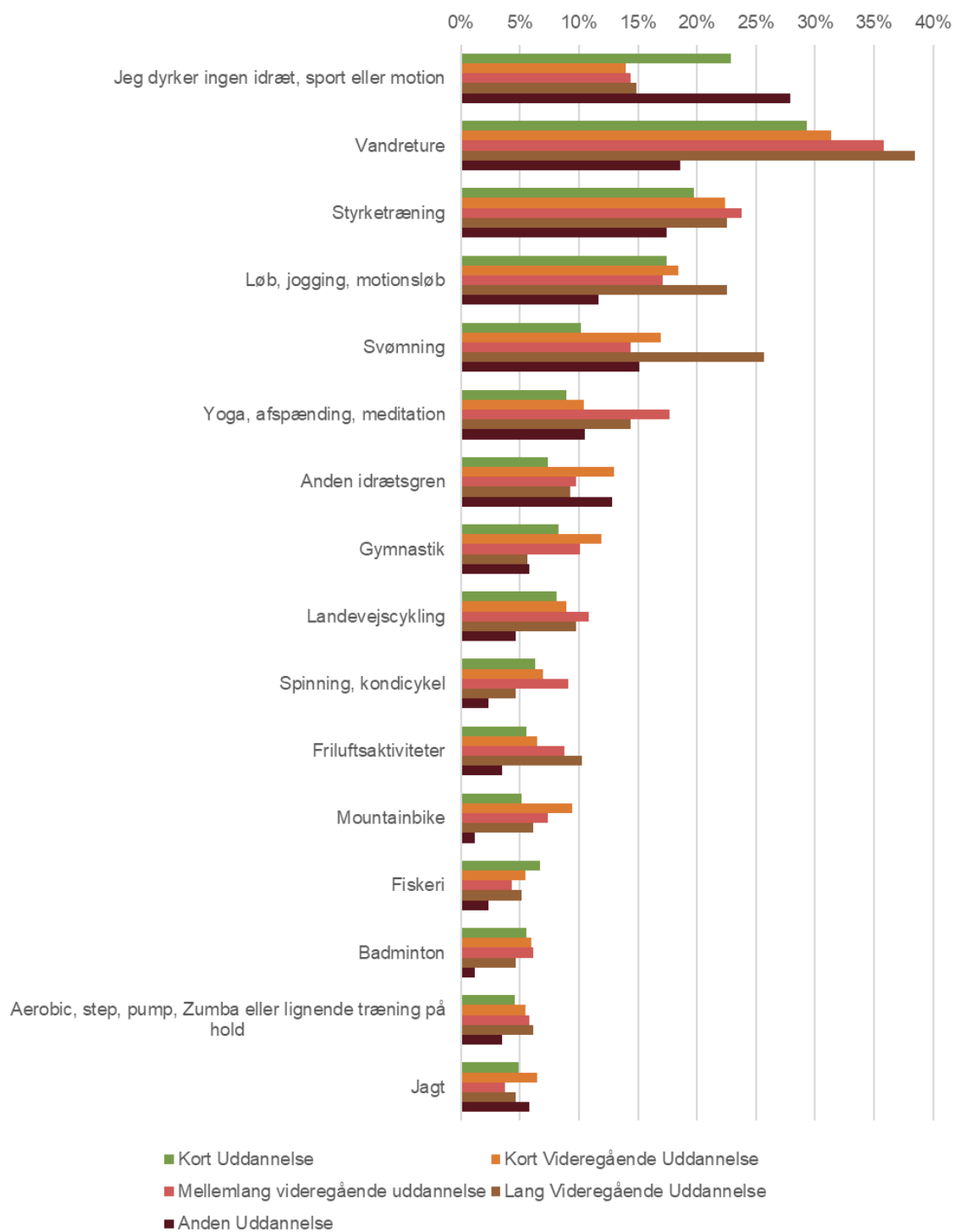
A) Tabel over andelen af voksne borgere i Vordingborg Kommune, der dyrker forskellige former for sport/ motion, opdelt på uddannelsesniveau (alle idrætsgrene) (pct.)

	Total	Grundskole	Kort uddannelse	Kort videregående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse	Lang videregående uddannelse	Anden uddannelse
Jeg dyrker ingen idræt, sport eller motion	18	31	23	14	14	15	28
Vandreture	26	17	29	31	36	38	19
Styrketræning	19	20	20	22	24	23	17
Løb, jogging, motionsløb	14	11	17	18	17	23	12
Svømning	12	13	10	17	14	26	15
Yoga, afspænding, meditation	10	4	9	10	18	14	10
Anden idrætsgren	8	9	7	13	10	9	13
Gymnastik	8	8	8	12	10	6	6
Landevejscykling	7	6	8	9	11	10	5
Spinning, kondicykel	6	5	6	7	9	5	2
Friluftaktiviteter	6	3	6	6	9	10	3
Mountainbike	5	4	5	9	7	6	1
Fiskeri	5	6	7	5	4	5	2
Badminton	5	4	6	6	6	5	1
Aerobic, step, pump, Zumba eller lignende træning på hold	4	3	5	5	6	6	3
Jagt	4	4	5	6	4	5	6
Dans (alle former)	4	5	4	5	4	6	5
Fodbold	4	4	4	5	4	3	1
Anden vandtræning	3	2	3	5	4	3	1
Golf	3	2	4	3	4	3	2
Kano, kajak	3	0	2	3	5	9	0
Sejlsport, surfing, kite	2	1	2	2	4	5	1
Ridning	2	2	2	4	3	4	1
Skydning	2	3	3	2	2	4	3
Stavgang/Nordic Walking	2	3	1	2	2	2	3
Bowling/keglespil	1	3	2	1	0	1	2
Tennis	1	0	1	0	3	2	1

Bilag

	Total	Grundskole	Kort uddannelse	Kort videregående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse	Lang videregående uddannelse	Anden uddannelse
Rulleskøjter, skateboard, waveboard, løbehjul	1	2	1	0	0	2	1
Roning	1	1	1	1	1	3	1
Billiard/pool	1	2	1	0	0	1	1
Petanque/Boule	1	3	1	0	1	0	0
Håndbold	1	0	1	1	1	1	0
Kampsport	1	1	1	1	1	2	0
Andet boldspil for hold	1	1	1	0	1	1	0
Bordtennis	1	0	0	2	0	2	2
Triatlon/duatlon	1	1	1	0	1	1	0
Volleyball, beachvolley	1	1	1	0	1	1	0
Handicapidræt	0	0	0	1	1	1	1
Orienteringsløb	0	1	0	0	0	1	0
Basketball	0	1	0	0	0	1	1
Andet individuelt boldspil	0	1	0	0	0	0	0
Atletik	0	0	0	0	0	1	0
Skøjteløb (is)	0	0	0	0	0	0	0
Parkour, street movement eller lign.	0	0	0	0	0	0	0

B) Figur over andelen af voksne borgere i Vordingborg Kommune, der dyrker forskellige former for sport/ motion, opdelt på uddannelsesniveau (De 15 mest populære idrætsgrene) (pct.)

Bilag 4b: Andelen af de idrætsaktive i forskellige idræts- og motionsformer, der dyrker aktiviteten i forskellige organiseringsformer (pct.)

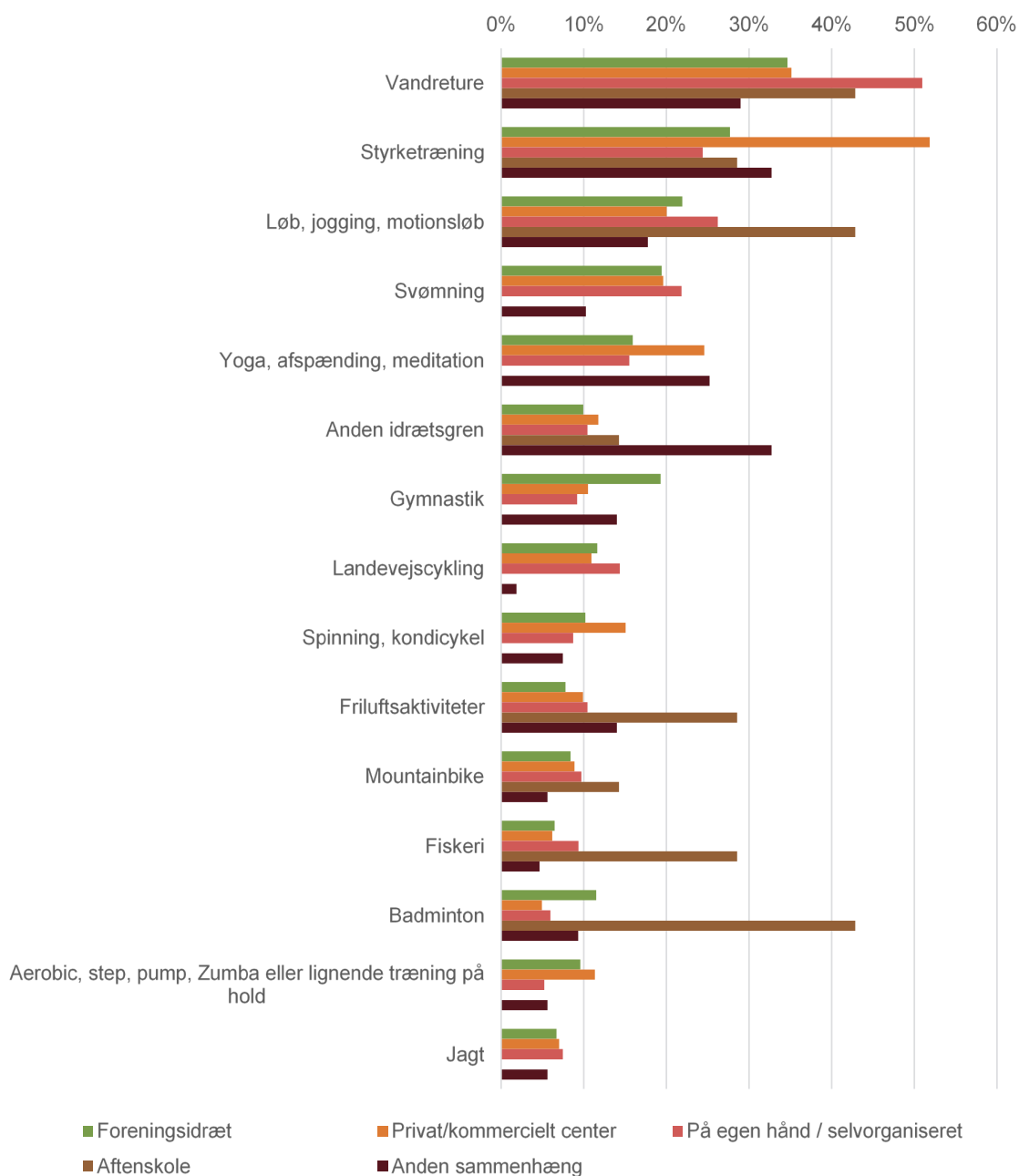
A) Tabel over andelen af de idrætsaktive i forskellige idræts- og motionsformer, der dyrker aktiviteten i forskellige organiseringsformer (pct.)

	Total	Forenings- idræt	Privat/ kommercielt center	På egen hånd / selvorganiseret	Aften- skole	Anden sammenhæng
Vandreture	26	35	35	51	43	29
Styrketræning	19	28	52	24	29	33
Løb, jogging, motionsløb	14	22	20	26	43	18
Svømning	12	19	20	22	0	10
Yoga, afspænding, meditation	10	16	25	16	0	25
Anden idrætsgren	8	10	12	10	14	33
Gymnastik	8	19	11	9	0	14
Landevejscykling	7	12	11	14	0	2
Spinning, kondicykel	6	10	15	9	0	7
Friluftaktiviteter	6	8	10	10	29	14
Mountainbike	5	8	9	10	14	6
Fiskeri	5	6	6	9	29	5
Badminton	5	12	5	6	43	9
Aerobic, step, pump, Zumba eller lignende træning på hold	4	10	11	5	0	6
Jagt	4	7	7	7	0	6
Dans (alle former)	4	9	7	6	14	6
Fodbold	4	9	5	5	43	7
Anden vandtræning	3	6	6	5	0	7
Golf	3	8	4	4	0	2
Kano, kajak	3	6	6	6	0	3
Sejlsport, surfing, kite	2	5	3	4	0	3
Ridning	2	2	5	3	0	3
Skydning	2	5	2	3	14	5
Stavgang/Nordic Walking	2	3	3	2	14	1
Bowling/keglespil	1	2	3	2	14	3
Tennis	1	4	2	2	0	3
Rulleskøjter, skateboard, waveboard, løbehjul	1	1	2	2	0	2
Roning	1	2	1	1	14	1
Billiard/pool	1	2	2	1	29	4
Petanque/Boule	1	2	1	1	0	2
Håndbold	1	2	1	1	0	0
Kampsport	1	2	2	1	0	0

Bilag

	Total	Forenings- idræt	Privat/ kommercielt center	På egen hånd / selvorganiseret	Aften- skole	Anden sammenhæng
Andet boldspil for hold	1	2	1	1	0	2
Bordtennis	1	1	1	1	0	1
Triatlon/duatlon	1	1	1	1	29	2
Volleyball, beachvolley	1	1	1	1	0	0
Handicapidræt	0	1	1	0	0	2
Orienteringsløb	0	1	0	1	29	3
Basketball	0	1	0	0	14	2
Andet individuelt boldspil	0	1	0	0	0	0
Atletik	0	0	0	0	0	0
Skøjteløb (is)	0	0	0	0	0	0
Parkour, street movement eller lign.	0	0	0	0	0	1

B) Figur over andelen af de idrætsaktive i de 15 mest populære idræts- og motionsformer, der dyrker aktiviteten i forskellige organiseringsformer (pct.)

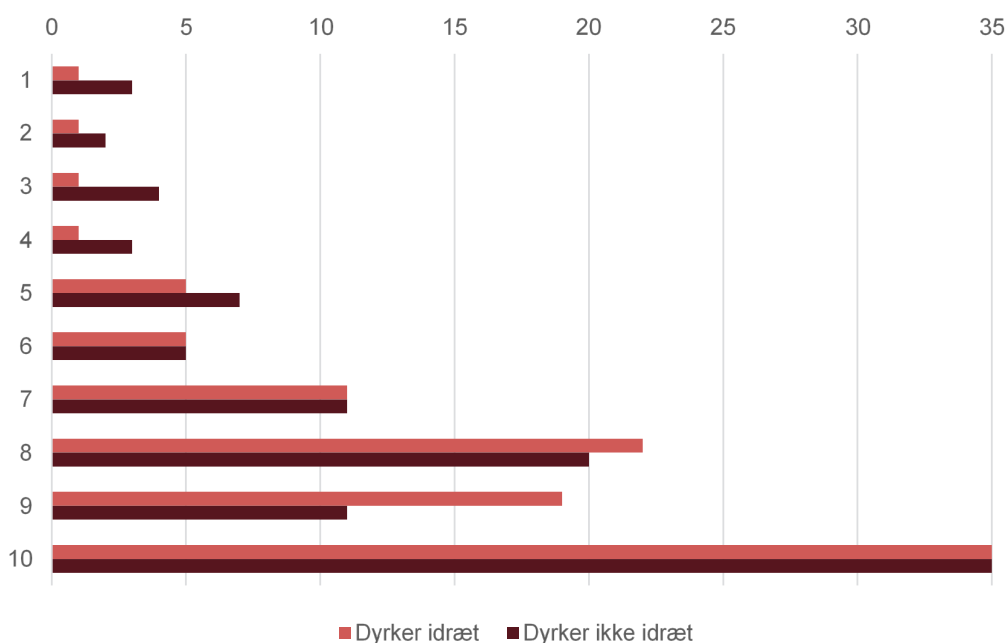

Bilag 4c: Vurdering af tilfredshed med livet (på en skala fra 1-10) fordelt på dem der dyrker idræt, og dem der ikke dyrker idræt (pct.)

A) Tabellen viser de voksne borgeres vurdering af deres tilfredshed med livet (på en skala fra 1-10) fordelt på dem der dyrker idræt, og dem der ikke dyrker idræt (pct.)

Vurdering af deres tilfredshed med livet for tiden målt fra en skala fra 1-10	Dyrker idræt	Dyrker ikke idræt
1	1	3
2	1	2
3	1	4
4	1	3
5	5	7
6	5	5
7	11	11
8	22	20
9	19	11
10	35	35

B) Figuren viser de voksne borgeres vurdering af deres tilfredshed med livet (på en skala fra 1-10) fordelt på dem der dyrker idræt, og dem der ikke dyrker idræt (pct.)

Der er en større andel blandt dem, som ikke dyrker idræt, som vurderer, at de er mindre tilfredse med livet for tiden sammenlignet med dem som dyrker idræt.

Serien MOVEMENTS

Download publikationer i rapportserien på CISC's hjemmeside: www.sdu.dk/cisc

- 2019:10 Jan Arvidsen, Mathilde Skov Kristensen, Karsten Elmose-Østerlund og Evald Bundgård Iversen. Gode rammer for rekreativt shelterfriluftsliv - brug, motiver og præferencer.
- 2019:9 Trine Top Thagaard Wengel og Søren Andkjær: Natur og friluftsliv i sundhedsindsatsen – et review af viden fra praksis.
- 2019:8 Bjarne Ibsen: Frivilligt arbejde i Vordingborg kommune.
- 2019:7 Lise Specht Petersen: Legeskibet - en forskningsbaseret evaluering.
- 2019:6 Bjarne Ibsen og Klaus Levinsen: Foreninger og frivillige i samspil med kommunale institutioner og forvaltninger 2018.
- 2019:5 Jens Høyer-Kruse, Evald Bundgård Iversen og Peter Forsberg: Idrætsanlægs fysiske tilstand i Danmark.
- 2019:4 Peter Mindegaard: Dansk Squash - foregangsmænd, foreninger og forbund.
- 2019:3 Bjarne Ibsen: Foreningslivet i Næstved Kommune. Analyse af Næstved Kommunes foreningsundersøgelse.
- 2019:2 Marlene Rosager Lund Pedersen, Birgitte Westerskov Dalgas og Bjarne Ibsen. Organiseringen af 'Hold Hjernen Frisk'
- 2019:1 Christian Røj Voldby, Christina Meisner Jørgensen og Bjarne Ibsen: Undersøgelse af Idrætspuljen under Åben Skole i Odense Kommune.
- 2018:6 Jens Høyer-Kruse, Christian Røj Voldby, Bjarne Ibsen og Christina Meisner Jørgensen: Idræt, fritid og kultur i Roskilde Kommune - aktiviteter og faciliteter.
- 2018:5 Christina Meisner Jørgensen og Bjarne Ibsen: Fællesskaberne i Rigtige Mænd.
- 2018:4 Jens Høyer-Kruse, Christian Røj Voldby, Bjarne Ibsen og Marlene Rosager Lund Pedersen: Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Faxe Kommune.
- 2018:3 Jens Høyer-Kruse, Christian Røj Voldby, Bjarne Ibsen og Marlene Rosager Lund Pedersen: Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Næstved Kommune.
- 2018:2 Lise Specht Petersen: En forskningsbaseret undersøgelse af MY PLAYGROUND: Et midlertidigt legende byrum etableret i fire byer i forbindelse med Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017.
- 2018:1 Bjarne Ibsen, Marlene Rosager Lund Pedersen og Ann Sophia Bertelsen: Hjerteforeningens patientstøtteordning.
- 2017:8 Birgitte Westerskov Pedersen, Søren Andkjær og Jan Toftegaard Støckel: Evaluering af Naturprojektet. Sundheds- og beskæftigelsesprojekter i Furesø og Kerteminde.
- 2017:7 Jens Høyer-Kruse, Evald Bundgård Iversen og Peter Forsberg: Benyttelse og brugertilfredshed i idrætsanlæg.
- 2017:6 Søren Andkjær og Vagn Adler Sørensen: Grejbanker i Danmark – betydning for friluftsliv, udvikling og fremtidsperspektiver.
- 2017:5 Evald Bundgård Iversen, Peter Forsberg og Jens Høyer-Kruse: Organisering og ledelse af idrætsanlæg i Danmark.
- 2017:4 Bjarne Ibsen, Michael Fehsenfeld, Lise Specht Petersen, Klaus Levinsen og Evald Bundgård Iversen: 16 cases med samarbejde mellem kommunale institutioner og civile aktører.
- 2017:3 Søren Andkjær og Astrid Hadberg: Sociale mødesteder i naturen. Kvalitative casestudier af udendørs steder for børn og unge.
- 2017:2 Klaus Levinsen og Bjarne Ibsen: Foreningers samarbejde med kommunale institutioner.
- 2017:1 Bjarne Ibsen og Klaus Levinsen: Kommunale institutioners samarbejde med foreninger og frivillige - omfang, holdninger og udfordringer.

- 2016:4 Karsten Elmosé-Østerlund og Christian Røj Jørgensen: Undersøgelse af foreningsudvikling med 'DM i foreningsudvikling' som case.
- 2016:3 Bjarne Ibsen og Klaus Levinsen: Unge, foreninger og demokrati.
- 2016:2 Søren Andkjær, Jens Høyer-Kruse og Jan Arvidsen: Børn og unges hverdagsfriluftsliv.
- 2016:1 Jens Høyer-Kruse, Peter Forsberg, Christian Gjersing Nielsen og Casper Due Nielsen: Undersøgelse af idræt- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune.
- 2015:10 Signe Højbjerg Larsen, Lise Specht Petersen, Bjarne Ibsen og Ilir Hasani: Parkourfaciliteter i Danmark.
- 2015:9 Jens Høyer-Kruse, Trygve Laub Asserhøj og Casper Due Nielsen: Skoleelevers og voksne borgeres deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter i Greve Kommune.
- 2015:8 Lise Specht Petersen og Bjarne Ibsen: Klubhusets betydning for idrætsforeningerne og deres medlemmer.
- 2015:7 Karsten Østerlund: Undersøgelse af 'DM i foreningsudvikling' 2013-2014.
- 2015:6 Bjarne Ibsen, Karsten Østerlund og Hans-Peter Qvist: Foreningsdeltagelse og frivilligt arbejde - betydning for demokratisk deltagelse.
- 2015:5 Karsten Østerlund, Bjarne Ibsen, Anne Sofie Berg og Sandra Christiansen: Muligheder og barrierer for forankring af Projekt Fokus.
- 2015:4 Bjarne Ibsen, Heidi Trankjær Bøndergaard og Peter Mindegaard: Evaluering af Projekt Fritids-pas i Fredericia Kommune.
- 2015:3 Lise Specht Petersen: Aktivitetsoaser i Rudersdal Kommune.
- 2015:2 Kirsten Kaya Roessler (red.): Arkitektur og Psykologi: Casestudier i sygehuse, arbejdspladser og byrum.
- 2015:1 Bjarne Ibsen, Maja Pilgaard, Jens Høyer-Kruse og Jan Toftegaard Støckel: Pigers idrætsdeltagelse: Hvorfor er der så mange piger, der ikke går til idræt?

Se alle tidligere Movements udgivelser her:

https://www.sdu.dk/da/om_sdu/institutter_centre/c_isc/publikationer/movements